

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΜΑ΄

Τρίτη 10 Δεκεμβρίου 2024

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 4489
2. Άδεια απουσίας της Βουλευτή κ. Μ. Χατζηιωαννίδου , σελ. 4392
3. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν μαθητές και μαθήτριες και εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 4ο Δημοτικό Σχολείο Νέας Ιωνίας, το 22ο Δημοτικό Σχολείο Χαλκίδας, το 2ο Δημοτικό Σχολείο Αιγάλεω «Νίκος Γκάτσος», το Γυμνάσιο Αρχαγγέλου Ρόδου και το 8ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων , σελ. 4387, 4389, 4392, 4411, 4420
4. Ανακοινώνεται επιστολή της Βουλευτή κ. Ουρανία Θρασκιά, προς τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Κωνσταντίνο Τασούλα, με την οποία μας γνωστοποιεί την ανεξαρτοποίησή της από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία, σελ. 4384 - 4385
5. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 4381, 4387, 4389, 4392, 4393, 4394, 4395, 4408, 4411, 4413, 4415, 4418, 4419, 4420, 4427, 4429, 4430, 4434, 4440, 4441, 4449, 4489

B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου: «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ, της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ και της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (L322) και της κατ' εξουσιοδότηση Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2775 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους για τις πολύ μικρές, τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους», σελ. 4381 - 4449
2. Έγγραφο διευκρίνισης ψήφου του Βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία κ. Χάρη Μαμουλάκη, σύμφωνα με το άρθρο 72Α του Κανονισμού της Βουλής, σελ. 4447 - 4448

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. ,	σελ. 4423 - 4438
ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ Ο. ,	σελ. 4395 - 4408
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. ,	σελ. 4438 - 4489
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. ,	σελ. 4408 - 4423
ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ Ι. ,	σελ. 4381 - 4395

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

A. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. ,	σελ. 4427, 4429, 4430, 4435
ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ Ο. ,	σελ. 4408
ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ Ε. ,	σελ. 4427
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. ,	σελ. 4440, 4441, 4449, 4489
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Ι. ,	σελ. 4408
ΜΠΑΡΚΑΣ Κ. ,	σελ. 4420

ΜΠΟΥΡΑΣ Α. ,	σελ. 4411, 4413, 4415, 4418, 4419, 4420
ΠΕΡΚΑ Θ. ,	σελ. 4392, 4395
ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ Ι. ,	σελ. 4381, 4387, 4389, 4392, 4393, 4394, 4395
ΣΤΙΓΚΑΣ Β. ,	σελ. 4408

B. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης:

ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Κ. ,	σελ. 4389, 4390, 4393, 4394, 4395
ΒΟΛΟΥΔΑΚΗ Σ. ,	σελ. 4420
ΒΡΕΤΤΟΣ Ν. ,	σελ. 4397, 4406, 4432
ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ Π. ,	σελ. 4390, 4420, 4422
ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ Χ. ,	σελ. 4407
ΔΕΛΒΕΡΟΥΔΗΣ Κ. ,	σελ. 4426
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Π. ,	σελ. 4425
ΕΥΘΥΜΙΟΥ Α. ,	σελ. 4427
ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ Α. ,	σελ. 4413, 4418
ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ Π. ,	σελ. 4383, 4384, 4392, 4393, 4394, 4395, 4405, 4407
ΚΑΖΑΜΙΑΣ Α. ,	σελ. 4399, 4430, 4440
ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ Ε. ,	σελ. 4419, 4429
ΚΟΝΤΗΣ Ι. ,	σελ. 4401
ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ Ζ. ,	σελ. 4437, 4438, 4439, 4440
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Ι. ,	σελ. 4421
ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ Χ. ,	σελ. 4386, 4418, 4420, 4434, 4435, 4440
ΜΑΝΗ-ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α. ,	σελ. 4415, 4418, 4440
ΜΕΤΑΞΑΣ Κ. ,	σελ. 4387, 4433, 4435
ΝΑΤΣΙΟΣ Δ. ,	σελ. 4408
ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ Γ. ,	σελ. 4383, 4384, 4435
ΠΑΠΑΣ Θ. ,	σελ. 4381
ΠΑΠΠΑΣ Ν. ,	σελ. 4407, 4421, 4424, 4438
ΠΕΡΚΑ Θ. ,	σελ. 4395, 4419, 4420, 4431, 4439
ΠΕΤΣΑΣ Σ. ,	σελ. 4390
ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ Θ. ,	σελ. 4418, 4419, 4420
ΣΠΑΝΙΑΣ Α. ,	σελ. 4412
ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ Α. ,	σελ. 4412
ΣΤΙΓΚΑΣ Β. ,	σελ. 4407, 4410
ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Σ. ,	σελ. 4402, 4433
ΧΗΤΑΣ Κ. ,	σελ. 4395

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Κ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΜΑ'

Τρίτη 10 Δεκεμβρίου 2024

Αθήνα, σήμερα στις 10 Δεκεμβρίου 2024, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.08' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Α' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΙΩΑΝΝΗ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Εισερχόμαστε στην συμπληρωματική ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ, της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ και της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (L322) και της κατ' εξουσιοδότηση Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2775 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους για τις πολύ μικρές, τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους».

Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε στη συνεδρίασή της στις 5 Δεκεμβρίου 2024 τη συζήτηση και ψήφιση του νομοσχεδίου σε μία συνεδρίαση ενιαία επί της αρχής, επί των άρθρων και των τροπολογιών.

Η εγγραφή των ομιλητών θα γίνει ηλεκτρονικά και μέχρι το τέλος της ομιλίας του δεύτερου εισηγητή.

Συμφωνεί το Σώμα;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Το Σώμα συμφώνησε.

Τον λόγο έχει ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Θεοφάνης Παπάς για δεκαπέντε λεπτά.

Παρακαλώ να ανοίξει το σύστημα της ηλεκτρονικής εγγραφής.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ (ΦΑΝΗΣ) ΠΑΠΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, αξιότιμε κύριε Υπουργέ, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, σήμερα ξεκινά στην Ολομέλεια της Βουλής η συζήτηση ενός σημαντικού σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης, το οποίο ενσωματώνει κρίσιμες αλλαγές στην ελληνική νομοθεσία με σκοπό την προσαρμογή της στα ευρωπαϊκά δεδομένα. Ένα σχέδιο νόμου που σκοπό έχει πρωτίστως την ενίσχυση της διαφάνειας, την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος στη χώρα μας.

Βασικό αντικείμενο του νομοσχεδίου αποτελεί πρώτον, η εν-

σωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2464/2022 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία σχετίζεται με την υποχρέωση υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας από τις επιχειρήσεις ή τους ομίλους που δραστηριοποιούνται σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεύτερον, η ενσωμάτωση της Οδηγίας 2775/2023 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία σχετίζεται με τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους για τις πολύ μικρές, τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους επιχειρήσεων.

Πέραν της ενσωμάτωσης αυτών των δύο σημαντικών ευρωπαϊκών Οδηγιών, με το παρόν νομοσχέδιο επιχειρείται επίσης η επικαιροποίηση των κανόνων για το Γενικό Εμπορικό Μητρώο ΓΕΜΗ, η διόρθωση νομοτεχνικών αστοχιών που εντοπίστηκαν κατά τη διαδικασία κωδικοποίησης της νομοθεσίας σε σχέση με ζητήματα προστασίας του καταναλωτή, η βελτίωση του υφιστάμενου καθεστώτος των εμβληματικών επενδύσεων εξαιρετικής σημασίας.

Και τέλος, η ρύθμιση άλλων επιμέρους ζητημάτων με επείγοντα χαρακτήρα, όπως η παράταση των υφιστάμενων μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της διεθνούς πληθωριστικής κρίσης, η διευκόλυνση ανανέωσης των αδειών πωλητών λαϊκών αγορών και η διευθέτηση οφειλών προς το Δημόσιο του Κοινοφελούς Ιδρύματος «Κέντρο Διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας ΝΟΗΣΙΣ», καθώς και καταργούμενες διατάξεις που σχετίζονται με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών.

Αναφορικά με την πρώτη Ευρωπαϊκή Οδηγία σκοπός της ενσωμάτωσης της αποτελεί η ενίσχυση της διαφάνειας των πληροφοριών εταιρικής βιωσιμότητας, μέσω της δημοσιοποίησης αξιόπιστων και συγκρίσιμων στοιχείων από ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και από υποκαταστήματα επιχειρήσεων τρίτων χωρών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, καθώς και τη διασφάλιση της πρόσβασης του κοινού σε αυτά.

Ειδικότερα, καθίσταται υποχρεωτική η υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις επιχειρήσεις εκθέσεων, δηλαδή με επιμέρους πληροφορίες για περιβαλλοντικά και κοινωνικά θέματα, θέματα σχετικά με τους εργαζόμενους, τον σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου, την καταπολέμηση της διαφθοράς και τη δωροδοκία. Επίσης, καθορίζεται ένα κοινό τυποποιημένο πρότυπο βάσει του οποίου θα υποβάλλονται εκθέσεις βιωσιμότητας.

Ουσιαστικά τροποποιούνται τρεις νόμοι: ο ν.4548/2018 για τις ανώνυμες εταιρείες, έτσι ώστε οι παλαιότερες μη χρηματοοικονομικές καταστάσεις να αντικατασταθούν από τις εκθέσεις βιωσιμότητας. Οι εκθέσεις βιωσιμότητας θα υποβάλλονται με την ετήσια έκθεση διαχείρισης και η υποβολή τους θα διασφαλίζεται, δηλαδή θα βεβαιώνεται και θα υπογράφεται από δύο είδη ελεγκτών, είτε τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές, που εποπτεύονται

από την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων είτε τους ανεξάρτητους παρόχους υπηρεσιών διασφάλισης που διαπιστώνονται από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης ή αντίστοιχους οργανισμούς που δραστηριοποιούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επίσης, τροποποιείται ο ν.3556/2007, που αφορά τις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο εταιρείες, προκειμένου να προβλέπονται οι αντίστοιχες υποχρεώσεις τους σχετικά με τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.

Τέλος, τροποποιείται ο ν.4449/2017, που αφορά στον υποχρεωτικό έλεγχο των αιτήσεων και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, καθώς και τη δημόσια εποπτεία επί του ελεγκτικού έργου των ορκωτών ελεγκτών λογιστών. Οι τροποποιήσεις αφορούν στον εμπλουτισμό των διατάξεων για τη ρύθμιση του επαγγέλματος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή, με ειδικότερες αναφορές στη διασφάλιση των εκθέσεων βιωσιμότητας.

Επιπρόσθετα, γίνεται πρόβλεψη ειδικών υποχρεώσεων εκπαίδευσης, προκειμένου οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές να μπορούν να βεβαιώνουν και να υπογράφουν εκτός από χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που ήδη το κάνουν και την υποβολή των εκθέσεων βιωσιμότητας.

Αναφορικά με τη δεύτερη Ευρωπαϊκή Οδηγία, σκοπός της ενσωμάτωσής της στο εσωτερικό μας δίκαιο αποτελεί η προσαρμογή των ορίων κατάταξης του μεγέθους των επιχειρήσεων ή των ομίλων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα στα σύγχρονα οικονομικά δεδομένα. Για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού τροποποιούνται προς τα επάνω τα όρια του συνόλου του ενεργητικού, το ύψος του κύκλου εργασιών, καθώς και ο μέσος όρος απασχολούμενων. Ειδικότερα, αυξάνονται τα όρια κύκλου εργασιών και ενεργητικού όσον αφορά τις πολύ μικρές, τις μικρές μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους κατά 25%, αντανακλώντας τον πληθωρισμό της τελευταίας δεκαετίας.

Πέραν της ενσωμάτωσης των δύο Ευρωπαϊκών Οδηγιών, το παρόν νομοσχέδιο εστιάζει, επίσης, στην ανάγκη ρύθμισης ζητημάτων λειτουργίας του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, του γνωστού ΓΕΜΗ και ενίσχυση της αξιοπιστίας της πληροφορίας που υπόκειται σε εμπορικές δημοσιότητας μέσω αυτού. Στα στοιχεία που δημοσιεύονται υποχρεωτικά στο ΓΕΜΗ προστίθενται οι εκθέσεις βιωσιμότητας και τα στοιχεία των προσώπων, που είναι αρμόδια για τη διασφάλιση της υποβολής τους. Πιο συγκεκριμένα, ικανοποιείται η απαίτηση επικαιροποίησης των υποχρεώσεων δημοσιότητας στο ΓΕΜΗ, προκειμένου αφενός να ενισχυθεί η παρεχόμενη διαφάνεια και αφετέρου να εξορθολογιστεί το πλαίσιο κυρώσεων για τους παραβάτες. Επιχειρείται, δηλαδή, η απλούστευση ορισμένων κανόνων σχετικά με τα στοιχεία που δημοσιεύουν οι επιχειρήσεις, με παράλληλο εξορθολογισμό των προστίμων, τα οποία γίνονται περισσότερο αναλογικά. Επιπλέον, απλοποιείται η διαδικασία επιβολής των προστίμων και δημιουργούνται ομάδες δειγματοληπτικού ελέγχου στο ΓΕΜΗ, προκειμένου να αυξηθεί η αξιοπιστία των αναρτούμενων σ' αυτό πληροφοριών.

Παράλληλα, μέσω του παρόντος σχεδίου νόμου επέρχεται διόρθωση νομοτεχνικών αστοχιών, που εντοπίστηκαν από την Κεντρική Επιτροπή Κωδικοποίησης κατά τη διαδικασία κωδικοποίησης της νομοθεσίας για την προστασία του καταναλωτή. Ειδικότερα, επέρχονται τροποποιήσεις για την προστασία του καταναλωτή από παραπλανητικές διαφημίσεις ή προσφορές, πιεστικές ή κακόβουλες προωθητικές εμπορικές ενέργειες, ενώ επέρχονται, επίσης, διορθώσεις παραπομπών της νομοθεσίας για την ενίσχυση της καταναλωτικής πίστης.

Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα που περιλαμβάνει το παρόν σχέδιο νόμου, αφορά στις ρυθμίσεις για τον χαρακτηρισμό και την προώθησή τους ως emblematicών επενδύσεων εξαιρετικής σημασίας, επενδύσεων που σχετίζονται με την αξιοποίηση κρίσιμων πρώτων υλών, την κυκλική οικονομία και τη ναυπηγική βιομηχανία.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης με στόχο να παρέχει ένα υγιές και επίκαιρο επενδυτικό περιβάλλον που ενισχύει την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας αποφάσισε να προσθέσει τις στρατηγικές αυτές επενδύσεις στην κατηγορία των emblematicών επενδύσεων εξαιρετικής σημασίας. Παράλληλα, αναγνωρίζει

και εστιάζει στον στρατηγικό ρόλο που μπορεί να παίξει η χώρα αξιοποιώντας αποθέματα κρίσιμων πρώτων υλών που μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες της χώρας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μειώνοντας την εξάρτηση από άλλες χώρες και βελτιώνοντας το εμπορικό ισοζύγιο.

Το ίδιο ισχύει και για τον ναυπηγοεπισκευαστικό τομέα, καθώς η χώρα πρωτοστατεί ήδη στη ναυτιλία και βρισκόμαστε στην κατάλληλη χρονική στιγμή για την επανεκκίνηση της ναυπηγοεπισκευαστικής δραστηριότητας. Ήδη, τα Ναυπηγεία Ελευσίνας, Σκαρμαγκά και Σύρου έχουν ενισχυθεί σημαντικά και έχουν ενισχύσει τις δραστηριότητές τους. Η Ελλάδα με τη γεωγραφική της θέση και τα ναυπηγεία της με το υψηλής τεχνολογίας ανθρώπινο δυναμικό τους αποτελούν σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα με πολλαπλασιαστικά οφέλη για τις επενδύσεις στον τομέα αυτό, αλλά και για την οικονομία μας γενικότερα.

Αποδεικνύεται στην πράξη η βούληση του Υπουργείου να διατηρήσει την εργαλειοθήκη κινήτρων, που παρέχονται μέσω των εμβληματικών επενδύσεων ακόμα και μετά την ολοκλήρωση χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Προτεραιότητα της εν λόγω Κυβέρνησης για στρατηγικές επενδύσεις αποτελεί η ενίσχυση του υφιστάμενου καθεστώτος φορολογικών κινήτρων για τη στήριξη τους, καθώς και η δυνατότητα χρηματοδότησής τους τόσο από το Ταμείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας όσο και από άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία, όπως παραδείγματος χάριν το Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης.

Τέλος, με το παρόν σχέδιο νόμου αντιμετωπίζονται μια σειρά άλλων ειδικότερων επειγουσών ζητημάτων, όπως, πρώτο ζήτημα, η παράταση ισχύος έως τις 30 Απριλίου 2025 των υφιστάμενων μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της διεθνούς πληθωριστικής κρίσης με σκοπό τον εξορθολογισμό και τη διαφάνεια των τιμών όσον αφορά ειδικότερα το πλάφον στο περιθώριο κέρδους για την περιστολή φαινομένων αθέμιτης κερδοφορίας, παραδείγματος χάριν ενδεικτικά στις υπηρεσίες υγείας, διατροφής, μετακίνησης, θέρμανσης ή στη διαμόρφωση παραδείγματος χάριν των τιμών στα γεωργικά φάρμακα, προϊόντα στα τρόφιμα και σε άλλα. Επίσης, παρατείνεται έως τις 30 Απριλίου 2025 το «καλάθι του νοικοκυριού», το γνωστό, πλέον, παρατηρητήριο τιμών των προϊόντων που είναι απαραίτητα για την αξιοπρεπή διαβίωση των νοικοκυριών, καθώς και οι υποχρεώσεις ανακοινώσεων που αφορούν ανατιμήσεις προϊόντων και ενδεικτικές τιμές λιανικής πώλησης οπωροκηπευτικών.

Δεύτερο ζήτημα, η αντικατάσταση των διατάξεων που προβλέπουν την απώλεια άδειας και θέσης στους πωλητές λαϊκών αγορών, που έχουν καθυστερήσει την αποπληρωμή των τελών τους, καθώς η ανανέωση ισχύος αδειών πωλητών λαϊκών αγορών που έχασαν την άδειά τους, επειδή δεν κατέβαλαν εγκαίρως τέλη δραστηριοποίησης, εφόσον αποπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους έως την 31^η Μαρτίου του 2025.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να συγχαρώ και να ευχαριστήσω τον Υπουργό Ανάπτυξης κ. Τάκη Θεοδωρικάκο για την υπογραφή μιας σημαντικής υπουργικής απόφασης σύμφωνα με την οποία δεν απαιτείται πλέον η προσκόμιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για την ανανέωση των αδειών στο υπαίθριο εμπόριο. Πρόκειται για ένα αίτημα που προσωπικά τα τελευταία χρόνια το έχω υποστηρίξει σθεναρά, επισημαίνοντας την άδικη μεταχείριση που υφίστανται οι πωλητές λαϊκών αγορών και γενικότερα το υπαίθριο εμπόριο σε σύγκριση με άλλους κλάδους. Για μία ακόμη φορά ως Κυβέρνηση αποδεικνύουμε ότι είμαστε δίπλα και στηρίζουμε ανθρώπους που μοχθούν καθημερινά για την επιβίωσή τους και συνεχίζουμε μαζί τους να διεκδικούμε δικαίες λύσεις.

Επίσης, με το παρόν σχέδιο νόμου διευθετείται και η παράταση πληρωμής των αποδοχών των υπαλλήλων που είναι αποσπασμένοι στους φορείς λειτουργίας λαϊκών αγορών της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης για ένα ακόμη έτος από τις περιφέρειες.

Επιπλέον, διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου ρυθμίζουν θέματα που σχετίζονται με την τοποθέτηση και εκμετάλλευση ναυδέντων για την πρόσδεση τουριστικών πλοίων και μικρών σκαφών σε οριοθετημένες θαλάσσιες περιοχές εκτός θαλάσσιας ζώνης

λιμένα, καθώς και τη διαγραφή ναυδέντων από τον ορισμό των αγκυροβολίων.

Επίσης, με ειδική διάταξη το Υπουργείου Ανάπτυξης στηρίζει το Κοινωνιφελές Ίδρυμα «Κέντρο Διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας ΝΟΗΣΙΣ» που λειτουργεί στη Θεσσαλονίκη να εξοφλήσει τις οφειλές του προς το Ελληνικό Δημόσιο.

Τέλος, το παρόν νομοσχέδιο προβλέπει την κατάργηση μεταφοράς εποπτείας του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, δεδομένου ότι δρομολογείται πλέον η σύναψη μνημονίου συνεργασίας μεταξύ τους, μέσω του οποίου θα επιτευχθεί ο στόχος της προτεινόμενης ρύθμισης.

Παραμένει δηλαδή στο Υπουργείο Ανάπτυξης και τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας το σύνολο της εποπτείας του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στο πλαίσιο της ορθολογικής διαχείρισης και πλήρους αξιοποίησης του φορέα, της αποφυγής διατάραξης του ερευνητικού και επιστημονικού του έργου, καθώς και την ενότητα στην εποπτεία.

Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, με βάση όλα όσα σας παρέθεσα, είναι δεδομένο ότι αυτό το νομοσχέδιο αποτελεί μια ακόμα αποφασιστική κίνηση της Κυβέρνησης για την προσαρμογή της ελληνικής οικονομίας στα ευρωπαϊκά πρότυπα, ένα νομοσχέδιο που ενισχύει την ανταγωνιστικότητα, τη διασφάλιση της διαφάνειας, την προστασία του περιβάλλοντος και γενικότερα, τη θέση της χώρας μας στο διεθνές επενδυτικό περιβάλλον.

Η ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου θα στείλει ακόμη ένα σαφές μήνυμα ότι η Ελλάδα μπορεί να ανταποκριθεί στις σύγχρονες προκλήσεις, διατηρώντας και ενισχύοντας την πορεία της προς την ανάπτυξη και την ευημερία.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιώτακης): Κι εμείς ευχαριστούμε τον κ. Παπά.

Θα δώσω τώρα τον λόγο στον εισηγητή από το ΠΑΣΟΚ, τον κ. Γεώργιο Νικητιάδη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, θα ξεκινήσω επιδιώκοντας να εκτονώσω το άγχος που είδα να σας διακατέχει χθες στην αρμόδια επιτροπή κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου, όπου επανειλημμένως αναρωτηθήκατε για το τι θα ψηφίσουμε σε σχέση με τα διάφορα καλάθια και τις παρατάσεις που φέρνετε και φέρνετε ξανά. Τρεις-τέσσερις φορές διατυπώσατε το ερώτημα «Τι θα κάνετε; Θα ψηφίσετε;».

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Δεν ρώτησα αν θα ψηφίσετε, αλλά τι πιστεύετε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Εμείς, κύριε Υπουργέ, δεν θέλουμε να εξοικειώσουμε την ελληνική κοινωνία, τον Έλληνα καταναλωτή με τα καλάθια και με τα κουπόνια να ζει ως επαίτης. Γι' αυτό και καταθέσαμε επανειλημμένως προτάσεις εδώ στο Εθνικό Κοινοβούλιο για την καταπολέμηση της ακρίβειας ξανά και ξανά και εσείς αρνείστε να τις δεχθείτε. Γι' αυτό καταθέσαμε τροπολογία προσφάτως για την έκτακτη φορολόγηση στις τράπεζες. Το αρνηθήκαμε ξανά. Ζείτε με την επικοινωνία.

Σήμερα λοιπόν, κύριε Υπουργέ, εμείς καταθέτουμε νέα τροπολογία εμπεριστατωμένη και τεκμηριωμένη. Τι λέμε; Λέμε να ψηφίσετε, αν πραγματικά θέλετε να περιορίσετε την επέλαση των τραπεζών επί των πελατών τους. Τι περιλαμβάνει ανάμεσα σε άλλα η τροπολογία μας;

Πρώτον, την υποχρέωση των τραπεζών να μειώσουν τα επιτόκια δανεισμού. Δεύτερον, την απαγόρευση χρέωσης προμηθειών σε καταναλωτές και μικρές επιχειρήσεις για τις ακόλουθες πράξεις.

Πρώτον, για τη διατήρηση ή διαχείριση λογαριασμών καταθέσεων. Δεύτερον, για την έκδοση ή επανέκδοση χρεωστικής ή πιστωτικής κάρτας ή προσωπικού αριθμού ταυτότητας, το PIN. Τρίτον, για τη σύναψη σύμβασης παροχής ηλεκτρονικών τραπεζικών συναλλαγών ή την έκδοση ή την επανέκδοση των διαπιστευτηρίων του πελάτη. Τέταρτον, για την εξέταση του αιτήματος δανειοδότησης ή ρύθμισης οφειλής ή χορήγησης δανείου, εκτός αν προκύπτουν αποδεδειγμένα έξοδα προς τρίτους για τα

οποία ο πελάτης έχει ενημερωθεί πριν την υποβολή του αιτήματος. Αν είναι δυνατόν να χρεώνεται για να εξεταστεί το αίτημά του! Για τη χορήγηση αντιγράφων της σύμβασης δανείου ζητάς ένα αντίγραφο και σου ζητάνε ένα κάρο χρήματα για να πάρεις ένα αντίγραφο της σύμβασης που ποτέ δεν σου έχουν δώσει. Για την έκδοση βεβαίωσης υπολοίπου οφειλής, το υπόλοιπο. Θέλεις να μάθεις το υπόλοιπό σου και σε χρεώνουν για να μάθεις το υπόλοιπό σου. Για τη δήλωση ακύρωσης στο πιστωτικό ίδρυμα ή τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμής μη εγκεκριμένων από τον πελάτη συναλλαγών. Για την παροχή στοιχείων ή αποστολή ενημέρωσης στον πελάτη. Για την έκδοση οποιασδήποτε βεβαίωσης προς τον πελάτη για χρήση σε δημόσια αρχή. Για τη διατραπεζική ή μη πληρωμή λογαριασμών για παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Για όλα αυτά υπερχρεώνουν και εμείς καταθέτουμε σήμερα τροπολογία και ζητάμε τη μείωση ή την κατάργηση όπου αυτό πρέπει να γίνει. Αναμένουμε, κύριε Υπουργέ, τη θέση του κόμματός σας που τις τελευταίες μέρες με διαρροές φέρεται ότι πιέζει τις τράπεζες. Ακούμε μάλιστα ότι οι τράπεζες ζητάνε και κάποιες αποδόσεις, προκειμένου να υπακούσουν σε αυτά που υποτίθεται ότι τους πιέζετε να κάνουν.

Εμείς λέμε ότι η Ελληνική Κυβέρνηση έχει υποχρέωση απέναντι στον ελληνικό λαό, μπορεί να καταθέσει νόμο. Εμείς καταθέτουμε τροπολογία και ζητάμε να την ψηφίσετε.

Επί της οδηγίας τώρα. Είναι μια οδηγία αυτή που εναρμονίζεται σήμερα με το Ελληνικό Δίκαιο, η οποία ξεκίνησε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από τον Ζακ Ντελόρ, υποστηρίχθηκε από την Άννα Διαμαντοπούλου, αλλά και πολλά άλλα στελέχη του ΠΑΣΟΚ στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μια οδηγία με ξεκάθαρο σοσιαλδημοκρατικό αποτύπωμα, γεγονός που μας οδηγεί και στην υπερψήφισή της επί της αρχής, αλλά και επί των περισσοτέρων άρθρων της.

Εκφράζω τη χαρά μου γιατί συζητάμε όχι απλώς ένα νομοσχέδιο που ενσωματώνει μια Ευρωπαϊκή Οδηγία, αλλά ένα σημαντικό βήμα πραγματικά για το μέλλον της Ευρώπης. Η κατάκτηση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας αφορά όχι μόνο το πολιτικό σύστημα, αλλά και ολόκληρη την κοινωνία καθώς οδηγεί αφενός στο να θωρακιστεί το ευρωπαϊκό κεκτημένο στο περιβάλλον, στα ανθρώπινα δικαιώματα και στην εταιρική διακυβέρνηση, αφετέρου στο να βοηθήσουμε και εμείς, αναλόγως με το κατά πόσο μπορούμε, στη διασφάλιση του μέλλοντος του πλανήτη μας.

Για εμάς στο ΠΑΣΟΚ η πρωτοβουλία για την αειφορία και την κοινωνική ευθύνη αποτελεί μέρος του πυρήνα των θέσεων και των αρχών μας. Θυμίζω, κύριε Υπουργέ, ότι από τις αρχές Ιουλίου εδώ είχα καταθέσει επίκαιρη ερώτηση και ζητούσα την επίσπευση της εναρμόνισης αυτής της Οδηγίας με το ελληνικό δίκαιο. Προσπαθούσαμε να σας παρακινήσουμε να τη φέρετε όσο γρηγορότερα γίνεται, όχι απλώς επειδή αν δεν ερχόταν εμπροθέσμως θα είχαμε προβλήματα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, αλλά και επειδή πιστεύουμε σε αυτήν την Οδηγία και την εναρμόνισή της.

Έστω και αργά τελικώς φέρατε σε διαβούλευση το νομοσχέδιο που ενσωματώνει την Οδηγία και ξανά, κατά πάγια πρακτική σας, παρακολουθούμε μια απίστευτα κακή νομοθέτηση και παραλληλώς και άλλες διατάξεις που δεν έχουν καμία σχέση με το νομοσχέδιο.

Και επειδή αναφέρθηκα και στην επιτροπή, κύριε Υπουργέ, στην κακή νομοθέτηση, εγώ σας καλώ να διαβάσετε μόνος σας ένα προς ένα τα άρθρα και να μου πείτε αν θα χρειαστείτε ή όχι νομικό, φοροτεχνικό, λογιστή και περιβαλλοντολόγο για να σας εξηγήσουν τι λέει το κάθε άρθρο. Αυτό δεν είναι καλή νομοθέτηση. Ο κάθε πολίτης θέλει να διαβάσει έναν νόμο και να καταλάβει τι λέει αυτός ο νόμος. Στο συγκεκριμένο νομοθέτημα που φέρατε όχι ο πολίτης, αλλά ούτε ο εξειδικευμένος δεν μπορεί να καταλάβει τι ακριβώς λέει το κάθε άρθρο και θέλει ερμηνεία και θέλει γνωμοδοτήσεις και ένα σωρό άλλα.

Ως ΠΑΣΟΚ είμαστε σαφέστατα, όπως είπα, θετικοί επί της αρχής, έχουμε ωστόσο κάποιες επιφυλάξεις σε επιμέρους ζητήματα, για τα οποία θα τοποθετηθούμε. Θετικοί γιατί προωθεί την υπευθυνότητα όλης της επιχειρηματικότητας με κανόνες δημοσιότητας και διαφάνειας. Έχει πολύ μεγάλη σημασία ότι οι εκθέσεις βιωσιμότητας θα αναρτώνται στο ΓΕΜΗ και θα μπορεί ο

κάθε πολίτης, κάθε ενδιαφερόμενος να μπορεί να διαβάσει τι λέει αυτή η έκθεση βιωσιμότητας, να δει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της εταιρείας, της επιχείρησης πώς καταγράφεται.

Για εμάς λοιπόν αυτή η διαφάνεια έχει πολύ μεγάλη σημασία, αλλά υπάρχει και ένα ζήτημα με τις εκθέσεις αυτές, καθότι θα πρέπει η λειτουργία τους να επεκταθεί στο σύνολο των επιχειρήσεων. Η μεγάλη δηλαδή επιχείρηση που σε πρώτη φάση υποχρεώνεται να συντάξει έκθεση βιωσιμότητας, προκειμένου να είναι επαρκής η έκθεση αυτή και έγκυρη, οφείλει να πάει στον προμηθευτή της.

Ο προμηθευτής της θα πρέπει να δώσει τα στοιχεία βιωσιμότητας. Ο προμηθευτής όμως μπορεί να είναι μια πολύ μικρή επιχείρηση που δεν έχει τη δυνατότητα, που δημιουργεί πολύ μεγάλο κόστος και θα υπάρξει μία σχετική αναταραχή στους συναλλασσόμενους. Και σας καλώ να το προσέξετε και να δείτε πώς θα το αντιμετωπίσετε.

Είμαστε θετικοί, όπως είπα, γιατί προωθεί τη διαφάνεια σε θέματα κοινωνικής ευθύνης απέναντι στις αρχές, για τον πολίτη, για τους καταναλωτές και την ίδια ώρα δείχνει και μια κατεύθυνση για το πώς κοινωνικώς πρέπει να λειτουργεί η επιχειρηματικότητα και το σύγχρονο μάντζεμντ, αφού οι σχετικές αναφορές θα υποβληθούν σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα αναφοράς, τα ESRS, που θα δημοσιευτούν από το Υπουργείο σας. Και περιμένουμε αυτά τα πρότυπα.

Εδώ βεβαίως γεννάται μια μεγάλη συζήτηση, γιατί η Ευρώπη ορθώς προχωρά, ορθώς εξορθολογίζει και ορθώς επιδιώκει να προστατευτεί το περιβάλλον. Αλλά θα έχουμε πάντα ένα ζήτημα με την ανταγωνιστικότητα εκτός της Ευρώπης. Διότι δυστυχώς στις περισσότερες άλλες χώρες, αυτοί οι κανόνες δεν τηρούνται με συνέπεια να μπορούν οι διάφορες χώρες, αφού έχουν χαμηλό εργατικό κόστος, αφού δεν σέβονται το περιβάλλον, αφού..., να πουλάνε πολύ φθηνότερα.

Εδώ υπάρχει ένα ζήτημα για το οποίο καλούμαστε ως Ευρωπαίοι, όλοι εμείς, να δούμε πώς θα το αντιμετωπίσουμε. Από θέση αρχής λοιπόν είμαστε θετικοί, ακριβώς γιατί ως σοσιαλδημοκράτες πιστεύουμε στην ευθύνη των επιχειρήσεων όχι μόνο απέναντι στους μετόχους αλλά μέσω της διαφάνειας και απέναντι στους πολίτες. Πιστεύουμε ότι το κράτος οφείλει να παρεμβαίνει και να ρυθμίζει. Πιστεύουμε σε μια ευρωπαϊκή και διεθνή οικονομία με κανόνες και ότι είναι προς αυτή την κατεύθυνση έχει τη στήριξη του ΠΑΣΟΚ, έχει την στήριξη μας.

Βεβαίως δεν παραλείπουμε και υπάρχουν επιμέρους ζητήματα που θέλουν συζήτηση τόσο για το κόστος και την γραφειοκρατία που προκαλείται απ' όλη αυτήν την ιστορία, αλλά και για ζητήματα αξιοπιστίας των εκθέσεων αυτών, που αυτή η Οδηγία καλείται να υπερασπιστεί και να επιβάλλει. Με τον νόμο αυτόν πρέπει να διασφαλιστεί επίσης ότι καμία μεγάλη εταιρεία δεν θα μπορεί να υπεκφεύγει της υποχρέωσης δημοσιοποίησης.

Υπάρχει όμως, κύριε Υπουργέ, και σας το έθεσα και στην επιτροπή ένα ζήτημα με τους εργαζόμενους. Η Οδηγία ορθώς, ορθότατα, προβλέπει ότι η έκθεση βιωσιμότητας θα πρέπει να ζητάει και την άποψη των εργαζομένων για όλα τα ζητήματα. Ζήτησα, κύριε Υπουργέ, -και δεν πήρα καμία απάντηση- να προσθέσετε διάταξη με βάση την οποία η άποψη των εργαζομένων υποχρεωτικώς να συμπεριλαμβάνεται στην έκθεση βιωσιμότητας ανεξαρτήτως το πού θα καταλήγει η έκθεση βιωσιμότητας. Και είναι πολύ σημαντικό για τον κοινωνικό διάλογο.

Είναι πολύ σημαντικό για τη χώρα μας που οι εργαζόμενοι δυστυχώς αισθάνονται -και έτσι είναι- εντελώς απομονωμένοι χωρίς καμία συμμετοχή, ενώ ξέρουμε πάρα πολύ καλά το τεράστιο ενδιαφέρον που έχουν οι εργαζόμενοι για όλα αυτά τα ζητήματα της βιωσιμότητας, της κοινωνικής ευθύνης, της λειτουργίας μιας επιχείρησης. Σας καλώ λοιπόν για άλλη μια φορά, κύριε Υπουργέ, να περιλάβετε διάταξη. Στη Γαλλία το κάνουν. Η Γαλλία προβλέπει η γνώμη των εργαζομένων να καταχωρείται στην έκθεση βιωσιμότητας. Μην απαξιώνετε τους εργαζόμενους.

Τέλος, επειδή αναφέρθηκα και νωρίτερα σε μια σειρά από άσχετες ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο νομοσχέδιο, να πω δυστυχώς ότι υπηρετούν μια παλιά πρακτική κακής νομοθέτησης. Και είναι προφανές ότι διαφωνούμε με αυτόν τον τρόπο. Θα μπορούσε σήμερα να έρθει ένα καθαρό νομοσχέδιο που θα αφορά μόνο την Οδηγία και να κάνουμε μια συζήτηση σε βάθος για το πώς αντιλαμβάνεται ο καθένας από εμάς ένα βιώσιμο επιχειρηματικό μοντέλο για την πατρίδα μας.

Σας είπα ότι ούτε υπάρχει αντιστοίχιση μεταξύ του άρθρου της Οδηγίας και του άρθρου του νομοσχεδίου. Για να βρεις, δηλαδή, το συγκεκριμένο άρθρο της Οδηγίας σε ποιο σημείο του νομοσχεδίου αναφέρεται, πρέπει να κάτσεις να μελετάς δέκα ώρες για να το εντοπίσεις. Για ποιον λόγο;

Είπα και στην επιτροπή ότι διακρίνω έναν νομικό κυνισμό, έναν νομικό μαζοχισμό από αυτούς τους νομοθέτες που φέρνουν τέτοιου είδους νομοθετήματα, χωρίς να είναι απλά, να τα αντιλαμβάνεται ο κόσμος. Επιτέλους, έλεος!

Αξίζει να επισημανθεί, κύριε Υπουργέ, ότι στην συζήτηση και με αφορμή την κριτική που ασκήθηκε ειδικά στο ΠΑΣΟΚ για τα συγκεκριμένα μέτρα, επικαλεστήκατε ξανά ότι ο πληθωρισμός τροφίμων στην Ελλάδα είναι χαμηλότερος απ' ό,τι στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποφύγατε να αναφερθείτε όμως στη Eurostat, η οποία εκτιμά τον Νοέμβριο ότι ο πληθωρισμός στην Ελλάδα θα κυμανθεί τελικώς στο 3%, όταν ο μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 2,3%.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Ο πληθωρισμός τροφίμων είπα. Ο πληθωρισμός τροφίμων είναι στο 0,8%. Αυτό έχετε να το σχολιάσετε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Κύριε Υπουργέ, θα το σχολιάσουμε βεβαίως και θα σας φέρω στοιχεία στη δευτερολογία μου γι' αυτό που λέτε, δεν υπάρχει καμία αντίρρηση. Αλλά, ξέρετε, πέρα από το τι ισχυρίζεστε εσείς, πέρα από το τι ισχυριζόμαστε εμείς, πέρα από τις αναφορές της Eurostat, της ΕΛΣΤΑΤ, ο καταναλωτής όταν θα πάει στο σούπερ μάρκετ και θα δει την τιμή και θα φτάσει στο ταμείο και θα δει ότι πάλι δεν φτάνουν τα λεφτά, για να αγοράσει τα εντελώς απαραίτητα, αυτός τελικώς δεν πρόκειται να δώσει καμία σημασία ούτε στο τι λέτε εσείς, προφανώς και ούτε στο τι λέμε εμείς.

Γιατί όταν την δέκατη ένατη μέρα ο μισθός έχει εξαντληθεί, έχει εξαφανιστεί και δεν φτάνει από εκεί και πέρα, για να μπορέσει να αντιμετωπίσει κόστος ενέργειας, κόστος τροφίμων, κόστος από τις τράπεζες -για τις οποίες σας είπα πριν από λίγο από την τροπολογία- αντιλαμβάνεστε ότι θα έχει προβλήματα.

Εμείς, λοιπόν, επαναλαμβάνω ότι επί της αρχής, βεβαίως, ψηφίζουμε το νομοσχέδιο, γιατί έχει ένα καθαρά σοσιαλδημοκρατικό αποτύπωμα. Επί των άρθρων θα τοποθετηθώ στη δευτερολογία μου. Έχουμε επιφυλάξεις για αρκετά άρθρα. Εμμένω, όμως, στο θέμα των εργαζομένων. Απευθύνω έκκληση. Δεν έχετε να χάσετε τίποτα από το να υπάρχει η άποψη των εργαζομένων στην έκθεση βιωσιμότητας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ-Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακωτάκης): Και εμείς ευχαριστούμε τον κύριο Νικητιάδη.

Παρακαλώ να κλείσει η ηλεκτρονική εγγραφή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να ανακοινώσω προς το Σώμα ότι η Βουλευτής κ. Ουράνια Θρασκιά με την από 10 Δεκεμβρίου 2024 επιστολή της προς τον Πρόεδρο της Βουλής μάς γνωστοποιεί την ανεξαρτητοποίησή της από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία.

Η προαναφερθείσα επιστολή θα καταχωριστεί στα Πρακτικά της σημερινής συνεδρίασης.

(Η προαναφερθείσα επιστολή καταχωρίζεται στα Πρακτικά και έχει ως εξής:

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΘΡΑΣΚΙΑ ΟΥΡΑΝΙΑ (ΡΑΝΙΑ)
Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΒΟΥΛΗΣ
Αριθμ. Πρωτ.: 6881
Ημερ. 10/12/2024

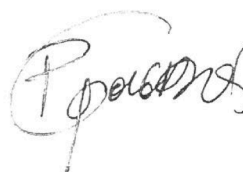
Αθήνα, 10 Δεκεμβρίου 2024

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής,

Με την παρούσα επιστολή σας γνωστοποιώ την αποχώρησή μου από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥ.ΡΙΖ.Α. – Προοδευτική Συμμαχία.

Θα παραμείνω Ανεξάρτητη Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης στο Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Μετά Τιμής,

Θρασκιά Ουρανία (Ράνια)
Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακωτάκης): Θα ήθελα σε αυτό το σημείο να καλέσω τον ειδικό αγορητή από τον ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία, κ. Χαράλαμπο Μαμουλάκη.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, δρώτωμαι της ευκαιρίας και από τον προλαλήσαντα συνάδελφο να παραμείνω λίγο στο επίμαχο και επίπονο προφανώς για την Κυβέρνηση πολιτικά ζήτημα του πληθωρισμού. Πράγματι, στην επιτροπή χθες αναφέρατε τον πληθωρισμό τροφίμων και μάλιστα με έναν εύληπτο επικοινωνιακό τρόπο προσπαθείτε να πείτε ότι μειώθηκε η αύξηση, η πληθωριστική πίεση τους τελευταίους μήνες στα τρόφιμα.

Η εικόνα όμως είναι δυστυχώς λυπηρή για τους πολίτες κατ' αρχάς αλλά και για εσάς ως Κυβέρνηση. Διότι όπως προβλέπει και η Eurostat, ο Νοέμβριος εν συνόλω στη χώρα μας θα έχει ένα πληθωρισμό της τάξεως περίπου του 3%.

Και ξεκινάει λίγο από αυτό το ζήτημα. Τι συμβαίνει επιτέλους στη χώρα μας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Αυτό το παροδικό φαινόμενο που ανέφερε ο τότε Υπουργός Ανάπτυξης κ. Γεωργιάδης εκεί στις αρχές του 2021 του πληθωρισμού, έχει πλέον πάρει χαρακτηριστικά παγιωμένα στην ελληνική κοινωνία. Βαδίζουμε στον τέταρτο χρόνο μιας καλπάζουσας ακρίβειας, μιας πληθωριστικής πίεσης σε όλους τους τομείς της οικονομίας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την ευδιάκριτα πλέον ταπεινωμένη αγοραστική δύναμη των Ελλήνων πολιτών. Να τονίσουμε εδώ ότι είναι ήδη οι προτελευταίοι στην Ευρώπη των 27.

Γιατί, άραγε, συμβαίνει αυτό; Διότι, δυστυχώς, η συγκεντροποίηση στην ελληνική αγορά, οι ολιγοπωλιακές συνθήκες που επικρατούν, έχουν δημιουργήσει στοιχεία manipulation, δηλαδή ουσιαστικά αυτοί οι λίγοι παίκτες συνεννοούνται μεταξύ των, με αποτέλεσμα δυστυχώς οι τιμές να παραμένουν πάρα μα πάρα πολύ υψηλές.

Τι λέει η ίδια η Κεντρική Τράπεζα της Ελλάδος, ο κεντρικός τραπεζίτης για την Κυβέρνηση στην τελευταία Έκθεση; Ότι, δυστυχώς, δεν έχει επιτύχει στο να μπορέσει να κατατμήσει, να διατρήσει ουσιαστικά αυτήν την ολιγοπωλιακή συνθήκη.

Γιατί συμβαίνει αυτό; Προφανώς, υπάρχει μία δομική αδυναμία σε αυτά τα ζητήματα άσκησης πολιτικής, με αποτέλεσμα να έχουμε τέσσερις με πέντε μεγάλους παίκτες στους κρίσιμότερους τομείς της ελληνικής αγοράς, τράπεζες και χρηματοπιστωτικό τομέα, τέσσερις, εσχάτως ίσως πέντε. Στα τρόφιμα; Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει. Στην αγορά των καυσίμων; Επίσης. Στη διύλιση; Είναι ακόμα λιγότεροι. Αυτό νομίζω από μόνο του δείχνει πάρα μα, πάρα πολλά.

Τώρα, πάω λίγο στο ζήτημα των τραπεζών, που αναφέρθηκε προηγουμένως και αν μη τι άλλο είναι και το πολιτικό επίδικο των ημερών. Εμείς, ως ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία, έχουμε καταθέσει έγκαιρα από τον Μάιο του 2023 μια δέσμη στοχευμένων μέτρων για την ανάσχεση, την πάταξη της ακρίβειας. Ένας κεντρικός πυλώνας των μέτρων που είχαμε καταθέσει ήταν, φυσικά, η φορολόγηση των τραπεζών στην Ελλάδα.

Για να δούμε τι συμβαίνει στην Ευρώπη. Ήδη στην Ευρώπη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην Ευρώπη των είκοσι επτά, δεκατέσσερα κράτη-μέλη έχουν επιβάλει έκτακτη φορολόγηση στα υπερκέρδη που έχουν σωρεύσει οι τράπεζες των κρατών-μελών. Γιατί δεν συμβαίνει στη χώρα μας, ειδικά στη χώρα μας, όπου είναι μακράν η πιο συγκεντρωποιημένη αγορά στον χρηματοπιστωτικό τομέα σε όλη την Ευρώπη, σε όλο το ευρωσύνστημα; Η Ελλάδα είναι η πιο συγκεντρωμένη αγορά, η πιο ολιγοπωλιακή αγορά με μόλις τέσσερις τράπεζες.

Τι κάνουν αυτές οι τράπεζες; Αναφέρθηκε και προηγουμένως, καταχρηστικές χρεώσεις, αποικιακή προσέγγιση του τρόπου με τον οποίο συναλλάσσονται με τους πελάτες, κλείνουν καταστήματα κατά το δοκούν, μη εξυπηρετώντας τους πολίτες για να μειώσουν, τάχα, κάποια ανελαστικά κόστη και έξοδα, όλα αυτά εις βάρος των πολιτών. Και δεν φτάνει μόνο αυτό, αλλά έχουμε και το μεγαλύτερο spread μεταξύ ποσοστού καταθέσεων και δανειοδοτήσεων, χορηγήσεων. Αυτό δεν λέει να κλείσει, τουναντίον έχει αυξηθεί κατά μία μονάδα βάσης σε σχέση με πέρυσι και τείνει να αυξανόμενο. Αυτό το ζήτημα λοιπόν χρήζει άμεσης πολιτικής παρέμβασης.

Θα μου πείτε πώς είναι δυνατόν να παρέμβουν μια Κυβέρνηση

και εν προκειμένω ένα κόμμα, η Νέα Δημοκρατία, η οποία χρωστά σχεδόν μισό δισεκατομμύριο στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, σε αυτές τις τράπεζες; Πώς μπορεί να επιβάλλει νόμους και κανόνες πάταξης αυτής της αισχροκέρδειας, της κερδοσκοπίας των τραπεζών όταν η ίδια τους οφείλει μισό δισεκατομμύριο, όταν η ίδια ουσιαστικά δεν μπορεί να εξυπηρετήσει τις δικές της υποχρεώσεις;

Έχουμε ζητήσει επίσημα από το Βήμα του Ελληνικού Κοινοβουλίου να καταθέσει, γιατί επικαλούνται ότι εξυπηρετούν τα εν λόγω δάνεια των 448,12 εκατομμυρίων ευρώ. Νομίζω ότι αυτό από πολιτικής ηθικής απόψεως πρέπει να αποκατασταθεί, αν μπορεί να το κάνει φυσικά η Νέα Δημοκρατία.

Συζητώντας για την Ευρωπαϊκή Οδηγία, μπαίνοντας λοιπόν στην ουσία αυτού του νομοσχεδίου σήμερα, θα έλεγα ότι ο κεντρικός πυρήνας προφανώς της εν λόγω Οδηγίας είναι στη σωστή κατεύθυνση, διότι προσπαθεί ουσιαστικά να εντάξει περιβαλλοντικές νόρμες σε επενδύσεις τέτοιου τύπου.

Το ζήτημα των εργαζομένων είναι κομβικής σημασίας, το εννοούμε αυτό. Είναι αδιανόητο σε μία γνώμη, σε μια αν θέλετε έκθεση βιωσιμότητας, να μην εντάσσεται η σύμφωνη γνώμη των ιδίων των εργαζομένων. Στο οικοσύστημα της οιαδήποτε επιχείρησης οι εργαζόμενοι είναι η ψυχή αυτής, είναι οι γνώστες καλύτερα από τον καθένα για το πού πορεύεται η εν λόγω επιχείρηση. Άρα η γνώμη τους ως προαπαιτούμενο για την έκθεση βιωσιμότητας είναι κάτι εκ των ων ουκ άνευ για εμάς. Άρα πρέπει να ενταχθεί.

Νομίζω ότι η παρότρυνση από το σύνολο της Αντιπολίτευσης -και στις επιτροπές διεφάνη αυτό- είναι κάτι το οποίο, κύριε Θεοδωρικάκο, να το δείτε σοβαρά. Θα είναι ένα δείγμα γραφής ότι αντιλαμβάνεστε το τι επικρατεί και καταλαβαίνετε. Άλλωστε δεν είναι τυχαίο ότι εντάσσεται στον κεντρικό πυρήνα της Οδηγίας και αφαιρέθη από εσάς.

Τώρα, τι ουσιαστικά εντάσσει, τι νέο φέρνει η εν λόγω κοινοτική οδηγία; Τα πρώτα σαράντα πέντε άρθρα είναι σχεδόν αυτούσια της Ευρωπαϊκής Οδηγίας. Έχουμε κάποιες διαφοροποιήσεις έντονες, διατυπώσαμε και τις ενστάσεις μας στις επιτροπές, αναφορικά με τα άρθρα 60 έως 65. Δηλαδή, τι συμβαίνει στα εν λόγω άρθρα; Έχουμε τις περιβαλλοντικές νόρμες. Για ποιες επενδύσεις μιλάμε, για ποιες άνοιξε ο κύκλος ένταξής τους; Ουσιαστικά ενθουλακώνετε μέσα πέραν των υπολοίπων την κυκλική οικονομία, εξορύξεις και τη ναυτική βιομηχανία.

Ας ξεκινήσω από το τελευταίο. Είμαστε περήφανοι, ως ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία, ως κυβέρνηση για το εξής. Όπως ξέρετε όλοι σας, η τρίαينا, η αμυντική βιομηχανία της χώρας, εδράζεται σε τρία Ναυπηγεία, της Σύρου, της Ελευσίνας και του Σκαμαμαγκά. Στη Σύρο ένα παρατημένο Ναυπηγείο επί δεκαετίες, και ειδικά την τελευταία δεκαετία της κρίσης, κατάφερε ο ΣΥΡΙΖΑ το 2018 να ανακτήσει την ισχύ του με τομές, με πρωτοβουλίες πολιτικές, που άφησαν θετικό αποτύπωμα. Και βεβαίως εξελίσσεται περαιτέρω και είναι σημαντικό αυτό, με έναν αστερίσκο όσον αφορά τα εργασιακά ζητήματα, που ακούμε πολλές ενστάσεις. Ακολούθησε η Ελευσίνα, που ως Αντιπολίτευση θεσμικά πήραμε μια στάση ευθύνης και βάλαμε πλάτη σε μια δύσκολη συνθήκη. Χαίρομαστε που βλέπουμε τώρα αυτή την επένδυση να προχωρά, πάλι όμως ένας αστερίσκος στα εργασιακά ζητήματα.

Δεύτερο θέμα είναι η κυκλική οικονομία. Εδώ νομίζω έχετε πάρει πραγματικά κάτω από τη βάση. Η κυκλική οικονομία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εδράζεται σε μία λογική να αφήσουμε στο χθες το καταναλωτικό μοντέλο της απόκτησης ενός προϊόντος, της κατανάλωσής του και της απόρριψής του. Αυτό το γραμμικό καταναλωτικό μοντέλο ανήκει στο χθες. Πρέπει πάντοτε στα προϊόντα να δίνουμε μία δεύτερη ευκαιρία, να κλείνει ο κύκλος. Τι έχετε πετύχει έξι χρόνια; Μηδέν εις το ηλίκο. Και εξηγούμαι: απεντάξεις έργων που αφορούν την κυκλική οικονομία. Σε έργα περιβάλλοντος έχουμε το ένα μετά το άλλο τα penalties, τα πρόστιμα, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σε θέματα διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων; Είμαστε ουραγοί. Πώς αντιλαμβάνεστε, άραγε, την κυκλική οικονομία; Μόνο σε επενδύσεις fast track και στρατηγικές που θέλετε, προφανώς, να εντάξετε κάποιες εκ των περιπτώσεων; Φανταζόμαστε εμείς ποιες μπορεί να είναι αυτές. Θα παρακολουθήσουμε και στην πορεία. Είπατε και

κάποια ονόματα χθες στην επιτροπή, εννοώ σε επίπεδο εντάξεων.

Τώρα, ποιο είναι το μεγάλο ζήτημα -και εδώ επιτρέψτε μου να τοποθετηθώ και ως μηχανικός- που νομίζω ότι εμφολωρεί ένας τεράστιος κίνδυνος να ζήσουμε δύσκολες συνθήκες και να υπάρχει και μια κοινωνική κινητικότητα, για να μην πω κοινωνική ένταση. Παράδειγμα, προκαλεί απορία ότι ο τελευταίος πυλώνας που θέλετε να εντάξετε είναι οι εξορύξεις. Θέλω να πιστεύω ότι αυτό που συμβαίνει με την Eldorado Gold και την επικείμενη επένδυσή της στη Θράκη δεν συνδέεται με την ευελιξία των περιβαλλοντικών ρυθμίσεων που ουσιαστικά εντάσσεται στις εν λόγω διατάξεις 62, 63 και 64, για αυτά τα άρθρα μιλώ. Διότι, αν συμβαίνει αυτό, καταλαβαίνετε ότι είναι προκλητικό και σκανδαλώδες και θα μας βρει απέναντι και στη Βουλή, αλλά προφανώς και στην ίδια την περιοχή, όπου οι κάτοικοι είναι ήδη ανάστατοι.

Και δεν είναι μόνο οι fast track περιβαλλοντικές διαδικασίες που ουσιαστικά επιταχύνονται εδώ. Αυτό θα μπορούσε να πει κάποιος ότι ίσως είναι προς όφελος. Η πλήρης απάλειψη περιβαλλοντικών προβλέψεων προκαλεί απορία, για να μην πω θυμηδία. Και πιο συγκεκριμένα, είναι δυνατόν λιμενοβραχίονες, κρηπιδώματα, λιμενικά έργα να τρέχουν τάχιστα χωρίς μία περιβαλλοντική αδειοδότηση, χωρίς ουσιαστικά να μπορέσει η διεύθυνση περιβάλλοντος της εν λόγω Περιφέρειας να μην γνωμοδοτεί καν; Αυτά είναι αδιανόητα πράγματα για ευρωπαϊκό κράτος. Απορώ πως τρέχετε με τέτοιες συνθήκες. Πλωτές μαρίνες, εξάλλοι ύφαλοι είναι έργα τα οποία ίσως σε περιπτώσεις στη χώρα μας χρειάζονται, απαιτούνται, αλλά πρέπει να υπάρχει μια περιβαλλοντική πρόβλεψη. Ειδικά γίνεται κυριολεκτικά Ελντοράντο.

Δεν θα κουράσω ιδιαίτερα. Η Οδηγία όντως είναι σε μία κατεύθυνση, κατά τη γνώμη μας, σωστή παρ' όλες τις εξαιρέσεις που έχουν κάποιο άρθρο. Θα κλείσω όμως με έναν, κατά την άποψή μου, θετικό πολιτικό λόγο, που οφείλει η Αντιπολίτευση να καταθέσει. Εμπρόθεσμα για την Ολομέλεια καταθέσαμε χθες μια τροπολογία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που αφορά αποκλειστικά το brain gain. Ουσιαστικά τα, δηλαδή; Να επαναφέρουμε, να επαναπατρίσουμε συμπολίτες μας, οι οποίοι τα χρόνια της κρίσης έφυγαν από τη χώρα. Και επειδή έλαβαν χώρα κάποιες πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης του κ. Μητσοτάκη δυστυχώς χωρίς επιτυχία, επανερχόμεθα εμείς με μια συγκεκριμένη τροπολογία, που νομίζω ότι μπορεί να έχει θετικά αποτελέσματα. Γιατί; Γιατί ήδη πέτυχε στην Πορτογαλία. Ουσιαστικά αυτή την καλή πρακτική τη μεταφέραμε στο ελληνικό, στο εθνικό νομικό πλαίσιο, νομικό δίκαιο. Καταθέσαμε την τροπολογία, η οποία νομίζω ότι είναι αρκετά ενδεδειγμένη, αναλυτική και με πρακτικές διαστάσεις.

Τι προσφέρει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Φτιάχνει ένα δεκαετές πλάνο επαναπατρισμού των Ελλήνων, των συμπολιτών μας. Αυτοί που εν τοις πράγμασι αποχώρησαν μέχρι το 2010-2012, λόγω της κρίσης, και όλο το υπόλοιπο διάστημα, οι οποίοι αριθμούν περίπου στις τριακόσιες ογδόντα χιλιάδες μέχρι το 2018, αλλά δυστυχώς τα τελευταία χρόνια λόγω της ακρίβειας Μητσοτάκη και λοιπών παραγόντων επίσης αποχωρούν. Άρα πώς μπορούμε να ανασχέσουμε αυτό το κύμα αρχικά φυγής και να επαναπατρίσουμε;

Με ένα δεκαετές πλάνο λοιπόν. Το οποίο τι προσφέρει; Άπαξ και επιστρέψει ο Έλληνας πολίτης ηλικίας όμως -προσέξτε, το συγκεκριμένο ποιοι- είκοσι πέντε έως σαράντα πέντε, τα παραγωγικά, τα κρίσιμα χρόνια όπου Έλληνες επιστήμονες αποχώρησαν, στα πρώτα δύο έτη να υπάρχει μηδενική φορολόγηση εισοδήματος, από το τρίτο έως το πέμπτο έτος 50%, έκτο έως όγδοο 75% και βέβαια η επαναφορά στον δέκατο χρόνο σε κανονικές συνθήκες, όπως όλοι οι υπόλοιποι Έλληνες φορολογούμενοι.

Έτσι τι πετυχαίνουμε; Είναι μια γενναία πολιτική η οποία κινητροδοτεί τον Έλληνα του εξωτερικού, έστω και πρόσφατα, να επανέλθει στην Ελλάδα. Δημοσιονομικό κόστος δεν υφίσταται. Γιατί; Διότι αυτός ούτως ή άλλως εργάζεται και φορολογείται στο κράτος-μέλος, στη χώρα στην οποία βρίσκεται. Άρα ενισχύουμε το δημογραφικό, που είναι αν μη τι άλλο ο ελέφαντας μέσα στο δωμάτιο, δημοσιονομικά επίσης ενισχύεται η χώρα, γιατί προστίθεται ένα πλήθος φορολογούμενων συμπολιτών μας, και αν μη τι άλλο φέρνουμε πίσω δυνατό μυαλά που τα έχει ανάγκη η ελ-

ληνική κοινωνία, η ελληνική οικονομία. Δεν μας περισσεύουν, το αντίθετο.

Εν κατακλείδι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε αυτό το σχέδιο νόμου, σε αυτή την Ευρωπαϊκή Οδηγία, ο ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία θεωρεί ότι έχει, όπως είπα και στην αρχή, θετικές διατάξεις. Προβληματιζόμαστε όμως πάρα μα, πάρα πολύ στα θέματα περιβάλλοντος που ανέδειξα προηγουμένως, καθώς επίσης και σε ζητήματα των εργαζομένων που νομίζω ότι θα συζητηθεί στην Ολομέλεια όλη αυτή την ημέρα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Και εμείς ευχαριστούμε τον κ. Μαμουλάκη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Εργαστήρι Δημοκρατίας» που οργανώνει το Ίδρυμα της Βουλής, δεκαεννέα μαθητές και μαθήτριες και δύο εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 4^ο Δημοτικό Σχολείο Νέας Ιωνίας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Θα δώσω τώρα τον λόγο στον ειδικό αγορητή από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, τον κ. Βασίλειο Μεταξά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι, έχουμε τοποθετηθεί αναλυτικά για τα άρθρα του νομοσχεδίου, για το σύνολο των άρθρων, κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων στις επιτροπές. Θα σταθώ στη σημερινή ομιλία στο κύριο μέρος του, που αφορά την ενσωμάτωση δύο Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη νομοθεσία της χώρας.

Πρόκειται για την Οδηγία 2464/2022, που αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες, και την Οδηγία 2775/2023, που αφορά τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους επιχειρήσεων ή ομίλων. Αφορούν τα άρθρα 1 έως 45 και 47 έως 50. Αποτελούν και οι δύο ένα τμήμα του ψηφιδωτού των αναρίθμητων μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που σκοπό έχουν την ενίσχυση της κερδοφορίας και της ανταγωνιστικότητας των ντόπιων μονοπωλιακών ομίλων, τη θωράκιση και ενίσχυσή τους στον διεθνή πόλεμο απέναντι στα μονοπώλια άλλων ενώσεων και κρατών σε συνθήκες προετοιμασίας για γενίκευση των στρατιωτικών συγκρούσεων, σε συνθήκες πολεμικής οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Οδηγία 2775/2023 επί της ουσίας διατηρεί τα κριτήρια που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων. Διορθώνει απλά την πληθωριστική επίδραση από το 2013 στη βάση των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ. Ως εκ τούτου θεσπίζει την προσαρμογή κατά 25% των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στην αντίστοιχη Οδηγία του 2013. Έτσι και μετά την τιμαριθμοποίηση οι πολύ μικρές επιχειρήσεις θεωρούνται όσες δεν υπερβαίνουν τα όρια σε δύο από τα εξής: να έχουν σύνολο ενεργητικού έως 450.000 ευρώ, καθαρό κύκλο εργασιών έως 950.000 ευρώ και μέσο όρο απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου δέκα άτομα. Μάλιστα για ετερόρρυθμες, ομόρρυθμες και ατομικές επιχειρήσεις η μόνη προϋπόθεση για να εντάσσονται στις πολύ μικρές επιχειρήσεις είναι να έχουν κύκλο εργασιών έως ενάμισι εκατομμύριο ευρώ.

Από τους αριθμούς αυτούς γίνεται κατανοητός ο στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης να τσουβαλιάσει σε ένα τεράστιο σύνολο ανόμοια μεγέθη με δυσθεώρητες αντιθέσεις, αυτοαπασχολούμενους με μεγάλες επιχειρήσεις για τα ελληνικά δεδομένα. Επομένως, η δημιουργία στρεβλώσεων κατά την εφαρμογή πολιτικών ρυθμιστικού ή παροχικού χαρακτήρα, όπως αναφέρει μέσα στο κείμενο, δεν αλλάζει σε καμία περίπτωση με την τιμαριθμική διόρθωση, τιμαριθμοποίηση, αφού οι αναλογίες παραμένουν οι ίδιες, όπως και η προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην στήριξη του μεγάλου κεφαλαίου και στα μέτρα εξόντωσης κυρίως των αυτοαπασχολούμενων και μικρών επαγγελματιών με στόχο την αναδιανομή της αγοράς υπέρ των μεγάλων.

Εξάλλου η πολιτική και της τωρινής Κυβέρνησης, όπως και των προηγούμενων, κινείται σε αυτές τις ράγες, με τη διαδοχική φοροληστεία των αυτοαπασχολούμενων, με τις κατασχέσεις ακόμα και των εργαλείων της δουλειάς, με τους νόμους για την απελευ-

θέρωση της αγοράς, δηλαδή το άνοιγμα σε μεγάλους ομίλους για να πετάξουν τους επαγγελματίες έξω από συγκεκριμένους κλάδους, με το ασφαλιστικό και ούτω καθεξής.

Ακόμα και τα διάφορα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που απευθύνονται στις πολύ μικρές επιχειρήσεις, όπως για παράδειγμα από το Ταμείο Ανάκαμψης, είναι χαρακτηριστικά του φιλομονοπωλιακού τους στόχου. Για παράδειγμα η χρηματοδότηση των POS για να ενισχυθεί ένας ακόμα μηχανισμός για την φορολογική εξόντωση των αυτοαπασχολούμενων.

Σχετικά με την Οδηγία 2464/2022, που αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες, κινείται στο πλαίσιο εναρμόνισης των εταιρικών στόχων, όπως το βάζει μέσα, με τους σχεδιασμούς της Πράσινης Συμφωνίας για την παρακολούθηση του βαθμού ενσωμάτωσης της πράσινης μετάβασης και των στόχων του κεφαλαίου σχετικά με τις επενδύσεις σε αυτόν τον τομέα.

Η προηγούμενη Οδηγία εφαρμόζοταν σε μεγάλες επιχειρήσεις με μέσο αριθμό εργαζομένων άνω των πεντακοσίων και σε μητρικές εταιρείες μεγάλων ομίλων με μέσο αριθμό εργαζομένων άνω των πεντακοσίων σε ενοποιημένη βάση. Αφορούσε περίπου έντεκα χιλιάδες εταιρείες. Τώρα ο στόχος είναι να αφορά περισσότερες εταιρείες.

Φυσικά η Οδηγία είναι δομημένη πάνω στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μονοπωλίων, της ελκυστικότητάς τους στην προσέλκυση επενδύσεων και κεφαλαίων, την παραπέρα ανάπτυξη της ενιαίας καπιταλιστικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ υπάρχουν και στοιχεία προστατευτισμού των ευρωπαϊκών ομίλων απέναντι σε ανταγωνιστές τους που δεν πληρούν, δήθεν, τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι δε εκθέσεις βιωσιμότητας αποτελούν πλέον συνέχεια του πλαισίου της εταιρικής διακυβέρνησης προσαρμοσμένο στο πλαίσιο της λεγόμενης εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Είναι προφανές ότι η Οδηγία επιχειρεί να ενισχύσει το ψεύτικο αφήγημα που προσπαθεί να καλλιεργήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση για κοινωνικό ρόλο των επιχειρήσεων, που δήθεν μπορούν να συμβάλλουν στη λαϊκή ευημερία, προβάλλοντας το ψέμα ότι με κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των αστικών κρατών οι επιχειρήσεις θα μετατραπούν, δήθεν, από όχημα εκμετάλλευσης της εργατικής δύναμης από το κεφάλαιο σε υπεύθυνες οντότητες που θα λειτουργούν όχι με κριτήριο το κέρδος των καπιταλιστών, αλλά το ενδιαφέρον για τους ανθρώπους και το περιβάλλον, δημιουργώντας έτσι εμπιστοσύνη μεταξύ αυτών και της κοινωνίας. Είναι απόσπασμα από την Οδηγία.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και το καπιταλιστικό σύστημα που υπηρετεί δεν έχουν ούτε βίωσιμο ούτε δίκαιο πρόσωπο. Το ένα και μοναδικό αποκρουστικό τους πρόσωπο είναι αυτό της επιδίωξης εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο, της απάνθρωπης καταπίεσης των παραγωγών του πλούτου από μια χούφτα παρσίτων που λυμαίνονται την κοινωνική παραγωγή και τον πλούτο που δημιουργούν οι παραγωγοί της, των πολέμων και γενικότερα της καταστροφής.

Δεν μπορούμε να αποσπαστούμε από τις τωρινές εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τις προτεραιότητες που θέτει σε συνθήκες έντασης των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών. Πλέον, η διασφάλιση της στρατηγικής αυτονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης εστιάζει φανερά στην πολεμική προετοιμασία της σε όλα τα επίπεδα, οικονομικό, κοινωνικό, κρατικό, στρατιωτικό φυσικά. Προβάλλεται επίσημα η ανάγκη αναβάθμισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως ικανού και αυτόνομου στρατιωτικού ιμπεριαλιστικού στρατοπέδου, που θα λειτουργήσει ενισχυτικά στο ΝΑΤΟ ή και πιο αυτοτελώς στην παγκόσμια αντιπαράθεση με το υπό διαμόρφωση ευρασιατικό ιμπεριαλιστικό στρατόπεδο. Αυτά γράφονται εξάλου αναλυτικά στις εκθέσεις Ντράγκι και στην έκθεση Νινίστο.

Η εξωτερική πολιτική και η λεγόμενη πολιτική ασφάλειας, η ενεργειακή πολιτική, η ενίσχυση της πολεμικής βιομηχανίας, καθώς και η ικανότητα ανάπτυξης ευρωπαϊκών στρατιωτικών δυνάμεων είναι από τα θέματα που μπαίνουν στο άμεσο επίκεντρο. Η Νέα Δημοκρατία αναλαμβάνει ρόλο σημαιοφόρου από τη θέση της Κυβέρνησης, έχοντας βέβαια την στήριξη και των υπόλοιπων κομμάτων, του ΠΑΣΟΚ, του ΣΥΡΙΖΑ αλλά και της Νέας Αριστεράς και της Ελληνικής Λύσης, για να θωρακίσει τους επιχειρηματι-

κούς ομίλους της χώρας. Η αποκαλυπτική μονοφωνία όλων σας στην στήριξη των δύο ευρωπαϊκών Οδηγιών στο παρόν νομοσχέδιο είναι ενδεικτική της στρατηγικής σας σύμπλευσης. Πραγματικά αξίζει κάποιος να δει τα πρακτικά των συνεδριάσεων στις επιτροπές, αλλά και τις τοποθετήσεις σήμερα στην Ολομέλεια των εκπροσώπων του ΠΑΣΟΚ, του ΣΥΡΙΖΑ, της Νέας Αριστεράς και το πώς στοιχίζετε όλοι σας στην πολεμική προετοιμασία από την σκοπιά των συμφερόντων των μονοπωλίων.

Εξάλλου, την ίδια στάση έχετε και σε κάθε νέα, απότομη και επικίνδυνη εξέλιξη που συγκροτεί το επικίνδυνο για τους λαούς ψηφιδωτό της επικίνδυνης για τον λαό πολιτικής. Για παράδειγμα, ποια είναι η στάση σας στις προχθεσινές εξελίξεις στη Συρία; Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας χαιρέτισε την πτώση του Άσαντ, δηλαδή την κατάλυση της χώρας από τους τζιχαντιστές με τη στήριξη της Τουρκίας, του Ισραήλ και των Ηνωμένων Πολιτειών, αναλαμβάνοντας μεγάλες ευθύνες. Για να μη διαταράξουν τη νατοϊκή γραμμή και την πολιτική των «ήρεμων νερών» με την Τουρκία, χαιρετίζουν την επέμβαση των δυνάμεων σε ξένη χώρα με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Η υποκρισία της Κυβέρνησης και των άλλων κομμάτων του νατοϊκού τόξου ξεπερνά κάθε όριο, αφού από τη μία καταγγέλλουν δήθεν τον αναθεωρητισμό και από την άλλη τον νομιμοποιούν. Τι να πούμε; Από το δικαίωμα στην αυτοάμυνα του Ισραήλ μέχρι την αναγόρευση των τζιχαντιστών σε τοποτηρητές της δημοκρατικής ομαλότητας. Μπράβο σας! Και εις ανώτερα! Καταλαβαίνετε ότι το βαρέλι που είστε χωμένοι όλοι σας μέσα δεν έχει πάτο.

Και όλα αυτά συνοδεύονται απαρέγκλιτα με την ένταση της εκμετάλλευσης απέναντι στην εργατική τάξη, τους αυτοαπασχολούμενους, τους βιοπαλαιστές αγρότες. Εξάλλου, είναι το βασικό προαπαιτούμενο, προκειμένου να θωρακιστεί η καπιταλιστική οικονομία σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της πολεμικής προετοιμασίας. Είναι τα μέτρα για την ένταση της επίθεσης απέναντι στους εργαζόμενους και τα λαϊκά στρώματα. Εκτείνονται από τη γενίκευση της ενεργειακής, της διατροφικής ακρίβειας, την καθήλωση των μισθών, τη γενικευμένη φορολησασία, μέχρι την απαρέγκλιτη τήρηση της πολιτικής κόστους-οφέλους από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης και αστικών κρατών, αυτή που ζήσαμε στις πλημμύρες, τις πυρκαγιές. Τα ζούμε κάθε μέρα στην υγεία, στην παιδεία, στην πρόνοια.

Γι' αυτό και με αφορμή τα άρθρα 56 έως 59 για την κωδικοποίηση της νομοθεσίας σε σχέση με την ονομαζόμενη προστασία του καταναλωτή, καθώς και το άρθρο 66 που δίνει παράταση στα μέτρα για τις ανατιμήσεις, μόνο ένα μπορούμε να πούμε: Έχει πραγματικά καταντήσει το συντομότερο ανέκδοτο η μάχη της Κυβέρνησης ενάντια στην ακρίβεια. Φέρατε και τροπολογία μάλιστα για άλλο ένα καλάθι «καπαμά», αυτήν τη φορά για τα χριστουγεννιάτικα παιχνίδια. Το ονοματίζετε κιάλας «καλάθι του Άη-Βασίλη». Παίζετε δηλαδή και με τον πόνο του κόσμου και από πάνω. Όσο κι αν προσπαθεί η Κυβέρνηση να παρουσιάσει μια απροιοποιημένη εικόνα, τι να πούμε; Σε λίγο θα ντύσετε τον Άδωνι Γεωργιάδη Άη-Βασίλη για να μοιράζει ψυχολογική υποστήριξη στον κόσμο, γιατί είναι ψυχολογικό φαινόμενο η ακρίβεια. Όσο κι αν προσπαθείτε να ωραιοποιήσετε, λοιπόν, την εικόνα, η πραγματικότητα είναι ότι η λαϊκή οικογένεια ματώνει για τα κέρδη των μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων σε κάθε τομέα, ανάμεσά τους και για τις εταιρείες τροφίμων και τα σούπερ μάρκετ που μετρούν τεράστια αύξηση στην κερδοφορία τους, παρά το γεγονός ότι οι εργαζόμενοι δυσκολεύονται πλέον να προμηθευτούν ακόμα και τα πιο αναγκαία είδη.

Αν η Κυβέρνηση ήθελε να αντιμετωπίσει την ακρίβεια έστω και σε έναν βαθμό, θα είχε δεχθεί τις προτάσεις που έχει καταθέσει το ΚΚΕ στη Βουλή για επαναφορά των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, του δέκατου τρίτου και δέκατου τέταρτου μισθού στο δημόσιο, της δέκατης τρίτης και δέκατης τέταρτης σύνταξης, το αφορολόγητο στα 12.000 ευρώ, προσαυξημένο για κάθε παιδί, την κατάργηση των ειδικών φόρων κατανάλωσης σε ρεύμα και καύσιμα, την κατάργηση του Φ.Π.Α. στα είδη λαϊκής κατανάλωσης, την κατάργηση του Χρηματιστηρίου Ενέργειας και το πλάφόν στην τιμή του ρεύματος. Εσείς, όμως, όχι μόνο δεν κάνετε αυτά, αλλά είστε τόσο κολλημένοι με την καταστροφική στρατη-

γική της πράσινης μετάβασης που συνεχίζετε τα εγκλήματα εναντίον των εργαζομένων, των λαϊκών οικογενειών, αλλά και των παραγωγικών δυνατοτήτων της χώρας.

Φέρατε μεσάνυχτα σαν τον κλέφτη μέσα στη νύχτα τροπολογία για το κλείσιμο του σταθμού στη Μελίτη, αποκλείοντας έτσι τη χρήση του εγχώριου και φθηνότερου λιγνίτη από την ηλεκτροπαραγωγή, επιλογή που οδηγεί στην ενεργειακή εξάρτηση της χώρας και στην αύξηση της ενεργειακής φτώχειας για τον λαό. Αυτές είναι οι συνέπειες της απελευθέρωσης ενέργειας και της απολιγνιτοποίησης. Απαξιώνετε τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις, αλλά και το εργατικό προσωπικό για να δημιουργήσετε συνθήκες υψηλής κερδοφορίας για τη λεγόμενη πράσινη ανάπτυξη, οδηγώντας παράλληλα τις περιοχές αυτές στην ερήμωση. Πάρτε πίσω την απαράδεκτη τροπολογία. Το Κ.Κ.Ε. στηρίζει την αυριανή κινητροποίηση της Επιτροπής Φορέων Μεγαλόπολης και της Επιτροπής Αγώνα των εργαζομένων του ΑΗΣ Μελίτης και των κατοίκων της περιοχής. Είναι προφανές ότι βρισκόμαστε στην αντίπερα όχθη από εσάς και τους αντιλαϊκούς προσανατολισμούς σας.

Δεν είναι τυχαίο ότι την ίδια στιγμή που τα κάνετε όλα αυτά, στο ίδιο νομοσχέδιο φέρνετε αλλαγές στον νόμο για τις λεγόμενες εμβληματικές επενδύσεις, όπου εντάσσετε μαζί με τις επενδύσεις της λεγόμενης κυκλικής οικονομίας και τα ναυπηγεία, αλλά και τις ονομαζόμενες κρίσιμες πρώτες ύλες στην κατηγορία των επενδύσεων που έχουν προκλητικά κίνητρα, φοροαπαλλαγές, ελαφρύνσεις, κρατικές ενισχύσεις, επιδοτήσεις, παρεκκλίσεις στο πολεοδομικό καθεστώς δόμησης, χρήσεων γης, χωρικών σχεδίων, που θα λυμαινούνται δημόσιες εκτάσεις, αδιαφορώντας για τις καταστροφικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Ιδιαίτερα δε σε ό,τι έχει να κάνει με τις κρίσιμες πρώτες ύλες που περιγράφονται και στον Κανονισμό 1252/2024 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αυτές αφορούν την κατεύθυνση για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα προϊόντα της πράσινης ανάπτυξης, αλλά και τη θωράκιση της ευρωπαϊκής στρατιωτικής βιομηχανίας από την ανάγκη εισαγωγής πρώτων υλών για την παραγωγή οπλικών συστημάτων. Φυσικά όλοι αντιλαμβάνονται τι σημαίνουν αυτά για τους λαούς της Ευρώπης και όχι μόνο, όπως επίσης όλοι αντιλαμβάνονται τι σημαίνει εξόρυξη αυτών των πρώτων υλών ενταγμένες στις λεγόμενες εμβληματικές επενδύσεις που οι καπιταλιστές επενδυτές απαλλάσσονται ακόμη και από στοιχειώδεις ελέγχους και προϋποθέσεις όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος και του φυσικού πλούτου της χώρας. Σε αυτή, λοιπόν, τη βάση, είναι δεδομένο το αντιλαϊκό και αντιδραστικό πλαίσιο όλου του ψηφιδωτού που αναφέρθηκε, του ταξικού προσημου που έχει και των συνεπειών του για τις εργατικές λαϊκές οικογένειες. Σε αυτούς απευθυνόμαστε.

Και μόνο τα όσα συνέβησαν τις ημέρες αυτές στη Νότια Κορέα, τη Συρία, τη Γαλλία, αναδεικνύουν ότι έχουμε μπει σε νέα φάση με απότομες εξελίξεις και έτσι θα συνεχιστεί η κατάσταση το επόμενο διάστημα. Το κεφάλαιο και οι πολιτικοί εκπρόσωποί του παίρνουν τα μέτρα τους για την τάξη τους. Μέτρα πρέπει να πάρει από την άλλη μεριά και η εργατική τάξη και οι λαϊκές δυνάμεις, προβάλλοντας τα δικά τους ταξικά συμφέροντα που έρχονται σε σύγκρουση με το σύστημα που γεννά την εκμετάλλευση και τους πολέμους. Εκεί τοποθετείται το Κ.Κ.Ε. με την καθημερινή του δράση και σε αυτές τις απότομες εξελίξεις.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιδάκης): Κι εμείς ευχαριστούμε τον κ. Μεταξά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία των κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», δεκαοκτώ μαθήτριες και μαθητές και δύο συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 22ο Δημοτικό Σχολείο Χαλκίδας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Στο σημείο αυτό θα δώσω τον λόγο στον Πρόεδρο της Ελληνικής Λύσης, τον κ. Βελόπουλο, στη θέση του ειδικού αγορητή κ.

Στυλιανού Φωτόπουλου.

Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα, κύριε Υπουργέ, να ξεκινήσω με όσα έχει πει ο Πρωθυπουργός πριν λίγες μέρες, ότι δεν είμαστε μπανανία ως χώρα. Και επιμένει σε αυτό, ότι δεν είμαστε μπανανία, με έναν τρόπο θα έλεγα όχι πειστικό, διότι όλα όσα συμβαίνουν στη χώρα μας αποδεικνύουν το αντίθετο. Θα απαριθμήσω μερικά γεγονότα όχι θεωρίες, ούτε συνωμοσίες, ούτε σενάρια, γεγονότα.

Πρώτον, η Ελλάδα της Νέας Δημοκρατίας είναι πρώτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε κόστος βενζίνης και διοδίων αναλογικά με τον κατώτατο μισθό.

Δεύτερον, οι Έλληνες στη χειρότερη θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, 88% στη δυνατότητα να πληρώσουν τους λογαριασμούς τους.

Τρίτον, η Ελλάδα της Νέας Δημοκρατίας μόνη χώρα στον κόσμο που είναι εν μία νυκτί η ίδια που αύξησε 46% τον μισθό στους Υπουργούς τους εξωκοινοβουλευτικούς, την ώρα που δίνει ελάχιστο ποσό αύξησης σε συνταξιούχους και ιδιωτικούς υπαλλήλους ή και δημοσίους υπαλλήλους. Δηλαδή ένα κουλούρι τους δίνει, αλλά οι εξωκοινοβουλευτικοί Υπουργοί 46% αύξηση στον μισθό τους.

Η Ελλάδα της Νέας Δημοκρατίας είναι η μόνη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση που δίνει αύξηση 779 ευρώ τον μήνα στον διοικητή νοσοκομείου και 29 ευρώ τον μήνα σε έναν γιατρό.

Η Ελλάδα της Νέας Δημοκρατίας είναι η μόνη στην Ευρωπαϊκή Ένωση που εμφανίζει μείωση 12% κατ' έτος σε καθαρές απολαβές εργαζομένου χωρίς παιδιά -διάστημα 2010-2022. Οι υπόλοιπες χώρες εμφανίζουν αύξηση. Σε κάποιες χώρες η αύξηση ξεπερνάει το 100%.

Η Ελλάδα της Νέας Δημοκρατίας έχει μείωση 1,3% κατ' έτος σε καθαρές απολαβές εργαζομένου χωρίς παιδιά -διάστημα 2019-2022- και η Ελλάδα, κύριε Υπουργέ, έχει δημογραφικό πρόβλημα.

Η Ελλάδα της Νέας Δημοκρατίας είναι δεύτερη στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε ιδιωτικές δαπάνες για την υγεία 33,3%.

Στην Ελλάδα της Νέας Δημοκρατίας αρνητικός ρυθμός αποταμίευσης νοικοκυριών στο 4% το 2022, δηλαδή τρώμε από τα έτοιμα, ενώ σε άλλες χώρες είναι συν.

Στην Ελλάδα της Νέας Δημοκρατίας μείον 7% αύξηση φόρων ανά λίτρο καυσίμου -διάστημα 2019-2023-, έφτασε στο 1,05 ευρώ.

Στην Ελλάδα της Νέας Δημοκρατίας πρώτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2023 σε ποσοστό καμένων εκτάσεων.

Στην Ελλάδα της Νέας Δημοκρατίας τρίτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έκτη στον κόσμο, σε κρούσματα Covid ανά εκατομμύριο πληθυσμού.

Στην Ελλάδα της Νέας Δημοκρατίας κλείνουν νοσοκομεία και σχολεία, την ώρα που χρειαζόμαστε και σχολεία και νοσοκομεία.

Στην Ελλάδα της Νέας Δημοκρατίας ψηφίζει νόμους που σε στέλνουν φυλακή ακόμα και για απλά πλημμελήματα, όταν παιδεραστές και οι υπόλοιποι κυκλοφορούν ελεύθεροι.

Στην Ελλάδα της Νέας Δημοκρατίας αντί για δάσκαλους και γιατρούς προσλαμβάνει διάφορους κολλητούς, μετακλητούς, φίλους του κόμματος.

Τα είπα όλα αυτά γιατί αν αυτά δεν καθιστούν μια χώρα μπανανία, τι την καθιστά μπανανία; Αποδεδειγμένα η Ελλάς έχει καταντήσει μπανανία τα τελευταία -να βάλω εγώ- είκοσι χρόνια, να μην πω τριάντα και σαράντα. Και κατήντησε μπανανία γιατί ουδέποτε, κύριε Υπουργέ, υπήρχε μια κυβέρνηση η οποία με σχέδιο προχωράει. Προχωράμε στο «πάμε και όπου βγει», προχωράμε στο «βλέποντας και κάνοντας» και θα σας το αποδείξω σε λίγο για το Υπουργείο σας -δεν φταίτε εσείς, καινούργιος είστε- για τους προηγούμενους, για να δείτε πόσα λάθη γίνονται, τον λαλίστατο Άδωνι Γεωργιάδη που πέρασε από το Υπουργείο.

Θα πω το εξής. Επειδή μιλάμε για τις τράπεζες και επειδή ο Πρωθυπουργός είπε ότι θα κάνει μια ρύθμιση για τις προμήθειες και τα λοιπά, να ρωτήσω κάτι, κύριε Υπουργέ: Εσείς δεν υπονομεύσατε το 2024 με υπουργική απόφαση τον νόμο του 2003 για να εξυπηρετήσετε τα funds ως Κυβέρνηση; Εσείς δεν φέρατε

εκείνη την υπουργική απόφαση που δεν υποχρεώνει τα funds να ανακοινώνουν πόσο πήραν το ακίνητο ώστε να μπορεί ο δανειολήπτης να προσφύγει στη δικαιοσύνη, όταν μιλάμε για αισχροκέρδεια; Δηλαδή φέρατε νόμο το 2024, απαγορευτικό για τον δανειολήπτη να ψάξει και να βρει τη λύση στο πρόβλημά του και λέτε ότι θα βάλετε κάτι στις προμήθειες.

Εντάξει, είναι ντροπή για εμάς. Για εμάς αυτό είναι ντροπή. Το να υπηρετείς τον τραπεζίτη που τρώει από το δημόσιο κορβανά, με τις εγγυήσεις του Δημοσίου, τα λεφτά του Έλληνα και να κυνηγάς τον Έλληνα, είναι ντροπή, κύριε Υπουργέ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Πάμε στο άλλο, στο ΠΑΣΟΚ. Ξέρει ο κ. Γερουλάνος ότι τον εκτιμώ προσωπικά πάρα πολύ, αλλά ο λαϊκισμός του κ. Ανδρουλάκη έχει ξεπεράσει κάθε λογική. Θέλετε να επιβάλλετε έναν φόρο 5% -λέει- στις τράπεζες. Επαναλαμβάνω, 5%. Φέρατε εδώ τροπολογία για τα μάτια του κόσμου. Γιατί θα σας πω κάτι πολύ απλό ξεκινώντας από το άλφα, για να μην πάμε στο ωμέγα. Ποιος έκανε τον αναβαλλόμενο φόρο; Νέα Δημοκρατία και ΠΑΣΟΚ, δηλαδή να μην πληρώσουν για τα 20 δισεκατομμύρια κέρδη τους οι τράπεζες έναν φόρο. Είναι οι μοναδικές τράπεζες στον κόσμο που δεν πληρώνουν φόρους.

Φέρνουν, λοιπόν, μια τροπολογία, για να φορολογηθούν οι τράπεζες 5% και το κάνουν σημαία. Μα αυτό που φέρνετε, κύριοι του ΠΑΣΟΚ, προσκρούει στον αναβαλλόμενο φόρο που βάλατε εσείς! Δεν μπορεί να γίνει, διότι υπάρχει ο νόμος που ορίζει για αναβαλλόμενο φόρο και βαφτίζετε αυτό 5% ως φόρο. Μα υπάρχει νόμος που λέει ότι δεν πληρώνουν φόρο, είναι ο αναβαλλόμενος. Άρα επειδή προσκρούει, δεν μπορεί να εφαρμοστεί. Ή είστε αστοιχείωτοι και κυβερνάτε τριάντα χρόνια -και απεδείχθη ότι είστε αστοιχείωτοι- ή είστε λαϊκιστές! Διαλέξτε και πάρτε.

Ακούστε τώρα. Επειδή ο κ. Χατζηδάκης δεν γνωρίζει τα οικονομικά, κατέθεσε στην Επιτροπή Οικονομικών έναν πίνακα -κύριε Υπουργέ, κύριε Θεοδωρικάκο, να τον ενημερώσετε- για αύξηση, λέει, καταθέσεων κατά 55 δισεκατομμύρια από το 2019.

Ξέρετε, κύριε Υπουργέ μου, ότι η αύξηση καταθέσεων δεν έχει καμία σχέση με τις αποταμίευσεις. Δεν είναι αποταμίευση το να αυξάνονται οι καταθέσεις. Γιατί όταν πουλάω εγώ ένα σπίτι, το ακίνητό μου, και παίρνω 500 χιλιάδικα, πάει στις καταθέσεις. Αυτή είναι η διαφορά. Κατάθεση είναι, μεταξύ των άλλων, όταν πουλάς το σπίτι σου και καταθέσεις τα λεφτά σου στην τράπεζα. Αποταμίευση είναι ό,τι περισσεύει από το περίσσειμά σου, από το εισόδημα που έχεις και το καταθέτεις στην τράπεζα.

Ακούστε, θα το πω ευθέως. Μπορείτε να παίζετε με τις λέξεις. Μπορείτε να παίζετε με τις φράσεις. Μπορείτε να παίζετε με τις προτάσεις. Με τη νοημοσύνη του ελληνικού λαού και την Ελληνική Λύση δεν θα παίζει κανείς! Θα μιλάμε επακριβώς, ό,τι ισχύει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και ξέρετε γιατί δεν σας εμπιστεύεται ο κόσμος, κύριε Υπουργέ; Όχι εσάς προσωπικά, αλλά τον Πρωθυπουργό και την παρέα του; Θέλετε απόδειξη; Πριν λίγες μέρες ξαφνικά ο Πρωθυπουργός ήθελα να πάει στον Λίβανο. Ξαφνικά τρία αεροσκάφη της Ελλάδος δεν δούλευαν. Έχουμε ως χώρα, η πτωχευμένη Ελλάδα, τρία πρωθυπουργικά αεροσκάφη. Να το μάθει ο ελληνικός λαός. Τρία, όχι ένα, όχι δύο, τρία! Και μας είπε η Κυβέρνηση ότι δεν πάει στον Λίβανο, στη Βηρυτό, γιατί χάλασαν και τα τρία.

Πείτε μου πόσο σοβαρή είναι μια κυβέρνηση όταν έχει τρία αεροσκάφη και τρία στα τρία είναι χαλασμένα; Να σας πω εγώ.

ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ: Και το τέταρτο στην Κύπρο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Μισό λεπτό, ένα-ένα, γιατί έχουμε κι άλλη πλάκα.

Θέλω να μάθω, λοιπόν, αφού και τα τρία ήταν χαλασμένα, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας με τι πήγε; Με την Aegean πήγε στο Παρίσι;

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ (ΣΤΕΛΙΟΣ) ΠΕΤΣΑΣ: Ναι, με την «Aegean».

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Με τι πήγε η Πρόεδρος της Δημοκρατίας; Γι' αυτό σας λέω ότι λέτε ψέματα, ψέματα συνεχώς. Ή είστε ανίκανοι και τρία στα τρία είναι χαλασμένα τα αεροσκάφη ή λέτε ψέματα. Φοβήθηκε ο Πρωθυπουργός να πάει στη Βηρυτό γιατί κάτι ήξερε ότι θα έρθει την επόμενη μέρα -ενήμερος θα ήταν, δεν το είπε σε κανέναν- και δικαιολογήθηκε. Μία η μέση του, μία τα αεροσκάφη. Ε, εντάξει,

προφάσεις εν αμαρτίαις.

Και ερωτώ η Πρόεδρος της Δημοκρατίας με τι πήγε στο Παρίσι; Με την Ολυμπιακή, με την «Aegean»;

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ (ΣΤΕΛΙΟΣ) ΠΕΤΣΑΣ: Με την Aegean.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Με την «Aegean» πήγε; Τότε, λοιπόν, αφού πήγε με την «Aegean» η Πρόεδρος της Δημοκρατίας, μια κυβέρνηση που έχει τρία αεροσκάφη και είναι χαλασμένα και τα τρία, είναι χαλασμένη κυβέρνηση!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Να το δεχτώ αυτό που λέτε, είναι εκτός λειτουργίας.

Και μια ερώτηση: Η πτωχή Ελλάδα πρέπει να έχει τρία πρωθυπουργικά αεροσκάφη; Πραγματικά μιλάω τώρα. Ξέρετε πώς βρίσκετε τα λεφτά; Κόβετε τις σπατάλες και βρίσκετε λεφτά και τα δίνετε στους Έλληνες! Γιατί να έχω τρία αεροσκάφη; Ποιος είμαι; Τι είμαι;

Ακούστε, ένα κράτος ανοργάνωτο που φτιάξατε, με παραδείγματα, κύριε Υπουργέ και θέλω να με ακούσετε. Κάποιοι μπήκαν σε ένα πρόγραμμα τουριστικό το 2019 και 2020. Μπήκαν και τότε το τιμέντο και τα σίδερα έκαναν 10 ευρώ. Με την αύξηση των τιμών όμως, αυτός ο άνθρωπος που έκανε ένα σχέδιο και πήρε μια επιδότηση, μια έγκριση σχεδίου, σήμερα δεν βγαίνει. Σταματούν έργα, γιατί δεν έχουν χρήματα οι άνθρωποι, δηλαδή το κόστος ήταν 10 ευρώ και τώρα είναι 20. Άρα, δεν μπορεί να αποπερατώσει το έργο της επιδοτήσεως.

Για τουριστικά καταλύματα έχω καταγγελίες στο γραφείο μου. Πάνω από είκοσι άνθρωποι, οι οποίοι σταμάτησαν γιατί δεν αντέχουν, γιατί πρέπει να γίνει αναπροσαρμογή των υλικών, αφού πληρώνουν πανάκριβα το τιμέντο πλέον, τα σίδερα, τα υλικά, πιο ακριβά από πριν, αυξήθηκαν οι τιμές. Αυτός κοστολόγησε το 2018 ότι κάνει 10 ευρώ. Τώρα κάνει 30 ευρώ. Πώς θα βγει το έργο;

Άρα, βρείτε έναν τρόπο μια τροπολογία, αν θέλετε, μια νέα διακήρυξη -δεν ξέρω τι θα κάνετε, υπάρχει λύση- ώστε να αυξηθεί το κόστος του έργου, για να μην κλείσουν οι οποίες επενδύσεις. Και δεν είναι μόνο στα τουριστικά καταλύματα είναι και σε άλλες επιχειρήσεις, μεταποίηση και τα λοιπά. Αυτό σημαίνει ότι έχω σχέδιο, αλλά δυστυχώς πηγαίνουμε και πάμε και όπου βγει. Παράδειγμα: Έχετε Υπουργούς που δεν είναι απλά λαλίστατοι, είναι φαιδρόι. Είναι φαιδρόι κανονικά. Και υπάρχει κι ένα παράδειγμα για μια πτηνοτροφική μονάδα στην Ήπειρο που έχει το ίδιο πρόβλημα με τις εγκαταστάσεις. Είναι πιο ακριβές πλέον. Ενώ σχεδίασε ο άνθρωπος να κάνει 10 ευρώ, πάει 30 ευρώ τώρα. Πώς θα βγει;

Πάμε στον Υπουργό. Διαβάζω, κύριε Θεοδωρικάκο, και θέλω να μου πείτε αν συμφωνείτε με αυτά που λέει ο Υπουργός. Η πολιτική σταθερότητα στην Ελλάδα δεν έχει κανένα πρόβλημα. Στη Γαλλία γίνονται αυτά που βλέπετε, στη Γερμανία γίνονται αυτά που βλέπετε, στην Ισπανία κρένονται από μια κλωστή οι κυβερνήσεις τους, στο Βέλγιο, στην Ολλανδία, παντού. Η Ελλάδα είναι ζάχαρη. Ζάχαρη είναι, ζάχαρη. Για τον Υπουργό, μάλιστα. Ξέρετε γιατί έρχονται εδώ οι επενδυτές και οι τουρίστες; Γιατί πηγαίνει καλά η οικονομία. Γιατί έχουμε πολιτική σταθερότητα. Σου λένε, όπου και να πάμε γύρω-γύρω φασαρία, στην Ελλάδα ηρεμία. Την ίδια ώρα είχαμε νεκρούς και τραυματισμούς σε ανταλλαγή πυροβολισμών στη Γλυφάδα. Την ίδια ώρα που τα έλεγε αυτά, βγήκαν έξι Τούρκοι μαφιόζοι πρωί-πρωί, ανάμεσα σε ένα παιδικό σταθμό και μια παιδική χαρά, με τα πιστόλια έξω και πυροβολούσαν και σκότωναν κόσμο. Ζάχαρη είμαστε παιδιά, δεν θέλω παράνομα, ούτε μέλι, ζάχαρη!

Αυτός είναι ο Άδωνις Γεωργιάδης. Να τον χαιρέσετε στη Νέα Δημοκρατία τον κύριο εκτός τόπου και χρόνου. Κάθε μέρα λέει και μια ανοησία και κάθε μέρα τον δικαιολογούν.

Θα σας πω και άλλο λάθος, κύριε Υπουργέ, που δεν είναι δικό σας αλλά είναι του κ. Πιερρακάκη. Το πόθεν έσχες δεν λειτουργεί, η πλατφόρμα δεν λειτουργεί. Έχει λάθος στοιχεία από τράπεζες και funds. Γι' αυτό έχουμε στοιχεία.

Ακούστε: Οι χρήστες δεν μπορούν να οριστικοποιήσουν τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης. Οι χρήστες κάνουν ένα και δύο ώρες για να συμπληρώσουν μια δήλωση περιουσιακής κατάστασης, αυτή δεν αποθηκεύεται προσωρινά, με αποτέλεσμα η

εργασία τους να πηγαίνει στράφι. Σας το φωνάζαμε όλο το Καλοκαίρι. Το λέγαμε στον κ. Φλωρίδη, εδώ, κύριε Υπουργέ μου, ότι εντός του 2024 δεν πρόκειται να υποβάλλουμε πόθεν έσχες και έλεγε ο κ. Φλωρίδης εδώ και η Κυβέρνηση ότι μπορούμε. Ε, να, λοιπόν, ούτε αυτό δεν μπορείτε να κάνετε σωστά. Όπου και να το πιάσεις, όπου και να το βρεις, βρίσκεις προβλήματα.

Άλλο πρόβλημα. Πήγε ο Πρωθυπουργός στο μετρό. Έκανε τη φιάστα του, έκανε και τη συνέντευξή του και έφυγε. Ωραιότατα. Ξέρετε, κύριε Υπουργέ -θα κάνω μια αποκάλυψη σήμερα που κανείς δεν ξέρει- γιατί δεν λειτουργούν τα εκδοτήρια και τα εισιτήρια, για να μπορεί άνθρωπος να παίρνει με το κινητό του ή με μια κάρτα POS τα εισιτήρια του; Ξέρετε γιατί δεν λειτουργούν;

Ακούστε τι έγινε, κύριε Υπουργέ. Τα μηχανήματα τα αγοράσαμε το 2014 για τις εκδόσεις εισιτηρίων. Τότε δεν υπήρχε POS, μηχανήματα που τα είχαν στις αποθήκες. Το 2014 τα πήραμε. Τι σημαίνει αυτό; Δώσαμε 10 ευρώ. Πρέπει να δώσουμε άλλα 10 ευρώ για να πάρουμε καινούργια μηχανήματα τώρα. Το αντιλαμβάνεστε αυτό; Γιατί το 2014 δεν υπήρχε πληρωμή με κάρτα POS, τώρα το μηχανήματα δεν κάνει. Δηλαδή, υλοποιούμε ένα έργο με μηχανήματα 2014. Και το χειρότερο; Τώρα που μιλάμε στην Πλατεία Δημοκρατίας, οι κυλιόμενες σκάλες τρίζουν κανονικά.

Έχω βίντεο -μου εστάλη- που θα το ανεβάσουν οι διαχειριστές μου στον προσωπικό μου λογαριασμό. Τρίζουν, λες και είναι μηχανήματα πριν από είκοσι χρόνια.

Κοιτάξτε, καλά είναι τα έργα βιτρίνας, πολύ καλά είναι τα έργα βιτρίνας, αλλά τα έργα ουσίας κάνουν μια κυβέρνηση να είναι σοβαρή, χρήσιμη και χρηστική. Και αυτό, μόνο η Ελληνική Λύση το κάνει, γιατί και χρήσιμη είναι και χρηστική σε σχέση με τα έργα που έχουμε στο μυαλό μας, στο σχέδιο και στο πρόγραμμά μας να υλοποιήσουμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Ακούστε, όμως, ποιο είναι το πλεονέκτημα της Νέας Δημοκρατίας. Έχει τα πιστόλια της, πιστόλια για πλύση εγκεφάλου, βέβαια. Βγαίνει ο Νιαγάρας από τα κανάλια τους και ξεπλένει ό,τι ανοησία έχουν κάνει. Παραδείγματος χάριν, ο Πορτοσάλτε. Σας διαβάζω για την έκθεση του ΟΟΣΑ που προτείνει φόρο στα τρόφιμα, τα οποία είναι πλούσια σε λίπη, ζάχαρη και αλάτι. Ακούστε, ο ΟΟΣΑ, προτείνει έναν φόρο για όσους τρώνε κρεατάκια, αυτή είναι η ουσία, να κόψουμε το σπληνάντερο, το κοκορέτσι κ.λπ.. Να κόψουμε το κρέας, αν θέλουμε να φάμε κρέας θα πληρώσουμε φόρο. Αυτή είναι η εντολή του ΟΟΣΑ και αυτή είναι η εντολή αυτών που θέλουν να μας ταΐσουν έντομα. Στην πορεία αυτά.

Πορτοσάλτε: Να αρχίσουμε να κάνουμε δίαιτα, να έχουμε μια σωστή διατροφή, ρε παιδιά! Φτάνετε στο σημείο να βάζετε γραφικούς τύπους, γιατί πρόκειται περί γραφικής φυσιογνωμίας, όπως είναι ο Πορτοσάλτε, πιστόλι δημοσιογραφικό εναντίον των αντιπάλων σας, για να περάσετε τον Έλληνα για ηλίθιο. Πραγματικά, θα κάνουμε δίαιτα, γιατί το κάνουν για την υγεία μας -λέει αυτό.

Φόρος στο κρέας. Ρώτα την εστίαση εσύ δημαρχάρα μου, να μου πεις αν συμφωνεί η εστίαση με τον νέο φόρο. Μάθατε όλοι με τους φόρους. Δεν είναι λύση στο πρόβλημα ο φόρος. Λύση στο πρόβλημα είναι να έχει λεφτά ο άλλος και να κάνει δίαιτα, επειδή θέλει. Όχι να κάνει δίαιτα, επειδή του βάζεις φόρο και δεν μπορεί να πληρώσει, δεν είναι το ίδιο.

Ο Πορτοσάλτε για την εντομοφαγία -το είχαμε καταγγείλει εδώ το 2019-2020, θα τρώμε έντομα στο τέλος που είναι φθηνά, εκεί θα μας πάτε- είπε «ας ξεκινήσουμε από το προϊόν αυτό της εντομοκαλλιέργειας, για να βγει, για να γίνει, να χρησιμοποιείται και να εμπλουτίζεται ή αρκεί να μπει αυτό το αλεύρι που είναι πλούσιο σε πρωτεΐνη, γιατί δεν το κάνουμε;». Σου λέει, δηλαδή, ο Πορτοσάλτε ότι δεν θα φας κρέας, θα φας έντομα. Και το ξεκινάτε έτσι. Αυτό λέγεται πλύση εγκεφάλου, να εθιστεί ο άλλος στην ιδέα ότι μπορεί να κάνει και αυτό.

Θα σας πω και το εξής: Είστε μια Κυβέρνηση υποκριτών. Υποκριτών! Πετάξατε τον Γιατρομανωλάκη εκτός. Έψαχνε μια θέση στο ΑΣΕΠ. Τώρα πετάτε και τον άλλον τον Πατέλη. Ωραία! Γιατί, όμως; Γιατί θέλετε να πείτε, απεκδυθείτε του ρόλου της woke ατζέντας. Αυτό θέλετε να κάνετε. Να ξεχάσει ο Έλληνας πολίτης ποιος ψήφισε τον νόμο του γάμου ομοφυλοφίλων, της τεκνοθε-

σίας και υιοθεσίας και βγάζετε από το κάδρο όλους αυτούς που ήταν τα πολιτικά σας εργαλεία. Και τι κάνετε; Δίνετε εντολή να βγαίνουν οι δήθεν πατριώτες, οι δήθεν δεξιόι, οι ελαφροδεξιόι που λέω εγώ στα τραγούδια. Ποιοι; Γεωργιάδης, Βορίδης, Πλεύρης. Μόνο οι δεξιόι να βγαίνουν στα κανάλια, για να δείξετε ότι είστε πατριώτες δεξιόι και αλλάζετε και κάνετε κωλοτούμπες μέρα με τη μέρα όλο και περισσότερο.

Θα σας πω κάτι απλό. Ωραία, να πω ότι παραπτήθηκε ο Πατέλης, γιατί είναι ενοχλημένο το Μαξίμου ότι χάνετε ποσοστά από την woke ατζέντα. Αυτό διαρρέουν οι δημοσιογράφοι σας, τα πληρωμένα πιστόλια. Αν θέλετε να πιστέψουμε ότι έχετε μετανοήσει, μία πράξη σας σώζει: Κατάργηση του νόμου του γάμου των ομοφυλοφίλων τώρα. Αλλιώς, είστε υποκριτές, το κάνετε για την ψηφοθηρία για να υπαρπάξετε τις ψήφους. Τώρα, όμως! Τα υπόλοιπα είναι «να» χαμε να λέγαμε».

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Η αποστολή εκτελέστηκε. Ψηφίσατε τον γάμο ομοφυλοφίλων με τα δύο χέρια, σας βοήθησε και το ΠΑΣΟΚ κι ο ΣΥΡΙΖΑ, πάντα υπάρχουν δεκανίκια εδώ μέσα, αλλά εμείς δεν μπορούμε να πιστέψουμε ότι ξαφνικά γίνετε οι μεταμεληθέντες και να σας πούμε οκεί τελείωσε η ιστορία. Όχι, αν δεν καταργηθεί ο γάμος αυτός, δεν σας πιστεύουμε εμείς.

Κύριοι συνάδελφοι, θα κλείσω με τη Συρία. Τι έγινε στη Συρία; Τουλάχιστον, να βάλουμε λίγο μυαλό, λίγο όχι πολύ. Η πρόσδεση της χώρας σε μία μόνο δύναμη, όποια και αν είναι αυτή είναι Κίνα είτε Ρωσία είτε Γερμανία εγκυμονεί έναν κίνδυνο, να σε αδειάσει η χώρα αυτή ό,τι ώρα θέλει. Άσαντ, Κούρδοι, οι Αμερικανοί άδειασαν τους Κούρδους και οι Ρώσοι άδειασαν τον Άσαντ. Αυτό σημαίνει τι; Ότι δεν πρέπει να βασίζεται κανένας σε καμία άλλη ξένη χώρα. Ήμασταν μόνοι, είμαστε μόνοι, θα παραμεινουμε μόνοι και μόνοι θα αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα. Καταλάβετε το! Αυτή η σωστή πλευρά της ιστορίας που μας κάνει να είμαστε γαντζωμένοι στη Δύση, θα μας δημιουργήσει προβλήματα.

Να σας πω και κάτι σοβαρότερο. Ποιος νίκησε; Αν' ό,τι φαίνεται ο Ερντογάν λόγω των αγωγών που θα περνούσαν από τη βόρεια Συρία έκανε ό,τι έκανε, δημιούργησε τετελεσμένα. Αυτή είναι η αλήθεια. Το χειρότερο σενάριο είναι να περάσει ο αγωγός by bass και να πάει από Τουρκία. Δεν βλέπω την Κυβέρνηση να παλεύει να μην περάσει αυτός ο αγωγός από την Τουρκία. Βλέπω ότι η Κυβέρνηση σιωπά. Το χειρότερο; Η Ελλάδα χαιρέτησε αμέσως την πτώση του Άσαντ. Και ποιος βγήκε. Ο επικηρυγμένος τζιχαντιστής τρομοκράτης που σφάζει χριστιανούς είναι ο αρχηγός των επαναστατών τρομοκρατών και βγαίνει το Υπουργείο Εξωτερικών και ο Μαρινάκης και λένε ότι είμαστε χαρούμενοι κι όλα καλά, να προστατευτούν οι μειονότητες κ.λπ.. Γιατί αποφεύγει η Κυβέρνηση να μιλήσει για χριστιανούς και μιλάει μόνο για μειονότητες; Γιατί δεν λέει οι χριστιανοί, οι Έλληνες της Συρίας και του Λιβάνου προστατεύονται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση, ορθά κοφτά, όταν η Τουρκία μιλάει για Κω και Ρόδο και για Θράκη;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Ακούστε, η Τουρκία πέτυχε πολλές νίκες τα τελευταία χρόνια. Είναι πολύ σοβαρή η κατάσταση, για να την προσηπνέμε απλά. Κέρδισε στη Συρία, κέρδισε στο Καραμπάχ μαζί με τους αzerμπαϊτζανούς και φαίνεται ότι κερδίζει συνολικά σε πολλά μέτωπα, για να αποδείξει ότι είναι μια περιφερειακή δύναμη. Της το πιστώνω. Σε ποιον; Στον πρόεδρο της Τουρκίας, Για τη χώρα του λειτουργεί σωστά και καλά, άσχετα αν είναι σοβινιστική η διάθεσή της.

Είχαμε και τη Λιβύη, που κι εκεί κέρδισε η Τουρκία, μην ξεχνίστε. Σε τρία μέτωπα: Αρμενία-Λιβύη-Συρία. Εδώ υπάρχει κάτι άλλο. Φοβάμαι ότι εμείς είμαστε -αν δεν αλλάξουμε τακτική- το επόμενο θύμα. Όποιος δεν βλέπει την τακτική της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας της γαλάζιας πατρίδας της Τουρκίας, είναι οπαδός του «παραδώστε τη χώρα στους Τούρκους, για να μην έχουμε πόλεμο».

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Άρα, λοιπόν, χαιρόμαι που ο Κώστας Καραμανλής ήρθε στη γραμμή της Ελληνικής Λύσης που φωνάζαμε το 2019 ότι κάνουμε συνεχή λάθη στην εθνική πολιτική, συνεχή εγκλήματα κάνει η Νέα Δημοκρατία και η Κυβέρνησή της. Χαίρομαι που έστω και αργά

ακολουθεί και αυτός τη σώφρονα λογική επιχειρηματολογία τακτική και κυρίως πρόταση της Ελληνικής Λύσης και εύχομαι και οι υπόλοιποι να έρθουν στη γραμμή της Ελληνικής Λύσης, στη γραμμή της σοβαρότητας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Όμως έχω ένα ερώτημα στον κύριο Πρωθυπουργό. Μαθαίνω ότι θα εφαρμοστεί η κοινοτική πειθαρχία. Κύριε Ναύαρχέ μου, κοινοτική πειθαρχία, λέει, για την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας. Έρχεται. Κοινοτική πειθαρχία δεν λέει; Ωραία. Το 2015 γιατί έκανε τον κάμποσο και δεν ψήφισε; Ο Πρωθυπουργός που θέλει κοινοτική πειθαρχία στο κόμμα του για την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας για να μην τρωθεί το ιδιωτικό του, το προσωπικό του πολιτικό σκέλος, το 2015 στην εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας δεν ψήφισε. Τον διέγραψε κανένας; Η Δημοκρατία δεν είναι α λα καρτ. Δεν μπορείς όταν είσαι Βουλευτής να ψηφίζεις ό,τι γουστάρεις και όταν είσαι Πρωθυπουργός να επιβάλλεις στον εκλεγμένο Βουλευτή σου αυτό που θες εσύ. Αυτό είναι αντιδημοκρατικό. Σας τα λέμε πολύ απλά γιατί ήταν απειθαρχος το 2015.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και επειδή η τακτική της Νέας Δημοκρατίας τα τελευταία χρόνια είναι ότι η Ελλάδα είναι δύναμη σταθερότητας πρέπει να πω το εξής. Πάντα θα είσαι άσση σταθερότητας ως χώρα όταν μέσα σου έχεις αποφασίσει πως όχι μόνο δεν θα διεκδικήσεις, αλλά θα κάνεις και πίσω στις διεκδικήσεις των άλλων. Γι' αυτό είσαι άσση σταθερότητας. Θα χάνεσαι λίγο-λίγο. Θα χάνεις λίγο-λίγο κομμάτια από την εθνική σου κυριαρχία. Και όταν στο τέλος χαθείς οριστικά κανείς δεν θα θυμάται ότι υπήρξες και ως χώρα και ως έθνος. Αυτή η τακτική είναι λάθος της Νέας Δημοκρατίας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και η πρότασή μας είναι να κάνετε ΑΟΖ τώρα με την Κύπρο πριν κάνει ο τζιχαντιστής-χριστιανοσφαγέας της Συρίας ΑΟΖ με την Τουρκία. Σας το ξαναλέμε και το υπενθυμίζουμε. Διότι οι τουρκόφιλοι εξτρεμιστές θα δημιουργήσουν πρόβλημα. Το ίδιο και οι ανεξάρτητοι Παλαιστίνιοι οι οποίοι είναι τουρκόφιλοι.

Το συμπέρασμα της Ελληνικής Λύσης: Εμείς δεν εμπιστευόμαστε κανέναν, είτε φίλο, είτε σύμμαχο. Όταν λέμε κανέναν, λέμε και το εννοούμε. Κανέναν. Ούτε Κίνα, ούτε Ρωσία, ούτε Γερμανία, ούτε Αμερική. Το πρόβλημα είναι ότι εσείς εμπιστεύεστε τη χώρα που λέγεται Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και αντί να κοιτάτε το εθνικό συμφέρον της χώρας κοιτάτε να εξυπηρετήσετε και να υπηρετήσετε το συμφέρον των αμερικανικών συμφερόντων εις βάρος της χώρας. Απόδειξη; Γεμίσαμε με αμερικανικές βάσεις. Και το ερώτημα είναι τι κέρδισε η Ελλάς; Τι κέρδισε η χώρα; Κερδίσαμε όνομα Μακεδονία; Όχι. Κερδίσαμε κάτι από τη Βόρεια Ήπειρο; Όχι. Κερδίσαμε κάτι από τις διεκδικήσεις της Τουρκίας; Όχι. Έφυγαν οι Τούρκοι από την Κύπρο; Όχι. Άρα, λοιπόν, το αποτέλεσμα κάτω δεν είναι μηδενικό, είναι αρνητικό. Με συνέπεια να χάνει η Ελλάς, να κερδίζουν οι Τούρκοι. Να χάνει η Ελλάς να κερδίζουν τα Σκόπια. Να χάνει η Ελλάς, να κερδίζει ο Ράμα. Να χάνει η Ελλάς και να παραμένετε στην εξουσία. Φύγετε τώρα. Κάντε εκλογές να σωθεί ο τόπος. Σας το λέμε έτσι ωμά. Κάνετε εθνικά εγκλήματα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Κι έχετε ανοίξει την πόρτα σε όλους τους ισλαμοφασίστες. Χαμογελάνε κάποιοι κάτω. Πόσοι χαρήκατε με αυτό που έγινε στο Σύνταγμα; Τη μία μέρα οι Πακιστανοί -πριν μερικούς μήνες- την επαύριο οι Αλβανοί του Ράμα, εδω απέναντι στη Βουλή, προχθές οι τζιχαντιστές τρομοκράτες, βγήκαν στους δρόμους. Αν ήταν κυβέρνηση η Ελληνική Λύση το πρώτο που θα έκανε στους τουρκόφιλους αυτούς ισλαμιστές που μαζεύτηκαν έξω από τη Βουλή, θα μαζεύαμε μαζί με τους αστυνομικούς χίλια άτομα, χίλια πεντακόσια άτομα -πόσα ήταν απ' έξω;- θα τους στέλναμε πεσκέσι πίσω στη Συρία στους τζιχαντιστές που χειροκροτούν.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Μια χώρα που σέβεται τον εαυτό της όταν βλέπει κάποιον ο οποίος χειροκροτεί την πτώση ενός καθεστώτος, όπως του Άσαντ, χαίρεται γι' αυτήν την πτώση. Χαιρόμαστε όλοι. Δημοκρατία έχουμε. Πάρα πολύ ωραία. Αλλά πρέπει να αναλογιστούμε κάτι. Ακόμη και ο ΟΗΕ αναγνωρίζει οποιοδήποτε καθεστώς. Δεν εξετάζει αν βγήκε από δημοκρατίες ή όχι, να ξέρετε. Μάθετε τα

basικά. Τι σημαίνει αυτό; Ότι ο Άσαντ έμμεσα ή άμεσα ήταν αναγνωρισμένος. Καθεστώς ήταν. Ωραία. Μαζευτήκατε και χειροκροτάτε τη νίκη των τζιχαντιστών. Σας μαζεύω και σας στέλνω πεσκέσι πίσω. Ήδη από χθες έπρεπε να γίνουν λίστες αυτών που πήραν άσυλο που ήρθαν από τη Συρία ως αντίπαλοι του Άσαντ και να φύγουν από σήμερα όλοι πίσω. Δέκα χιλιάδες; Είκοσι χιλιάδες; Πενήντα χιλιάδες; Αυτό σημαίνει σοβαρή κυβέρνηση. Αλλά ούτε αυτό κάνετε. Βγήκε ο Μαρινάκης και είπε ότι ελπίζει να πάνε πίσω στη Συρία. Η ελπίδα έχει πεθάνει με εσάς. Η ελπίδα γεννιέται με την Ελληνική Λύση. Είμαστε το κόμμα της ελπίδας. Είμαστε το κόμμα της πατριωτικής αλλαγής. Αυτή είναι η ουσιαστική διαφορά της Ελληνικής Λύσης από εσάς.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και περιμένω από τον Υπουργό Δημοσίας Τάξεως να μου πει πως γέμισε η Ελλάδα με τόσους Τούρκους, πράκτορες και μαφιόζους. Και επαναλαμβάνω. Παιδάκια είχε. Στις 10 το πρωί ήταν οι πυροβολισμοί στη Γλυφάδα. Στη Γλυφάδα! Μαφιόζοι να βγαίνουν και να κάνουν Φαρ Ουέστ και Καμπούλ τη Γλυφάδα. Το αντιλαμβάνεστε αυτό; Να πέφτουν πυροβολισμοί και να τρέχει ο κόσμος δεξιά και αριστερά. Και να δολοφονούνται άνθρωποι εν ψυχρώ στα μάτια των πολιτών. Πραγματικά έχετε καταλάβει τι γίνεται; Ο καθένας εδώ μπορεί να έχει ιδιωτική αστυνομία, ιδιωτικό αστυνομικό ή ασφάλεια αστυνομικού. Δεν το καταλαβαίνει. Ο άλλος τρέμει να ζήσει έξω. Η κατάντια της Νέας Δημοκρατίας που έλεγε «νόμος και τάξη» είναι αυτή. Επέβαλλε την παρανομία, την αταξία στη χώρα και την ασυδοσία. Νόμος και τάξη για κάθε Έλληνα να νιώθει ασφαλής. Αυτή είναι η στόχευση μιας σοβαρής κυβέρνησης.

Και κλείνω με τον Καζαντζάκη. Τι έλεγε ο Νίκος Καζαντζάκης, από το ίδιο ηνσί με τον Πρωθυπουργό; Έλεγε ότι ο άνθρωπος πρέπει να αλλάξει. Εμείς λέμε ότι ο Έλληνας πρέπει να αλλάξει. Η Ελλάδα πρέπει να αλλάξει. Αλλά όπως έλεγε και ο Καζαντζάκης, σαν δεν φτάσει ο άνθρωπος στην άκρη του γκρεμού δεν βγάζει στην πλάτη του φτερούγες να πετάξει. Η Ελλάδα, λοιπόν, είναι στην άκρη του γκρεμού. Εμείς θα δώσουμε φτερά για να αλλάξει η Ελλάδα, να πετάξει η Ελλάδα εκεί που ανήκει. Ψηλά στον ουρανό. Γιατί είμαστε η μοναδική πατριωτική ελληνική λύση, η πατριωτική αλλαγή για τα παιδιά που μας βλέπουν από εκεί πάνω. Θα τους δώσουμε φτερά για να πετάξουν κι αυτά. Γιατί αυτοί είναι το μέλλον της πατρίδας.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Όρθιοι οι Βουλευτές της Ελληνικής Λύσης χειροκροτούν ζυwhρά και παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Κι εμείς ευχαριστούμε, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση αφού ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής και ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος», τριάντα επτά μαθήτριες και μαθητές και πέντε συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 2^ο Δημοτικό Σχολείο Αιγάλεω «Νίκος Γκάτσος».

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

Η Βουλευτής κ. Μαρία - Νεφέλη Χατζηιωαννίδου ζητεί άδεια ολιγόμηρης απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Έχει ζητήσει τον λόγο ο Υπουργός για μια σύντομη παρέμβαση.

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει μια διαδικασία η οποία δεν είναι σωστή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Θα συνεχίσουμε αμέσως. Ο κύριος Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης είχε μια ανειλημμένη υποχρέωση και μίλησε στη θέση του ειδικού αγορητή.

Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Κυρία συνάδελφε, θα μιλήσω κανονικά αφού πρώτα ακούσω όλους τους συναδέλφους όλων των κομμάτων γύρω από το πε-

ριεχόμενο του νομοσχεδίου μας. Όμως ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης έκανε μια πολιτική παρέμβαση η οποία είναι προφανές ότι εκφεύγει πλήρως από το αντικείμενο της συζήτησης του σημερινού νομοσχεδίου και συνεπώς θα ήθελα να πληροφορήσω όχι τον ίδιο -γιατί δεν νομίζω ότι έχει έλλειψη πληροφόρησης- αλλά όσους παρακολουθούν αυτή τη συζήτηση.

Το πρώτο που θα ήθελα να πω, κύριε Πρόεδρε της Ελληνικής Λύσης είναι ότι θεωρώ ότι όλοι οι Έλληνες είναι πατριώτες. Όλοι οι Έλληνες και οι Ελληνίδες είμαστε πατριώτες. Το δεύτερο είναι ότι δεν μπορεί κανένας μα κανένας να αμφισβητήσει τον πατριωτισμό όχι μόνο ως προς το φρόνημα αλλά ως προς τις πράξεις και την πολιτική της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

Έχω, λοιπόν, να σας πω ότι στην Ελλάδα όλων, μας με Κυβέρνηση τη Νέα Δημοκρατία και Πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη, είπαμε ένα όχι στην παράνομη μετανάστευση και στην ασύμμετρη απειλή που οι εξ ανατολών γείτονές μας είχαν οργανώσει τον Χειμώνα του 2020. Στην Ελλάδα όλων μας με Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και Πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη και Πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη υψώσαμε έναν φράχτη στα σύνορα και τον κατασκευάζουμε για να συνδράμει το έργο του Ελληνικού Στρατού και της Ελληνικής Αστυνομίας στη φύλαξη των συνόρων. Στην Ελλάδα όλων μας με Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και Πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη το Λιμενικό, το Πολεμικό Ναυτικό, όλες οι αρχές ασφαλείας και στις θάλασσές μας φυλάνε την ακεραιότητα τους και προστατεύουν από την παράνομη μετανάστευση. Στην Ελλάδα όλων μας με Κυβέρνηση τη Νέα Δημοκρατία και Πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη παραλάβαμε μία χώρα πτωχευμένη και πετύχαμε μέσα σε τεσσεράμισι χρόνια να μειώσουμε την ανεργία από το 18% στο 9% για να μένουν εδώ τα ελληνόπουλα και για να επιστρέψουν τα ελληνόπουλα που έφυγαν στα χρόνια της κρίσης. Στην Ελλάδα όλων μας με Κυβέρνηση τη Νέα Δημοκρατία και Πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη έχει αυξηθεί ο κατώτατος μισθός 28%.

Σε αυτήν την Ελλάδα ασκούμε σκληρή πολιτική ελέγχων για να αποκλιμακωθούν οι τιμές, οι οποίες γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι έχουν αυξηθεί 30% έως 40% σε όλη τη γη μετά την πανδημία του κορωνοϊού, και τους δύο πολέμους που εξελίσσονται. Εφαρμόζουμε αυτούς τους ελέγχους και εφαρμόζουμε τα πρόστιμα που μπαίνουν και τα οποία κανείς σας δεν ψήφισε όταν τα εξαπλασιάσαμε το καλοκαίρι.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Πού ήταν τότε, κύριε Βελόπουλε, η ευαισθησία σας απέναντι στους «κυκλώνες» της αγοράς και απέναντι σε αυτά που αντιμετωπίζει εκεί έξω η ελληνική κοινωνία; Σας τα λέει αυτά κάποιος που όλη του τη ζωή είναι μέσα σε αυτήν την κοινωνία -έχω σαράντα χρόνια ένσημα δουλειάς στην αγορά, από διάφορες θέσεις- και δεν δεχόμαστε κανέναν είδους μαθήματα κοινωνικής ευαισθησίας, γιατί νοιαζόμαστε με πράξεις για τη μεσαία τάξη και για τους πιο αδύναμους πολίτες. Και αυτή η πολιτική έχει αποτελέσματα.

Επίσης, πρέπει να γνωρίζετε, κύριε Βελόπουλε, ότι ο λόγος που η Ελλάδα έχει πολιτική σταθερότητα -γιατί έχει πολιτική σταθερότητα, όσο και αν ενοχλούνται διάφοροι- είναι γιατί αυτή η Κυβέρνηση έχει αποδείξει και στις πιο δύσκολες στιγμές ότι νοιάζεται, με πράξεις και με συνεχείς παρεμβάσεις, για τους πιο αδύναμους πολίτες. Αυτή η Κυβέρνηση που διασφάλισε ισχυρούς αναπτυξιακούς ρυθμούς, της τάξης του 2,5% σε δύσκολες στιγμές και σε δύσκολες εποχές, νοιάζεται πρώτα και πάνω απ' όλα ώστε αυτό που παράγεται από αυτήν την ανάπτυξη να πηγαίνει σε όλη την κοινωνία.

Η δική μας αντίληψη, κύριε Βελόπουλε, είναι ότι προχωράμε και κάνουμε πράξη την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου της Ελλάδας και της ελληνικής οικονομίας. Κάνουμε πράξη την παραγωγική ανασυγκρότηση. Μέσα στο επόμενο διάστημα το Υπουργείο μου θα προχωρήσει σε νέα αναπτυξιακά καθεστώτα, με αιχμή και προτεραιότητα τις παραμεθόριες περιοχές, από την Ήπειρο και τη Μακεδονία μας μέχρι τη Θράκη και τον Έβρο και τα νησιά του Αιγαίου, γιατί μας ενδιαφέρει η πραγματική ασφάλεια και η πραγματική ανάπτυξη της χώρας να συνδυαστεί με το να κρατάμε ισχυρή την Ελλάδα στις παραμεθόριες περιοχές, διότι αυτή είναι η βασική συνθήκη ασφαλείας.

Αυτή είναι η δική μας πολιτική. Πιστεύω ότι αυτή η πολιτική επικροτείται από πολίτες οι οποίοι θεωρούν τον εαυτό τους δεξιό, κεντροδεξιό, κεντρώο ή μπορεί και από κεντροαριστερό ή από ανθρώπους που λένε ότι όλα αυτά είναι απλώς αυτό που είχε πει ο Κωνσταντίνος Καραμανλής στη Διακήρυξη της Νέας Δημοκρατίας το 1974, ότι οι «ετικέτες» που μας κουνάτε εδώ, «του δεξιού, του κεντρώου και του αριστερού, είναι παραπλανητικές». Αυτά είναι λόγια του Κωνσταντίνου Καραμανλή. Είναι σοφά, έχουν αξία και οδηγούν και σήμερα την παράταξη της Νέας Δημοκρατίας.

Μη βιάζεστε, λοιπόν, οι εκλογές θα γίνουν το 2027, στην ώρα τους. Υποψήφιος πρωθυπουργός της χώρας, από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας θα είναι ο Κυριάκος Μητσοτάκης, και ο ελληνικός λαός θα έχει να διαλέξει ανάμεσα σε μια σίγουρη πολιτική ανάπτυξης για μια παραγωγική και ασφαλή Ελλάδα ή σε θολά συνθήματα λαϊκισμού και δημαγωγίας, που τόσο πολύ διέσπυραν και κατέστρεψαν τη χώρα τα χρόνια της κρίσης.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο για δύο λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Ορίστε, κύριε Βελόπουλε, έχετε τον λόγο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Αγαπητέ, κύριε Υπουργέ, αντιλαμβάνομαι ότι δεν γνωρίζετε τι έλεγε ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, γιατί δεν ήσασταν τότε στη Νέα Δημοκρατία, όπως κι εγώ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Αυτά ακριβώς έλεγε.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Όπως και εγώ, σας είπα. Όπως και εγώ.

Εγώ δεν υποδύομαι ρόλους που δεν είμαι.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Αυτά ακριβώς έλεγε.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Δεν υποδύομαι ρόλους που δεν είμαι, ας πούμε Νέα Δημοκρατία. Εγώ ήμουν στο ΠΑΣΟΚ το πατριωτικό. Στα είκοσι τρία μου έφυγα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Να τη διαβάσετε.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Δεν σας διέκοψα. Ένα, ένα.

Όταν χρησιμοποιείτε, λοιπόν, συνθήματα του Κωνσταντίνου Καραμανλή να ξέρετε για την πολιτική του. Η πολιτική του Κωνσταντίνου Καραμανλή ήταν κρατικοί δρόμοι, κρατικά λιμάνια, κρατικά αεροδρόμια, κρατική ΔΕΗ, κρατικές τράπεζες και δεν ήταν άκρατος νεοφιλελευθερισμός.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Να τη διαβάσετε.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Καμμία σχέση δεν έχει, λοιπόν, το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας με τον Κωνσταντίνο Καραμανλή. Ατυχής η δήλωσή.

Εγώ δεν είπα ότι δεν είστε πατριώτες. Όλοι είμαστε πατριώτες. Προς Θεού, όλοι. Αρκεί να το αποδεικνύουμε κιόλας. Γιατί Βόρεια ψευτομακεδονία δεν τη λέω εγώ, ούτε άφησα τον Ράμα να κάνει προκλήσεις εντός της Ελλάδος εγώ. Το κυριότερο, στην Κάσο ακόμα περνάμε τα καλώδια. Κακήν κακώς φύγαμε από την Κάσο για να θυμόμαστε ένα προς ένα.

Όσο για τον φράχτη, αφήστε το. Το γεφύρι της Άρτας είναι αυτή η ιστορία. Ολημερίς το χτίζουν, το βράδυ γκρεμίζεται. Η Πολωνία έκανε πεντακόσια χιλιόμετρα μέσα σε έναν χρόνο και εσείς δεν μπορείτε να κάνετε εκατόν σαράντα χιλιόμετρα.

Πού τα λέτε αυτά τώρα; Αντιλαμβάνομαι τη διάθεση που έχετε να υπερασπιστείτε την Κυβέρνηση, καλά κάνετε, δουλειά σας είναι, Υπουργός είστε, αλλά μην παίζετε με τη νοημοσύνη της Ελληνικής Λύσης.

Πάμε και στο εζής: Δεν μου απαντήσατε γιατί δίνετε άσυλο σε κάθε μαφιόζο Τούρκο που έρχεται και πυροβολεί μέρα μεσημέρι -ή πρωί- στους δρόμους.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Ποιος έδωσε άσυλο;

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Άσυλο είχαν οι άνθρωποι. Είχαν άσυλο. Το είπε η Αστυνομία.

μία σήμερα. Δώσατε άσυλο στους μαφιόζους και ο κόσμος τρομοκρατημένος στη Γλυφάδα έτρεχε να κρυφτεί σαν τα ποντίκια. Εγώ σας είπα συγκεκριμένα πράγματα. Μου είπατε άλλα.

Το ότι έφυγαν επτακόσιες χιλιάδες νέοι και δεν γύρισαν ποτέ, δεν φταίω εγώ. Εσείς -όχι εσείς προσωπικά- η Νέα Δημοκρατία, το ΠΑΣΟΚ και ο ΣΥΡΙΖΑ φταίει. Το πώς θα γυρίσουν είναι ένα άλλο θέμα. Αν δεν έχει δουλειά ο άλλος και ασφάλεια -εδώ πυροβολάνε στους δρόμους- για να μπορεί να μένει κάπου, δεν θα γυρίσει ποτέ πίσω. Εμείς δεν υποσχόμαστε. Εμείς όταν κυβερνήσουμε, αυτή η γενιά που έφυγε διωκόμενη, εξοστρακισμένη από την πολιτική σας, θα την επιστρέψουμε πίσω με συγκεκριμένα μέτρα.

Να πω το εξής: Δεν θα πω για τις αυξήσεις. Θα πω για τα πρόστιμα. Αγαπητέ μου, είμαι επιχειρηματίας. Δεν είμαι κανένα παιδάκι που μπορεί να το ξεγελάσει ένας Υπουργός. Κέρδη: 4 δισεκατομμύρια οι τράπεζες, πρόστιμο 40 εκατομμύρια. Πού τα λένε αυτά; Βγάζω 4 δισεκατομμύρια και μου βάζεις πρόστιμο 40 εκατομμύρια; Βάλε μου 50 εκατομμύρια, δεν έχω πρόβλημα εγώ, αφού έχω 4 δισεκατομμύρια κέρδη. Και το χειρότερο; Πολλά από τα πρόστιμα δεν εισπράττονται. Πηγαίνουν στα δικαστήρια και κερδίζουν εκεί.

Δεν τα ξέρετε καλά, κύριε Υπουργέ. Ψάξτε λίγο καλύτερα. Μπορεί να κάνετε σημαία τα πρόστιμα, αλλά όταν εγώ βγάζω 4 δισεκατομμύρια και μου βάζεις πρόστιμο 40 εκατομμύρια, δεν είναι τίποτα. Πάρε μου 50 εκατομμύρια, βρε αδερφέ. Άσε εγώ να λεηλατώ την τσέπη του Έλληνα του φτωχού, να αισχροκερδώ, βάλε και ένα πρόστιμο 40 εκατομμύρια, κερδίζω 4 δισεκατομμύρια, μια χαρά είναι. Δεν είναι έτσι η σωστή οικονομική πολιτική.

Μιλήσατε για την εργασία σας. Εγώ δεν αμφισβήτησα ότι δουλέψατε εσείς. Προς Θεού. Ουδέποτε θα το έκανα αυτό. Αλλά θέλω να μου πείτε τι δουλειά έκανε ο Πρωθυπουργός. Τι δουλειά έκανε; Με το βύσμα του Καρατζά στην Εθνική Τράπεζα θα μου πείτε; Και ότι η άρση της ασυλίας του 2009 δεν συζητήθηκε καν στη Βουλή, ενώ ουσιαστικά ήταν υπότροπος, υπόλογος, για τεράστια σκάνδαλα σε εκείνη την τράπεζα που είχε κλείσει;

Τι δουλειά κάνουν οι υπόλοιποι πολιτικοί Αρχηγοί; Εγώ έχω εταιρείες. Δουλεύω, πληρώνω φόρο, ξέρω τι σημαίνει εργασία. Δεν αμφισβήτησα τη δική σας εργασία ποτέ, όμως, γιατί ξέρω ότι δουλέψατε στη ζωή σας.

Κλείνοντας, να ξαναπώ το εξής: Εγώ δεν αμφισβητώ ότι η Ελλάδα έχει σταθερότητα. Ως χώρα είναι μια σταθερή χώρα, σταθερή στον κατευνασμό, σταθερή στο πισωγύρισμα, σταθερή στην υπεράσπιση των ολιγαρχών καπιταλιστών τραπεζιτών και όχι των φτωχών πολιτών. Αυτή είναι η διαφορά μας. Προστατεύουμε τον φτωχό πολίτη. Υπερασπίζεστε τους πλούσιους ολιγάρχες καπιταλιστές.

Και είναι ουσιαστική διαφορά μας. Γιατί αυτό έκανε ο Κωνσταντίνος Καραμανλής. Προστάτευσε τους φτωχούς και δεν χάιδευε τους πλούσιους. Οι πλούσιοι θα πληρώνουν αυτό που πρέπει να πληρώσουν. Θα πάρουμε τα πολλά από τους λίγους και θα δώσουμε στους πολλούς τα λεφτά που πήραμε από τους λίγους.

(Χειροκρότημα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο για να απαντήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Πάντως, κύριε Υπουργέ, να ολοκληρώνουμε, γιατί ήδη έχουμε παρεκκλίνει σημαντικά πέρα από το περιεχόμενο του νομοσχεδίου. Να κλείσουμε το θέμα.

Παρακαλώ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Ξέρετε, δεν θα το έκανα. Αλλά αυτά που λέει ο κ. Βελόπουλος είναι η θεωρία ολόκληρης της Αντιπολίτευσης, η οποία καθώς έχει τεράστια δυσκολία να περιγράψει μια εναλλακτική πολιτική στην πολιτική που ακολουθεί η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, θέλει να σηκώσει μία σκόνη συκοφαντίας και να περιγράψει μία Κυβέρνηση και μία παράταξη τελείως διαφορετικά από αυτά που συμβαίνουν στην πραγματικότητα. Πες, πες, κάτι θα μείνει. Γνωστή μέθοδος της προπαγάνδας είναι αυτή. Ο κ. Βελόπουλος είναι άξιος σε αυτό το επίπεδο και θα πρέπει να το παραδεχτώ, αλλά κάπου πρέπει να υπάρχει και η αλήθεια.

Δεν μου λέτε κάτι, τα δύσκολα -πολύ δύσκολα- χρόνια, τα

οποία δεν είναι δα και πολύ μακριά, της πανδημίας του κορωνοϊού, τα χρήματα, τα 50 δισεκατομμύρια ευρώ που πήγαν στους εργαζόμενους οι οποίοι δεν εργάζονταν, που πήγαν στις επιχειρήσεις οι οποίες ήταν κλειστές, στην εστίαση, τα χρήματα στους μικρομεσαίους επιχειρηματίες, τα χρήματα για να κρατηθεί όρθια η οικονομία και η κοινωνία, δεν πήγαν σε όλους τους Έλληνες που τα είχαν ανάγκη; Δεν κρατήθηκε όρθια η ελληνική κοινωνία και η ελληνική οικονομία; Αυτό είναι αλήθεια ή ψέματα

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Σε ό,τι αφορά την συνολική πολιτική μας. Καλά συγγνώμη, τώρα σοβαρά μιλάτε ότι υπάρχει αμφιβολία για το αν ασκούμε πολιτική που δεν επιτρέπει να μπαίνει στην Ελλάδα κανένας παράνομος μετανάστης; Αμφισβητείτε τη μάχη που δίνει καθημερινά η Ελληνική Αστυνομία, οι Ένοπλες Δυνάμεις, οι αρχές ασφαλείας στον Έβρο, στα νησιά μας, παντού; Υπάρχει κανένας που να το αμφισβητεί αυτό; Είναι πασίγνωστα πράγματα αυτά, κύριε Βελόπουλε.

Επειδή δεν θέλω να επεκτείνω πολύ τη συζήτηση, το μόνο που έχω να παρατηρήσω, ξέρετε, είναι ότι μου κάνουν εντύπωση οι σφοδρές προσωπικές επιθέσεις, προσωπικά στον Πρωθυπουργό της χώρας τον Κυριάκο Μητσοτάκη. Είναι προσωπικού χαρακτήρα επιθέσεις. Θέλω να σας πω κάτι το οποίο δεν αφορά μόνο εσάς. Αφορά όλους. Πιστεύω ότι αν ο Κυριάκος Μητσοτάκης δεν είχε εκλεγεί Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας στις 10 Ιανουαρίου 2016 εδώ Πρωθυπουργός της χώρας θα ήταν ακόμα ο Αλέξης Τσίπρας. Το πιστεύω βαθύτατα.

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης πέτυχε κάτι πάρα πολύ σημαντικό. Ένωσε την παράταξη της Νέας Δημοκρατίας, την ανανέωσε, διέυρυνε πάρα πολύ σημαντικά την επιρροή της και έκανε αυτή την παράταξη από ένα παραδοσιακό κόμμα, ένα κόμμα ανοιχτό στην κοινωνία και σε όλους τους Έλληνες, ανεξάρτητα από την οικονομική και κοινωνική τους κατάσταση.

Παρ' ότι με εγκατέστησε ότι δεν ήμουν νεοδημοκράτης όταν ήμουν δέκα ετών το 1974, θέλω να σας πω ότι και αυτό που μόλις τώρα είπα ήταν μία από τις βασικές αρχές του Κωνσταντίνου Καραμανλή, να έχουμε τη Νέα Δημοκρατία μια μεγάλη λαϊκή παράταξη που ενώνει όλους τους Έλληνες ανεξάρτητα από το φύλο, την ηλικία και την κοινωνική τους θέση. Αυτή ήταν, είναι και θα είναι η Νέα Δημοκρατία και γι' αυτό κατέχει κεντρική θέση στο πολιτικό σύστημα της χώρας, την εμπιστεύονται οι Έλληνες ακόμα κι όταν της κάνουν κριτική. Καλά κάνουν και κάνουν κριτική γιατί η κριτική είναι απαραίτητη. Τη σεβόμαστε από τον ελληνικό λαό, την ακούμε και γινόμαστε καλύτεροι για να ανταποκρινόμαστε στις ανάγκες και στα προβλήματα του τόπου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο για ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Ένα λεπτό και να κλείσουμε.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Κατ' αρχάς, θα φύγω από την Αίθουσα αυτή.

Ακούστε λίγο. Προσωπική επίθεση σημαίνει να χρησιμοποιώ ψευδή στοιχεία για να καταφερθώ εναντίον ενός ανθρώπου προσωπικά. Εγώ δεν είπα κάτι ψευδές. Είπα κάτι που ισχύει. Ήμουν εδώ το 2009. Ήσαταν εσείς το 2009 εδώ; Εγώ ήμουν εδώ το 2009. Ξέρω τι έγινε τότε αλλά το προσπερνώ. Ξέρετε ποιο είναι το ανέντιμο, κύριε Υπουργέ μου; Να είσαι Πρωθυπουργός και εντελώς συμπτωματικά τους πολιτικούς σου αντιπάλους να τους κυνηγάνε είτε παρακρατικοί μηχανισμοί είτε υπηρεσιακοί παράγοντες, να έρχεται η εφορία στις εταιρείες σου κάθε τρεις μήνες -έχετε εταιρεία- ή κάθε έξι μήνες και να σου επιβάλλει πρόστιμα. Ακούστε λίγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Είχα. Δεν έχω.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Είχατε. Λέω ότι ξέρετε από επιχειρήσεις.

Λέω, λοιπόν, ότι είναι αυτό είναι το εξωθεσμικό και το προσωπικό, να έχω την εξουσία και να κυνηγώ τους αντιπάλους μου με ανοίκειο τρόπο. Εγώ εδώ τοποθετήθηκα πολιτικά και είπα ότι από τη στιγμή που λέτε τι δουλειά ο ένας, να δούμε τι δουλειά κάνει κι ο άλλος. Για να ξέρουμε τι λέμε. Δεν βάζω, λοιπόν, εγώ άλλους

να κυνηγάνε τους αντιπάλους μου. Το συνηθίζει το Μαξίμου. Επιτρέψτε μου, ξέρω τι λέω.

Εδώ, κύριε Υπουργέ, βάλατε τις δικογραφίες του Μαρινάκη και τις τραβάτε δεξιά κι αριστερά από κάτω. Άντε μην ανοίξουμε το στόμα μας τώρα. Για να μην πω για τον Βαρδινογιάννη που κυνηγάτε τη «MOTOR OIL» μόνο και όχι τον Λάτση που είναι ο αγαπημένος σας. Τα είπα προχθές στη Βουλή εδώ. Κανείς δεν μου απάντησε. Ή την τρίτη σύμπτωση, δεν επιτρέπετε στον Σαββίδη να φέρει λεφτά από τη Ρωσία γιατί είναι Ρώσος, αλλά οι εφοπλιστές να φέρνουν πετρέλαια από τη Ρωσία γιατί είναι ελληνικό, η μεταγγίση γίνεται μέσα στην Ελλάδα. Ακούστε λίγο. Όταν μιλάτε στην Ελληνική Λύση να ξέρετε ένα πράγμα. Έχουμε επιχειρήματα για κάθε επιχειρημά σας.

Και κλείνω με το εξής. Τα 50 δισεκατομμύρια εσείς τα βάλετε από την τσέπη σας;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Όχι, βέβαια.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Χαίρομαι.

Πού πήγαν τα λεφτά εκείνα; Το 50% των χρημάτων πήγαν σε κολλητούς και φίλους. Κάτι μάσκες που περιμένατε εκεί στη Λάρισα. Και στην τελική, αγαπητέ Υπουργέ, το lockdown ποιος το έκανε και έκλεισε τις επιχειρήσεις; Η Κυβέρνησή σας. Ποιος επέβαλε τα πρόστιμα; Η Κυβέρνησή σας. Ποιος έβαλε τον υποχρεωτικό εμβολιασμό; Η Κυβέρνησή σας. Ποιος έβαλε τα δημοκρατικά αυτά μέτρα εναντίον των Ελλήνων και των παππούδων να μην μπορούν να βγουν να πιούν έναν καφέ έξω; Η Κυβέρνησή σας. Κλείσατε την επιχείρησή μου και θα την πληρώσω εγώ;

Αυτή η Κυβέρνηση, όμως, έδωσε τα 50 δισεκατομμύρια. Από πού; Να σας πω εγώ. Τα έδωσε από δανεικά πάλι. Ποιος θα τα πληρώσει; Ο ελληνικός λαός. Δεν έβγαλε η Κυβέρνηση 50 δισεκατομμύρια από την τσέπη της να τα δώσει ούτε παρήγαγε πλούτο. Γιατί παράγουμε μόνο χρέη. Αυτό είναι το πρόβλημα. Γι' αυτό και διογκώνεται το χρέος. Γιατί δεν ασκείτε καλή οικονομική πολιτική. Αυξάνεται το χρέος συνεχώς. Αυτό είναι μείζον πρόβλημα. Και το τεράστιο εμπορικό έλλειμμα θα σκάσει πάνω στο κεφάλι μας σαν καρπούζι, για να μην πω σαν πέτρα.

Αυτά τα ολίγα και δεν ξαναμιλώ.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Κύριε Πρόεδρε, θέλω ένα λεπτό για να απαντήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Πάντως αυτό αποδεικνύει γιατί δεν πρέπει να ξαναγίνει. Δεν πρόκειται να ξαναγίνει. (Θόρυβος – Διαμαρτυρίες)

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Έχετε δίκιο. Δεν πρόκειται να ξανασυμβεί.

Κύριε Υπουργέ, για ένα λεπτό γιατί έχουμε καθυστερήσει πάρα πολύ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς, έχουν δίκιο οι συνάδελφοι, αλλά από τη στιγμή που γίνεται μια σφοδρή επίθεση στην Κυβέρνηση δεν πρόκειται να μείνει αναπάντητη. Κύριοι συνάδελφοι, λυπάμαι, αλλά η δημοκρατία είναι για όλους δεν είναι για τους μισούς.

Στα συγκεκριμένα. Έφυγε ο κ. Βελόπουλος. Χαίρομαι που παραδέχτηκε ότι αυτά τα χρήματα πήγαν σε όλους τους Έλληνες για να στηριχθούν οι εργαζόμενοι, για να στηριχθούν οι άνεργοι, να στηριχθούν οι επιχειρήσεις προκειμένου να παραμείνει ισχυρή η οικονομία και η κοινωνία. Προφανώς, ο κ. Βελόπουλος ήθελε να μην τα δώσουμε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ: Να μην κάνετε lockdown.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Έπρεπε τότε να έχουμε αφήσει τους Έλληνες να πεθαίνουν να πεθαίνουν από τον κορωνοϊό, από τη φτώχεια και από την αδυναμία. Δεν πρόκειται να συμβούν αυτά τα πράγματα. Είναι σίγουρος ο ελληνικός λαός ότι πορεύεται με σιγουριά και ασφάλεια.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Τον λόγο έχει η ει-

δική αγοράτριά της Νέας Αριστεράς, η κ. Πέρκα.

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Κύριε Πρόεδρε, ήταν μια απaráδεκτη διαδικασία και παρακαλούμε να μην ξανασυμβεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης): Νομίζω το επισήμανα. Δεν πρόκειται να ξανασυμβεί.

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Ωραία. Δεν συνεχίζω. Απλώς να πω στον κύριο Υπουργό -δεν θα απαντήσω σε όλα αυτά που ακούσαμε- ότι παρέλαβε -λέει- μια χώρα πτωχευμένη. Να του θυμίσω ότι εκπροσωπεί μια παράταξη που ευθύνεται για τη χρεοκοπία της χώρας. Επί πολλά έτη κυβέρνησε και εξακολουθεί ένα παραγωγικό αναπτυξιακό μοντέλο το οποίο μας ρίχνει κατευθείαν στα βράχια. Αυτή η Κυβέρνηση είναι η μόνη ελληνική κυβέρνηση που είχε τόσα πολλά χρήματα, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τα 50 δισεκατομμύρια για τον COVID, χαλάρωση του Συμφώνου Σταθερότητας, ΕΣΠΑ κ.τλ.. Όλο αυτό το αποτέλεσμα που έχει φέρει είναι μια αναμικτή ανάπτυξη, προφανώς, δεν είναι άξιο λόγου.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, λοιπόν, έχει αποτελέσει μια πραγματική πληγή όχι μόνο για τους μισθωτούς μέσα από τη μόνιμη ταπείνωση των μισθών τους -είναι και ντροπή να λέμε για τις αυξήσεις- όχι μόνο για την κοινωνική πλειοψηφία μέσα από τη συρρίκνωση των εισοδημάτων τους λόγω πληθωρισμού, αλλά έχει υπάρξει μια πραγματική πληγή και για τον ιδιωτικό τομέα, γι' αυτό που ομνύει.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΟΛΓΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ**)

Έχει υπάρξει καταστροφική για τον ιδιωτικό τομέα γιατί όλο της το έργο υπήρξε μια προσπάθεια να επηρεάσει τη δομή της ελληνικής οικονομίας με τρεις τρόπους:

Πρώτον, να εκκρανασθήσει ή να ενισχύσει τους κλάδους στους οποίους η Ελλάδα είχε ισχυρή παρουσία στον διεθνή καταμερισμό εργασίας πριν από την κρίση. Δηλαδή να ενισχύσει τον τουριστικό κλάδο, τη κτηματομεσιτική αγορά, τον κατασκευαστικό κλάδο και τον τραπεζικό τομέα.

Δεύτερον, έχει προσπαθήσει να διαβρώσει τους θεσμούς που σχετίζονται με την ασφάλεια δικαίου για τις επενδύσεις στη χώρα μας. Γι' αυτό και δεν σέβεται τον νόμο περί δημοσίων προμηθειών, τον νόμο περί δημοσίων έργων. Γι' αυτό και σέρνει τα πόδια της σε θέματα χωροταξίας. Γι' αυτό και καταστρατηγεί θεσμούς και ανεξάρτητες αρχές. Για να διασφαλίσει ότι στη χώρα μας θα υπάρχει μόνο ενός είδους μπιζνες, οι μπιζνες που γίνονται στο Μαξίμου.

Και τρίτον, έχει εξαρχής κηρύξει πόλεμο στην ίδια την ελληνική μικρομεσαία επιχείρηση θεωρώντας την βασικό υπαίτιο όλων των δεινών της ελληνικής οικονομίας από τη χαμηλή παραγωγικότητα μέχρι την αδυναμία αύξησης των εξαγωγών.

Αυτά όλα, τα έχουμε ξαναπεί, αποτυπώνονται ξεκάθαρα στην έκθεση Πισσαριδής -στην οποία ομνύει, βεβαίως, η κ. Διαμαντοπούλου, περιμένουμε καμμία εξήγηση γι' αυτό- και ανοίγω εισαγωγικά: «Το μικρό μέγεθος των ελληνικών επιχειρήσεων είναι συνέπεια αγκυλώσεων στην οικονομία που δημιουργούν κίνητρα στις επιχειρήσεις να παραμένουν μικρές και δυσκολεύουν την ανάπτυξή τους. Ο πόλεμος προς την μικρομεσαία επιχειρηματικότητα αποτυπωνόταν με διαύγεια στην κατανομή των χρηματοδοτήσεων για το Ταμείο Ανάκαμψης. Η εχθρικότητα απέναντι στις μικρομεσαίες αποτυπωνόταν με διαύγεια όταν από τη Θεσσαλονίκη, ακόμη και φέτος, ο Πρωθυπουργός της χώρας τα μόνα μέτρα που είχε να εξαγγείλει αυτές ήταν για τη διευκόλυνση των συγχωνεύσεων τους».

Αυτές είναι και οι μέριμνες στο σημερινό νομοσχέδιο όχι φυσικά στον χαρακτήρα και στο περιεχόμενο της οδηγίας που καλούμαστε να ενσωματώσουμε, αλλά στον τρόπο με τον οποίο την ενσωματώνουμε, στον τρόπο με τον οποίο κάνετε τις τροποποιήσεις για τον προσδιορισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και πάνω από όλα στον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείτε άσχετες κοινοτικές οδηγίες για να διαβρώσετε το σύστημα των κρατικών ενισχύσεων. Να το διαβρώσετε για να το αντικαταστήσετε από ένα σάπιο, τριτοκοσμικό σύστημα μέσα από το οποίο ζεστό κρατικό χρήμα θα παίρνει όποιος έχει έγκριση από το Μαξίμου.

Ας ξεκινήσουμε, όμως, από την αρχή, από τον βασικό κορμό του νομοσχεδίου, από την οδηγία 2022/2464 που αφορά στις εκ-

θέσεις βιωσιμότητας των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα. Η ανάπτυξη ενός θεσμικού πλαισίου σχετικά με τις εκθέσεις βιωσιμότητας εκ μέρους της ΕΕ είναι εγγεγραμμένη στη διαδικασία θεσμοποίησης των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ. Σε υλοποίηση αυτών των στόχων η Ευρωπαϊκή Ένωση θέσπισε το σύστημα της ταξινόμησης για να καθορίσει ποιες οικονομικές δραστηριότητες θεωρούνται περιβαλλοντικά βιώσιμες. Στόχος της είναι να προωθήσει τη ροή κεφαλαίων προς δραστηριότητες που συμβάλλουν στους περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς στόχους της Ευρώπης, όπως η κλιματική ουδετερότητα έως το 2050.

Το σύστημα αυτό περιελάμβανε εξ αρχής την επέκταση των υποχρεώσεων δημοσιότητας για τις εταιρείες. Βασική ιδέα ήταν η ενίσχυση της διαφάνειας των εταιρειών κατά τρόπο τέτοιο ώστε να υποχρεούνται να αποκαλύπτουν πληροφορίες, σχετικά με την περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων τους ενισχύοντας τη διαφάνεια και την εμπιστοσύνη στις αγορές. Η δημοσιοποίηση αυτή προϋποθέτει προφανώς τη συνολική τροποποίηση των υποχρεώσεων για τη δημοσιότητα των επιχειρήσεων εξ ου και οι οδηγίες που ενσωματώνουμε σήμερα στην ελληνική νομοθεσία.

Όλα αυτά, όμως, είναι αφορμές και είναι δικαιολογίες, διότι ο κύριος Υπουργός και το επιτελείο του ελάχιστη φαία ουσία ξόδεψαν για να επιλύσουν τα μικροπροβλήματα κατά την ενσωμάτωση της οδηγίας, μιας οδηγίας -ειρήσθω εν παρόδω- με το περιεχόμενο της οποίας συμφωνούμε επί της αρχής. Η αδιαφορία, όμως, αυτή του Υπουργού αποτυπώνεται με διαύγεια στον σημερινό νόμο. Έτσι ο σημερινός νόμος είναι απολύτως ανεφάρμοστος. Έχει άπειρες εξουσιοδοτικές διατάξεις και στο τέλος της ημέρας στη νεοσύστατη αγορά παροχής αυτής της υπηρεσίας επικρατεί τόσο χάος που δεν υπάρχει σαφήνεια ούτε καν γύρω από το ποιος εποπτεύει τις εταιρείες που συντάσσει έκθεση βιωσιμότητας. Είναι χαρακτηριστικό ότι το νομοσχέδιο καταλήγει να αφήνει δύο πρωτεύουσες αρχές να εποπτεύουν την ίδια δραστηριότητα, ενώ ανάλογο χάος επικρατεί και αναφορικά με το ποιος συντάσσει τις εκθέσεις βιωσιμότητας.

Με το νομοσχέδιο να μην απαντάει ούτε καν το εύλογο ερώτημα του πώς εταιρείες ορκωτών λογιστών με ειδικευση σε ζητήματα χρηματοοικονομικά θα συντάσσουν εκθέσεις για τα νερά και τα σκουπίδια. Το θέσαμε στις επιτροπές. Απάντηση γι' αυτό δεν πήραμε. Το υπουργείο δεν ανοίγει καν την εύλογη συζήτηση του πώς δεν θα επιβαρυνθούν δυσανάλογα από τις εκθέσεις βιωσιμότητας μικρομεσαίες επιχειρήσεις που συμβάλλονται με εταιρείες υπόχρεες να συντάσσουν εκθέσεις βιωσιμότητας. Κενό και εδώ. Είναι ζητήματα που καλή τη πίστει θα λύνονταν αν κάποιος νοιαζόταν να τα λύσει. Αλλά για τον Υπουργό μας και το επιτελείο του αυτά τα πράγματα δεν έχουν σημασία γιατί το ζουμί του νομοσχεδίου βρίσκεται αλλού. Το ζουμί του νομοσχεδίου βρίσκεται συγκεκριμένα σε δύο σημεία του και συγκεκριμένα στις διατάξεις που αφορούν τον νομικό ορισμό μικρομεσαίων επιχειρήσεων και στις διατάξεις που αφορούν το εξαιρετικά προβληματικό καθεστώς των εμβληματικών επενδύσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εκ πρώτης όψεως οι διατάξεις του τέταρτου μέρους μοιάζουν πια με μια απλή τιμαριθμοποίηση των νομικών ορίων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Όμως είναι γνωστό ότι οι νομικοί ορισμοί της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν αντιστοιχούν στην ελληνική πραγματικότητα. Μια μικρή επιχείρηση στη Γερμανία είναι μια μεγάλη επιχείρηση σε μια ελληνική επαρχιακή πόλη. Η μορφή μάλιστα της ενσωμάτωσης των ευρωπαϊκών ορισμών στην ελληνική έννομη τάξη ήταν πάντοτε πληθωρική, με την Ελλάδα να έχει τον πιο ευρύχωρο ορισμό, όπως μας είπαν και οι φορείς, μετά την Ολλανδία και τη Γερμανία σε όλη την Ευρώπη. Αυτό είχε πάντοτε ως αποτέλεσμα ο Έλληνας νομοθέτης να περιλαμβάνει περίπου το σύνολο των επιχειρήσεων στην κατηγορία μικρομεσαίες. Σήμερα δεν υπάρχει εργαλείο πλέον. Αν όλες είναι μικρομεσαίες, που φτάσαμε από το 99,7% στο 99,9% του ιδιωτικού τομέα να χαρακτηρίζονται μικρομεσαίες, δεν υπάρχουν τα εργαλεία να κάνεις στοχευμένη πολιτική πια για μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Είναι μια διαδικασία συρρίκνωσης των υποχρεώσεων διαφάνειας για μεγάλες επιχειρήσεις. Αυτή είναι η ουσία. Χαρακτηρίζονται μικρομεσαίες με αυτά τα τρία όρια, ούτως ώστε να απαλλάσσονται από αυτές τις υποχρεώσεις

διαφάνειας, λογοδοσίας κ.λπ..

Τι κάνει, δηλαδή, η τροποποίηση; Βαφτίζει «μικρομεσαίες επιχειρήσεις» μεγάλες επιχειρήσεις και συρρικνώνει τη διαφάνεια στη λειτουργία του ιδιωτικού τομέα στη χώρα, το αντίθετο δηλαδή απ' ό,τι θεωρητικά έχει σκοπό να κάνει η οδηγία. Όλα αυτά βρίσκονται κρυμμένα πίσω από μια οδηγία που θα έπρεπε να αυξάνει τη διαφάνεια σε νέα πεδία όπως τα εργασιακά, το περιβάλλον και τις έμφυλες διακρίσεις. Πάνω απ' όλα όμως και σήμερα αλλά και ακόμη περισσότερο αύριο η ελληνική διοίκηση είναι αδύνατο να σχεδιάσει, όπως είπαμε, πολιτικές που να στοχεύει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αν όλες οι επιχειρήσεις στα μάτια του Έλληνα νομοθέτη είναι μικρομεσαίες. Ούτε γι' αυτό μας απαντήσατε, κύριε Υπουργέ.

Ωστόσο υπάρχει και πιο προβληματικό κομμάτι σε αυτό το νομοσχέδιο και δεν είναι άλλο από τις εμβληματικές επενδύσεις. Θα προσπαθήσω με λίγα λόγια να σας εκθέσω τους λόγους. Από τη δεκαετία του '70 στην Ελλάδα διαμορφώθηκε η παράδοση και το νομικό εργαλείο των αναπτυξιακών νόμων για την παροχή άμεσων κρατικών ενισχύσεων στον ιδιωτικό τομέα. Παρά τα τεράστια προβλήματα τους, βρήκαμε μεγάλη αλλαγή, όμως όλοι αυτοί οι αναπτυξιακοί νόμοι στηρίζονταν σε μια παραδοχή, ότι ο ιδιωτικός τομέας αναπτύσσεται με περιφερειακά άνισο τρόπο και άρα το κράτος οφείλει να επιτύχει την ισόρροπη ανάπτυξη μέσα από την παροχή επιδοτήσεων. Η λογική αυτή διέτρεχε εν συνεχεία και τα ίδια τα μεσογειακά προγράμματα και στη συνέχεια τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης και το ΕΣΠΑ.

Ήρθε, λοιπόν, η Κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη και συνέταξε ένα σχέδιο «Ελλάδα 2.0» και προέβη σε μια ρήξη αυτής της παράδοσης και αυτής της παραδοχής. Οι συντάκτες του είπαν: «Δεν μας ενδιαφέρει η περιφερειακή ανάπτυξη. Αυτά τα χρήματα δεν θα τα δώσουμε με αυτά τα κριτήρια». Άκουσα πριν από λίγο τον κύριο Υπουργό να λέει για τις παραμεθόριες περιοχές κ.λπ.. Δεν υπάρχει τίποτα τέτοιο. Δεν υπάρχει κριτήριο τέτοιο. Η εμβληματικότητα πώς ορίζεται; Θα έπρεπε να έχει μετρήσιμα αντικειμενικά κριτήρια. Κριτήρια περιφερειακότητας και περιφερειακής ανάπτυξης δεν υφίσταται, για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Προχώρησε, όμως και σε άλλη μια τομή. Μέχρι τότε η ένταξη σε έναν αναπτυξιακό νόμο ή ακόμη και στο καθεστώς των στρατηγικών επενδύσεων που θεσμοθετήθηκε την περίοδο των μνημονίων, περιελάμβανε μια σειρά από αντικειμενικά κριτήρια. Ο νόμος των εμβληματικών επενδύσεων ήταν μια έκθεση ιδεών του δημοτικού. Έλεγε διάφορα συγκινητικά για την εθνική οικονομία, πολύ ωραία λόγια, κριτήρια όμως δεν είχε. Καλούνταν μια επιτροπή από πολιτικά στελέχη και αξιολογούσαν την εμβληματικότητα όπως τη χαρακτήριζε χωρίς χιούμορ ο Υπουργός στις επιτροπές, και αυτό ήταν εφικτό επειδή εμβληματικές επενδύσεις δεν είχαν κοινοτικά κονδύλια τύπου ΕΣΠΑ και δεν είχαν τα ίδια αυστηρά κριτήρια επιλεξιμότητας, όπως αυτά. Τι κάνατε, δηλαδή; Ένα παράθυρο -γιατί όλα τα άλλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία, πραγματικά, είχαν κριτήρια επιλεξιμότητας αντικειμενικά- για να μπορούμε να χαρακτηρίζουμε κατά το δοκούν εμβληματικές κάποιες απαντήσεις και να διοχετεύουμε εκεί το χρήμα με χωρίς κανένα κριτήριο.

Τι κάνετε, όμως, σήμερα με αυτό το νομοσχέδιο; Ανοίγει αυτό το άθλιο και διαφανές καθεστώς και σε τρίτους πόρους, πέρα, δηλαδή, από τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης. Από αύριο, δηλαδή, εκτός από το Ταμείο Ανάκαμψης, θα διανέμονται και οι πόροι του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Όταν εκθέσαμε αυτούς τους προβληματισμούς στον κύριο Υπουργό, μας απάντησε σαν να ήταν περαστικός από το Υπουργείο του επιφοτισμένος με την υποχρέωση να περνάει από αίθουσα σε αίθουσα και να κάνει γενικόλογες τοποθετήσεις για την ανάπτυξη. Στην κατηγορία της έλλειψης διαφάνειας απάντησε λέγοντας ότι είναι ένα πολύ ωραίο καθεστώς οι εμβληματικές, γιατί ο ένας κύριος επενδυτής παράγει χαρτί, ο άλλος κύριος επενδυτής οινόπνευμα, ο άλλος κύριος επενδυτής έφτιαξε ένα σκέπαστρο.

Και επί τη ευκαιρία να ρωτήσω λίγο γι' αυτό το έργο, γιατί δεν το έχω υπ' όψιν μου για το σκέπαστρο αλλά να δηλώσω κιόλας. Εάν μας ενδιαφέρει η ασφάλεια -δεν είναι στο αντικείμενο αλλά πρέπει να το πω- των πτήσεων, αυτή η Κυβέρνηση που κατάρ-

γηση τις τοπικές αεροπορικές αρχές σε όλα τα αεροδρόμια ως τις επαναφέρει. Καμμία απάντηση και καμμία απάντηση για την παράλογη απαίτηση της Κυβέρνησης να χαρακτηριστούν ως εμβληματικές οι ναυπηγικές και οι μεταλλευτικές δραστηριότητες. Ο Υπουργός μάς είπε ότι η ναυπηγία είναι στην ψυχή της ρωμιοσύνης και ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση αναζητά σπάνια μέταλλα. Χαίρω πολύ, Πέτρε Πέρκα.

Στην πραγματικότητα η Κυβέρνηση κάνει δύο τεράστια ρουσφέτια. Αυτός είναι ο λόγος. Ένα στις εταιρείες ναυπηγείων στις οποίες φρόντισε να δώσει, βοήθησε και δεν χρειάζονται πλέον άλλη ενίσχυση και άλλο ένα στη συνέχιση του περιβαλλοντικού εγκλήματος που γίνεται στις Σκουριές.

Θέλω να υπενθυμίσω στους αγαπημένους συναδέλφους ότι η εταιρεία «Ελληνικός Χρυσός» έχει παραβιάσει τις υποχρεώσεις της έναντι της ελληνικής πολιτείας. Έχω παρακολουθήσει χρόνια αυτή την τύπου επένδυση. Αδυνατούσε να εκπληρώσει τη συμβατική της υποχρέωση. Ποια ήταν; Κύριε συνάδελφε, το ξέρετε γιατί είστε από τη Θεσσαλονίκη. Η παραγωγή επεξεργασμένου χρυσού. Τα είπαμε και χθες. Εάν δεν κάνεις μεταποίηση από το ορυκτό σου και πουλάς χυμάτα στην Κίνα, δεν έχει κανένα όφελος η τοπική κοινωνία. Η αρχική σύμβαση, λοιπόν, της «Ελληνικός Χρυσός» προέβλεπε την παραγωγή χρυσού. Τι έκανε η Κυβέρνηση; Την απάλλαξε από την υποχρέωση με έναν νόμο στην προηγούμενη θητεία της. Νομιμοποίησε την παρανομία και της επέτρεψε, βεβαίως, να εξαγει χυμά στην Κίνα με μηδενικό όφελος, όπως είπαμε, για την τοπική κοινωνία. Η Κίνα θα κάνει χρυσό.

Η διάταξη, λοιπόν, που ψηφίζουμε σήμερα λέει «επενδύσεις για την παραγωγή, ανάκτηση, εξόρυξη, διαχωρισμό, διύλιση, επεξεργασία κ.λπ.. Όχι παραγωγή τελικού προϊόντος. Προστατεύεται από το Σύνταγμα ο ορυκτός μας πλούτος. Γι' αυτό ανήκει στο κράτος γιατί πρέπει να έχει κάνει μεταποίηση. Δεν μπορούμε να πουλάμε χυμάτα να φεύγει το προϊόν.

Οι Σκουριές είναι ένα ακραίο παράδειγμα, περιβαλλοντικής καταστροφής και μάλιστα καταθέτω αύριο μια ερώτηση, διότι φάνηκε ότι το πόσιμο νερό στον Δήμο Προποντίδας και στην ποιότητα του Χαβριά παρουσιάζει αυξημένες τιμές του αρσενικού. Γίνονται καταστροφές. Είναι τέτοιο ακραίο παράδειγμα περιβαλλοντικής καταστροφής αλλά και δείγμα ενός τριτοκοσμικού τύπου οικονομικής δραστηριότητας, με μηδενικά οφέλη για την ελληνική οικονομία.

Η συγκεκριμένη διάταξη μοιάζει να παίρνει τις Σκουριές ως παράδειγμα προς μίμηση. Είμαστε τόσο ενθουσιασμένοι που δεν αποδίδει τίποτα, που καταστρέφει το περιβάλλον, που θέλουμε να το γενικεύσουμε. Όλη η Ελλάδα Ελ Ντοράντο. Είναι προφανές ότι υπό αυτές τις συνθήκες η Νέα Αριστερά δεν θα προσφέρει καμμία συναίνεση σε αυτή την επικίνδυνη Κυβέρνηση. Θα υπερψηφίσουμε βεβαίως κάποια θετικά άρθρα που αναφέρονται στην οδηγία.

Θα κάνω όμως, και ένα τελευταίο σχόλιο και τελειώνω, κυρία Πρόεδρε, για το άρθρο 73. Δώσαμε μάχη σε αυτή την Αίθουσα όταν πήγατε να τιμωρήσετε με πολιτικούς όρους το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών και να το μεταφέρετε στο Υπουργείο που ακόμα δεν έχει οργανόγραμμα Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Σήμερα, με μεγάλη μου χαρά βλέπω την επαναφορά του στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας. Προφανώς, θα το στηρίξουμε και θα σας προτείνουμε άλλες φορές όταν έντονα αντιδρούμε για κάτι να μας ακούτε γιατί μάλλον έχουμε δίκιο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Τον λόγο έχει τώρα ο ειδικός αγορητής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας Νίκη, κ. Βρεττός.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Ακούσαμε προηγούμενα τον Υπουργό σε μια πολιτική αντιπαράθεση με τον Αρχηγό της Ελληνικής Λύσης και στην δική του αποτύπωση των θέσεων του υπερασπίστηκε ότι δεν μπορεί να δεχθεί πως υπάρχουν Έλληνες που είναι προδότες. Όμως η ιστορία, μέχρι και η πρόσφατη, έχει αποδείξει ότι δυστυχώς δεν είναι όλοι οι Έλληνες πατριώτες. Και όχι μόνο αυτό. Το δυστύχημα αυτό πολλαπλασιάζεται όταν βλέπουμε τον εκπρόσωπο της ελ-

ληνικής εξωτερικής πολιτικής, τον ορισμένο Υπουργό από τον κύριο Πρωθυπουργό, να μην ενοχλείται όταν οι οποιοσδήποτε ενέργειες του χαρακτηρίζονται ως μειοδοτικές και ο ίδιος ως μειοδότης.

Ξέρετε, δεν ξεκινάμε ποτέ μία διαπραγμάτευση -όσοι έχουν υπηρετήσει σε οποιονδήποτε ιδιωτικό τομέα ή δημόσιο φορέα και έχουν τεθεί στο πλαίσιο μιας διαπραγμάτευσης το γνωρίζουν- λέγοντας ότι δεν πειράζει αν η αφετηρία των θέσεων μας χαρακτηρίζονται μειοδοτικές. Όμως, οι συνέπειες αυτών των αναφορών για μειοδοτικές θέσεις, όταν αφορούν σε θέματα εθνικής κυριαρχίας, καταλήγουν ιστορικά αποδεδειγμένα σε προδοτικές καταστάσεις.

Επομένως, ως είμαστε λίγο προσεκτικοί, λέγοντας ότι δεν υπάρχουν προδότες, υπάρχουν όμως μειοδότες τους οποίους δεν τους πειράζει αν αναφέρονται ως μειοδότες και των οποίων οι συνέπειες των πράξεών τους δημιουργούν μεγάλες προδοσίες.

Αναφερθήκατε στη λαθρομετανάστευση και μιλήσατε για την Κυβέρνησή σας που έχει κάνει τείχη αποτροπής εισόδου. Γνωρίζετε ότι έχει αυξηθεί κατά 22%. Αν πάτε στη Ρόδο θα δείτε, δεν ξέρω αν συνάδει εκεί το αναπτυξιακό μοντέλο που υπερασπίζεστε με την εικόνα που δείχνουν, πως έχει γεμίσει μαχαλάδες. Όλος ο κόσμος είναι στους δρόμους ξαπλωμένοι, οι δήμαρχοι φωνάζουν για χημικές τουαλέτες. Πέρα από ανθρωπιστικής πλευράς δεν τιμά κανέναν αυτό. Δεν μπορούμε όμως, το μαύρο να το κάνουμε άσπρο. Έχουν αυξηθεί οι ροές και ακόμα δεν έχουν σκάσει οι συνέπειες με τη Συρία και δεν ξέρουμε πού θα καταλήξουν όλα αυτά τα θέματα.

Ας έρθουμε όμως, στο αντικείμενό σας και να μιλήσουμε μετά για το νομοσχέδιο. Από Υπουργός της ακρίβειας -καθώς δεν την έχετε πατάξει, παίρνοντας τη σκυτάλη από τον προηγούμενο συνάδελφό σας Υπουργό-, θα χαρακτηριστείτε και υπουργός υπανάπτυξης. Είστε πρωταθλητές στο Υπουργείο σας στην υποχρηματοδότηση μέσα από τον κρατικό προϋπολογισμό, αλλά και από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Αλλά υπάρχει και ένα άλλο θέμα που είναι εξίσου σημαντικό και το αποκρύπτετε τεχνηέντως. Δεν λέτε ότι αυξάνεται συνεχώς και περισσότερο το χρέος προς την εφορία των μικρών, των πολύ μικρών, των μεσαίων επιχειρήσεων. Οι μεγάλοι όμιλοι δεν χρωστούν στην εφορία γιατί δεν παρουσιάζουν ποτέ κέρδη. Και αν παρουσιάζουν οι φίλες σας οι τράπεζες εσείς νομοθετείτε για τον αναβαλλόμενο φόρο. Επομένως τα χρέη αυξάνονται και δεν είναι μόνο προς την εφορία είναι και προς τις ασφαλιστικές εισφορές ΕΦΚΑ. Άρα γνωρίζετε πόσο προβληματικά είναι τα πράγματα και πόσο οι πολιτικές σας δεν βοηθούν και δεν ενισχύουν τη ραχοκοκαλιά, όπως λέτε και εσείς ο ίδιος, της οικονομίας, που είναι η πολύ μικρή, η μικρή και η μικρομεσαία επιχειρηματικότητα αλλά αντιθέτως κάνετε τα πάντα με τη φορολογική σας πολιτική. Μην ξεχνάμε τη φορολόγηση με τα τεκμήρια.

Να πούμε δυο κουβέντες για το νομοσχέδιο. Είπα και στην επιτροπή, το σημειώνω εδώ και στην Ολομέλεια ότι είναι ένα νομοσχέδιο διαχειριστικό, διεκπεραιωτικό, αντιπεριβαλλοντικό, συμφεροντολογικό, διορθωτικό, προσχηματικό και κυρίως αντιαπτυξιακό. Διαχειριστικό γιατί νομοθετικά έρχεται να ενσωματώσει κάποιες οδηγίες που δεν ήταν και απαραίτητες. Προσηματικό προφανώς γιατί με βάση αυτές τις οδηγίες θέλετε να τακτοποιήσετε θέματα συμφεροντολογικού ενδιαφέροντος κατά τη δική μας άποψη και θέση που θα την τεκμηριώσουμε και να διορθώσετε προηγούμενες πολιτικές των συναδέλφων σας και της ίδιας της Κυβέρνησής σας.

Επομένως, ο τρόπος που ήρθε με κατεπείγοντα χαρακτήρα αυτή η νομοθέτηση δείχνει ακριβώς ότι αυτό το νομοσχέδιο έχει στοιχεία συμφεροντολογικού ενδιαφέροντος. Και αυτό είναι γιατί διαγράφει και νόμιμα επιβαλλόμενους στόχους από οφειλέτες του ελληνικού δημοσίου και θα εξηγήσω παρακάτω τι εννοώ. Διορθωτικό, γιατί έρχεστε και διορθώνετε προηγούμενους Υπουργούς και νομοθεσία προ έξι μηνών από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης, διορθωτικό όσον αφορά νομοθεσία σχετικά με τα στοιχεία δημοσιότητας του ΓΕΜΗ, διορθωτικό όσον αφορά την επαναφορά του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στο φυσικό του χώρο, που με έναν ανατιολόγητο και πεισματικό τρόπο τότε

ο κ. Κικίλιας το πήρε να το πάει στην Κλιματική Κρίση και εσείς αμέσως μετά από έξι μήνες κάνετε το αυτονόητο.

Αρα, αυτό δείχνει και ποια είναι η λογική συνεργασίας και συνοχής μεταξύ των Υπουργών και αν τελικά αυτό που λέγεται ως γραφείο πρωθυπουργικό, μπορεί να λειτουργεί και να συντονίζει κατ' αυτόν τον τρόπο σε τόσο σοβαρά θέματα ελληνικής νομοθέτησης.

Γιατί, όμως, είναι αντιπεριβαλλοντικό; Γιατί εσείς σ' αυτό το νομοσχέδιο έχετε διατάξεις μέσα από τις οποίες οι χαρακτηριζόμενες με έναν τρόπο αναπιολόγητο, πάντως αόριστο και πολύ χαλαρό ως σπουδαίες επενδύσεις, ενδιαφέροντος, emblematicές μάλιστα -χρησιμοποιείτε και αυτόν τον στομφώδη όρο «emblematicές»- εντούτοις τους δίνετε το δικαίωμα σε αυτές τις emblematicές επενδύσεις άμα έχουν κανένα ρεματάκι, να το σκεπάσουν, να το διαμορφώνουν, να το παρακάμπτουν. Έτσι κι αλλιώς είστε υπέρ της πράσινης οικολογίας, οικονομίας, της προστασίας του περιβάλλοντος, ένα ρέμα είναι αυτό που το έκανε ο Θεός εκεί που το έκανε, ο επενδυτής ο emblematicός δεν του άρεσε ας πάμε να το σκεπάσουμε και να το διαμορφώσουμε.

Γιατί είναι αντανάπτυξιακό, όμως, που είναι το πιο σημαντικό; Γιατί ακριβώς εσείς, δίνοντας γη και ύδωρ στις μεγάλες εταιρείες, σε ολιγαρχικές, σε πολυεθνικές και τοπικού ενδιαφέροντος ή διεθνών συμφερόντων, πιστεύετε ότι αυτή η χώρα θα ορθοποδήσει. Πλανάσθε πλάνην οικτρά. Δεν γίνεται. Αυτή η δομή δημιουργίας αυτού του κράτους στηρίζεται ακριβώς στην πολύ μικρή, στη μικρή επιχείρηση, για ένα μόνο λόγο, όχι γιατί διατηρεί τον κοινωνικό ιστό της πολιτείας, της κοινωνίας, αλλά γιατί κάθε μικρό μαγαζί που μένει ανοιχτό -αν έχετε περάσει, δεν ξέρω πού ακριβώς μένετε και αν υπάρχουν μικρά μαγαζιά- κάθε βράδυ είναι ένα ανοιχτό φως, που τώρα πλέον με τις πολιτικές σας δεν αφήνουν ανοικτό το φως. Τώρα με τις πολιτικές σας δεν αφήνουν τα ψυγεία τους όσοι ασχολούνται με την εστίαση.

Επομένως, οι πολιτικές σας αυτές οι οποίες στηρίζονται στην ενίσχυση των μεγάλων πολυεθνικών ομίλων και στρατηγικών επενδύσεων, όπως τους ονομάζετε εσείς που δεν εισφέρουν φορολογικά καθόλου στη χώρα, ίσα - ίσα έρχονται για να βρουν φθινόχρημα μέσα από τα προγράμματα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανεκτικότητας, είναι αυτοί που πιθανόν εσείς να πιστεύετε ότι είναι ανάπτυξη, αλλά για όλους τους πολίτες που βιώνουν τη λαίλαπα της ακρίβειας είναι μια πολιτική σας που κάθε μέρα τους περιθωριοποιεί. Γιατί; Γιατί αποκλείετε το δικαίωμα των μικρών, των πολύ μικρών, των μεσαίων επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση.

Και με όλη αυτή την προσχηματική επίκληση του νομοσχεδίου ότι όλα αυτά τα στοιχεία, έτσι ώστε να έχουν τις εκθέσεις βιωσιμότητας, είναι ένας τρόπος έτσι ώστε να έλθει η χρηματοδότηση, τι σας εμπόδιζε -έξι χρόνια είστε στη διακυβέρνηση της χώρας- να έχετε κάποιο από αυτά τα προγράμματα; Τα έχετε εστιάσει έτσι ώστε να χρηματοδοτήσετε την πολύ μικρή, τη μικρή και μεσαία επιχειρηματικότητα.

Θα έλεγα, όμως, ότι με την τροπολογία σας, αυτή τη συμπληρωματική, ότι είναι και εμπαικτικό αυτό το νομοσχέδιο, γιατί και εσείς έρχεστε να δώσετε παράταση -λέει- στο «καλάθι του Αη-Βασίλη». Κάθε Υπουργός και ένα καλάθι. Αυτό έχει γίνει παράδοση πλέον στη δική σας Κυβέρνηση, που κάποτε προτού γίνει Πρωθυπουργός ο κ. Μητσοτάκης έλεγε: Εμείς είμαστε εναντίον των πολιτικών οι οποίες είναι το φιλοδώρημα και έρχονται να διορθώσουν ένα λάθος πολιτικό.

Είστε υπέρ της ανάπτυξης που είναι αντίστοιχη για όλες τις κατηγορίες της επιχειρηματικότητας. Επομένως, η Κυβέρνηση των καλαθιών και ο σοφός λαός λέει: «Όπου ακούς πολλά κεράσια, κράτα και μικρό καλάθι». Και εσείς μόνο ένα μεγάλο καλάθι έχετε και το προσφέρετε αφειδώς, το καλάθι για τους τραπέζίτες και τους φίλους σας τους ολιγάρχες.

Επομένως, αυτό το νομοσχέδιο, που έρχεται να ενσωματώσει οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του '22 και του '23 και που υποτίθεται ότι αυτές οι ενσωματώσεις βοηθούν στη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, δεν υπάρχει καμμία τέτοια προοπτική, είναι μια γραφειοκρατική διεκπεραίωση στο πλαίσιο της ανάπτυξης της ψηφιακής γραφειοκρατίας.

Οι δε αιτιάσεις που έχουν αυτές που επικαλούνται και που μπο-

ρεί να ισχύουν σε άλλες χώρες της Ευρώπης σχετικά με τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων και την ανακατανομή, τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους των επιχειρήσεων σε πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες και ομίλους καμμία επίδραση δεν θα έχουν στη μικρή, πολύ μικρή, μεσαία επιχειρηματικότητα. Για ποιον λόγο; Γιατί προφανώς μέσα από αυτό δεν αυξάνεται η ανταγωνιστικότητα.

Μιλάτε εσείς για αύξηση της ανταγωνιστικότητας; Είστε ως Κυβέρνηση η χαρά των καρτέλ; Καρτέλ στην ενέργεια, καρτέλ στις τράπεζες, καρτέλ στην διατροφική αλυσίδα, καρτέλ στους μεσάζοντες. Πού είναι η προστασία του καταναλωτή; Επειδή έχετε μια διάταξη μέσα που θα πρέπει να υπάρχει το ΕΣΡ; Ποιο ΕΣΡ; Οι αιτήσεις ελέγχου του ραδιοηλεκτρονικού εδώ και μια δεκαετία περιμένουν να πάρουν τη σειρά τους για να μην έρχονται τα παιδιά και παρασύρονται και ακούνε διαφημίσεις τέτοιες που γίνονται πειστικές και ψυχαναγκαστικές απέναντι στους παππούδες και στους γονείς για να τους πάρουν δώρα.

Σας ενδιαφέρει, κύριε Υπουργέ, για τη διάβρωση της κοινωνίας; Σας ενδιαφέρει, κύριε Υπουργέ, να φέρετε μία διάταξη να απαγορευτούν όλα αυτά τα βρωμερά στοιχεία στις παιδικές ζώνες, που δείχνουν ό,τι αφύσικο και ανώμαλο υπάρχει και προτρέπουν αυτήν την ευαίσθητη παιδική ψυχή; Έχετε καμμία ευαισθησία απέναντι στο τι εσείς επιτρέπεται ως Κυβέρνηση να παίζεται στις πρωινές ζώνες; Έχετε καμμία ευαισθησία ή σηκώνετε τα χέρια ψηλά όταν σκάνε φαινόμενα οικογενειών, που παροικούν; Λέω για την οικογένεια των αστυνομικών που αν αληθεύουν αυτά, είναι τόσο τρομακτικά.

Αυτή η παιδεία, που δημιουργεί τέτοια τέρατα γονείς, δεν δημιουργείται μέσα από την ανοχή σας -και δεν είναι μόνο ανοχή, δυστυχώς μέσα από τα νομοσχέδια είναι και επιλογή σας- να παρουσιάζετε στις πρωινές ζώνες τέτοια τερατουργήματα στις αγνές παιδικές ψυχές; Αυτό είναι το μείζον και το σημαντικό, γιατί τελικά μια πολιτική που δημιουργεί πολίτες - τέρατα, αυτά θα έπρεπε να προβληματίζει. Οι τράπεζες, μην ανησυχείτε, δεν σας έχουν ανάγκη, θα βρουν άλλον Υπουργό και Πρωθυπουργό που θα τους λείει αναβαλλόμενους φόρους. Το πρόβλημα, όμως, είναι η κοινωνική συνοχή και πώς δηλητηριάζετε με τις δικές σας νομοθετικές παρεμβάσεις αυτόν τον τρόπο παρουσίας μιας κοινωνίας-τέρατος.

Είπατε ότι αυτό το νομοσχέδιο ίσως έχει ενδιαφέρον για τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων. Ειδικά μιλάμε για τη ναυπηγική βιομηχανία και για τις εταιρείες των ορυκτών και των μεταλλευμάτων. Ο δικός σας ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας είπε, καλά όλα αυτά αλλά αν δεν υπάρξει χρηματοδότηση καμμία βιωσιμότητα. Είπαμε η μεταποίηση των ορυκτών όταν γίνεται εκτός Ελλάδος, όπως λέμε για το χρυσό πάνω στη Χαλκιδική, η χώρα μας χάνει την υπεραξία, δεν φορολογείται το πολύτιμο υλικό αυτό όταν έχει ακριβώς υπεραξία, παίρνεται σαν αδρανής πέτρα, μεταφέρεται σε μία τσάντα, βγαίνει έξω και το μόνο που μας μένει είναι οι ρύποι και η μόλυνση του περιβάλλοντος.

Μία παρατήρηση να κάνω, που για εμάς έχει σκανδαλώδη χαρακτηριστικά. Δεν μου απαντήσατε γιατί στο διοικητικό συμβούλιο του «ΝΟΗΣΙΣ» υπάρχουν δύο πρόσωπα με το ίδιο επώνυμο. Ναι μεν όλο το διοικητικό συμβούλιο είναι κομματικά στελέχη, που δεν το κρύβουν με αναρτήσεις, πολύ ενεργά της Νέας Δημοκρατίας, αλλά δεν μας είπατε αν είναι και συγγενείς; Δέστε το, απαντήστε το, διαψεύστε το.

Ποιο είναι, όμως, το σημαντικό; Αυτό το ίδρυμα το τεχνολογικό είχε μια σύμβαση με έναν εργολάβο. Ο εργολάβος χρώσταγε στο ελληνικό δημόσιο. Ο εργολάβος επικαλέστηκε ότι έχει πρόβλημα με το ίδρυμα «ΝΟΗΣΙΣ». Εσείς μεταφέρατε τις προβλεπόμενες εισπράξεις εκεί και έμπαιναν οι τόκοι.

Κι έρχεστε σήμερα εσείς σε ένα πρόβλημα που ήταν του εργολάβου, γιατί δεν είχε σημασία ένας εργολάβος με ποιο ίδρυμα σε συνεργασία, ο εργολάβος επικαλέστηκε ότι έχει πρόβλημα αν είναι εργολάβος δικός σας του ελληνικού δημοσίου που όλες του οι δουλειές είναι το δημόσιο, και τι κάνετε εσείς; Τα χρέη που νομίμως έχουν δημιουργηθεί από την αρχική οφειλή στην εφορία αλλά και από τους τόκους που βάζει η εφορία για τη μη καταβολή, έρχεστε εσείς και τα διαγράφετε. Με ποιο δικαίωμα;

Κάνετε το ίδιο για τα επιτόκια για τους πολίτες που δεν μπο-

ρεσαν να αποπληρώσουν τα δάνειά τους; Εκεί γιατί δεν θα διαγράφετε και τους παίρνετε τα σπίτια; Αυτή η περίπτωση δεν φαίνεται αθώα. Διαγράφετε τόκους σε οφειλή ενός μιας εταιρείας απέναντι στην εφορία και το κάνετε λέγοντας ότι επειδή το χρεώνετε γιατί είναι υπόλογος και το ταυτίζετε με τις οφειλές που έχει η εταιρεία, αυτό το τεχνολογικό ίδρυμα, απέναντι στον εργολάβο, τα διαγράφετε στο «ΝΟΗΣΙΣ». Δεν τα διαγράφετε στο «ΝΟΗΣΙΣ».

Είναι σκανδαλώδης αυτή η διαδικασία και εμείς θα τη συνεχίσουμε και θα την αναδείξουμε, γιατί αυτό το δικαίωμα δεν το δίνετε σε όσους φάνηκαν αναντίστοιχοι στις υποχρεώσεις τους στην εφορία για δανεισμό για να πάρουν την πρώτη τους κατοικία, την πρώτη τους αγροτική γαία, την πρώτη της επιχειρηματική δανειακή υποστήριξη.

Επομένως, κάποιοι που κάνουν έργα με το ελληνικό δημόσιο και είναι εργολάβοι του δημοσίου έχουν τη δυνατότητα με υπουργικές αποφάσεις -αυτή έχει τη δική σας υπογραφή- να τους διαγράφονται χρέη και γι' αυτό είστε υπεύθυνος εσείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Επόμενος ομιλητής είναι ο ειδικός αγορητής της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Αλέξανδρος Καζαμίας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, προτού ξεκινήσω θα ήθελα να παρατηρήσω, επειδή ο κύριος Υπουργός είπε λίγο πριν ότι ο ρυθμός ανάπτυξης επί Νέας Δημοκρατίας είναι στο 2,5%, ότι αυτό δεν είναι αληθές. Είστε Υπουργός Ανάπτυξης κ. Θεοδωρικάκο, καλό είναι να ξέρετε και τον ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας τα τελευταία έξι χρόνια επί διακυβέρνησης Νέας Δημοκρατίας.

Χθες μάλιστα η Υφυπουργός στην επιτροπή πάλι χρησιμοποίησε αυτόν τον ψευδή, ανακριβή αριθμό, είπε ότι η ανάπτυξη είναι στο 2,5%. Η ανάπτυξη κατά μέσο όρο από το 2019 μέχρι σήμερα είναι 2% επί Νέας Δημοκρατίας. Αυτό, σύμφωνα με τον κ. Μητσοτάκη ο οποίος μιλούσε στη ΔΕΘ το 2018 και επέκρινε τον ίδιο ρυθμό ανάπτυξης τα τελευταία χρόνια των κυβερνήσεων του ΣΥΡΙΖΑ, είναι πολύ χαμηλό για εσάς.

Ο κ. Μητσοτάκης τότε υποσχόταν ότι όταν η Νέα Δημοκρατία γίνει κυβέρνηση θα πάει την ανάπτυξη, αν θυμάστε, στο 4% ετησίως. Είστε δηλαδή στη μέση αυτού που υποσχεθήκατε όσον αφορά την ανάπτυξη. Η ανάπτυξη είναι πάρα πολύ σημαντικός δείκτης, διότι δείχνει πόσο αυξάνει η πίτα της εθνικής οικονομίας. Είναι δηλαδή το πιο, αν θέλετε, ακριβές κριτήριο του πόσο αποτελεσματική είναι η οικονομική πολιτική μιας Κυβέρνησης και εδώ δυστυχώς είστε ακόμη στο 2%.

Οι περισσότεροι οικονομολόγοι, κύριε Θεοδωρικάκο, που ενδεχομένως να ξέρετε, θεωρούν ότι μια ανάπτυξη που είναι μέχρι και το 2% ισοδυναμεί με στασιμότητα. Δεν είναι ούτε ισχυρή ούτε θεαματική, όπως διατείνεστε. Γι' αυτό μην προσθέτετε από τη δική σας γενναιοδωρία άλλο μισό τοις εκατό για να κάνετε την ανάπτυξη επί των κυβερνήσεών σας να φαίνεται θεαματική. Δεν είναι. Και πρέπει να ξέρετε και να είστε ακριβείς όταν αναφέρεστε στον ρυθμό ανάπτυξης. Το όνομα του Υπουργείου που ηγείστε έχει αυτό το όνομα.

Έρχομαι τώρα στο νομοσχέδιο, κυρία Πρόεδρε, το οποίο προέρχεται από δύο κυρίως οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υπάρχουν στο νομοσχέδιο αυτό και κάποιες επιπρόσθετες διατάξεις του Υπουργείου Ανάπτυξης για τις λεγόμενες εμβληματικές επιχειρήσεις, υπάρχουν κάποιες διατάξεις για τη συγκράτηση των τιμών για άλλους τέσσερις μήνες σε κάποια βασικά προϊόντα, αλλά ο πυρήνας του νομοσχεδίου, τα άρθρα 3 με 45, από ένα σύνολο 74 άρθρων είναι η οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αριθμό 2464 του 2022.

Αυτή η οδηγία είναι σημαντική διότι λαμβάνει υπ' όψιν για πρώτη φορά αυτό που πολλοί αναλυτές αποκαλούν τη διπλή υλικότητα των επιχειρήσεων και της οικονομίας μέσα στην εποχή που ζούμε, δηλαδή σε μία εποχή όπου αντιμετωπίζει προβλήματα, όπως είναι η κλιματική κρίση και όπως είναι η διάβρωση του κοινωνικού ιστού, η υψηλή ανεργία και ούτω καθεξής.

Η οδηγία που έρχεται προσπαθεί να επιβάλλει στις επιχειρήσεις έναν νέο τρόπο αντιμετώπισης των δραστηριοτήτων τους και τη διπλή υλικότητα αναφέρεται στο γεγονός ότι μια επιχείρηση δεν αποδίδει μόνο αν λάβει κανείς υπ' όψιν τα χρηματοοικονομικά

κριτήρια που είναι η μία υλικότητα, αλλά η απόδοσή της εξαρτάται και από τις συνέπειες που έχει και τις επιπτώσεις των συνεπειών αυτών στις ίδιες τις επιχειρήσεις από μια σειρά παραγόντων, όπως είναι η επίπτωση στο περιβάλλον, η επίπτωση στην κοινωνία και στις ευάλωτες κοινότητες, οι επιπτώσεις στις εργασιακές σχέσεις, στα ανθρώπινα δικαιώματα, η διαφάνεια που έχουν οι επιχειρήσεις. Όλα αυτά εντάσσονται, σύμφωνα με την οδηγία αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε έναν τίτλο-ομπρέλα που αποκαλεί η Ένωση βιωσιμότητα.

Με άλλα λόγια η οδηγία που έχουμε μπροστά μας προσπαθεί να κάνει τις επιχειρήσεις αυτές να λάβουν υπ' όψιν την βιωσιμότητα με περιβαλλοντική κοινωνική πολιτική, αλλά και με την έννοια της βιωσιμότητας, όσον αφορά τις επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα, στη διαφάνεια κ.λπ., κάτι το οποίο δεν συνέβαινε μέχρι τώρα. Και εντάσσεται η οδηγία αυτή του 2022 στη δέσμη πολιτικών που η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε το 2020, γνωστής ως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, το European Green Deal.

Η οδηγία αυτή ενώ λαμβάνει υπ' όψιν μια σειρά επιπτώσεων που έχουν οι επιχειρήσεις και οι επιχειρηματικότητα στους παράγοντες της βιωσιμότητας και όσον αφορά αυτό, πρέπει να πούμε ότι η Πλεύση Ελευθερίας, ως ένα κόμμα που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητο πάνω σε θέματα που αφορούν το περιβάλλον, τις εργασιακές σχέσεις, την κοινωνία, τη διαφάνεια, καθώς και τα ανθρώπινα δικαιώματα, ως αρχή θεωρεί ότι η οδηγία αποτελεί ένα θετικό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, την ίδια στιγμή όμως η ενσωμάτωση της οδηγίας αυτής από το νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας δεν εξυπηρετεί με τον καλύτερο τρόπο τη λειτουργία των ελληνικών επιχειρήσεων, ιδίως των μεσαίων και μικρών επιχειρήσεων. Γιατί;

Η βασική στόχευση της ευρωπαϊκής οδηγίας είναι οι επιχειρήσεις στο εξής να εκπονούν ετησίως εκθέσεις, ιδίως οι μεγάλες, οι μεσαίες και οι μικρές επιχειρήσεις, να εκπονούν εκθέσεις βιωσιμότητας, οι οποίες θα πρέπει να αξιολογούνται από ορκωτούς λογιστές, με τον ίδιο τρόπο που μέχρι τώρα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία μιας επιχείρησης, οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες αξιολογούνταν από τους ορκωτούς λογιστές.

Με άλλα λόγια, δίνει την ίδια σημασία, την ίδια βάση στη βιωσιμότητα με την ευρεία έννοια μιας επιχείρησης που δινόταν μέχρι τώρα στις χρηματοοικονομικές επιπτώσεις της. Αυτό γίνεται μέσα από μια σύνθετη διαδικασία, την οποία ενσωματώνει μεν το νομοσχέδιο, αλλά χωρίς να λαμβάνει υπ' όψιν τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής κοινωνίας και της ελληνικής αγοράς.

Οι ορκωτοί λογιστές ελέγχουν τις εκθέσεις βιωσιμότητας που εκπονούν αυτές οι επιχειρήσεις, κατόπιν υπάρχει μια διαδικασία ελέγχου ποιότητας των εκθέσεων αυτών κι επίσης συστήνεται μια δημόσια αρχή για την εποπτεία όλης αυτής της διαδικασίας.

Στην πράξη όμως -και αυτό είναι κάτι το οποίο ακούσαμε στη διάρκεια της ακρόασης φορέων από τους φορείς που καλέσαμε για να σχολιάσουν το νομοσχέδιο στη δεύτερη συνεδρίαση της αρμόδιας επιτροπής- οι φορείς αναφέρθηκαν κατ' αρχήν στο υψηλό και πιθανόν δυσβάσταχτο κόστος, το οποίο ενδέχεται να έχει για πολλές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις η εκπόνηση αυτών των ετήσιων εκθέσεων βιωσιμότητας. Αυτό δεν αντιμετωπίστηκε ούτε από το νομοσχέδιο ούτε από τις κατοπινές απαντήσεις της ηγεσίας του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Ο εκπρόσωπος της ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ συγκεκριμένα μίλησε γι' αυτό ως εκπρόσωπος των μικρομεσαίων επιχειρήσεων της χώρας. Αλλά πρέπει να πούμε ότι η ίδια παρατήρηση υπήρχε και στη γνωμοδότηση που έδωσε η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Αυτή είναι ένας θεσμός, ο οποίος συμμετέχει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, μέχρις ότου στην Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθετηθεί μια οδηγία.

Ο ΕΟΚΕ με άλλα λόγια στο άρθρο 1.4 της γνωμοδότησής του, που έδωσε το 2021 όταν η ενωσιακή αυτή οδηγία περνούσε μέσα από τη διαδικασία επεξεργασίας της, λέει να αξιολογούνται το λειτουργικό και διοικητικό κόστος που συνεπάγεται η εφαρμογή της οδηγίας. Πρέπει εδώ να παρατηρήσουμε ότι ο θεσμός αυτός, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εκπροσωπεί συνδυαστικά αλλά και εκπροσώπους των επιχειρηματιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Με άλλα λόγια πρόκειται για μία εκπροσώ-

πηση των λεγόμενων κοινωνικών εταιρών στην διαδικασία λήψης αποφάσεων. Το τόνισε αυτό ο ΕΟΚΕ, αλλά δυστυχώς δεν ελήφθη υπ' όψιν.

Επίσης στη γνωμοδότηση που εξέδωσε το 2021, προτού υιοθετηθεί η ενωσιακή οδηγία, ο ΕΟΚΕ ζήτησε να υπάρξουν κίνητρα ούτως ώστε η ποιότητα αυτών των εκθέσεων βιωσιμότητας να είναι υψηλή. Με άλλα λόγια να μην περιέχουν γενικόλογες, οι οποίες να μην επιτρέπουν ούτε στις επιχειρήσεις, ούτε στους καταναλωτές, ούτε και στους άλλους που συμβάλλονται ή συσχετίζονται με αυτές τις επιχειρήσεις, άλλες επιχειρήσεις ενδεχομένως, να γνωρίζουν πολύ καλά ποιες είναι οι περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων τους, καθώς και οι επιπτώσεις τους πάνω σε ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και διαφάνειας. Αυτό πάλι δεν ελήφθη υπ' όψιν.

Τα άρθρα 24 και 25 του νομοσχεδίου περιλαμβάνουν μια διαδικασία μέσα από την οποία εκπαιδεύονται υποτίθεται οι ορκωτοί λογιστές, ούτως ώστε να μπορούν να συμμετέχουν στην αξιολόγηση των εκθέσεων βιωσιμότητας, που θα εκπονούν στο μεταξύ οι επιχειρήσεις. Αυτά τα άρθρα δεν εξηγούν ποιοι θα εκπαιδεύουν τους ορκωτούς λογιστές, πώς θα γνωρίζουν τους όρους και τις απαιτήσεις που έχει η εκπόνηση μιας αποτελεσματικής έκθεσης βιωσιμότητας και συνεπώς όλη η διαδικασία ήδη αρχίζει μέσα από το νομοσχέδιο αυτό να έχει προβλήματα αναφορικά με την ποιότητά της. Και η ποιότητα των εκθέσεων βιωσιμότητας είναι ουσιαστική. Αν έχουμε κακές εκθέσεις βιωσιμότητας, η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων δεν θα αντιμετωπίζεται σωστά.

Επιπλέον πρέπει να πούμε ότι δεν υπάρχει τίποτα στο νομοσχέδιο που να αφορά τις δράσεις που θα πρέπει να λαμβάνονται, αφού δημοσιοποιηθούν αυτά τα στοιχεία βιωσιμότητας των επιχειρήσεων. Τι νόημα έχει να συσσωρεύονται ετησίως εκθέσεις επί εκθέσεων για τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, για τις επιπτώσεις του στο περιβάλλον, για τις επιπτώσεις του στην κοινωνία και ούτω καθεξής, τη στιγμή που δεν υπάρχει πρόβλεψη να ακολουθείται αυτό από συγκεκριμένες δράσεις, ούτως ώστε να αντιμετωπίζονται τα προβλήματα των αρνητικών επιπτώσεων που θα έχουν αυτές οι επιχειρήσεις;

Το νομοσχέδιο επίσης ενσωματώνει μια άλλη οδηγία του 2023 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αλλάζει τον ορισμό του τι αποτελεί η πολύ μικρή, η μικρή, η μεσαία και η μεγάλη επιχείρηση. Αυτό ενσωματώνει αλλαγές, οι οποίες προήλθαν από τον πληθωρισμό τα τελευταία δέκα χρόνια. Το 2013 υπήρξε μια προγενέστερη ευρωπαϊκή ενωσιακή οδηγία, η οποία όριζε τον τζίρο, τον κύκλο εργασιών αλλά και τον αριθμό εργαζομένων σε μία επιχείρηση, καθώς και τα περιουσιακά τους στοιχεία, τα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης, ως κριτήρια μέσα από τα οποία αποφασίζεται μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση τι συνιστά μία πολύ μικρή, μια μικρή, μια μεσαία και μεγάλη επιχείρηση.

Αυτά έχουν αυξηθεί κατά 25% για να λάβουν υπ' όψιν την επίδραση του πληθωρισμού την τελευταία δεκαετία, που υπολογίζεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο 27% περίπου.

Αποτέλεσμα αυτού είναι κάποιες επιχειρήσεις που θεωρούνταν μικρές, να είναι τώρα πολύ μικρές και κάποιες επιχειρήσεις που ήταν μεσαίες ή μεγάλες να έχουν αλλάξει κατηγορία. Η επίπτωση στις επιχειρήσεις είναι σημαντική, διότι υπάρχουν άλλες προσδοκίες όσον αφορά την εκπόνηση εκθέσεων αλλά και διοικητικές δεσμεύσεις που έχουν αυτές οι επιχειρήσεις ανάλογα με το μέγεθός τους. Εδώ όμως υπάρχουν και άλλες επιπτώσεις όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο νομοθετούν τα κράτη και θα αναφερθώ σε ένα παράδειγμα συγκεκριμένο για να καταλάβουμε ακριβώς τι συμβαίνει στην περίπτωση αυτή. Πριν από μία εβδομάδα η πλειοψηφία στην Βουλή ψήφισε το νομοσχέδιο της Κυβέρνησης για τις δώδεκα φοροαπαλλαγές που ανακοίνωσε ο Πρωθυπουργός στη ΔΕΘ τον περασμένο Σεπτέμβριο. Μέσα στο νομοσχέδιο αυτό υπάρχει και μια διάταξη που υποχρεώνει τις επιχειρήσεις με τζίρο πάνω από μισό εκατομμύριο τον χρόνο να ασφαλιζονται υποχρεωτικά έναντι των φυσικών καταστροφών, έναντι δηλαδή της πυρκαγιάς, της πλημμύρας και των σεισμών με δικά τους έξοδα. Και αυτό είναι υποχρεωτικό.

Όταν ήρθε για πρώτη φορά αυτή η ιδέα από την Κυβέρνηση τον περασμένο Ιούνιο και Ιούλιο μέσα σε ένα άλλο νομοσχέδιο, που έφερε στην Βουλή το Υπουργείο Περιβάλλοντος, είχαμε πει

τότε ότι αυτή η υποχρεωτική ασφάλιση δεν πρέπει να κατέβει στις μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις. Και οι διαβεβαιώσεις που είχαμε λάβει τότε είναι ότι ο κύκλος εργασιών των δύο εκατομμυρίων, που προέβλεπε η διάταξη τον περασμένο Ιούνιο και Ιούλιο, αφορά μόνο τις μεγάλες επιχειρήσεις στην οικονομία. Και μάλιστα υπήρξαν διαβεβαιώσεις και από Υπουργούς ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν θα επηρεαστούν από αυτό.

Τώρα με το να γίνεται υποχρεωτική η ασφάλιση για επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών με τζίρο μισό εκατομμύριο τον χρόνο και πάνω, αφορά πλέον τις πολύ μικρές επιχειρήσεις σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Καταλαβαίνουμε δηλαδή και την αναξιοπιστία της Κυβέρνησης, η οποία υποσχέθηκε το καλοκαίρι ότι δεν θα το κάνει και την περασμένη εβδομάδα τελικά έφερε νέα διάταξη με την οποία κατέβασε το όριο και επέτρεψε στις ασφαλιστικές εταιρείες να κάνουν χρευστές δουλειές, αλλά αντιλαμβανόμαστε ότι σύμφωνα με τον νέο ορισμό αυτές οι διατάξεις επηρεάζουν τις πολύ μικρές επιχειρήσεις στην οικονομία μας, δηλαδή τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας μας και βεβαίως τα κόστη και τα βάρη που έχουν να επωμιστούν αυτές οι επιχειρήσεις τα επόμενα χρόνια συνεχίζουν να είναι σημαντικά.

Έρχομαι τέλος, κυρία Πρόεδρε, στις διατάξεις που αφορούν τις λεγόμενες εμβληματικές επιχειρήσεις. Εμβληματικές ορίζονται κάποιες επιχειρήσεις, οι οποίες υποτίθεται ότι έχουν στρατηγικό ρόλο στην εθνική οικονομία. Το «υποτίθεται» σχετίζεται με το άρθρο 60, το οποίο δίνει έναν πολύ θολό ορισμό τι συνιστά εμβληματική επιχείρηση. Κατά την άποψή μας αυτός ο ορισμός έπρεπε να συγκεκριμενοποιηθεί και θα έπρεπε να περιλαμβάνονται σε αυτόν επιχειρήσεις οι οποίες κυρίως θα έπαιζαν ρόλο στην ψηφιακή και στην πράσινη μετάβαση, όχι επιχειρήσεις που έχουν ρόλο σε επενδύσεις οι οποίες δεν συμβάλλουν σε αυτές τις δύο κατηγορίες επενδύσεων.

Εν πάση περιπτώσει, τι κάνει το άρθρο 62 για να ενθαρρύνει αυτές τις επιχειρήσεις; Δίνει φοροαπαλλαγές στα κέρδη, μόνο στα κέρδη ως κίνητρο για να στραφεί το κεφάλαιο σε επενδύσεις στον τομέα αυτόν. Και ερχόμαστε εδώ να αναρωτηθούμε από την πλευρά της Πλεύσης Ελευθερίας ότι πώς η Κυβέρνηση έχει τη δυνατότητα και βρίσκει «λεφτόδεντρα», κύριε Υπουργέ, -γιατί οι φοροαπαλλαγές δεν έρχονται από το πουθενά- για να δώσει σε μεγάλες επιχειρήσεις, οι οποίες θα επενδύσουν σε αυτούς τους κλάδους με το επιχείρημα ότι πρόκειται για στρατηγικούς κλάδους οικονομίας και την ίδια στιγμή φορολογεί τα φιλοδωρήματα άνω των 300 ευρώ που παίρνουν οι εποχικοί εργαζόμενοι; Καταλαβαίνουμε ότι υπάρχουν δύο μέτρα και δύο σταθμά. Υπάρχει μια μεγάλη αναντιστοιχία, αλλά υπάρχει και μια μεγάλη αναξιοπιστία. Γιατί όταν ζητούμε να δοθούν φοροαπαλλαγές στον ΦΠΑ και να δοθούν εισφοροαπαλλαγές στους εργαζόμενους για να έχουν μικρότερα βάρη, τότε η Κυβέρνηση θυμάται τα «λεφτόδεντρα». Όταν όμως είναι να δώσει φοροαπαλλαγές σε μεγάλες επιχειρήσεις, τα ξεχνάει εντελώς.

Και ως να μην έφτανε αυτό, η έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο, κυρία Πρόεδρε, δεν περιέχει καμμία απολύτως κοστολόγηση. Δεν υπάρχει ούτε ένας αριθμός σε αυτήν την έκθεση και αναρωτιόμαστε γιατί. Και η ερώτησή μας είναι ακόμη πιο επιτακτική, τη στιγμή που έχουμε συχνά τον Πρωθυπουργό εδώ -όποτε έρχεται, όχι πως παρευρίσκεται συχνά, παρευρίσκεται πολύ σπάνια- να θυμάται ότι πρέπει οι προτάσεις των κομμάτων της Αντιπολίτευσης που δεν κυβερνούν να είναι κοστολογημένες. Και εδώ έχουμε το Υπουργείο Ανάπτυξης με πρόταση, δηλαδή την Κυβέρνηση που είναι υποχρεωμένη να κοστολογεί, να μας φέρνει μία έκθεση κοστολόγησης, η οποία συνοδεύεται και από μία έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η οποία βασίζεται στην έκθεση του Υπουργείου, η οποία δεν περιέχει ούτε έναν αριθμό. Γιατί, κύριε Υπουργέ, δεν κοστολογείτε τα μέτρα που λαμβάνετε;

Κλείνοντας, κυρία Πρόεδρε, πρέπει να πω ότι η νομοθέτηση αυτή έχει γίνει με πολύ πρόχειρο και επιφανειακό τρόπο, τη στιγμή που θα έπρεπε η Βουλή και η κοινωνία να ασχοληθούν σε βάθος με τα θέματα της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και με τις οδηγίες που προέρχονται από αυτήν. Το νομοσχέδιο ήρθε στις επιτροπές με μία διαδικασία η οποία ήταν ακόμη πιο ταχεία από τις διαδικασίες εξπρές τις οποίες χρησιμοποιεί κατά κόρον η Κυβέρνηση. Είχαμε εχθές δύο συνεδριάσεις μέσα σε μία μέρα,

κάτι το οποίο πολύ σπάνια συμβαίνει και χρειάζεται αιτιολόγηση. Δυστυχώς, το Υπουργείο δεν έδωσε καμία αιτιολόγηση.

Σας είπα ότι το νομοσχέδιο δεν είναι κοστολογημένο. Δεν υπήρξε καμία σημαντική προεργασία απέναντι στην κοινωνία, στις επιχειρήσεις, που τώρα θα πρέπει να υποβάλλουν εκθέσεις βιωσιμότητας, να τις προετοιμάσει, να διαβουλευτεί με αυτές, ούτως ώστε να δει τι δυνατότητες υπάρχουν στην αγορά, και δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη στο νομοσχέδιο για το κόστος που θα επωμιστούν οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις για την εκπόνηση αυτού του σχεδίου.

Με άλλα λόγια είχαμε εδώ μία ευκαιρία, αλλά δυστυχώς η Κυβέρνηση με τον τρόπο που την προσέγγισε την άφησε να χαθεί και το νομοσχέδιο αυτό θα αντιμετωπίσει, φοβόμαστε, μεγάλες αντιδράσεις κυρίως από τους μικρούς και μεσαίους επιχειρηματίες.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Πλεύσης Ελευθερίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Τον λόγο έχει τώρα ο ειδικός αγορητής των Σπαρτιατών, ο κ. Κόντης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε αυτό το νομοσχέδιο μετά από μια σύντηξη επιτροπών, όπως είπε και ο προηγούμενος ομιλητής. Είπαμε εκεί τα πάντα για αυτό. Καταλήγουμε ότι και πάλι έχουμε μία Ευρωπαϊκή Οδηγία, η οποία κατ' αρχάς φαίνεται ότι είναι απαραίτητη για τη συνέχιση των κρατών με τον τρόπο με τον οποίο έχει χαράξει τη γραμμή πλεύσης της πλέον η Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία ακάθεκτη επιβάλλει νόμους και κανονισμούς χωρίς να σκέφτεται τι ακριβώς μπορεί να επικρατήσει, τι ακριβώς μπορεί να λειτουργήσει και πώς μπορεί να βοηθήσει τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Θεωρητικά και πρακτικά θέλει να υπάρξει μια πιο εύκολη πρόσβαση στα στοιχεία βιωσιμότητας για τους πολίτες, και στη δημοσιοποίησή τους, και στη σύγκριση των στοιχείων αυτών, να υπάρξει μια προσαρμογή στους κανόνες βελτίωσης, τροποποίησης των κριτηρίων για πολύ μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, ενημέρωση διαδικασιών του ΓΕΜΗ, όπως η προσθήκη των δημοσιοποιούμενων στοιχείων, προώθηση στρατηγικών και βιώσιμων πρακτικών κ.λπ.. Εισάγονται υποχρεώσεις για υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας, που περιλαμβάνουν περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και εταιρικούς παράγοντες και προβλέπει την ενίσχυση των φορολογικών και χρηματοδοτικών κινήτρων για στρατηγικές επενδύσεις και πάλι στρεφόμενες προς την πράσινη ενέργεια, πράσινη ανάπτυξη και όλα τα πράσινα, όλα αυτά τα οποία έχει τα τελευταία χρόνια σαν απαιτήσεις.

Όμως εδώ έχουμε διάφορα θέματα για τους μικρούς και μικρομεσαίους. Υπάρχει ανεπάρκεια πόρων για συμμόρφωση των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Υπάρχει μεγάλος κίνδυνος να οδηγηθούν σε κλείσιμο της επιχείρησής τους πολλοί από αυτούς τους μικρομεσαίους, γιατί σίγουρα θα είναι πολύ δύσκολο με τα νέα δεδομένα να αποδείξουν ότι υπάρχει βιωσιμότητα των επιχειρήσεών τους.

Θα είναι δύσκολο στην ήδη δύσκολη προσπάθεια για δανειοδότηση από τις τράπεζες. Δεν υπάρχει καν προσέγγιση τώρα ούτε τους εξυπηρετούν οι τράπεζες σε αυτά τα θέματα. Θα υπάρχει πίεση από τράπεζες και επενδυτές που ενδέχεται να αυξήσουν το κόστος χρηματοδότησης ή να το εξαλείψουν τελείως σε μικρές επιχειρήσεις. Και οι μεγάλες επιχειρήσεις με τους περισσότερους πόρους θα μπουν σε μία κατάσταση ανταγωνισμού, η οποία θα είναι δυσανάλογη σε σχέση με αυτές τις δυνατότητες που θα έχουν οι μικρές επιχειρήσεις.

Θυμίζω ότι οι τράπεζες -και να αρχίσουμε και πάλι από εκεί- οι τέσσερις συστημικές κυρίως, είναι αυτές οι οποίες παρ' ότι έχουν ξένους ιδιοκτήτες και προσπορίζονται μεγάλα κέρδη τον τελευταίο καιρό. Παρ' ότι έρχονται εδώ υποτίθεται για να βοηθήσουν την οικονομία μας, δεν ενδιαφέρονται καθόλου στην ανάπτυξη των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Αντίθετα, στρέφονται μόνο προς τους μεγάλους ομίλους, στις μεγάλες επιχειρήσεις. Στην ουσία, κύριοι, οι καταθέσεις μας είναι δανεισμός προς τράπεζες. Εμείς δανειζόμαστε τις τράπεζες, οι τράπεζες παίρνουν τα χρήματα των πολιτών δανειζόμενες από αυτούς, δεν μας κάνουν χάρη. Και ενώ δανείζονται τα χρήματα των πολιτών και ενώ

μας δίνουν ένα πολύ μικρό επιτόκιο, το περιθώριο που έχουν στα επιτόκια, αυτό δηλαδή που προκύπτει από τη διαφορά του επιτοκίου που μας δίνουν με το επιτόκιο το οποίο δανείζουν είναι, σύμφωνα με στοιχεία του Σεπτεμβρίου του 2023, 5,7%.

Θα έπρεπε λοιπόν, οι τράπεζες να δώσουν μια ζωή στην αγορά και στις επιχειρήσεις, να βοηθήσουν στη βιωσιμότητα, και μιλάω πάντα για τους μικρούς. Οι μεγάλοι έχουν βρει την άκρη. Έχουν ωραία συστήματα. Έχουν τριμερείς τιμολογήσεις, τιμολογούν τα κέρδη τους στο εξωτερικό και έρχονται εδώ με μηδαμινά κέρδη. Υπάρχει τρόπος για τους μεγάλους. Οι μικροί, που ζουν εδώ, οι χιλιάδες, τα εκατομμύρια των μικρομεσαίων και μικρών, από την επιχείρηση με ένα άτομο, τη μονοπρόσωπη, μέχρι μεγαλύτερες επιχειρήσεις, δεν έχουν τη δυνατότητα να βοηθηθούν.

Θα μπορούσαν λοιπόν οι τράπεζες αυτές να δημιουργήσουν ειδικά προγράμματα δανειοδότησης στραμμένα προς τους μικρούς με εισαγωγική δανεία και χαμηλού επιτοκίου για επιχειρήσεις που θέλουν να συμμορφωθούν με τις νέες απαιτήσεις. Θα μπορούσαν να δώσουν μακροχρόνια δάνεια με ευνοϊκούς όρους για επένδυση, και τεχνολογία, και στρατηγικές βιωσιμότητας. Θα μπορούσαν να συστήσουν ειδικά και εγγυητικά ταμεία, γιατί φοβούνται να δανειοδοτήσουν, λέγοντας ότι φοβούνται πως θα χάσουν τα χρήματά τους, σε συνεργασία με το κράτος, τα οποία θα μείωναν τον κίνδυνο απώλειας των δανεισμών από τους μικρομεσαίους. Θα μπορούσαν να εκπαιδεύσουν και να συμβουλευθούν μικρούς και μικρομεσαίους πως θα βελτιώσουν τη βιωσιμότητά τους. Θα μπορούσαν να κάνουν αξιολογήσεις προσαρμοσμένες στη μικρομεσαία επιχείρηση και την ανάπτυξη εύελκτων κριτηρίων αξιολόγησης και να πάρουν τη θέση των μικρομεσαίων και να μην βασίζονται μόνο σε δείκτες μεγάλων εταιρειών. Να υπάρξει μια ενσωμάτωση των δεικτών βιωσιμότητας στις χρηματοδοτήσεις και μία επιβράβευση επιχειρήσεων που κάνουν προσπάθειες προς τη βιωσιμότητα.

Βλέπουμε λοιπόν ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα όταν συζητήθηκε η επιβολή έστω ενός μικρού φόρου στα αυξημένα κέρδη των τραπεζών, στα υπερκέρδη τους, και στην Αγγλία, και στην Ιταλία, και στην Ισπανία, και εσχάτως στην Ελλάδα, αντέδρασε γιατί αυτή η ίδια η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι Ευρωπαίοι θεσμοθετούν, αλλά δεν τους ενδιαφέρει πώς θα επιβιώσουν οι πολίτες της Ευρώπης. Η κερδοφορία αυτή των τραπεζών, που γνωρίζουμε ότι είναι γύρω στα 4 με 5 δισεκατομμύρια λοιπόν, θα μπορούσε να βοηθήσει τους Έλληνες πραγματικά. Δεν ενδιαφέρονται για αυτό. Ενδιαφέρονται μόνο να μοιράζονται μπόνους και να δίνουν αυξημένα συμβόλαια και μισθούς στους CEO και στα ανώτατα στελέχη τους, αυτό είναι. Πανηγυρίζουν μόνοι τους, ανοίγουν σαμπάνιες και είναι μακριά από τον λαό. Αυτές οι ξένες εταιρείες, μην ξεχνάμε, έχουν και τα θυγατρικά funds τα οποία λυμαίνονται τα σπίτια των Ελλήνων πολιτών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση λοιπόν η οποία έχει προωθήσει αυτά τα συστήματα της πράσινης ενέργειας κ.λπ., βγάζει κανονισμούς. Τους βγάζουν τους κανονισμούς αυτούς κάποιοι τύποι οι οποίοι, υποτίθεται, έχουν μεγαλόσχημα πτυχία και μεταπτυχιακά, αλλά δεν έχουν καμία επαφή με την πραγματικότητα. Είπα χθες στην επιτροπή, και θα το καταθέσω στα Πρακτικά, ότι ο κ. Προκοπίου, αφού μιλάμε για την βοήθεια στα ναυπηγεία κ.λπ. είναι ένα ακριβές παράδειγμα, ότι ο κ. Προκοπίου -γνωστός εφοπλιστής και με ναυπηγεία κ.λπ.- λέει ότι «θα βάλουν τα γέλια σε Κίνα και Κορέα αν ζητήσεις πλοίο με τις προδιαγραφές που βάζουν οι πολιτικοί» και εννοεί την Ευρωπαϊκή Ένωση και εμάς εδώ. «Αν πας στα ναυπηγεία και ζητήσεις να κατασκευαστεί ένα πλοίο σύμφωνα με τις πράσινες απαιτήσεις, απ' ενός θα είναι αδύνατο και ασύμφορο και πρέπει να κλείσουν όλοι και απ' ετέρου θα βάλουν τα γέλια όσοι είναι κατασκευαστές στον υπόλοιπο κόσμο, εκτός Ευρώπης». Το καταθέτω αυτό στα Πρακτικά να υπάρχει, γιατί δεν είναι λόγια δικά μας μόνο.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Κόντης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ο στόχος λοιπόν της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και θα πιάσω έναν συγκεκριμένο τομέα, αυτόν ο οποίος είπαμε ότι είναι βασικός και

για την Ελλάδα, ο τομέας της ναυτιλίας, των ναυπηγείων κ.λπ., ποιος είναι; Η απανθρακοποίηση της ναυτιλίας. Μάλιστα, ακούγεται ωραίο και όλοι εδώ, που δεν γνωρίζετε τι είναι, λέτε ότι προσπαθούν να επιβάλλουν καθαρή ενέργεια, καθαρό πλανήτη από τα πλοία κ.λπ..

Αυτήν τη στιγμή, λοιπόν, επιβάλλουν κατασκευή πλοίων για το 2050 να είναι όλα τα πλοία έτσι που να καίνε αμμωνία και υδρογόνο. Και επειδή το υδρογόνο δεν μπορούν να προσδιορίσουν πώς θα καίγεται ακόμη και οι παραγωγοί του, έχουν συμφωνήσει και υπάρχουν και Έλληνες εφοπλιστές που έχουν παραγγείλει πλοία τα οποία θα καίνε σε αρχική μορφή την καφέ αμμωνία που παράγεται από το LNG, η οποία είναι πιο επιβαρυντική από το πετρέλαιο που καίνε σήμερα -για το περιβάλλον είναι πιο επιβαρυντική 100%- και παρ' όλα αυτά στρέφουν προς την υγρή αμμωνία. Δεύτερον, στρέφουν στη μπλε αμμωνία, η οποία είναι 40% ακριβότερη της καφέ αμμωνίας, και στην πράσινη αμμωνία, η οποία θα είναι 100% έως 200% ακριβότερη από τα σημερινά καύσιμα.

Και εδώ βλέπουμε το εξής. Λένε ότι ένα μέρος του αυξημένου κόστους -και εδώ είναι το ωραίο- της πράσινης αμμωνίας θα ισοσταθμιστεί από επικείμενα πέναλτι CO2 emissions, από επικείμενα πρόστιμα διοξειδίου του άνθρακα, που θα υπάρξουν σε αυτούς που δεν τη χρησιμοποιούν. Δηλαδή θα επιβάλλουν σε κάποιους που θα έχουν τη δυνατότητα να κατασκευάσουν πλοία ή να καίνε καύσιμα σε άλλες παραγωγές με την πράσινη αμμωνία -υποτίθεται την οικολογική- και για να τους κάνουν μια βοήθεια, η διαφορά στην τιμή, που θα είναι πολύ πιο ακριβή, θα πληρώνεται από τους άλλους που δεν μπορούν να κατασκευάσουν τέτοια πλοία, τέτοιες επιχειρήσεις, τέτοια εργοστάσια κ.λπ. και που θα καίνε ακόμα παλαιά καύσιμα. Δηλαδή θα πληρώνουν όλοι οι άλλοι για να καίνε κάποιοι άλλοι τα καθαρά -υποτίθεται- καύσιμα, τα οποία στο τέλος της ημέρας δεν είναι και καθαρά, γιατί είναι επιβαρυντικά για το περιβάλλον.

Είναι ένας κύκλος περιέργος που δεν καταλαβαίνει κανείς, ούτε αυτοί που τα ψηφίζουν. Εμείς απλά το αποδεχόμαστε εδώ. Για παράδειγμα, απαιτείται ειδικός σχεδιασμός στις μηχανές. Αυτά σας τα λέω από μελέτες και από μεγάλες ναυτιλιακές εταιρείες που είναι κάθεται αρνητικές στις προτάσεις αυτές. Θα πρέπει να έχουν οι σημερινές μηχανές ειδικά kit μετασκευής της μηχανής ντίζελ σε dual fuel, σε μηχανή αμμωνίας, κατασκευές οι οποίες προϋποθέτουν στην ουσία, όπως λέει η MAN, νέα μηχανή στα πλοία ή νέο πλοίο.

Ακόμα, δεν έχουν οριστεί θέματα πιστοποίησης, ασφαλείας, κανονισμών. Το περιβαλλοντικό αποτύπωμα είπαμε ότι είναι μεγάλο. Εάν χρησιμοποιηθεί η αμμωνία αυτή, θα υπάρχει τεράστιο πρόβλημα με τοξική επίδραση και στα πληρώματα και στα πλοία. Είναι διαβρωτική, τοξική και σε κάποιες περιπτώσεις εκρηκτική. Γνωρίζουμε και για την νιτρική αμμωνία τι μπορεί να κάνει. Θα καίγεται, λοιπόν, αυτό σαν καύσιμο για -υποτίθεται- καθαρό πλανήτη. Προς το παρόν προσπαθούν να γίνουν αλλαγές στο IGC, το οποίο είναι το International Gas Carrier, ώστε όλα τα τάνκερ να πηγαίνουν με τη χρήση τοξικών φορτίων σαν καύσιμο -ακούστε τώρα, τοξικό φορτίο σαν καύσιμο- και του IGF, του International Code of Safety for Using Gases or Other Low-flashpoint Fuels.

Τι είναι το Low-flashpoint Fuel; Προσπαθούμε να κάψουμε το fuel, το πετρέλαιο, στη χαμηλότερη δυνατή θερμοκρασία, ώστε να παραχθεί πρόωση, δηλαδή, να παραχθεί ο ατμός, να γίνει καύση για να προωθηθεί το πλοίο. Και ποια είναι αυτή; Είναι σαράντα με εξήντα βαθμοί. Προσπαθούμε δηλαδή να κατεβάσουμε όσο το δυνατόν τη θερμοκρασία, υποτίθεται για να μη μολύνουμε τον πλανήτη και να κάνουμε πειράματα τα οποία δεν ξέρουμε που θα οδηγήσουν. Και αυτό γίνεται πλέον με τα καύσιμα. Υπάρχει το flashpoint σαν χρήση σε κάποιες βιομηχανίες, δύσκολα θα επιβληθεί όμως και θα μπορέσουν να το χρησιμοποιήσουν τα πλοία. Εμείς το επιβάλλουμε.

Από το 2025 οι μικρές ναυτιλιακές εταιρείες θα κλείσουν σίγουρα. Η Μεσόγειος γίνεται SECA, γίνεται Περιοχή Μηδενικών Εκπομπών Θείου. Αυτά δεν τα ξέρει ο κόσμος. Όλα τα πλοία θα καίνε Gas Oil, κάτι που σημαίνει ότι θα καίνε 30% ακριβότερα καύσιμα από τα προηγούμενα. Ήδη οι ναυτιλιακές εταιρείες λένε ότι «η πρόβλεψή μας είναι ότι τα εισιτήρια για τα νησιά, τα ακτο-

πλοϊκά κ.λπ. από του χρόνου θα κοστίζουν 30% με 50% ακριβότερα». Δηλαδή θα θέλει κάποιος να πάει στην Ύδρα ή στην Τήνο και θα θέλει ένα πεντακοσάρικο για να πάει, γιατί θα καίνε αυτά τα καύσιμα. Ο Νίκος ο Τσάκος, που είναι ένας μεγάλος εφοπλιστής, είπε «Δεν ξέρουμε τελικά τι καύσιμα να επιλέξουμε πλέον. Είναι σαν τα εμβόλια του COVID Κάθε μέρα μας λένε και άλλο καύσιμο». Το ίδιο είπε και η κ. Μελίνα Τραυλού, η πρώην Πρόεδρος των Ελλήνων Εφοπλιστών, η οποία συμφωνεί με την πράσινη κ.λπ., αλλά λέει: «Παιδιά, δεν καταλαβαίνουμε τι γίνεται. Βγάζετε κάθε μέρα και μία διαφορετική πρόταση».

Εν πάση περιπτώσει, όλα αυτά είναι σημεία του ότι αυτοί που προωθούν αυτές τις βιωσιμότητες μέσω του συνδυασμού με την πράσινη ενέργεια δεν ξέρουν τι τους γίνεται απλά. Είναι ένα ωραίο, πιασάρικο θέμα η πράσινη και η κλιματική. Πολύς κόσμος κοιμάται και βλέπει έναν πράσινο πλανήτη στον ύπνο του. Νομίζει ότι όλα είναι πράσινα. Δεν καταλαβαίνει κανείς που θέλει να καταλήξει. Άλλο οι εκπομπές και η ρύπανση κι άλλο αυτό που προσπαθούν να κάνουν.

Έπιασα ένα μέρος του νομοσχεδίου το οποίο είναι πολύ σημαντικό για εμένα και βέβαια για μια χώρα όπως η Ελλάδα, που είναι ναυτιλιακή χώρα και το παραγωγίζουμε, είναι χώρα ναυτική.

Μέσα στο νομοσχέδιο υπάρχουν κάποια ρυθμιστικά άρθρα τα οποία αναγκαστικά θα περάσουν, αφού μιλάμε για μία σύμβαση που πρέπει να επιβάλουμε. Και μην ξεχνάμε ότι αν δεν περνάμε τις συμβάσεις που φέρνει η Ευρωπαϊκή Ένωση, άσχετα αν είμαστε αντίθετοι, η Ελλάδα κινδυνεύει και έχει δεχτεί πάρα πολλά πρόστιμα για τη μη συμμόρφωση. Πολλές φορές λέμε «καλά, τώρα τη φέρατε;». Τη φέραμε τώρα, αλλά επί δύο χρόνια μας πλακώνουν στα πρόστιμα. Συζητάμε, λοιπόν, και ξέρουμε ότι επιβάλλεται να γίνει. Εγώ δεν λέω ότι εδώ αυτοί που την επιβάλλουν δεν ξέρουν τι τους γίνεται. Αυτοί που μας επιβάλλουν να την επιβάλλουμε είναι αυτοί που δεν ξέρουν τι τους γίνεται.

Και δυστυχώς δεν διαφωνεί καμμία χώρα εκτός από λίγες και κάποια μέρα θα πρέπει να το δούμε να συμβαίνει και αυτό, γιατί στην ουσία την Ευρωπαϊκή Ένωση δεν την ενδιαφέρει η καλύτερη ζωή της ζωής των πολιτών, την ενδιαφέρουν τα υπερκέρδη κάποιων μεγάλων ομίλων, τα οποία συμβαίνουν σε μεγάλο βαθμό και βλέπουμε ότι γιγαντώνονται όμοιοι εις βάρος των μικρών, των μικρομεσαίων, των φουκαράδων, οι οποίοι δεν θέλουν να ξέρουν τίποτα απ' όλα αυτά, θέλουν να ξέρουν πώς θα επιβιώσουν στην καθημερινότητά τους. Και δυστυχώς, σε αυτό η Ευρωπαϊκή Ένωση δείχνει ότι δεν ενδιαφέρεται.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα των Σπαρτιατών)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Επόμενος ομιλητής είναι ο ειδικός αγορητής της Ελληνικής Λύσης, ο κ. Στυλιανός Φωτόπουλος.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Σας ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Θα μου επιτρέψετε να κάνω δύο σχόλια σχετικά με αυτά τα οποία ανέφερε νωρίτερα και ο κύριος Υπουργός. Είπε για την ανεργία και για το γεγονός ότι η ανεργία έχει επιστρέψει σε μονοψήφιο νούμερο και για το οποίο όλοι συμφωνούμε ότι είναι ένα θετικό βήμα. Θα πρέπει, όμως, να λάβουμε υπ' όψιν μας κάποια στοιχεία, τα οποία προφανώς η Κυβέρνηση δεν τα αναφέρει. Το πρώτο είναι το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια περίπου εξακόσιες ογδόντα χιλιάδες Έλληνες έχουν φύγει στην πιο παραγωγική τους ηλικία εκτός Ελλάδος. Άρα, αυτοί οι άνθρωποι δεν καταμετρώνται στο εργατικό δυναμικό, άρα είναι λογικό να μειώνεται η ανεργία. Επίσης, το δημογραφικό είναι ένας κύριος παράγοντας, ένα βασικό πρόβλημα. Άνθρωποι οι οποίοι βγαίνουν στη σύνταξη δεν προσμετρώνται στο ενεργειακό δυναμικό. Τρίτο και τελευταίο, το οποίο το αποσιωπά, είναι το γεγονός ότι τουλάχιστον μία -για να μην πω παραπάνω- στις δύο προσλήψεις οι οποίες γίνονται, γίνονται σε καθεστώς μερικής απασχόλησης ή διαλείπουσας εργασίας, που σημαίνει ότι άνθρωποι που δουλεύουν μία δύο φορές την εβδομάδα δεν καταμετρώνται ως άνεργοι. Αυτό λύνει το πρόβλημα; Μπορεί ένας άνθρωπος ο οποίος δουλεύει μία φορά την εβδομάδα να επιβιώσει; Φυσικά και όχι. Το τελευταίο χαρακτηριστικό, που δεν το διαβάξει όταν βλέπεις το νούμερο συγκεντρωτικά της ανεργίας, είναι τα ποιοτικά χαρακτηριστικά και τα οποία αφορούν τις γυναίκες και τους

νέους. Οι γυναίκες και οι νέοι δεν είναι στο 9,3% της ανεργίας. Τα ποσοστά της ανεργίας σε αυτές τις δύο κατηγορίες είναι πολύ μεγαλύτερα. Θα πρέπει, λοιπόν, η προσοχή μας και η έγνοια μας να πάει προς αυτό το σημείο.

Μιλήσατε, κύριε Υπουργέ, και αναφερθήκατε στην Ελληνική Λύση και είπατε ότι δεν υπερψήφισε τα πρόστιμα τα οποία νομοθετήσατε, την αλλαγή στα πρόστιμα για τον αθέμιτο ανταγωνισμό και την αισχροκέρδεια. Δεν ήσασταν τότε Υπουργός. Αν ήσασταν, πιθανόν να θυμάστε, πιθανόν να σας το θυμίσει και ο γενικός γραμματέας. Στην πρώτη ομιλία σε αυτήν την κοινοβουλευτική περίοδο σε νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης η Ελληνική Λύση αναφέρθηκε στο κομμάτι των προστίμων. Τι είπε όμως; Τι σας είπαμε; Και δεσμευτήκαμε ότι αν το φέρετε με τη μορφή την οποία σας το λέμε, θα το ψηφίσουμε. Σας είπαμε ότι τα πρόστιμα για να είναι τέτοια και να λειτουργούν ως πρόστιμα και να λειτουργούν αποτρεπτικά, θα πρέπει να είναι μεγαλύτερα του κέρδους το οποίο αποκομίζει ένας επιχειρηματίας. Αν το πρόστιμο είναι συγκεκριμένο, ενός εκατομμυρίου ευρώ, όπως ήταν τότε, δεν λέει τίποτα, γιατί αν μια επιχείρηση κερδίζει την αισχροκέρδεια 4 και 5 εκατομμύρια ευρώ, κερδίζει από τη διαφορά.

Επαναλαμβάνουμε ότι το πρόστιμο δεν θα πρέπει να έχει ταβάνι. Θα πρέπει να είναι μεγαλύτερο, σε κάθε περίπτωση, από το κέρδος το οποίο αποκομίζει η επιχείρηση, στην οποία επιβάλλεται.

Μιλήσατε επίσης και για την αλλαγή την οποία θέλετε και την οποία ονειρεύεστε του παραγωγικού μοντέλου της χώρας. Φυσικά και συμφωνούμε μαζί σας. Φυσικά και το παραγωγικό μοντέλο πρέπει να αλλάξει. Το έχει πει ο Πρόεδρός μας, το έχουμε πει και εμείς σε όλες τις ομιλίες μας. Το παραγωγικό μοντέλο της Ελλάδας πρέπει να αλλάξει. Με αυτό το παραγωγικό μοντέλο χρεοκοπήσαμε και αυτό είναι κάτι το οποίο δεν πρέπει να το ξαναχάσουμε.

Προτεραιότητά μας θα είναι και θα έπρεπε να είναι να αλλάξει το παραγωγικό μοντέλο. Με τα εργαλεία τα οποία χρησιμοποιήσατε εσείς στα πέντε χρόνια διακυβέρνησης και συγκεκριμένα με το Ταμείο Ανάκαμψης δεν είδαμε να κινείστε προς αυτή την κατεύθυνση. Περιμένουμε και ακούμε αυτό το οποίο λέτε ότι αναμένεται να αλλάξετε με δράσεις και όχι με λόγια το παραγωγικό μοντέλο, όπως επίσης και για το θέμα της ερήμωσης της υπαίθρου.

Το έχουμε ξαναπεί το δημογραφικό είναι το ένα πρόβλημα. Το γεγονός όμως ότι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της χώρας βρίσκεται στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη και σε δύο τρεις μεγάλες πόλεις είναι το δεύτερο μεγαλύτερο πρόβλημα. Σας το έχω ξαναπεί. Σας έχω καταθέσει και μελέτη του Κέντρου Δημογραφικών Μελετών. Στο 1/3, περίπου στις τριακόσιες από τις χίλιες τριάντα πέντε δημοτικές ενότητες της χώρας γεννιούνται λιγότερα από δέκα παιδιά κατ' έτος. Πέρα από το ότι γερνάνε σαν πληθυσμός, ερημώνει και η υπαίθρος.

Διαβάσαμε χθες πως η αιτία που δεν βγαίνουν κάποιοι συμπολίτες μας είναι το νοίκι και όχι οι τιμές στο σουπερμάρκετ. Η πρώτη απάντηση που μας έρχεται στο μυαλό είναι: Και τι κάνατε έξι χρόνια για να πέσουν οι τιμές των νοικοκυρών; Ελάχιστο. Έπρεπε να περάσουν έξι χρόνια, για να έρθετε την προηγούμενη εβδομάδα με το φορολογικό νομοσχέδιο και να συζητήσουμε μέτρα τα οποία φοροαπαλλάσσουν ακίνητα, προκειμένου να μην παραμένουν κλειστά, αλλά να πέσουν στην αγορά που είναι και το ζητούμενο. Όμως και πάλι και με αυτό το φορολογικό νομοσχέδιο δεν τολμήσατε να σπάσετε αυγά. Άρα κρατάμε μικρό καλάθι σχετικά με τα αποτελέσματα αυτής της τοποθέτησης.

Θα δεχθούμε όμως ως βάση συζήτησης το επιχείρημά σας για τον μειωμένο πληθωρισμό στα τρόφιμα, όπως σωστά αναφέρατε, της Ελλάδας σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ως Κυβέρνηση όμως δεν έχετε ακούσει κάτι για το κόστος ενέργειας, το οποίο κάνει νοικοκυριά και επιχειρήσεις να στενάζουν; Και την ίδια στιγμή ρίχνετε το βάρος των ευθυνών στη ζέστη, στο κρύο, στον πόλεμο στην Ουκρανία, στη διασύνδεση με άλλες χώρες η οποία σπρώχνει τις τιμές ενέργειας προς τα πάνω, στους πάντες δηλαδή, εκτός από τους αποκλειστικά υπεύθυνους, τα κόμματα τα οποία κυβέρνησαν τη χώρα τα τελευταία χρόνια και τα οποία εγκλώβισαν τη χώρα στο χρηματιστήριο ενέργειας, με αποτέλε-

σμα να θησαυρίζουν οι олиγοπωλιακές παίκτες της αγοράς ενέργειας και να στενάζουν τα νοικοκυριά και οι λοιπές επιχειρήσεις.

Για το κόστος στις τηλεπικοινωνίες ούτε γι' αυτό έχετε ακούσει κάτι; Το олиγοπώλιο στις τηλεπικοινωνίες ζει και βασιλεύει. Έχουμε από τις πιο ακριβές τηλεπικοινωνίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με μια από τις χειρότερες αποδόσεις ποιότητας υπηρεσιών και οι εποχές που οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες ήταν μια πολυτέλεια έχουν περάσει ανεπιστρεπτί. Στην ψηφιακή εποχή, στην οποία θα πρέπει να περάσουμε και την οποία η Κυβέρνησή σας ευαγγελίζεται, το γρήγορο ίντερνετ είναι βασική προϋπόθεση.

Για το υψηλό κόστος στα καύσιμα εξαιτίας του ΦΠΑ και του ειδικού φόρου κατανάλωσης ούτε γι' αυτό προφανώς έχετε πρόβλημα. Μιλάμε για ένα χαράτσι το οποίο ξεπερνά το 1 ευρώ στο λίτρο αμόλυβδης βενζίνης, το οποίο πληρώνουν οι Έλληνες καταναλωτές, όπως διαπιστώνει η Επιτροπή Ανταγωνισμού και σε μια ανάλυση του Tax Foundation διαπιστώνει ότι η Ελλάδα έχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση τον τρίτο μεγαλύτερο ειδικό φόρο κατανάλωσης στη βενζίνη, με μικρή διαφορά από τη δεύτερη Ιταλία και την τρίτη Ολλανδία.

Σε κείμενο που έδωσε σε δημόσια διαβούλευση η Επιτροπή Ανταγωνισμού, στο πλαίσιο της κανονιστικής της παρέμβασης για τα καύσιμα, καθιστά σαφές ότι ακόμα και αν όλα λειτουργούσαν εύρυθμα –που δεν λειτουργούν– στην ελληνική αγορά, με επαρκή ανταγωνισμό, οι Έλληνες και πάλι θα πλήρωναν από τα ακριβότερα καύσιμα στην Ευρώπη εξαιτίας της βαρύτατης φορολογικής επιβάρυνσης.

Σημειώνεται ότι ενώ η Κυβέρνηση υπογραμμίζει διαρκώς ότι η οικονομία έχει επανέλθει στην κανονικότητα μετά την οικονομική κρίση, ωστόσο αρνείται να εξετάσει την επαναφορά της φορολογίας των καυσίμων στα επίπεδα που βρίσκονταν προ μηνών. Κάθε λίτρο αμόλυβδης βενζίνης στην Ελλάδα επιβαρύνεται σήμερα με φόρο κατανάλωσης 0,70 ευρώ που είναι ο τρίτος υψηλότερος στην Ευρώπη, όπως προκύπτει από στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα, όπως είπα, το Tax Foundation. Μάλιστα, ο ελληνικός φόρος κατανάλωσης είναι κατά 28% υψηλότερος από τον μέσο όρο στην Ευρώπη και περίπου 95% μεγαλύτερος από το ελάχιστο όριο που επιτρέπει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Συνδυάστε το αυτό και με το κυκλοφοριακό, το οποίο βιώνουν καθημερινά εκατομμύρια Έλληνες στις μεγάλες περιοχές όπως η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη, και τότε ίσως να συνειδητοποιήσετε τι σημαίνει αυτό για τον οικογενειακό μηνιαίο προϋπολογισμό.

Δεν είπατε, επίσης, τίποτα για τις τράπεζες και τα προβλήματα που δημιουργούν και δεν θα έρθω στην υποκριτική πρόταση του ΠΑΣΟΚ για έκτακτη φορολόγησή τους, η οποία είναι και ύποπτη –θα μπορούσα να την χαρακτηρίσω. Οι τράπεζες, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι –εντός εισαγωγικών– «φορολογούνται» με συντελεστή 29% σε αντίθεση με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, οι οποίες φορολογούνται με 22%. Το πρόβλημα όμως με τις τράπεζες είναι ότι εξαιτίας της αναβαλλόμενης φορολογίας δεν καταβάλλουν αυτό τον φόρο και γι' αυτό ευθύνει έχουν τα κόμματα, τα οποία κυβέρνησαν και φυσικά δεν έχετε πει κουβέντα γι' αυτό.

Το γεγονός βέβαια ότι οι τράπεζες έρχονται σήμερα, το 2024, να δώσουν μερίσματα στους μετόχους και μόνον στα μεγαλύτερα, πριν αρχίσουν να καταβάλλουν μέρος του αναβαλλόμενου φόρου, είναι από μόνο του σκάνδαλο.

Δεν είπατε τίποτα για τις προμήθειες που μηδενίζουν επί της ουσίας το πραγματικό χρήμα από τις τσέπες καταναλωτών και μικρών επιχειρήσεων ούτε για τη διαφορά επιτοκίων καταθέσεων και χορηγήσεων.

Οι ασφαλιστικές εταιρείες είναι από τους κλάδους που έχουν από την Κυβέρνησή σας σκανδαλωδώς ευνοηθεί και έχουν βρεθεί και σε αυτό το νομοσχέδιο και θα το δούμε στη συνέχεια.

Η Οδηγία 2464/2022, για την οποία μιλάμε για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες, αποτελεί σε μεγάλο βαθμό μια μετεξέλιξη της προηγούμενης οδηγίας, της 95/2014 για τις υποβολές εταιρικών εκθέσεων σε ένα ευρύ φάσμα μη οικονομικών θεμάτων, όπως το περιβάλλον, η κοινωνία, η εργασιακή ηθική.

Το παρόν σχέδιο νόμου δίνει έμφαση αποκλειστικά και μόνο στην καθιέρωση των εκθέσεων βιωσιμότητας και στη διασφάλιση

της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας ορίζοντας στο άρθρο 4 τα στοιχεία που θα δημοσιεύονται υποχρεωτικά στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

Στο άρθρο 5 προβλέπεται ότι το σύνολο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας καταρτίζονται και δημοσιεύονται σε ηλεκτρονικό μορφότυπο αναφοράς για όλες τις κατηγορίες οντοτήτων μικρές, μεσαίες και μεγάλες, ανεξαρτήτως της κατηγοριοποίησης, όπως είπα, ή της νομικής τους μορφής.

Η οδηγία απαιτεί από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις να δημοσιοποιούν συγκεκριμένες μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες –μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες είναι οι υπόλοιπες εκτός των ισολογισμών, για τους μη γνωρίζοντες- με στόχο να παρέχεται στους επενδυτές αλλά και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη μια πληρέστερη εικόνα της εξέλιξης, των επιδόσεων, της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων τους.

Η οδηγία δεν επιβάλλει απλώς την υποχρέωση υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, αλλά απαιτεί από τις επιχειρήσεις να διασφαλίζουν την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των περιβαλλοντικών υποχρεώσεων σε όλο το μήκος της αλυσίδας των δραστηριοτήτων τους.

Θα πρέπει να προστεθεί στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο διάταξη, η οποία να απαιτεί από τις εταιρείες και τις άμεσες θυγατρικές τους να δημοσιοποιούν την πρόθεσή τους και να εξηγούν τους λόγους μη συμμόρφωσης με συγκεκριμένες πρακτικές. Η υποχρέωση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας από μόνη της δεν μας καλύπτει.

Έρχομαι στο Κεφάλαιο Γ'. Στο Κεφάλαιο Γ' ρυθμίζονται τα ζητήματα που αφορούν στον έλεγχο και τη διασφάλιση υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας που υποβάλλονται. Είναι αξιοσημείωτο ότι όλες οι διατάξεις του σχεδίου νόμου αναφέρονται στην υποχρέωση υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, χωρίς να προβλέπεται ούτε έλεγχος της βιωσιμότητας ούτε απολογισμός της ίδιας της βιωσιμότητας. Είναι όμως έννοιες αλληλένδετες, εφόσον το κατά πόσο ο απολογισμός βιωσιμότητας προσθέτει σημαντική αξία σε μια επιχείρηση και εξαρτάται πρωτίστως από την αξιοπιστία της και κατά δεύτερον από τη συνάφεια του απολογισμού της.

Πριν συνεχίσω με το Μέρος Γ' του σχεδίου νόμου για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2475/2023, θα σταθώ σε ένα ζήτημα το οποίο εντοπίσαμε και θίξαμε και κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας στις επιτροπές και δεν είναι άλλο από την επιπλέον επιβάρυνση την οποία έχουν οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις με τις δαπάνες για την υποβολή και την κατάρτιση των εκθέσεων βιωσιμότητας.

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις βιώνουν μια πρωτοφανή ανισότητα και μια ανελέητη φορολογική αντιμετώπιση κλονίζοντας ανεπανόρθωτα και τη συγκεκριμένη κατηγορία επαγγελματιών, με αποτέλεσμα τον οικονομικό τους αφανισμό. Και τώρα με την παρούσα ρύθμιση αποδεικνύεται ότι δεν έχετε αξιολογήσει τον αντίκτυπο που θα έχουν στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα να πλήττονται δυσανάλογα σε σχέση με τις μεγάλες και χωρίς να έχετε σκεφτεί το ενδεχόμενο θέσπισης μέτρων για τη στήριξή τους.

Στο τρίτο μέρος, με τίτλο «κατηγορίες οντοτήτων» για την εφαρμογή των ελληνικών λογιστικών προτύπων, ορίζεται στο άρθρο 47 ότι αυξάνονται τα όρια του συνόλου ενεργητικού καθαρού ύψους εργασιών, βάσει των οποίων κατηγοριοποιείται, όπως είπαμε νωρίτερα, μια οντότητα έως πολύ μικρή, μικρή, μεσαία ή μεγάλη, προκειμένου η κατηγοριοποίησή της να αντικατοπτρίζει τα οικονομικά μεγέθη που έχουν προκύψει μετά την αύξηση του σωρευτικού πληθωρισμού κατά 24,3% στη ζώνη του ευρώ και σε 27,2% σε ολόκληρη την Ένωση από την 1^η Ιανουαρίου του 2013.

Την ένταξη, επίσης, στις στρατηγικές επενδύσεις, όπως ορίζεται στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο και μάλιστα, στην κατηγορία των εμβληματικών επενδύσεων εξαιρετικής σημασίας που αφορούν σε κρίσιμες πρώτες ύλες στην κυκλική οικονομία και στη ναυπηγική βιομηχανία, προβλέπει το έκτο μέρος του σχεδίου νόμου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στις επενδύσεις αυτές, θα επιτρέπεται να χορηγούνται και τα δύο προβλεπόμενα ακίνητα που είχε στη

διάθεσή της η Κυβέρνηση, φοροαπαλλαγή και ταχεία αδειοδότηση σωρευτικά και όχι διαζευκτικά, ενώ μπορεί να λαμβάνουν και επιδότηση-χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Πάγια θέση της παράταξής μας είναι η ενίσχυση των τοπικών κοινωνιών και ως εκ τούτου θα προτείνουμε οι φοροαπαλλαγές προς τις εταιρείες που προβαίνουν σε εμβληματικές επενδύσεις, να τελούν υπό την αίρεση κατασκευής έργων κοινωφελούς χαρακτήρα στις τοπικές κοινωνίες που ταυτοποιούνται, με σκοπό τη βελτίωση της ζωής των κατοίκων.

Όσον αφορά το άρθρο 51 για τις δικλίδες ασφαλείας και την αποτροπή ορισμού διαχειριστών μελών διοίκησης που δεν έχουν αποδεχθεί τον δεσμό τους είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Θα το υπερψηφίσουμε. Είναι μια δικλίδα ασφαλείας η οποία έπρεπε να μπει και πολύ σωστά μπήκε. Για μας οι οποίοι έχουμε λειτούργησει και έχουμε δουλέψει την υπηρεσία μιας στάσης ξέρουμε και συνηγορούμε ότι αυτό είναι προς τη σωστή κατεύθυνση κι όπως σας είπα, θα το υπερψηφίσουμε.

Στο άρθρο 61 ορίζετε τους τομείς στους οποίους απαιτούνται επενδύσεις, αλλά και τα κίνητρα που πρέπει και μπορεί να παράσχει η Κυβέρνηση. Η προσθήκη στις εμβληματικές των επενδύσεων που σχετίζονται με τις κρίσιμες πρώτες ύλες λίθιο, νικέλιο, κοβάλτιο, μαγνήσιο, σχετίζεται άμεσα και με τη στρατηγική των Βρυξελλών, για μείωση της εξάρτησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τρίτες χώρες σε ό,τι αφορά την προμήθεια αυτών των υλών.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα χρειαστώ ένα λεπτό ακόμη, κυρία Πρόεδρε.

Η ένταξη της ναυπηγικής βιομηχανίας από την άλλη εξυπηρετεί τα συμφέροντα των ναυπηγείων στην Ελλάδα. Ωστόσο, απαιτούνται επιπλέον σημαντικές πρωτοβουλίες. Είναι απαραίτητη η αλλαγή στη νομοθεσία για τον εντοπισμό νέων κοιτασμάτων, με ενίσχυση των ερευνών και ειδικά των υπογείων ερευνών που είναι απαραίτητες για τον εντοπισμό, την εξακρίβωση και κατόπιν την αξιοποίηση νέων κοιτασμάτων, με έμφαση στις κρίσιμες ορυκτές ύλες, όπως είναι για παράδειγμα ο βωξίτης.

Τέλος, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση στο άρθρο 67 εξορθολογίζεται ο μηχανισμός απώλειας άδειας θέσης δραστηριοποίησης στο υπαίθριο εμπόριο ή άδειας δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο.

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 67 ορίζεται ότι η κατοχή θέσης ή θέσεων στο υπαίθριο εμπόριο αναστέλλεται, αν δεν καταβληθεί από τον υπόχρεο το προβλεπόμενο τέλος για τη θέση για χρονικό διάστημα δύο μηνών από τη χρονική στιγμή της γέννησης της απαίτησης της καταβολής του. Ενώ στη δεύτερη παράγραφο προβλέπεται ότι η αναστολή της παραγράφου 1 αίρεται εφόσον είναι υπόχρεος για την καταβολή του οφειλόμενου τέλους προβεί στην εξόφλησή του. Το οφειλόμενο τέλος προσαυξάνεται κατά 5% για κάθε μήνα καθυστέρησης της εξόφλησης στην αρμόδια αρχή. Αν η καθυστέρηση εξόφλησης του οφειλόμενου τέλους ξεπεράσει τους τέσσερις μήνες, τότε αυτό μεταφέρεται, όπως όλοι γνωρίζετε, στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες.

Ο εξορθολογισμός σας, δηλαδή, έγκειται σε ασφυκτικές προθεσμίες, σε προσαύξηση 5% για κάθε μήνα καθυστέρησης και όταν αυτή η οφειλή ξεπεράσει τους τέσσερις μήνες, τότε προχωράτε και σε αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος του οφειλέτη με κατασχέσεις κινητών ή πλειστηριασμούς ακινήτων.

Στη συνέχεια, στο άρθρο 68 δίνεται η ευκαιρία σε πωλητές λαϊκών αγορών που έχουν απωλέσει την άδεια δραστηριοποίησής τους, να την επανακτήσουν εξοφλώντας το σύνολο των οφειλών τους μέχρι την 31^η Μαρτίου 2025. Οι πολύ σκληρά εργαζόμενοι βιοπαλαιστές, προφανώς, δεν έχασαν την άδειά τους έτσι από καπρίτσιο, αλλά γιατί δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν στις οικονομικές υποχρεώσεις, λόγω οικονομικής δυσπραγίας και θεωρείται ότι τους δίνετε ευκαιρία, απαιτώντας συνολική εξόφληση των δόσεων.

Αυτή είναι στην πραγματικότητα η κοινωνική σας πολιτική, όταν εξαντλείται την αυστηρότητά σας σε μια από τις οικονομικά εύαλπτες ομάδες. Αγνοείτε τις πραγματικές ανάγκες των πολιτών, οδηγώντας τους στην οικονομική εξαθλίωση και την απόγνωση.

Από τα ανωτέρω, συνάγεται ότι το παρόν πολυσυλλεκτικό νο-

μοσχέδιο, είναι στην πραγματικότητα μια δέσμη αποσπασματικών και ανεπαρκών μέτρων, χωρίς σαφή σχεδιασμό που αγνοεί τις ανάγκες της κοινωνίας και αντίκειται στις αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης, ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής, ενισχύοντας την κερδοφορία ιδιωτικών εταιρειών, απέχοντας προκλητικά από την εξασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος.

Σας ευχαριστώ κυρία Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Τον λόγο έχει τώρα ο Υπουργός Ανάπτυξης, ο κ. Θεοδωρικάκος.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης):

Κυρία Πρόεδρε, σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Έχω ακούσει με μεγάλη προσοχή και ενδιαφέρον και με σεβασμό, τις απόψεις και τις θέσεις όλων των συναδέλφων Βουλευτών όλων των κομμάτων τις προηγούμενες ημέρες στη Διαρκή Επιτροπή για το συγκεκριμένο νομοσχέδιο και ασφαλώς, σήμερα, όσα έχουν ειπωθεί.

Το νομοσχέδιο που συζητάμε και αφορά την ενσωμάτωση δύο οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ρυθμίζει και αντιμετωπίζει σημαντικά ζητήματα, τα οποία ζητούσε η αγορά και τα οποία είναι αναγκαία για τη σωστή λειτουργία της επιχειρηματικής δραστηριότητας στη χώρα μας. Έχει μιλήσει αναλυτικά γι' αυτά ο εισηγητής μας και σήμερα και στις επιτροπές και επομένως, δεν θέλω να επαναλάβω κυρίως πράγματα, όσο να δώσω τη συνολικότερη πολιτική εικόνα του πώς αντιμετωπίζουμε το νομοσχέδιο και τις βασικές ρυθμίσεις του.

Το πρώτο που θέλω να πω, είναι ότι πρόκειται για ένα νομοσχέδιο πλήρως εναρμονισμένο, πλήρως συνδεδεμένο με τη στρατηγική του Υπουργείου Ανάπτυξης, η οποία παρουσιάστηκε με πολύ ολοκληρωμένο τρόπο στις 21 Οκτωβρίου και έχει ως κεντρική προτεραιότητα τον σχεδιασμό και κυρίως, την υλοποίηση ενός νέου παραγωγικού μοντέλου για τη χώρα. Δηλαδή, τον έμπρακτο παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας που στη δική μας αντίληψη σημαίνει καθοριστική ενίσχυση της βιομηχανίας, ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και των επιχειρήσεων της ελληνικής οικονομίας, διευκόλυνση της υγιούς επιχειρηματικότητας, πολύ περισσότερες παραγωγικές, ιδιωτικές επενδύσεις, περισσότερες δουλειές, ενσωμάτωση της καινοτομίας και της έρευνας στη βιομηχανία κυρίως, προκειμένου να παράγουμε καινοτόμα προϊόντα, τα οποία θα είναι ανταγωνιστικά και θα ενισχύσουν την εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας και μέσα από όλα αυτά, στερει και βιώσιμη ανάπτυξη σε δύσκολες εποχές, σε πολύ ανταγωνιστικούς καιρούς, με βασικό στόχο η ποσοτική ανάπτυξη που προβλέπεται για την ελληνική οικονομία και το επόμενο διάστημα, να συμβάλει σε αύξηση της παραγωγικότητας, σε παραγωγική βελτίωση και σε σημαντική μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου, δηλαδή, του ελλείμματος μεταξύ εισαγωγών και εξαγωγών, όπου -δυστυχώς- αυτό παρά την αύξηση των εξαγωγών που έχουμε πετύχει τα τελευταία χρόνια, παραμένει ισχυρά ελλειμματικό και ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι στο ίδιο επίπεδο που ήταν, όταν η Ελλάδα μπήκε στην Ευρωζώνη.

Τα λέω αυτά, γιατί μου αρέσει να μιλώ τη γλώσσα της αλήθειας και μας αρέσει ως Κυβέρνηση -και οφείλουμε να το κάνουμε αυτό- να ανταποκρινόμαστε στα πραγματικά δεδομένα, καθώς η ελληνική οικονομία πηγαίνει καλά, μπορεί να πάει ακόμη καλύτερα, πιο παραγωγικά, πιο εξαγωγικά, πιο ανταγωνιστικά, προκειμένου η ανάπτυξή μας να είναι και ισχυρή και διατηρήσιμη.

Αυτή είναι η δική μας αντίληψη και αυτή σχετίζεται σε ό,τι αφορά το νομοσχέδιο, πρώτον, με το γεγονός ότι διατηρούμε τον θεσμό των εμβληματικών επενδύσεων και μετά την ολοκλήρωση του RRF, του Ταμείου Ανάκαμψης και μάλιστα, επεκτείνουμε τις εμβληματικές επενδύσεις σε τρεις νέους κρίσιμους τομείς.

Έως τώρα έχουμε εγκρίνει στη Διυπουργική Επιτροπή, τέσσερις εμβληματικές επενδύσεις που αφορούν την αμυντική βιομηχανία, την αυτάρκεια της χώρας σε χαρτί, σε οινόπνευμα και την ασφάλεια των πτήσεων και των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας.

Εντάσσουμε τώρα στις εμβληματικές επενδύσεις τη ναυπηγική βιομηχανία, τη γαλάζια οικονομία της πατρίδας μας, καθώς -νομίζω- όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι δεν είναι δυνατόν μια χώρα που

πρωτοστατεί στην παγκόσμια ναυτιλία και συγκαταλέγεται στις τέσσερις, πέντε μεγαλύτερες δυνάμεις -ναύαρχε- της ανθρωπότητας στο ναυτικό τομέα, να μην έχει και ισχυρό ναυπηγοεπισκευαστικό κλάδο.

Και γι' αυτό στηρίζουμε την ιδιωτική επιχειρηματικότητα και σε αυτό τον τομέα. Πιστεύω ότι δεν μπορεί κανένας να έχει διαφορετική άποψη σε αυτό. Εντάσσουμε επίσης στις κρίσιμες πρώτες ύλες και την αξιοποίησή τους στις εμβληματικές επενδύσεις, στοιχείο που μας δίνει τη δυνατότητα να αξιοποιήσουμε το έδαφος και το υπέδαφος της πατρίδας μας για οικονομικούς λόγους, για λόγους ενίσχυσης της ασφάλειας της Ελλάδας, της ασφάλειας της Ευρώπης και της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας. Επίσης, εντάσσουμε και την κυκλική οικονομία που αποτελεί ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της πράσινης μετάβασης για λόγους φιλικούς προς το περιβάλλον, αλλά κυρίως για λόγους μείωσης του κόστους κάθε επαγγελματικής δραστηριότητας.

Δεν είχαμε χρόνο για χάσιμο και έπρεπε να το φέρουμε, κύριε συνάδελφε, του ΠΑΣΟΚ, τώρα καθώς με τη μέχρι τώρα νομοθεσία οι εμβληματικές επενδύσεις προβλέπονταν να χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και να έχουν αυστηρό ορίζοντα ολοκλήρωσης τα τέλη Δεκεμβρίου 2025. Υποβάλλονται όμως αιτήματα από την πλευρά της επιχειρηματικής κοινότητας τα οποία πηγαίνουν πολύ πέρα από αυτό το διάστημα. Καθώς καθιερώνουμε αυτή τη ρύθμιση, την χρηματοδότηση των εμβληματικών επενδύσεων και από άλλα ταμεία και όχι μόνο από το Ταμείο Ανάκαμψης, έπρεπε να νομοθετήσουμε γιατί αλλιώς θα σταματούσε κάθε αξιολόγηση όλων αυτών των επενδυτικών σχεδίων. Επαναλαμβάνω ότι τα θεωρώ εξαιρετικά σημαντικά γιατί οι μεγάλες στρατηγικού χαρακτήρα εμβληματικές επενδύσεις έχουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα αν είναι πραγματικά εμβληματικές επενδύσεις στην ελληνική οικονομία, στο παραγόμενο εθνικό ΑΕΠ και ασφαλώς συμβάλλουν καθοριστικά και στις θέσεις απασχόλησης. Όλα αυτά αποτελούν την πεμπτούσια της αντίληψής μας για την παραγωγική ανασυγκρότηση της οικονομίας για την οποία μίλησα νωρίτερα και την οποία θα ήθελα να ζητήσω και από όλες τις πολιτικές δυνάμεις να τη δείτε, να τη δούμε όλοι μαζί ως μια εθνική αναγκαιότητα, ως μια αναγκαιότητα για την προοπτική της ίδιας της πατρίδας μας και όχι απλά της ελληνικής οικονομίας.

Έχω πει και άλλες φορές ότι ασφαλώς ο τουρισμός αποτελεί έναν βασικό πυλώνα της ελληνικής οικονομίας και προσφέρει πάρα πολύ σημαντικά στο ελληνικό ΑΕΠ αλλά δεν μπορεί η Ελλάδα να στηρίζεται μόνο εκεί. Η βιομηχανία και η μεταποίησή μας τα τελευταία χρόνια, τα χρόνια της πενταετίας της Νέας Δημοκρατίας έχει ενισχυθεί. Έχουν ενισχυθεί και οι εξαγωγές της βιομηχανίας. Όμως θέλουμε αυτό να πολλαπλασιαστεί. Θέλουμε να γίνει πολύ ισχυρότερο, θεωρώντας ότι η βιομηχανία σε συνδυασμό με την καινοτομία με τα αποτελέσματα, δηλαδή, της εφαρμοσμένης έρευνας μπορεί να ενισχύσει καθοριστικά το τι εξάγουμε, πόσο ανταγωνιστικά εξάγουμε και να φέρει πολύ σημαντικά αποτελέσματα μακροπρόθεσμα για την ελληνική οικονομία. Γι' αυτό πιστεύω ότι όλο αυτό πρέπει να έχει τη στήριξη όλων των παρατάξεων. Πρόκειται για εθνική αναγκαιότητα, για εθνική πολιτική η οποία αφορά στο σύνολο της ελληνικής κοινωνίας.

Το δεύτερο με το οποίο συνδέεται και στρατηγικά αυτό το νομοσχέδιο έχει σχέση με τα μέτρα ελέγχου των τιμών, με τα μέτρα, στην πραγματικότητα, της αγοράς προκειμένου να αποκλιμακωθούν οι τιμές. Κατ' αρχάς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να πω δύο-τρία πράγματα τα οποία πρέπει να είναι πιστώσει ξεκάθαρα σε όλους γιατί έχει υπάρξει και ένας δημόσιος διάλογος. Έλεγχω για τα καρτέλ στην αγορά κάνει μόνο η Ανεξάρτητη Αρχή Ανταγωνισμού. Δεν κάνει η Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης. Αυτά για να είμαστε όλοι συνεννοημένοι μεταξύ μας. Τα του καίσαρος τω Καίσαρι. Και στη δική μου υπουργία, στο διάστημα που ο Πρωθυπουργός μου χρέωσε τα πολύ υπεύθυνα καθήκοντα του Υπουργού Ανάπτυξης, κάνουμε τα πάντα για να ενισχύσουμε την ανεξάρτητη αρχή ανταγωνισμού. Έχουμε δρομολογήσει την πρόσληψη πενήντα νέων επιστημόνων, πενήντα νέων επαγγελματιών-στελεχών για την αρχή προκειμένου να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στον ρόλο της και ικανοποιούμε κάθε είδους αίτημα που σχετίζεται με τη διοί-

κητική στήριξη και τις υλικοτεχνικές υποδομές της Ανεξάρτητης Αρχής Ανταγωνισμού σεβόμενοι την ανεξαρτησία αλλά και τον ισχυρό ρόλο που έχει και οφείλει να έχει στο πλαίσιο της θεσμικής συγκρότησης της χώρας.

Το δεύτερο που οφείλω να πω εδώ, αγαπητέ συνάδελφε της Πλεύσης Ελευθερίας, είναι ότι η ανάπτυξη το τρίτο τρίμηνο της χρονιάς αυτής συγκρινόμενη με το περσινό τρίτο τρίμηνο -γιατί σε αυτή αναφερόμουν- είναι 2,4%, όχι 2,5%. Επίσης, θέλω να πω ότι ο πληθωρισμός στα τρόφιμα για τον μήνα Νοέμβριο, που μας απασχολεί όλους, ανακοινώθηκε πριν από λίγο από την ΕΛΣΤΑΤ. Είναι 0,6%. Είναι από τους μικρότερους πληθωρισμούς τροφίμων που υπάρχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εμείς παρατείνουμε τα μέτρα που έχουμε λάβει για άλλους τέσσερις μήνες και παρακολουθούμε την κατάσταση στην αγορά.

Καταθέτουμε τροπολογία με την οποία έχουμε για τις γιορτινές ημέρες και το καλάθι του Άγιου Βασίλη. Γιατί εκτός από το σπίτι, εκτός από την οικογένεια, εκτός από τα τρόφιμα εκτός από όλες τις παραδόσεις και τα έθιμα των Χριστουγέννων πρέπει να φροντίζει κανείς και τα παιδιά μιας οικογένειας προφανέστατα για τα οποία θέλουμε να έχουν τη δυνατότητα οι γονείς τους να ψωνίζουν σε προσιτές τιμές τα παιχνίδια για τα παιδιά αυτής τις ημέρες. Γι' αυτό καθιερώνουμε και αυτό το καλάθι για το συγκεκριμένο διάστημα.

Θα ήθελα και πάλι όλους να τους καλέσω να αντιμετωπίσουν όχι υπό κομματικό πρίσμα όλη αυτή την υπόθεση. Επαναλαμβάνω, η εμπειρία μου από τους έξι μήνες έδειξε ότι ο πολλαπλασιασμός των ανώτατων ορίων προστίμων λειτουργεί ευεργετικά στην αγορά γιατί έχουν γίνει όλοι αρκετά προσεκτικοί. Κάποιοι λένε ότι τα πρόστιμα είναι επικοινωνιακού χαρακτήρα. Έχω μία απορία. Οι νόμοι ισχύουν για όλους ή δεν πρέπει να ισχύουν; Στη δική μας αντίληψη, λοιπόν, οι νόμοι είναι νόμοι. Ισχύουν για όλους, όποιο όνομα, όποια ετικέτα, όποια ισχύ και αν έχει ο επιχειρηματίας τον οποίο αφορούν. Και αυτή είναι η λογική με την οποία κινείται το Υπουργείο Ανάπτυξης για λόγους δημοκρατικής και θεσμικής ευθύνης απέναντι στην ελληνική κοινωνία και απέναντι στην κοινοβουλευτική Πλειοψηφία η οποία ασκεί την πολιτική για την οποία μας εξέλεξε ο ελληνικός λαός. Ας μην παραπονιούνται κάποιοι και ας μην χρησιμοποιούν διάφορους εκφωνητές για το ότι είναι κακό πράγμα τα πρόστιμα ή η άλλη εκδοχή ότι «είναι επικοινωνιακό». Δεν είναι επικοινωνιακό. Είναι η εφαρμογή των νόμων η οποία οφείλει να είναι ίδια για όλους, επαναλαμβάνω, ανεξάρτητα από την ισχύ τους, ανεξάρτητα από την ιδιότητά τους και ανεξάρτητα από οτιδήποτε.

Αυτό θέλω να είναι ένα μήνυμα προς όλη την αγορά καθώς σε λίγες ημέρες ολοκληρώνεται σταδιακά ο μεγάλος έλεγχος που έχει κάνει η ΔΙΜΕΑ σε είκοσι έξι μεγάλες εταιρείες, πολυεθνικές, εθνικές εταιρείες τροφίμων και σουπερμάρκετ και σε πάνω από δύομισι χιλιάδες κωδικούς. Αυτή η πίεση ασφαλώς έχει φέρει αποτελέσματα. Θα ήθελα να πει κάποιος το 0,6% πληθωρισμός στα τρόφιμα αυτή τη στιγμή είναι κάτι καλό ή κάτι αρνητικό; Ξέρω -και το ξέρω πάρα πολύ καλά- ότι υπάρχουν χιλιάδες ελληνικές οικογένειες και υπάρχει σημαντικό τμήμα της ελληνικής κοινωνίας το οποίο δυσκολεύεται να ανταποκριθεί σε βασικές ανάγκες.

Έχω κι άλλες φορές πει -και δεν νομίζω ότι λέω κάτι που είναι δύσκολο να γίνει κατανοητό- ότι ειδικά οι άνθρωποι που είναι στο νοίκι από ανάγκη και όχι από επιλογή -κάποιοι λίγοι επιλέγουν να είναι στο νοίκι αλλά η συντριπτική πλειονότητα όσων είναι στο νοίκι το κάνουν από ανάγκη- δυσκολεύονται να τα βγάλουν πέρα. Αν έχεις ένα μισθό 800, 900, 1000 ευρώ και τη μικρότερη υπόγεια τρύπα να βρεις στο λεκανοπέδιο Αττικής κάτω από 400 δεν υπάρχει. Άρα, ο κόσμος αυτός δυσκολεύεται. Γι' αυτό θεωρώ ότι η Κυβέρνησή μας που έχει πάρει πολύ σημαντικά μέτρα οφείλει -είμαι βέβαιος ότι το κάνει και θα συνεχίσει να το κάνει- να ασχοληθεί ακόμα περισσότερο και συγκεκριμένα με εκείνους τους ανθρώπους που έχουν το μεγαλύτερο πρόβλημα. Το έχω ζητήσει και στη δική μου ζωή έχοντας ζήσει αρκετά χρόνια στο νοίκι, ότι όταν είσαι εκεί, το πρώτο πράγμα που σε απασχολεί είναι να μην σε βγάλει κάποιος από το σπίτι σου.

Άρα, γι' αυτή την κοινωνική κατηγορία θεωρώ ότι το πρόβλημα αυτό πρέπει να αντιμετωπισθεί με όσο γίνεται πιο συγκεκριμένο τρόπο.

Με την ευκαιρία θέλω να σας πω ότι καταθέτουμε τροπολογία με την οποία το μέτρο με το πλαφόν 3% για τις εμπορικές μισθώσεις το παρατείνουμε για άλλον έναν χρόνο, όπως μας έχει ζητήσει ο εμπορικός κόσμος και όπως θεωρώ ότι υπό τις παρούσες συνθήκες θα πρέπει να διατηρήσουμε και για το επόμενο χρονικό διάστημα.

Το τρίτο κομμάτι, το οποίο ανταποκρίνεται στη συνολικότερη στρατηγική μας αντίληψη για την παραγωγική ανασυγκρότηση της οικονομίας και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, έχει απόλυτη σχέση με το θέμα των εκθέσεων βιωσιμότητας. Δεν θα μπω σε λεπτομέρειες, αναφέρθηκε πριν ο εισηγητής μας. Θέλω, όμως, να κρατήσουμε ότι αυτές οι εκθέσεις, αναμφίβολα, θα συμβάλουν στη διαφάνεια, στο να γνωρίζει η ελληνική κοινωνία τα στοιχεία για τις επιχειρήσεις και τελικά στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους.

Θέλω, επίσης, να κρατήσουμε -και νομίζω ότι συμφωνήσαμε όλοι σε αυτό- το άνοιγμα της αγοράς. Έτσι, πλέον, οι έλεγχοι δεν θα γίνονται μόνο από τους ορκωτούς ελεγκτές και τις Big 4 επιχειρήσεις που βρίσκονται στον χώρο, αλλά και από ανεξάρτητους, ειδικούς επιστήμονες, επαγγελματίες, οι οποίοι θα πιστοποιηθούν από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης. Ανοίγουμε την αγορά και αυτό πιστεύω ότι θα βοηθήσει σε ανταγωνιστικές υπηρεσίες -σε όσους προσφέρουν αυτές τις υπηρεσίες σε επιχειρήσεις- σε καλύτερης ποιότητας υπηρεσίες και σε χαμηλότερες τιμές.

Και, επειδή, αγαπητέ συνάδελφε του ΠΑΣΟΚ, επιμένετε στο θέμα της άποψης των εργαζομένων, εμπεριέχεται εμμέσως στην Ευρωπαϊκή Οδηγία την οποία σήμερα υιοθετούμε και νομοθετούμε στην πραγματικότητα. Γνωρίζετε ότι πρόκειται να υπάρξουν από την Ευρώπη πρότυπα συγκεκριμένα στα οποία θα είναι υποχρεωμένες οι εκθέσεις βιωσιμότητας να είναι πλήρως προσαρμοσμένες και εάν είναι συμβατό αυτό με το να περιλαμβάνεται μέσα η άποψη των εργαζομένων, εμείς δεν έχουμε την παραμικρή αντίρρηση. Προφανώς είναι ένα σημαντικό θέμα, για τις εκθέσεις βιωσιμότητας και για τις επιχειρήσεις, το ποια μπορεί να είναι η άποψη των ιδίων των εργαζομένων που εργάζονται εκεί. Ακούτε την μικρή μου επιφύλαξη μόνο ως προς το ότι τα πρότυπα, με τα οποία θα σχηματίζονται οι εκθέσεις βιωσιμότητας, δεν θα τα καθορίσουμε εμείς, αλλά θα είναι τα ίδια και ενιαία για ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στον βαθμό που υπάρχει η οποιαδήποτε δυνατότητα ελευθερίας, από τη δική μας πλευρά υπάρχει η πρόθεση να περιλαμβάνεται η θέση των εργαζομένων στις εκθέσεις βιωσιμότητας.

Επίσης, θα ήθελα να απαντήσω σε συνάδελφο που ρώτησε για το «ΝΟΗΣΙΣ» και συγκεκριμένα για το εάν δύο άνθρωποι είναι συγγενείς ή όχι. Μεταφέροντας την ερώτηση στην αρμόδια Υφυπουργό, μού απάντησε ότι δεν ισχύει αυτό και ότι πρόκειται απλώς για συνωνυμία.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ: Μόνο στελέχη της Νέας Δημοκρατίας είναι.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Αυτό είναι άλλη συζήτηση. Μπορώ να το κοιτάξω, γιατί υπάρχει μία συγκεκριμένη θεσμική λειτουργία με την οποία επιλέγονται αυτοί οι άνθρωποι, η οποία μάλιστα θεσμική λειτουργία έχει ψηφιστεί την εποχή που ήταν ο ΣΥΡΙΖΑ στην Κυβέρνηση και διατηρούμε σε πλήρη ισχύ και λειτουργία τον ίδιο νόμο. Δεν διορίζει, δηλαδή, η Κυβέρνηση, αλλά υπάρχει εκλογική διαδικασία. Έδωσα, όμως, αυτή τη διευκρίνιση για να μην υπάρχουν παρεξηγήσεις ούτε για τους ανθρώπους και πολύ περισσότερο ούτε για την Κυβέρνηση ότι βάζει κάποιους ανθρώπους που είναι συγγενείς. Διότι, εάν κατάλαβα καλά, κάτι τέτοιο ρωτήσατε.

Τέλος, θέλω να πω σε ό,τι αφορά τις λαϊκές αγορές -θέλω να το πω αυτό, γιατί είχε τεθεί με μεγάλη έμφαση το συγκεκριμένο θέμα- νομίζω ότι ανταποκρινόμενοι με αξιόπιστο τρόπο στην ανάγκη να υπάρχει ισονομία, από τη στιγμή που για άλλα επαγγέλματα δεν υπήρχε η υποχρέωση της φορολογικής και της ασφαλιστικής ενημερότητας, δεν μπορούσε να υπάρχει και για τους ανθρώπους που είναι στις λαϊκές αγορές. Είναι και αυτοί πολίτες που πρέπει να αντιμετωπίζονται απολύτως με ισονομία και έτσι, με αυτόν τον τρόπο βάλαμε ένα τέλος σε κάτι που δημιουργούσε αδικία και προφανή ανισότητα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Παππάς για τρία λεπτά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Άκουσα με πολύ μεγάλη προσοχή τον κύριο Υπουργό και λυπάμαι που πρέπει να υπενθυμίσω για άλλη μια φορά ότι: Όταν, κύριε Υπουργέ, αναφέρεστε στις εξαγωγές της οικονομίας, θα πρέπει να κάνετε και μια αναφορά στις εισαγωγές, διότι το ισοζύγιο αγαθών είναι αρνητικό κατά 25 δισεκατομμύρια τη χρονιά που τρέχει.

Το δεύτερο που μας έκανε εντύπωση, είναι ότι φάνηκε να απεκδύεστε πάσης ευθύνης για το φαινόμενο της ακρίβειας και το ρίξατε στις επιτροπές ανταγωνισμού. Η Κυβέρνηση έχει να κάνει τίποτα; Και βεβαίως κομίσσατε και τα τελευταία στοιχεία για τον πληθωρισμό τροφίμων και μας είπατε ότι είναι 0,8%...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Είναι 0,6%.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Μάλιστα, συγχαρητήρια. Αυτό όμως είναι ο ρυθμός αύξησης των τιμών. Δεν λέει κάτι για το επίπεδο των τιμών.

Να σας πω μερικά επίπεδα τιμών της δικής σας διακυβέρνησης και πώς αυτά έχουν αλλάξει; Για πάμε να τα δούμε: Ελαιόλαδο 127% επάνω το 2019, διεθνείς πτήσεις 113%, αρνί 61%, λαχανικά 52%, τυριά 46%, ρεύμα 46%, χυμοί 41%, ηλιέλαιο 43%, κρέας 43%.

Θεωρείτε ότι έχετε πολιτικές που αποτρέψανε αυτές τις τεραστίες αυξήσεις; Όχι. Κωφεύετε, χρόνια τώρα, στις προτάσεις της Αντιπολίτευσης. Κωφεύετε. Σας έχουμε πει δύο βασικές στρατηγικές: Μείωση του ΦΠΑ. Μην μας ξαναπείτε ότι δεν λειτούργησε στην Ισπανία. Πραγματικά εκπλήσσομαι, και σε ανθρώπινο επίπεδο, πώς είναι δυνατόν να ισχυρίζεστε κάτι το οποίο καταρρίπτεται από τα δεδομένα. Η Ισπανία την περασμένη χρονιά μείωσε το ΦΠΑ στα τρόφιμα και κατέρρευσε ο πληθωρισμός τροφίμων.

Έχει συσσωρευτεί, λοιπόν, ακρίβεια για τα βασικά αγαθά, τα οποία καταναλώνουν τα νοικοκυριά και εσείς δύο πράγματα αρνείστε, σε κάθε περίπτωση, να κάνετε: Πρώτον να μειώσετε τους έμμεσους φόρους και να χτυπήσετε και στη ρίζα τους τα καρτέλ. Είπατε τώρα ότι είναι υπεύθυνη η επιτροπή ανταγωνισμού. Θα σας θυμίσω μόνο ότι επί δικής μας διακυβέρνησης δεν αυξήθηκε η κλοβατώρα ούτε ένα σεντ. Δεν είχαμε αύξηση στο ρεύμα. Μήπως αυτό είναι επειδή ήταν η ΔΕΗ υπό δημόσιο έλεγχο; Μήπως τελικά και εσείς -και εν όψει και άλλων διεθνών κρίσεων οι οποίες χτυπάνε την πόρτα μας- πρέπει να βγάλετε ένα συμπέρασμα για τον ρόλο του Δημοσίου στις μεγάλες κρίσεις; Μήπως όλη αυτή η διόγκωση τιμών θα είχε αποφευχθεί εάν υπήρχε ένας ισχυρός πυλώνας στον τομέα της ενέργειας και ένας ισχυρός δημόσιος πυλώνας στις τράπεζες, που να αποφεύγει τις χρεώσεις και να μην δημιουργούνται αυτά τα υπερκέρδη, τα οποία μεταφράζονται σε αυτές τις υπέρογκες τιμές; Έχετε στο νου σας να κάνετε κάτι για να προετοιμαστεί η ελληνική οικονομία για μία νέα ενδεχόμενη αναταραχή ή θα δούμε αυτά τα φαινόμενα να συσσωρεύονται;

Και ξέρετε, κύριε Υπουργέ, δεν είμαστε καθόλου αισιόδοξοι, διότι το όριο της δικής σας πολιτικής φαίνεται ότι είναι ένα φιλικό τανγκό με αυτούς τους κλάδους της οικονομίας που συσσωρεύουν τα υπερκέρδη. Οι κλάδοι της οικονομίας εκεί χρειάζονται μια ισχυρή δημόσια παρέμβαση και ισχυρή δημόσια παρέμβαση είναι η παρέμβαση την οποία εισηγείται η δική μας πολιτική.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Επειδή ο κ. Παππάς, προφανώς, δεν αγνοεί κάποια πράγματα, αλλά καταλαβαίνω ότι πρέπει να κάνει και τη δουλειά του -σεβαστό, κύριε Παππά και κατανοητό τι κάνετε...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Δεν χρειάζονται ειρωνείες, κύριε Υπουργέ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΤΑΚΗΣ) ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ (Υπουργός Ανάπτυξης): Εκπροσωπείτε το κόμμα σας και κάνετε τη δουλειά σας. Αυτό λέω.

Έχω λοιπόν να σας πω τα εξής: Το γεγονός ότι τα προϊόντα έχουν ακριβύνει τα τελευταία τρία, τέσσερα χρόνια, 30% - 35% κατά μέσο όρο, αν κάτσει και βάλει κάτω κανείς τον πληθωρισμό τροφίμων ή βάλει κάτω τις εμπειρίες που έχει όταν πηγαίνει ο ίδιος να ψωνίσει στην αγορά για το σπίτι ή για το νοικοκυριό του, είναι αναντίρρητο. Δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία. Μόνο που αυτό έχει συμβεί σε όλη τη Γη. Και δεν συνέβη και τυχαία. Δεν είπαν κάποια στιγμή οι άνθρωποι ας αυξήσουμε τις τιμές 30% και 40%.

Για δύο χρόνια, κύριε Παππά, ήταν κλειστή η παγκόσμια οικονομία, όπως ήταν κλειστή και η ελληνική οικονομία. Τα δύο χρόνια που η οικονομία ήταν κλειστή, όμως, όλοι ζούσαμε. Η Κυβέρνηση αυτή -η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη, που καταγγέλλετε ως νεοφιλελεύθερο- τα χρόνια εκείνα έδωσε 50 δισεκατομμύρια ευρώ στα νοικοκυριά, στους εργαζόμενους και στις επιχειρήσεις.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Από αυτά, τα 8 δισεκατομμύρια ευρώ, αγαπητέ κύριε Παππά, ήταν μόνο για μισθούς.

Θέλω να πιστεύω ότι δεν πιστεύετε ότι κάναμε άσχημα που τα δώσαμε, ότι δεν έκανε άσχημα ο κ. Μητσοτάκης που άνοιξε τα ταμεία του κράτους για να πληρωθούν οι εργαζόμενοι και οι επιχειρήσεις και να μείνουν ισχυρές οι θέσεις εργασίας και να φτάσουμε στο σημείο, παρ' όλα όσα είχαν συμβεί, μαζί με δύο πολέμους που συνεχίζονται στην ευρύτερη γειτονιά μας, να μειώσουμε την ανεργία από το 18% που μας τη δώσατε στο 9%, ώστε να μπορεί η οικογένεια να έχει πολύ λιγότερους ανέργους και να μπορούν με τους μισθούς που αυξήθηκαν κι αυτοί 28% - γιατί τόσο αυξήθηκε, κύριε Παππά, ο κατώτατος μισθός- να μπορούν να τα φέρνουν βόλτα απέναντι, ναι, στις αυξημένες τιμές των προϊόντων.

Πέρα, όμως, από αυτό η Κυβέρνηση δεν έκανε μόνο αυτό. Έχει ψηφίσει και σήμερα εισηγούμαστε να συνεχίσουν να λειτουργούν δυο-τρία μέτρα τα οποία εγώ τα θεωρώ πάρα πολύ σκληρά. Ειδικά το μέτρο ότι λες στον επιχειρηματία ότι ανά κωδικό δεν μπορείς να έχεις μεγαλύτερο ποσοστό κέρδους από αυτό που είχες στο 2021, συγγνώμη, δεν είναι ένα απλό μέτρο και δεν το έχει πάρει και κανένας άλλος στην Ευρώπη. Αυτή η Κυβέρνηση πήρε αυτό το μέτρο κι αυτό το μέτρο μας έχει βοηθήσει να ελέγξουμε την αγορά. Γιατί ο σκοπός μας είναι να αποκλιμακωθούν οι τιμές, να σταματήσει η αύξηση των τιμών και γι' αυτόν τον λόγο χρησιμοποιούμε την πολιτική της κοινωνικής ευθύνης, αλλά ταυτόχρονα και της πίεσης με ελέγχους και με αυξημένα όρια στα πρόστιμα, τα οποία πιστεύω με, δουλεύουν και λειτουργούν και κακώς δεν τα ψηφίσατε. Κακώς δεν τα έχετε ψηφίσει, κακώς δεν τα έχετε υποστηρίξει, όχι επικοινωνιακά, αλλά ουσιαστικά.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ: Εσείς τα βλέπετε να λειτουργούν, δηλαδή;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΤΙΓΚΑΣ (Πρόεδρος των Σπαρτιατών): Κυρία Πρόεδρε, μπορώ να απαντήσω στον κύριο Υπουργό;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Ορίστε, έχετε τον λόγο για να κάνετε παρέμβαση.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΤΙΓΚΑΣ (Πρόεδρος των Σπαρτιατών): Κύριε Υπουργέ, σας άκουσα με πολύ προσοχή προηγουμένως. Είπατε ότι η Κυβέρνηση έχει βοηθήσει τη βιομηχανική και μεταποιητική, μικρομεσαία δηλαδή, επιχείρηση στην Ελλάδα. Αυτό είναι ένα μεγάλο λάθος κι ένα μεγάλο ψέμα αν θέλετε. Διότι όλοι γνωρίζουμε ότι μεγάλες βιομηχανίες στην Ελλάδα έχουν καταστραφεί ή έχουν φύγει, έχουν πάει στη Βουλγαρία, στην Τουρκία, έχουν πάει οπουδήποτε. Να σας θυμίσω τη «ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΗ», τη «SOF-TEX», την «DIANA», την «PIRELLI» και άλλες πάρα πολύ μεγάλες βιομηχανίες που έτρωγε ψωμί ο μέσος Έλληνας. Όλες αυτές οι βιομηχανίες απασχολούσαν χιλιάδες προσωπικό, ελληνικό προσωπικό.

Βεβαίως, μιας που είπατε για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, να θυμηθούμε λιγάκι ότι έχετε επιβάλει στους μικρομεσαίους το τεκμαρτό εισόδημα. Δηλαδή, δεν βγάζεις τόσα, άλλα όσα λέω

εγώ θα βγάζεις. Άρα, αυτό αποτελεί τροχοπέδη για την ανάπτυξη της μικρομεσαίας επιχείρησης. Και σας το λέει ένας άνθρωπος που από τα νεανικά μου χρόνια ασχολούμαι ως επιχειρηματίας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Επομένως, μην κάνετε τους τιμητές ότι βοηθάτε τις επιχειρήσεις.

Πριν από λίγες ημέρες σε μία συνέντευξή σας είπατε επί λέξει: «Δεν υπάρχει ακρίβεια, γιατί το κόστος ζωής έχει πολλές διαστάσεις. Ο πληθωρισμός στα τρόφιμα θα ήταν μηδενικός, εάν δεν υπήρχε το λάδι». Κι αυτό δεν είναι αλήθεια. Δηλαδή, για όλα τα δεινά της χώρας, για την ακρίβεια που σαρώνει τα νοικοκυριά φταίει το λάδι, που μπορούμε να παράξουμε λάδι, αλλά για κάποιους λόγους δεν το βγάζουμε; Αυτό ήταν το μεγάλο πρόβλημα;

Και τι εννοείτε όταν λέτε ότι το κόστος ζωής έχει πολλές διαστάσεις; Μήπως εννοείτε ότι κάποιοι που παίρνει αρκετά χρήματα δεν τον ενδιαφέρει το κόστος ζωής; Γιατί, κύριε Υπουργέ, η πλειοψηφία των Ελλήνων τη βγάζει με 800 ευρώ. Καμαρώνει η Κυβέρνησή σας ότι ανεβάσατε τον βασικό μισθό στα 830 ευρώ μεικτά. Να θυμίσω στην Κυβέρνησή σας ότι το 2011 ήταν 739 ευρώ ο βασικός μισθός, πάντα μεικτά εννοούμε. Επομένως, χιλιάδες κόσμος, να μην πω εκατομμύρια Έλληνες, δεν μπορούν να τα βγάλουν πέρα με αυτούς τους μισθούς. Ακόμα και αν δεν ήταν 830 ευρώ και ήταν 1.000, 1.200 ή 1.300, η ακρίβεια σαρώνει. Επομένως, ο μέσος πολίτης δεν μπορεί.

Κι ένα τελευταίο. Είπατε, το έχω ακούσει κι από άλλους Υπουργούς, ότι εσείς, η Κυβέρνησή σας μειώνει συνεχώς την ανεργία. Τι εννοείτε; Υπάρχει πάρα πολύς κόσμος, όμως, κύριε Υπουργέ που τη βγάζει με 420 ευρώ, ημιαπασχόληση. Αυτούς τους ανθρώπους που με 420 ευρώ λένε ή προσποιούνται ότι εργάζονται για να μην τρελαθούν, εσείς αυτούς τους περιλαμβάνετε σαν κανονικούς εργαζόμενους. Γιατί για μένα προσωπικά και τον περισσότερο κόσμο, ακόμη και ένας που δουλεύει πλήρως το οκτάωρο του με 830 ευρώ δεν μπορεί να τα βγάλει πέρα. Άρα, κι αυτός με 830 ευρώ δεν θεωρείται εργαζόμενος. Πόσω μάλλον δε κάποιος που παίρνει 420 ευρώ. Και δεν είναι μόνο ότι τον έχουν δηλώσει τετράωρο. Ναι, είναι δηλωμένοι τετράωρο, αλλά ξέρουμε πάρα πολύ καλά ότι στην ουσία δουλεύουν οκτάωρο και παραπάνω.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Τον λόγο έχει τώρα ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νίκης, ο κ. Νατσιός.

ΙΩΑΝΝΗΣ - ΜΙΧΑΗΛ (ΓΙΑΝΝΗΣ) ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Μετά θα ανοίξει ο κατάλογος;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Μετά έχει ζητήσει να κάνει την ομιλία του και ο Πρόεδρος των Σπαρτιατών.

Συγγνώμη ένα λεπτό, κύριε Νατσιέ. Στη Διάσκεψη των Προέδρων πάντα γίνεται αυτή η συζήτηση να μιλούν δύο ή τρεις Βουλευτές μεταξύ όποιων έχουν κάποιο ρόλο ως Υπουργοί, Αρχηγοί κ.λπ.. Ενώ το συμφωνούμε εκεί, όταν ερχόμαστε στην Ολομέλεια ζητούν τον λόγο και εφόσον τον ζητούν και είναι και πιεστικοί, μπαίνουν στην εφαρμογή του Κανονισμού. Άρα, θα πρέπει να συνεννοηθούμε μεταξύ μας. Και τώρα έχει ζητήσει ο κ. Στίγκας τον λόγο. Με βάση τον Κανονισμό, προφανώς έχει το δικαίωμα και την προτεραιότητα. Εάν συναινέσει σε αυτό που έχουμε πει στη Διάσκεψη και για δύο Βουλευτές ενδιάμεσους γίνεται. Καταλαβαίνετε, όμως, ότι δεν μπορούμε να το πηγαίνουμε κατά το δοκούν.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΤΙΓΚΑΣ (Πρόεδρος των Σπαρτιατών): Κυρία Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο επί της διαδικασίας;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Ορίστε, κύριε Πρόεδρε.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΤΙΓΚΑΣ (Πρόεδρος των Σπαρτιατών): Κοιτάξτε. Εγώ θέλω να είμαι σύννομος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Σύννομος είστε.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΤΙΓΚΑΣ (Πρόεδρος των Σπαρτιατών): Όχι. Έτσι όπως το λέτε τώρα και ζητώ τον λόγο, μάλλον δεν είμαι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Είστε σύννομος. Το δικαίωμα το έχετε εκ του Κανονισμού.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΤΙΓΚΑΣ (Πρόεδρος των Σπαρτιατών): Επιτρέψτε μου να πω, για να γνωρίζουν και οι αγαπητοί συνάδελφοι, ότι το γραφείο μου το πρῶτο στις 10.00' μόλις ξεκίνησε η συζήτηση, είπαν τι ώρα μπορώ να μιλήσω. Στην αρχή μου είπαν στις 12.00'.

Μετά τηλεφώνησαν και είπα στις 13.00'. Πολύ ωραία, στις 13.00'. Εγώ δεν είπα να πάρω τη σειρά κανενός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Κατανοώ απολύτως τι λέτε. Μόνο να διευκρινίσουμε και το εξής: Τηλεφωνήσατε -με ενημέρωσαν, δεν ήμουν εδώ εκείνη την ώρα- και όντως έγινε έτσι. Ωστόσο, στη διαδικασία του Κοινοβουλίου δεν γίνεται επειδή κλείσαμε ώρα. Δεν μπορούμε να παραβιάσουμε και τον Κανονισμό κατ' αρχήν.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΤΙΓΚΑΣ (Πρόεδρος των Σπαρτιατών): Θέλω να καταλήξω ότι τον Κανονισμό δεν τον παραβιάζουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Εσείς όχι, δεν τον παραβιάσατε.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΤΙΓΚΑΣ (Πρόεδρος των Σπαρτιατών): Αν μου λέγατε, κυρία Πρόεδρε, στις 15.00', εγώ στις 15.00' θα ερχόμουν. Δεν είχα πρόβλημα. Απλά έχουμε αυξημένες υποχρεώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Όλγα Γεροβασίλη): Το κατανοούμε, αλλά τώρα έχουμε αφήσει τον κ. Νατσιό να περιμένει.

Κύριε Νατσιέ, είχαμε την ανοχή σας. Έχετε τον λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΑΤΣΙΟΣ (Πρόεδρος του Δημοκρατικού Πατριωτικού Κινήματος - ΝΙΚΗ): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε. Σπαταλούμε χρόνο στα διαδικαστικά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ξεκινήσω με ένα φλέγον τωρινό ζήτημα. Είναι διάχυτη η ανησυχία και η αγωνία του ελληνικού λαού για την τύχη των Ελλήνων ή καλύτερα των Ρωμιών που ζουν στην περιοχή του Χαλεπίου. Εμείς, ως Νίκη, έχουμε ιδιαίτερη ευαισθησία για τους ομοδόξους μας που ζουν εκτός συνόρων της Ελλάδος και αμέσως κινήσαμε διαδικασίες ώστε να προσφέρουμε για τη σωτηρία αυτών των ανθρώπων και μάλιστα ήμασταν οι πρώτοι. Να πω στο Σώμα ότι η Βουλευτής της Νίκης, η κ. Κουρουπαλή, υπέβαλε στις 3 Δεκεμβρίου ερώτηση στον Υπουργό των Εξωτερικών κ. Γεραπετρίτη, θυμίζοντάς του υποχρεώσεις σύμφωνα με το Νομοθετικό Διάταγμα 3091 της 6-12-1954 την οποία κύρωσε η ελληνική πολιτεία, όπως καταγράφεται: «Σύμφωνα με τη Πράξη και Καταστολήν του Εγκλήματος της Γενοκτονίας».

Αυτό σημαίνει ότι η Ελληνική Κυβέρνηση, η ελληνική πολιτεία έχει αναλάβει τη διεθνή υποχρέωση να συμβάλει στην πρόληψη και καταστολή γενοκτονιών. Εν όψει μιας γενοκτονίας βρισκόμαστε, λαμβάνοντας υπ' όψιν τον βίο και την πολιτεία των τζιχαντιστών, οι οποίοι μπορεί μεν να έχουν αλλάξει το όνομά τους, αλλά σίγουρα όχι τις συνήθειές τους. Βρισκόμαστε, λοιπόν, σε μια μεγάλη πρόκληση.

Η τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία του Χαλεπίου επιχειρεί βεβαίως να ενισχύσει ηθικά το ποίμνιό της, όπως προκύπτει και από πρόσφατη ανακοίνωση του Μητροπολίτη Χαλεπίου Εφραίμ, του εμπερίστατου αυτού ανθρώπου πάντοτε η Ορθοδοξία βάλλεται, ενώ και άλλες ορθόδοξες εκκλησίες έχουν αντιληφθεί την κρισιμότητα της κατάστασης. Ο Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας, ο προκαθήμενος ο κ. Αναστάσιος δήλωσε: «Οι πρόσφατες καταστροφικές επιθέσεις στο Χαλέπι της Συρίας και τις γύρω περιοχές θέτουν σε άμεσο κίνδυνο τη ζωή χιλιάδων ορθοδόξων χριστιανών, απειλώντας την ιστορική παρουσία του ορθοδόξου Πατριαρχείου Αντιοχείας και γενικότερα των χριστιανών στην ευρύτερη Μέση Ανατολή».

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ**)

Κινδυνεύουν αδέρφια μας στην περιοχή της Συρίας και εμείς προφανώς δεν κάνουμε τίποτα. Είδαμε τον Έλληνα πρέσβη να επιχειρεί να αποχωρήσει -οι καπετάνιοι δεν εγκαταλείπουν το πλοίο- από τη Δαμασκό, να εγκαταλείπει αβοήγητο το Πατριαρχείο και τις χριστιανικές κοινότητες, τη στιγμή που η ελληνική Κυβέρνηση χαιρετίζει την πτώση, όπως είπε, του αυταρχικού καθεστώτος του Μπασάρ Αλ Άσαντ στη Συρία. Τελικά να μάθουμε, αναγνωρίζει το νέο καθεστώς των προβατόσχημων λύκων ή όχι; Το έχουμε ξαναδεί το έργο και στη Λιβύη και στο Ιράκ, όταν φύγουν τα φώτα της δημοσιότητας από πάνω από τις περιοχές αυτές ξεκινούν τα ερείπια, οι λεηλασίες, το έγκλημα και το αίμα. Πρέπει -επαναλαμβάνω- να προστατευθούν ή καλύτερα να σωθούν οι ρωμιοί της Συρίας. Κρίνεται η αξιοπιστία του ελληνικού κράτους.

Για τα θέματα του νομοσχεδίου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

έχουν αναφερθεί και θα αναφερθούν και ο κ. Βρεττός και ο κ. Δελβερούδης, ειδικός αγορητής και Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος. Θα ασχοληθώ με κάποια άλλα τρέχοντα. Θέλουμε να δώσουμε «συγχαρητήρια» στην Κυβέρνηση και στον Πρωθυπουργό. Χρειάστηκε να χάσετε μισό εκατομμύριο ψήφους, να γίνουν μερικές δεκάδες γάμοι μόνο από τον Φεβρουάριο, για να συγκροστείτε με τον αρχιτέκτονα του νομοσχεδίου για τα ομοφυλόφιλα ζευγάρια, τον κ. Πατέλη και να τον οδηγήσετε στην παραίτησή του από τη θέση του συμβούλου σας. Έκανε εν ολίγοις τη βρωμοδουλιά, πέρασε τον ψευτογάμο, σε μια χώρα -αυτό θα το σημειώνουμε συνεχώς- που καταρρέει δημογραφικώς, έδωσε το δικαίωμα σε εφημερίδες εκτός Ελλάδος να πανηγυρίζουν χαιρέκακα και να γράφουν με πηχυαίους τίτλους «ηττήθηκε η ορθοδοξία» -τι να πούμε, όποιοι ξέρουν λίγη Θεολογία ορθόδοξη θα γνώριζαν αυτό που έχει καταγραφεί, η Ορθοδοξία πολυεμφυλίου λαμπρότερα καθίσταται- και βέβαια τον εκπαρθυρώσατε. Συγχαρητήρια, λοιπόν, αλλά με μια διαφορά. Θα πρέπει να εξηγήσετε στον ελληνικό λαό αν μαζί με τον κ. Πατέλη φεύγουν και οι κουτσουλές του, φεύγει και η πολιτική που σας επέβαλε.

Εκείνο το Σάββατο που διαγράψατε τον κ. Σαμαρά -είναι καταγεγραμμένο αυτό- προηγουμένως καλέσατε, κύριε Πρωθυπουργέ, στο γραφείο σας τον σύμβουλό σας και του κάνατε αυστηρές συστάσεις γιατί με μια ανάρτησή του υπονόμει την απίστευτη κυβίστησή σας για τη woke ατζέντα. Δεν μας απαντήσατε ποτέ, όμως, αν εκείνο το πρόγραμμα του Υπουργείου Οικονομικών -εξηγώ δηλαδή τι είναι- για δωρεάν παροχή στέγης μόνο για ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα ισχύει ακόμα. Είναι απαράδεκτο, εξωφρενικό θα έλεγα, να θέλετε να μοιράσετε σπίτια σε Έλληνες πολίτες με κριτήριο τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό. Πρωτοτυπία παγκόσμια! Γιατί; Αν ανοίξουμε σήμερα την ιστοσελίδα του Πρωθυπουργού και διαβάσουμε το πόρισμα της επιτροπής για τους ΛΟΑΤΚΙ+ -επιτροπή που της δώσατε και τη λέξη «εθνική», έχετε διαγράψει από κρίσιμους τομείς του κράτους τη λέξη «εθνική», για παράδειγμα κάποτε είχαμε Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και σήμερα η παιδεία έχει καταντήσει παιδομάζωμα- που συντάξε μεταξύ των άλλων και ο κ. Πατέλης, θα βρούμε ότι αυτό το μέτρο ισχύει ακόμη. Σας υπενθυμίζουμε, χάνουν τα σπίτια τους χιλιάδες Έλληνες στους πλειστηριασμούς από τα funds. Πληρώνουν εκατομμύρια οι Έλληνες, απίστευτα επιτόκια, για στεγαστικά δάνεια, ιδιαίτερα αυτοί με το ελβετικό φράγκο. Βοηθήστε αυτούς τους ανθρώπους. Είναι οι πιο αδίκημένοι δανειστές. Νεοδιοριζόμενοι, εκπαιδευτικοί, αστυνομικοί υπάλληλοι με 850 ευρώ, δεν έχουν να πληρώσουν το πανάκριβο νοίκι τους και τους συντηρούν συνήθως οι συνταξιούχοι γονείς τους και εσείς συντάξατε πολιτική διακρίσεων για την παροχή στέγης σε ομοφυλόφιλους.

Πώς, λοιπόν, να μας πείσετε αν και διαρρηγνύετε τα ιμάτιά σας ότι εγκαταλείψατε τη woke ατζέντα; Η woke ατζέντα παρ' όλες τις κωλοτούμπες, όπως συνήθως λέγεται, είναι εδώ και βασιλεύει και δεν είναι μόνο αυτό το μοναδικό παράδειγμα. Διαβάσαμε προσφάτως ότι με το νέο κληρονομικό δίκαιο δίνεται προβάδισμα στους συντρόφους, στις συντρόφους, εις βάρος των νομίμων συζύγων και των παιδιών κατά τη διανομή των κληρονομιών. Είναι δυνατόν; Πώς τα σκέφτεστε αυτά; Μήπως πίσω από τον κ. Πατέλη κρύβεται και κανένας άλλος Πατέλης με διαφορετικό όνομα;

Όπως και να έχει, οι Έλληνες βεβαίως σας δίνουν αποστομωτικές απαντήσεις. Η χθεσινή δημοσκοπήση της «ALCO» είναι ένα νέο ηχηρό χαστούκι για εσάς, η δύναμή σας μειώνεται σταθερά, ενώ η Νίκη μας αντέχει και στέκεται όρθια, παρ' όλες τις τρικλοποδιές. Σας διαβεβαιώνουμε ότι αυτή η πορεία σας προς την συρρίκνωση και την εξαύλωση θα συνεχιστεί με αμείωτη ένταση. Το 24% είναι η αρχή της κατρακύλας σας.

Με λύπη, αλλά και οργή, θα ήθελα να επανέλθω σήμερα σε ένα θέμα που καταταλαιπωρεί την ελληνική κοινωνία, αυτό της παραβατικότητας και της έλλειψης ασφάλειας των πολιτών. Όταν Έλληνες βλέπουν δολοφονίες μαφιόζων κακοποιών εν μέση οδω, δίπλα σε σχολεία, δίπλα σε νηπιαγωγεία που παίζουν αμέριμνα αθώα παιδιά χωρίς να τους προστατεύει κανείς, τι νομίζετε ότι θα κάνουν; Θα σας λένε ζήτω, θα σας επευφημούν και θα σας χειροκροτούν; Σε λίγο καιρό οι κακοποιοί θα καλούν και τα κανάλια να καταγράφουν τα εγκλήματα τους. Δεν φοβούνται πλέον τίποτε. Δεν ορρωδούν προ ουδενός.

Και να σας θυμίσω πως η ελληνική πολιτεία, η ελληνική Κυβέρνηση, προσωπικά ο κ. Μητσοτάκης και ο κ. Χρυσοχοΐδης, ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός, παρανομούν και καταπατούν το Σύνταγμα με την απάθεια και την αδιαφορία που δείχνουν και την ανικανότητά τους να δώσουν μια λύση. Γιατί στο Σύνταγμά μας προβλέπεται στο άρθρο 5, παράγραφος 2, ότι εισαγωγικά όλοι όσοι βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της ζωής. Προστατεύεται η ζωή σήμερα των Ελλήνων πολιτών μέσα στην επικράτειά μας; Δεκάδες είναι καθημερινώς τα εγκλήματα τα οποία δεν τα μαθαίνουμε. Πώς ακριβώς τηρείται το σύνταγμα, κύριε Μητσοτάκη, κύριε Χρυσοχοΐδη, όταν επιτρέπετε σε όλη την ελληνική επικράτεια κακοποιά στοιχεία να κάνουν τη ζωή των Ελλήνων πολιτών μια πραγματική κόλαση;

Τι διαβάζουμε συνεχώς; Πυροβολισμοί, παλαιότερα στο Μενίδι, κλοπές στο σιδηρόδρομο, αρπαγές ακριβού εξοπλισμού και καλωδίων, κλοπές αυτοκινήτων από πιλοτές, ληστείες, αρπαγές ανηλίκων, ξυλοδαρμοί ηλικιωμένων για έναν σταυρό, αποψίλωση air condition, κλοπές μηχανών, κλοπές μηχανημάτων, καταλυτών, απάτες με μαϊμού προϊόντα, καταπατήσεις, πυροβολισμοί, νεκροί, γάμοι ανηλίκων, πετροβολισμοί οχημάτων, τραυματισμοί συνεχώς αστυνομικών, τραμπουκισμοί, προστασίες, τηλεφωνικές απάτες. Σας το έχω ξαναπεί και θα το ξαναπώ, αν δεν προσπαθήσουμε δομημένα ως ευνοούμενη κοινωνία να προστατέψουμε τους πολίτες μας, θα σας πάρουν εσάς -εσείς είστε υπεύθυνοι- κάποια στιγμή με τις πέτρες και θα έχουν δίκιο. Ρομά, παράνομοι μετανάστες τριανταπεντάρηδες, ανήλικοι, τα έχουμε δει αυτά, κοροϊδεύουν την ελληνική κοινωνία και οι Έλληνες πολίτες νιώθουν απροστάτευτοι. Πότε επιτέλεσε θα σπάσετε τις υπόγειες διαδρομές μεταξύ της μαφίας των Ρομά και κάποιων δημάρχων που κάνουν τα στραβά μάτια για μερικές εκατοντάδες ή και χιλιάδες ψηφαλάκια; Και μην αρχίσετε να μας κουνάτε το δάχτυλο και να μας αποκαλείτε ρατσιστές, τη γνωστή τακτική εξόντωσης διά της γραφικότητας. Δεν περνά πλέον αυτό. Ρατσιστές είστε εσείς με τους Έλληνες πολίτες, με τις μάνες, με τους πατέρες, με τους Χριστιανούς. Ξεχάσατε νομίζετε πως στριμωχόσασταν στις πρώτες θέσεις των αεροπλάνων για να ταξιδέψετε στην Ευρώπη και την ίδια ώρα είχατε κλείσει τις εκκλησίες, λες και στις πρώτες θέσεις δεν κόλλαγε ο κορωνοϊός. Ρατσιστές είστε εσείς με τους Ρομά που τους επιτρέπετε να ζουν σε συνθήκες 17^{ου} και 18^{ου} αιώνα για να μη χάσετε μερικές ψήφους. Τους καταδικάζετε στην αμάθεια, στον αναλφαριθμητισμό, στις ασθένειες, ζουν σε γκέτο απροσπέλαστα. Οι περιοχές όπου ζουν δυστυχώς οι απροσπέλαστες, τα παιδιά τους εξ απαλών ονύχων διδάσκονται στην παρανομία και εσείς αδιαφορείτε, καταδικάζοντας χιλιάδες Έλληνες πολίτες στην εγκληματικότητα τους, στο φόβο και την ανασφάλεια. Δεν σας νοιάζει βεβαίως γιατί εσείς φροντίσατε να υψώσετε τείχη και να προστατεύετε στις βίλες σας από τους λαθρομετανάστες ή από τους εγκληματίες Ρομά.

Για τους λαθρομετανάστες να πω το εξής: η Νίκη δεν έχει κανένα δισταγμό να το προτείνει. Ξεκινήστε τις απελάσεις των εγκληματιών και των παράνομων λαθρομεταναστών τώρα ή καλύτερα από χτες. Απελάσεις κάνουν οι Γερμανοί, απελάσεις κάνουν οι Αμερικάνοι, απελάσεις κάνουν οι Γάλλοι και εμείς δεν κάνουμε τίποτε. Είναι αυτονόητο άλλωστε, ότι το πολιτικό άσυλο που χορηγήθηκε σε χιλιάδες αντιφρονούντες από τη Συρία θα πρέπει να αρθεί αμέσως και οι άνθρωποι αυτοί να πάρουν τον δρόμο της επιστροφής για την πατρίδα τους.

Άφησα τελευταίες τις τράπεζες. Αφού δεν τις φορολογήσατε σε ό,τι αφορά τα κέρδη τους και αφού επί πέντε χρόνια τις έχετε αφήσει ανεξέλεγκτες να ληστεύουν με τις προμήθειες τους τον ελληνικό λαό, τώρα την ύστατη στιγμή βλέποντας τα ποσοστά των δημοσκοπήσεων θυμηθήκατε να περικόψετε με νομοθετική ρύθμιση τις προμήθειες των τραπεζών. Τι μας λέτε τώρα; Ότι είστε ο μέγας δίκωκτος των τραπεζών; Εσείς, που το κόμμα σας χρωστάει πάνω από 400 εκατομμύρια στις τράπεζες; Επιστρέψτε τα δανεικά και τότε θα σας πιστέψουμε. Ποιους νομίζετε ότι κοροϊδεύετε;

Κλείνω, θυμίζοντας τη φράση του σοφού Προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών, Αβραάμ Λίνκολν: Μπορείς να κοροϊδεύεις λίγο για πολύ καιρό, πολλούς για λίγο, αλλά όχι όλους για όλο τον

καιρό. Ο λαός μας σάς γνώρισε, σάς έμαθε, σάς τιμωρεί. Η καλύτερη προσφορά σας στην πατρίδα είναι σιγά σιγά να φύγετε για να αναπνεύσει ο τόπος μας. Και η Νίκη θα βρίσκεται εδώ, να στηλιτεύει και να αποκαλύπτει τις ανομίες σας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νίκης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε και να καλέσω στο Βήμα τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας των Σπαρτιατών, τον κ. Βασίλειο Στίγκα.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΤΙΓΚΑΣ (Πρόεδρος των Σπαρτιατών): Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο κόσμος βράζει και εμείς είμαστε στο μάτι του κυκλώνα. Στη Μέση Ανατολή φλόγες ανάμεσα στο Ισραήλ, Παλαιστίνιους και Ιράν, έχουν εδώ και έναν χρόνο τινάξει στον αέρα τη λεπτή σταθερότητα της περιοχής. Ένα νέο χαλιφάτο αναδύεται στη Συρία, ένα χαλιφάτο ανάχωμα στη δημιουργία του κουρδικού κράτους. Και είμαστε βέβαιοι πως θα προκληθεί ένας νέος ανεξέλεγκτος χείμαρρος μεταναστών προς την Ευρώπη ως αποτέλεσμα αυτού του λουτρού αίματος στη Συρία. Ήδη βγαίνουν στην επιφάνεια βίντεο με βιαιοπραγίες κατά ανήλικων, γυναικών και ειδικά κατά Χριστιανών. Ας μη γελοιάμαστε. Από φανατικούς ισλαμιστές διαπράττονται αυτά τα εγκλήματα κατά αθώων, από τους ίδιους τζιχαντιστές αποτελούνται τα μέλη των ομάδων που κατέλαβαν την εξουσία στη Συρία και ήδη έχουν ξεκινήσει πογκρόμ εναντίον κάθε μειονότητας που θεωρούν εχθρική, δηλαδή όσους διαφωνούν με τους ίδιους. Στη Συρία, η Τουρκία συνεργάζεται ανοιχτά με τους τζιχαντιστές, προωθώντας τα επεκτατικά της σχέδια.

Γι' αυτή τη συνεργασία η Κυβέρνηση και το Υπουργείο Εξωτερικών τηρούν σιγή ιχθύος. Η Τουρκία λοιπόν, υποστηρίζει οργανώσεις που δολοφονούν, τρομοκρατούν και απειλούν τις χριστιανικές κοινότητες ανάμεσά τους και τους ελληνορθόδοξους. Και εμείς τι κάνουμε; Αφήνουμε τους αδελφούς μας στη μοίρα τους.

Οι Σπαρτιάτες καλούμε την Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη να σταθεί στο ύψος της ιστορίας της Ελλάδας. Διπλωματία, ανθρωπιστική δράση και διεθνής πίεση για να προστατεύσουμε τις ρίζες μας, τον πολιτισμό μας, τους ανθρώπους μας. Πρώτοι εμείς, οι Σπαρτιάτες καταθέσαμε ερώτηση γι' αυτό το θέμα στις 2 Δεκεμβρίου. Είναι αδιανόητο λοιπόν, να μένουμε σιωπηλοί όταν οι φωνές από το Χαλέπι ζητούν βοήθεια. Μία νέα δικτατορία εγκαθιδρύεται στη Συρία πιθανότατα χειρότερη από την προηγούμενη του Άσαντ και βέβαια, παρόμοια με αυτή της Λιβύης. Τόσο πολύ χειρότερη που η Γερμανία και η Αυστρία τρόμαξαν και ήδη σφραγίζουν τα σύνορά τους, λαμβάνοντας μέτρα ανάκλησης αιτήσεων ασύλου και αναστολή έκδοσης νέων. Και εμείς, η Ελλάδα τι κάνουμε; Η Ελλάδα φαίνεται να λογικεύτηκε αυτή τη φορά, ανέστειλε τις νέες διαδικασίες ασύλου και ελπίζουμε ή μάλλον δεν ελπίζουμε και καλούμε ξανά την Κυβέρνηση να κλείσει ολοκληρωτικά τα σύνορά μας για να μην περάσει κανείς.

Αφήστε λοιπόν, το ΠΑΣΟΚ να οδύρεται για να έρθουν Πακιστανοί λέει, να λύσουμε το δημογραφικό μας πρόβλημα και βεβαίως να δουλέψουν και στις ελιές. Να ανακληθούν και οι εν εξελίξει αιτήσεις ασύλου, διότι μαζί με τους πρόσφυγες έρχονται και κακοποιοί, σαν τους κακοποιούς που τους άνοιξαν τις πόρτες των φυλακών για να βγουν οι φανατικοί ισλαμιστές του Αλ Τζουλάι. Η Γερμανία με την απόφασή της να παγώσει τα αιτήματα ασύλου των Σύρων δείχνει και πολιτικό ρεαλισμό. Ποιος; Η Γερμανία, των 80 εκατομμυρίων βάζει όριο σε πόσους θα φιλοξενήσει. Βέβαια αυτά τα όρια τα έχει βάλει εδώ και κάποια χρόνια. Δεν είναι μόνο τώρα. Αλλά τώρα φοβήθηκαν αρκετά. Η Ελλάδα άραγε των 10 εκατομμυρίων πόσους μπορεί; Η απλή αριθμητική της έκτης δημοτικού είναι αυτή, κυρίες και κύριοι πόσους. Πόσους μετανάστες μπορεί να αφομοιώσει η γερμανική κοινωνία μέχρι να αρχίσει η αποσταθεροποίησή της; Τα χρόνια ευημερίας της Γερμανίας φαίνεται ότι πλησιάζουν στο τέλος τους. Η γερμανική αλλά και η αυστριακή ηγεσία που ετοίμασε ήδη προγράμματα απελάσεων δείχνουν αποφασιστικότητα και ετοιμότητα στη διαχείριση αυξημένων ροών από τη Συρία και ακόμα περισσότερο προλαμβάνουν την ανάγκη να απορρίψουν αιτήματα ασύλου σε όσους ψευδώς θα δηλώσουν ότι είναι Σύριοι πρόσφυγες.

Η Κεντροδευτική Ευρώπη δείχνει τον ρεαλισμό της. Γιατί; Είναι απλά τα πράγματα, γιατί δεν αντέχει άλλο. Καλούμε ξανά την Κυ-

βέρνηση του κ. Μητσοτάκη να μην πέσει στην παγίδα των ήρεμων νερών του Ταγίπ Ερντογάν. Ο Ερντογάν καιροφυλακτεί και κερδίζει χρόνο μέχρι να κάνει αυτό που θέλει να κάνει, να καταπιεί όσες χώρες υπάρχουν γύρω του.

Η κατάρρευση των διεθνών αξιών και η ασέβεια του Διεθνούς Δικαίου είναι η αφορμή που ψάχνουν οι νεοσουλτάνοι για να επιβάλουν το δικό τους δίκαιο. Δεν μπορεί να είναι η Ελλάδα η χώρα εκείνη που θα σηκώσει μόνη της το βάρος και την ευθύνη φύλαξης των ευρωπαϊκών νοτιοανατολικών συνόρων, το βάρος της άμυνας απέναντι σε τέτοιους φανατικούς εγκληματίες, που είναι βέβαιο πως δεν θα αρκεστούν στο αίμα των αθώων της Συρίας, αλλά θα αναζητήσουν και θύματα στην Ευρώπη. Θα πρέπει να περιμένει η Ελλάδα με σταυρωμένα χέρια; Και, βέβαια, όχι. Θα πρέπει να αφήσουμε πάλι τα σύνορά μας διάτρητα; Όχι, βέβαια. Θα πρέπει να εγκαταλείψουμε την κυριαρχία μας χωρίς μάχη; Ούτε και αυτό.

Την ώρα που εμείς ουσιαστικά κοιμόμαστε η Τουρκία επεκτείνει την ατζέντα της, την έκτασή της, την οικονομική ισχύ και την επιρροή της, στοχεύει στη μείωση της έκτασης των ελληνοτουρκικών συνόρων, στοχεύει το Αιγαίο, τα νησιά μας και με το μανδύα της «νόμιμης» διεκδίκησης -εντός εισαγωγικών-, αμφισβητεί συνεχώς την κυριαρχία μας. Οι συνεχείς υπερπτήσεις -αν και είναι μειωμένες μετά τη Διακήρυξη των Αθηνών- οι παραβιάσεις και η προπαγάνδα δείχνουν ξεκάθαρα τις προθέσεις της.

Και ενώ η Άγκυρα εκμεταλλεύεται την ατομία της διεθνούς κοινότητας -και κυρίως τη δική μας, εδώ είναι το μεγάλο πρόβλημα- εμείς τι κάνουμε; Εθελουφλούμε; Θα επιτρέψουμε ξανά να μας αιφνιδιάσουν, όπως το 1974 ή το 1996; Αυτό δεν θα πρέπει να γίνει. Η Ελλάδα πρέπει να αντιδράσει εδώ και τώρα και η απάντησή μας πρέπει να είναι σαφής, διπλωματία με πυγμή, εξοπλισμοί χωρίς καθυστερήσεις, στρατηγικές συμμαχίες που να εξασφαλίζουν τα εθνικά μας συμφέροντα. Η ισχύς είναι η μόνη γλώσσα που καταλαβαίνουν.

Ο λεγόμενος «εθνικός όρκος» της Τουρκίας βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη. Εδώ και εκατό χρόνια σχεδιάζουν την αρπαγή της Κύπρου, της Θράκης και των νησιών μας. Είναι από τους τελευταίους νόμους, που εξέδωσε το οθωμανικό κοινοβούλιο, όσο και αν ο όρος «οθωμανικό κοινοβούλιο» ακούγεται οξύμωρο. Το 1920 έγινε αυτό, λίγο πριν την οριστική διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ως κατευθυντήρια, λοιπόν, οδηγία σε μελλοντικό τουρκικό κράτος για ποιες περιοχές πρέπει να πολεμήσει και πάση θυσία να κατακτήσει η Τουρκία; Η δυτική Θράκη ως τη Θεσσαλονίκη, τα μισά νησιά του Αιγαίου, η Κύπρος ολόκληρη, το σημερινό βόρειο Ιράκ, η βόρεια Συρία και οι στόχοι που έχει εξιδρύσει ως τελικό στόχο η Τουρκία. Δεν τους ενδιαφέρει το πώς, απλά το θέλουν. Μέχρι να το καταφέρουν οι άρπαγες του πλανήτη και κυρίως, αυτό που θέλουν να καταφέρουν τι είναι; Είναι να μας τα πάρουν όλα και οι Έλληνες να μείνουν με κάτω τα χέρια. Οι Έλληνες θέλουν να μην τους πολεμήσουν καθόλου.

Σωστά συμπεράσματα, όμως, βγάλατε, κυρίες και κύριοι, ότι η Τουρκία είναι παρούσα σε όλα αυτά τα μέρη, στη Θράκη, στην Κύπρο, στη Συρία, στο Ιράκ και έντεχνα προσπαθεί να μας περικυκλώσει με τη Λιβύη και, βεβαίως, τη γείτονα Αλβανία. Η Τουρκία, λοιπόν, εκμεταλλεύόμενη την κατάσταση, παίζει το δικό της βρώμικο παιχνίδι. Στην Ανατολική Μεσόγειο οι παράνομες συμφωνίες ΑΟΖ δεν αφήνουν περιθώρια εφησυχασμού.

Καλούμε ξανά, λοιπόν, την Κυβέρνηση να πάψει να τους στηρίζει ακόμα και τους υποψήφιους της Τουρκίας σε διεθνείς οργανισμούς, όπως στον ΟΗΕ και να σταθεί απέναντι στις τουρκικές επιδιώξεις με θάρρος και στρατηγική. Θα το επιτρέψουμε εμείς αυτό; Θα ανεχθούμε άλλο την υποκρισία των ισχυρών που παριστάνουν ότι δεν βλέπουν τις τουρκικές παραβιάσεις και παραβάσεις; Όχι. Αν η διεθνής κοινότητα δεν επιβάλλει κυρώσεις, θα πρέπει να αποδείξουμε ότι η Ελλάδα δεν θα σκύβει συνεχώς το κεφάλι. Η ιστορία δεν περιμένει τους διστακτικούς. Η πτώση του καθεστώτος Άσαντ έφερε στην εξουσία τους φανατικούς τζιχαντιστές, που, όπως είπαμε, απελευθέρωσαν εγκληματίες, δημιουργώντας ένα νέο κύκλο βίας και χάους. Βρίθει το διαδίκτυο μαρτυρίες βασανιστηρίων και φόνων χριστιανών, αλλά και άλλων μελών μειονοτήτων που έπεσαν στα χέρια των φανατικών και έκτοτε φυσικά αγνοείται η τύχη τους. Αυτοί που παριστάνουν

τους απελευθερωτές δεν είναι τίποτα περισσότερο από σκληρότεροι τύραννοι.

Η Ελλάδα δεν έχει χρόνο για δισταγμούς. Η απάντησή μας στις προκλήσεις είναι πολύ απλή, ασόλινη αποφασιστικότητα. Όταν η Τουρκία σπέρνει χάος, εμείς θα πρέπει να απαντάμε με ισχύ και με ήπια και με σκληρή ισχύ. Όταν η ιστορία μας καλεί, δεν θα διστάσουμε, δεν θα παραδοθούμε. Θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι για κάθε συμβάν.

Επιβάλλεται, λοιπόν, να ξαναγίνουμε αυτό που είμασταν κάποτε. Ας δείξουμε ότι η Ελλάδα δεν είναι απλώς μία γεωγραφική έκταση. Να δείξουμε πως είναι ιδέα, ένας πολιτισμός, μία φλόγα που δεν σβήνει ποτέ. Η Ελλάδα είναι εδώ ισχυρή, ενωμένη, αποφασισμένη και θα υπερασπιστούμε την πατρίδα μας, τα σύνορά μας και τους ανθρώπους μας, γιατί εμείς δεν υποχωρούμε, δεν φοβόμαστε και κυρίως δεν ξεχνάμε.

Και να μην ξεχνάμε, βεβαίως, ότι ζούμε σε καθεστώς φόβου και ανασφάλειας, όταν μέρα - μεσημέρι το οργανωμένο έγκλημα έδρασε ξανά ανεξέλεγκτα στη Γλυφάδα, αφήνοντας πίσω τους δύο νεκρούς. Έπεσαν πυροβολισμοί μέσα σε καταστήματα σε ώρα αιχμής, θέτοντας σε κίνδυνο τις ζωές αθώων, υπογραμμίζοντας την πλήρη αποτυχία του κράτους να εξασφαλίζει την ελάχιστη ασφάλεια στους Έλληνες πολίτες. Ξέχασα, όμως - ξεχνάω ξέρετε καμιά φορά - οι πολίτες δεν έχουν αυτή την ασφάλεια, αλλά - είναι πολύ σημαντικό - έχουμε FBI. Αυτό έχει καταφέρει ο κ. Χρυσόχοιδης. Να είναι ανεξέλεγκτη η βία, να κινδυνεύουν οι πολίτες ανά πάσα ώρα και στιγμή, αλλά έχουμε το FBI να μας προστατεύει. Τώρα τι προστατεύει αυτό το FBI δεν το ξέρει κανένας.

Παρά, λοιπόν, την παρουσία χιλιάδων αστυνομικών, που κάνουν ό,τι μπορούν και κάνουν το καλύτερο για τη χώρα μας, γιατί έχουν φιλότιμο παρά τα λίγα χρήματα που παίρνουν, οι πολίτες εξακολουθούμε να ζούμε με τον φόβο και την ανασφάλεια. Η αδιαφορία για τη ριζική αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος οδηγεί σε ένα φαύλο κύκλο βίας και ανυποληψίας, ιδιαίτερα, δε, όταν η καταγωγή των θυμάτων δείχνει έντονα πως πρόκειται για δράσεις των τουρκικών μυστικών υπηρεσιών παρά για τυπικό ξεκαθάρισμα λογαριασμών, που ούτε και αυτό θα έπρεπε να επιτρέπεται.

Όσο το κράτος παραμένει αδρανές η εμπιστοσύνη των πολιτών στους θεσμούς διαβρώνεται και αφήνουμε και την τουρκική μυστική αστυνομία να δρα ανεξέλεγκτα μέσα στην καρδιά της Ελλάδας. Η ασφάλεια δεν είναι πολυτέλεια, κυρίες και κύριοι, είναι δικαίωμα. Όπως δικαίωμα και ο κάθε Έλληνας να περάσει ήρεμα και οικογενειακά τις μέρες των Χριστουγέννων. Η Κυβέρνηση το σότσο εμπαιζει τον ελληνικό λαό, παρουσιάζοντας το «καλάθι των Χριστουγέννων» ως την υποτιθέμενη λύση στην ακρίβεια και στη φτώχεια. Προσθέτοντας προϊόντα με υψηλή κατανάλωση αυτή την εποχή επιχειρεί να καλύψει τις αδυναμίες της με επικοινωνιακά πυροτεχνήματα.

Η αλήθεια, όμως, είναι σκληρή. Αυτή η κίνηση είναι προσχηματική και αδιάφορη απέναντι στα τεράστια προβλήματα που πνίγουν τα νοικοκυριά. Τα είπα προηγουμένως στον κύριο Υπουργό. Επομένως οι πολίτες δεν χρειάζονται ευκαιριακά καλάθια, αλλά αύξηση μισθών, περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης, μείωση φόρων και πραγματική πάταξη της αισχροκέρδειας. Αντί να αντιμετωπίσει τη ρίζα του προβλήματος η Κυβέρνηση επιλέγει να κρύψει την αδράνειά της πίσω από φθηνές επικοινωνιακές στρατηγικές. Αυτό δεν είναι απλώς ανεπάρκεια, αλλά είναι προσβολή προς τον μέσο πολίτη. Καλοδεχούμενο, μάλιστα, το «καλάθι των Χριστουγέννων», αλλά ήρθε η ώρα να πούμε ένα ηχηρό «όχι» στις αυταπάτες και να απαιτήσουμε ουσιαστικά μέτρα που θα φέρουν πραγματική ανακούφιση στον ελληνικό λαό. Όσον αφορά τον προϋπολογισμό ξεκινάει αυτές τις ημέρες και θα έχουμε πολλά να πούμε.

Μία κυβέρνηση, κυρίες και κύριοι, όμως, χρειάζεται ισχυρή και αξιόμαχη Αντιπολίτευση. Τη χρειάζεται για να της υποδεικνύει τα λάθη της, να την κρατά σε εγρήγορση και να αποφεύγει, βεβαίως, τις κακοτοπιές όταν υπάρχει καλή πρόθεση. Μόνο που η Αξιωματική Αντιπολίτευση της λαϊκής ετυμηγορίας, δηλαδή ο ΣΥΡΙΖΑ, έπραξε πολιτική αυτοκτονία, επιταχύνοντας το διαφαινόμενο τέλος του μιας και ήταν παραπάνω από φανερό ότι δεν

μπορούσε πλέον ο ΣΥΡΙΖΑ να κάνει ουσιαστική αντιπολίτευση και αυτό το είδαμε τους τελευταίους δεκαέξι, δεκαεπτά μήνες.

Όμως μιας και είχε κυβερνήσει ο ΣΥΡΙΖΑ πρόσφατα και είχε ακόμα κυβερνητικές αναμνήσεις θεωρητικά πάντα, θα μπορούσε να αντιτάξει την πρότερη κυβερνητική του εμπειρία και να αποκτήσει αντιπολίτευση, παρά το γεγονός που δεν αμφισβητεί κανένας ότι όσο κυβέρνησε ο ΣΥΡΙΖΑ τα διέλυσε όλα. Παρέδωσε τη θέση του στο χρεοκοπημένο ΠΑΣΟΚ των 450 εκατομμυρίων ευρώ, ένα ΠΑΣΟΚ που βρίσκεται σε εσωτερική περιδίληση σαν να μην καταλαβαίνει τι ακριβώς πρέπει να κάνει, όντας το κόμμα τώρα πλέον της κοινοβουλευτικής Αντιπολίτευσης και επαναλαμβάνω όχι της εντολής του ελληνικού λαού.

Η όποια εντολή του λαού το τελευταίο διάστημα βρίσκεται σε κίνδυνο. Το είδαμε να γίνεται πολύ πρόσφατα και στη Ρουμανία. Το εκεί σύστημα αποφάσισε να μιμηθεί τον ΣΥΡΙΖΑ του 2015 που έλεγε πως θα τα καταργήσει όλα με έναν νόμο, σε μια νύχτα, με ένα άρθρο κ.λπ.. Έτσι με έναν νόμο και οι Ρουμάνοι σε μια νύχτα αποφάσισαν να καταργήσουν τον πρώτο γύρο των προεδρικών εκλογών επειδή ο Γκεοργκέσκου συγκέντρωσε, όπως είπαμε, 22% και δεν ήταν αρεστός στο σύστημα της Ρουμανίας.

Η επίσημη δικαιολογία -άκουσον άκουσον- ήταν ότι πιθανόν τον βοήθησε ο Πούτιν να πάρει αυτό το υψηλό ποσοστό στις εκλογές. Τα ίδια βεβαίως είχαν πει και στην Αμερική ότι το 2016 βγήκε ο Ντόναλντ Τραμπ με τη βοήθεια του Πούτιν, ηλαδή για ό,τι γίνεται σε αυτόν τον πλανήτη ένας φταίει, ο Πούτιν.

Υποτίθεται, όμως, ότι η δημοκρατία δεν εκδικείται και δεν τιμωρεί. Εδώ βλέπουμε μία κατάφωρη παραβίαση αυτής της δημοκρατικής αρχής όπου το σύστημα κατήργησε στον πρώτο γύρο, επειδή δεν του ήταν αρεστός ο δεύτερος κατά σειρά προτιμώμενος από τον λαό της Ρουμανίας και εν μέρει, κυρίες και κύριοι, και αυτά έχουν συμβεί εδώ μέσα στη χώρα μας.

Αν αυτό δεν είναι τιμωρία, τι είναι; Αν αυτό δεν είναι φίμωση, τότε ποια είναι η φίμωση; Αν αυτό δεν είναι εκδίκηση, τότε τι είναι; Τα ίδια ετοιμάζονται να κάνουν και στη Γαλλία οι δημοκράτες. Ψάχνουν τρόπους να πετάξουν έξω τη Μαρί Λεπέν, γιατί βλέπουν ότι θα σαρώσει στις επόμενες προεδρικές εκλογές.

Και επειδή μπροστά μας έχουμε και τη συζήτηση για τον προϋπολογισμό, δεν πρέπει να αμελούμε το δημογραφικό μας πρόβλημα και κυρίως τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία. Δεκαεννέα οι φόντοι γυναικών φέτος, δεκαεννέα γυναίκες θύματα μίσους, βίας και πάθους. Η ενδυνάμωση της γυναίκας είναι πυλώνας εθνικής συνοχής και προόδου.

Στόχος μας ως Σπαρτιάτες είναι η ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην κοινωνία και η πλήρης αναβάθμιση των γυναικών με σεβασμό στις παραδόσεις μας. Βασικές μας αρχές είναι η οικογενειακή στήριξη, κίνητρα για μητέρες, επιδοτούμενοι σταθμοί και βοήθεια στη φροντίδα των ηλικιωμένων, η οικονομική ενδυνάμωση, η υποστήριξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας, η ισότητα στις αμοιβές και η κατάρτιση σε τεχνολογίες αιχμής, η εκπαίδευση, οι υποτροφίες στις θετικές επιστήμες, πρότυπα γυναικών και σύνδεση εκπαίδευσης με την εργασία, η προστασία δικαιωμάτων, αυστηροί νόμοι κατά της βίας, νομική βοήθεια και ασφαλείς δημόσιοι χώροι, ο ρόλος της θρησκείας για προώθηση οικογενειακών αξιών και ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς με έμφαση στην οικογένεια, την παράδοση και τη συνεργασία.

Οικοδομούμε μια Ελλάδα ενωμένη, ισχυρή και ευημερούσα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα των Σπαρτιατών)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδριάσή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα εννέα μαθήτριες και μαθητές και τέσσερις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το Γυμνάσιο Αρχαγγέλου Ρόδου.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Σας χειροκροτεί εδώ και ο τοπικός σας βουλευτής και όλοι

εμείς οι υπόλοιποι και σας ευχόμαστε καλή πρόοδο και καλές γιορτές.

Θα πάμε τώρα και στον κατάλογο των Βουλευτών. Ήρθε η ώρα να καλέσω στο Βήμα το Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Αριστοτέλη Σπάνια.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ (ΤΕΛΗΣ) ΣΠΑΝΙΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης, που περιγράφονται μία σειρά παρεμβάσεων στην ελληνική νομοθεσία, προσαρμόζοντάς την στα ευρωπαϊκά δεδομένα.

Ενσωματώνεται η οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία επιβάλλει την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και η οδηγία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορά τα κριτήρια κατάταξης μεγέθους που ισχύουν για τις πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους επιχειρήσεων.

Γίνονται νομοτεχνικές βελτιώσεις για τα ζητήματα προστασίας του καταναλωτή, όπως και μέσω αλλαγών στη νομοθεσία επικαιροποιούνται οι κανόνες του γενικού εμπορικού μητρώου. Εκσυγχρονίζεται το πλαίσιο των εμβληματικών επενδύσεων εξαιρετικής σημασίας, όπως επίσης και του νομοθετικού πλαισίου για την τοποθέτηση και εκμετάλλευση ναυδέντων πρόσδεσης τουριστικών σκαφών και μικρών σκαφών σε οριοθετημένες θαλάσσιες περιοχές εκτός θαλάσσιας ζώνης λιμένα.

Ακόμα προβλέπει τη διαδικασία εξόφλησης οφειλών πολιτών για την ανανέωση αδειών και θέσεων στις λαϊκές αγορές, όπως και η κατάργηση της υποχρέωσης κατάθεσης φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας, όπως και η εξόφληση των οφειλών του Ιδρύματος «Κέντρο Διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας «ΝΟΗΣΙΣ»» προς το δημόσιο.

Προβλέπεται η κατάργηση της μεταφοράς της εποπτείας του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης, λόγω σύναψης μνημονίου συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου και του φορέα. Έτσι, η εποπτεία του μένει στο Υπουργείο Ανάπτυξης και τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας για τη μη διατάραξη του ερευνητικού του έργου.

Με την εφαρμογή της πρώτης οδηγίας, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και εδρεύουν στην Ευρώπη ή σε τρίτες χώρες δημοσιοποιούν στοιχεία των ιδίων και των υποκαταστημάτων τους με κοινό τυποποιημένο πρότυπο. Με τον τρόπο αυτό γίνονται υποβολές εκθέσεων για θέματα επιταγών περιβαλλοντικά, κοινωνικά, συνθηκών εργασίας, καταπολέμησης διαφθοράς, εξασφαλίζοντας έτσι τη διαφάνεια και τη βιωσιμότητα των εταιρειών.

Οι νέες εκθέσεις βιωσιμότητας υποβάλλονται με την ετήσια έκθεση διαχείρισης και επικυρώνονται από τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές που εποπτεύονται από την Επιτροπή Λογιστικής Υποποίησης και Ελέγχου ή από ανεξάρτητους παρόχους υπηρεσιών διασφάλισης που διαπιστεύονται από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης ή από οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η υποχρέωση υποβολής έκθεσης βιωσιμότητας έχουν πλέον και οι εταιρείες που είναι εκδότες και οι κινητές αξίες εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο.

Γίνονται τροποποιήσεις του νόμου που αφορούν τις διατάξεις για τη ρύθμιση του επαγγέλματος του ορκωτού ελεγκτή λογιστή με αναφορές στη διασφάλιση υποβολής έκθεσης βιωσιμότητας με την ειδική υποχρεωτική εκπαίδευση που θα ακολουθήσουν.

Με τη δεύτερη Ευρωπαϊκή Οδηγία αλλάζουν τα όρια κατάταξης του μεγέθους των επιχειρήσεων ή των ομίλων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα στα σύγχρονα οικονομικά δεδομένα. Έτσι τροποποιούνται προς τα πάνω τα όρια του συνόλου του ενεργητικού, τα περιουσιακά στοιχεία, του ύψους του κύκλου εργασιών, καθώς και του μέσου όρου απασχολούμενων, του κύκλου εργασιών και ενεργητικού για τις επιχειρήσεις πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες και μεγάλες ή ομίλους επιχειρήσεων αυξάνεται 25% όσος ο πληθωρισμός της τελευταίας δεκαετίας.

Για το ΓΕΜΗ θωρακίζεται η πληροφορία που υπόκειται σε εμπορική δραστηριότητα, προστίθενται οι εκθέσεις βιωσιμότητας και τα στοιχεία των προσώπων που διασφαλίζουν την υποβολή

τους, επικαιροποιείται η υποχρέωση δημοσιότητας του ΓΕΜΗ προκειμένου να ενισχυθεί η διαφάνεια και να καθοριστεί το πλαίσιο κυρώσεων για τους παραβάτες.

Συλλέγονται οι κανόνες για τα στοιχεία που δημοσιεύουν οι επιχειρήσεις, γίνεται εξορθολογισμός και εφαρμόζεται αναλογικότητα στα πρόστιμα. Δημιουργούνται ομάδες ελέγχου, αυξάνοντας έτσι την αξιοπιστία των πληροφοριών. Η προστασία του καταναλωτή και η ενίσχυση της καταναλωτικής πίστης γίνεται με τροποποιήσεις του νόμου που αφορά τον έλεγχο διαφημίσεων προσφορών και άλλων διαφόρων δόλιων τρόπων με σκοπό την προώθηση προϊόντων ή υπηρεσιών.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπ' όψιν παράγοντες, όπως τη γεωγραφική μας θέση, την κυκλική οικονομία, τη λειτουργία του ναυπηγοεπισκευαστικού τομέα και με την υψηλή τεχνολογία του ανθρώπινου δυναμικού που διαθέτει, τη χρήση πρώτων υλών προωθεί επενδύσεις κατατάσσοντάς τις σε στρατηγικές, ενισχύοντας την οικονομία και την ανταγωνιστικότητα της χώρας μας. Οι επενδύσεις αυτές, λόγω των πλεονεκτημάτων και τα πολλαπλά οφέλη που παρέχουν, προωθούνται σαν εμβληματικές επενδύσεις εξαιρετικής σημασίας.

Στο σχέδιο νόμου παρατείνονται ως 30-4-2025 μία σειρά μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της διεθνούς πληθωριστικής κρίσης. Διατηρείται το πλαφόν στο περιθώριο κέρδους σε προϊόντα διατροφής, τις μετακινήσεις, τη θέρμανση, το «καλάθι του νοικοκυριού», το παρατηρητήριο τιμών των προϊόντων, την αναχίτση των ανατιμήσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σχέδιο νόμου προτείνει μία σειρά αλλαγών στην ελληνική νομοθεσία και ενσωματώνει δύο ευρωπαϊκές οδηγίες, που στόχο έχουν τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος. Το Υπουργείο Ανάπτυξης προκρίνει στρατηγικές επενδύσεις, διατηρώντας μία σειρά πλεονεκτητικών παραγόντων, που παρέχονται μέσω των εμβληματικών επενδύσεων εξαιρετικής σημασίας, δημιουργώντας έτσι ένα υγιές επενδυτικό περιβάλλον που ενισχύει την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας με τη χρησιμοποίηση επίσης φορολογικών κινήτρων όπως και τη δυνατότητα χρηματοδότησής τους από το Ταμείο Ανάκαμψης ή άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνει την αύξηση των εξαγόμενων προϊόντων τους, μειώνει την εξάρτησή της από άλλες χώρες, κάνοντας την Ελλάδα ολοένα και πιο ισχυρή.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε τον κ. Σπάνια για την οικονομία του χρόνου.

Και να καλέσω στο Βήμα τη Βουλευτή του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής την κ. Κατερίνα Σπυριδάκη.

Ορίστε, κυρία Σπυριδάκη, έχετε τον λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θα μπορούσα να μην αναφερθώ στα λόγια του Υπουργού πριν από λίγα λεπτά. Μας εκθέσασε την πολιτική και τα μέτρα της Νέας Δημοκρατίας όπως και τα χρήματα που ξοδεύτηκαν, για να μπορέσουμε να διατηρήσουμε αξιοπρεπείς μισθούς εργασίας, καθώς και τα μέτρα τα οποία έχει φέρει για να καταπολεμήσει αποτελεσματικά την ακρίβεια. Άρα κατά τον κύριο Υπουργό ζούμε σε μια χώρα που έχει αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και στην οποία έχει καταπολεμηθεί η ακρίβεια.

Η αλήθεια είναι ότι αυτό είναι και λίγο επικίνδυνο να ακούγεται σε αυτή την Αίθουσα από έναν Υπουργό. Δείχνει σαφέστατα ότι έχει μεγάλο θάρρος εδώ μέσα, που μας ακούει ο ελληνικός λαός, να ταυτίζεται και εκείνος με τη σειρά του με τον κ. Γεωργιάδη που μας είπε ότι δεν υπάρχει φτώχεια στη χώρα, οι Έλληνες απλά νιώθουν φτωχοί. Πριν μπω, όμως, στο νομοσχέδιο, να πω ότι είναι πολύ λεπτές γραμμές του θάρρους με το θράσος.

Κύριοι συνάδελφοι, έχουμε μπροστά μας σήμερα ένα νομοσχέδιο που ναι μεν περιέχει θετικά στοιχεία. Οι εκθέσεις βιωσιμότητας, που εισάγονται, είναι μια αξιολογική κίνηση προς τη διαφάνεια και την ευθυγράμμιση της χώρας με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Επιτέλους, αν και καθυστερημένα, ενισχύουμε την υπευθυνότητα

των επιχειρήσεων απέναντι στο περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση. Είναι σίγουρα θετικό το γεγονός ότι προβλέπεται η δημοσιοποίηση κρίσιμων πληροφοριών στο ΓΕΜΗ, άλλο ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Ας είμαστε, όμως, ειλικρινείς. Αυτό από μόνο του δεν αρκεί. Χρειάζονται πολλά περισσότερα για να διασφαλιστεί ότι το μέτρο αυτό δεν θα παραμείνει μόνο στα λόγια, αλλά θα γίνει εργαλείο πραγματικής αλλαγής.

Υπάρχουν ωστόσο και κάποια κακώς κείμενα, ορισμένες τακτικές που εφαρμόζονται ευλαβικά. Ας μιλήσουμε για την καθυστέρηση στην ενσωμάτωση των οδηγιών. Πόσο καιρό γνρίζατε ότι πρέπει να ενσωματωθούν; Και τώρα βιαστικά και πρόχειρα προχωράμε σε άτακτη και κακή νομοθέτηση. Δεν υπάρχει σαφής κωδικοποίηση και η τεχνική γλώσσα του νομοσχεδίου καθιστά δύσκολη την κατανόησή του ακόμα και από τους ανθρώπους που καλούνται να το εφαρμόσουν. Αν αυτή είναι η βάση για τις μεταρρυθμίσεις, τότε προφανώς δεν χτίζουμε σε γερά θεμέλια. Το νομοσχέδιο, δυστυχώς, είναι ένα κουβάρι από άσχετες διατάξεις, από ρυθμίσεις για τοποθέτηση ναυδέτων για τουριστικά πλοία μέχρι μέτρα και στρατηγικές επενδύσεις. Αυτό είναι το όραμά μας;

Κύριε Υπουργέ -και ας μην είστε εδώ- ας μην ξεχνάμε και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Τι κάνουμε για αυτές; Στην Ελλάδα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι η ραχοκοκαλιά της οικονομίας. Αντί να τις στηρίζουμε, τις αφήνουμε να παλεύουν μόνες τους, χωρίς πρόσβαση σε ρευστότητα, να προσαρμοστούν σε απαιτήσεις που συχνά είναι δυσβάσταχτες. Χρειάζονται εκπαίδευση, πόρους και κυρίως κίνητρα για να καταφέρουν να ανταποκριθούν. Αλλά εδώ το βάρος πέφτει στους μικρούς, ενώ τα οφέλη είναι σχεδιασμένα για τους μεγάλους. Ακόμα και η ίδια η επιστημονική επιτροπή της Βουλής στην έκθεσή της σημειώνει ότι οι διατάξεις για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας ενδέχεται να επιβαρύνουν τις μικρότερες επιχειρήσεις, χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψιν τα περιορισμένα μέσα που διαθέτουν για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις.

Αυτό δεν είναι ανάπτυξη. Είναι εγκατάλειψη αυτών που κρατούν ζωντανή την ελληνική οικονομία. Είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα της έλλειψης στρατηγικής της Κυβέρνησης. Και εν τέλει αναφορικά με τις εκθέσεις βιωσιμότητας, ποιος μας εγγυάται την εφαρμογή τους; Ποιος εγγυάται ότι οι εκθέσεις βιωσιμότητας θα εξυπηρετήσουν τον σκοπό τους; Χωρίς σαφή εποπτεία και κριτήρια κινδυνεύουμε να έχουμε απλώς διακοσμητικές εκθέσεις που θα παραμείνουν αναξιοποίητες.

Σίγουρα, όμως, λείπει και κάτι πιο σημαντικό και αυτό δεν είναι άλλο από τη φωνή, την άποψη και τη γνώση των εργαζομένων. Πώς μπορούμε να μιλάμε για εκθέσεις βιωσιμότητας και να αφήσουμε απ' έξω εκείνους που κρατούν ζωντανές τις επιχειρήσεις; Γιατί οι εργαζόμενοι δεν είναι απλοί αριθμοί ή στατιστικά στοιχεία, είναι ο πυρήνας της επιχείρησης. Και η πρότασή μας είναι ξεκάθαρη. Οι απόψεις τους πρέπει να βρίσκουν θέση στις εκθέσεις βιωσιμότητας. Γιατί αυτό δεν είναι μόνο θέμα δικαιοσύνης, είναι θέμα δημοκρατίας. Είναι ο τρόπος να δώσουμε μια πραγματική ανθρώπινη διάσταση στις πολιτικές βιωσιμότητας των επιχειρήσεων. Και με μεγάλη χαρά ακούσαμε πριν λίγο τον Υπουργό να μας λέει ότι σκέφτεται θετικά την πρόταση του ΠΑΣΟΚ.

Σε αυτό το ποτ πουρί περί νομοθετικών διατάξεων με το άρθρο 66 παρατείνεται μέχρι τις 30 Απριλίου μία σειρά μέτρων για την αντιμετώπιση της ακρίβειας. Φυσικά δεν θα μπορούσε να λείψει άλλωστε και το «καλάθι του Άη-Βασίλη». Αλλά ας είμαστε ειλικρινείς η Κυβέρνηση αντί να δώσει λύσεις για την ακρίβεια που πλήττει τα νοικοκυριά και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, κάνει τα πάντα για να μετατρέψει το εισόδημα σε επιδοματικό χαρτζιλίκι.

Είναι αυτή η σοβαρή πολιτική; Είναι λύση να εξαρτώνται οι πολίτες από καλάθια και κουπόνια, που προσφέρουν προσωρινή ανάσα, αλλά δεν λύνουν το πρόβλημα; Ποιος ευνοείται από τα καλάθια αυτά; Μα φυσικά οι μεγάλοι παίκτες της αγοράς. Γιατί; Γιατί η Κυβέρνηση έχει φροντίσει να μεταφέρει το εισόδημα από τους καταναλωτές στους μεγάλους λιανέμπορους, αφήνοντας τους πολίτες στο περιθώριο. Αντί να μειώσει τον ΦΠΑ στα βασικά είδη και να πατάξει τη κερδοσκοπία, επιλέγει ημίμετρα που μοιάζουν περισσότερο με καλάθι προσφοράς δημοσίων σχέσεων σε δυσσχεσμένους πελάτες παρά με ουσιαστική πολιτική που

αφουγκράζεται την αγανάκτηση των πολιτών.

Και εδώ είναι το ερώτημα: Πού είναι η στρατηγική σας; Πού είναι τα μέτρα για την ενίσχυση της αγοραστικής δύναμης; Πού είναι οι πολιτικές σας για τη μείωση του κόστους ζωής; Οι πολίτες δεν ζητούν καλάθια, ζητούν αξιοπρέπεια. Η Κυβέρνηση πρέπει να καταλάβει ότι η ακρίβεια δεν αντιμετωπίζεται με επικοινωνιακά τρικ. Οι πολίτες δεν χρειάζονται χαρτζιλίκι. Χρειάζονται σταθερούς και αξιοπρεπείς μισθούς, χαμηλότερους φόρους στα βασικά αγαθά και ένα κράτος που δεν θα αφήνει κανέναν πίσω. Σας τα είπαμε τότε. Σας τα λέμε και τώρα. Απαιτείται ενίσχυση των εποπτικών αρχών και εντατικοποίηση των ελέγχων. Μία ισχυρή επιτροπή ανταγωνισμού είναι κρίσιμη για την πάταξη της αισχροκέρδειας και την προστασία των καταναλωτών.

Η Κυβέρνηση, όμως, αφήνει τις εποπτικές αρχές υποστελεχωμένες και χωρίς εργαλεία που χρειάζονται για να αντεπεξέλθουν και να επιτελέσουν το έργο τους. Αντί για πράξεις βλέπουμε μόνο προφάσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ώρα να σοβαρευτούμε. Οι πολίτες δεν αντέχουν άλλες ασκήσεις επικοινωνιακής φαντασίας, άλλα εποχικά καλάθια, άλλα ημίμετρα που θα μαζευτούν μόλις σβήσουν τα φώτα των ειδήσεων. Απαιτούν πραγματικές λύσεις και όχι υποσχέσεις που εξατμίζονται με την πρώτη αύξηση στην τιμή του γάλακτος ή του ψωμιού. Ας σταματήσει επιτέλους η Κυβέρνηση να παίζει με την υπομονή και την καθημερινότητα των πολιτών, γιατί η ακρίβεια δεν είναι νούμερα σε έναν πίνακα, είναι το καθημερινό δίλημμα του γονιού στο σουπερμάρκετ, το καθημερινό άγχος του συνταξιούχου για να πληρώσει το ρεύμα, η ανασφάλεια της νέας οικογένειας για το τι ξημερώνει αύριο. Και η πολιτική δεν είναι καλάθι, είναι ευθύνη, είναι δέσμευση, είναι όραμα για μια κοινωνία που αξίζει τα καλύτερα. Και αυτή την κοινωνία, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, την έχετε υποτιμήσει, την έχετε υποβαθμίσει, την έχετε ξεχάσει.

Εμείς, όμως, όχι.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε για την ακρίβεια στον χρόνο. Πάντα βρίσκω μια λέξη όπως «συνέπεια», «ακρίβεια», «οικονομία» αναλόγως του ρολογιού. Εδώ υπήρξε ακρίβης.

Να καλέσω στο Βήμα τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο της Νέας Αριστεράς τον κ. Θάνο Ηλιόπουλο για τη δική του τοποθέτηση.

Ορίστε, κύριε Ηλιόπουλε, έχετε τον λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριοι Υπουργοί, επιτρέψτε μου να ξεκινήσω με ένα παράδειγμα, το οποίο θεωρώ ότι πρέπει να αναφερθεί λίγο στην Αίθουσα για να βλέπουμε λίγο και το οξυγόνο, τι γίνεται έξω στην πραγματική ζωή και πού βρισκόμαστε.

Πριν λίγες μέρες βγαίνει επώνυμα ένας πολίτης από την Πάτρα –επώνυμα!- και καταγγέλλει ότι η μητέρα του δεν έχει μπει σε κανονικό κρεβάτι και βρίσκεται στη βραχεία νοσηλεία, στα επείγοντα για τρεις μέρες. Και η πρώτη αντίδραση του Υπουργού και ενός κομματικού στρατού είναι να μπαίνουν στα social media και να βρίζουν αυτόν τον πολίτη, να αμφισβητούν αυτά που λέει, να του λένε ότι λέει ψέματα, να δέχεται χυδαίες επιθέσεις από δικά σας κομματικά τρολ.

Μετά από τρεις μέρες ο άνθρωπος που είχε μιλήσει με το όνομά του, δυστυχώς, έχασε τη μητέρα του και μπαίνει ο κ. Γεωργιάδης και λέει «τα ειλικρινή μου συλλυπητήρια». Δεν υπάρχει άλλη χώρα στην Ευρώπη και δεν υπάρχει άλλη περίοδος στην ιστορία του τόπου που αυτή η χυδαιότητα θα γινόταν ανεκτή. Το γεγονός ότι ο κ. Γεωργιάδης είναι ακόμα στη θέση του μετά από το ότι έκανε χυδαία επίθεση σε άνθρωπο που έχανε τη μητέρα του είναι μια συλλογική σας χυδαιότητα. Δεν είναι λάθος, δεν είναι μεμονωμένο παράδειγμα, είναι ο τρόπος με τον οποίο λειτουργείτε απέναντι και στις πιο ευαίσθητες στιγμές μιας οικογένειας και ενός πολίτη. Και αυτή η χυδαιότητα σας σκεπάζει όλους γι' αυτά που έκανε ο κ. Γεωργιάδης και όχι μόνο στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Χθες είχαμε μια άλλη είδηση. Βγαίνει η διοίκηση στην ΥΠΕ και στέλνει όλη τη ΜΕΘ από το ΠΑΓΝΗ να πηγαίνει στον Άγιο Νικόλαο, γιατί έχουν καταρρεύσει συνολικά οι δομές υγείας. Και βγαίνουν οι γιατροί της ΜΕΘ από το ΠΑΓΝΗ στο Ηράκλειο και λένε «παραιτούμαστε». Και προφανώς πήρατε πίσω τα «εντέλλεσθε». Αλλά αυτό είναι θετικό, γιατί δείχνει ότι δεν είστε ανίκητοι, ότι αυτή η πολιτική της διάλυσης δεν είναι ανίκητη. Όταν υπάρχουν συλλογικές αντιστάσεις, αυτή η πολιτική θα μετράει ήττες.

Και επειδή είμαστε και σε ένα Υπουργείο, το οποίο θέλει να μιλάει πολύ για τα ζητήματα της ακρίβειας, σκεφτείτε το εξής. Με βάση επίσημα στοιχεία, ανάμεσα στο 2020 και στο 2023 χάθηκαν στο ΕΣΥ από τριακόσιες εξήντα χιλιάδες έως πεντακόσιες σαράντα χιλιάδες χειρουργεία. Με βάση επίσημα στοιχεία. Ξέρετε ότι τα χειρουργεία είναι ανελαστική δαπάνη. Αυτά τα χειρουργεία κάπου γίνανε και πιθανότατα γίνανε στον ιδιωτικό τομέα για όσους είχαν τα χρήματα να το καλύψουν. Αυτό είναι ένα στοιχείο που δείχνει την πολιτική που συζητάμε εδώ μέσα ως κόστος ζωής και ακρίβεια, που στην πραγματικότητα είναι πολιτική λεηλασίας.

Και έχοντας πει την πρώτη λέξη-κλειδί «ληηλασία», θέλω να δώσω ένα συγκεκριμένο παράδειγμα από μία καταγγελία που βγήκε σήμερα για το πώς διαχειρίζεστε τους κοινοτικούς πόρους. Ιστορίες αριστείας -δεν ξέρω ποιος αριθμός- 2.034, το έχουμε χάσει. Βγαίνει ο κ. Πιερρακάκης από το Υπουργείο Παιδείας και βγάζει μια προκήρυξη για ερευνητικά έργα: Σύμπραξη Ερευνητικής Αριστείας. Βαρυγδούπος τίτλος, 88 εκατομμύρια από το Ταμείο Ανάκαμψης, 88 εκατομμύρια για ερευνητικά έργα. Γίνονται οι αιτήσεις, ενενήντα επτά προτάσεις πέρασαν, εξακόσιες τριάντα τέσσερις κόπηκαν. Μέχρι εδώ, θα πει κάποιος, όλα καλά. Κάποιες αιτήσεις θα περνάγανε, κάποιες θα κόπηκαν.

Οι ερευνητές, που κατέθεσαν τις αιτήσεις που κόπηκαν, ζήτησαν οι άνθρωποι την έκθεση αξιολόγησης. Δικαίωμά τους να διαβάσουν στην έκθεση αξιολόγησης γιατί κόπηκαν. Οι εξακόσιες τριάντα τέσσερις αιτήσεις που κόπηκαν είχαν όλες στην ίδια έκθεση αξιολόγησης, τέσσερις σελίδες copy - paste σε ερευνητικά προγράμματα για διαφορετικά πεδία. Τέσσερις σελίδες copy - paste. Είστε τόσο αδιάτακτοι που βαρεθήκατε να γράψετε διαφορετική έκθεση αξιολόγησης. Δεν έχετε κανένα αίσθημα ντροπής; Αυτό μάλιστα σε ένα πρόγραμμα που οι αξιολογητές ορίστηκαν πέντε μήνες αφού κατατέθηκαν οι προτάσεις και δεν είναι από κανένα γνωστό μίτρωτο αξιολόγησης. Συγχωρήστε με, αλλά φαίνεται ότι οι αξιολογήσεις γίνανε σε πολιτικά γραφεία, δεν γίνανε από αξιολογητές πραγματικούς και γι' αυτό ένας μετακλητός θα έγραφε ένα copy - paste και το στείλατε εξακόσια τριάντα τέσσερα e-mail. Αλλά να ξέρετε ότι και εσείς και ο κ. Πιερρακάκης θα απαντήσει σε αυτά. Γιατί το πώς χρησιμοποιείτε αυτά τα κονδύλια του Ταμείου Ανάκαμψης είναι μία συνολικότερη μεθοδολογία για το τι σημαίνει λεηλασία των δημόσιων πόρων και της κοινωνίας.

Και εδώ ερχόμαστε και στη δεύτερη λέξη-κλειδί: λεηλασία και αναδιανομή. Άκουσα τον κύριο Υπουργό σε μία συζήτηση χθες που είχε με έναν δικό σας Βουλευτή να λέει ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα για την ακρίβεια είναι τα ενοίκια. Θα πω ότι είναι η μισή αλήθεια. Προφανώς προσπαθούσε να διώξει από το δικό του Υπουργείο, να πετάξει την μπάλα σε έναν άλλον Υπουργό. Φαίνεται ποια είναι η συνοχή της κυβερνητικής παράταξης, όταν ένας Υπουργός πετάει μπαλάκια στον άλλον. Αυτή είναι η μισή αλήθεια. Να σας πω την άλλη μισή αλήθεια για το ρεύμα και θα φτάσουμε και στα ενοίκια.

Τον Ιούνιο του 2020 θυμάστε πόσο ήταν μεσοσταθμικά η τιμή του ρεύματος, της μεγαβατώρας; Τον Ιούνιο του 2020, όχι δέκα χρόνια πριν. Ήταν 38 ευρώ. Ήταν 38 ευρώ τον Ιούνιο του 2020 και ήρθε ο Χατζηδάκης μετά τον Σεπτέμβριο και είπε «θα σπάσουμε αβγά στην αγορά ενέργειας». Και αφού έσπασε τα αυγά ο κ. Χατζηδάκης, η τιμή της μεγαβατώρας πήγε μεσοσταθμικά στα 460 ευρώ και μεμονωμένες τιμές μέχρι και 940 ευρώ. Αυτό δεν είναι ακρίβεια. Αυτό είναι ληστεία κανονική, ληστεία με δικιά σας υπογραφή.

Το θυμάστε ότι πέρυσι έκλεισε η τελευταία υαλοφυγία της χώρας, η «ΓΙΟΥΛΑ»; Ξέρετε πόσες βιομηχανικές μονάδες κλείνουν όλο αυτό το διάστημα, γιατί έχουν τεράστιο πρόβλημα με το ενεργειακό κόστος; Σε όποια βιομηχανική περιοχή πηγαί-

νουμε, μας λένε οι άνθρωποι «δεν μπορούμε καν να πάρουμε άδεια για να συνδέσουμε φωτοβολταϊκά στο σύστημα» και την ίδια στιγμή δίνετε άδειες για φωτοβολταϊκά σε αγροτική καλλιέργισιμη γη και δεν αισθάνεστε ότι υπάρχει κάποια αντίφαση εδώ. Βιομηχανικές παραγωγικές μονάδες να μην μπορούν να πάρουν άδεια για φωτοβολταϊκά και άρα φθηνότερο ρεύμα, αλλά να βάζουμε φωτοβολταϊκά σε καλλιέργισιμη γη και να έχουμε 16% κάτω αγροτική παραγωγή στη χώρα, η μεγαλύτερη μείωση σε όλη την Ευρώπη. Άρα το κομμάτι της ακρίβειας σε σχέση με το ρεύμα έχει τη δική σας υπογραφή.

Πάμε τώρα και στα ενοίκια που ήθελε ο κ. Θεοδωρικάκος να συζητήσει χθες με τον κ. Βλάχο. Μία πρώτη φράση. Αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα οι ληξιπρόθεσμες οφειλές με βάση τα τελευταία επίσημα ευρωπαϊκά στοιχεία αφορούν το 47% των ελληνικών νοικοκυριών. Ποιος είναι ο ευρωπαϊκός μέσος όρος; Είναι 9%. Και έρχεστε και δίνετε συγχρητήρια στον εαυτό σας! Πού θέλετε να φτάσει για να πείτε ότι κάτι δεν πάει καλά; Πρέπει να φτάσει στο 53, στο 54, στο 60; Είναι 47% στην Ελλάδα ληξιπρόθεσμο, 9% στην Ευρώπη. Πού θέλετε να φτάσει για να πείτε ότι δεν πάει καλά, ότι κάτι πηγαίνει στραβά; Αλλά αυτό είναι το πρόβλημα. Δεν πηγαίνει στραβά, γιατί αυτή είναι η πολιτική σας. Η πολιτική σας είναι η βίαιη αναδιανομή και η λεηλασία. Δεν ισχύει ότι δεν έχετε πρόγραμμα, δεν ξέρετε τι κάνετε, δεν έχετε στρατηγική, κάνετε λάθη. Δεν κάνετε λάθη. Υλοποιείτε το πιο βίαιο ταξικό πρόγραμμα που έχει υλοποιηθεί στη χώρα τα τελευταία πενήντα χρόνια.

Αν θέλατε να κάνετε κάτι για τα ενοίκια, θα έπρεπε να ξεκινήσετε αμέσως από την κατάργηση της Golden Visa και πολύ αυστηρούς περιορισμούς για τη βραχυχρόνια μίσθωση, κατάργηση για τα νομικά πρόσωπα και πολύ αυστηρό όριο για τα φυσικά πρόσωπα και με συγκεκριμένο όριο ημερών. Αλλά δεν τα θέλετε ούτε αυτά, γιατί εσείς βλέπετε τη χώρα σαν οικόπεδο, ένα οικόπεδο για να γίνεται real estate.

Έρχομαι στο κεντρικό ζήτημα που ανέδειξε και η εισηγήτρια μας, η κ. Πέρκα, σε σχέση με το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα, το οποίο θεωρώ ότι είναι πραγματικά προβληματικό και το λέω όσο πιο ευγενικά μπορώ. Κοιτάξτε λίγο. Σε όλα τα τελευταία χρόνια του ελληνικού κράτους στους αναπτυξιακούς νόμους υπήρχε ένας βασικός κανόνας. Ο βασικός κανόνας έλεγε ότι επειδή η αγορά δεν τα λύνει αυτά τα προβλήματα, οι αναπτυξιακοί νόμοι πρέπει να ασχολούνται και με τις περιφερειακές ανισότητες. Εσείς τον καταργήσατε στα πρακτικά αυτό τον κανόνα με το «Ελλάδα 2.0». Δεν σας ενδιαφέρουν πια οι περιφερειακές ανισότητες. Ζήτημα είναι απλά να απορροφηθούν τα κονδύλια, να πάνε σε τομείς που εσείς επιλέγετε με όλους τους τρόπους που επιλέγετε. Πρέπει να είστε μόνοι και στην Ευρώπη που έχετε εξαιρέσει αντιπλημμυρικά έργα από το Ταμείο Ανάκαμψης. Δεν το έχει κάνει κανείς άλλος αυτό.

Και προχωράτε και έρχεστε σήμερα εδώ και καταργείτε και το δεύτερο στοιχείο που είχαν οι αναπτυξιακοί νόμοι, το κριτήριο της διαφάνειας και τον αντικειμενικό χαρακτηρισμό για το πώς μία επένδυση μπορεί να μπει μέσα σε αυτό το πλαίσιο. Πώς το κάνετε αυτό; Με τις εμβληματικές επενδύσεις, όπου όχι μόνο θα έχουμε πόρους από το Ταμείο Ανάκαμψης, θα έχουμε πόρους και από το ΠΔΕ. Και έρχεστε εδώ στην πραγματικότητα και κάνετε δύο τεράστια ρουσφέτια στις εμβληματικές επενδύσεις:

Ένα στα ναυπηγεία με όλα τα εργασιακά προβλήματα που υπάρχουν και αυτή τη στιγμή, με καταγγελίες τις οποίες κάνετε ότι δεν βλέπετε για μη καταβολή δεδουλευμένων, δώρων κ.λπ., αλλά δεν πειράζει, είναι φίλοι της Κυβέρνησης, όποτε δεν τους ακουμπάμε. Και ένα δεύτερο, κατά τη γνώμη μας ακόμα χειρότερο, με το περιβαλλοντικό έγκλημα στις Σκουριές, γιατί είναι περιβαλλοντικό έγκλημα αυτό το οποίο γίνεται στις Σκουριές. Και όχι μόνο είναι περιβαλλοντικό έγκλημα, είναι περιβαλλοντικό έγκλημα απέναντι και σε απατεώνες. Σε απατεώνες που δεν έχουν σεβαστεί καν τις συμβατικές υποχρεώσεις που είχαν απέναντι στο ελληνικό κράτος. Η «Ελληνικός Χρυσός» έχει παραβιάσει αυτές τις υποχρεώσεις απέναντι στην πολιτεία. Δεν εκπλήρωσε ούτε καν τη συμβατική της υποχρέωση, δηλαδή την παραγωγή επεξεργασμένου χρυσού εντός του πλαισίου των ευρωπαϊκών περιβαλλοντικών περιορισμών.

Κακό πράγμα οι περιβαλλοντικοί περιορισμοί! Έχουμε γεμίσει μικρούς Τραμπ και στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Τώρα σιγά μην ακολουθούμε την περιβαλλοντική νομοθεσία. Η κλιματική κρίση δεν υπάρχει, η κλιματική αλλαγή δεν υπάρχει. Τέτοια πράγματα ακούμε. Και ήρθατε εσείς και απαλλάξατε την εταιρεία από την υποχρέωση, δηλαδή νομιμοποιήσατε την παρανομία -αυτό κάνατε με την «Ελληνικός Χρυσός»- και της επιτρέψατε να εξάγει χρώμα στην Κίνα με μηδενικό όφελος για την ελληνική οικονομία. Και τι λέει η διάταξη την οποία μας ζητάτε να υπερψηφίσουμε σήμερα εδώ; «Επενδύσεις για την παραγωγή, ανάκτηση, εξόρυξη, διαχωρισμό, διύλιση και επεξεργασία ή ανακύκλωση κρίσιμων πρώτων υλών στρατηγικής σημασίας».

Τι λείπει από αυτή τη διάταξη; Η παραγωγή τελικού προϊόντος. Δηλαδή, μια οικονομία «Μπανανία», κανονικό «Ελ Ντοράντο». Θα έρχεται η κάθε τέτοια εξορυκτική επιχείρηση, θα κάνει ό,τι καταλαβαίνει, θα κάνει οικόπεδο έναν ολόκληρο τόπο και ούτε καν θα κάνει τελικό προϊόν. Δηλαδή ακόμα και με το αντιπεριβαλλοντικό δικό σας πλαίσιο ούτε καν θα κάνουν τελικό προϊόν και θα κάνουν εξαγωγές μετά. Κι αυτή είναι αντίληψη τώρα για το τι είναι η ελληνική οικονομία. Η αντίληψή σας είναι κανονικό «Ελ Ντοράντο». Μετατρέπετε τη χώρα σε μία τριτοκοσμική «Μπανανία». Αυτό κάνετε.

Οι Σκουριές είναι ένα ακραίο παράδειγμα αυτού του οικονομικού μοντέλου, αλλά και του μοντέλου περιβαλλοντικής καταστροφής. Και μόνο πέρα από όλα τα άλλα προβλήματα, τα οποία ανέπτυξε και η κ. Πέρκα εισαγωγικά και μόνο αυτό να υπήρχε στο νομοσχέδιο, αυτό το νομοσχέδιο πρέπει να καταψηφιστεί από κάθε προοδευτική πολιτική δύναμη.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κ. Ηλιόπουλο.

ANNA MANH-ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ορίστε, κυρία Υπουργέ. Θέλετε να καταθέσετε νομοτεχνικές βελτιώσεις;

ANNA MANH - ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Θα ήθελα να ανακοινώσω στο Σώμα ότι καταθέτω νομοτεχνικές βελτιώσεις.

(Στο σημείο αυτό η Υφυπουργός Ανάπτυξης κ. Άννα Μάνη-Παπαδημητρίου καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες νομοτεχνικές βελτιώσεις, οι οποίες έχουν ως εξής:

ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕ ΤΙΤΛΟ
«Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του
Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ)
537/2014, της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ, της Οδηγίας 2006/ 43/ΕΚ και της Οδηγίας
2013/34/ΕΕ, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (L 322)
και της κατ' εξουσιοδότηση Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2775 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου
2023, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και
του Συμβουλίου όσον αφορά τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους για τις πολύ
μικρές, τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους».

1. Στο άρθρο 18 του σχεδίου νόμου:
 - α) στο εισαγωγικό εδάφιο μετά από τις λέξεις «Οι υποχρεώσεις των εκδοτών του άρθρου 17» προστίθενται οι λέξεις «του ν. 3556/2007 (Α' 91)»,
 - β) στην υποπερ. αα) μετά από τις λέξεις «και του ν. 3556/2007» διαγράφεται η αναφορά «(Α' 91)».
2. Στο άρθρο 27 του σχεδίου νόμου:
 - α) στην υποπερ. ββ) του προοιμίου, οι λέξεις «καθώς και ένδειξη του αν η εγγραφή» αντικαθίστανται από τις λέξεις «καθώς και ένδειξη για το αν η εγγραφή»,
 - β) στην περ. θ) της εσωτερικής παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4449/2017, οι λέξεις «καθώς και ένδειξη του αν η εγγραφή» αντικαθίστανται από τις λέξεις «καθώς και ένδειξη για το αν η εγγραφή».
3. Στο άρθρο 38 του σχεδίου νόμου:
 - α) στην περ. β) του προοιμίου, οι λέξεις «έναν (1) έως τρεις (3) μήνες» αντικαθίσταται από τις λέξεις «ένα (1) έως τρία (3) έτη»,
 - β) στην περ. στ) της παρ. 10 του εσωτερικού άρθρου 34 του ν. 4449/2017, η λέξη «έναν» αντικαθίσταται από τη λέξη «ένα».
4. Στην εσωτερική περ. β) του ορισμού του κύκλου εργασιών (καθαρού) (net turnover) του Παραρτήματος Α' του ν. 4308/2014 του άρθρου 49 του σχεδίου νόμου, οι λέξεις «και για τα πιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται στο Παράρτημα Α'» αντικαθίστανται από τις λέξεις «που αναφέρονται στο παρόν Παράρτημα, ο «(καθαρός) κύκλος εργασιών» ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 35 και την παρ. 2 του άρθρου 66 της Οδηγίας 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου. Για τα πιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται ομοίως στο παρόν Παράρτημα, ο «(καθαρός) κύκλος εργασιών» ορίζεται σύμφωνα με την περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 43 της Οδηγίας 86/635/ΕΟΚ του Συμβουλίου.».
5. Στον τίτλο του άρθρου 51, η λέξη «άρθρου» αντικαθίσταται από τη λέξη «άρθρο».
6. Στην εσωτερική παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 4919/2022 του άρθρου 55 του σχεδίου νόμου:
 - α) στην περ. ε) οι λέξεις «των άρθρων 26, 38 και 41» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των άρθρων 26 και 38»,
 - β) στην περ. ζ) οι λέξεις «του άρθρου 35» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του άρθρου 34, της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 35».
7. Στον τίτλο του άρθρου 68, μετά από τις λέξεις «δεν κατέβαλλαν τέλη» διαγράφεται η λέξη «του».
8. Μετά από το άρθρο 72 του σχεδίου νόμου, προστίθενται κατά σειρά οι υπ' αρ. 293/12 9.12.2024 και 294/13 9.12.2024 τροπολογίες.
9. Στο άρθρο 74 του σχεδίου νόμου:

- α) η υφιστάμενη παράγραφος αριθμείται με «1.»,
β) προστίθεται δεύτερη παράγραφος ως εξής: «2. Η ισχύς του άρθρου 77 αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2025.». (όπου το άρθρο 77 είναι το άρθρο 5 της υπ' αρ. 293/12 9.12.2024 τροπολογίας, όπως αυτή θα προστεθεί κατά σειρά με τη νομοτεχνική υπ' αρ. 8.)

Αθήνα, 10 Δεκεμβρίου 2024

Ο Υπουργός Ανάπτυξης

PANAGIOTIS

THEODORIKAKOS

10.12.2024 14:56

Παναγιώτης Θεοδωρικάκος

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ωραία. Παρακαλώ να φωτοτυπηθούν και να διανεμηθούν στους συναδέλφους εισηγητές και ειδικούς αγορητές.

ANNA MANH - ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Επίσης, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα για ένα λεπτό τον λόγο για να απαντήσω στον κύριο συνάδελφο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ANNA MANH - ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Ηλιόπουλε, θα ήθελα να κάνω μια μικρή αναφορά στα όσα θίξατε για ένα πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο είναι ενταγμένο στο Ταμείο Ανάκαμψης.

Θα πρέπει να γνωρίζετε, κύριε συνάδελφε, πως ό,τι έχει να κάνει κυρίως με το Ταμείο Ανάκαμψης, αλλά και με όλα τα άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία, τα οποία έχει η Κυβέρνηση, περνούν μια σειρά από πολύ αυστηρούς ελέγχους από όλες τις υπηρεσίες σχεδόν του κάθε Υπουργείου. Να είστε βέβαιοι ότι οι υπάλληλοι των Υπουργείων ελέγχουν εξονυχιστικά τη ροή της κάθε ένταξης. Και πέραν αυτού, υπάρχει και η Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία εν κατακλείδι ελέγχει τον τρόπο ένταξης. Βέβαια, είναι ένα πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας και δεν ξέρω τις λεπτομέρειες ακριβώς.

Πέραν αυτού, θα πρέπει όλοι να αναγνωρίσουμε ότι με πρωτοβουλία του Έλληνα Πρωθυπουργού, του Κυριάκου Μητσοτάκη, εγκρίθηκε αυτό το σπουδαίο χρηματοδοτικό εργαλείο των 36 δισεκατομμυρίων ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης, χρήματα τα οποία αφήνουν ένα δυνατό αποτύπωμα στην ελληνική οικονομία και στις δημόσιες επενδύσεις, αλλά και στις ιδιωτικές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε την κυρία Υπουργό.

Τον λόγο τώρα έχει, προκειμένου να απαντήσει, ο κ. Νάσος Ηλιόπουλος, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Αριστεράς.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα σεβαστώ και τον χρόνο γιατί κατανοώ ότι δεν μπορεί η κυρία Υπουργός να γνωρίζει τις λεπτομέρειες γιατί είναι έργο άλλο Υπουργείου.

Όμως, σας είπα κάτι πάρα πολύ απλό. Όταν σε εξακόσιες τριάντα τέσσερις αιτήσεις ερευνητικών προγραμμάτων η απάντηση της έκθεσης αξιολόγησης που τα κόβει είναι το ίδιο τετρασέλιδο copy - paste, αυτό που είπατε για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους ευρωπαϊκούς μηχανισμούς ελέγχου, πάλι καλά. Και ξέρετε ότι, ήδη, είστε ελεγχόμενοι για έργα που έχουν γίνει στην ψηφιακή πολιτική, με απευθείας αναθέσεις που έγιναν στην ψηφιακή πολιτική. Αυτή τη στιγμή η χώρα είναι ελεγχόμενη γι' αυτά τα έργα.

Εμείς θα επανέλθουμε με τις πολύ συγκεκριμένες καταγγελίες γιατί δεν διαψεύσατε καμμία από αυτές τις καταγγελίες. Σας είπα ότι σε εξακόσια τριάντα τέσσερα έργα τα οποία δεν εντάχθηκαν, τους απάντησαν με την ίδια αιτιολογική έκθεση. Αν μπορείτε να το δικαιολογήσετε αυτό εσείς, είμαι σίγουρος ότι σε οποιαδήποτε ιδιωτική συζήτηση δεν θα μπορούσατε να το δικαιολογήσετε. Καταλαβαίνετε τώρα ότι κάτι έχει γίνει. Ξέρετε ότι δεν είναι στο δικό σας Υπουργείο και δεν μπορείτε να απαντήσετε –γι' αυτό δεν θα το τραβήξω άλλο–, αλλά να ξέρετε ότι αυτό που κάνει το Υπουργείο Παιδείας αφορά και εσάς και η Κυβέρνηση θα πρέπει να απαντήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κ. Ηλιόπουλο.

Θα δώσω τον λόγο τώρα στον Υπουργό κ. Θεόδωρο Σκυλακάκη, προκειμένου, αν δεν κάνω λάθος, κύριε Υπουργέ, να τοποθετηθείτε επί της τροπολογίας με γενικό αριθμό 294 και ειδικό 13. Βεβαίως υπογράφετε και την άλλη, αλλά νομίζω σε αυτή, κυρίως, θα αναφερθείτε.

Έχετε τον λόγο για την τοποθέτησή σας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Θα καταθέσω και μία μικρή νομοτεχνική σε αυτή την τροπολογία. Να ξεκινήσω από τη νομοτεχνική.

Στην τροπολογία με γενικό αριθμό 294 στο εσωτερικό άρθρο 45 της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της τροπολογίας προστίθε-

ται η φράση «με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων του Ενωσιακού Δικαίου», η οποία πάντα πρέπει να υπάρχει, αλλά πολλές φορές είναι χρήσιμο και να καταγράφεται.

Τώρα, η τροπολογία έχει τρία άρθρα που αφορούν στην ουσία το Υπουργείο. Το πρώτο είναι ο προσδιορισμός του τρόπου καταμέτρησης ιδιοκαταναλώσεων σε σταθμούς αποθήκευσης ενέργειας. Εδώ λύνουμε το πρόβλημα του τρόπου μέτρησης των ιδιοκαταναλώσεων των σταθμών, δηλαδή ποια κομμάτια της κατανάλωσης πηγαίνουν για τη λειτουργία του ίδιου του σταθμού που πρέπει να είναι αποσαφηνισμένα, για να μπορέσουν οι σταθμοί να συνδεθούν. Έχουμε διαγωνισμούς που έχουν γίνει και είναι σε εξέλιξη η εγκατάσταση. Γι' αυτό είναι απαραίτητη και επείγουσα αυτή η τροπολογία, συν ότι περάσαμε, όπως ξέρετε, πριν από έναν μήνα περίπου έναν νόμο, με τον οποίο απελευθερώσαμε τελείως την αποθήκευση και γι' αυτόν τον σκοπό, επίσης, είναι ανάγκη αυτή η τροπολογία.

Η δεύτερη τροπολογία αφορά στη Μελίτη. Στη Μελίτη δίνουμε μια τρίμηνη παράταση όχι διότι περιμένουμε ότι θα χρησιμοποιηθεί. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο αν υπάρξει πολύ έντονη παραγωγική ανάγκη. Αυτή τη στιγμή το ηλεκτρικό μας σύστημα εξαγεί πολύ μεγάλες ποσότητες ενέργειας. Τώρα που μιλάμε 2 GW πηγαίνουν για εξαγωγές και ο χειμώνας προβλέπεται ότι θα έχει αυτή την εξαγωγική διάσταση.

Συνεπώς, δεν θέλουμε να βρεθούμε σε κατάσταση, αν υπάρξει κάποια δυσμενής εξέλιξη από πλευράς ζήτησης, να μην μπορούμε να καλύψουμε τις ανάγκες του ηλεκτρικού συστήματος. Γι' αυτό δίνουμε αυτήν την τρίμηνη παράταση στη Μελίτη. Του χρόνου αυτό δεν θα είναι αναγκαίο γιατί θα έχουν μπει –τουλάχιστον, μία που τελειώνει δοκιμαστική περίοδος συν άλλη μία που ξεκινά δοκιμαστική περίοδος– μεγάλες μονάδες φυσικού αερίου συν οι εγκαταστάσεις των ΑΠΕ όλο το διάστημα που θα ακολουθήσει. Είμαστε πολύ ασφαλείς για το ότι δεν θα ξαναχρεωστούμε τη Μελίτη τον επόμενο χρόνο. Μην ξεχνάτε ότι ο λιγνίτης όταν μπαίνει είναι και πάρα πολύ ακριβός, δηλαδή η Μελίτη κοστίζει πάνω από 200 ευρώ η μεγαβατώρα, όταν μπαίνει. Αυτό είναι το βασικό κόστος χονδρικής, όχι τελικό κόστος καταναλωτή.

Και, τέλος, έχουμε μία ρύθμιση για κάλυψη αναγκών εγκατάστασης ποδοσφαιρικών γηπέδων, τροποποίηση του άρθρου 45 του ν.4872/2021, που αφορά στη δυνατότητα να γίνονται ποδοσφαιρικά γήπεδα φυσικού ή συνθετικού χλοοτάπητα μεγάλων διαστάσεων στον άξονα από την αρχή μέχρι το τέλος της Αττικής Οδού, από την περιοχή των Μεγάρων σχεδόν μέχρι την περιοχή Σταυρού – Παλλήνης – Σπάτων.

Αυτή είναι η τροπολογία και είμαι διατεθειμένος να απαντήσω σε ό,τι χρειαστεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Όπως βλέπω και όπως και η κοινοβουλευτική τάξη ορίζει, θα δώσω πρώτα τον λόγο για τη δική του τοποθέτηση, όσον αφορά στην τροπολογία, στον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο...

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ναι, έχετε τον λόγο εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία ως ειδικός αγορητής.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Κύριε Σκυλακάκη, όπως αντιλαμβάνεστε, το άρθρο 3 της τροπολογίας που καταθέσατε αλλάζει άρθρο ένα υφιστάμενο status quo που για εμάς τους μηχανικούς σε χωροταξικό επίπεδο είναι «ευαγγέλιο». Εδώ, δηλαδή, προτείνετε το εξής «σε όλον τον άξονα ανατολής-δύσης, που είτε είναι επαφή είτε γειτνιάζει με τη ζώνη της Αττικής Οδού».

Δεν ξέρω αν αντιλαμβάνεστε ότι αυτό που κάνετε, αυτή η εξαίρεση που λαμβάνει χώρα για αθλητικές και κοινόχρηστες χρήσεις ή οτιδήποτε άλλο προκύψει, προσκρούει μετωπικά με το ειδικό χωροταξικό πλαίσιο, ανάλογα των περιοχών που διέπει γιατί είναι και μεγάλος ο άξονας απ' ό,τι βλέπω και είναι καλό να μας εξηγήσετε. Αυτά δεν συνηθίζονται, μάλιστα θα έλεγα ότι αυτό είναι αντένδειξη γιατί υπάρχουν αλλαγές. Όταν υπάρχει ένα ειδικό χωροταξικό πλαίσιο, όταν υπάρχει μια μελέτη χωροταξικού, ρυμοτομικού, πολεοδομικού χαρακτήρα, είναι καλό να τη σεβόμαστε και όχι να ερχόμαστε με λογικές –οσμή ΕΡΕ του '60 είναι αυτό-

Μαυρογιαλούρου και να βάζουμε κατά το δοκούν και να αλλάζουμε τις χρήσεις.

Θέλω να μας εξηγήσετε εδώ στο ελληνικό Κοινοβούλιο προς τι αυτή η αλλαγή που προτείνετε, η οποία -το τονίζω- δεν είναι μια απλή αλλαγή. Αλλαγές όρου στις χρήσεις γης είναι πολύ σοβαρό ζήτημα για να αλλάξει ανά περίπτωση. Δεν είμαστε εκ προοιμίου αρνητικοί, αρκεί να ακούσουμε ποιο ήταν το αίτιο; Για ποιον λόγο συντελείται αυτό από την πλευρά σας και φυσικά, να τοποθετηθούμε επί της ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κ. Μαμουλάκη.

Τώρα, να δώσω τον λόγο πρώτα στην κ. Πέρκα ως ειδική αγορήτρια της Νέας Αριστεράς και αμέσως μετά θα πάρετε τον λόγο εσείς κυρία Καραγεωργοπούλου.

Ορίστε, κυρία Πέρκα, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Κύριε Υπουργέ, όπως καταλαβαίνετε, η ερώτησή μου αφορά στον σταθμό της Μελίτης που είναι στην περιοχή μου, ο οποίος τίθεται σε καθεστώς ψυχρής αφετηρίας. Αναφέρετε για τον πανάκριβο λιγνίτη που είναι 200 ευρώ η μεγαβατώρα, όταν στο Χρηματιστήριο μπαίνουν οι ΑΠΕ και όλοι αμείβονται έως και 900 ευρώ τη μεγαβατώρα, ενώ δεν έχετε κάνει παρέμβαση εκεί. Τέλος πάντων, όμως, δεν είναι αυτή η διαφωνία. Είναι απαράδεκτο αυτό που γίνεται.

Ωστόσο, βλέπω ότι παίρνει μια παράταση λειτουργίας μέχρι 31 Μαρτίου. Γιατί; Για λόγους ενεργειακής ασφάλειας. Για ακόμα μια φορά -και πραγματικά πια πρέπει να λειτουργήσετε λίγο πιο σοβαρά- δείχνει μια προχειρότητα. Εξαγγέλθηκε μια απολιγνιτοποίηση, θα έκλεινε το 2023, μετά θα έκλεινε το 2022, μετά πήγε το 2025, μετά πάει το 2026, τώρα παίρνει τρεις μήνες γιατί μπορεί να μην έχουμε ενέργεια και ασφάλεια, διότι δεν έχετε φροντίσει να γίνουν όλα τα υπόλοιπα. Και τι κάνετε; Το είπατε. Όσπου να γίνουν μονάδες φυσικού αερίου είναι εγκληματικό να κόβεις ένα ορυκτό καύσιμο, ομνύοντας την πράσινη μετάβαση, αντικαθιστώντας το με ένα άλλο ορυκτό που είναι το φυσικό αέριο. Γιατί και τις ΑΠΕ δεν προχωρήσατε, γιατί τις ενεργειακές κοινότητες δεν τις στηρίζατε, γιατί δεν υπάρχει ηλεκτρικός χώρος στην περιοχή να μπουν οι δήμοι να κάνουν ενεργειακές κοινότητες να φροντίσουν τα ευάλωτα.

Κάτι τελευταίο. Εκατόν εξήντα εργαζόμενοι ήταν στον «ΑΗΣ Μελίτης» και εκατόν είκοσι εργολαβικοί. Τι θα γίνει με αυτούς τους ανθρώπους; Μία ρύθμιση, κάποια στιγμή, για να δούμε κάτι θετικό για το μέλλον των ανθρώπων που έχουν αφιερώσει τη ζωή τους, γιατί έχετε εξαρτήσει η ελληνική πολιτεία -όλοι, όλα αυτά τα χρόνια-, το ΑΕΠ της περιοχής με την παραγωγή λιγνίτη -45% του ΑΕΠ- και ξαφνικά σβήνουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Τα φορτηγά δεν έχουν δουλειά, γιατί έχετε κάνει στρατηγικό επενδυτή εκεί τον κ. Μυτιληναίο που παίρνει φορτηγά από τη Βόρεια Μακεδονία γιατί είναι πιο φτηνά.

Το ελληνικό δημόσιο, δηλαδή, υπογράφει συμβάσεις και δεν φροντίζει να κάνει κάποια αντισταθμιστικά και να πει εργασιακά θα βάλεις αυτό, θα πάρεις τον τάδε να ζήσει η περιοχή. Καταστρέφεται μια ολόκληρη περιοχή, μια περιοχή που έδωσε φως σε όλη τη χώρα και στηρίξε το μεγαλύτερο βιομηχανικό εγχείρημα και έχει ακόμη επιπτώσεις. Πού είναι οι αποκαταστάσεις των εδαφών; Πού είναι τα εδάφη που θα γύριζαν πίσω στην τοπική κοινωνία και στους αγρότες; Πού είναι τα αγροφωτοβολταϊκά; Πού είναι οι ενεργειακές κοινότητες -που παρουσιάζατε ένα πρόγραμμα- για να συνδεθούν με επενδυτές που έχουν έτοιμη άδεια λειτουργίας;

Είναι τραγικό αυτό που γίνεται, είναι ιστορικό, και θα το χρεωθείτε για πάντα, κύριε Υπουργέ, και εσείς και οι προκάτοχοί σας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Τον λόγο τώρα έχει ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Πλεύσης Ελευθερίας, η κ. Καραγεωργοπούλου.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Με τη συγκεκριμένη τροπολογία και την επόμενη που φέρατε εχθές το βράδυ τη νύχτα -11 η ώρα είναι η συγκεκριμένη που επισημειώνει το δικό σας Υπουργείο- επιβεβαιώνετε τον κανόνα που

συμβαίνει στην Κυβέρνησή σας, να νομοθετείτε με τον κάκιστο δυνατό τρόπο, κατά παράβαση του ίδιου του νόμου, περί καλής νομοθέτησης που ψήφισε η δική σας Κυβέρνηση.

Αφ' ενός οι διατάξεις οι οποίες περιλαμβάνει είναι ακατάλλητες, αφ' ετέρου ο χρόνος που δόθηκε ήταν ελάχιστος για τη μελέτη και την εξακρίβωση του, τελικά, τι αντικαθίσταται. Τροποποιείτε νόμους που η ίδια Κυβέρνησή σας ψήφισε, τον νόμο 5140/24, τον προηγούμενο, επίσης, νόμο του 2023 που εσείς ψηφίσατε και έρχεστε με τη θρασύτητα των παρατάσεων προθεσμιών να μιλάτε για τα επιδόματα και λοιπές παροχές σε χρήμα προπληρωμένης κάρτας, που η λήξη τους πλέον παρατείνεται μέχρι τις 15 Μαρτίου του 2025 και δεν σας απασχολεί στο Υπουργείο σας το γεγονός ότι μέσα στον μήνα Δεκέμβριο του 2024 τα ελληνικά νοικοκυριά είδαν επιδότηση στο ρεύμα 1,5 μόλις λεπτό ανά κιλοβατώρα.

Δεν έχετε να σκεφτείτε τίποτε για τις απαιτήσεις της ελληνικής κοινωνίας και το πώς διαβιώνουν οι Έλληνες πολίτες και τα ελληνικά νοικοκυριά και σας απασχολεί να νομοθετήσετε, με τον πλέον πρόχειρο τρόπο που ήδη ο ίδιος επαληθεύσατε, κι έρχεστε και φέρνετε και νομοτεχνική βελτίωση, πού; Στην τροπολογία σας!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς σας ευχαριστούμε.

Κύριε Υπουργέ θέλετε να δώσετε κάποια απάντηση;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ναι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Δεν ήξερα αν υπάρχει κάποιος άλλος Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, γι' αυτό δεν έσπευσα.

Να απαντήσω και στα τρία θέματα που τέθηκαν, σε σχέση με το θέμα των αθλητικών εγκαταστάσεων. Εδώ πέρα έχουμε περιορισμούς από τον -παλιό πια- νέο οικοδομικό κανονισμό που καθιστούν αδύνατη την πλήρωση προδιαγραφών, που τίθενται από τους εθνικούς και διεθνείς κανονισμούς για τις εγκαταστάσεις ποδοσφαιρικών γηπέδων. Γίνεται, λοιπόν, αυτή η παρέμβαση η οποία σημειώστε ότι είναι πάρα πολύ ήπια παρέμβαση, διότι μιλάμε στην περιοχή της Αττικής για ποσοστό κάλυψης που είναι κάτω από 5% και για συντελεστή δόμησης που δεν υπερβαίνει το 0,08%. Συνεπώς, μιλάμε για μία εξαιρετικά ήπια παρέμβαση σε μία περιοχή που επιτρέπει την ανάπτυξη αθλητικών εγκαταστάσεων, γιατί διευκολύνεται από την Αττική Οδό για ολόκληρη την Αττική.

Σε σχέση τώρα με αυτά που άκουσα για τη Μελίτη και την έλθειση προγραμματισμού, μου κάνει εντύπωση αυτό που λέει η Νέα Αριστερά -παλιό ΣΥΡΙΖΑ- γιατί αντικαθιστούμε το λιγνίτη με φυσικό αέριο, όταν εμείς αυτό που παραλάβαμε από τον ΣΥΡΙΖΑ ήταν πλήρες πάγωμα των επενδύσεων στις ΑΠΕ. Ελάχιστες επενδύσεις στις ΑΠΕ οι οποίες τώρα πολλαπλασιάστηκαν -διπλασιάσαμε τις ΑΠΕ στη δική μας περίοδο, τεράστια αύξηση- και άπειρα εργοστάσια φυσικού αερίου. Εμείς παραλάβαμε ένα σύστημα από σας στηριγμένο στο φυσικό αέριο και στη μονάδα της Πτολεμαΐδας, η οποία ήταν ήδη ντε φάκτο απαξιωμένη, λόγω του κόστους που εξελίχθηκε στη διάρκεια της επόμενης διετίας και που ήταν βέβαιο ότι θα έρθει στα επόμενα πέντε με δέκα χρόνια. Οπότε, διαμαρτύρεστε εσείς για το φυσικό αέριο; Μου κάνει εντύπωση. Σε κάθε περίπτωση...

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Το 2019 κηρύχθηκε η απολιγνιτοποίηση.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Βλέπω με χαρά...

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: ... (Δεν ακούστηκε.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Μη διακόπτετε, παρακαλώ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Η πραγματικότητα είναι πραγματικότητα. Όσο και να θέλουμε, όταν κάποιος έχει κυβερνήσει τη χώρα, αφήνει το αποτύπωμά του. Στην ηλεκτρική ενέργεια τι αποτύπωμα αφήσατε;

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Οι ενεργειακές κοινότητες λίγο είναι;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Οι ενεργειακές κοινότητες στην πράξη πρέπει να παράγουν και ρεύμα. Με τι κεφάλαια θα παράξουν ρεύμα; Το μόνο που φροντίσατε σε αυτή την περίπτωση, είναι να παράγουμε ρεύμα με κεφάλαια του καταναλωτή. Αυτό ήταν το οποίο αφήσατε. Δηλαδή, να έρθει ο καταναλωτής να πληρώνει κάποιους, για να γίνουν επιχειρηματίες. Μιλώ τώρα για τους μικροεπενδυτές εκεί πέρα. Στην περίπτωση των δήμων είναι μία διαφορετική περίπτωση και διευκολύνουμε. Είδατε και την τελευταία τροπολογία που φέραμε, κατ' εξαίρεση. Αλλά, αν σοβαρά θεωρούσατε ότι με ενεργειακές κοινότητες θα λύνατε το ενεργειακό πρόβλημα της χώρας και με την ενεργειακή μετάβαση η οποία απαιτεί δεκάδες δισεκατομμύρια, τότε αποδεικνύετε ότι είστε παντελώς άσχετοι από τα στοιχειώδη οικονομικά. Παντελώς άσχετοι από τα στοιχειώδη οικονομικά!

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Δεν ντρέπεστε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Μη διακόπτετε, κυρία Πέρκα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Και αυτό το αποδείξατε το 2015, σε σχέση με το που αναζητήσατε χρήματα την εποχή εκείνη που δεν σας έδωσαν απολύτως τίποτα και το αποδείξατε, κυρίως, από τη διαχείριση του ηλεκτρικού τομέα. Ο ηλεκτρικός τομέας σε αυτή την περίοδο είχε ελάχιστες επενδύσεις στο δίκτυο. Πώς θα κάνατε πράσινη μετάβαση με μηδενικές επενδύσεις, τις ελάχιστες επενδύσεις στο δίκτυο που κάνατε;

Έχουν διπλασιαστεί, τριπλασιαστεί οι επενδύσεις στο δίκτυο τη δική μας περίοδο. Έχουν διπλασιαστεί οι επενδύσεις σε ΑΠΕ στη δική μας περίοδο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Τίποτα δεν κάνατε το 2012-2014.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Συνεπώς, είναι λίγο παράδοξο να κάνετε αυτή την επίθεση.

Τελειώνω γι' αυτό που ελέγχθη για το 1,5 λεπτό. Εμείς έχουμε καταφέρει το 2024 να έχουμε χαμηλότερες τιμές από το 2023 κατά περίπου 10%.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Από το 2019;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Κάποιες στιγμές κάναμε παρεμβάσεις, κάποιες στιγμές δεν κάναμε παρεμβάσεις. Αυτό γίνεται -έχετε μία δυσκολία κατανόησης των ηλεκτρικών, είναι προφανές- με φυσικό αέριο σε τιμή δυόμισι φορές πάνω από το 2019 η οποία δεν εξαρτάται από εμάς, ξέρετε. Είναι διεθνής τιμή και με ρύπους τριπλάσιες από το 2019. Τις τιμές των ρύπων τις πληρώνουμε έξω. Τις τιμές του φυσικού αερίου τις πληρώνουμε έξω. Κάντε μου, λοιπόν, μία χάρη. Εξηγήστε μου με ποια μεταφυσική, όταν έχεις αύξηση του κόστους αυτού του μεγέθους, θα έχεις τις ίδιες τιμές; Αυτό μόνο στον λαϊκισμό γίνεται, που τις τιμές τις έχεις επειδή κόβεις από τα φαντασιακά δέντρα των λεφτόδεντρων. Τι πρόκειται να συμβεί στο μέλλον;

ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ: Σταματήστε πια αυτή την караμέλα. Φτάνει πια.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Δεν ξέρω ποιος διαμαρτύρεται αλλά...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Μη διακόπτετε.

Κύριε Μπάρκα, μη διακόπτετε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΡΚΑΣ: Το έχετε πάρει σκονίι κορδόνι να με αναφέρετε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Είπα για όλους σας. Μη διακόπτετε. Και την κ. Πέρκα ανέφερα. Δεν θα δώσω τον λόγο σε κανέναν.

Ολοκληρώστε, κύριε Υπουργέ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Είναι σαφές ότι σας αρέσουν οι ερωτήσεις. Αλλά υπάρχει ένα κακό συνήθειο που δεν είναι κοινοβουλευτικό. Όταν σε κάποιον δεν αρέσει αυτό που ακούει στο Κοινοβούλιο να φωνάζει. Δεν χρειάζεται. Δεν είναι απαραίτητο. Μπορεί να πάρει τον

λόγο και να...

ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ: Εσείς φωνάζατε πριν.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Δεν έχω φωνάξει. Σπανίως φωνάζω και πάντως δε φωνάζω εκτός της δικής μου ομιλίας, όπως κάνετε εσείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστώ τον κύριο Υπουργό.

Και τώρα να καλέσω στο Βήμα τη Βουλευτή Χανίων της Νέας Δημοκρατίας, κ. Σέβη Βολουδάκη για τη δική της τοποθέτηση.

Αν μου επιτρέπετε, για να μην καθυστερεί, να εκφωνήσω ένα σχολείο το οποίο ήρθε τώρα και είναι σχολείο από την περιοχή της κ. Βολουδάκη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της Αίθουσας «Ελευθέριος Βενιζέλος» και ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, τριάντα πέντε μαθήτριες και μαθητές και τρεις συνοδοί εκπαιδευτικοί από το 8^ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων.

Η Βουλή σας καλωσορίζει. Σας ευχόμαστε καλή πρόοδο και καλές γιορτές.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Τώρα τον λόγο έχει η κ. Βολουδάκη.

ΣΕΒΑΣΤΗ (ΣΕΒΗ) ΒΟΛΟΥΔΑΚΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να καλωσορίσω και εγώ με τη σειρά μου τα παιδιά από τον τόπο μου, από το 8^ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων, και να περάσω στην ομιλία μου.

Με το υπό ψήφιση σχέδιο νόμου ενσωματώνεται, μεταξύ άλλων, στην εγχώρια έννομη τάξη η οδηγία 2464 του 2022 η οποία ανανακλά την προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για βιώσιμη ανάπτυξη στο πλαίσιο της πράσινης συμφωνίας. Αυτή η συμφωνία αποσκοπεί στην αναβάθμιση της ευρωπαϊκής οικονομίας. Μιλάμε για αναβάθμιση σε μια οικονομία πιο σύγχρονη, πιο αποδοτική και πιο ανταγωνιστική. Μια οικονομία που θα συνεχίσει να αντιμετωπίζει τις ανισότητες. Αποσκοπεί ακόμα στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, των πόρων και του εν γένει φυσικού κεφαλαίου της Ευρώπης.

Στο πλαίσιο αυτό και υπό το πρίσμα της επίτευξης σταθερότητας βιώσιμων επενδύσεων, νέων θέσεων εργασίας και ενός βιώσιμου οικονομικού συστήματος με σειρά πρωτοβουλιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν θεσπιστεί συστήματα ταξινόμησης περιβαλλοντικά βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων, ειδικές απαιτήσεις περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση ESG γνωστοποιήσεων και ελάχιστα πρότυπα για την κατασκευή δεικτών αναφοράς για την κλιματική μετάβαση. Ήδη σήμερα με την ενσωμάτωση της ως άνω οδηγίας θεσπίζεται η υποχρεωτική υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι εκθέσεις θα έχουν πληροφορίες για περιβαλλοντικά και εργασιακά ζητήματα με μέτρα για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και για την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων διαφθοράς.

Τα παραπάνω στοιχεία θα υποβάλλονται μαζί με την έκθεση διαχείρισης του νόμου περί ανωνύμων εταιρειών ετησίως και θα δημοσιεύονται στο ΓΕΜΗ. Καλύπτεται με τον τρόπο αυτό η υποχρέωση της διαφάνειας. Αποτελεί, επίσης, ένα μέσο δημόσιας δέσμευσης των εταιρειών ως προς τους εργαζομένους τους, αλλά και ως προς τους φορείς. Μάλιστα, προβλέπεται ρητά και η συνυπογραφή αυτών από ορκωτό ελεγκτή ο οποίος πλέον θα καθίσταται υπεύθυνος για τον έλεγχο αυτών των εκθέσεων. Η ίδια υποχρέωση θεσπίζεται και για τις εταιρείες του νόμου 3556/2007 και για τις εταιρείες δημοσίου συμφέροντος ώστε να καλύπτεται επαρκώς ο σκοπός της οδηγίας.

Περαιτέρω ενσωματώνεται στο Εθνικό μας Δίκαιο και η Οδηγία 2023/2775 η οποία τροποποιεί το νόμο 4308/2014 για τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα. Ειδικότερα, λόγω πληθωρισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση τροποποιείται η σχετική διάταξη των λογιστικών προτύπων για τον καθορισμό του μεγέθους των οντοτήτων. Καθορισμός ο οποίος επηρεάζει τη λογιστική και φορολογική τους παρακολούθηση.

Επιτρέψτε μου να σταθώ ιδιαίτερα στην ρύθμιση που προβλέ-

πει το νομοσχέδιο και την υπουργική απόφαση που εκδόθηκε μόλις προχθές για την κατάργηση της υποχρέωσης των πωλητών λαϊκών αγορών να προσκομίζουν αποδεικτικό φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας προκειμένου να ανανεώσουν ή να εκδώσουν νέα άδεια. Οι λαϊκές αγορές είναι αναπόσπαστο κομμάτι της τοπικής αγοράς και αποτελούν παράδοση για κάθε τόπο και για τον τόπο μου, τα Χανιά. Με αυτή τη ρύθμιση μειώνεται η γραφειοκρατία κατά τη διαδικασία ανανέωσης ή έκδοσης των αδειών λαϊκών αγορών, ένα πάγιο αίτημα που είχαν τόσο οι παραγωγοί και οι επαγγελματίες πωλητές στις λαϊκές αγορές και γίνεται πράξη. Κυρίως, όμως, τους παρέχεται πια εργασιακή ασφάλεια, αφού δεν θα κινδυνεύουν να χάσουν τη δουλειά τους λόγω χρεών.

Τέλος, περιέχονται διατάξεις με φορολογικά κίνητρα για στρατηγικές επενδύσεις και επέκταση των δυνατοτήτων χρηματοδότησης. Έχουμε αποδείξει με τις πρωτοβουλίες και τις πολιτικές μας ότι πιστεύουμε βαθιά πως η οικονομία μας πρέπει και μπορεί να γίνει πιο ανταγωνιστική και πιο εξωστρεφής. Ακόμα, προς αντιμετώπιση των πληθωριστικών τάσεων διεθνώς επεκτείνεται μέχρι την 30^η Απριλίου του 2025 η δέσμη μέτρων για το «καλάθι του νοικοκυριού», οι υποχρεώσεις δημοσιοποίησης των ανατιμήσεων και ενδεικτικών τιμών συγκεκριμένων προϊόντων καθώς και μέτρα για την αντιμετώπιση του φαινομένου της αθέμιτης κερδοφορίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην Κυβέρνηση προσβλέπουμε και εργαζόμαστε για μια οικονομία που εγγυάται την βιώσιμη ανάπτυξη, την αντιμετώπιση των σκληρών φαινομένων και των συνεπειών της κλιματικής κρίσης και την ενίσχυση της απασχόλησης. Με λίγα λόγια εγγυάται τη βελτίωση της καθημερινότητας όλων των πολιτών. Εγγυάται την κοινωνική συνοχή.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε την κ. Βολοудάκη και για την οικονομία του χρόνου.

Να καλέσω στο Βήμα τον Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας, τον κ. Γιάννη Λοβέρδο, για τη δική του τοποθέτηση.

Ορίστε, κύριε Λοβέρδο, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ - ΜΙΧΑΗΛ (ΓΙΑΝΝΗΣ) ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, σήμερα συζητάμε το τελευταίο νομοσχέδιο πριν από τη μεγάλη κοινοβουλευτική διαδικασία που είναι η συζήτηση και ψήφιση του προϋπολογισμού την προσεχή Κυριακή. Αύριο ξεκινάμε με τον προϋπολογισμό του κράτους για το 2025. Πολύ σημαντικό και περιμένω μια πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση να γίνει από αύριο μέχρι και την Κυριακή.

Το σημερινό νομοσχέδιο περιέχει πολύ ενδιαφέρουσες διατάξεις. Είναι σαφές ότι δεν συγκίνησε τους Βουλευτές, γι' αυτό και μόνο τέσσερις ενεγράφησαν για να μιλήσουν. Αλλά είναι ένα νομοσχέδιο το οποίο εμπεριέχει πολύ σημαντικά πράγματα που ανέλυσε πάρα πολύ καλά και ο εισηγητής μας κ. Φάνης Παπάς και ο αρμόδιος Υπουργός, κ. Θεοδωρικάκος. Δεν θα μπω σε αυτά γιατί ειπώθηκαν.

Εγώ θα μπω σε αυτό το οποίο περίμενα ότι θα γίνει από τις ομιλίες των Προέδρων των κομμάτων και των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων στο θέμα της ακρίβειας.

Φυσικό είναι όταν συζητείται ένα νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης να έρχεται ως πρώτο θέμα το θέμα της ακρίβειας, γιατί κακά τα ψέματα, δεν είμαι από τους ανθρώπους που κρύβονται πίσω από το δάχτυλό τους, η ακρίβεια είναι το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η ελληνική κοινωνία και τα νοικοκυριά και για την οποία δεν κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας.

Θέλω να σας πω ότι στον δημόσιο βίο μου, είτε ως επαγγελματίας δημοσιογράφος είτε, τα τελευταία χρόνια, ως Βουλευτής, ποτέ δεν έπαψα και ποτέ δεν θα πάψω να αγωνίζομαι για να επικρατήσουν στην πολιτική ζωή του τόπου η συναίνεση και η συνεννόηση, για να καταπολεμηθούν ο λαϊκισμός και η πόλωση. Θεωρώ πως η πόλωση και ο λαϊκισμός είναι αυτά που κατέστρεψαν το ελληνικό πολιτικό σύστημα και την κοινωνία διαχρονικά και οδήγησαν σε περιπέτειες που, δυστυχώς, κατά καιρούς έχουμε πληρώσει πολύ ακριβά ως χώρα.

Σήμερα, και ξέρετε μάλιστα -δημοσιοποιήθηκε πρόσφατα, πολύ έντονα- ότι πήγα στα γραφεία του ΠΑΣΟΚ και ευχήθηκα,

όπως είχα υποχρέωση, όχι μόνο για λόγους αστικής ευγένειας, αλλά και για κοινοβουλευτικά ήθη, στον Πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ και Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κ. Νίκο Ανδρουλάκη και αυτό το έκανα με πολύ μεγάλη χαρά, γιατί αυτό νομίζω ότι επιβάλλεται. Το ίδιο κάνω σε όλους τους συναδέλφους Βουλευτές, όπως τον κ. Νίκο Παππά, με τον οποίο δεν έχουμε τίποτα προσωπικό να χωρίσουμε. Έχουμε μόνο καλές ανθρώπινες σχέσεις, πολιτικές διαφωνίες έντονες, εντονότερες.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Και δεν αποχωρείτε όταν ανεβαίνω στο Βήμα. Ευχαριστώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ - ΜΙΧΑΗΛ (ΓΙΑΝΝΗΣ) ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Έτσι, ακριβώς.

Γιατί είναι άλλο πράγμα η ανθρώπινη σύγκρουση, η ανθρώπινη εχθρότητα -την οποία δεν ενστερνίζομαι- και άλλο πράγμα οι πολιτικές διαφωνίες που είναι απαραίτητο να υπάρχουν. Αυτό είναι συναίνεση. Ο κ. Νικητιάδης και ο κ. Γερουλάνος -που είναι καλοί μου φίλοι και οι δύο τους- είναι σοσιαλδημοκράτες. Εγώ είμαι δεξιός φιλελεύθερος. Σε ορισμένα πράγματα μπορεί να συμφωνούμε, σε ορισμένα πράγματα διαφωνούμε. Το ίδιο ισχύει και με τον Χάρη Μαμουλάκη και τον Νίκο Παππά -που και αυτοί είναι εξαιρετικοί συνάδελφοι- με τους οποίους διαφωνώ πολιτικά, είναι σοσιαλιστές. Διαφωνώ πάρα πολύ με το ΚΚΕ -αβυσσαλέες οι διαφορές- αλλά σέβομαι όλους τους συναδέλφους εκεί. Διαφωνώ και με τον κ. Στίγκα και τον κ. Νατσιό που μίλησαν προηγουμένως, αλλά και με αυτούς δεν είμαι εχθρός τους.

Με κανέναν δεν είμαστε εχθροί. Και δεν είμαστε εχθροί εδώ μέσα, είμαστε πολιτικοί αντίπαλοι που σκοπό έχουμε να εξυητηρήσουμε το εθνικό συμφέρον με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Αυτός είναι ο ρόλος μας μέσα σε αυτή την Αίθουσα. Και είναι μοιραίο, λοιπόν, και από τις εισηγήσεις του κ. Παππά και των άλλων πολιτικών της Αντιπολίτευσης που μίλησαν από αυτού του Βήματος, το μείζον θέμα που ετέθη να είναι το θέμα της ακρίβειας. Το κατανώ απολύτως. Εγώ προέρχομαι από μια λαϊκή περιφέρεια, μια περιφέρεια που έχει πολύ μεγάλες δυσκολίες, όπως είναι η δυτική Αθήνα, το Περιστερί, το Αιγάλεω, το Ίλιον, το Χαϊδάρι, η Πετρούπολη, οι Άγιοι Ανάργυροι, το Καματερό, όλες αυτές οι περιοχές που μαστίζονται από πολλά προβλήματα.

Το μόνιμο, λοιπόν, επωδός όλων αυτών που μου λένε οι συμπολίτες μου, γιατί ανήκω στην κατηγορία εκείνων των Βουλευτών που δεν λείπει ποτέ από την περιφέρειά του -δεν περιμένω να έρθουν εκλογές για να με δουν- είμαι κάθε ημέρα εκεί, όπως και στη Βουλή, και κάθε ημέρα περπατάω στους δρόμους της περιφέρειάς μου, γιατί έχω χρέος να ακούω τι λένε οι συμπολίτες μου. Και τι μου λένε οι συμπολίτες μου; Όλα καλά και όλα ωραία, αλλά η ακρίβεια μάς ξετινάζει. Το κατανώ. Άλλωστε και εμείς δεν είμαστε πλούσιοι. Όσοι νομίζουν ότι οι Βουλευτές είναι πλούσιοι, κάνουν ένα πολύ μεγάλο λάθος. Και εμείς υφιστάμεθα τις συνέπειες της ακρίβειας.

Η ακρίβεια είναι μία πραγματικότητα. Προηγουμένως, ο Τάκης Θεοδωρικάκος είπε μερικά ενδιαφέροντα πράγματα. Η ακρίβεια -κυρίως στα τρόφιμα και σε άλλα είδη- ήταν συνέπεια και της πανδημίας και των πολέμων που γίνονται. Πρόσφατα, ως απεσταλμένος της Βουλής, πήγα σε δύο χώρες, στη Λευκωσία -την αδελφή Κύπρο- και στη Βουδαπέστη στην Ουγγαρία. Τα μείζονα θέματα για τα οποία συζητήσαμε εκεί ήταν η ακρίβεια. Ακόμα και στη Λευκωσία, τη μόνη διχασμένη πόλη στην Ευρώπη, τη μόνη διχοτομημένη, με μπάρες, με εμπόδια, για να μην μπορείς να περάσεις από το ένα μέρος στο άλλο, το μείζον θέμα είναι η ακρίβεια. Απόλυτα κατανοητό, γιατί είναι μείζον θέμα παγκοσμίως και μείζον θέμα στην Ευρώπη.

Μπορούμε να το αντιμετωπίσουμε; Και ναι και όχι. Σε κάποια πράγματα μπορούμε να το αντιμετωπίσουμε, σε κάποια άλλα όχι. Ας πούμε για παράδειγμα -επειδή το άκουσα που αναφέρθηκε- το λάδι είχε πολύ υψηλή τιμή γιατί είχε πολύ χαμηλή παραγωγή. Αυτό δεν μπορείς να το αντιμετωπίσεις. Είναι ο αδήριτος νόμος της προσφοράς και της ζήτησης, που τον έχει διατυπώσει ο Άνταμ Σμιθ εδώ και αιώνες και δεν μπορεί να καταρριφθεί από κανέναν. Όσο μικρότερη είναι η παραγωγή, τόσο μεγαλύτερη θα είναι η ζήτηση. Όσο μικρότερη είναι η προσφορά, τόσο μεγαλύτερη θα είναι και η ζήτηση και συνεπώς, οι τιμές ανεβαίνουν.

Το ίδιο συμβαίνει με δύο προϊόντα τα οποία είναι πολύ δημοφιλή στην Ελλάδα -και εγώ τα αγαπάω πάρα πολύ- αλλά έχουμε

και μεγάλη μείωση στην παραγωγή τους εξαιτίας της πανδημίας και της κλιματικής αλλαγής, αναφέρομαι στον καφέ και στο κακάο. Έχουν μεγάλη κατάρρευση και γι' αυτό ανεβαίνουν οι τιμές τους. Δεν ισχύει στην Ελλάδα μόνο, ισχύει πανευρωπαϊκά και παγκόσμια. Αυτό μπορούμε να το αλλάξουμε; Κάνουμε προσπάθειες. Ειπώθηκαν από τον Υπουργό πολλά από όσα γίνονται.

Τι θα μπορούσε να γίνει που δεν έχει γίνει; Η επέκταση των ελέγχων –ένα θέμα που θέτει η Αντιπολίτευση- είναι κάτι που το ακούω. Γίνονται έλεγχοι –όσο είναι δυνατόν να γίνονται έλεγχοι- και επιβάλλονται και πρόστιμα, γίνονται μεγάλες παρεμβάσεις στην αγορά, όπως είπε ο Τάκης Θεοδωρικάκος ότι δεν μπορείς να αυξήσεις το ποσοστό κέρδους σου πάνω από αυτό του 2021. Έχουν γίνει όλες οι παρεμβάσεις που μπορούν να γίνουν αντικειμενικά στην αγορά. Το μόνο στο οποίο διαφωνούμε έντονα είναι το θέμα της μείωσης του ΦΠΑ. Πράγματι, εκεί έχουμε διαφορά. Ο ΣΥΡΙΖΑ και το ΠΑΣΟΚ θέλουνε μείωση του ΦΠΑ.

Θα αποδώσει η μείωση του ΦΠΑ; Κατά τη γνώμη μου, όχι. Γιατί είπε ο φίλος μου ο Νίκος Παππάς για τη μείωση του ΦΠΑ στην Ισπανία. Η Ισπανία έχει γίνει το τοτέμ της Αριστεράς. Αναρωτιέμαι, όμως, κύριε Παππά, γιατί η Ισπανία ανεβάζει από 1^η Ιανουαρίου του 2025 τον ΦΠΑ, τον οποίο είχε καταργήσει; Το ξέρετε ότι ο ΦΠΑ είχε μηδενιστεί, αλλά έχει ανέβει δύο μονάδες; Το ξέρετε ότι ο ΦΠΑ από τον Ιανουάριο επανέρχεται στα προηγούμενα επίπεδα στην Ισπανία; Γιατί; Γιατί μπορεί να είχαμε μια μικρή πτώση στις τιμές, αλλά είχαν κατακόρυφη πτώση στα έσοδα του ισπανικού κράτους.

Το δεύτερο που πρέπει να πούμε –και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε- είναι ότι εμείς είμαστε φιλελεύθεροι, είμαστε υπέρ της μείωσης των φόρων. Μακάρι να μπορούσαμε να εφαρμόσουμε τώρα αυτό που λέγαμε στο προεκλογικό μας πρόγραμμα, 22% ο ανώτατος συντελεστής, 11% ο κατώτατος συντελεστής. Αλλά αυτό σήμερα, ενώ δεν έχουμε ακόμη κατορθώσει να τιθασεύσουμε τη φοροδιαφυγή από την άμεση φορολογία, είμαστε υποχρεωμένοι να στηριζόμαστε ακόμη, δυστυχώς, σε μεγάλο βαθμό στην έμμεση φορολογία, δηλαδή στον ΦΠΑ και γι' αυτό δεν μπορούμε να παίξουμε με τη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας και με το μέλλον της πατρίδας μας, γιατί τα πράγματα είναι πάρα πολύ δύσκολα διεθνώς και πρέπει να είμαστε όλοι υπεύθυνοι για να αντιμετωπίσουμε ενδεχόμενη μεγάλη οικονομική κρίση, την οποία κανείς δεν μπορεί να αποκλείσει σήμερα, μετά και τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή και στην Ουκρανία.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε τον κύριο Λοβέρδο. Να καλέσουμε στο Βήμα τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής, τον κ. Παύλο Γερουλάνο.

Ορίστε, κύριε Γερουλάνε, έχετε τον λόγο.

ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Επιτέλους άκουσα έναν Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας που ανησυχεί ότι τα πράγματα μπορεί να μην πάνε καλά στην οικονομία. Καιρός ήταν.

Αγαπητές συναδέλφισσες και αγαπητοί συνάδελφοι, πριν ξεκινήσω να μιλήσω για το νομοσχέδιο, θα ήθελα να αναφερθώ σε έναν ισχυρισμό του κ. Βελόπουλου: Μας είπε «λαϊκιστές», τον Πρόεδρό μας είπε, δηλαδή.

Αλήθεια τώρα; Ο κ. Βελόπουλος είπε τον κ. Ανδρουλάκη λαϊκιστή; Θα έλεγα μια φράση του ελληνικού λαού, που περιλαμβάνει γαϊδάρους και πετεινούς, αλλά δεν νομίζω ότι αρμόζει σε αυτό το Κοινοβούλιο.

Θα απαντήσω, όμως, επί της ουσίας. Συνδέσατε την ψήφο μας για τον αναβαλλόμενο φόρο με την πρότασή μας για τη φορολόγηση των τραπεζών. Μάλλον ξεχνάει ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης ότι μεταξύ της μιας ψήφου και της άλλης, έχουν αλλάξει κάποια πράγματα πολύ ριζικά:

Πρώτα απ' όλα, έχουν περάσει δέκα χρόνια. Αυτό και μόνο σημαίνει ότι τα πράγματα έχουν αλλάξει.

Έχουν περάσει από τότε δύο ανακεφαλαιοποιήσεις, τουλάχιστον.

Τρίτον, δύο Πρωθυπουργοί έχουν πει ότι έχουμε βγει από τα μνημόνια.

Τέταρτον, τέσσερις τράπεζες, σήμερα, πιέζουν για περισσότερα μερίσματα.

Και πέμπτον, τρεις χώρες έχουν κάνει ακριβώς το ίδιο πράγμα, η Ισπανία, η Ιταλία και η Ουγγαρία.

Λαϊκισμός δεν είναι να αναγνωρίζεις ότι τα πράγματα άλλαξαν και να φέρνεις προτάσεις υπέρ του ελληνικού λαού. Λαϊκισμός είναι να θεωρείς ότι πάντα κάποιος άλλος φταίει για τα κακώς κείμενα κι αυτό το ΠΑΣΟΚ δεν το έκανε ποτέ. Αντίθετα, εσείς το κάνετε πολύ συχνά. Γι' αυτό, κύριε Βελόπουλε, θα σας παρακαλούσα μη συντάσσετε με την γραμμή της Νέας Δημοκρατίας η οποία λέει ότι το ΠΑΣΟΚ είναι λαϊκιστές και μετά φέρνει τις ίδιες προτάσεις που φέραμε εμείς και τις ονομάζει «σοβαρότητα». Μην ταΐζετε τον λαϊκισμό της ψευδοσοβαρότητας πια. Φτάνει.

Τώρα, σε ό,τι αφορά στην τροπολογία για τη μονάδα της Μελίτης. Όπως ξέρετε, το έχουμε πει πολλές φορές, έχουμε μια εντελώς διαφορετική προσέγγιση για το ζήτημα του ενεργειακού σχεδιασμού. Εμείς μιλάμε για απανθρακοποίηση. Εσείς αντικαταστήσατε τον εγχώριο λιγνίτη με εισαγόμενο και ρυπογόνο φυσικό αέριο. Εμείς λέμε σταδιακή απόσυρση των λιγνιτικών μονάδων σε συνδυασμό με την σωστή ανάπτυξη των ΑΠΕ και της αποθήκευσης. Εσείς επιλέξατε τη βίαιη απολιγνιτοποίηση και την άναρχη ανάπτυξη των ΑΠΕ.

Ειδικά σε ό,τι αφορά στη μονάδα της Μελίτης, προτείνετε μία ψυχρή εφεδρεία τριών μηνών για λόγους ευστάθειας του δικτύου. Πιστεύετε ότι φτάνουν τρεις μήνες ή θα χρειαστεί κι άλλη παράταση; Η αστάθεια που υπάρχει στην τιμή του φυσικού αερίου, δηλαδή, δεν αποτελεί για εσάς κάποιο κριτήριο; Στην πρόσφατη ενεργειακή κρίση οι λιγνιτικές μονάδες κυριολεκτικά έσωσαν την Ελλάδα, αφού ήταν κατά πολύ φθηνότερες του φυσικού αερίου. Γιατί, λοιπόν, δεν δίνετε παράταση, τουλάχιστον, ενός έτους και σε κάθε περίπτωση μέχρι να ηρεμήσει το τοπίο με τις τιμές του φυσικού αερίου; Η πρότασή μας αυτή δίνει κι έναν ελάχιστο απαραίτητο χρόνο προκειμένου να υπάρξουν μέτρα αντιμετώπισης της ανεργίας που προκαλεί το λουκέτο της Μελίτης. Σε αυτό το κρίσιμο κοινωνικό πεδίο η Κυβέρνησή σας έχει πάρει βαθμό κάτω από τη βάση, με οδυνηρές συνέπειες για την ακριτική Φλώρινα και τη δυτική Μακεδονία ευρύτερα.

Τώρα συζητώντας γι' αυτό το εξαιρετικά σημαντικό νομοσχέδιο για την ελληνική επιχειρηματικότητα που φέρνει η Κυβέρνηση, θα ήθελα να επικαλεστώ μια παλιά ιδιότητα του κυρίου Υπουργού. Αν θυμάμαι καλά, και ο κύριος Υπουργός ήταν κάποτε μικρομεσαίος επιχειρηματίας. Δεν είναι εδώ να μου απαντήσει, αλλά αν θυμάμαι καλά ήταν. Θα ήθελα να τον ρωτήσω ως μικρομεσαίος επιχειρηματίας τι κατάλαβε από αυτό το νομοσχέδιο; Πώς κατάλαβε ότι επηρεάζεται η μικρομεσαία επιχείρηση από το νομοσχέδιο που φέρνει σήμερα στη Βουλή;

Πρώτον, επιτρέψτε μου, με λίγη ανοχή του κυρίου Προέδρου, να σας διαβάσω τον τίτλο του νομοσχεδίου. Γιατί αυτό και μόνο αρκεί για να δει κάποιος ότι δεν μπορείς να καταλάβεις απολύτως τίποτα, διότι το μόνο το οποίο παρουσιάζει είναι μια γραφειοκρατική αντίληψη ενός πολύ σημαντικού νομοσχεδίου. Λέει: «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ, της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ και της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (L 322) και της κατ' εξουσιοδότηση Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2775 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους...» -προσέξτε- «...για τις πολύ μικρές, τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους».

Αρα, ένας μικρομεσαίος επιχειρηματίας το διαβάζει αυτό το νομοσχέδιο και λέει το νομοσχέδιο με αφορά -το λέει ο τίτλος- αν και δεν μπορεί να καταλάβει τι είναι αυτό το νομοσχέδιο. Λέει, λοιπόν, τις πολύ μικρές, τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις.

Πάμε τώρα στο περιεχόμενο. Ούτε στο περιεχόμενο δεν θα καταλάβει τίποτα ένας μικρομεσαίος επιχειρηματίας. Θέλει λογιστή και δικηγόρο για να καταλάβουμε τι προσπαθείτε να κάνετε με τα ESG και σε ποιον βαθμό αφορούν στη μικρή και στη μεσαία επιχείρηση. Κι εκεί, όμως, πάλι τα πράγματα τα μπερδέψατε.

Γιατί κάθε λογικός άνθρωπος θα περίμενε να διαβάσει έστω την οδηγία και να δει από τη μία μεριά ότι το κάθε άρθρο της οδηγίας ακολουθεί και το κάθε άρθρο του νομοσχεδίου. Όχι. Κι εδώ τα μπερδέψατε. Μπερδέψατε τη σειρά, δηλαδή. Τα μπερδέψατε το Υπουργείο ή τα μπερδέψατε ο Υπουργός; Το ρωτάω γιατί όταν συνήθως τα μπερδεύουν οι πολιτικοί, το κάνουν για να κρύψουν κάτι.

Θα μου πείτε μα, τι σας νοιάζει τώρα και κάθεστε και συζητάτε για το πώς αφορά το νομοσχέδιο στις μικρές, στις πολύ μικρές και στις μεσαίες επιχειρήσεις, αφού δεν τις αφορά. Δεν είναι ακριβώς έτσι. Εγώ δεν καταλαβαίνω κάτι και γι' αυτό ρωτάω: Αν οι μικρομεσαία επιχείρηση του κυρίου Υπουργού -αυτή που είχε ήθελε να ανταποκριθεί στο κάλεσμα μιας μεγάλης εταιρείας, για να τους κάνει για παράδειγμα μια έρευνα αγοράς, θα ήταν προμηθευτής μεγάλης εταιρείας. Η μεγάλη εταιρεία δεν θα του ζητούσε αν εφαρμόζει τα κριτήρια ESG ή κάποια από αυτά;

Άρα, το δίλημμα στο οποίο βάζετε τη μικρομεσαία επιχείρηση είναι ή θα ξοδέψει τα λεφτά για να εναρμονιστεί ή δεν θα έχει σχέση με τις εταιρείες που είναι εναρμονιζόμενες. Σωστό ή λάθος; Πείτε μου αν κάνω λάθος. Μπορεί να κάνω λάθος. Με αυτό, όμως, τι τυχαίνει, αν έχω δίκιο; Ή αυξάνεται το κόστος της μικρής επιχείρησης ή ανοίγεται το ρήγμα μεταξύ των μικρών επιχειρήσεων και των μεγάλων επιχειρήσεων, το οποίο είναι ακόμα πιο καταστροφικό γιατί έτσι στραγγαλίζετε τις μικρές επιχειρήσεις που βασίζονται στις σχέσεις τους με τους μεγάλους. Είναι δηλαδή, ο θάνατος του μικρού.

Αντίθετα τώρα, εξηγήστε μου -σας παρακαλώ- τι γίνεται με προμηθευτές του εξωτερικού. Δηλαδή, θα σταματήσει να εισάγει η Ευρώπη από εταιρείες που παραβιάζουν τα κριτήρια τα οποία βάζουμε στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις; Τέρμα, δηλαδή, οι σκλάβοι και η παιδική εργασία; Τέρμα η καταπάτηση εργασιακών συνθηκών από ξένες εταιρείες; Τέρμα η μόλυνση του περιβάλλοντος από ξένες εταιρείες; Τέρμα η υποστήριξη αυταρχικών καθεστώτων σε δικές τους επιχειρήσεις; Θα το επιβάλλετε αυτό στην Κίνα; Τέρμα η καταστράτηγηση μονοπωλιακών πρακτικών από εταιρείες του εξωτερικού; Δεν ξέρω, ρωτάω. Διότι, αν μου πείτε «ναι», μακάρι. Αλλιώς, το μόνο το οποίο κάνετε είναι να προσθέτετε ένα κόστος στην ελληνική επιχείρηση χωρίς να την προστατεύετε από τον ξένο αθέμιτο ανταγωνισμό.

Γι' αυτό, αντί να προσπαθείτε να κρυφτείτε πίσω από τα διάφορα μαγειρέματα που κάνετε με το νομοσχέδιο, γιατί δεν κάνετε τη σοβαρή δουλειά που χρειάζεται να κάνετε για να εναρμονιστούμε όλοι με τα σωστά ευρωπαϊκά κριτήρια και οι μεν και οι δε από αυτούς που σας ρωτάω.

Κρατώ μια φράση του Προέδρου του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Πειραιά, του κ. Κορκίδη. Λέει: «Οι καλύτερες ρυθμίσεις που μπορεί να κάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση και να ενσωματωθούν στις εθνικές νομοθεσίες είναι ρυθμίσεις που λειτουργούν έξυπνα για όλες τις επιχειρήσεις. Και για να το πράξει αυτό θα πρέπει να σκέφτεται πρώτα τους μικρούς της αγοράς και να πράττει ανάλογα. Να σκέπτεται, δηλαδή, σε μικρή κλίμακα».

Μπορεί να έχει ξεχάσει την προηγούμενη του ιδιότητα ο κύριος Υπουργός, αλλά θα του έλεγα να τη θυμηθεί, διότι έτσι μόνο θα καταλάβει το πόσο προβληματικό είναι αυτό το νομοσχέδιο σε διάφορες του εκφάνσεις. Διότι αυτό που λέει ο Πρόεδρος του Εμπορικού Επιμελητηρίου του Πειραιά τι θα σήμαινε; Θα σήμαινε έναν εξονυχιστικό διάλογο, θα σήμαινε χρήματα για να καλυφθεί η βοήθεια, για να καλυφθεί το κόστος για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και θα σήμαινε εκπαίδευση στελεχών σε θέματα που αφορούν ESG. Μάλιστα, αυτό για την Ελλάδα θα έπρεπε να λέγεται GSE, αλλά αυτό είναι μια άλλη κουβέντα. Γιατί το μεγάλο μας πρόβλημα στην Ελλάδα, πολύ πριν φτάσουμε στο περιβάλλον, είναι ο τρόπος που λειτουργεί η διοίκηση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κυρία Πρόεδρε, θα ζητήσω την ανοχή σας, γιατί δεν έκανα παρεμβάσεις στα διάφορα που είπαν οι Υπουργοί, οπότε θα τα μαζέψω τώρα.

Θα μου πει ο κύριος Υπουργός τώρα: «Εντάξει, τώρα πια δεν είμαι μικρομεσαίος επιχειρηματίας. Τώρα έχω πολύ πιο σοβαρή δουλειά. Χτίζω το νέο παραγωγικό μοντέλο της Ελλάδας». Αυτό

μας είπε. Έτσι δεν μας είπε; Αλήθεια, δηλαδή, πώς; Με ένα νομοσχέδιο θα αλλάξουμε το παραγωγικό μοντέλο της Ελλάδας; Κρίμα που δεν είναι εδώ, γιατί πραγματικά θα είχε πολύ μεγάλο ενδιαφέρον να ακούσω τι θα έχει αυτό το νομοσχέδιο μέσα. Διότι αν θες να αλλάξεις το παραγωγικό μοντέλο της Ελλάδας, πρέπει να συντονιστούν και να δουλέψουν μαζί πέντε εργαλεία: Τα περιουσιακά στοιχεία της χώρας, τα οποία τα έχετε βάλει σε ένα ταμείο και ακόμη τα καταγράφουμε, τις πλουτοπαραγωγικές πηγές της χώρας, που δεν αξιοποιούνται σήμερα, τα χρήματα που έρχονται από το εξωτερικό, το φορολογικό σύστημα και το τραπεζικό σύστημα.

Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ**)

Ελέγχει κάποια από αυτά τα εργαλεία και ο κύριος Υπουργός και δεν το ήξερα; Νομίζω όχι. Αν δεν κάνω λάθος τα ελέγχει ο κ. Χατζηδάκης. Δεν φαντάζομαι να είναι πάρα πολύ συνεργάσιμος ο κ. Χατζηδάκης με τον κ. Θεοδωρικάκο αφότου «τον κρέμασε στα μανταλάκια» και του είπε: «Δεν φταίω εγώ για την ακρίβεια. Ο κ. Χατζηδάκης φταίει για την ακρίβεια». Αυτό δεν εννοούσε όταν έλεγε ότι δεν φταίει η κατανάλωση, αλλά φταίει η κατοικία; Η ακρίβεια που εσείς λέγατε, όταν ξεκίνησε, ότι είναι θέμα χρόνου να εξαφανιστεί και τώρα έχουμε εδραιώσει 30% με 35% πάγια ακρίβεια για την οποία λέτε ότι δεν μπορείτε να κάνετε τίποτα και ότι είναι εισαγόμενη ακρίβεια. Σηκώνω τα χέρια. Η ακρίβεια είναι εισαγόμενη, η αισχροκέρδεια, όμως, έχει ταυτότητα και είναι ελληνική. Και δεν μιλάω για την αισχροκέρδεια, για να μη με πείτε λαϊκιστή πάλι. Τα λέει ο κ. Στουρνάρας, όταν μιλάει για ολιγοπώλιο. Άρα και ο κ. Στουρνάρας ψεύτης, λαϊκιστής; Μάλιστα. Πολύ σοβαρή Κυβέρνηση, λέει τον κεντρικό τραπέζι λαϊκιστή. Αλλά φανταστείτε έναν άνθρωπο που βλέπει τώρα δύο Υπουργούς της Κυβέρνησης να τσακώνονται για το ποιος φταίει για την ακρίβεια, ένας άνθρωπος ο οποίος δεν μπορεί να βγάλει τον μήνα. Ωραία εικόνα, σοβαρή εικόνα. «Δεν φταίω εγώ. Το σπίτι σου φταίει». Τώρα ντροπή πραγματικά.

Αλλά θα έπρεπε να ξέρουμε ότι δεν σας νοιάζει ποσώς τι γίνεται με τη μικρομεσαία επιχείρηση, γιατί ο ίδιος ο Υπουργός είπε ότι η αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου θα βασιστεί στην ενίσχυση της ελληνικής βιομηχανίας και στην ενίσχυση και διευκόλυνση των μεγάλων ιδιωτικών παραγωγικών επενδύσεων. Δεν σας αφορά εσάς τους μικρούς η αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου.

Δεν καταλαβαίνω, γιατί ο κ. Θεοδωρικάκος με είχε συνηθίσει αλλιώς. Νόμιζα ότι ήταν μιας διαφορετικής φιλοσοφίας. Αλλάξοπίστησε ή μήπεκε στη λάθος πόρτα; Διότι στη δική του την περίπτωση αξίζει να θυμάται αυτό το απόφθεγμα που λέει: «Καλύτερα να παραδεχτείς ότι μπήκες στη λάθος πόρτα, παρά να ζήσεις μια ζωή στο λάθος δωμάτιο». Πολύ φοβάμαι ότι αυτό γίνεται τώρα.

Επειδή εμείς είμαστε στο σωστό δωμάτιο και επειδή εμείς πιστεύουμε ότι η μικρή και η μεσαία επιχείρηση πρέπει να επιβιώσει, φέρνουμε ξανά μια τροπολογία για τις τράπεζες και για τις χρεώσεις τους. Δεν είναι η πρώτη. Φέραμε συγκεκριμένες προτάσεις και για την προστασία της πρώτης κατοικίας και για την προστασία της παραγωγικής αγροτικής γης και για τη δυνατότητα εξαγοράς του δανείου πριν μεταβιβαστεί και για τον συμψηφισμό με οφειλές για το δημόσιο και δόσεις αποπληρωμής και γι' αυτούς που είχαν δανειστεί με ελβετικό φράγκο και για τους εγγυητές και για τους κανόνες δεοντολογίας των funds και για το δανειολόγιο. Εδώ και χρόνια σας πιέζουμε για να κάνετε κάτι για τις τράπεζες επιτέλους και ότι δεν είναι δυνατόν να νομοθετείτε να είναι υποχρεωτικά τα εργαλεία, αλλά να μη βάζετε όρια στο τι χρεώνουν.

Κακά τα ψέματα, για εσάς οι χρεώσεις των τραπεζών -και γι' αυτό δεν έχετε κάνει τόσο καιρό τίποτα- δεν είναι τίποτα άλλο από την τέταρτη ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών. Αυτό κάνετε με τις χρεώσεις. Γι' αυτό εμείς καταθέσαμε την τροπολογία σήμερα για τη διαφάνεια στις τραπεζικές χρεώσεις και τα επιτόκια των δανείων και την κατάργηση των αδιαφανών χρεώσεων. Ο κ. Νικητιάδης τα ανέπτυξε πολύ σωστά. Εγώ το μόνο που θα κάνω είναι να παροτρύνω όλους -και εδώ εννοώ όλα τα μέλη του Κοι-

νοβουλίου- να ψηφίσουν αυτήν την τροπολογία του ΠΑΣΟΚ, διότι πραγματικά θα κάνει μια διαφορά στον πολίτη και στην καθημερινότητα του, πραγματικά θα κάνει μια διαφορά στη μικρομεσαία επιχείρηση, η οποία αυτόν τον καιρό συμπιέζεται πολύ.

Θα ήθελα να θυμόμαστε ένα πράγμα: Από τότε που εμείς έχουμε προτείνει όλα αυτά ο κ. Μητσοτάκης αποφάσισε ότι θα κάνει ανακοινώσεις για τις τράπεζες. Με ενδιαφέρει πάρα πολύ να ακούσω τι θα πει ο κ. Μητσοτάκης για τις τράπεζες και πώς θα βάλει το χαλινάρι, γιατί μέχρι σήμερα ό,τι έχουμε πει εμείς, από όλες αυτές τις προτάσεις που έχει κάνει το ΠΑΣΟΚ, εσείς τις έχετε πει λαϊκισμό, ότι πάμε να καταστρέψουμε τις τράπεζες και δεν ξέρω εγώ τι άλλο επιχείρημα έχετε ανακαλύψει για να απαξιώσετε αυτά που λέμε εμείς.

Όταν τα λέμε εμείς, λοιπόν, είναι λαϊκισμός, αλλά όταν τα λέει ο κ. Μητσοτάκης είναι σοβαρότητα. Έτσι; Εσείς πρέπει να καταλάβετε ότι είναι ώρα να σοβαρευτείτε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Γερουλάνο.

Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Νίκος Παππάς, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ένα σχόλιο για την ακρίβεια θα ήθελα να κάνω, γιατί στην προηγούμενη παρέμβασή μας απάντησε ο κύριος Υπουργός, απάντησαν και οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, όπως ο κ. Λοβέρδος.

Ο μερικώς ΦΠΑ στα τρόφιμα έχει εφαρμοστεί και στην Κύπρο, την Πορτογαλία και την Ισπανία είχε άμεσα αποτελέσματα. Εδώ δεν εφαρμόστηκε. Κλείσατε τα μάτια σε αυτή την προτεινόμενη από την Κομισιόν πολιτική και το αποτέλεσμα είναι τα νοικοκυριά να αντιμετωπίζουν το τέρας της ακρίβειας, για το οποίο κάθε άλλο μπορείτε παρά να επαιρέσετε.

Θα πρέπει να δώσετε εξηγήσεις. Δεν βλέπουμε πολύ μεγάλη διάθεση, αλλά, εν πάση περιπτώσει, λίγο μέτρο να έχετε σε σχέση με τη διαστρέβλωση της πραγματικότητας. Όπου εφαρμόστηκε ο μηδενικός συντελεστής για τα τρόφιμα, τιθασεύτηκε ο πληθωρισμός τροφίμων και αν κάποιες χώρες επανέρχονται τώρα σε αυξημένους συντελεστές, είναι επειδή θεωρούν ότι τα κύματα τα πρώτα μπόρεσαν και τα αντιμετώπισαν.

Αυτή είναι η αλήθεια. Αυτό είναι που δεν μπορείτε να αντιμετωπίσετε ως πραγματικότητα και επιθυμείτε να το κρύψετε από τον ελληνικό λαό για να μην αναφανεί το αδιέξοδο των επιλογών σας.

Σε σχέση με την υγεία τώρα, η πλειονότητα των φορέων επεσήμανε στις επιτροπές, κατά την ακρόασή τους, ότι ανέμενε την ενσωμάτωση της οδηγίας που συζητούσαμε εδώ και πάρα πολύ καιρό. Όλη η Αντιπολίτευση σας ψέγει διότι κάτω από την οδηγία κρύβεται ένα fast track νομοθέτημα με διευκολύνσεις σε πολύ συγκεκριμένες επενδύσεις. Και αν η οδηγία στοχεύει στην ενίσχυση της διαφάνειας και της αξιοπιστίας των εκθέσεων βιωσιμότητας των επιχειρήσεων, εσείς μόνο διάφανα και αξιοπίστα δεν νομοθετείτε.

Αυτό δεν είναι η πρώτη φορά που συμβαίνει. Θέλω να θυμίσω το τι έγινε με την οδηγία περί προστασίας των δανειοληπτών, την οδηγία 2167. Καθυστερήσατε δύο χρόνια να τη φέρετε στην ελληνική νομοθεσία. Και επειδή οι οδηγίες προτείνουν μια κατεύθυνση πολιτικής -δεν ενσωματώνονται αυτοόσιες, δεν είναι νομικά, τυπικά κείμενα-, εσείς εξαντλήσατε κάθε περιθώριο για να την «κουρέψετε» και να την αφήσετε γυμνή από οποιαδήποτε πρόνοια προστασίας των καταναλωτών.

Και εξηγούμαι: Εκείνη η οδηγία έλεγε ότι πρέπει να προστατευτούν οι δανειολήπτες που έχουν υποθήκη στην πρώτη κατοικία. Δεν κάνατε τίποτα. Η ίδια η οδηγία έλεγε ότι πρέπει να προστατευτούν οι δανειολήπτες που έχουν δάνεια σε ξένο νόμισμα. Δεν κάνατε τίποτα. Και, βεβαίως, την καθυστερήσατε δύο χρόνια.

Ήταν διοικητική ανεπάρκεια; Καθόλου. Περιμένετε τα funds να τιτλοποιήσουν όλα τα δάνεια και ήρθατε να πείτε πως ό,τι περίσσεψε από αυτή την οδηγία ισχύει για όσα δάνεια δεν έχουν τιτλο-

ποιηθεί από τούδε και στο εξής. Προσέξτε το τέχνασμα. Για να μην πω ότι στο μεταξύ είχατε κάνει την πιο ανεύθυνη δημοσιονομική επιλογή των τελευταίων δεκαετιών, που είναι η πώληση των μετοχών του δημοσίου από τις τράπεζες, η οποία στοιχίζει στον Έλληνα φορολογούμενο 40 δισεκατομμύρια ευρώ.

Αυτές είναι οι επιλογές σας. Έρχεστε, λοιπόν, να ενισχύσετε πάρα πολύ συγκεκριμένες επιχειρήσεις μέσω της ενσωμάτωσης της οδηγίας χωρίς αντικειμενικά κριτήρια, χωρίς περιφερειακά ή κλαδικά κριτήρια.

Σήμερα έρχεται να προστεθεί στο καθεστώς των στρατηγικών επενδύσεων οι επενδύσεις για παραγωγή, ανάκτηση, εξόρυξη, διαχωρισμό, διύλιση και επεξεργασία, ανακύκλωση κρίσιμων πρώτων υλών κ.τ.λ.. Αφορά στην «Ελληνικός Χρυσός» μόνο; Ναι ή όχι; Είναι απλή η ερώτηση. Ας μην κρυβόμαστε μέσα στην Αίθουσα του Κοινοβουλίου. Αφορά, λέει, και τις επενδύσεις της κυκλικής οικονομίας. Περιττό να πούμε ότι είχαμε σχέδιο για την κυκλική οικονομία, το οποίο προφανώς το αφήσατε στο συρτάρι, και τις επενδύσεις της ναυπηγικής βιομηχανίας. Δεν καταλαβαίνουμε γιατί χρειάζονται αυτές οι ενισχύσεις, καθώς φαίνεται ότι εκεί υπάρχει μια πάρα πολύ σημαντική ανάκαμψη με την ξεχωριστή συμβολή και της δικής μας διακυβέρνησης.

Οικονομικά κίνητρα, λοιπόν, φοροαπαλλαγές και κρατική επιδότηση. Αυτή είναι η πολιτική σας για συγκεκριμένους μεγάλους επενδυτές. Δεν σας αφορούν οι τοπικές κοινωνίες ούτε στις περιπτώσεις της εξόρυξης, που κατά το παρελθόν προέκυψαν ποικίλα μεγάλα ζητήματα και κοινωνικές εντάσεις και, βεβαίως, δεν μας έχετε απαντήσει αν αφορά αποκλειστικά και μόνο τη συγκεκριμένη επένδυση.

Λέτε ότι προωθεί το νέο αναπτυξιακό μοντέλο. Μάλιστα. Ας το δούμε. Το θυμηθήκατε τώρα ή το προωθήτε το νέο αναπτυξιακό μοντέλο εδώ και πέντε χρόνια από τότε που αναλάβατε; Είχατε κάποια έμπνευση; Υπήρχε κάποιος δομημένος λόγος για τον οποίο πετάγατε τη δική μας εθνική αναπτυξιακή στρατηγική από το παράθυρο; Πάμε να δούμε τα αποτελέσματα της δικής σας αναπτυξιακής πολιτικής;

Η χώρα είναι κάτω της εικοστής θέσης στον μέσο όρο ανάπτυξης από το 2019 και μετά. Έχουμε 1,4 έως 1,6 μέσο όρο ανάπτυξη και έρχεστε εδώ και μας λέτε για τα τελευταία τρίμηνα, για μια ανάπτυξη που είναι για λίγους. Πώς αποδεικνύεται αυτό; Από το γεγονός ότι είμασταν προτελευταίοι στην αγοραστική δύναμη.

Όσον αφορά στις επενδύσεις και το νέο παραγωγικό μοντέλο, θα φέρνατε επενδύσεις, θα υπήρχε εκτόξευση επενδύσεων, θα πηγαίνατε την ανάπτυξη στο 4% και όταν το λέγατε το 2019, δεν ξέρατε ότι θα είχατε και τη δυνατότητα μεγάλων δημόσιων δαπανών και το Ταμείο Ανάκαμψης.

Στις επενδύσεις, λοιπόν, τρίτη από το τέλος, 15% του ΑΕΠ, οι επενδύσεις στην Ελλάδα, 22% ο μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου, δηλαδή πραγματικές επενδύσεις, όχι μεταβιβάσεις ακινήτων μέσω των funds. Τελευταία μακράν η Ελλάδα στην ΕΕ.

Τι πάει στραβά, λοιπόν, κύριοι; Μήπως τα κίνητρα, όπως είναι σχεδιασμένα για τους έχοντες και κατέχοντες, δεν είναι επαρκή για να τους οδηγήσει στον δρόμο των επενδύσεων και απλώς τους εγγυάται την ενθυλάκωση των υπερκερδών; Δεν θα σας κάνουν ούτε τα τελευταία αποτελέσματα να αναρωτηθείτε; Πόσο έχει βοηθήσει την οικονομία μας, λοιπόν -σας ρωτάμε- η υπερσυσσώρευση κερδών σε δύο-τρεις κλάδους της οικονομίας, στην ενέργεια, στο λιανικό εμπόριο και στις τράπεζες;

Και εδώ νομίζω ότι είναι ένα κρίσιμο συμπέρασμα που πρέπει να βγάλουν και οι προοδευτικές δυνάμεις, διότι έξω από τη δική σας λογική είναι η στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, έξω από τη δική σας λογική είναι η μείωση των έμμεσων φόρων, έξω από τη δική σας λογική είναι η συμμετοχή του δημοσίου σε αυτούς τους κρίσιμους τομείς για να πιέζεται ο ανταγωνισμός προς τα κάτω.

Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι κατά τη διάρκεια της δικής μας διακυβέρνησης δεν αυξήθηκε η τιμή της κιλοβατώρας, διότι υπήρχε μια ΔΕΗ υπό δημόσιο έλεγχο, η οποία δεν προτεραιοποιούσε τα κέρδη των μετόχων της. Επί της ουσίας, όταν είναι δημόσια η ΔΕΗ, έχει μέτοχο το κάθε νοικοκυριό και την κάθε επιχείρηση και ανταποκρίνεται στον στόχο του να είναι προσβά-

σμο και προσιτό το ρεύμα και για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Έχουμε κάτι τέτοιο; Και αυτά τα υπερκέρδη, τα οποία αποστερούνται από επιχειρήσεις και νοικοκυριά, θα μπορούσαν και το βιοτικό επίπεδο να έχουν βελτιώσει και, βεβαίως, να έχουν γίνει επενδύσεις από επιχειρήσεις ή να έχουν γίνει προσλήψεις και να έχουν αυξηθεί την απασχόληση.

Εφαρμόζεται, όπως σας έχουμε πει, το σχέδιο Πισσαρίδη. Δεν κάνουμε καμμία αποκάλυψη. Επαναλαμβάνω ότι δεν κάνουμε καμμία αποκάλυψη. Επιτρέψτε μου να πω ότι είναι διακηρυγμένος στόχος του να ξεφορτωθείτε τη μικρή και μεσαία επιχείρηση στην Ελλάδα. Ακούσαμε, βέβαια, και την κ. Διαμαντοπούλου να σας εγκალεί επειδή δεν το εφαρμόζετε ταχέως. Το εφαρμόζετε μια χαρά και θέλω να στείλω ένα μήνυμα στους ανησυχούντες ότι δεν εφαρμόζεται το σχέδιο Πισσαρίδη ότι έχει μπει για τα καλά σε εφαρμογή με όλους τους πυλώνες πολιτικής, με όλους τους βραχίονες ροής χρήματος στην οικονομία να το υπηρετούν πιστά, από την ακρίβεια στο ρεύμα που την επωμίζονται οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις μέχρι την πολιτική των τραπεζών που αφήνει το 96% των ελληνικών επιχειρήσεων εκτός δυνατοτήτων πιστώσεων. Αυτή, λοιπόν, είναι η πραγματικότητα.

Και εδώ πέρα είναι σαφές ποια είναι η δική σας στόχευση, διότι εσείς ψάχνετε για μία βολική αντιπολίτευση, μία αντιπολίτευση με την οποία θα χορέψετε τανγκό, μία αντιπολίτευση με την οποία θα συγκλίνετε –λέει- στο Σύνταγμα. Έχει αλλάξει κάτι; Δεν θέλετε να ιδιωτικοποιήσετε το νερό πλέον; Ποια προοδευτική αντιπολίτευση θα μπορούσε να συναινέσει σε μία τέτοιου τύπου αλλαγή, ή στην αλλαγή του άρθρου 16; Ή μήπως έχετε υπ' όψιν σας, διότι έχετε και βεβαρημένο παρελθόν, να πειράξετε και το άρθρο που διασφαλίζει το απόρρητο των επικοινωνιών; Μήπως έχετε υπ' όψιν σας να πειράξετε το άρθρο για τη μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων; Μήπως και το άρθρο που μιλάει και εγγυάται την αυτοτέλεια των ανεξαρτήτων αρχών; Πού ακριβώς έχετε βρει συγκλίσεις; Ξεκίνησε η κουβέντα πίσω από κλειστές πόρτες για τη συνταγματική αναθεώρηση; Δικαιούται η Εθνική Αντιπροσωπεία να ξέρει τι σκέφτεται ο κύριος Πρωθυπουργός και αν έχει αλλάξει ρότα σε σχέση με τις συνταγματικές αλλαγές που προτείνανε το 2019;

Ακούσαμε ότι αναζητάτε και συγκλίσεις στο δημογραφικό. Αυτό είναι είδηση, αυτό είναι πάρα πολύ σοβαρή είδηση. Αν είστε κοντά σε συγκλίσεις για το δημογραφικό, μία τόσο καθοριστική πολιτική η οποία άπτεται της στεγαστικής πολιτικής, της πολιτικής στήριξης της οικογένειας, της πολιτικής για την εργασία, της πολιτικής για την περιθαλψή, εάν ψάχνετε παρτενέρ για τανγκό στις πολιτικές που έχετε χαράξει σε αυτά τα πεδία, λυπάμαι που θα σας το πω, στον ΣΥΡΙΖΑ δεν θα βρείτε. Διότι με τις δικές σας πολιτικές και τη δική σας προθυμία για τανγκό χορεύουν πεντοζάλη τα καρτέλ στην πλάτη του ελληνικού λαού.

Κύριε Μαμουλάκη, συγχωρείστε με, δεν έχει τίποτα κακό ο χορός, αλλά έχει μία ένταση η οποία είναι ανάλογη της δημιουργίας των υπερκερδών.

Ο ΣΥΡΙΖΑ, λοιπόν, δεν θα χορέψει κανένα ταγκό με τον κ. Μητσοτάκη, ειδικά όταν ο κ. Μητσοτάκης οδηγεί τα νοικοκυριά και τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις σε αφόρητες πιέσεις. Η χώρα έχει ανάγκη μία προοδευτική αλλαγή. Ο προοδευτικός κόσμος δεν προσδοκά κατακερματισμούς, δεν ζητά εκ των υστέρων διακώωση μιας σύμπλευσης με τη Δεξιά.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Και εδώ ξέρετε ότι οι εξελίξεις των τελευταίων ημερών –και ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε- είναι διδακτικές και για όσες προοδευτικές δυνάμεις –και αναφέρομαι στο ΠΑΣΟΚ- μετριάζουν την ένταση της Αντιπολίτευσης ή ψαλιδίζουν τις προτάσεις τους με την ελπίδα ότι θα έχουν από την αντίπερα όχθη κατανόηση. Τίποτα τέτοιο δεν θα συμβεί. Ήρθε ψαλιδισμένη η τροπολογία του ΠΑΣΟΚ για τα βαρέα και ανθυγιεινά. Ήρθε μετριάσμενη η τροπολογία για τη φορολόγηση των υπερκερδών. Τι ενοχλεί αυτό που λέει ο ΣΥΡΙΖΑ, να πάμε κατά τον ευρωπαϊκό ορισμό των υπερκερδών και να φορολογήσουμε το 90%, όπως λέει η σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία, ανάλογα και με τις εταιρείες ενέργειας; Πού είναι το τρελό; Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα βγάζει δυσανάλογα περισσότερα σε σχέση με το ευρωπαϊκό από τις προμή-

θειες. Άρα, νομίζω ότι οι εξελίξεις των τελευταίων ημερών είναι μία διδαχή για όλους και για όσους προσπαθούν να ρίξουν γέφυρες με μία Κυβέρνηση η οποία πολιτεύεται με πάρα πολύ ακραίο τρόπο.

Ο λαός μας αναζητά το πολιτικό μέτωπο που θα κερδίσει τη Δεξιά. Δεν αναζητά μία πολιτική δύναμη η οποία θα χορέψει φιλικό και τρυφερό τανγκό με τον κ. Μητσοτάκη. Αυτή είναι η απλή αλήθεια και στην κατεύθυνση της μεγάλης προοδευτικής αλλαγής μόνο ένας ισχυρός ανασυγκροτημένος ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία μπορεί και θα είναι ο καταλύτης για την ενίσχυση και της οικονομίας και της κοινωνίας και της δημοκρατίας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Παππά.

Επόμενος ομιλητής ο κ. Πέτρος Δημητριάδης, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος των Σπαρτιατών. Θα ακολουθήσει μετά ο κ. Δελβερούδης, Κοινοβουλευτικός της Νίκης και μετά η κ. Ευθυμίου, Κοινοβουλευτικός της Νέας Δημοκρατίας.

Ορίστε, κύριε Δημητριάδη, έχετε τον λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θα μπορούσα παρά να αναφερθώ στα ιδιαίτερα σοβαρά που έχουν λάβει χώρα τα τελευταία εικοσιτετράωρα στη Συρία. Άκουσα, λοιπόν, με αφορμή την πτώση του καθεστώτος Άσαντ κάποιους να θριαμβολογούν, να μιλάνε για πτώση της δικτατορίας, για απελευθέρωση, για αποκατάσταση της δημοκρατικής νομιμότητας.

Και εδώ θα σας πω, λοιπόν, το εξής: Ξέρετε ποιοι έλαβαν την εξουσία; Οι τζιχαντιστές φιλότουρκοι με επικεφαλής τον Μοχάμεντ αλ Μπασίρ, έναν άνθρωπο που ήταν στέλεχος της Αλ Κάιντα και είχε επικηρυχθεί για 10 εκατομμύρια δολάρια από τις ΗΠΑ για τη συμμετοχή του σε βομβιστικές ενέργειες. Αυτοί έλαβαν την εξουσία. Αυτοί, λοιπόν, θα φέρουν τη δημοκρατία; Οι τζιχαντιστές; Γνωρίζει η Αλ Κάιντα από δημοκρατικές διαδικασίες; Ή μήπως περιμένουν κάποιοι ότι οι φιλότουρκοι τζιχαντιστές θα δημιουργήσουν κοινοβουλευτική δημοκρατία δυτικού τύπου; Μάλων όχι.

Και να πω λίγο το εξής: Πράγματι, ο Άσαντ δεν ήταν δημοκράτης, ήταν δικτάτορας. Όμως, θέλω να ρωτήσω, επί των ημερών των τζιχαντιστών θα είναι καλύτερα τα πράγματα; Να πω, λοιπόν, στους κυρίους που διηγούνται: Πρώτα από όλα, υπάρχει μέγας κίνδυνος αφανισμού των ορθοδόξων της Συρίας, οι οποίοι αυτή τη στιγμή που μιλάμε απειλούνται, δολοφονούνται και καταστρέφονται από τους τζιχαντιστές. Μάλιστα δε να πω ότι δημοσίως οι τζιχαντιστές έχουν απειλήσει με αποκεφαλισμό τον ηρωικό Μητροπολίτη Εφραίμ Χαλεπίου, ο οποίος τυγχάνει να είναι και απόφοιτος της Θεολογικής Σχολής Αθηνών, είναι δικός μας άνθρωπος.

Από αυτό, λοιπόν, το βήμα κάνω έκκληση στην ελληνική Κυβέρνηση για ακόμα μία φορά –την είχα κάνει και παλαιότερα- να βοηθήσει τους αδελφούς μας ελληνοορθόδοξους, να τους βοηθήσει. Δεν πρέπει αυτοί οι άνθρωποι να αφεθούν στις τύχες τους και να γίνουν βορά στα χέρια των τζιχαντιστών. Και λυπάμαι πάρα πολύ, αλλά θα πρέπει να γίνει άμεσα. Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε αδελφούς πληθυσμούς να αφανιστούν από τους φανατικούς ισλαμιστές. Θα είναι ένα έγκλημα, αν το αφήσουμε να γίνει.

Και μάλιστα δράττομαι της ευκαιρίας να πω και το εξής: Την Κυριακή, εδώ λίγα μέτρα από εδώ πέρα, στο Σύνταγμα μαζεύτηκαν κάποιοι αντιπολιτευόμενοι της Συρίας, οι οποίοι γιόρταζαν, όπως είπαν, την πτώση του καθεστώτος Άσαντ. Πολλοί, λοιπόν, αραβόφωνοι που γνωρίζω μου είπαν ότι ανάμεσα στα συνθήματα ακούστηκαν και πολλά φιλοτζιχαντιστικά συνθήματα. Ήθελα να ρωτήσω –έχω κάνει και μια ερώτηση στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη- αν γνώριζαν οι αρχές ποιοι ήταν οι διοργανωτές. Γνώριζαν ποιοι το έκαναν; Γνώριζαν αν τυχόν υπήρξαν διασυνδέσεις με τζιχαντιστές, με φιλότουρκους ή με οτιδήποτε άλλο; Ή απλώς καθένας μπορεί να πηγαίνει στο Σύνταγμα, να κάνει μία εκδήλωση, χωρίς να ελέγχεται από κανέναν;

Μάλιστα, πρέπει να πω ότι πήγαν και στην προεστία της Συρίας και ύψωσαν τη σημαία της αντιπολίτευσης, δηλαδή ουσιαστικά

μέσα σε ελληνικό έδαφος έκαναν και παρέμβαση σε μία πρεσβεία ξένου κράτους και ύψωσαν και τη δική τους σημαία. Αυτά τα ωραία έγιναν στην Ελλάδα! Περιμένω, λοιπόν, απαντήσεις για όλα αυτά εδώ. Δεν μπορεί, λοιπόν, οποιοσδήποτε, όποιος και να είναι, να κάνει εκδήλωση χωρίς να ξέρουμε ποιος είναι και με τι διασυνδέεται.

Δεύτερο -και πιο σημαντικό- ποιοι κίνδυνοι δημιουργούνται; Πρώτα από όλα, υπάρχει μεγάλος κίνδυνος να δημιουργηθεί μια φιλοτουρκική κυβέρνηση στη Συρία, η οποία μπορεί να κηρύξει ΑΟΖ με την Τουρκία και να πλήξει την ΑΟΖ της Κύπρου. Και για όσους νομίζουν ότι αυτό που λέω είναι σενάριο επιστημονικής φαντασίας, να θυμίσω τι είχε συμβεί όταν έπεσε ο Καντάφι στη Λιβύη και η φιλοτουρκική κυβέρνηση της Τρίπολης έκανε το παράνομο τουρκολιβυκό μνημόνιο, το οποίο μας ταλαιπωρεί ακόμα και σήμερα.

Δεύτερος κίνδυνος: Ο Ερντογάν, ο οποίος είναι ο μόνος που θα πρέπει να πανηγυρίζει, γεωπολιτικά βλέπουμε να κλείνει τα μέτωπα ένα προς ένα. Έχει, λοιπόν, μία δική του ατζέντα την οποία, ό,τι και να λέμε και να κάνουμε εμείς, θα την υλοποιήσει. Γι' αυτό, λοιπόν, να μην επαναπαυόμαστε και να μη θεωρούμε ότι οι διακηρύξεις των Αθηνών θα μας προστατεύσουν, ή τα καλά λόγια με τους Τούρκους θα μας προστατεύσουν, διότι ο Ερντογάν, όπως απέδειξε -το απέδειξε στην πράξη- σου παριστάνει τον φίλο και κάποια στιγμή σε μαχαιρώνει. Έτσι, λοιπόν, πολύ φοβάμαι ότι θα κάνει και με εμάς και πολύ φοβάμαι, επίσης, ότι κλείνοντας ένα ένα τα μέτωπα κάποια στιγμή θα έρθει προς τα εδώ. Αυτό πρέπει να το έχουμε υπ' όψιν μας και να μην επαναπαυόμαστε, διότι διαχρονικά οι Τούρκοι έτσι έκαναν, το έκαναν το 1974, το έκαναν το 1996, δεν μπορούν να είναι, λοιπόν, φίλοι μας. Να μη θεωρούμε ότι θα γίνουν όλα καλά, διότι με την Τουρκία είμαστε εχθροί, να το εμπεδώσουμε και ό,τι και να λέμε σε επίπεδο εξωτερικής πολιτικής ότι ο Ερντογάν είναι καλός, δεν είναι καθόλου καλός. Έχει μία ατζέντα την οποία θα υλοποιήσει. Είναι σαν τον λύκο ο οποίος περιμένει να εφορμήσει. Αυτό το λέω για να ξέρουμε.

Και θα ήθελα να πω και κάτι ακόμα. Πρώτα από όλα, να πω ότι τις προάλλες στη Γλυφάδα είχαμε ένα μακελειό με δύο νεκρούς. Φέρεται, λοιπόν, στο μακελειό να έχει συμμετάσχει και η τουρκική μυστική υπηρεσία. Και θα ήθελα να ρωτήσω: Το έχουν εξετάσει αυτό οι αρχές, ή θα γίνει η Ελλάδα πεδίο εκκαθάρισης και επίλυσης διαφορών των Τούρκων; Αυτά είναι πάρα πολύ σημαντικά και πρέπει να τα δούμε.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Και λέω και κάτι πιο σημαντικό: Άκουσα πάρα πολλούς Σύριους που έρχονταν στην Ελλάδα -τελειώνω, κύριε Πρόεδρε- να μας λένε ότι έφυγαν λόγω του καθεστώτος Άσαντ. Και τώρα, λοιπόν, που έπεσε το καθεστώς, θα πάνε πίσω στη Συρία ή όχι; Ή απλώς ήταν μία αφορμή όλο αυτό για να μείνουν εδώ; Είναι σημαντικό το ερώτημα. Εάν, λοιπόν, αυτοί οι κύριοι δεν πάνε στη Συρία, μάλλον σημαίνει πως για άλλο λόγο ήρθαν εδώ και όχι γιατί αντιτίθενται στο καθεστώς Άσαντ.

Καιρός να πω λίγο κάτι για το νομοσχέδιο. Επειδή μιλάμε για ανάπτυξη, ανάπτυξη στην Ελλάδα δεν υφίσταται στην πραγματικότητα. Όλη αυτή η αύξηση στο ΑΕΠ που έχουμε οφείλεται κατά κύριο λόγο στους έμμεσους φόρους, στα υπερκέρδη κάποιων παρόχων και κάποιων олигарχών, τα οποία η Κυβέρνηση ή δεν φορολογεί ή τα φορολογεί με τον χαμηλότερο συντελεστή και κυρίως σε κάποιους φόρους, όπως είναι ο ΕΝΦΙΑ και οι οποίοι προέρχονται ουσιαστικά από την αφαίμαξη του ελληνικού λαού.

Η ανάπτυξη που λέμε στην Ελλάδα προέρχεται κατά κύριο λόγο από τους Έλληνες. Εμείς πληρώνουμε για τη δήθεν ανάπτυξη. Στη πραγματικότητα έχουμε συρρίκνωση του πρωτογενούς τομέα, επίσης έχουμε ελλειμματικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, το οποίο είναι συνεχώς ελλειμματικό και δεν προσπαθούμε να το επιλύσουμε και το ακόμα πιο σημαντικό είναι ότι βλέπουμε συνεχώς μια φτωχοποίηση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Είχα πει, λοιπόν, πέρσι -και σε ένα λεπτό θα έχω τελειώσει- ότι η ανάπτυξη πρέπει να διαχέεται, πρέπει να τη βλέπει ο μέσος

Έλληνας. Δυστυχώς, όμως, ο μέσος Έλληνας φτωχοποιείται. Και ξέρετε, με αποσπασματικά μέτρα καταπολέμησης της ακρίβειας και χωρίς να κάνουμε μία εθνική στρατηγική, δυστυχώς θα έχουμε μόνο φτωχοποίηση και ο μέσος Έλληνας και η μέση Ελληνίδα θα πλιττώνται.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να πω το εξής. Βοηθήστε τους Έλληνες της Συρίας, τους Ελληνορθόδοξους. Δεν μπορούμε να τους αφήσουμε στην τύχη τους, ενώ δεν πρέπει να επαναπαυόμαστε στο ότι ο Ερντογάν είναι καλός. Δεν είναι καλός και πολύ φοβάμαι ότι θα έχουμε προβλήματα.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Δημητριάδη.

Επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Κομνηνός Δελβερούδης, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νίκης.

ΚΟΜΝΗΝΟΣ ΔΕΛΒΕΡΟΥΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Προτού αναφερθώ στο νομοσχέδιο για την ενσωμάτωση της Ευρωπαϊκής αυτής Οδηγίας, θα ήθελα να εκφράσω κι εγώ την έντονη ανησυχία μας για τους Έλληνες της Συρίας, των οποίων η τύχη αγνοείται μετά το πραξικόπημα των τζιχαντιστών.

Για τη Νίκη οι εξελίξεις στη Μέση Ανατολή είναι ιδιαίτερα ανησυχητικές. Άνοιξε ένα ακόμη πολεμικό μέτωπο και περιέπλεξε περισσότερο τις διεθνείς σχέσεις στην ευαίσθητη αυτή περιοχή. Η ελληνική Κυβέρνηση, δυστυχώς, δεν έκανε καμία ουσιαστική κίνηση για την προστασία του Πρεσβυγενούς Πατριαρχείου Αντιοχείας, των Ελλήνων ομογενών και γενικότερα του χριστιανικού στοιχείου της Συρίας.

Αντιθέτως, έσπευσε να χαιρετίσει διά του Υπουργείου Εξωτερικών το πραξικόπημα των τζιχαντιστών, αυτών που είναι από τη διεθνή κοινότητα επικηρυγμένοι ως τρομοκράτες, αυτών που κατά την εισβολή στο Χαλέπι ύψωσαν τουρκικές σημαίες στα τείχη και τραγουδούσαν τουρκικά εμβατήρια. Το ίδιο Υπουργείο Εξωτερικών σε μία ανεξήγητη κίνηση, λίγες μέρες νωρίτερα δηλαδή, πρότεινε για τη θέση του Γενικού Γραμματέα του ΟΑΣΕ τον Τούρκο εθνικιστή Σινιρλίογλου, με τις επιστολές του οποίου προς τον ΟΗΕ η Τουρκία αμφισβητεί επίσημα την ελληνική κυριαρχία στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου. Βέβαια, όπως είπε και ο κ. Γεραπετρίτης, δεν τον ενδιαφέρει και τόσο πολύ ακόμα κι αν θα τον πουν μειοδότη. Οι Βουλευτές της παράταξής του που του παρέχουν ψήφο εμπιστοσύνης έχουν την ίδια αδιαφορία;

Κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, δεν σας προβληματίζουν οι κινήσεις του Υπουργού Εξωτερικών τόσο για τα ελληνοτουρκικά όσο και για την εξίσου λανθασμένη στάση του στο συριακό ζήτημα; Πόσο θα επιτρέπετε στον κύριο Υπουργό να ασκεί κρυφή διπλωματία με την Τουρκία και να αδιαφορεί για τον Ελληνισμό της Συρίας; Ειδικά αυτές τις κρίσιμες στιγμές που οι εξελίξεις στη Μέση Ανατολή ισχυροποιούν τη θέση της Τουρκίας και της ανοίγουν την όρεξη για περαιτέρω εδαφικές διεκδικήσεις, χρειάζομαστε σωστή διπλωματία και κυρίως όχι υποχωρητική ούτε σκιάδι, αλλά πρωταγωνιστική.

Η Ελλάδα είχε και έχει ακόμα τη μεγάλη ευκαιρία να διαδραματίσει σημαντικότερο ρόλο στις προσπάθειες ειρήνευσης σε όλα τα ανοιχτά μέτωπα του πολέμου και στην Ουκρανία και στον Λίβανο και στη Συρία. Όμως, η Κυβέρνηση, δυστυχώς, έχει αποφασίσει η χώρα μας να παίζει τον ρόλο του κομπάρσου, χωρίς ίδια θεώρηση, χωρίς ειρηνευτικές πρωτοβουλίες και χωρίς εθνικό στρατηγικό όραμα.

Ο Πρόεδρός μας έχει τονίσει επανειλημμένα τον ρόλο που πρέπει να διαδραματίσει η Ελλάδα ειδικά στον ρωσοουκρανικό πόλεμο ως ομόδοξη χώρα δύο αδελφών λαών. Όμως, ο κύριος Πρωθυπουργός έσπευσε να κηρύξει τον πόλεμο στη Ρωσία και να διαλέξει πλευρά. Τουλάχιστον τώρα, την έσχατη στιγμή, μπορούμε να γίνουμε και μπροστάρηδες και διαμεσολαβητές και να γίνουμε η ειρηνοποιός δύναμη που θα έχει επιλέξει όντως τη σωστή πλευρά της ιστορίας, η οποία είναι η παγκόσμια ειρήνη και όχι η αλληλοεξόντωση των λαών.

Σχετικά τώρα με την ενσωμάτωση της Οδηγίας, αυτής της Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, θα ήθελα να πω πρωτίστως εκείνο που ανέφεραν κι άλλοι συνάδελφοι στις επιτροπές, ότι δηλαδή θα μπορούσε να αναλυθεί διεξοδικότερα, όπως προβλέπεται, από τον Κανονισμό της Βουλής, κάτι που δεν συνέβη,

διότι κληθήκαμε να τοποθετηθούμε επί του σχεδίου νόμου σε μια πολύ βιαστική διαδικασία. Αυτό δεν είναι μια λεπτομέρεια, είναι ένα πολύ σημαντικό σημείο που δείχνει την ποιότητα της δημοκρατίας μας, αλλά και θέτει εν αμφιβόλω τη σωστή λειτουργία του ελληνικού Κοινοβουλίου.

Και έρχομαι και στις τροπολογίες, στη διαδικασία κατάθεσης των τροπολογιών. Έχει κυριολεκτικά μαλλιάσει η γλώσσα μας να στηλιτεύουμε αυτόν τον τρόπο νομοθέτησης, αλλά εσείς συστηματικά κωφεύετε. Αυτές οι τροπολογίες, δηλαδή, δεν θα μπορούσαν να ήταν έτοιμες έστω στην τελευταία επιτροπή και να κάνουμε μια διαβούλευση ακόμα και γι' αυτές; Είναι παράλογο αυτό που προτείνουμε; Δεν νομίζω να υπάρχει κάτι παράλογο σε αυτό. Σε κάθε Ολομέλεια λέμε γι' αυτό το θέμα, εκτός αν εσκεμμένα δεν θέλετε να τίθενται οι τροπολογίες σε διαβούλευση για άλλους λόγους.

Αυτή η προχειρότητα στη διαδικασία νομοθέτησης φαίνεται και στο γεγονός ότι το ίδιο νομοσχέδιο που καλούμαστε να ψηφίσουμε σήμερα έρχεται να διορθώσει τελείως πρόσφατες νομοθετήσεις. Επί της ουσίας το σχέδιο νόμου δεν νομοθετεί υπέρ της μικρής και μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας, η οποία αποτελεί και τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας και συντηρεί και το μεγαλύτερο μέρος των ελληνικών νοικοκυριών. Ακούσαμε από εκπροσώπους των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ότι υπάρχει ανησυχία για το κατά πόσο οι επιχειρήσεις τους θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις που εισάγει η Οδηγία.

Σχετικά με τις φοροαπαλλαγές στις λεγόμενες «εμβληματικές επιχειρήσεις», οι οποίες κατά τον κύριο Υπουργό είναι αυτές με ισχυρό αναπτυξιακό αποτύπωμα, θεωρούμε ότι είναι μία ακόμα εξυπηρέτηση στο μεγάλο κεφάλαιο, τη στιγμή που τα νοικοκυριά και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχουν γονατίσει από τις φορομνηστικές πολιτικές και την ακρίβεια. Και φυσικά εμείς δεν είμαστε αντίθετοι με τη φοροελάφρυνση, αλλά αυτή να έχει προτεραιότητα τους μικρομεσαίους, ώστε να εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεών τους.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω σε μισό λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Η δε βέβαια σκανδαλώδης εύνοια υπέρ των ασφαλιστικών εταιρειών –παρακαλώ!– και η εξομίωσή τους με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στη δυνατότητα να περιορίζουν την παροχή πληροφοριών κατά την υποβολή της έκθεσης βιωσιμότητας σε συνδυασμό με τον νόμο που καθιέρωσε την υποχρεωτικότητα της ασφάλισης επιχειρήσεων, οχημάτων και κατοικιών από φυσικές καταστροφές ανταγωνίζονται την ομοίως σκανδαλώδη εύνοια των κυβερνήσεων της κομματοκρατίας προς τις τράπεζες. Επαναλαμβάνω, η εύνοια υπέρ των ασφαλιστικών εταιρειών.

Συμπερασματικά -και τελειώνω- το πρώτιστο μέλημά μας θα πρέπει να είναι η οικονομική βιωσιμότητα των επιχειρήσεων και η συνακόλουθη γενικότερη οικονομική ανάπτυξη. Ωστόσο, η πρόχειρη και χωρίς κοστολόγηση ενσωμάτωση αυτής της Ευρωπαϊκής Οδηγίας δείχνει ότι αυτή η ενσωμάτωση δεν γίνεται με τρόπο που να τονώνει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και φυσικά συνακόλουθα την εθνική οικονομία. Για τον λόγο αυτό, η Νίκη θα καταψηφίσει το παρόν νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Δελβερούδη.

Και τώρα καλείται στο Βήμα η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Άννα Ευθυμίου.

Κυρία Ευθυμίου, χρόνια πολλά για τη χθεσινή σας γιορτή!

Μετά θα συνεχίσουμε με τις δευτερολογίες ξεκινώντας από το τέλος, δηλαδή από τον κ. Κόντη.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, θα μιλήσει η Πρόεδρός μας και μετά εγώ ως Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Μίλησα με την Πρόεδρό σας και μου είπε ότι θα μιλήσετε μετά την Πρόεδρό σας.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Ως Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος μετά την Πρόεδρο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Εντάξει, τότε θα μιλήσετε μετά την κ. Ευθυμίου.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ: Μετά την Πρόεδρο θα μιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Εάν έχει έρθει, κυρία Καραγεωργοπούλου. Δεν μπορούμε να περιμένουμε.

Ορίστε, κυρία Ευθυμίου, έχετε τον λόγο.

ΑΝΝΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε και για τις ευχές σας.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν μπορώ να μη σταθώ στον κ. Βελόπουλο, γιατί κατά τα άλλα απάντησε ο κ. Θεοδωρικάκος στην τοποθέτηση και στην ομιλία του. Όμως, δεν μπορώ να μη σταθώ σε αυτά που είπε για το μετρό. (ΑΔ)

Πραγματικά, ήρθε εδώ να μας πει για το μετρό Θεσσαλονίκης που είναι ένα στολίδι, ένα κόσμημα για την πόλη μας που όλοι οι Θεσσαλονικείς περιμέναμε μετά από πολλά χρόνια. Όμως, τι θα πει ο κ. Βελόπουλος στους Θεσσαλονικείς, όταν ο ίδιος δυο-τρεις μέρες μετά τα εγκαίνια του μετρό Θεσσαλονίκης δήλωσε σε συνέντευξή του στην ΕΡΤ «Δεν χρειαζόταν μέτρο η Θεσσαλονίκη. Όχι, δεν χρειαζόταν. Τέτοιο μέτρο που είναι από τον Δήμο Θεσσαλονίκης και τελειώνει στον Δήμο Θεσσαλονίκης δεν χρειαζόταν»; Και μετά συνέχισε και είπε «Θα μπορούσαμε να επεκτείνουμε την παραλία προς τα κάτω και να κάνουμε ένα υπόγειο πάρκινγκ». Και αυτό τώρα θα έρθει να αντικαταστήσει το μετρό Θεσσαλονίκης. Δηλαδή, πραγματικά, άκουσον-άκουσον!

Ας έρθει, λοιπόν, να το πει αυτό στους Θεσσαλονικείς που εμείς βλέπουμε καθημερινά όσοι ζούμε στην πόλη μας πόσο το χαίρονται, πόσο χαίρονται τα παιδιά που πηγαίνουν συνέχεια βόλτες, πόσο χαίρονται οι Θεσσαλονικείς που το χρησιμοποιούν στη δουλειά τους, πόσο βελτίωσε –γιατί το γνωρίζω αυτό– ακόμα και το κυκλοφοριακό και στις δυτικές συνοικίες γιατί άλλαξαν τα δρομολόγια του ΟΑΣΘ.

Ας έρθει, λοιπόν, να πει στους Θεσσαλονικείς ο κ. Βελόπουλος ότι δεν χρειαζόταν το μετρό. Να πει λοιπόν και σε όλη τη βόρεια Ελλάδα ότι η πρωτεύουσα της Μακεδονίας δεν χρειαζόταν το μετρό. Πραγματικά, μου προκαλεί αλγεινή εντύπωση.

Τώρα, ως προς τον κ. Νατσιό, ο κ. Νατσιός προφανώς θα έχει ενημερωθεί ότι ο Πρωθυπουργός είχε επικοινωνία με τον Πατριάρχη της Αντιόχειας και υπογράμμιζε στη στήριξη στο Πατριαρχείο. Μάλιστα εξέφρασε την ετοιμότητα της Ελλάδας να συνδράμει όπου χρειαστεί και επανέλαβε τη θέση της χώρας για ένα συμπεριληπτικό μέλλον της Συρίας που θα προστατεύει όλες τις θρησκευτικές κοινότητες.

Σε ό,τι αφορά την τοποθέτηση του κ. Στίγκα, θα περιμένει λίγο ως την Παρασκευή. Το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου αξιολογεί τα δεδομένα όπως διαμορφώνονται στη Συρία και θα εισηγηθεί οριστικές αποφάσεις σχετικά με τις διαδικασίες ασύλου την Παρασκευή στο ΚΥΣΕΑ.

Τώρα, σε ό,τι αφορά την τοποθέτηση του κ. Παππά ως Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου για το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, πραγματικά παρακολουθούμε πολύ στενά τις εξελίξεις στον τομέα αυτό. Συνδέεται άμεσα σε μεγάλο βαθμό με έκτακτα γεγονότα, όπως ήταν η κρίση του κορωνοϊού που το 2020 μείωσε πολύ τα έσοδα από τον τουρισμό και αυτό επεκτάθηκε και στο 2021. Να μην ξεχνάμε ότι το 2022 ήταν η χρονιά της ενεργειακής κρίσης η οποία έπληξε σφόδρα το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών του συνόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σημαντικό μέρος του κόστους αυτού μεταφέρθηκε και στο 2023.

Τα δεδομένα που έχουμε τώρα είναι τα εξής: Να υπενθυμίσω ότι από το 2019 ως το 2024 οι επενδύσεις σε τρέχουσες τιμές έχουν αυξηθεί κατά 84% που είναι η μεγαλύτερη αύξηση σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι εξαγωγές την ίδια περίοδο έχουν αυξηθεί κατά 44%, ενώ έχουν διπλασιαστεί ως ποσοστό του ΑΕΠ σε σχέση με το 2008. Επίσης, την περίοδο 2020-2022 το μερίδιο των αγαθών στις εξαγωγές ξεπέρασε σημαντικά το αντίστοιχο μερίδιο των υπηρεσιών και το 2023 η αναλογία ήταν περίπου 50-50. Η αντίστοιχη αναλογία παλαιότερα ήταν 2:3.

Αυτό σημαίνει ότι το παραγωγικό μας μοντέλο μετασχηματίζεται. Κι έτσι δίνω την απάντηση και στον κ. Γερουλάνο σε αυτά που είπε για το παραγωγικό μοντέλο. Προφανώς θέλουμε να βελτιώσουμε τον δείκτη του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και γι' αυτόν τον λόγο αυτό το νομοθέτημα αποτελεί και έναν παράγοντα που βοηθάει σε αυτή την κατεύθυνση.

Σε ό,τι αφορά τη λίστα που έφερε εδώ ο κ. Παππάς με τις αυξημένες τιμές στα τρόφιμα, παρέλειψε να πει ότι σύμφωνα με την

έρευνα του Ινστιτούτου Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών οι τιμές των προϊόντων στα σουπερμάρκετ τον Νοέμβριο του 2024 είναι μειωμένες κατά μέσο όρο -0,72% σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2023. Οι μεγαλύτερες μειώσεις των τιμών καταγράφονται στις κατηγορίες «απορρυπαντικά και είδη καθαρισμού», «τροφές και είδη για κατοικίδια», «χαρτικά», «καλλυντικά», «βρεφικές-παιδικές τροφές», «κατεψυγμένα είδη».

Όλα αποτυπώνονται στην έρευνα του Ινστιτούτου Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών και το καταθέτω για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Άννα Ευθυμίου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ο κ. Παππάς δεν μας είπε από πού άντλησε τα στοιχεία με τις τιμές των αυξημένων αγαθών, όπως τα παρουσίασε.

Επίσης, ο κ. Παππάς δεν μας είπε ότι η μείωση του ΦΠΑ στην Ισπανία –και αυτό είναι απάντηση και στο ΠΑΣΟΚ– έδειξε πρόσκαιρες μειώσεις τιμών, σωρευτικά όμως οι τιμές σε βασικά καταναλωτικά αγαθά αυξήθηκαν περισσότερο συνολικά στην Ισπανία, που είχε χαμηλότερο συντελεστή ΦΠΑ. Για παράδειγμα, στα άλευρα στην Ισπανία η συνολική αύξηση τιμής τα τελευταία τρία χρόνια είναι 30%. Στην Ελλάδα η συνολική αύξηση τιμής είναι 17%. Στο γάλα στην Ισπανία η συνολική αύξηση τιμής τα τελευταία τρία χρόνια είναι 36%. Στην Ελλάδα η συνολική αύξηση τιμής είναι 15,8%. Επομένως, αυτό που προτείνει τόσο ο ΣΥΡΙΖΑ όσο και το ΠΑΣΟΚ είναι κάτι το οποίο δεν θα αποδώσει στους καταναλωτές.

Όσον αφορά τις τράπεζες, αύριο ξεκινά η συζήτηση για τον προϋπολογισμό. Ας κάνουμε λίγο υπομονή και θα γίνουν ανακοινώσεις και από τον αρμόδιο Υπουργό Οικονομικών και από τον Πρωθυπουργό.

Ως προς τη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων –γιατί με αφορμή τη νομοθέτηση αυτή ακούστηκε και από το ΠΑΣΟΚ και από τον ΣΥΡΙΖΑ ότι η Κυβέρνηση δεν στηρίζει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις– εγώ θα ήθελα να αναφερθώ σε πολύ συγκεκριμένα στοιχεία του Ταμείου Ανάκαμψης, όπως είναι οι επιδοτήσεις. Στο σκέλος, λοιπόν, των επιδοτήσεων του Ταμείου Ανάκαμψης εντάχθηκαν τριακόσιες πενήντα εννέα χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις με πόρους 1,4 δισεκατομμύριο ευρώ. Στο σκέλος των δανείων ο προϋπολογισμός είναι 2,05 δισεκατομμύρια ευρώ. Επίσης υπάρχουν και χρηματοδοτικά εργαλεία, χρηματοδοτικά προγράμματα, όπως το Ταμείο Μικρών Δανείων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας με προϋπολογισμό δανείων 107 εκατομμύρια ευρώ, το Ταμείο Επιχειρηματικότητας III με προϋπολογισμό δανείων 2,25 δισεκατομμύρια ευρώ και το Ταμείο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης με προϋπολογισμό δανείων 187 εκατομμύρια ευρώ. Άρα, λοιπόν, η στήριξη της Κυβέρνησης στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις εκδηλώνεται έμπρακτα και με αυτά τα χρηματοδοτικά εργαλεία, τα οποία σας τόνισα.

Τώρα ως προς το νομοσχέδιο, η νομοθέτηση αυτή είναι ένα μέρος άρρηκτα συνδεδεμένο με τη στρατηγική του Υπουργείου Ανάπτυξης που αφορά το νέο παραγωγικό μοντέλο ανάπτυξης, όπως παρουσιάστηκε από τον Υπουργό και από τον Πρωθυπουργό την 21^η Οκτωβρίου. Στόχος του παραγωγικού μοντέλου και βασική προτεραιότητά μας είναι πρόδηλα η ενίσχυση της ελληνικής βιομηχανίας και φυσικά και η διευκόλυνση των μεγάλων ιδιωτικών παραγωγικών επενδύσεων. Φυσικά, ο κ. Γερουλάνος έμεινε μόνο εκεί. Δεν έμεινε στα στοιχεία στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που παρουσίασα προηγουμένως και αυτή ακριβώς είναι η απαίτησή μου.

Πέρα από αυτό, παράλληλος στόχος είναι να συνδεθεί η έρευνα και η καινοτομία, στα οποία επενδύουμε πάρα πολύ ως Κυβέρνηση, με τη βιομηχανική παραγωγή, προσπαθώντας έτσι να συμβάλουμε στην παραγωγή καινοτόμων προϊόντων τα οποία θα μπορέσουν να αντέξουν σε έναν πολύ σκληρό παγκόσμιο ανταγωνισμό που βιώνουμε.

Αναφορικά, λοιπόν, με την πρώτη Ευρωπαϊκή Οδηγία, σκοπός της είναι αφ' ενός η ενίσχυση της διαφάνειας των πληροφοριών εταιρικής βιωσιμότητας, αλλά και αφ' ετέρου η διασφάλιση της πρόσβασης του κοινού σε αυτά. Αυτό που μου έκανε εντύπωση,

όπως καταγράφηκε από την έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής που τη διάβασα, είναι ότι είναι ιδιαίτερα αυξημένο το ενδιαφέρον των άλλων επενδυτών στα στοιχεία και στις πληροφορίες εταιρικής βιωσιμότητας. Και αυτό πρέπει να σημειώσουμε ότι βοηθάει στις επενδύσεις και ακόμη περισσότερο στη διαφάνεια.

Επίσης, ειδικότερα καθίσταται υποχρεωτική η υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας επί της επιχείρησης και καθορίζεται βάσει ενός κοινού τυποποιημένου προτύπου. Στόχος είναι η ενίσχυση της βιώσιμης επιχειρηματικότητας, η οποία θα έχει πολλαπλά οφέλη για ολόκληρη την οικονομία και για την κοινωνία φυσικά. Ουσιαστικά τροποποιούνται τρεις νόμοι. Εδώ, ο εισηγητής μας κ. Παππάς τους έχει αναλύσει πάρα πολύ καλά και δεν θα αναφερθώ σε αυτό.

Ως προς τη δεύτερη Οδηγία, προφανώς είναι μονόδρομος η ανάγκη προσαρμογής των ορίων κατάταξης του μεγέθους των επιχειρήσεων ή των ομίλων που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας στα σύγχρονα οικονομικά δεδομένα. Έτσι, λοιπόν, τροποποιούνται προς τα πάνω τα όρια του συνόλου του ενεργητικού και τα όρια του ύψους του κύκλου εργασιών των εταιρειών κατά 25% περίπου, αντανakλώντας τον πληθωρισμό της τελευταίας δεκαετίας. Άρα ήταν κάτι το οποίο ήταν επιβεβλημένο.

Ως προς το έκτο μέρος του νομοσχεδίου, είναι για εμάς πρόδηλο και εύλογο ότι θέλουμε να ενισχύσουμε τις εμβληματικές επενδύσεις. Αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο εργαλείο που έδειξε ότι δουλεύει αποτελεσματικά και ερχόμαστε εδώ να το επεκτείνουμε, γιατί έδειξε ότι δουλεύει. Φάνηκε αυτό σε άλλους τρεις κρίσιμους τομείς όπως είναι οι πρώτες ύλες, όπως είναι η ναυπηγική βιομηχανία, όπως είναι η κυκλική οικονομία. Δεν χρειάζεται λοιπόν να ψάχνουμε για φαντάσματα ή να δημιουργούμε φαντάσματα. Είναι ένα εργαλείο που έχει βοηθήσει πολύ και θέλουμε να το επεκτείνουμε, γιατί χρήσιμοι είναι αυτοί οι στόχοι, όπως είπα, πρώτες ύλες, ναυπηγική βιομηχανία και κυκλική οικονομία, γιατί πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν ότι σε κάθε στάση που δημιουργείται στην κυκλική οικονομία, δημιουργούνται και πολλαπλάσιες θέσεις εργασίας.

Ως προς τα μέτρα για την αντιμετώπιση της πληθωριστικής κρίσης, όπως είναι το πλαφόν στο περιθώριο κέρδους, οι προωθητικές ενέργειες στις επιχειρήσεις, το «καλάθι του νοικοκυριού», είναι μέτρα τα οποία έδειξαν ότι πραγματικά δουλεύουν.

Εμείς στη μάχη κατά της ακρίβειας αλλάζουμε συνεχώς μέτρα. Αυτά θέλουμε να επεκταθούν παράλληλα και με τα πρόσφατα δύο μέτρα που ελήφθησαν από το Υπουργείο Ανάπτυξης, όπως είναι το ότι τέθηκαν υπό τον έλεγχο της ΔΙΜΕΑ 26 μεγάλες επιχειρήσεις και φυσικά το πρόσφατο μέτρο της μείωσης της τιμής σε πάνω από 700 κωδικούς στα σουπερμάρκετ.

Κρίνω ότι είναι μείζονος σημασίας και οι διατάξεις για τις λαϊκές αγορές. Πέραν από αυτές, πριν από δύο-τρεις μέρες εκδόθηκε η υπουργική απόφαση με την οποία καταργείται η προϋπόθεση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για να πάρει κάποιος την άδεια για λαϊκή αγορά ή να την ανανεώσει. Έτσι ικανοποιείται ένα αίτημα των ανθρώπων που δουλεύουν στις λαϊκές αγορές, γιατί πρέπει να έχουν φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα, αλλά προφανώς δεν μπορούμε να τους το επιβάλουμε αυτό για την αδειοδότηση, όταν δεν ισχύει σε άλλους τομείς. Φυσικά δίνεται και με τις διατάξεις αυτές η δυνατότητα για ανανέωση της ισχύος των αδειών των πωλητών λαϊκών αγορών που δεν κατέβαλαν τέλη δραστηριότητας. Δύνανται να ανανεωθεί σε περίπτωση εξόφλησης μέχρι τις 31 Μαρτίου του 2025.

Έτσι λοιπόν ανταποκρινόμαστε σε αιτήματα των ανθρώπων που εργάζονται στις λαϊκές αγορές. Το γνωρίζω πραγματικά, γιατί έχω βρεθεί και με τον Υπουργό για το θέμα των λαϊκών αγορών και με τον Γενικό Γραμματέα κ. Αναγνωστόπουλο. Καταβάλεται μεγάλη προσπάθεια για την ικανοποίηση των αιτημάτων τους, ώστε να επιτευχθεί η μειωμένη τιμή από το χωράφι στο ράφι και είναι κάτι που θα δρομολογηθεί και σε επόμενες δράσεις του Υπουργείου.

Καταλήγοντας, θα πω ότι η Ευρώπη μπορεί να μην προηγείται όσο θα θέλαμε στην οικονομική ανάπτυξη ή στην καινοτομία, διαδραματίζει όμως έναν πρωταγωνιστικό ρόλο σε πολιτιστικό επίπεδο και στη διαμόρφωση των προτύπων αειφορίας. Η ενσωμά-

κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε όρους αγοραστικής δύναμης είναι 28% μικρότερο του μέσου όρου. Να πούμε για τους πολίτες που ακούν ότι ο ΟΟΣΑ είναι ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης που εδρεύει στο Παρίσι, ένα φόρουμ, στο πλαίσιο του οποίου εκπρόσωποι των κυβερνήσεων συζητούν και εξετάζουν τις πολιτικές και τα σχέδια για τη βελτίωση της κοινωνικοοικονομικής ευημερίας των πολιτών σε όλο τον κόσμο. Στην Ελλάδα το διαθέσιμο εισόδημα είναι 35% μικρότερο από τις χώρες του ΟΟΣΑ. Στην Ελλάδα είναι 17.800, στις χώρες του ΟΟΣΑ 27.500. Επίσης, 95% μεγαλύτερο έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών από τον ΟΟΣΑ: -6,5% στην Ελλάδα, -0,3% στις χώρες του ΟΟΣΑ. Η ανεργία των νέων είναι 26,7% στην Ελλάδα έναντι 10,6% στις χώρες του ΟΟΣΑ. Στην Ελλάδα πέντε φορές μεγαλύτερο ποσοστό μακροχρόνια ανέργων σε σχέση με τον ΟΟΣΑ, 6,2% έναντι 1% στις χώρες του ΟΟΣΑ. Άρα επτά στους δέκα Έλληνες νιώθουν κατ' εσάς φτωχοί. Αυτά λένε οι μετρήσεις. Θα μπορούσα να παραθέσω και περισσότερα στοιχεία από την έκθεση του ΟΟΣΑ, αλλά θα αρκεστώ σε αυτά.

Ακούν για ανάκαμψη οι Έλληνες φτωχοί, για ευημερία αριθμών, ποσοστών, ποσοτικών μεγεθών, αλλά συνεχίζουν να νιώθουν φτωχοί. Η φτώχεια δεν είναι όμως μόνο οικονομικός όρος, ξέρετε. Είναι η βεβαιότητα ότι δουλεύεις χωρίς αποτέλεσμα. Είναι η χρόνια ανασφάλεια και επισφάλεια. Η φτώχεια δεν είναι κακή ψυχολογία. Η φτώχεια, που διατρέχει τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής κοινωνίας, είναι βίωμα, δεν είναι αφηρημένη έννοια. Είναι πρόσωπα. Θα μιλήσω γι' αυτά. Είναι ο γιος που υπηρετεί στον Στρατό, που περιμένει τους γονείς να του στείλουν το χαρτζιλίκι του και δεν μπορεί να λάβει τίποτα. Είναι το εγγόνι που βλέπουν οι παππούδες και οι γιαγιάδες αυτές τις άγιες μέρες που έρχονται και δεν μπορούν να του προσφέρουν 10 ευρώ δώρο. Είναι η κόρη που σταμάτησε να πηγαίνει στη σχολή της για να μπορεί να δουλεύει και να συνδράμει στο νοικοκυριό της, στον προϋπολογισμό της οικογένειας. Είναι η μάνα μας που την ξεγελάμε: «Τον άλλο μήνα θα πάμε στο γιατρό για τις ακριβές εξετάσεις στο νοσοκομείο. Το έκλεισε, μάνα, το ραντεβού». Η φτώχεια έχει πρόσωπο. Είναι τα πρόσωπα των οικείων μας, των συγγενικών μας και των συμπολιτών μας, που δεν τα έχει ακόμη αφανίσει η στέρηση, αλλά τα έχει σμπαραλιάσει η απογοήτευση.

Το μεγαλύτερο κακό που επιφέρουν οι φιλελεύθερες πολιτικές σας δεν είναι η απορρύθμιση της αγοράς και των υπηρεσιών, ούτε καν η καταστροφή των παραγωγικών δομών του πρωτογενούς τομέα. Είναι η καταρράκωση του ηθικού ενός ολόκληρου λαού, ο ευτελισμός των αξιών του, ο αποκλεισμός της συμμετοχής του στην αισιοδοξία και τα κομμένα φτερά της νεολαίας.

Το χειρότερο κακό που επέφερε η σε κάθε επίπεδο μακρόχρονη κρίση, που συνεχίζεται επιδεινούμενη, είναι η αργή βασιανιστική δολοφονία της ελπίδας των κατοίκων αυτής της χώρας, την οποία προσπαθείτε να διασκεδάσετε με το «καλάθι του Αη - Βασίλη» όταν στον ίδιο χρόνο η ΣΤΑΣΥ, η δημόσια εταιρεία αξιοποίησης και λειτουργίας μέσων σταθερής τροχιάς, έχει ξεδώσει πάνω από 550 χιλιάδες ευρώ για δημόσιες σχέσεις, κτερινγκ, λαμπάδες, σχέσεις με μέσα μαζικής επικοινωνίας και γούρια χριστουγεννιάτικα, όταν στον ίδιο χρόνο οι συνολικές απευθείας αναθέσεις της ΣΤΑΣΥ για το 2024 έχουν ξεπεράσει τα 5,7 εκατομμύρια ευρώ.

Μιλήστε μας, αλήθεια για το «καλάθι του Αη - Βασίλη»!

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Πλεύσης Ελευθερίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Καραεωργοπούλου.

Θα συνεχίσουμε με τις δευτερολογίες. Ο κ. Κόντης δεν είναι εδώ.

Κύριε Καζαμιά, θέλετε να πάρετε τον λόγο;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Παρακαλώ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ξεκινήσω με τη φράση του κ. Θεοδωρικάκου, του κυρίου Υπουργού, ότι προσπαθεί μέσα από το νομοσχέδιο αυτό και με τις λεγόμενες «εμβληματικές επιχειρήσεις» που μας ανέφερε - τέσσερις τον αριθμό - να συμβάλει σε αυτό που αποκαλεί «αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου της χώρας».

Το παραγωγικό μοντέλο είναι μία πολύ σύνθετη κατάσταση και ένας πολύ σύνθετος όρος, ο οποίος δεν μπορεί να αλλάξει με τέτοια επιδερμικά μέτρα. Θα ήταν συνετό από την πλευρά της Κυβέρνησης να αποφεύγει τέτοιες πομπώδεις εκφράσεις, όταν η ελληνική οικονομία μετά από έξι χρόνια διακυβέρνησης από τη Νέα Δημοκρατία παραμένει στη δομή της ακριβώς η ίδια με αυτή που παραλάβατε από τα μνημόνια.

Το παραγωγικό μοντέλο της χώρας βασίζεται, όπως πρέπει να γνωρίζετε, κυρία Υφυπουργέ, σε μία οικονομία, η οποία συνεχίζει να είναι χαμηλής τεχνολογίας, η οποία βασίζεται σε ασφυκτικά χαμηλούς μισθούς για την πλειονότητα των μισθωτών, η οποία συνεχίζει να διέπεται από μία επιχειρηματικότητα μικρών επιχειρήσεων, οι οποίες αγκομαχούν να τα βγάλουν πέρα, και η οποία εξαρτάται από την μονοκαλλιέργεια του τουρισμού.

Όσο ισχύουν αυτές οι δομές στην οικονομία, δεν πρόκειται να αλλάξει το παραγωγικό μοντέλο. Οπότε μην προσπαθείτε να επηρεάσετε τους πολίτες που μας παρακολουθούν, χρησιμοποιώντας αυτές τις εκφράσεις. Εξάλλου πρέπει να σας πω ότι οι εφημερίδες που υποστηρίζουν την Κυβέρνηση, αλλά και επιχειρηματίες μεγάλων ομίλων, μιλούν για την ανάγκη αλλαγής του παραγωγικού μοντέλου, που σημαίνει ότι αντιλαμβάνονται πως το παραγωγικό μοντέλο δεν αλλάζει. Με άλλα λόγια, με αυτά τα ρητορικά σχήματα δεν πρόκειται να το αλλάξετε. Καλό θα είναι να ξανασκεφτείτε, να αναστοχαστείτε σε βάθος τις πολιτικές που εφαρμόζετε, μήπως και ξεκινήσετε μια τέτοια διαδικασία η οποία βεβαίως είναι αναγκαία.

Το νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας, εισάγει τις λεγόμενες «εκθέσεις βιωσιμότητας», οι οποίες συμβάλλουν με μικρό τρόπο στη γενικότερη πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πράσινη μετάβαση. Οι εκθέσεις βιωσιμότητας θα μπορούσαν να είχαν μία θετική συμβολή, αν δεν νομοθετούσατε με τον τρόπο που νομοθετείτε. Το κόστος για τις μικρές και τις πολύ μικρές ελληνικές επιχειρήσεις, που αποτελούν τη συντριπτική πλειονότητα του ελληνικού παραγωγικού μοντέλου, θα είναι βαρύ. Μάλιστα οι μικρές και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις τα τελευταία έξι χρόνια - και μάλιστα τον τελευταίο χρόνο - έχουν επιβαρυνθεί πάρα πολύ από νομοθετικές αλλαγές, που έχετε φέρει.

Για παράδειγμα, οι μικρές επιχειρήσεις επηρεάζονται από την εισαγωγή του τεκμαρτού εισοδήματος στην περίπτωση των ατομικών επιχειρήσεων. Η αλλαγή αυτή που φέρατε πέρσι επιβαρύνει αυτές τις επιχειρήσεις με φόρο, ο οποίος σε πολλές περιπτώσεις είναι δυσβάσταχτος.

Επιπλέον, υπάρχουν τώρα αυτές οι εκθέσεις και το διοικητικό κόστος που θα επιβάλει το νομοσχέδιο στις μικρές επιχειρήσεις, που και αυτό είναι ένα ζήτημα, αλλά υπάρχουν και ρυθμίσεις όπως η ρύθμιση που έφερε η Κυβέρνηση την περασμένη εβδομάδα με το φορολογικό νομοσχέδιο, που απαιτεί από τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις πλέον, όπως ορίζονται με τον νέο ορισμό που φέρνει το νομοσχέδιο, να ασφαλιζονται υποχρεωτικά απέναντι στις φυσικές καταστροφές. Αυτές οι υποχρεωτικές ασφαλίσεις, σύμφωνα με τους εκπροσώπους των ασφαλιστικών εταιρειών που μίλησαν στην αρμόδια επιτροπή, θα στοιχίσουν σημαντικά ποσά σε πάρα πολλές επιχειρήσεις, χιλιάδες ευρώ τον χρόνο για να ασφαλιζονται, επειδή το κράτος δεν μπορεί να καλύψει αυτές τις μικρές επιχειρήσεις σε περίπτωση φυσικών καταστροφών. Και βεβαίως θα πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι αυτό συνέβη παρά το γεγονός ότι το καλοκαίρι είχε έρθει παρόμοια νομοθέτηση για τις μεσαίες επιχειρήσεις άνω των 2 εκατομμυρίων ευρώ σε κύκλο εργασιών, σε τζίρο. Τώρα αυτό έχει κατέβει για τις επιχειρήσεις με τζίρο μισό εκατομμύριο, που είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις και, όπως γνωρίζετε, πρόκειται να συμβάλουν σημαντικά στο να κάνουν χρυσές δουλειές οι εταιρείες του ασφαλιστικού κλάδου, ενός κλάδου που κυριαρχείται από μεγάλες επιχειρήσεις και ο οποίος τα τελευταία δέκα χρόνια, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιοποιεί ο ίδιος ο κλάδος, έχει ετησίως κατά μέσο όρο ακαθάριστα κέρδη της τάξης των 400 εκατομμυρίων ευρώ. Αυτό, για να έχουν οι πολίτες μία αίσθηση, είναι όλος ο προϋπολογισμός του Υπουργείου Εξωτερικών, αυτά είναι τα κέρδη τους για δέκα χρόνια, κάθε χρόνο. Και επιβαρύνετε τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με άλλα κι άλλα.

Θα ήθελα να κάνω μία παρατήρηση για το νομοσχέδιο, σχετικά

με το άρθρο 52, το οποίο υποχρεώνει τις ενεργειακές κοινότητες, μικρές κοινότητες, συνεταιρισμούς δηλαδή, οι οποίοι κατά βάση δεν είναι κερδοσκοπικοί, να καταγράφονται στο ΓΕΜΗ, στο μητρώο επιχειρήσεων, και αυτό επιβαρύνει τους συνεταιρισμούς αυτούς με επιπλέον κόστος και γραφειοκρατικές διαδικασίες, που θα αποθαρρύνουν τους πολίτες από το να συμμετέχουν σε αυτούς. Αυτή είναι μια διάταξη που πραγματικά δεν μπορούμε να καταλάβουμε με ποια λογική υποστηρίζεται από την Κυβέρνηση. Δεν συμβάλλει στην πράσινη μετάβαση, κάνει ακριβώς το αντίθετο, και επιβαρύνει τις μικρές κοινότητες πάλι με κόστος και με γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Τέλος, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω ότι οι δύο τροπολογίες που είχαμε είναι τροπολογίες οι οποίες έφτασαν πάλι βράδυ, νύχτα, χθες: η μία στις 22.10' και η δεύτερη λίγο πριν τα μεσάνυχτα, στις 23.05'. Πρόκειται για τροπολογίες του Υπουργείου Ανάπτυξης που εισήγαγε το νομοσχέδιο αυτό, αλλά προτού ψηφιστεί το νομοσχέδιο το Υπουργείο σκέφτηκε ότι πρέπει να εισάγει και μια τροπολογία, να προσθέσει και άλλα πράγματα τα οποία ξέχασε.

Όσον αφορά το Υπουργείο Ενέργειας, που είναι το επισημειωμένο Υπουργείο για την άλλη τροπολογία, ήρθε ο Υπουργός εδώ και μας είπε ότι μαζί με την τροπολογία, η οποία έφτασε χθες βράδυ, έρχονται και νομοτεχνικές βελτιώσεις. Δεν πρόλαβε να την υποστηρίξει και βρήκε λάθη σε αυτή. Ξέρετε, κυρία Υφυπουργέ, καλό θα ήταν προτού κάνατε λόγο για την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου να ξεκινήσετε με μία αλλαγή του νομοπαρασκευαστικού μοντέλου. Να φέρνεται τις τροπολογίες λίγο πιο νωρίς, για να τις μελετάνε οι Βουλευτές, προσπαθήστε να τις κοστολογείτε σωστά -γιατί και αυτό δεν έχει γίνει- και προσπαθήστε επίσης να μη χρειάζεται την ώρα που τις φέρνεται να φέρνεται μαζί και νομοτεχνικές βελτιώσεις. Αυτός είναι ένας κακός τρόπος νομοθέτησης και πρέπει να πω ότι όλο αυτό το νομοσχέδιο πέρασε μέσα από διαδικασίες - εξπρές εν μέσω οικονομικών νομοσχεδίων άλλων, που σχετίζονται με τον προϋπολογισμό, και αύριο βεβαίως θα συζητήσουμε τον προϋπολογισμό. Ένας τέτοιος τρόπος νομοθέτησης φοβούμαστε ότι δεν βοηθά και θα πρέπει να σκεφτείτε ριζικά να τον αλλάξετε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Πλεύσης Ελευθερίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Καζαμία.

Κυρία Πέρκα, θα πάρετε τον λόγο;

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Ναι, κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ.

Είπαμε πολλά και στις επιτροπές και στην Ολομέλεια, ωστόσο οι Υπουργοί της Κυβέρνησης μάς προκαλούν κάθε τόσο να απαιτάμε και να συνεχίζουμε.

Ο κ. Θεοδωρικάκος μάς έκανε πάλι μια έκθεση ιδεών, μας είπε για βιομηχανία, για εξωστρέφεια της χώρας, της ελληνικής οικονομίας, πάρα πολύ ωραία πράγματα, και έρχεται η πραγματική ζωή και ο προϋπολογισμός και αποδεικνύουν ότι αν αυτή η Κυβέρνηση έχει κάνει κάτι, είναι ακριβώς το αντίθετο. Οι επενδύσεις που πέρσι θα ήταν 15% με το ζόρι φτάνουν το 7%, εξωστρέφεια μηδέν, οι εξαγωγές πάνε από το κακό στο χειρότερο, και δεν γίνεται καμμία αποτίμηση για όλο αυτό. Και τι φταίει στο κάτω κάτω; Αυτό που είπα στην πρωτομιλία μου και θέλω να το επαναλάβω. Φταίει το ότι έχει γίνει μια παρέμβαση σοβαρή στη δομή και του ιδιωτικού τομέα. Δεν έφθαναν μόνο οι μισθοί, που ταπεινώνονται οι εργαζόμενοι, δεν έφτανε μόνο η ακρίβεια, αλλά έρχεται πραγματικά μια «τομή» στο πώς μοιράζονται οι επενδύσεις, στο πώς γίνονται οι επενδύσεις. Και εκεί τι βλέπουμε, λοιπόν; Μπίζνες μόνο από το Μαξίμου! Βαφτίζονται «εμβληματικές» επενδύσεις, χωρίς ούτε ένα κριτήριο περιφερειακότητας, κλαδικότητας, κάτι που να αποφέρει στην ελληνική οικονομία, επενδύσεις που η εμβληματικότητά τους κρίνεται από ένα πολιτικό συμβούλιο, από διάφορα στελέχη. Καλά λέω «Μαξίμου». Αυτό έχει εγκλωβίσει την ελληνική οικονομία να είναι από τις λιγότερο παραγωγικές στην Ευρώπη, σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ. Είμαστε νομίζω μόνο πάνω από την Κολομβία και τη Χιλή, αν δεν κάνω λάθος. Αυτός είναι ο παραγωγικός ιστός, αυτή είναι η οικονομία της χώρας.

Άρα από τη μια κατακρεουργούμε την κοινωνική πλειοψηφία

με την ακρίβεια, τον πληθωρισμό της απληστίας και τους χαμηλούς μισθούς, χωρίς να παρεμβαίνει καμμία κυβέρνηση -και δεν είναι φυσικό φαινόμενο-, αλλά από την άλλη δεν πετυχαίνουμε κι αυτόν τον περιβόητο στόχο για τις επενδύσεις και την ανάπτυξη. Και για μια Κυβέρνηση που είχε το περισσότερο χρήμα που είχε ποτέ ελληνική κυβέρνηση, με το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με το ΕΣΠΑ, με την χαλάρωση του Συμφώνου Σταθερότητας, με το χρήμα που έπεσε για την COVID, το 2,2% - 2,4% ανάπτυξη είναι αστέιο, είναι αναμικό. Εδώ έχει πέσει χρήμα.

Εν πάση περιπτώσει, δυστυχώς τα πράγματα είναι πολύ δύσκολα. Θα επιμείνω λίγο σε ό,τι αφορά την επένδυση για την «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ», Όπως σας είπα, έχω ασχοληθεί από τότε που ήμουν στη Θεσσαλονίκη, με το Τεχνικό Επιμελητήριο κάναμε πόρισμα κ.λπ., καταθέτουμε ερώτηση για το αρσενικό που βρίσκεται στο νερό της περιοχής. Με λίγα λόγια, έχει συμβεί το εξής, πολύ απλά: Επειδή ο ορυκτός πλούτος της χώρας ανήκει στο κράτος -και καλώς- διότι πρέπει να τον εκμεταλλεύεται το κράτος και να απαιτεί ότι στο τέλος θα παραχθεί τελικό προϊόν -είναι αυτή η ιστορία που λέμε ότι έχουμε τουρισμό και από το πιάτο μέχρι το περιεχόμενο του φαγητού είναι εισαγόμενα. Αυτή είναι η κατάσταση και στον προϋπολογισμό αυτό καταγράφεται για τις εισαγωγές- έρχεται η εταιρεία και λέει ότι επειδή ισχύουν πολύ σοβαροί περιβαλλοντικοί λόγοι γιατί τυχαίνει να είμαστε ευρωπαϊκή χώρα -αυτό ήταν το λάθος, αν μπορούσε η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας να το είχε καταργήσει αυτό, μια χαρά- δεν μπορούμε να παράξουμε χρυσό, γιατί έχει πολύ αυστηρούς περιβαλλοντικούς όρους, και πολύ σωστά.

Τι κάνει, λοιπόν, η Κυβέρνηση; Αντί να τους κάνει έκπτωτους, να πει «δεν το κάνουμε αυτό», κάνει νόμο που τους απαλλάσσει από την υποχρέωση να έχουν κατετοιμημένη παραγωγή, δηλαδή παραγωγή χρυσού. Και τι κάνει; Βγαίνει το χρώμα, γίνεται η περιβαλλοντική καταστροφή στη Χαλκιδική και πουλιέται στην Κίνα, για να παράξει η Κίνα καθαρό μέταλλο. Και αυτό, με αυτόν τον νόμο, το κάνει κανονικότητα. Αυτό συμβαίνει. Εμβληματικές επενδύσεις οι οποίες δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν τόσο καιρό χωρίς κριτήρια -γιατί εκεί υπάρχουν κριτήρια επιλεξιμότητας- από άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία, παρά μόνο από το Ταμείο Ανάκαμψης. Κατ' εξαίρεση έκανε νόμο η Νέα Δημοκρατία, το φρόντισε. Με αυτόν τον νόμο μπορούν να πάρουν και από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Όλη η Ελλάδα ελντοράντο! Είναι απαράδεκτο, δεν μπορούμε να το ακούμε πια. Αλήθεια, πρέπει να τα μάθει ο κόσμος όλα αυτά που συμβαίνουν σε αυτή τη χώρα. Τοπικά τα ξέρουν, μου έχει έρθει όλη η Χαλκιδική για την περιπτωση του αρσενικού.

Μιλάμε για τη βιομηχανία. Καλά, ο κύριος Υπουργός δεν έχει υπ' όψιν του για το μπαράζ «λουκέτων» βιομηχανιών λόγω ενεργειακού κόστους; Γιατί το ενεργειακό κόστος ανεβαίνει, ακριβώς επειδή αυτή η Κυβέρνηση και οι ανεξάρτητες αρχές που ελέγχει δεν κάνουν κανέναν έλεγχο. Γιατί είμαστε η μόνη ευρωπαϊκή χώρα που το ρεύμα περνάει όλο στην αποτ αγορά και δεν υπάρχουν διμερή συμβόλαια έστω για τη βιομηχανία. Και δεν το λέει η Νέα Αριστερά αυτό, το λέει η ΕΒΙΚΕΝ, η ένωση των βιομηχανιών, ότι γίνονται παιχνίδια αισχροκέρδειας, ότι υπάρχουν καρτέλ, και η Κυβέρνηση το θεωρεί κι αυτό φυσικό φαινόμενο όπου δεν μπορεί να παρέμβει, όπως στις τράπεζες.

Ούτε καν νοθετεί. Πού και πού φορολογεί κάτι λίγα, 10 ευρώ τη μεγαβατώρα. Το πραγματικό κόστος του ηλεκτρικού ρεύματος από τις συμβατικές μονάδες, δηλαδή λιγνίτη και φυσικό αέριο, δεν ξεπερνάει τα 130 ευρώ τη μεγαβατώρα. Στο χρηματιστήριο ενέργειας έχουμε φτάσει σε τιμές μέχρι 900 ευρώ τη μεγαβατώρα. Αν αυτό δεν αισχροκέρδεια και μια Κυβέρνηση που το βλέπει το πάρτι να εξελίσσεται και το παρακολουθεί, τι άλλο είναι; Τέλος πάντων.

Θα σταματήσω γι' αυτό το θέμα εδώ, αλλά θα πω κάτι για τον κ. Σκυλακάκη, γιατί όπως ξεκίνησα είπα για όλους τους Υπουργούς της Κυβέρνησης. Μας προκάλεσε. Μας προκάλεσε ο κ. Σκυλακάκης, «τι κάνετε εσείς, τότε που αυτό...». Έχει καταλάβει ότι το 2019 κηρύχθηκε επισήμως απολιγνιτοποίηση για να κλείσουν μονάδες που δεν έχουν τελειώσει οι ώρες λειτουργίας τους;

Κι ήταν άλλο ένα σχέδιο που έλεγε «κάθε μονάδα που θα τελειώνει» -και σωστά- «θα κλείνει, και θα αντικαθίσταται με ΑΠΕ»,

κι είναι άλλο το σχέδιο που λέει «τις κλείνω», είναι, δεν είναι η Με-λίτη -είναι η δεύτερη η πιο σύγχρονη μονάδα μετά την «Πτολε-μαΐδα 5»- και τι κάνω; Βάζω φυσικό αέριο στη θέση τους, δηλαδή καταργώ το ένα ορυκτό καύσιμο, για να το αντικαταστήσω με ένα άλλο το οποίο είναι εισαγόμενο. Αυτό ακριβώς.

Και έρχεται και λέει, έχω και ένα Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης. Αυτό το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης -τα είχα πει τότε εγκαίρως- δύο μέθοδοι υπάρχουν, ο ένας είναι, όπως σε κάτι χώρες -Καμπότζη νομίζω έγινε αυτό- έρχονται δύο επενδυτές, τρεις το πολύ, παίρνουν δημόσιο χρήμα, γιατί το ευρωπαϊκό χρήμα είναι δημόσιο χρήμα, δίνουν ελάχιστες θέσεις εργασίας και κάνουν τάχα τη μετάβαση. Δεν μένει τίποτα στην τοπική κοινωνία, ερη-μοποιείται. Αυτό είναι το ένα μοντέλο.

Κι υπάρχει ένα άλλο μοντέλο, που λέει ότι εμπλέκεται η τοπική κοινωνία, αποδίδονται εδάφη, αφού έχουν γίνει πρώτα αποκατα-στάσεις, έρχονται οι αγροτικοί συνεταιρισμοί και παίρνουν, γίνον-ται αγροφωτοβολταϊκά, ενεργειακές κοινότητες στους δήμους, και στους αγρότες, και στους συνεταιρισμούς.

Εδώ, παρεμπιπτόντως, σε αυτό το νομοσχέδιο το τελευταίο κί-νητρο η ενεργειακή κοινότητα που ήταν μια εγγραφή στο ΓΕΜΗ, πάει κι αυτό. Δεν τις θέλουν, έχουμε.

Λοιπόν, και να σας πω με λίγα λόγια, στην περιοχή μου, στη Φλώρινα, και σε όλες τις λιγνιτικές περιοχές, έχει γίνει κατάκτηση της περιοχής -το λέω, έτσι, πολύ χοντρά- από δύο εταιρείες, «MOTOR OIL» και «Ομίλος Μυτιληναίου». Έχουν κάνει κατάκτηση της περιοχής. Έχουν συνεργαστεί με μικροσυμφέροντα, με κάτι προέδρους, κάτι δίνουν από εδώ, κάτι δίνουν από εκεί, ερημο-ποιείται, έχει τελειώσει η περιοχή, έχουν σβήσει οι επιχειρήσεις, έχουν σβήσει οι μεταφορές, έχουν σβήσει οι εργαζόμενοι.

Διότι βλέπω εδώ διάταξη, ψυχρή εφεδρεία, αλλά δεν είδα καμ-μία διάταξη για το τι θα γίνει με τους εκατόν εξήντα εργαζόμε-νους, και αυτό οφείλω να ειδοποιήσω τη Νέα Δημοκρατία ότι δεν θα περάσει έτσι. Δεν θα περάσει έτσι, γιατί και ο λαός έχει τα όριά του. Μπορεί να τον κοροϊδέυετε, μπορεί να χρησιμοποιείτε διάφορα επιχειρήματα, μπορεί πού και πού στις εκλογές να δί-νεται και λίγα λεφτά, αλλά πια δεν αρκούν. Γιατί πρόκειται όλο αυτό για τη ζωή του.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ την κ. Πέρκα.

Τον λόγο έχει ο κ. Νικόλαος Βρεττός, ειδικός αγορητής της Νίκης.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Δεν έχουμε να εισφέρουμε περισσότερο στην επιχειρηματολο-γία σε ένα νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης. Προφανώς δεν υπηρετεί την ανάπτυξη του τόπου.

Ακούσαμε όμως τον Υπουργό, και σε κάποιες παρατηρήσεις και αιτιάσεις στην ομιλία του θα αντιλέξουμε, απλώς για να θυμί-σουμε ότι όταν ανέλαβε τον υπουργικό θώκο μίλησε για το όραμά του, για επαναβιομηχανοποίηση της πατρίδος μας και γιατί αυτό πιστεύει ακράδαντα -και δίκιο έχει σε αυτό- ότι μόνο αυτή η μορφή ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα και της επαναβιομη-χανοποίησης της χώρας μπορεί να δώσει μια προοπτική.

Όμως αποδείχθηκε πολύ νωρίς, ήδη στον πρώτο επί της ευθύ-νης του Υπουργείου του προϋπολογισμό για το 2025, που θα συ-ζητήσουμε αυτή την εβδομάδα, ότι δεν τον άκουσε κανείς ή δεν τον υπολογίζει κανείς όσον αφορά τον οραματικό του λόγο ή τε-λικά μήπως αυτός ο λόγος θύμιζε όταν σαν Υπουργός Εσωτερι-κών έταζε και ενέτασσε στο πρόγραμμα «Τρίτσης» προγράμματα πολλαπλάσια από τις εξασφαλισμένες χρηματοδοτήσεις. Γιατί εμείς της τοπικής αυτοδιοίκησης το θυμόμαστε αυτό.

Όμως θα μιλήσουμε για σήμερα, που είπε ότι πιο αναπτυξιακά, πιο παραγωγικά και πιο εξαγωγικά θα λειτουργήσει το Υπουργείο του. Και γι' αυτόν τον λόγο στο παρόν νομοσχέδιο, εκτός από την αμυντική βιομηχανία, η οποία αναπτύσσεται και εντάσσεται πρα-γματικά στις εμβληματικές επενδύσεις, είναι οι εταιρείες που ασχολούνται με την ασφάλεια των πτήσεων και είναι κι αυτές μια σημαντική μορφή επιχειρήσεων, οι οποίες εντάσσονται σε αυτές τις εμβληματικές επενδύσεις, και τώρα με το παρόν νομοσχέδιο εντάσσεται και τα ναυπηγεία και τις επισκευαστικές εταιρείες στον χώρο των ναυπηγείων, όπως και τις εξορύξεις, τις πρώτες ύλες

και την κυκλική οικονομία και την πράσινη μετάβαση.

Και το κάνει αυτό για ποιον λόγο; Επειδή ξεκοκαλίστηκε το ΤΑΑ, το Ταμείο Ανασυγκρότησης και Ανθεκτικότητας ή Ταμείο Ανάπτυξης, πρέπει όλες αυτές οι εμβληματικές επενδύσεις, λέει, να βρουν κι άλλους χρηματοδοτικούς πόρους. Όμως τελικά αι-τιολόγησε κιόλας ότι κατ' αυτόν τον τρόπο θα μειώσει την ανερ-γία.

Όμως ποια ανεργία θα μειώσει; Αφού αυτές οι εμβληματικές κατά τον κύριο Υπουργό εταιρείες και επενδύσεις έχουν ανάγκη από χέρια μεταναστών. Αν τελικά εσείς κάνετε ένα προσκλητήριο για να δώσετε δουλειές στους μετανάστες, που μπαίνουν παρα-νόμως, γιατί κάποιοι τους εκμεταλλεύονται και τους στέλνουν στην πατρίδα, για να μπορούν αυτοί που έχουν πρόσβαση σε χρηματοδοτήσεις, οι πατριώτες οι επιχειρηματίες, να χρησιμο-ποιούν φθηνό εργατικό προσωπικό, ναι, δουλεύετε γι' αυτούς, το επιβεβαιώνετε.

Αλλά πείτε μου, πόσα έξυπνα μυαλά θα φέρετε σε αυτές τις επιχειρήσεις; Έχετε καταλάβει ότι διώχνουμε ό,τι καλύτερο και σημαντικότερο και φέρνουμε ό,τι ταλαιπωρημένο, για να μην υποτιμήσω το δικαίωμα του ανθρώπου στην εργασία;

Τα παιδιά που οι γονείς έχουν σπουδάσει με δικές τους στε-ρήσεις, τα διώχνετε. Κάθε χωριό στη Γερμανία έχει κι έναν Έλ-ληνα γιατρό, κάθε ιατρικό κέντρο και νοσηλεύτη Έλληνα. Παρα-κάlane να τελειώσουν νωρίς τα πτυχία τους.

Αυτό το κεφάλαιο δεν το φέρνεται πίσω, το στέλνεται με συστα-τική επιστολή, γιατί τελικά -απαντών και σε κάτι άλλο- οι πολιτικές σας, σαν Κυβέρνηση, ενθαρρύνουν τη δημιουργία καρτέλ. Εσείς περιμένετε από τον έλεγχο των ανεξάρτητων αρχών, του αντα-γωνισμού; Ποιες ανεξάρτητες αρχές, που διορίζετε ανθρώπους, που προφανώς, χωρίς προσωπικό, χωρίς στελέχωση, έρχονται να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένες μάλιστα επιχειρηματικές δρα-στηριότητες και όχι το σύνολο; Γιατί, φαίνεται, κάποιοι επιχειρη-ματίες -δεν τους λυπόμαστε- ενοχλούν περισσότερο την Κυβέρ-νηση.

Επομένως, μια πολιτική της Κυβέρνησης, όπως αυτή που πα-ράγει το «Υπουργείο Υποανάπτυξης», βάσει της υποχρηματοδό-τησης που φέρνει στον προϋπολογισμό του 2025, μόνο αναπο-τελεσματικά μπορεί να αντιμετωπίσει με τους ελέγχους το θέμα των καρτέλ, της εναρμονισμένης πρακτικής και συνεννόησης, και όχι προφανώς οι πολιτικές του Υπουργείου.

Σε κάποια άλλη αναφορά είπε ο Υπουργός ότι οι νόμοι ισχύουν για όλους και λέει «Ζητάτε εσείς της Αντιπολίτευσης να μην ισχύουν οι νόμοι για όλους;». Αλήθεια, δεν έχει ακούσει περιστα-τικά για κάποιους πιτσιρικάδες δημοτικούς συμβούλους που κάνουν καριέρα γιατί διαφήμιζαν στις τοπικές κοινωνίες, για να πά-ρουν κάνα ψηφάλακι, ότι μπορούν να σβήνουν τις κλήσεις που έκοβε η τροχαία; Δεν τα έχει ακούσει αυτά ή ήταν σε άλλο Υπουργείο και δεν ξέρει πώς έκαναν καριέρα; Και είναι κι αντιδή-μαρχοι, που λέει ο λόγος, και δεν ξέρουν τι σημαίνει ισολογισμός, αντιδήμαρχοι οικονομικών.

Καμμία επένδυση που έχει να κάνει με την εξόρυξη του ορυ-κτού πλούτου, αν δεν έχει τη μεταποίηση -ακούστηκε και από άλ-λους συναδέλφους εδώ- έτσι ώστε να παίρνει υπεραξία και να έχει έσοδα το κράτος, δεν είναι χρηματοδότηση σε εμβληματική επένδυση, αλλά ξεκοκάλισμα οποιασδήποτε μορφής χρηματοδό-τησης.

Επίσης, είπε κάτι, σε μια τροπολογία που έφερε -και θέλω να το σημειώσω- για την παράταση της αύξησης του 3% στα επαγ-γελματικά ακίνητα. Μα δεν το ζήτησε αυτό ο εμπορικός κόσμος. Ο εμπορικός κόσμος πλήττεται, δεν ζητάει αυξήσεις, και μάλιστα να είναι και αίτημά του. Το ζητάνε αυτοί που έχουν ακίνητα. Και πώς τα βρήκαν τα ακίνητα και πώς πέρασαν στα χέρια τους; Αλλά το 3% ήταν μέχρι το τέλος του Δεκεμβρίου του 2024. Για ποιον λόγο; Γιατί ο πληθωρισμός έτρεχε με 4,3%. Τώρα που κλείνει στο 3% και προτίθεστε με τον νέο προϋπολογισμό ότι θα είναι χαμη-λότερος των 2,5%, εσείς την αύξηση των ενοικίων πάλι την αφή-νετε στο 3%;

Άρα αυτό τι είναι τελικά; Είναι αίτημα του εμπορικού κόσμου που πλήττεται βάνουσα ή είναι αίτημα κάποιων ιδιοκτητών μεγάλ-ων ακινήτων που μέσα από το real estate κερδοσκοπούν; Επί-σης, λέει για τα υπερκέρδη το 2021; Αλήθεια τώρα ο Υπουργός

δεν ανέφερε για το 2021 ότι ήταν μια δύσκολη περίοδο που πήραν τα 50 δισεκατομμύρια δανεικά και τα έδωσαν σε επιχειρήσεις που κλείσανε; Τότε δεν ήταν στελέχη Υπουργικά ή υποψήφιοι που ήθελα να γίνουν Βουλευτές, οι οποίοι παραγγέλλαν σαν Γενικοί Γραμματείς πανάκριβα τις μάσκες; Τότε δεν ήταν που η Κυβέρνηση δεν μπορούσε να ελέγξει την ακρίβεια; Αν θέλετε πραγματικά να ελέγξετε τη διαφορά των υπερκερδών, θα το κάνατε από μια νορμάλ περίοδο που ήταν το 2019.

Και κλείνοντας -και ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε- να πω ότι η υποκρισία περισσεύει. Και η υποκρισία πλέον δεν είναι πρόβλημα για τους Υπουργούς αυτής της Κυβέρνησης, γιατί θεωρούν ότι κατ' αυτόν τον τρόπο θα μπορέσουν δημόσια να ξεπεράσουν την οποιαδήποτε ηθική αναστολή. Η υποκρισία στις αναφορές τους έχει να κάνει με το ότι ο κόσμος βιώνει μια πραγματικότητα τελείως διαφορετική από αυτή που στα μέσα εσείς διαφημίζετε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Βρεττό.

Τον λόγο έχει ο κ. Φωτόπουλος

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω να ξεκινήσω με ένα σχόλιο σε αυτό το οποίο ακούστηκε από την συνάδελφο Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο της Νέας Δημοκρατίας όσον αφορά την τοποθέτηση του Προέδρου της Ελληνικής Λύσης τις προηγούμενες ημέρες -δεν έκανε αναφορά σήμερα- για το μετρό της Θεσσαλονίκης. Κατ' αρχάς πρέπει να συμφωνήσουμε νομίζω όλοι ότι έχει το δικαίωμα ο κ. Βελόπουλος ως Θεσσαλονικίος και αυτός να έχει ίδια άποψη για το μετρό της Θεσσαλονίκης. Άρα δεν έχει κανένας την αποκλειστικότητα.

Το δεύτερο είναι ότι δεν ακούσαμε καμμία απάντηση σε αυτά τα οποία ανέφερε ο Πρόεδρος μας. Ο Πρόεδρος μας αναφέρθηκε σε πολύ συγκεκριμένα πράγματα. Παραδείγματος χάριν τον χρόνο τον οποίο χρειάστηκε το ελληνικό δημόσιο ανεξαρτήτως κυβερνήσεων, να το κατασκευάσει, την ταλαιπωρία την οποία πέρασαν οι Θεσσαλονικείς μέχρι να κατασκευαστεί αυτό το έργο και φαντάζομαι θα συνεχιστεί, το κόστος το οποίο τελικά κατέβαλε ο Έλληνας φορολογούμενος -γιατί όπως ξέρουμε λεφτό-δεντρα δεν υπάρχουν όπως διατείνεστε και εσείς- για να κατασκευαστεί το μετρό της Θεσσαλονίκης, όπως και το γεγονός ότι σε πολύ πυκνό διάστημα υπάρχουν σταθμοί. Για όλα αυτά δεν ακούσαμε κάποια απάντηση επί της ουσίας από τη συνάδελφο.

Το μόνο το οποίο ακούσαμε είναι ότι τα παιδιά στη Θεσσαλονίκη πάνε στο μετρό και χαίρονται. Εάν είναι έτσι, τότε αυτό είναι μια -πώς να το πω- επιβράβευση, είναι υπέρ όλων αυτών που είπε κ. Βελόπουλος, ότι η Θεσσαλονίκη ποτέ δεν χρειαζόταν μετρό, χρειαζόταν λούνα παρκ.

Αλλά ας πάμε στα σοβαρά, στα πολύ σοβαρά. Ακούσαμε τις προηγούμενες μέρες ότι ο διεθνής όμιλος ενεργειακός η «ENERGEAN» ανακοίνωσε ότι αποχωρεί από το ώριμο οικόπεδο των Ιωαννίνων, από την ιδιαίτερη πατρίδα μου, από το Δήμο Ζίτσας Ιωαννίνων. Δεν έχουν περάσει ούτε δύο χρόνια από τότε που ο Πρωθυπουργός, ο κ. Μητσοτάκης, τον Απρίλιο του 2022 ενημέρωνε τον ελληνικό λαό για τα ώριμα αυτά οικόπεδα, μεταξύ των οποίων είναι και αυτό των Ιωαννίνων, θα δοθεί μια προτεραιότητα και μέχρι το Δεκέμβριο του 2023 θα έχουμε έρευνες σε αυτά τα οικόπεδα. Φυσικά για μια ακόμα φορά αποδείχτηκε ότι ήταν μια προεκλογική φωτοβολίδα.

Και αυτό έρχεται σε συνάρτηση με όλα αυτά τα οποία κάνετε για το δεδομένο και για το ενδεχόμενο της εκμετάλλευσης του ορυκτού πλούτου της χώρας και το γεγονός ότι η χώρα θα μπορούσε υπό άλλες συνθήκες να αποκτήσει ενεργειακή αυτάρκεια.

Γιατί το λέω όμως αυτό και γιατί αναφέρομαι στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο; Γιατί μας είπε ο κ. Θεοδωρικάκος ότι το όραμα του ιδίου και της Κυβέρνησης δεν είναι άλλο από την μετεξέλιξη, από την αλλαγή του μείγματος της ελληνικής οικονομίας, από την αλλαγή του πρωτογενούς και του δευτερογενούς τομέα. Μα, με συγχωρείτε πολύ, πώς θα πάμε σε τέτοιου είδους καταστάσεις, σε τέτοιου είδους αλλαγές οι οποίες είναι τεκτονικές, όταν δεν εκμεταλλευόμαστε τον ίδιο τον ορυκτό πλούτο τον οποίο έχουμε, όταν διώχνουμε επενδυτές από την Ελλάδα όπως είναι η «ENERGEAN», πιθανόν γιατί δεν μας άρεσε το γεγονός ότι στα Γιάννενα κατά κύριο λόγο υπάρχει πετρέλαιο; Δεν ξέρω αν θα συμβεί το

ίδιο και με τον Κυπριασιακό. Αναμένουμε να δούμε τι θα γίνει τις επόμενες μέρες. Γιατί για τον Πατράϊκό που ήταν τα ΕΛΠΕ και δεν ήταν ένας διεθνής όμιλος, σας ήταν πολύ πιο εύκολο να τον διώξετε.

Δεν λοιπόν είμαστε αισιόδοξοι σε αυτό το οποίο είπατε νωρίτερα, σε αυτό το οποίο δήλωσε ο κύριος Υπουργός ότι θα ανατάξετε την ελληνική οικονομία και θα αλλάξετε το παραγωγικό μοντέλο, όταν εσείς οι ίδιοι διώχνετε διά των παραλείψεών σας, διά των ενεργειών σας, εταιρείες οι οποίες έρχονται εδώ, οι οποίες έχουν κάνει έρευνες, οι οποίες έχουν κάνει επενδύσεις και δεν δίνετε τη δυνατότητα στον ελληνικό λαό να γευτεί αυτά τα οποία θα μπορούσε και τα οποία υπό άλλες συνθήκες θα τον έκαναν να ανασάνει οικονομικά.

Από εκεί και πέρα δεν θα σταματήσω να αναφέρομαι σε κάθε νομοσχέδιο οικονομικού ενδιαφέροντος όπως είναι αυτό, στο θέμα του ιδιωτικού χρέους. Το έχουμε πει και το έχουμε ξαναπεί. Η εμμονή σας στο να μην δίνετε λύσεις στο ιδιωτικό χρέος των Ελλήνων είναι μία προτεσταντική, μια τιμωρητική λογική την οποία έχετε και την οποία εφαρμόζετε στα έξι χρόνια περίπου που είσαυτε διακυβέρνηση, ενώ βλέπετε ότι το ιδιωτικό χρέος τόσο προς τα ασφαλιστικά ταμεία, τόσο προς το ελληνικό δημόσιο, όσο και προς τις τράπεζες, αυξάνεται και παρ' όλα αυτά δεν κάνετε τίποτα. Έκανε μια κίνηση η Κυβέρνηση το αμέσως προηγούμενο διάστημα και νομοθέτησε τη ρύθμιση της εξόφλησης χρέους σε έως εξήντα δόσεις για τα χρέη προς τους δήμους. Γιατί δεν κάνετε κάτι παρόμοιο και για τα ασφαλιστικά ταμεία και για τις εφορίες;

Μας λέτε ότι κυκλοφορείτε, μας λέτε ότι έχετε εικόνα από αυτά που ζητάει ο κόσμος. Με συγχωρείτε πάρα πολύ, δεν βλέπετε ότι ο κόσμος δεν μπορεί να πληρώσει τις υποχρεώσεις του; Δεν αναγνωρίζετε, δεν παρακολουθείτε τα στοιχεία από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, το οποίο λέει ότι μήνα με τον μήνα τα ληξιπρόθεσμα μεγαλώνουν; Δεν ξέρετε ότι 5 στα 100 ευρώ είναι αυτή τη στιγμή σε ρύθμιση; Ποιον περιμένετε δηλαδή να σας το πει; Τι είδους εμμονή είναι αυτή; Τι είδους τιμωρητική λογική είναι αυτή που σας έχει μείνει από την περίοδο των μνημονίων;

Και έρχομαι σε κάτι το οποίο το ανέφερε και ο Πρόεδρος μας. Είναι η πλατφόρμα για πόθεν έσχες και για το «Ελλάδα 2.0». Σοβαρά μιλάμε; Το καλοκαίρι ήμασταν εδώ με το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης και μας διαβεβαίωνε ο αρμόδιος Υπουργός, ο κ. Φλωρίδης ότι αρχές Σεπτεμβρίου η πλατφόρμα του «πόθεν έσχες» θα είναι έτοιμη, θα είναι ανοιχτή, θα είναι η πρώτη φορά στην οποία θα έχει δεχθεί και θα είναι προσυμπληρωμένα τα στοιχεία των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης -όπως λέγονται οι δηλώσεις πόθεν έσχες- και άρα θα ξεκινήσουμε να υποβάλουμε αυτά τα οποία δεν έχουν υποβληθεί εδώ και δύο χρόνια, δηλαδή τη χρήση 2022 και τη χρήση 2023.

Σας πληροφορώ ότι σήμερα 10 Δεκεμβρίου η πλατφόρμα έχει προβλήματα. Ελάχιστοι έχουν καταφέρει να οριστικοποιήσουν δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης. Θα το γνωρίζετε και εσείς -φαντάζομαι- αν μιλήσετε με τον φοροτεχνικό σας ο οποίος την υποβάλλει η ο οποίος συνεργάτης την υποβάλει. Και μιλάμε τώρα για τις χρήσεις του 2022. Από αυτό το βήμα προειδοποίησα τον κ. Φλωρίδη από την εμπειρία μου περίπου τριάντα χρόνια, ότι δεν υπάρχει περίπτωση μέσα στο 2024 να καταφέρουμε να υποβάλουμε δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης. Και δυστυχώς για μια ακόμη φορά επιβεβαιωνόμαστε.

Το πρόβλημά σας λοιπόν δεν είναι ότι δεν έχετε από την Αντιπολίτευση τα στοιχεία για να είστε μια καλή Κυβέρνηση. Το πρόβλημά σας είναι ότι δεν ακούτε την Αντιπολίτευση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Φωτόπουλο, τον ειδικό αγορητή της Ελληνικής Λύσης.

Τον λόγο έχει ο κ. Μεταξάς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ - ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα αναφερθώ στις τροπολογίες που κατατέθηκαν. Κατ' αρχάς οι τροπολογίες της Κυβέρνησης για άλλη μια φορά ήρθαν στις δώδεκα τα μεσάνυχτα χθες και για άλλη μια φορά υπάρχουν άρθρα ασύνδετα μεταξύ τους σε μία τροπολογία. Είμαστε ανα-

γκασμένοι να ψηφίσουμε την τροπολογία στο σύνολο και όχι τα άρθρα. Θα μπορούσατε να τα φέρετε και σαν άρθρα στο νομοσχέδιο. Έτσι κι αλλιώς έχει κι άλλα άσχετα άρθρα με το θέμα που συζητάμε. Το κάνετε για πολλοστή φορά, το καταγγέλλουμε και άλλη μια φορά και εμείς.

Ωστόσο δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτό το παιχνιδάκι. Εσείς να κάνετε τα δικά σας, εμείς να τα καταγγέλλουμε και η ζωή συνεχίζεται. Εσείς έχετε και το μαχαίρι και το πεπόνι, εσείς φταίτε, εσείς έχετε την ευθύνη. Δεν καταλαβαίνω ποιος είναι ο λόγος να τα φέρντε δώδεκα ή ώρα το βράδυ. Δεν νομίζω να ετοιμάστηκαν την τελευταία στιγμή. Αν ετοιμάστηκαν την τελευταία στιγμή έχετε επιπλέον ευθύνη. Υποτίθεται λέτε- ότι είστε και σοβαρή Κυβέρνηση.

Και δεύτερον, γιατί εσείς πάλι μας λιβανίζετε για τις διαδικασίες και την ευθύνη του κοινοβουλευτισμού και για τις κοινοβουλευτικές διαδικασίες εδώ. Τέλος πάντων, εμείς δεν έχουμε αυταπάτες στο πού βρισκόμαστε.

Όσον αφορά την τροπολογία 293, για το «καλάθι του Αη-Βασίλη», είπα και στην τοποθέτησή μου.

Για το άρθρο 3, για τις εμπορικές μισθώσεις ακινήτων, θα ψηφίσουμε συνολικά στην τροπολογία «παρών». Δεν έχουμε αντίρρηση με την παράταση της προθεσμίας, αλλά η πραγματικότητα λέει ότι η κατάσταση είναι πάρα πολύ δύσκολη, σχετικά με μισθώσεις ακινήτων για επαγγελματική στέγη, με αυξήσεις που συχνά ξεπερνάνε στην πράξη το πλάφον.

Για τον λόγο αυτό, μάλιστα, έχουμε καταθέσει και ερώτηση πρόσφατα για τη λήψη απαραίτητων μέτρων στήριξης των ελευθέρων επαγγελματιών, που ανάμεσα στα άλλα ζητάμε να επανέλθει η προστασία από τον νόμο της εμπορικής και επαγγελματικής στέγης με ελάχιστη αρχική υποχρεωτική διάρκεια της μίσθωσης στα δώδεκα έτη, όπως ίσχυε και πριν από τον τελευταίο νόμο του 2014, όπως ζητούν και οι ίδιοι οι εκπρόσωποι των φορέων των επαγγελματιών.

Για το Επιμελητήριο Λέσβου και το παράρτημα στη Λήμνο, όπου δίνεται μία παράταση μετά τις καταστροφές, προφανώς συμφωνούμε ότι πρέπει να γίνουν εκεί οι αρχαιρεσίες. Ωστόσο, δεν καταλαβαίνω με ποιο κριτήριο δίνονται δύο έδρες έξτρα. Γιατί δεν δίνονται τέσσερις ή δεν δίνονται έξι, πόσο μάλλον που έχουν βγάλει και ανακοινώσεις τοπικά οι επαγγελματίες εκεί και ζητάνε και κάτι πολύ συγκεκριμένο;

Στην τροπολογία 214, ανέφερα και στην τοποθέτησή μου για τη Μελίτη. Προφανώς ψηφίζουμε κατά σε όλη την τροπολογία. Αν ήταν το άρθρο 4 χωριστά για την προπληρωμένη κάρτα, δεν θα είχαμε πρόβλημα, θα ψηφίζαμε «παρών». Δεν έχουμε πρόβλημα με την παράταση. Ωστόσο, επιμένουμε στην παροχή σε χρήμα στο 100% και φυσικά, στην κάλυψη του συνόλου των αναγκών για τις κατηγορίες που υπάρχουν τα διάφορα αυτά επιδόματα, τα οποία είναι πετσοκομμένα.

Συνεχίζοντας για τις τροπολογίες, μεγαλύτερο ενδιαφέρον έχουν οι τροπολογίες που κατέθεσε ο ΣΥΡΙΖΑ και το ΠΑΣΟΚ. Ο ΣΥΡΙΖΑ κατέθεσε για τη φορολογική έκπτωση ως κίνητρο επαναπατρισμού όσων έχουν φύγει για το εξωτερικό, εξαιτίας της άσχημης κατάστασης στη χώρα. Το ΠΑΣΟΚ κατέθεσε τροπολογία για την κατάργηση -όπως λέει μέσα- των αδιαφανών χρεώσεων των τραπεζών, όχι των διαφανών. Πάλι καλά που γίνεται αυτή η διευκρίνιση, γιατί θα φοβόντουσαν οι τράπεζες από αυτή την ρηξικέλευθη πρόταση του ΠΑΣΟΚ. Οι τροπολογίες αυτές έχουν δύο κοινά σημεία, κατά τη γνώμη μας.

Το πρώτο είναι το εξής: Κινούνται στη λογική των ψίχουλων και μάλιστα, όταν δίπλα γίνεται χορός δισεκατομμυρίων από κέρδη, από προκλητικά προνόμια προς το μεγάλο κεφάλαιο, τράπεζες και όχι μόνο. Στη βάση αυτή, νομίζω ότι προσφέρετε πολύτιμες υπηρεσίες στο σύστημα και από τον ΣΥΡΙΖΑ και από το ΠΑΣΟΚ, κύριοι και κυρίες. Όταν η αντιπολίτευση προτείνει ψίχουλα, είναι δεδομένο ότι βοηθάει στο να πέσει ο πήχης των απαιτήσεων των εργατικών λαϊκών οικογενειών. Εξάλλου, την ίδια στάση κρατάτε και στο εργατικό κίνημα. Αυτή την κατεύθυνση έχετε και προς τα εκεί πιέζετε, προς τα κάτω να πέσει ο πήχης των απαιτήσεων. Προσφέρετε, βέβαια, πολύτιμες υπηρεσίες τελικά και στην Κυβέρνηση με τα ψίχουλα που προτείνετε. Διότι, το πιο εύκολο για κάποιον, είναι να πλειοδοτήσει στα ψίχουλα με ψίχουλα. Λοιπόν,

όλη συζήτηση γίνεται γύρω από αυτό.

Το δεύτερο κοινό σημείο είναι το εξής: Η αγωνία σας να μην διαταραχθεί η δημοσιονομική πειθαρχία και η κερδοφορία των ομίλων. Ο κ. Μαμουλάκης από τη δική του σκοπιά, το είπε αρκετές φορές και στις επιτροπές: «η πρότασή μας δεν έχει δημοσιονομικό κόστος. Δεν διαταράσσει τη δημοσιονομική πειθαρχία». Φυσικά και με την πρόταση που κατέθεσε το ΠΑΣΟΚ και ο κ. Νικητιάδης, δεν πρόκειται να ταρακουνηθούν οι τράπεζες, με τις αδιαφανείς χρεώσεις.

Κοιτάξετε, κάνετε μια προσπάθεια τελικά. Άθελά σας, ηθελημένα ο καθένας θα το κρίνει αυτό. Αλλά να εμπεδωθεί μια λογική που λέει τι; Ότι η εργατική τάξη, τα λαϊκά στρώματα, οι λαϊκές οικογένειες θα διεκδικούν μέχρι του σημείου εκείνου που δεν πειράζει τα κέρδη, δεν πειράζει τη ληστρική πολιτική για τον λαό. Μέχρι εκεί και όχι παραπάνω και όχι παραπέρα. Γι' αυτό και λέμε ότι προφανώς έχετε κοινή στρατηγική.

Βέβαια, στη ζωή δεν είναι έτσι. Στη ζωή για να κερδίσει ο λαός, πρέπει να χάσει το κεφάλαιο. Αυτό φαίνεται περίτρανα και από τις ίδιες τις κινητοποιήσεις των εργαζομένων. Γι' αυτό και προφανώς δεν στηρίζετε τις προτάσεις νόμου που έχει καταθέσει το ΚΚΕ, όπως για παράδειγμα την πρόταση νόμου για τις συλλογικές συμβάσεις, για την κατάργηση των αντεργατικών νόμων που ψηφίσατε όλοι μαζί, για να μπορεί να υπάρχουν οι μισθοί, ώστε να επιστρέψουν όλοι αυτοί που έφυγαν εξαιτίας της άθλιας κατάστασης που υπάρχει εδώ στα μεροκάματα και γενικότερα στη ζωή. Άλλη πρόταση νόμου που καταθέσαμε ήταν για τη στήριξη των υπερχρεωμένων λαϊκών νοικοκυριών, για να διαγραφούν οι τόκοι, για να απαγορευτεί ο πλειστηριασμός πρώτης κατοικίας, και άλλα μέτρα σε λαϊκές οικογένειες, σε φτωχούς αγρότες, επαγγελματίες. Η πρόταση νόμου που καταθέσαμε προχθές για τα μέτρα ανακούφισης των οικογενειών που έχουν άτομα με αναπηρία, που και αυτή προφανώς δεν τη στηρίζατε.

Νομίζουμε ότι στη βάση αυτή ο καθένας μπορεί να βγάλει τα συμπεράσματά του και για το ποια αντιπολίτευση, τελικά, κάνει και το ΠΑΣΟΚ και ο ΣΥΡΙΖΑ απέναντι στην Κυβέρνηση.

Σε σχέση με το νομοσχέδιο, νομίζω, τα είπαμε. Προφανώς, η ψήφος μας είναι αρνητική και όχι μόνο. Επαναλαμβάνω ότι με αφορμή και την τροπολογία -γιατί τελικά στον δρόμο θα κριθεί το δικό-, αύριο έχουν κινητοποίηση οι κάτοικοι από τη Μελίτη και από τη Μεγαλόπολη ενάντια στην εγκληματική πολιτική και αυτής της Κυβέρνησης, που ουσιαστικά τους καταδικάζει στην ερήμωση. Το ΚΚΕ προφανώς τη στηρίζει και θα βρίσκεται εκεί μαζί τους.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Μεταξά, τον ειδικό αγορητή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας.

Έχετε τον λόγο, κύριε Μαμουλάκη.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Νομίζω ότι η τοποθέτηση του κ. Σκυλακάκη γέννησε πολύ περισσότερα προβλήματα από ό,τι έλυσε. Πιο συγκεκριμένα, διότι έδειξε ότι ένας Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δεν γνωρίζει βασικά ζητήματα, που αφορούν το Υπουργείο του και -επιτρέψτε μου τον όρο εντός Κοινοβουλίου- όταν η ασετοσύνη συναντά την προκλητικότητα, την οίηση και την αλαζονεία, έχουμε τέτοια φαινόμενα. Ήταν αδιανόητη η τοποθέτηση του Υπουργού σε θέματα τα οποία δεν τα κατείχε καθόλου, δεν μπορούσε να υποστηρίξει επαρκώς την τροπολογία του.

Όμως, δεν είναι η τροπολογία αυτή καθαυτή η οποία αλλάζει άρδην το τοπίο σε χωροταξικό επίπεδο -που πραγματικά για έναν μηχανικό και έναν χωροτάκτη είναι ανατριχιαστικό αυτό που έκανε-, αλλά είναι και ότι δεν μπορούσε στοιχειωδώς να πει αυτά τα οποία έπρεπε να υποστηρίξει.

Τώρα όσον αφορά τον κ. Θεοδωρικάκο, ήθελα να τοποθετηθώ, αλλά είναι απών από την Αίθουσα. Προφανώς η κυρία Υφυπουργός τον αντικαθιστά. Πρωταγωνίαστησαν τα τελευταία δύο εικοσιτετράωρα οι στιχομυθίες με τον κ. Βλάχο, που νομίζω ότι δεν περιποιούν τιμή για το κυβερνών κόμμα. Νομίζω είναι ξεκάθαρο και κρουστάλινο, τι; Όταν οι ίδιοι οι Βουλευτές της Συμπολίτευσης ασκούν τόσο δριμύτατη κριτική για την ανεπάρκεια, την ανα-

ποτελεσματικότητα στο ζήτημα της ακρίβειας που επικρατεί στη χώρα για τέταρτο συναπτό έτος, αυτό τα λέει όλα. Δεν χρειάζεται να μιλήσει η Αντιπολίτευση. Νομίζω ότι ο κ. Βλάχος το αποτυπώνει γλαφυρότητα. Εμείς συνεπικουρούμε και καταθέτουμε προτάσεις.

Και περί προτάσεων ο λόγος, να πω ότι εμείς καταθέσαμε μία πρόταση. Περιμένουμε να ακούσουμε και την κυρία Υφυπουργό στην κατακλείδα της τοποθέτησής της, αλλά νομίζω ότι οφείλει και θεσμικά και κοινοβουλευτικά να τοποθετηθεί η Κυβέρνηση επί της τροπολογίας του ΣΥΡΙΖΑ.

Συγγνώμη, κύριε Μεταξά, κύριε συνάδελφε, η δική μας παρέμβαση δεν αφορούσε τις τράπεζες σήμερα. Εμείς για τις τράπεζες προτείνουμε μια γενναία παρέμβαση της Κυβέρνησης, ουσιαστικά να αξιοποιήσει τα εργαλεία που υπάρχουν για φορολόγηση και όχι «χάϊδεμα» του 5%, που ουσιαστικά νομιμοποιεί τις καταχρηστικές χρεώσεις και την αποικιοκρατική αντίληψη που διέπει τους τραπεζίτες και τις τράπεζες, αλλά ένα βαθύ κούρεμα, μια φορολόγηση της τάξης του 90%. Αν με αυτό θεωρείτε ότι συνδράμουμε στο σύστημα, υπό αυτή την έννοια συγγνώμη αλλά εγώ διαφωνώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ - ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ: Γιατί δεν στηρίζετε τις δικές μας προτάσεις, όπως για την προστασία της πρώτης κατοικίας;

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Εμείς καταθέτουμε τις δικές μας προτάσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κύριε συνάδελφε, παρακαλώ.

Κύριε Μαμουλάκη, να απευθύνεστε στο Προεδρείο παρακαλώ. **ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ:** Μιλώ για το ζήτημα των υπερκερδών των τραπεζών και πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί. Υπάρχουν εργαλεία, αρκεί να τα αξιοποιήσουν. Πολιτική βούληση δεν υπάρχει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ - ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ: Τα υπερκέρδη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Κύριε Μεταξά, θα πει την άποψή του. Σας παρακαλώ, μην διακόπτετε. Δεν σας διέκοψε κανείς εσάς.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Είναι κατανοητό, στο πλαίσιο της συζήτησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Όχι, δεν είναι δικό σας θέμα, κύριε Μαμουλάκη.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, συνεχίζω.

Είπα και λέω και στην κ. Παπαδημητρίου το εξής: Συμφωνούμε όλοι σε αυτή την Αίθουσα ότι το δημογραφικό είναι μακράν το σημαντικότερο θέμα της πατρίδας μας. Αν ξεκινήσουμε από αυτή την παραδοχή, πρέπει να δούμε την πρόταση που καταθέσαμε, την τροπολογία που καταθέσαμε στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Τι στόχο έχει; Αυτό ακριβώς, να φέρει πίσω δυνάτα μυαλά, τα οποία έφυγαν, ανθρώπους ηλικίας είκοσι πέντε έως σαράντα πέντε ετών -στοχευμένες ηλικίες-, οι οποίοι αυτή τη στιγμή αμείβονται με πολύ καλές απολαβές στο εξωτερικό και σε κράτη-μέλη της Κομισιόν, γιατί έχουν επαρκέστατα βιογραφικά και έχουν την οξυδέρκεια να υποστηρίξουν τον ρόλο και το επάγγελμά τους.

Αυτό λέμε, να τους δώσουμε κίνητρα, φοροτεχνικά κίνητρα και σας παρουσίασα ένα δεκαετές πλαίσιο επαναπατρισμού αυτών των ανθρώπων. Και να η ευκαιρία, ιδού η Ρόδος, να υπάρξει και η βούληση.

Αυτό ζητάμε και το λέω σήμερα, πραγματικά, με καλή πίστη και καλή διάθεση, γιατί νομίζω ότι οφείλουμε σε αυτά τα ζητήματα να υπερτονίσουμε τη σημαντικότητά τους. Και ποια είναι αυτή; Έχει διττή δυνατότητα. Αφ' ενός, δίνουμε λύση, έστω και μερικώς, στο ζήτημα της δημοκρατικής απίσχνασης της χώρας και αφ' ετέρου, ενισχύουμε δημοσιονομικά την ίδια τη χώρα. Διότι αυτοί οι φορολογούμενοι -πρώην Έλληνες φορολογούμενοι- που αποχώρησαν από την πατρίδα δεν πληρώνουν το παραμικρό για ευνόητους λόγους, γιατί έχουν απολαβές και αμείβονται στο εξωτερικό.

Άρα, είναι μια δυνατότητα, μια ευκαιρία να τους επανακαθορίσουμε και να ενταχθούν στον φοροτεχνικό μας σχεδιασμό και στη στρατηγική που η Ελλάδα ακολουθεί. Άρα, νομίζω ότι αυτό είναι κάτι για το οποίο, αν μη τι άλλο, το ελάχιστο που περιμέ-

νουμε είναι η απόκριση από την πλευρά σας. Ας αιτιολογήσετε τυχόν άρνηση ή ας υπερασπιστείτε την πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ.

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, σεβόμενος τον χρόνο -άλλωστε, νομίζω ότι επί του νομοσχεδίου εκτενώς αναφερθήκαμε- θα βάλω για άλλη μια φορά την περιβαλλοντική παράμετρο. Εμφιλοχωρεί τεράστιος κίνδυνος να δούμε επενδύσεις, που δεν είμαστε καθόλου αρνητικοί επ' αυτών, αλλά προσέξτε, με νόρμες και περιβαλλοντικούς κανόνες. Όταν μιλάμε για εξορύξεις, είναι αδιανόητο να μη συνοδεύονται από ρητή εφαρμογή, από ΑΕΠΟ -από Αποφάσεις Εγκρίσεων Περιβαλλοντικών Όρων, εννοώ- οι οποίες θα είναι συγκεκριμένες και δεν θα υπάρχει αυτή η δημιουργική ασάφεια που διέπουν τα άρθρα 60 έως 65, που δίνουν τη δυνατότητα σε επενδύσεις με περιβαλλοντική εύλογη όχληση, να περνούν αβρόχοις ποσά και να περνούν χωρίς ελέγχους. Τότε κινδυνεύουμε πραγματικά να γίνουμε Ελ Ντοράντο. Δεν αναφερόμαι στην «ELDORADO GOLD» και τις επιδιώξεις της στη Θράκη. Κινδυνεύουμε να γίνουμε Ελ Ντοράντο γενικώς, ως χώρα, εννοώ ενάντια στην περιβαλλοντική συνείδηση και θωράκιση. Τη στιγμή που έχουμε τα προβλήματα που έχουμε -τα γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά όλοι μας- η κλιματική αλλαγή και η κλιματική κρίση είναι «ante portas».

Άρα, κλείνοντας, επί της τροπολογίας αναμένουμε ξεκάθαρη τοποθέτηση-απάντηση και επί των ζητημάτων, προφανώς, που άπτονται του περιβαλλοντικού θέματος, είναι ξεκάθαρη η μη αποδοχή των εν λόγω διατάξεων.

Ως προς τα άλλα, από το πρώτο άρθρο έως και το 40, ούτως ή άλλως, είναι κοινοτικές οδηγίες που είναι στη σωστή κατεύθυνση και δεν έχουμε πρόβλημα να παραδεχτούμε ότι αυτά τα οποία είναι προς όφελος, κατ' αρχάς, της διαφάνειας και του δημοσίου συμφέροντος, προφανώς, μας βρίσκουν σύμφωνους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Μαμουλάκη, τον ειδικό αγορητή του ΣΥΡΙΖΑ.

Τον λόγο έχει ο κ. Γιώργος Νικητιάδης, εισηγητής του ΠΑΣΟΚ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο μη βρισκόμενος τώρα στην Αίθουσα κ. Θεοδωρικάκος μου ζήτησε κατά τη διάρκεια της τοποθέτησής μου να εξηγήσω ποια είναι η θέση του ΠΑΣΟΚ σε σχέση με τον πληθωρισμό των τροφίμων, επειδή εγώ αναφέρθηκα στον συνολικό πληθωρισμό.

Να είμαστε, λοιπόν, ξεκάθαροι. Ο πληθωρισμός των τροφίμων εμφανίζεται μειωμένος, αλλά αυτό δεν σημαίνει σε καμία περίπτωση ότι μειώνονται οι τιμές. Οι τιμές συνεχίζουν να ανεβαίνουν, απλώς ο ρυθμός τους είναι χαμηλότερος. Αυτό είναι όλο. Το ζητούμενο, όμως, είναι να πέσουν οι τιμές, όχι να συνεχίσουν να αυξάνονται οι τιμές.

Περαιτέρω, για να γίνει κατανοητό και από τον κόσμο, ο πληθωρισμός τροφίμων αφορά στα τρόφιμα. Το κόστος της ζωής, όμως, περιλαμβάνει κόστος ενέργειας, λογαριασμούς που έρχονται στο κάθε σπίτι, περιλαμβάνει κόστος σε προσωπική υγιεινή -τεράστια ποσά που διατίθενται από κάθε νοικοκυριό- κόστος στέγασης -τρομακτικό στην πατρίδα μας, κόστος για ιδιωτική ιατρική. Δυστυχώς, οι πολίτες αυτής της χώρας πλέον τα περισσότερα χρήματα, όταν θέλουν να γιατρευτούν, τα δαπανούν στην ιδιωτική ιατρική.

Άρα, όταν αναφερόμαστε στο κόστος συνολικώς και στην ακρίβεια, ας μην επιάρεται η Κυβέρνηση ότι η μείωση του ρυθμού αύξησης του πληθωρισμού των τροφίμων είναι κάποιο κατόρθωμα.

Άλλωστε, δεν τα λέμε μόνο εμείς. Έντεκα Βουλευτές σας, της Νέας Δημοκρατίας, κατέθεσαν ερώτηση και σας λένε τα ίδια πράγματα σε σχέση με την αδυναμία σας ή την ανικανότητά σας να καταπολεμήσετε την ακρίβεια. Ο κ. Βλάχος μόλις χθες εδώ και μάλιστα, σε μια έντονη αντιπαράθεση με τον κ. Θεοδωρικάκο, είπε κατά λέξη: Η πολιτική σας είναι εφήμερες εντυπώσεις που δεν αλλάζουν αυτό που ζουν οι πολίτες και δεν παίρνετε μέτρα για την ομαλή λειτουργία της αγοράς. Τα είπε ο κ. Βλάχος, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, όχι εμείς, που θέλετε να μας εμφανίζετε ότι κάνουμε αντιπολίτευση για την αντιπολίτευση.

Αναφέρθηκα στην πρωτολογία μου στην τροπολογία που ήδη καταθέσαμε -ήδη έχει κατατεθεί- και περιέγραφα το περιεχόμενο της στον κύριο Υπουργό. Διαφωνείτε; Πείτε μας αν διαφωνείτε.

Διαφωνείτε στην υποχρέωση των τραπεζών να μειώσουν τα επιτόκια δανεισμού; Διαφωνείτε στη μείωση των προμηθειών των τραπεζών, που κατασπαράσσουν τους πολίτες, που είναι αδύναμοι να αντιδράσουν;

Ακούστε. Οι τράπεζες έχουν κλείσει εκατοντάδες καταστήματα σε ολόκληρη τη χώρα, αναγκάζοντας χιλιάδες συμπολίτες μας που ζουν σε χωριά, σε μικρές πόλεις να ταξιδεύουν τριάντα, σαράντα χιλιόμετρα για να πάνε να εισπράξουν τη σύνταξή τους, επειδή οι τράπεζες λόγω της δικής τους πολιτικής που θέλει να αυξάνει τα κέρδη τους, κλείνουν καταστήματα εκεί που προφανώς δεν έχουν τόσο μεγάλη έκπληξη.

Εκπλειστηρίασαν χιλιάδες σπίτια, ακόμα και μέσα στην κρίση, αφήνοντας άστεγους χιλιάδες ανθρώπους. Έκλεισαν με την απάνθρωπη πολιτική τους χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που δεν μπορούσαν να αντέξουν στον στραγγαλισμό των τραπεζών.

Και τώρα διαβάζουμε ότι ασκεί πιέσεις η Κυβέρνηση και παζαρεύουν οι τραπεζίτες, συζητούν δηλαδή να μειώσουν τις προμήθειες, αλλά να τους επιτραπεί να πουλήσουν είκοσι χιλιάδες σπίτια, όπως διαβάζουμε, που νομίμως δεν μπορούν να πουληθούν και θέλει ο τραπεζίτης να απαιτήσει από την Κυβέρνηση να περάσει νόμο για να τους επιτρέψει να πουλήσουν αυτά τα σπίτια.

Τα τελευταία χρόνια, κυρία Υπουργέ, έγιναν διακόσιες τριάντα μία χιλιάδες πλειστηριασμοί, όπως αναφέρει η επίσημη πλατφόρμα της Κυβέρνησης. Από το 2023 που κυβερνάτε, δύο χρόνια περίπου και με το δικό σας νομικό πλαίσιο, έγιναν ενενήντα έξι χιλιάδες πεντακόσιοι ογδόντα έξι πλειστηριασμοί. Έγιναν με το δικό σας νομικό πλαίσιο. Δηλαδή, πενήντα χιλιάδες μεσοσταθμικά ανά έτος πλειστηριασμοί, ενώ ο μέσος όρος εκυμαίνεται στις τριανταπέντε χιλιάδες πλειστηριασμούς ετησίως.

Ο νόμος Κατσέλη κατάφερε να σώσει πολλές καταστάσεις. Εσείς αλλάξατε το νομικό πλαίσιο και ιδού τα αποτελέσματα.

Κύριε συνάδελφε του ΚΚΕ, άκουσα την αναφορά σας σε σχέση με την τροπολογία μας και δεν κατάλαβα: Συμφωνείτε με την ουσία της τροπολογίας; Συμφωνείτε, δηλαδή, ότι πρέπει να μειωθούν τα επιτόκια; Συμφωνείτε ότι πρέπει να μειωθούν οι προμήθειες; Αν συμφωνείτε, πείτε το. Δεν είναι ντροπή, εννοώ πολιτική ντροπή. Και αν νομίζετε ότι δεν μπορεί να εφαρμοστεί, αυτό είναι μια άλλη κατάσταση, γιατί εγώ σας λέω ότι, αν έρθει νόμος, αν ψηφίζαμε όλοι αυτόν τον νόμο, την τροπολογία που καταθέσαμε σήμερα και την κάναμε νόμο του κράτους, οι τράπεζες ήθελαν, δεν ήθελαν, θα υποχρεώνονταν.

Και θα πω ένα παράδειγμα, για να ξέρετε. Το επιτόκιο πάνω από το κανονικό, ο τόκος υπερημερίας που μπορούν να επιβάλουν οι τράπεζες με νόμο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 2,5% του συμβατικού επιτοκίου. Αυτό πέρασε με νόμο. Υπάρχει νόμος που ψηφίστηκε το 1996 και ισχύει για τις τράπεζες. Τι θα κάνουν, δηλαδή, οι τράπεζες; Ανταρσία;

Έρχομαι, για να κλείσω, κύριε Πρόεδρε, στο θέμα που έθεσα στον Υπουργό και το έθεσα και στην επιτροπή, για την επιβολή μάλλον από τον νόμο της υποχρέωσης η γνώμη του προσωπικού των επιχειρήσεων, των εργαζομένων, να συμπεριλαμβάνεται υποχρεωτικώς στις εκθέσεις βιωσιμότητας.

Ο κύριος Υπουργός απαντώντας στην τοποθέτησή του είπε ότι το βλέπουμε, ότι το καταλαβαίνουμε, αλλά. Δηλαδή το πνεύμα μοιάζει να είναι πρόθυμο -και χαϊρόμαστε που ασπάζεστε την πρότασή μας- η σαρξ όμως είναι αδύνατη. Έτσι φαίνεται. Αυτό μας λέτε αφού δεν θα φέρετε αυτή την πρόταση όπως εμείς την προτείναμε. Εμείς, λοιπόν, αυτή τη διάταξη δεν θα την ψηφίσουμε. Και θα περιμένουμε. Θα σας καταθέσουμε και ερώτηση όταν θα ψηφιστεί αυτός ο νόμος για να δούμε πότε -αφού εκφράσατε τουλάχιστον το πνεύμα ότι ναι- θέλετε και εσείς η γνώμη των εργαζομένων να περιλαμβάνεται στις εκθέσεις βιωσιμότητας. Θα περιμένουμε να το δούμε γιατί για εμάς είναι καίριο ζήτημα και βοηθάει τον κοινωνικό διάλογο έστω και με αυτό τον τρόπο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Νικητιάδη.

Τον λόγο έχει ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Θεοφάνης Παπάς.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ (ΦΑΝΗΣ) ΠΑΠΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ πολύ.

Κυρία Υπουργέ, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, πραγματικά κατά τη διάρκεια της συζήτησης ακούσαμε πολλές και διάφορες απόψεις για το νομοσχέδιο που συζητήσαμε σήμερα. Θα ήθελα, όμως, με τη δευτερολογία μου να συνοψίσω και να υπογραμμίσω βασικά σημεία του νομοσχεδίου και να απαντήσω, όσο μπορώ, σε ορισμένες ενστάσεις ή ζητήματα που τέθηκαν κατά τη διάρκεια της συζήτησης.

Το παρόν νομοσχέδιο αποτελεί αναμφισβήτητο ένα αποφασιστικό βήμα για την προσαρμογή της ελληνικής οικονομίας στις σύγχρονες ευρωπαϊκές απαιτήσεις. Ενσωματώνει δύο κρίσιμες ευρωπαϊκές οδηγίες προσπαθώντας τη διαφάνεια και την υπευθυνότητα των επιχειρήσεων, μέσω της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, και την προσαρμογή των ορίων μεγέθους επιχειρήσεων, ώστε να ανταποκρίνονται στις σημερινές οικονομικές συνθήκες. Οι αλλαγές αυτές, όχι μόνο ενισχύουν τη διαφάνεια, αλλά και δημιουργούν ένα πιο ελκυστικό επενδυτικό περιβάλλον και διευκολύνουν παράλληλα την ευθυγράμμιση των ελληνικών επιχειρήσεων με τις ευρωπαϊκές πρακτικές, ανοίγοντας νέες προοπτικές ανάπτυξης.

Ακούστηκαν ενστάσεις κυρίως σχετικά με την επιβάρυνση μικρών επιχειρήσεων από τις απαιτήσεις δημοσιοποίησης. Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι το νομοσχέδιο λαμβάνει υπ' όψιν την ανάγκη της αναλογικότητας, προβλέποντας διαφοροποιημένες υποχρεώσεις ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων. Πρόκειται για έναν εξορθολογισμό, όχι για μία επιπλέον επιβάρυνση.

Επιπλέον, το νομοσχέδιο δεν περιορίζεται στις κανονιστικές αλλαγές. Περιλαμβάνει ουσιαστικές ρυθμίσεις που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κοινωνίας, όπως η παράταση των μέτρων για την αντιμετώπιση της διεθνούς πληθωριστικής κρίσης που προστατεύουν τους πιο ευάλωτους συμπολίτες μας, καθώς και η διευκόλυνση της ανανέωσης αδειών πωλητών λαϊκών αγορών. Πρόκειται για ρυθμίσεις που αποδεδειγμένα στην κοινωνική ευαισθησία της Κυβέρνησης για τους ανθρώπους του μόχθου.

Στο σημείο αυτό λαμβάνω την αφορμή, προκειμένου να κάνω ιδιαίτερες επισημάνσεις σε σχέση με τις τοποθετήσεις των κομμάτων της Αντιπολίτευσης σήμερα στην Ολομέλεια. Σχετικά με το ΠΑΣΟΚ, βλέπω να μην κάνει καμμία αναφορά στις ευεργετικές διατάξεις νομοσχεδίου για τους ανθρώπους του μόχθου, των λαϊκών αγορών και του υπαίθριου εμπορίου. Φαίνεται μάλλον ότι το ΠΑΣΟΚ πλέον μεγαλοπιάστηκε και ενδιαφέρεται μόνο για τα ζητήματα που αφορούν τις μεγάλες επενδύσεις. Μάλλον απαξιοί τις λαϊκές αγορές και τους ανθρώπους που πασχίζουν να βιοπορίζονται καθημερινά.

Σε σχέση με τον ΣΥΡΙΖΑ κατέθεσε τροπολογία για το brain drain, για την επιστροφή στην Ελλάδα εκατοντάδων χιλιάδων Ελλήνων που έφυγαν στο εξωτερικό. Να τους θυμίσουμε ότι ήδη λειτουργεί η πλατφόρμα Rebrain Greece του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, για τον επαναπατρισμό νέων ταλαντούχων Ελλήνων επιστημόνων, μέσω του μηχανισμού διασύνδεσής τους με θέσεις υψηλής εξειδίκευσης στην Ελλάδα. Να τους θυμίσουμε επίσης ότι στην Ελλάδα του 2019 τότε περισσότεροι από 18% ήταν άνεργοι με ποσοστό ανεργίας 18%. Από τότε έχουν δημιουργηθεί πεντακόσιες χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας. Το ποσοστό ανεργίας έχει πέσει στο 9% για πρώτη φορά. Ενώ αυξήθηκε τρεις φορές ο κατώτατος μισθός κατά 28%. Και παρεμπιπτόντως μάλλον παίζουν το νταούλι για να χορέψουν τώρα πεντοζάλι, γιατί κάποτε θα παίζανε το νταούλι για να χορέψουν οι αγορές, και στο τέλος κλείσανε οι τράπεζες.

Όσον αφορά το ΚΚΕ, θα ήθελα να επισημάνω ότι τα POS δεν εγκαταστάθηκαν σε επιχειρήσεις για να εξοντώσουν τους εργαζόμενους, αλλά για να εξυπηρετήσουν τους καταναλωτές στις καθημερινές τους συναλλαγές, αλλά και για να καταπολεμηθεί η φοροδιαφυγή από τη μη έκδοση αποδείξεων. Όσον αφορά την κριτική στην τροπολογία για το παρατηρητήριο τιμών παιδικών παιχνιδιών, το λεγόμενο «Καλάθι του Άη-Βασίλη», και όσον αφορά στο ότι αναφερθήκατε στη μορφή του προσώπου και στο εάν γίνει Άγιος Βασίλης ο Υπουργός Υγείας Αδωνīs Γεωργιάδης, να σας πω ότι δεν ξέρω αν πραγματικά θα γίνει ο Άδωνīs Γεωρ-

γιάδης, αλλά σίγουρο είναι ένα, ότι τα δωρεάν απογευματινά χειρουργεία του Άδωνι Γεωργιάδη έχουν ήδη ξεκινήσει και μέσα σε έναν χρόνο θα διενεργηθούν συνολικά 34.000 δωρεάν επεμβάσεις.

Όσον αφορά την Ελληνική Λύση, είδαμε και ακούσαμε τον Πρόεδρό σας, να μας παρουσιάζεται ως ένας όψιμος Καραμανλικός. Την εποχή, όμως, που ίσως θα έπρεπε όντως να ήταν μαζί του για το καλό της χώρας, είχε προτιμήσει τότε το σύνθημα «ΕΟΚ και ΝΑΤΟ το ίδιο συνδικάτο». Και από αυτό που εξακολουθεί να λέει και σήμερα, μάλλον σε εκείνη την εποχή έχει μείνει ακόμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να αναφερθώ και για την Πλεύση Ελευθερίας, σχετικά με τις επιχειρήσεις που αναφέρθηκε ο ειδικός αγορητής για τη τεχνολογία και ότι βλέπετε ότι είναι πολύ χαμηλής τεχνολογίας. Να σας ενημερώσω ότι σήμερα η Ελλάδα είναι μία εκ των επτά χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επιλέχθηκε για τη δημιουργία των πρώτων εργοστασίων τεχνητής νοημοσύνης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνοντας τη δευτερολογία μου, θέλω να επαναλάβω για ακόμα μία φορά ότι η ψήφιση αυτού του σχεδίου νόμου στέλνει ένα ξεκάθαρο μήνυμα, η Ελλάδα προχωρά με αποφασιστικότητα παραμένοντας προσηλωμένη στις αξίες, στις αξίες της διαφάνειας, της βιώσιμης ανάπτυξης και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Για αυτό σας καλώ να υπερψηφίσετε αυτό το νομοσχέδιο και να στηρίξετε τη συνεπή προσπάθεια της Κυβέρνησης να ενισχύσει την ελληνική οικονομία και να τη φέρει ένα βήμα πιο κοντά στο μέλλον και την ευημερία που όλοι επιθυμούμε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Παπά.

Τον λόγο έχει τώρα η Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ήθελα να πάρω σήμερα τον λόγο, αμέσως πριν από την έναρξη της πενήντης διαδικασίας για τον προϋπολογισμό, γιατί αισθάνομαι ότι είναι πολύ σημαντικό, ιδίως σε αυτό το χρονικό σημείο, να κοντοσταθούμε και να αναλογιστούμε. Συμπληρώνονται αυτές τις ημέρες αρκετές επέτειοι, στις οποίες δεν υπήρξε συνεδρίαση της Ολομέλειας, νομοθετική. Είναι η πρώτη νομοθετική διαδικασία που γίνεται από την περασμένη Πέμπτη 5 Δεκεμβρίου και αισθάνομαι την ανάγκη να τις θυμηθούμε μαζί και να αναλογιστούμε μαζί τι σημαίνουν αυτές οι επέτειοι.

Την περασμένη Παρασκευή 6 Δεκεμβρίου συμπληρώθηκαν δεκαέξι χρόνια από την δολοφονία του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου, του δεκαπεντάχρονου παιδιού που έπεσε νεκρό από ευθεία βολή, διπλή, βολή στόχευσης, από σφαίρα αστυνομικού, του Επαμεινώνδα Κορκονέα που, μαζί με τον συμπαραστάτη και συνεργό του, αθωωθέντα στην πορεία, Βασίλειο Σαραλιώτη, επέλασαν απέναντι σε δεκαεπτάχρονα παιδιά, τα προκάλεσαν, τα έβρισαν, τους έριξαν βομβίδα κρότου λάμψης, σαν αυτή που ερρίφθη πριν από λίγες μέρες εναντίον των εποχικών πυροσβεστών, και εναντίον μου, στις 31 Οκτωβρίου του 2024.

Και στο τέλος οι δύο αστυνομικοί σαν άλλοι Ράμπο -έτσι τον φώναζαν τον κ. Κορκονέα, κύριε εισηγητά της Νέας Δημοκρατίας- σαν άλλοι Ράμπο... Το λέω γιατί κάτι είπατε για τον κ. Άδωνι Γεωργιάδη, ήταν εκείνος ο οποίος υπερασπίστηκε τον Κορκονέα δημόσια και ήταν εκείνος τον οποίο επικαλέστηκε και η σύζυγός Κορκονέα στο δικαστήριο. Όταν την ρώτησα: Υπήρξε έστω ένας άνθρωπος να σας πει ότι καλά έκανε ο σύζυγός σας; Μου απάντησε: Ο κ. Άδωνι Γεωργιάδης.

Έχουν όλα τη σημασία τους, γιατί οι νοοτροπίες και οι αντιλήψεις και τα καθεστώτα στηρίζονται σε πρόσωπα τα οποία υπηρετούν μια άλλη αντίληψη για τη δημοκρατία, για την ανθρώπινη ζωή, για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Είναι σήμερα, ξέρετε, η Παγκόσμια Ημέρα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η επέτειος της υιοθέτησης της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το 1948 από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ και είναι σημαντικό να αναλογιστούμε αν τα

δικαιώματα που η ανθρωπότητα υιοθέτησε μετά το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, εβδομήντα έξι χρόνια πριν από σήμερα, γίνονται σεβαστά ή αν η ανθρώπινη ζωή του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου, που αφαιρέθηκε πριν από δεκαέξι χρόνια, μέτρησε στις συνειδήσεις των κυβερνήσεων. Μέτρησε;

Το σύνθημα των νέων που εξεγέρθηκαν τότε και κάποιους τους ονόμασαν αλήτες και ταραξίες και ταραχοποιούς, όπως είχαν ονομάσει και τους νέους του Πολυτεχνείου κάποιους αλήτες, το σύνθημα των νέων, λοιπόν, το 2008 ήταν: «Στις τράπεζες λεφτά, στη νεολαία σφαίρες. Ήρθε η ώρα για τις δικές μας μέρες». «Στις τράπεζες λεφτά, στη νεολαία σφαίρες».

Άλλαξε κάτι; Καθώς συζητάμε αυτό το νομοσχέδιο, καθώς συζητάμε τη θηριώδη ενίσχυση του τραπεζικού συστήματος που το έχει οδηγήσει με τη διοίκηση ημετέρων προσώπων -πολιτικά πρόσφατα τοποθετούνται στις διοικήσεις των τραπεζών- το έχει οδηγήσει αυτό το σύστημα να εξαγίε υπερκέρδη 4 δισεκατομμυρίων ευρώ ετησίως -σχεδόν αυτό το ποσό άγγιξε πέρσι η κερδοφορία, τα υπερκέρδη των τραπεζών-, αυτό το σύστημα που ενισχύεται κατά αυτόν τον τρόπο, αυτό το σύστημα που το υπηρετείτε, ποιος σας έδωσε το δικαίωμα να το βάλετε πάνω στην ανθρώπινη ζωή και πάνω από τις ζωές των νέων ανθρώπων και πάνω από τη ζωή του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου, στην υπόθεση για τη δολοφονία του οποίου ακόμα δεν έχει γίνει αμετάκλητη η καταδίκη, ακόμη υπάρχει αμετάκλητη κατάγνωση της ενοχής, αμετάκλητα έχει κριθεί ο Κορκονέας ότι δολοφόνησε εν ψυχρώ τον δεκαπεντάχρονο Αλέξανδρο, αλλά η ποινή του είναι ακόμη αμφισβητούμενη.

Δύο φορές έχει ανααιρεθεί η χορήγηση του μη συντρέχοντος ελαφρυντικού του προτέρου συννόμου βίου, διότι ένας αστυνομικός ο οποίος έχει φάκελο, φάκελο σαν αυτό που είχε και ο αστυνομικός της Βουλής για τον οποίο μιλάμε όλο αυτό τον καιρό, φάκελο με επιθέσεις σε πολίτες, φάκελο με τσαμπουκάδες σε πολίτες και περιστατικά που κληιδώνουν τη συμπεριφορά, δεν μπορεί ποτέ να απολαμβάνει της σκανδαλώδους αναγνώρισης ελαφρυντικού ούτε, βέβαια, νοείται στην Ελλάδα του 2024 να εκκρεμεί από το 2008 αυτή η υπόθεση με τους μηχανισμούς να ενεργοποιούνται, τους μηχανισμούς του κράτους και του παρακράτους, της δικαστικής και της παραδικαστικής λειτουργίας, για να θάψουν, για να προστατεύσουν τον δολοφόνο ενός παιδιού και όσους τον όπλισαν και όσους τον συνέδραμαν.

Είναι, λοιπόν, σημαντικό να θυμόμαστε αυτή την επέτειο και είναι σημαντικό να ξέρετε ότι κάποιος τη θυμόμαστε ως ένα γεγονός που συνδέεται βιωματικά με την ύπαρξή μας, που μας καθορίζει. Δεν το λέω μόνο ως συνήγορος της οικογένειας του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου όλα αυτά τα χρόνια. Το λέω ως μέλος μιας γενιάς που βίωσε αυτό το γεγονός τραυματικά και ως άνθρωπος με ευθεία επαφή με όλες τις νεότερες γενιές που μέχρι σήμερα διεκδικούν δικαιοσύνη για την αφαίρεση της ζωής αυτού του παιδιού, που δεν ήταν το πρώτο που δολοφονήθηκε από αστυνομικό στη χώρα μας, δεν ήταν το πρώτο που έπεσε θύμα ακραίας αστυνομικής βίας στη χώρα μας και που αν δεν γίνουν οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν, θα εμπλουτίζεται διαρκώς ο κατάλογος των θυμάτων δολοφονικής αστυνομικής βίας στη χώρα μας.

Έχουν υπάρξει πλείστα περιστατικά μετά τη δολοφονία του Αλέξανδρου, περιστατικά δολοφονίας πολιτών και ανήλικων παιδιών με προτίμηση στα παιδιά των Ρομά, που δολοφονούνται πιο εύκολα στην καταδίωξη, καταδιώκονται κατ' εντολή και κατά σύστημα και δολοφονούνται πιο εύκολα και εκεί δεν υπάρχει Υπουργός σαν τον κ. Φλωρίδη να λέει «θα τελειώσει γρήγορα η ανάκριση», όπως κάνει στα Τέμπη. Αντίθετα, χρονίζει η ανάκριση, όπως χρονίζει στην υπόθεση του νεαρού Σαμπάνη. Με τριάντα έξι πυροβολισμούς τον γάζωσαν, επιβάτη στο αυτοκίνητο, με τριάντα έξι πυροβολισμούς πριν από τρία χρόνια και η ανάκριση λιμνάζει.

Άρα υπάρχει ένα σύστημα το οποίο λειτουργεί απέναντι και αντίθετα προς την επιταγή της προστασίας της ανθρώπινης ζωής, που αποτελεί κορυφαίο ανθρώπινο δικαίωμα, υπάρχει ένα σύστημα που θάλλει την αστυνομική βία κατά πολιτών, υπάρχει αυτό το σύστημα και επειδή εμείς έχουμε πει ότι θα αλλάξουμε τον κόσμο με αγάπη -και θα το κάνουμε-, αυτό δεν πρέπει να οδη-

γεί κανέναν να πιστέψει ότι αυτό το σύστημα, που φτάνει να σκοτώνει παιδιά και να αφαιρεί ανθρώπινες ζωές και να προστατεύει εκείνους που το κάνουν ως μακριά χέρια του κράτους, ότι αυτό το σύστημα εμείς δεν θα το πατάξουμε.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ)

Θα αλλάξουμε τον κόσμο και θα σκοτώσουμε τον δράκο της διαφθοράς, του παρακράτους, της διαπλοκής, της καθεστωτικής αντίληψης της εξουσίας που οδηγεί ακόμη και σήμερα κάποιους να πιστεύουν ότι μπορούν να κουκουλώσουν την αφαίρεση μιας ανθρώπινης ζωής εδώ στην είσοδο της Βουλής τον Μάρτιο του 2021 από το βουλευτικό αυτοκίνητο της κ. Μπακογιάννη, ότι μπορούν να κουκουλώσουν το πώς ένας αστυνομικός με φάκελο, ενεχόμενος σε σοβαρότατα αδικήματα έμφυλης βίας και καταγγελλόμενος για βία κατά πολιτών, αλλά και πλέον για κακοποίηση ανήλικων παιδιών, των δικών του παιδιών, τυγχάνει επί τόσα χρόνια αυτής της προστασίας και φαίνεται ότι και σήμερα ενεργοποιεί αντανakλαστικά τρομακτικής πολυπραγμοσύνης για τη συγκάλυψη.

Κυρίες και κύριοι, τη συγκάλυψη εμείς δεν θα την επιτρέψουμε και προσωπικά έχοντας συγκρουστεί με τους μηχανισμούς της συγκάλυψης, από την υπόθεση της δολοφονίας του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου στην υπόθεση της δολοφονίας του Κώστα Τσαλικίδη, του μηχανικού της «VODAFONE» που τον αυτοκτόνησαν και η τότε κυβέρνηση κράτησε στο συρτάρι επί έντεκα μήνες την υπόθεση εν γνώσει της, στις υποθέσεις της μεγάλης διαφθοράς, της «SIEMENS», της λίστας Λαγκάρντ, των εξοπλιστικών, στην υπόθεση του Ματιού, που και αυτή ξεκίνησε με ενέργειες συγκάλυψης, στην υπόθεση των Τεμπών, όπου ζει και βασιλεύει η συγκάλυψη και ενεργοποιείται η Κυβέρνηση ως αρχιερέας της συγκάλυψης των δικών της ευθυνών.

Είμαι και είμαστε αποφασισμένοι τη συγκάλυψη να μην την επιτρέψουμε και για το γεγονός αυτό ήδη έχω επικοινωνήσει με τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, τον κ. Χρυσοχοϊδη, από την περασμένη Παρασκευή και του ζήτησα να θέσει υπ' όψιν μου όλη τη διαδρομή του αστυνομικού αυτού ο οποίος βρισκόταν εδώ δίπλα μας, ανάμεσά μας, έβλεπε τις κινήσεις μας, παρακολουθούσε τα σχολεία που έρχονται στη Βουλή, ένα πρόσωπο προστατευμένο και στα μάτια των θυμάτων του άτρωτο και παντοδύναμο, κάτι που παρალიεί κάθε διάθεση καταγγελίας και σύγκρουσης. Υπάρχει τεράστια ευθύνη για αυτό που συνέβη και αυτή την ευθύνη δεν επιτρέπεται να μην την αναλάβουμε. Ζήτησα, λοιπόν, από τον κ. Χρυσοχοϊδη όλη την πορεία του αστυνομικού, μου είπε ότι είναι αρμόδιος να μου τη χορηγήσει ο Αρχηγός της Αστυνομίας, τον κάλεσα και αυτόν την περασμένη Παρασκευή. Αναμένω αυτό που θα έπρεπε η Κυβέρνηση να έχει κάνει, δηλαδή να δημοσιοποιήσει τη διαδρομή του προσώπου αυτού.

Και, βεβαίως, έχω καταθέσει και δύο επίκαιρες ερωτήσεις στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, τις κατέθεσα χτες και θα πρέπει να απαντηθούν τη Δευτέρα, τελευταία ημέρα του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Η μία αφορά την εγκληματική δράση του συλληφθέντος αστυνομικού της Βουλής και τις παραλείψεις των Αρχών προς προστασία των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας. Τον ρωτώ πότε και ενώπιον ποιας Αρχής έλαβε χώρα η καταγγελία της συζύγου του αστυνομικού για αδικήματα έμφυλης ενδοοικογενειακής βίας, ποιες οι ενέργειες των Αρχών προς διερεύνηση των καταγγελλομένων και προστασία των μελών της οικογένειάς του. Δεύτερον, τον ρωτώ αν διενεργεί το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη έστω και τώρα έρευνα για τις συνθήκες τοποθέτησης του δράστη στη Βουλή το 2019, όπως και για τη μη έγκαιρη απομάκρυνσή του μετά την καταγγελία για τα αδικήματα ενδοοικογενειακής βίας. Το καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό η Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Και καταθέτω επίσης στα Πρακτικά την επίκαιρη ερώτησή μου για τον θάνατο του Ιάσονα Λαλαούνη μετά από τροχαίο που έλαβε χώρα στις 12 Μαρτίου 2021 έξω από τη Βουλή και για τις ενέργειες του Υπουργείου για τη διαλεύκανσή του.

(Στο σημείο αυτό η Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Ζωή

Κωνσταντοπούλου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Η συγκάλυψη ζει και βασιλεύει, κύριοι, και ζει και βασιλεύει όσο την αφήνουμε να ζει και να βασιλεύει. Η διαφθορά ζει και βασιλεύει και ζει και βασιλεύει όσο δεν αντιπασσώμαστε στις πρακτικές της, όσο δεν μιλάμε, όσο δεν αναλαμβάνουμε πρωτοβουλίες.

Εχθές ήταν η Παγκόσμια Ημέρα κατά της Διαφθοράς και ξέρετε πόσο χαμηλά είναι η χώρα μας στις αξιολογήσεις για τη διαφθορά. Νομίζω ότι θα γίνει νέο σύστημα καταμέτρησης που θα περιέχει και λεύγες κάτω από τη θάλασσα, γιατί κάπου εκεί σε επίπεδο αβύσσου είναι, δυστυχώς, η κατάσταση του κράτους δικαίου και η συνθήκη της διαφθοράς και της διαπλοκής στη χώρα.

Μιας και γίνεται λόγος για την κύρωση διεθνών κειμένων, κυρίως ευρωπαϊκών οδηγιών σήμερα, θα ήθελα να σας θυμίσω ότι η χώρα μας έχει κυρώσει πολλά κείμενα κατά πολλών κακών πρακτικών και πολλών μεθοδεύσεων. Και ένα από τα κείμενα που έχει κυρώσει είναι βεβαίως και η Διεθνής Σύμβαση κατά της Διαφθοράς που συνδέει τη διαφθορά με την περιστολή των δικαιωμάτων των ανθρωπών και βάζει στα κράτη μια υποχρέωση, την υποχρέωση να προβλέπουν αυτό το οποίο με τρόπο συγκλονιστικό έχει κάνει μόνη της, με πρωτοβουλία της, με κινητήρια δύναμη την αγάπη της για την κόρη της που την έχασε στα Τέμπη, με κίνητρο την εκπροσώπηση όλων των θυμάτων των Τεμπών, την ανάδειξη των στοιχείων, τη διαλεύκανση της αλήθειας και βεβαίως, την τιμωρία των ενόχων, αυτών που προστατεύετε, η Μαρία Καρυστιανού. Τι έχει κάνει; Έχει ενεργοποιήσει ενάμισι εκατομμύριο ανθρώπους που υπογράφουν για λογοδοσία στην υπόθεση των Τεμπών.

Και ξέρετε, πριν από πολλά χρόνια -έχουν περάσει δεκαέξι χρόνια- η χώρα μας κύρωσε στις 10 Ιουνίου του 2008 τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς.

Ακούστε το, κύριε Παππά, γιατί σας βλέπω πολυπράγμονα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΠΑΣ: Είμαι, είμαι, να.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Και με αυτή τη σύμβαση ήδη από το 2008, λοιπόν, έχει θεσμοθετηθεί η συμμετοχή της κοινωνίας, η ενεργός συμμετοχή ατόμων και ομάδων εκτός του δημοσίου τομέα, όπως η κοινωνία των πολιτών, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και ενώσεις προσώπων, στην πρόληψη και στον αγώνα κατά της διαφθοράς και στην αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με την ύπαρξη, τις αιτίες, τη σοβαρότητα και την απειλή που συνιστά η διαφθορά, τη βελτίωση της διαφάνειας, την εξασφάλιση ότι το κοινό έχει αποτελεσματική πρόσβαση στην ενημέρωση, την ανάληψη δραστηριοτήτων και ούτω καθεξής.

Μέσα σε όλα αυτά προβλέπεται και το δικαίωμα της κοινωνίας να παρίσταται στις δίκες διαφθοράς, να παρίσταται ως πολιτική αγωγή για την υποστήριξη της κατηγορίας, για να γρηγορεί και να εποπτεύει, για να μη συμβαίνουν αυτά τα ατυχήματα που συμβαίνουν στις υποθέσεις διαφθοράς. Αθώς ο Γιάννος Παπαντωνίου, αθώς λόγω παραγραφής οι εμπλεκόμενοι στη «SIEMENS», ενώ παρ' όλίγον να μην ασκήσει αναίρεση η εισαγγελέας του Αρείου Πάγου στην απόδοση των προϊόντων του εγκλήματος και των κατασχεθέντων λόγω παραγραφής. Ευτυχώς μίλησα στη Βουλή την παραμονή της ολοκλήρωσης της προθεσμίας και ασκήθηκε τελικώς η αναίρεση στην απόφαση αυτή, για την οποία δεν κάνατε τίποτε ως ελληνικό δημόσιο.

Έτσι, λοιπόν, τιμάται η διεθνής ημέρα κατά της διαφθοράς με συμμετοχή των πολιτών, κάτι που εμείς υποστηρίζουμε και ζητάμε και σε αυτό θα επανέλθουμε, γιατί ξέρουμε πάρα πολύ καλά ότι όταν το πόρισμα της «SIEMENS», το πόρισμα για το σκάνδαλο της «SIEMENS», της Επιτροπής με Πρόεδρο τον αείμνηστο Σήφη Βαλυράκη ήρθε στην Ολομέλεια και δεν ψηφίστηκε ποτέ, γιατί έλεγε ονόματα και διευθύνσεις, γιατί κατονόμαζε πολιτικά πρόσωπα, όταν το πόρισμα αυτό, επίσης, δεν αναγνωρίστηκε ποτέ στη δίκη για τη «SIEMENS» -το προσκόμισα εγώ εκπροσωπώντας τους πολίτες σε μία ακτιβιστική μας νομική ενέργεια το 2017, για να παραστούν οι πολίτες στη δίκη για τη «SIEMENS»-, όταν το κουκούλωμα προσλαμβάνει πάρα πολλές μορφές, τότε οι πολίτες πρέπει να είναι ακόμη πιο ενεργοποιημένοι.

Είχαμε, λοιπόν, εδώ μία συζήτηση περί της κατάστασης των

νοικοκυριών, των πολιτών, των οικογενειών...

Σας δημιουργεί κάποια απορία; Γιατί σας βλέπω να με παρακολουθείτε με μεγάλη απορία.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ (ΦΑΝΗΣ) ΠΑΠΑΣ: Είμαι εδώ και σας παρακολουθώ.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Με παρακολουθείτε!

Θα ήθελα, λοιπόν, να θυμίσω...

ΘΕΟΦΑΝΗΣ (ΦΑΝΗΣ) ΠΑΠΑΣ: Θα προτιμούσατε να φύγουμε;

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας): Όχι, μόνος σας είστε. Να σας δώσω κι εσάς; Ένας και μόνος είστε από τη Νέα Δημοκρατία. Καθίστε εδώ να εκπροσωπείται τουλάχιστον η Κοινοβουλευτική σας Ομάδα. Το αντίθετο λέω. Αν έχετε κάποια απορία που σας δημιουργεί τάση φυγής, να λύσω την απορία για να μη φύγετε.

Συμπληρώνονται εβδομήντα έξι χρόνια από την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Αυτή η Οικουμενική Διακήρυξη, που είναι η κορωνίδα των κειμένων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, υιοθετήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου του 1948 και την αμέσως προηγούμενη ημέρα, 9 Δεκεμβρίου του 1948, ξέρετε τι υιοθετήθηκε; Ξέρετε; Η Διεθνής Σύμβαση για την Πρόληψη και Καταστολή του Εγκλήματος της Γενοκτονίας. Στις 9 Δεκεμβρίου του 1948! Γι' αυτό και η χθεσινή μέρα είναι, επίσης, ημέρα κατά του εγκλήματος της γενοκτονίας. Και ορίστηκε το 1948 -θα το καταθέσω στα Πρακτικά για να το πάρει ο κ. Μητσοτάκης- τι είναι η γενοκτονία.

Αυτή η σύμβαση, λοιπόν, λέει: «Στην παρούσα σύμβαση ως γενοκτονία νοείται οιαδήποτε από τις κατωτέρω πράξεις που διαπράττεται με την πρόθεση ολικής ή μερικής καταστροφής ομάδας, εθνικής, εθνολογικής, φυλετικής ή θρησκευτικής, ως τέτοιας: Πρώτον, φόνος των μελών της ομάδας. Δεύτερον, σοβαρή βλάβη της σωματικής ή διανοητικής ακεραιότητας των μελών της ομάδας. Τρίτον, εκ προθέσεως υποβολή της ομάδας σε συνθήκες διαβιώσεως δυνάμενης να επιφέρουν την πλήρη ή μερική σωματική καταστροφή της. Τέτατον, μέτρα αποβλέποντα εις την παρεμπόδιση της γεννήσεως στους κόλπους ορισμένης ομάδας και, πέμπτον, αναγκαστική μεταφορά παιδιών μιας ομάδας σε άλλη ομάδα.

Θα τιμωρούνται -άρθρο 3- οι ακόλουθες πράξεις: η γενοκτονία, η συνεννόηση για διενέργεια γενοκτονίας, η άμεση και δημόσια προτροπή προς διενέργεια γενοκτονίας, η απόπειρα γενοκτονίας, η συνέργεια σε γενοκτονία».

(Στο σημείο αυτό η Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα Σύμβαση για την Πρόληψη και Καταστολή του Εγκλήματος της Γενοκτονίας, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Λέτε ότι μετά από σαράντα πέντε χιλιάδες τουλάχιστον νεκρούς, μετά από περισσότερα από δεκαπέντε χιλιάδες νεκρά παιδιά, με την πρακτική να πυροβολούνται παιδιά στο κεφάλι και την καρδιά, με την καταστροφή όλων των νοσοκομείων, με τις δολοφονίες υγειονομικών και προσωπικού ανθρωπιστικής βοήθειας του ΟΗΕ, με τη δολοφονία εθελοντών που προστρέχουν σε επικουρία του παλαιστινιακού λαού, με τη στοχοποίηση ολόκληρης της παλαιστινιακής κοινότητας, με τη μετατόπιση του πληθυσμού, με την επιβολή λιμού και με την εξόντωση και εξουθένωση, δεν πληρούνται οι όροι και το συζητάτε; Λέτε ότι δεν έχει ευθύνη ο κ. Μητσοτάκης, όταν είπε στον κ. Νετανιάχου «Ό,τι είναι να γίνει, ας γίνει χωρίς χωρίς περιβολικό ανθρωπιστικό κόστος» πέρυσι στις 23 Οκτωβρίου του 2023;

Εμείς λέμε ότι και γενοκτονία, δυστυχώς, διαπράττεται εξακολουθητικά και υπάρχει ευθύνη της ελληνικής Κυβέρνησης για τη συνεννόηση να συνεχίσει, αλλά και όλων των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων που δεν διαχωρίζουν τη θέση τους και δεν αναλαμβάνουν δημόσια τη σύλληψη Νετανιάχου με βάση τα εντάλματα που εξέδωσε το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο.

Επίσης, λέμε ότι η χώρα παραβιάζει -το καταθέτω και αυτό στα Πρακτικά για να το πάρει ο κ. Μητσοτάκης- το Καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, τον ν.3003/2002, με τον οποίο υποχρεώνεται η χώρα να προβεί σε συλλήψεις για παραβιάσεις

του Καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου.

(Στο σημείο αυτό η Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Ζωή Κωνσταντοπούλου καταθέτει για τα Πρακτικά έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Είχαμε κι άλλη μία επέτειο προχθές, την οποία ξέρω καλά, γιατί συμπίπτει και με τα γενέθλιά μου. Είναι η επέτειος στην οποία ο ελληνικός λαός αποφάσισε στο πρώτο δημοψήφισμα που διενεργήθηκε στη χώρα μετά τη χούντα, στις 8 Δεκεμβρίου του '74, το πολίτευμα της χώρας με συντριπτική πλειοψηφία και επέλεξε την Αβασίλευτη Δημοκρατία υπαγορεύοντας τους κανόνες της λαϊκής κυριαρχίας, με βάση τους οποίους υιοθετήθηκε το Σύνταγμα του 1975 με πάρα πολλές εξαιρετικές προβλέψεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ένα Σύνταγμα που στην πορεία κακοποιήθηκε πολλαπλώς με προσθήκες, αφαιρέσεις και κυρίως με μία διάθεση να περιστείλετε όσο μπορούσατε τη δύναμη του πολίτη και τη δύναμη της λαϊκής κυριαρχίας και να εισαγάγετε όσο μπορούσατε την εξουσία εξωθεσμικών παραγόντων.

Θα κλείσω αυτή την τοποθέτησή μου αναφερόμενη ακριβώς σε αυτό που αποτελεί ιερή υποχρέωση σε μια δημοκρατία και είναι η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μιας και είμαστε στην ημέρα της επετείου της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Τα δικαιώματα στη χώρα μας βάζονται πολλαπλώς. Βάζονται όταν οι άνθρωποι δεν έχουν σίγουρη πρόσβαση στα μέσα επιβιώσής τους, βάζονται όταν οι άνθρωποι δεν έχουν σίγουρη πρόσβαση στην τροφή και το νερό, βάζονται όταν το δικαίωμα στην επιβίωση γίνεται πολυτέλεια κατά τις κυβερνήσεις, βάζονται όταν ένα δημόσιο αγαθό, το νερό, επιχειρείται να ιδιωτικοποιηθεί και να απομακρυνθεί από τη δημόσια πρόσβαση, βάζονται όταν η ανθρωπίνη ζωή δεν είναι εγγυημένη ούτε προστατεύεται επαρκώς ούτε ερευνάται η αφαίρεσή της αποτελεσματικά όπως συμβαίνει στην υπόθεση των Τεμπών, όπως συμβαίνει στην υπόθεση του Ματιού, όπως συμβαίνει σε πάμπολλες υποθέσεις όπου υπάρχει εμπλοκή της εξουσίας στην αφαίρεση της ανθρωπίνης ζωής.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα βάζονται όταν οι άνθρωποι εργάζονται χωρίς εξασφαλισμένη την υγεία και τη σωματική ακεραιότητα, αλλά και την ίδια τη ζωή τους. Το ένα μετά το άλλο γίνονται τα εργατικά δυστυχήματα. Και πάλι είχαμε τραγική απώλεια σήμερα. Βάζονται όταν οι γυναίκες δεν αισθάνονται ασφαλείς στη χώρα τους και ακούν την Κυβέρνηση να λέει ότι δεν μπορούμε να πούμε ότι είναι κάτι ιδιαίτερο οι γυναίκες επειδή δολοφονούνται πάνω από μία τον μήνα πια -δεκαπέντε το 2024 ήδη- βάζονται όταν τα παιδιά δεν είναι ασφαλή και δεν εφαρμόζεται η διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, βάζονται όταν οι άνθρωποι δεν έχουν στέγη ή τους την αφαιρείτε με την πιο αποτρόπαια διαδικασία που είναι η διαδικασία των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών και των εξώσεων. Έχουμε και τώρα τέτοια διαδικασία εν εξελίξει σε μια γυναίκα καταταλαιπωρημένη από αυτήν την καταδίωξη, με παρουσία τα τον ΜΑΤ, με διάθεση δηλαδή αστυνομικής δύναμης για την αφαίρεση της στέγης.

Επειδή, λοιπόν, πολλά ειπώθηκαν για τα δικαιώματα και επειδή πολλά ειπώθηκαν και για το επίπεδο ζωής και επειδή εγώ τουλάχιστον όχι απλώς δεν θα διατύπωνα επαίνους στον κ. Γεωργιάδη, όπως διατυπώσατε εσείς, κύριε εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας, αλλά ψέγω την Κυβέρνησή σας για το χάλι στο οποίο βρίσκεται η δημόσια υγεία, θα ήθελα να σας θυμίσω -και με αυτό θα κλείσω- τι είπαν οι άνθρωποι και οι λαοί πριν από εβδομήντα έξι χρόνια. Θα σας διαβάσω το άρθρο 25 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ένα άρθρο που ακόμη δεν εφαρμόζεται στη χώρα μας, όπως δυστυχώς και τα περισσότερα άρθρα της Οικουμενικής Διακήρυξης.

Άρθρο 25 λοιπόν: «Καθένας έχει δικαίωμα σε ένα βιοτικό επίπεδο ικανό να εξασφαλίσει στον ίδιο και στην οικογένειά του υγεία και ευημερία και ειδικότερα τροφή, ρουχισμό, κατοικία, ιατρική περίθαλψη, όπως και τις απαραίτητες κοινωνικές υπηρεσίες. Έχει ακόμα δικαίωμα σε ασφάλιση για την ανεργία, την αρρώστια, την αναπηρία, τη χηρεία, τη γεροντική ηλικία, όπως και για όλες τις άλλες περιπτώσεις που στερείται τα μέσα της συντήρησής του εξαιτίας περιστάσεων ανεξαρτήτων της θέλησής του.

Η μητρότητα και η παιδική ηλικία έχουν δικαίωμα ειδικής μέριμνας και περίθαλψης. Όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα αν είναι εντός ή εκτός γάμου, απολαμβάνουν την ίδια κοινωνική προστασία».

Αυτά δεν τα διάβασα τόσο πολύ για εσάς. Τα διάβασα για να τα ακούσουν οι άνθρωποι που αναρωτιούνται «Όταν διεκδικούμε και σήμερα, το 2024, ψωμί, παιδεία, ελευθερία, αξιοπρέπεια, κοινωνική προστασία, δικαιοσύνη, ισότητα, πρόσβαση στα δημόσια αγαθά, είμαστε νόμιμοι; Όταν για όλα αυτά υφιστάμεθα καταστολή και αστυνομική βία, είναι σωστό και νόμιμο; Έχουμε αυτά τα δικαιώματα;».

Οι απαντήσεις είναι γραμμένες και στον τοίχο με μπογιά, αλλά και στις διεθνείς συμβάσεις και στο διεθνές κεκτημένο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με ανεξίτηλο μελάνι. Και να ξέρετε ότι όποιος περιφρονεί τους πολίτες και τα δικαιώματά τους και όποιος προσπαθεί να κρύψει τη δυστυχία που προκαλεί κάτω από επικοινωνιακές κορδέλες και φιόγκους, στο τέλος λογοδοτεί στην κοινωνία, λογοδοτεί στην ιστορία. Και η χειρότερη, βέβαια, μορφή λογοδοσίας θα είναι η λήθη στην οποία θα περιέλθουν όλα αυτά που κατακλύζουν σήμερα με αδρότατη χρηματοδότηση το επικοινωνιακό στερέωμα. Και αυτό που θα μείνει θα είναι πάντα η μνήμη, το παράδειγμα, η ζωντανή διεκδίκηση των ανθρωπών που αγωνίζονται.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Πλεύσης Ελευθερίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει τώρα η Υφυπουργός Ανάπτυξης κ. Άννα Μάνη - Παπαδημητρίου.

Ορίστε, κυρία Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

ANNA MANH - ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας ευχαριστώ και για τη συμβολή σας στην επεξεργασία του νομοσχεδίου. Πράγματι ακούστηκαν πολλές σημαντικές απόψεις και διαφορετικές απόψεις. Αυτός είναι και ο λόγος που γίνεται, για να ακούγονται και διαφορετικές απόψεις.

Θα ήθελα, όμως, να αναφερθώ σε κάποια σημεία τοποθετήσεων που δεν ήταν απλά διαφορετική άποψη, αλλά περιείχαν και κάποια ανακριβή σημεία. Έτσι, λοιπόν, κάποιοι συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης αναφέρθηκαν στο νομοσχέδιο το οποίο, λένε, υποχρεώνει κάποιες επιχειρήσεις-οντότητες δημοσίου συμφέροντος να υποβάλλουν τις εκθέσεις βιωσιμότητας, επικαλούμενοι ότι είναι ένα μέτρο, μια ρύθμιση η οποία θα πλήξει τις μικρές επιχειρήσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο στο άρθρο 7 ρητά εξαιρεί από την υπαγωγή στη συγκεκριμένη ρύθμιση τις πολύ μικρές επιχειρήσεις. Το λέει απολύτως έτσι μέσα στο νομοσχέδιο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Όχι τις μικρές όμως!

ANNA MANH - ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Τις πολύ μικρές, κύριε συνάδελφε, τις εξαιρεί ρητά το άρθρο 7 του νομοσχεδίου.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ: Όχι τις μικρές!

ANNA MANH - ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Επίσης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γνωρίζετε πολύ καλά ότι εδώ πρόκειται για ενσωμάτωση Ενωσιακού Δικαίου, για μια κοινοτική οδηγία την οποία θα πρέπει να ενσωματώσουμε στο Εθνικό μας Δίκαιο και, μάλιστα, μια κοινοτική οδηγία η οποία ενισχύει τη διαφάνεια προς όφελος της κοινωνίας των καταναλωτών και της ίδιας της επιχειρηματικής κοινότητας. Άρα ποια είναι η πρότασή σας; Να μην προχωρήσουμε στην ενσωμάτωση της συγκεκριμένης Οδηγίας; Προφανώς και όχι.

Πέραν τούτου, αναφέρεστε στην υπαγωγή εμβληματικών επενδύσεων στις επενδύσεις στρατηγικής σημασίας. Και αναφέρομαι στις επενδύσεις που αφορούν την επεξεργασία, διύλιση, κατεργασία των κρίσιμων πρώτων υλών. Εδώ αναφέρατε αφ' ενός ότι θα γίνει η χώρα Ελντοράντο.

Θα διαβάσετε, όμως, πάλι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο νομοσχέδιο στο άρθρο 60 ότι γίνεται παραπομπή στα παραρτήματα 1 και 2 του κανονισμού 2024/1252 για το ποιες είναι οι κρίσιμες πρώτες ύλες.

ΖΩΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ (Πρόεδρος της Πλεύσης Ελευ-

θερίας): Γιατί φωνάζετε;

ANNA MANH - ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Θα καταθέσω, κύριε Πρόεδρε, στη Βουλή τον συγκεκριμένο Κανονισμό στον οποίο παραπέμπει το νομοσχέδιο και εκεί αναφέρονται ρητά ποιες είναι οι κρίσιμες πρώτες ύλες.

Θα μιλήσω και για ένα ακόμη σημείο, επειδή αφέθηκε η εντύπωση ότι ενδεχομένως δεν θα γίνονται έλεγχοι περιβαλλοντικών όρων. Όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν πρόκειται για επενδύσεις στρατηγικής σημασίας, επίσης ο ν.4864/2021 προβλέπει ότι για την πραγματοποίηση των στρατηγικών επενδύσεων, όπως γίνεται εν προκειμένω για εμβληματικές επενδύσεις για τις κρίσιμες πρώτες ύλες, απαιτείται η προηγούμενη απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, οι γνωστές ΑΕΠΟ.

Θα τα καταθέσω και αυτά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για να συμπεριληφθούν στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό η Υφυπουργός Ανάπτυξης κ. Άννα Μάνη - Παπαδημητρίου καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Τέλος, όσον αφορά στην τροπολογία που κατέθεσε ο ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία, κύριε Μαμουλάκη, κατ' αρχάς να σας πω ότι εμείς ήμασταν οι πρώτοι, αυτή η Κυβέρνηση ήταν η πρώτη που έδωσε λόγο στους Έλληνες του εξωτερικού. Το είπα και χθες στην τοποθέτησή μου στην αρμόδια επιτροπή. Είχα την τιμή να είμαι εισηγής σε αυτό το εμβληματικό νομοσχέδιο για τη διευκόλυνση της ψήφου των Ελλήνων του εξωτερικού ακριβώς πριν από πέντε χρόνια, τέτοιες μέρες τον Δεκέμβριο του 2019, τότε που έγινε νόμος του κράτους το δικαίωμα των συμπατριωτών μας που ζουν στο εξωτερικό να μπορούν να ψηφίζουν στις εκλογές της χώρας μας. Στη συνέχεια βέβαια υπήρξε και βελτίωση.

Πέραν αυτού, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ακολούθησε ο ν.4758/2020, μεταξύ των οποίων προέβλεπε και τη δυνατότητα μείωσης κατά 50% της φορολογίας για επτά χρόνια και για τους Έλληνες οι οποίοι αποφάσισαν να μεταφερθούν στη χώρα μας.

Τέλος, θα πρέπει να δείτε λίγο, κύριε συνάδελφε, και τα στοιχεία που καταγράφονται. Ναι, εξακόσιες χιλιάδες Ελληνόπουλα απομακρύνθηκαν, έφυγαν από τη χώρα μας τα χρόνια της κρίσης. Δείτε όμως ότι τριακόσιες χιλιάδες και πλέον Ελληνόπουλα έχουν επιστρέψει γιατί έχουν καταφέρει να βρουν δουλειά και αυτή η προσπάθεια συνεχίζεται και με την πρωτοβουλία της Υπουργού Εργασίας, η οποία συνεχίζει την πλατφόρμα φέρνοντας...

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Πώς σας φάνηκε αυτή η τροπολογία;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Μη διακόπτετε.

Συνεχίστε, κυρία Υπουργέ.

ANNA MANH - ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Κύριε συνάδελφε, αφήστε με να ολοκληρώσω.

Γίνεται μια πραγματική προσπάθεια, ούτως ώστε τα Ελληνόπουλα που έχουν φύγει στα χρόνια της κρίσης να μπορέσουν να επιστρέψουν και μάλιστα γίνεται η προσπάθεια με έναν τρόπο ρεαλιστικό, καθώς έρχονται τα ίδια τα Ελληνόπουλα σε επαφή με τις επιχειρήσεις που αναζητούν εργαζόμενους. Γίνεται η προσπάθεια στις χώρες του εξωτερικού, εκεί που κυρίως βρίσκονται Έλληνες οι οποίοι έχουν μεταναστεύσει τα τελευταία χρόνια της κρίσης και μάλιστα είναι μια πρωτοβουλία του Υπουργείου Εργασίας και της Υπουργού, της κ. Κεραμέως, η οποία εμπράκτως έχει αρχίσει να αποδίδει. Αυτό σας το λέω και βιωματικά, γιατί την προηγούμενη εβδομάδα υπήρχε μια τέτοια δράση στο Άμστερνταμ και πήγαν χίλια Ελληνόπουλα εκεί, τα οποία ήρθαν σε επαφή με επιχειρήσεις που αναζητούν εργαζόμενους στην Ελλάδα.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Άρα θα την κάνετε αποδεκτή;

ANNA MANH - ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Υφυπουργός Ανάπτυξης): Κλείνοντας, θα ήθελα να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι γίνονται δεκτές οι υπ' αριθμόν 293 και 294 τροπολογίες που κατατέθηκαν και επίσης η νομοτεχνική βελτίωση της υπ' αριθμόν 294 τροπολογίας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Η νομοτεχνική, που μόλις ανακοινώσατε, δεν έχει κατατεθεί, για να τη λάβουν υπ' όψιν και οι εισηγητές.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και των τροπολογιών του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ, της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ και της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (L 322) και της κατ' εξουσιοδότηση Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2775 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους για τις πολύ μικρές, τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους».

Προχωρούμε στην ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου και η ψήφισή τους θα γίνει χωριστά.

Θέλω να επισημάνω ότι η ψηφοφορία περιλαμβάνει την αρχή του νομοσχεδίου, εβδομήντα τρία άρθρα, δύο τροπολογίες, το ακροτελεύτιο άρθρο, καθώς και το σύνολο του νομοσχεδίου.

Παρακαλώ να ανοίξει το σύστημα της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας.

(ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Παρακαλώ να κλείσει το σύστημα της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας.

(ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Οι θέσεις των κομμάτων, όπως αποτυπώθηκαν κατά την ψήφιση με το ηλεκτρονικό σύστημα, καταχωρίζονται στα Πρακτικά της σημερινής συνεδρίασης και έχουν ως εξής:

Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ, της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ και της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (L 322) και της κατ' εξουσιοδότηση Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2775 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους για τις πολύ μικρές, τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους

Επί της Αρχής ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 1 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 2 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 3 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 4 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΝΑΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 5 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΝΑΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 6 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΝΑΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ

Άρθρο 7 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΝΑΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ

Άρθρο 8 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΝΑΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΝΑΙ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 9 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 10 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΝΑΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ

Άρθρο 11 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΝΑΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ

Άρθρο 12 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 13 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 42 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 43 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 44 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ
 Άρθρο 45 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΟΧΙ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 46 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 47 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 48 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ
 Άρθρο 49 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ
 Άρθρο 50 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ
 Άρθρο 51 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΝΑΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΝΑΙ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 52 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΟΧΙ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ
 Άρθρο 53 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΝΑΙ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Άρθρο 54 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ
 Άρθρο 55 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ
 Άρθρο 70 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΝΑΙ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ
 Άρθρο 71 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ
 Άρθρο 72 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ
 Άρθρο 73 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΝΑΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΝΑΙ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ
 ΥΠ. ΤΡΟΠ. 293/12 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 ΥΠ. ΤΡΟΠ. 294/13 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΟΧΙ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Ακροτελεύτιο άρθρο όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ
 Επί του Συνόλου ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
 Ν.Δ.: ΝΑΙ
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

(Στο σημείο αυτό καταχωρίζεται έγγραφο του Βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία κ. Χάρη Μαμουλάκη, σύμφωνα με το άρθρο 72Α του Κανονισμού της Βουλής, το οποίο αφορά διευκρίνιση ψήφου επί του άρθρου 83 του ψηφισθέντος νομοσχεδίου, το οποίο έχει ως εξής:

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΒΟΥΛΗΣ
Αριθμ. Πρωτ.: 7275
Ημερ.: 23/12/2024

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ ΨΗΦΟΥ

Αθήνα, 23/12/2024

Βουλευτής: Χάρης Μαμουλάκης

Περιφέρεια: Νομός Ηρακλείου

Κόμμα: ΣΥΡΙΖΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 72^Α του Κανονισμού της Βουλής επιθυμώ να διευκρινίσω ότι η ψήφος μου στο άρθρο 83 (με αρχική αρίθμηση 73 και μετά από τις προσθήκες έλαβε τον αριθμό 83) του Νομοσχεδίου του Υπουργείου Ανάπτυξης «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ, της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ και της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (L322) και της κατ' εξουσιοδότηση Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2775 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους για τις πολύ μικρές, τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους», το οποίο ψηφίστηκε την 10^η Δεκεμβρίου 2024 είναι **ΝΑΙ** αντί για **ΠΡΝ** που εκ παραδρομής εψήφισα.

Μετά τιμής
Ο Βουλευτής

Χάρης Μαμουλάκης

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Συνεπώς το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης: «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ, της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ και της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (L 322) και της κατ' εξουσιοδότηση Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2775 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους για τις πολύ μικρές, τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, σε μόνη συζήτηση, επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ, της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ και της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (L 322) και της κατ' εξουσιοδότηση Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2775 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους για τις πολύ μικρές, τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α': ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

ΜΕΡΟΣ Β': ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4548/2018

Άρθρο 3 Ορισμοί - Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 4548/2018 (περ. β) παρ. 2 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 4 Συμπλήρωση πράξεων και στοιχείων που υποβάλλονται σε δημοσιότητα στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο - Προσθήκη υποπερ. δδ) στην περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4548/2018

Άρθρο 5 Καθήκοντα Διοικητικού Συμβουλίου σχετικά με την έκθεση βιωσιμότητας - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 96 ν. 4548/2018 (παρ. 11 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464 ΕΕ)

Άρθρο 6 Εμπλουτισμός της έκθεσης διαχείρισης σχετικά με τη χρήση άυλων πόρων - Τροποποίηση άρθρου 150 ν. 4548/2018 (παρ. 3 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 7 Έκθεση βιωσιμότητας - Αντικατάσταση άρθρου 151 ν. 4548/2018 (παρ. 1 και 4 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 8 Προσθήκες σχετικά με την πολιτική για τη διαφορετικότητα στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης - Τροποποίηση άρθρου 152 ν. 4548/2018 (παρ. 5 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 9 Ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας - Αντικατάσταση άρθρου 154 ν. 4548/2018 (παρ. 7 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 10 Πρότυπο υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου 154Α στον ν. 4548/2018 (παρ. 8 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 11 Έκθεση βιωσιμότητας επιχείρησης που διέπεται από το δίκαιο χώρας μη μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Προσθήκη άρθρου 154Β στον ν. 4548/2018 (παρ. 14 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 12 Έλεγχος και διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου 154Γ στον ν. 4548/2018 (παρ. 13 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 13 Παραβάσεις ελεγκτών υπηρεσιών διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη περ. 3 στο άρθρο 178 του ν. 4548/2018

Άρθρο 14 Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Κεφαλαίου Α' (παρ. 2 άρθρου 5 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ ΕΙΣΗΓΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΣΕ

ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΑΓΟΡΑ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 3556/2007

Άρθρο 15 Προσθήκη ορισμού έκθεσης βιωσιμότητας - Προσθήκη περ. κ) στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3556/2007 (παρ. 1 άρθρου 2 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 16 Προσθήκες στην ετήσια οικονομική έκθεση σχετικά με την έκθεση βιωσιμότητας - Τροποποίηση άρθρου 4 ν. 3556/2007 (παρ. 2 άρθρου 2 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 17 Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εποπτεία των εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 24 του ν. 3556/2007 (παρ. 4 άρθρου 2 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 18 Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Κεφαλαίου Β' (παρ. 2 άρθρου 5 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΝΟΜΙΜΟΥΣ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Άρθρο 19 Διεύρυνση πεδίου εφαρμογής ν. 4449/2017 - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 1 ν. 4449/2017 (παρ. 1 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 20 Ορισμοί - Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 4449/2017 (παρ. 2 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 21 Προσόντα - Τίτλοι σπουδών - Τροποποίηση άρθρου 7 ν. 4449/2017 (παρ. 3 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 22 Εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας - Τροποποίηση άρθρου 8 ν. 4449/2017 (παρ. 4 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 23 Έλεγχος θεωρητικών γνώσεων - Αντικατάσταση τίτλου και προσθήκη παρ. 1α στο άρθρο 9 του ν. 4449/2017 (παρ. 5 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 24 Πρακτική άσκηση - Αντικατάσταση τίτλου και τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 11 ν. 4449/2017 (παρ. 6 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 25 Πρακτική άσκηση ελεγκτών που έχουν λάβει επαγγελματική άδεια σε άλλο κράτος μέλος - Αντικατάσταση τίτλου και τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 13 ν. 4449/2017 (παρ. 8 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 26 Εγγραφή των ορκωτών ελεγκτών λογιστών στο Δημόσιο Μητρώο - Τροποποίηση άρθρου 15 ν. 4449/2017 (παρ. 10 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 27 Εγγραφή των ελεγκτικών εταιρειών στο Δημόσιο Μητρώο - Τροποποίηση άρθρου 16 ν. 4449/2017 (παρ. 11 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 28 Οργάνωση του έργου και συμπληρώσεις σχετικά με την έκθεση βιωσιμότητας - Τροποποίηση άρθρου 27 ν. 4449/2017 (παρ. 12 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 29 Αμοιβές ελέγχου και διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας - Τροποποίηση άρθρου 29 ν. 4449/2017 (παρ. 13 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 30 Επαγγελματική δεοντολογία, ανεξαρτησία, αντικειμενικότητα, εμπιστευτικότητα και επαγγελματικό απόρρητο όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου 29Α στον ν. 4449/2017 (παρ. 14 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 31 Απαγορευμένες μη ελεγκτικές υπηρεσίες σε περιπτώσεις που ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής διενεργεί τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας μιας οντότητας δημοσίου ενδιαφέροντος - Προσθήκη άρθρου 29Β στον ν. 4449/2017 (παρ. 14 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 32 Παρατυπίες - Προσθήκη άρθρου 29Γ στον ν. 4449/2017 (παρ. 14 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 33 Πρότυπα διασφάλισης για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου 30Α στον ν. 4449/2017 (παρ. 15 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 34 Διασφάλιση της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου 31Α στον ν. 4449/2017 (παρ. 16 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 35 Έκθεση ελέγχου - Αντικατάσταση περ. ε) παρ. 2 άρθρου 32 ν. 4449/2017 (παρ. 17 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 36 Έκθεση διασφάλισης σχετικά με την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου 32Α στον ν. 4449/2017 (παρ. 18 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 37 Συστήματα διασφάλισης ποιότητας - Τροποποίηση άρθρου 33 ν. 4449/2017 (παρ. 19 άρθρου 3 Οδηγίας 2022

/2464/ΕΕ)

Άρθρο 38 Κυρώσεις για την έκθεση διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου - Τροποποίηση παρ. 10 άρθρου 35 ν. 4449/2017 (παρ. 20, 21 και 22 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 39 Αρχές δημόσιας εποπτείας - Τροποποίηση άρθρου 38 ν. 4449/2017 και παρ. 8 άρθρου 1 ν. 3148/2003 (παρ. 23 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 40 Ρυθμιστικές συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου 41Α στον ν. 4449/2017 (παρ. 24 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 41 Διορισμός ελεγκτή ή ελεγκτικού γραφείου για τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας - Τροποποίηση άρθρου 42 ν. 4449/2017 (παρ. 25 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 42 Παύση και παραίτηση του νόμιμου ελεγκτή ή της ελεγκτικής εταιρείας - Τροποποίηση άρθρου 43 ν. 4449/2017 (παρ. 26 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 43 Επιτροπή ελέγχου - Προσθήκη παρ. 2Α και τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 44 ν. 4449/2017 (παρ. 27 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 44 Εγγραφή στο Δημόσιο Μητρώο και εποπτεία ελεγκτών και ελεγκτικών εταιρειών τρίτων χωρών - Τροποποίηση άρθρου 49 ν. 4449/2017 (παρ. 28 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 45 Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Κεφαλαίου Γ' (παρ. 2 άρθρου 5 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' : ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 46 Κοινοποίηση βασικών δεικτών επιδόσεων κέντρων δεδομένων - Προσθήκη άρθρου 10Α στον ν. 4342/2015 (άρθρο 12 Οδηγίας 2023/1791/ΕΕ)

ΜΕΡΟΣ Γ': ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4308/2014

Άρθρο 47 Καθορισμός μεγέθους οντοτήτων - Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 4308/2014 (άρθρο 1 Οδηγίας 2023/2775/ΕΕ)

Άρθρο 48 Κατηγοριοποίηση οντοτήτων και ομίλων για σκοπούς ενοποίησης - Τροποποίηση άρθρου 31 ν. 4308/2014 (άρθρο 1 Οδηγίας 2023/2775/ΕΕ)

Άρθρο 49 Καθαρός κύκλος εργασιών - Αντικατάσταση ορισμού «κύκλου εργασιών (καθαρού) (Turnover, net)» Παραρτήματος Α' ν. 4308/2014 (παρ. 5 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 50 Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Μέρους Γ' (παρ. 1 άρθρου 2 Οδηγίας 2023/2775/ΕΕ)

ΜΕΡΟΣ Δ': ΡΥΘΜΙΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4919/2022

Άρθρο 51 Δικλείδες ασφαλείας για την αποτροπή ορισμού διαχειριστών ή μελών διοίκησης που δεν έχουν αποδεχθεί τον ορισμό τους - Προσθήκη παρ. 4α στο άρθρο 12 του ν. 4919/2022

Άρθρο 52 Προσθήκη ενεργειακής κοινότητας πολιτών και κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας στους υπόχρεους εγγραφής στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο - Τροποποίηση περ. ε) παρ. 1 άρθρου 16 ν. 4919/2022

Άρθρο 53 Στοιχεία φυσικού προσώπου που δημοσιεύονται από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 33 ν. 4919/2022

Άρθρο 54 Διοικητικές κυρώσεις για παραβάσεις σχετικά με την εμπορική δημοσιότητα - Τροποποίηση περ. δ) παρ. 5 άρθρου 49 ν. 4919/2022

Άρθρο 55 Διοικητικές κυρώσεις στους υπόχρεους εγγραφής στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο - Τροποποίηση άρθρου 50 και παρ. 17 άρθρου 57 ν. 4919/2022

ΜΕΡΟΣ Ε': ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΕΝΟΨΕΙ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Άρθρο 56 Διόρθωση παραπομπών νόμου για την προστασία των καταναλωτών - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 3α, παρ. 3 και 6 άρθρου 4θ, περ. γ), ε) και στ) άρθρου 9η ν. 2251/1994

Άρθρο 57 Διόρθωση παραπομπών νομοθεσίας για την καταναλωτική πίστη - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 4 και παρ. 5 άρθρου 21 της υπό στοιχεία Ζ1-699/2010 κοινής απόφασης των Υπουργ-

γών Οικονομικών - Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας - Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Άρθρο 58 Επικαιροποίηση διατυπώσεων - Τροποποίηση άρθρων 9 και 13 ν. 4438/2016

Άρθρο 59 Καταργούμενη διάταξη Μέρους Ε' ΜΕΡΟΣ ΣΤ': ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4864/2021

Άρθρο 60 Χαρακτηρισμός των επενδύσεων για κρίσιμες πρώτες ύλες στρατηγικής σημασίας, κυκλικής οικονομίας και ναυπηγικής βιομηχανίας ως Εμβληματικών Επενδύσεων Εξαιρετικής Σημασίας - Τροποποίηση παρ. 1 και 5 άρθρου 2 ν. 4864/2021

Άρθρο 61 Διευθέτηση υδατορεμάτων για επενδύσεις για κρίσιμες πρώτες ύλες στρατηγικής σημασίας, κυκλικής οικονομίας και ναυπηγικής βιομηχανίας - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 3 ν. 4864/2021

Άρθρο 62 Ενίσχυση φορολογικών κινήτρων στρατηγικών επενδύσεων - Τροποποίηση παρ. 2 και αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 8 ν. 4864/2021

Άρθρο 63 Διεύρυνση κινήτρων ενίσχυσης δαπανών στρατηγικών επενδύσεων - Αντικατάσταση παρ. 4 άρθρου 10 ν. 4864/2021

Άρθρο 64 Υποβολή φακέλου για επενδύσεις σε κρίσιμες πρώτες ύλες στρατηγικής σημασίας - Τροποποίηση περ. α) παρ. 3 άρθρου 12 ν. 4864/2021

Άρθρο 65 Μεταβατικές διατάξεις Μέρους ΣΤ' ΜΕΡΟΣ Ζ': ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 66 Παράταση ισχύος μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της διεθνούς πληθωριστικής κρίσης Άρθρο 67 Αναστολή, παραίτηση και απώλεια θέσης δραστηριοποίησης και δικαιώματος δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο - Τροποποίηση άρθρου 21 ν. 4849/2021

Άρθρο 68 Ανανέωση ισχύος αδειών πωλητών λαϊκών αγορών που δεν κατέβαλλαν τέλη δραστηριοποίησης - Τροποποίηση παρ. 17 άρθρου 66 ν. 4849/2021

Άρθρο 69 Αποδοχές αποσπασμένων υπαλλήλων Φορέων Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης - Μεταβατική διάταξη - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 50 ν. 5003/2022

Άρθρο 70 Εξόφληση οφειλών του κοινωνικού ιδρύματος «Κέντρο Διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας ΝΟΗΣΙΣ» προς το Ελληνικό Δημόσιο

Άρθρο 71 Τοποθέτηση ναυδένων εκτός ζώνης λιμένα για τουριστικά πλοία - Αντικατάσταση άρθρου 12 ν. 4276/2014

Άρθρο 72 Διαγραφή ναυδένων από τον ορισμό των αγκυροβολίων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 29 ν. 2160/1993

Άρθρο 73 Παρατηρητήριο τιμών παιδικών παιχνιδιών «Το καλάθι του Αϊ Βασίλη» - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 127 ν. 5003/2022

Άρθρο 74 Αρμοδιότητα αδειοδότησης εγκαταστάσεων εφοδιαστικής αλυσίδας - Τροποποίηση παρ. 14 άρθρου 17 ν. 3982/2011 Άρθρο 75 Παράταση ισχύος ανωτάτου ορίου αναπροσαρμογής μισθώματος για εμπορικές και επαγγελματικές μισθώσεις ακινήτων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 96 ν. 5007/2022

Άρθρο 76 Επανάληψη εκλογικής διαδικασίας στο Επιμελητήριο Λέσβου λόγω της θεομηνίας που έπληξε τη Λήμνο την 30ή Νοεμβρίου 2024

Άρθρο 77 Συμπερίληψη των πάσης φύσεως δαπανών των σχολικών μονάδων στις υποχρεωτικές δαπάνες των δήμων - Τροποποίηση περ. ιζ) παρ. 1 άρθρου 158 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων

Άρθρο 78 Προσδιορισμός τρόπου καταμέτρησης ιδιοκαταναλώσεων σε σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας - Προσθήκη παρ. 13 στο άρθρο 132ΣΤ του ν. 4001/2011

Άρθρο 79 Ένταξη της μονάδας Ατμοηλεκτρικός Σταθμός Με-λίτης σε καθεστώς ψυχρής εφεδρείας για τη χειμερινή περίοδο 2024 - 2025

Άρθρο 80 Ειδικές ρυθμίσεις για την κάλυψη αναγκών εγκατάστασης ποδοσφαιρικών γηπέδων - Τροποποίηση άρθρου 45 ν. 4872/2021

Άρθρο 81 Παράταση προθεσμίας καταβολής επιδομάτων και λοιπών παροχών σε χρήμα μέσω προπληρωμένης κάρτας

Άρθρο 82 Διορθώσεις παροραμάτων ν. 5140/2024 - Τροποποίηση, παρ. 2 άρθρου 20, παρ. 3 άρθρου 22, παρ. 1 άρθρου 34,

παρ. 1 και 2 άρθρου 39, περ. γ) άρθρου 42, παρ. 2 και 3 άρθρου 73 ν. 5140/2024

Άρθρο 83 Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Ζ'

ΜΕΡΟΣ Η': ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 84 Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α' ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι:

α) η ενίσχυση της διαφάνειας των πληροφοριών εταιρικής βιωσιμότητας μέσω της δημοσιοποίησης αξιόπιστων και συγκρίσιμων στοιχείων βιωσιμότητας από ορισμένες κατηγορίες ενωσιακών επιχειρήσεων και από υποκαταστήματα ορισμένων κατηγοριών επιχειρήσεων τρίτων χωρών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και της διασφάλισης της πρόσβασης του κοινού σε αυτά,

β) η προσαρμογή των ορίων κατάταξης των οντοτήτων και των ομίλων επιχειρήσεων στα σύγχρονα δεδομένα,

γ) η απλούστευση ορισμένων κανόνων του Γενικού Εμπορικού Μητρώου σχετικά με τα δημοσιευτέα στοιχεία των επιχειρήσεων, με παράλληλο εξορθολογισμό των απειλούμενων προστίμων,

δ) η διόρθωση παλαιών νομοθετικών παραδρομών, ενόψει κωδικοποίησης της νομοθεσίας για την προστασία του καταναλωτή,

ε) η προώθηση των εμβληματικών επενδύσεων, ιδίως στον τομέα των κρίσιμων πρώτων υλών και

στ) η ρύθμιση επιμέρους θεμάτων του Υπουργείου Ανάπτυξης με επείγοντα χαρακτηριστικά.

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος αποτελούν:

α) η ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2022 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ, της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ και της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (L 322) μέσω της τροποποίησης των ν. 4548/2018 (Α' 104), 3556/2007 (Α' 91) και 4449/2017 (Α' 7) και του άρθρου 12 της Οδηγίας 2023/1791/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2023 για την ενεργειακή απόδοση και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/955 (L 231),

β) η ενσωμάτωση της κατ' εξουσιοδότηση Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2775 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους για τις πολύ μικρές, τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους (Σειρά L/21.12.2023) μέσω της τροποποίησης του ν. 4308/2014 (Α' 251),

γ) η επικαιροποίηση των κανόνων του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, μέσω τροποποιήσεων στον ν. 4919/2022 (Α' 71),

δ) η διόρθωση νομοτεχνικών αστοχιών που εντοπίστηκαν κατά τη διαδικασία κωδικοποίησης της νομοθεσίας για την προστασία του καταναλωτή μέσω της τροποποίησης των νόμων 4438/2016 (Α' 220), 2251/1994 (Α' 191), του π.δ. 7/2018 (Α' 12) και της υπό στοιχεία Ζ1-699/23.10.2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, περί προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2008 για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και την κατάργηση της Οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των ΕΚ, αριθμ. L 133 της 22.5.2008 (Β' 917),

ε) η βελτίωση του υφιστάμενου καθεστώτος των εμβληματικών επενδύσεων, μέσω τροποποιήσεων του ν. 4864/2021 (Α' 237) και

στ) η παράταση των μέτρων αντιμετώπισης της πληθωριστικής κρίσης, μέσω τροποποίησης των νόμων 5045/2023 (Α' 136), 5055/2023 (Α' 161) και 5082/2024 (Α' 9), η αντιμετώπιση επιμέρους ζητημάτων αδειοδότησης των λαϊκών αγορών, μέσω τροποποίησης του ν. 4849/2021 (Α' 207), η διασφάλιση των αποδοχών των αποσπασμένων υπαλλήλων Φορέων Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, μέσω τροποποίησης του ν. 5003/2022 (Α' 230), η ρύθμιση των οφειλών του Κοινωφελούς Ιδρύματος «Κέντρο διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας ΝΟΗ-ΣΙΣ», η επικαιροποίηση του νομοθετικού πλαισίου για τη χωροθέτηση ναυδέτων μέσω της τροποποίησης των νόμων 4276/2014 (Α' 155) και 2160/1993 (Α' 118) και η ρύθμιση ζητημάτων του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών.

ΜΕΡΟΣ Β' ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4548/2018

Άρθρο 3

Ορισμοί - Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 4548/2018 (περ. β) παρ. 2 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 2 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί ορισμών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι περ. ε) και ιβ) αντικαθίστανται, β) προστίθενται περ. ιστ) έως ιθ), και το άρθρο 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 2 Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ισχύουν οι εξής ορισμοί:

α) «ρυθμιζόμενη αγορά»: η ρυθμιζόμενη αγορά κράτους μέλους κατά την έννοια της περίπτωσης 21 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 (Α' 14) και της περίπτωσης 21 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίησης της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της Οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173/349 12.6.2014),

β) μετοχές ή άλλοι τίτλοι «εισηγμένοι σε ρυθμιζόμενη αγορά» ή απλώς «εισηγμένοι»: οι μετοχές ή άλλοι τίτλοι που είναι εισηγμένοι για διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά,

γ) «ηλεκτρονικά μέσα»: οι τρόποι ηλεκτρονικής επικοινωνίας, μέσω διαδικτύου ή άλλου δημόσιου ή ιδιωτικού δικτύου, οι οποίοι επιτρέπουν την ευχερή αναγνώριση της ταυτότητας των χρηστών και την ασφάλεια της επικοινωνίας,

δ) υποβολή εταιρικής πράξης ή άλλου στοιχείου «σε δημοσιότητα»: η δημοσιότητα του άρθρου 13 του παρόντος νόμου,

ε) «Γ.Ε.ΜΗ.»: το Γενικό Εμπορικό Μητρώο του ν. 4919/2022 (Α' 71),

ς) «κεντρικό αποθετήριο τίτλων»: το νομικό πρόσωπο κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 2 του Κανονισμού 909/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 σχετικά με τη βελτίωση του διακανονισμού αξιολογών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων και για την τροποποίηση των Οδηγιών 98/26/ΕΚ και 2014/65/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) 236/2012 (ΕΕ L 257/28.8.2014),

ζ) «επιχείρηση επενδύσεων»: η επιχείρηση επενδύσεων κατά την έννοια της περίπτωσης 1 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 (Α' 14) και της περίπτωσης 1 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίησης της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της Οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173/349),

η) «Πολυμερής Μηχανισμός Διαπραγμάτευσης» ή «ΠΜΔ»: ο Πολυμερής Μηχανισμός Διαπραγμάτευσης κατά την έννοια της περίπτωσης 22 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 και της περίπτωσης 22 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ της

15ης Μαΐου 2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της Οδηγίας 2011/61/ (ΕΕ L 173/349 12.6.2014),

θ) «απλή απαρτία και πλειοψηφία»: η απαρτία και η πλειοψηφία που απαιτούνται για τη λήψη αποφάσεων από τη γενική συνέλευση, σύμφωνα με τα της παρ. 1 και 2 του άρθρου 130 και την παρ. 1 του άρθρου 132,

ι) «αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία»: η απαρτία και η πλειοψηφία που απαιτούνται για τη λήψη αποφάσεων από τη γενική συνέλευση, σύμφωνα με τα της παρ. 3 και 4 του άρθρου 130 και την παρ. 2 του άρθρου 132,

ια) «πολύ μικρές», «μικρές», «μεσαίες» και «μεγάλες» επιχειρήσεις: οι αντίστοιχες οντότητες του ν. 4308/2014 (Α' 251). Για τις νεοϊδρυόμενες εταιρείες και μέχρι τη σύνταξη του πρώτου ισολογισμού, ως «πολύ μικρές», «μικρές» και «μεσαίες» εταιρείες νοούνται εκείνες των οποίων το κεφάλαιο δεν υπερβαίνει τα ποσά των εκατό χιλιάδων (100.000), πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) και ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, αντίστοιχα, ενώ ως «μεγάλες» νοούνται εκείνες των οποίων το κεφάλαιο υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ,

ιβ) «οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος»: οι οντότητες του ν. 3429/2005 (Α' 314), του Παραρτήματος Α' του ν. 4308/2014, του άρθρου 3 του ν. 4261/2014 (Α' 107), του ν. 4972/2022 (Α' 181), του άρθρου 4 του Κανονισμού 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 (L 176) και του άρθρου 38 του π.δ. 5/2022 (Α' 15),

ιγ) «άυλες μετοχές ή ομολογίες»: οι μετοχές ή ομολογίες που εκδίδονται ή τηρούνται:

ιγα) σε λογιστική μορφή σε κεντρικό αποθετήριο τίτλων (κ.α.τ.) σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 909/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με τη βελτίωση του διακανονισμού αξιολογίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων και για την τροποποίηση των Οδηγιών 98/26/ΕΚ και 2014/65/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 236/2012 (L 257) και τον ν. 4569/2018 (Α' 179), ή

ιγβ) με τη χρήση τεχνολογίας καταμετρημένου καθολικού (τ.κ.κ.) σε κεντρικό αποθετήριο τίτλων σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 909/2014 και σε υποδομή αγοράς τεχνολογίας καταμετρημένου καθολικού (τ.κ.κ.) (Distributed Ledger Technology - DLT) σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/858 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2022, σχετικά με ένα πιλοτικό καθεστώς για υποδομές της αγοράς που βασίζονται σε τεχνολογία καταμετρημένου καθολικού και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ) 600/2014 και 909/2014 και της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ (L 151),

ιδ) «καταμετρημένο καθολικό»: αποθετήριο πληροφοριών που τηρεί αρχεία συναλλαγών και το οποίο διαμοιράζεται και συγχρονίζεται μεταξύ ενός συνόλου κόμβων δικτύου DLT, με τη χρήση μηχανισμού συναίνεσης,

ιε) «μητρώο κεντρικού αποθετηρίου τίτλων ή μητρώο υποδομής αγοράς τ.κ.κ.»: το αρχείο στο οποίο αποθηκεύονται τα δεδομένα χρηματοπιστωτικών μέσων, που έχουν καταχωρισθεί σε κεντρικό αποθετήριο τίτλων ή σε σύστημα διακανονισμού τεχνολογίας καταμετρημένου καθολικού ή σύστημα διαπραγμάτευσης και διακανονισμού τεχνολογίας καταμετρημένου καθολικού, αντίστοιχα, στο οποίο έχει πρόσβαση, με τεχνικές, διαδικασίες και μέσα, που εξασφαλίζουν την αυθεντικότητα, την εγκυρότητα, τη μοναδικότητα και τη μη αποποίηση, ο διαχειριστής του κεντρικού αποθετηρίου τίτλων ή συστήματος διακανονισμού τεχνολογίας καταμετρημένου καθολικού ή συστήματος διαπραγμάτευσης και διακανονισμού τεχνολογίας καταμετρημένου καθολικού, ο οποίος και έχει τον αποκλειστικό έλεγχο πρόσβασης επί των δεδομένων των καταχωρισμένων χρηματοπιστωτικών μέσων,

ιστ) «θέματα βιωσιμότητας»: τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά θέματα, τα θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι παράγοντες διακυβέρνησης, στους οποίους περιλαμβάνονται οι παράγοντες αειφορίας, όπως ορίζονται στην περ. 24 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2019, περί γνωστοποιήσεων

αειφορίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (L 317),

ιζ) «υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας»: η υποβολή πληροφοριών σχετικά με θέματα βιωσιμότητας σύμφωνα με τα άρθρα 151, 154 και 154B,

ιη) «βασικοί άυλοι πόροι»: οι πόροι χωρίς υλική υπόσταση από τους οποίους εξαρτάται θεμελιωδώς το επιχειρηματικό μοντέλο της επιχείρησης και οι οποίοι αποτελούν πηγή δημιουργίας αξίας για την επιχείρηση,

ιθ) «ανεξάρτητος πάροχος υπηρεσιών διασφάλισης»: οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης που είναι διαπιστευμένος, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 765/2008 (L 218) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα αξιολόγησης της συμμόρφωσης, που προβλέπεται στην υποπερ. αγ' της περ. 1 του άρθρου 154Γ. Αποκλειστικά για ζητήματα υπηρεσιών διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, όπου στον παρόντα νόμο γίνεται αναφορά σε ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή σε ελεγκτική εταιρεία, η αναφορά αυτή περιλαμβάνει και τον ανεξάρτητο πάροχο υπηρεσιών διασφάλισης.»

Άρθρο 4

Συμπλήρωση πράξεων και στοιχείων που υποβάλλονται σε δημοσιότητα στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο - Προσθήκη υποπερ. δδ) στην περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4548/2018

Στην περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί πράξεων και στοιχείων που υποβάλλονται σε δημοσιότητα στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), προστίθεται υποπερ. δδ) και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Σε δημοσιότητα υποβάλλονται οι εξής πράξεις και στοιχεία:

α) Οι ιδρυτικές πράξεις των ανωνύμων εταιρειών με το καταστατικό και, όπου τυχόν απαιτείται, με την εγκριτική απόφαση της Διοίκησης.

β) Οι αποφάσεις για τροποποίηση του καταστατικού με την εγκριτική απόφαση της Διοίκησης, όπου τυχόν απαιτείται, καθώς και ολόκληρο το νέο κείμενο του καταστατικού μαζί με τις γενόμενες τροποποιήσεις.

γ) Ο διορισμός και η για οποιονδήποτε λόγο παύση, με τα στοιχεία ταυτότητας, των προσώπων που:

αα) ασκούν τη διαχείριση της εταιρείας,

ββ) έχουν την εξουσία να την εκπροσωπούν από κοινού ή μεμονωμένα,

γγ) είναι αρμόδια να ασκούν τον τακτικό της έλεγχο και δδ) είναι αρμόδια για τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας.

δ) Κάθε απόφαση για τακτική ή έκτακτη αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου της εταιρείας. Στην απόφαση για αύξηση του κεφαλαίου πρέπει να αναγράφεται το νέο κεφάλαιο, ο αριθμός και το είδος των μετοχών που εκδίδονται, η ονομαστική τους αξία και γενικά οι όροι έκδοσής τους, καθώς και ο συνολικός αριθμός των μετοχών της εταιρείας.

ε) Η πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου, είτε κατά τη σύσταση της εταιρείας είτε ύστερα από κάθε αύξησή του, σύμφωνα με το άρθρο 20.

στ) Οι εγκεκριμένες ετήσιες και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και οι σχετικές εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών της ανώνυμης εταιρείας. Οι ετήσιες και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις πρέπει να περιέχουν τα ατομικά στοιχεία των προσώπων που, κατά νόμο, τις υπογράφουν και τις πιστοποιούν.

ζ) Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που καταρτίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 162 για τη διανομή προσωρινού μερίσματος.

η) Η λύση της εταιρείας.

θ) Η δικαστική απόφαση παντός βαθμού, που κηρύσσει άκυρη την εταιρεία ή σε κατάσταση πτώχευσης ή την υποβάλλει σε άλλη συλλογική διαδικασία, καθώς και οι δικαστικές αποφάσεις παντός βαθμού που αναγνωρίζουν ως άκυρες ή ακυρώνουν αποφάσεις γενικών συνελεύσεων. Σε δημοσιότητα υποβάλλονται και οι δικα-

στικές αποφάσεις που ανατρέπουν τις παραπάνω αποφάσεις.

ι) Ο διορισμός και η αντικατάσταση των εκκαθαριστών με τα στοιχεία της ταυτότητάς τους.

ια) Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εκκαθάρισης, καθώς και οι τελικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

ιβ) Η διαγραφή της εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 170.

ιγ) Κάθε άλλη πράξη ή στοιχείο, του οποίου η δημοσιότητα επιβάλλεται από κατ' ιδίαν διατάξεις.»

Άρθρο 5

Καθήκοντα Διοικητικού Συμβουλίου σχετικά με την έκθεση βιωσιμότητας - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 96 ν. 4548/2018 (παρ. 11 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464 ΕΕ)

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 96 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί καθηκόντων του Διοικητικού Συμβουλίου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) πριν από τις λέξεις «έκθεση διαχείρισης» διαγράφεται η λέξη «ετήσια», β) στο τέλος του εδαφίου προστίθενται οι λέξεις «, με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2019/815 της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 2018, για τη συμπλήρωση της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τον καθορισμό ενιαίου ηλεκτρονικού μορφότυπου αναφοράς (L 143), καθώς και με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας του άρθρου 154Α», και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οφείλουν να τηρούν τα κατά τον νόμο αρχεία, βιβλία και στοιχεία. Έχουν επίσης το συλλογικό καθήκον να εξασφαλίζουν ότι οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, η έκθεση διαχείρισης και, όταν προβλέπεται, σύμφωνα με το άρθρο 152, η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, οι ενοποιημένες εκθέσεις διαχείρισης και η τυχόν ενοποιημένη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, καθώς και η έκθεση αποδοχών του άρθρου 112 συντάσσονται και δημοσιεύονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου ή, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα που έχουν υιοθετηθεί με τον Κανονισμό ΕΚ αριθμ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 243), με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2019/815 της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 2018, για τη συμπλήρωση της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τον καθορισμό ενιαίου ηλεκτρονικού μορφότυπου αναφοράς (L 143), καθώς και με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας του άρθρου 154Α.»

Άρθρο 6

Εμπλουτισμός της έκθεσης διαχείρισης σχετικά με τη χρήση άυλων πόρων - Τροποποίηση άρθρου 150 ν. 4548/2018 (παρ. 3 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 150 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί της ετήσιας έκθεσης διαχείρισης του διοικητικού συμβουλίου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 2 προστίθεται περ. δ), γ) προστίθεται παρ. 5Α και το άρθρο 150 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 150

Έκθεση διαχείρισης

(παρ. 11 άρθρου 1, άρθρα 19 και 29δ Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας υποχρεούται κάθε χρόνο να συντάσσει και να υποβάλλει στη γενική συνέλευση έκθεση διαχείρισης.

2. α) Η έκθεση διαχείρισης περιλαμβάνει πραγματική απεικόνιση της εξέλιξης και των επιδόσεων των δραστηριοτήτων της εταιρείας και της θέσης της, καθώς και περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζει.

β) Η απεικόνιση παρουσιάζει ισορροπημένη και ολοκληρωμένη

ανάλυση της εξέλιξης και των επιδόσεων των δραστηριοτήτων της εταιρείας και της θέσης της, κατάλληλη για την κλίμακα και την πολυπλοκότητα της εταιρείας.

γ) Στον βαθμό που απαιτείται για την κατανόηση της εξέλιξης της εταιρείας, των επιδόσεων ή της θέσης της, η ανάλυση αυτή περιλαμβάνει τόσο χρηματοοικονομικούς όσο και, όπου ενδείκνυται, μη χρηματοοικονομικούς βασικούς δείκτες επιδόσεων που έχουν σχέση με το συγκεκριμένο τομέα δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με περιβαλλοντικά και εργασιακά θέματα. Στο πλαίσιο της ανάλυσης αυτής, η έκθεση διαχείρισης περιλαμβάνει, όπου ενδείκνυται, αναφορές και πρόσθετες εξηγήσεις για τα ποσά που αναγράφονται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.

δ) Όλες οι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως επίσης και οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, εφόσον είναι οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος, υποβάλλουν πληροφορίες σχετικά με τους βασικούς άυλους πόρους και εξηγούν τον τρόπο με τον οποίο το επιχειρηματικό μοντέλο της επιχείρησης εξαρτάται θεμελιωδώς από τους εν λόγω πόρους και τον τρόπο με τον οποίο οι πόροι αυτοί αποτελούν πηγή δημιουργίας αξίας για την επιχείρηση.

3. Η έκθεση διαχείρισης αναφέρει επίσης:

α) την προβλεπόμενη εξέλιξη της εταιρείας,

β) τις δραστηριότητες στον τομέα ερευνών και ανάπτυξης,

γ) τις πληροφορίες που αναφέρονται στην απόκτηση ιδίων μετοχών όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 50,

δ) την ύπαρξη υποκαταστημάτων της εταιρείας και

ε) σε σχέση με τη χρήση χρηματοπιστωτικών μέσων από την εταιρεία και εφόσον είναι ουσιαστικής σημασίας για την εκτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, της οικονομικής κατάστασης και του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης:

αα) τους στόχους και τις πολιτικές της εταιρείας όσον αφορά τη διαχείριση του χρηματοοικονομικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής της για την αντιστάθμιση κάθε σημαντικού τύπου προβλεπόμενης συναλλαγής για την οποία εφαρμόζεται λογιστική αντιστάθμισης και

ββ) την έκθεση της εταιρείας στον κίνδυνο μεταβολής των τιμών, στον πιστωτικό κίνδυνο, στον κίνδυνο ρευστότητας και στον κίνδυνο ταμειακών ροών.

4. Οι πολύ μικρές ανώνυμες εταιρείες, εκτός από τις ανώνυμες εταιρείες οι οποίες αποτελούν οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος, κατά την έννοια του Παραρτήματος Α' του ν. 4308/2014 (Α' 251), εξαιρούνται από την υποχρέωση να καταρτίζουν έκθεση διαχείρισης με την προϋπόθεση ότι οι ενδείξεις που αναφέρονται στην περ. γ' της παρ. 3 του παρόντος περιλαμβάνονται στο προσάρτημα.

5. Πολύ μικρές ανώνυμες εταιρείες, εκτός από τις ανώνυμες εταιρείες οι οποίες αποτελούν οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος, κατά την έννοια του Παραρτήματος Α' του ν. 4308/2014, οι οποίες συντάσσουν έκθεση διαχείρισης, εξαιρούνται από την υποχρέωση που προβλέπεται στην περ. 2 του παρόντος όσον αφορά τη μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση.

5Α. Οι επιχειρήσεις που υπόκεινται στις υποχρεώσεις του άρθρου 151 καταρτίζουν την έκθεση διαχείρισής τους στον ηλεκτρονικό μορφότυπο υποβολής εκθέσεων που προσδιορίζεται στο άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/815 και επισημαίνουν την οικεία έκθεση βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων που προβλέπονται στο άρθρο 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, σύμφωνα με τον ηλεκτρονικό μορφότυπο αναφοράς που προσδιορίζεται στον εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό.

6. Αν η ετήσια έκθεση διαχείρισης του διοικητικού συμβουλίου δεν περιλαμβάνει τις παραπάνω πληροφορίες, επιβάλλονται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οι ποινές του άρθρου 179.»

Άρθρο 7

Έκθεση βιωσιμότητας - Αντικατάσταση άρθρου 151 ν. 4548/2018 (παρ. 1 και 4 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Το άρθρο 151 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί μη χρηματοοικονομικών καταστάσεων, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 151
Έκθεση βιωσιμότητας
(άρθρο 19α Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Οι μεγάλες επιχειρήσεις, και οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, εκτός από τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, περιλαμβάνουν στην έκθεση διαχείρισης τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την κατανόηση των επιπτώσεων της επιχείρησης σε θέματα βιωσιμότητας, καθώς και τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα θέματα βιωσιμότητας επηρεάζουν την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της επιχείρησης. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο πρέπει να είναι σαφώς αναγνωρίσιμες στην έκθεση διαχείρισης, σε ειδικό τμήμα της.

2. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 1 περιλαμβάνουν:

α) σύντομη περιγραφή του επιχειρηματικού μοντέλου και της στρατηγικής της επιχείρησης, στην οποία συμπεριλαμβάνονται:

αα) η ανθεκτικότητα του επιχειρηματικού μοντέλου και της στρατηγικής της επιχείρησης έναντι κινδύνων που συνδέονται με θέματα βιωσιμότητας,

αβ) οι ευκαιρίες για την επιχείρηση που σχετίζονται με θέματα βιωσιμότητας,

αγ) τα σχέδια της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένης της υλοποίησης δράσεων και των σχετικών χρηματοδοτικών και επενδυτικών σχεδίων, ώστε να αποτυπώνεται ότι διασφαλίζεται ότι το επιχειρηματικό μοντέλο και η στρατηγική της επιχείρησης συνάδουν με τη μετάβαση προς μια βιώσιμη οικονομία και με τον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη κατά ενάμιση βαθμό Κελσίου (1,5°C), όπως προβλέπεται από τη συμφωνία του Παρισιού στο πλαίσιο της σύμβασης πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή που εγκρίθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2015 (η «Συμφωνία του Παρισιού») και με τον στόχο της επίτευξης κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, όπως ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 243), και, κατά περίπτωση, η έκθεση της επιχείρησης σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τον άνθρακα, το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο,

αδ) ο τρόπος με τον οποίο το επιχειρηματικό μοντέλο και η στρατηγική της επιχείρησης λαμβάνουν υπόψη τα συμφέροντα των ενδιαφερόμενων μερών της επιχείρησης και τις επιπτώσεις της επιχείρησης σε θέματα βιωσιμότητας,

αε) ο τρόπος με τον οποίο έχει εφαρμοστεί η στρατηγική της επιχείρησης όσον αφορά τα θέματα βιωσιμότητας,

β) περιγραφή των χρονικά προσδιορισμένων στόχων που αφορούν θέματα βιωσιμότητας και καθορίζονται από την επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των απολύτων στόχων μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τουλάχιστον για το 2030 και το 2050, της προόδου που έχει σημειώσει η επιχείρηση για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, καθώς και δήλωση σχετικά με το κατά πόσο οι στόχοι της επιχείρησης που σχετίζονται με περιβαλλοντικούς παράγοντες βασίζονται σε επιστημονικά τεκμηριωμένα στοιχεία,

γ) περιγραφή του ρόλου των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων της επιχείρησης σε σχέση με θέματα βιωσιμότητας, καθώς και της εμπειρογνωμοσύνης και των δεξιοτήτων τους για την εκπλήρωση αυτού του ρόλου ή της πρόσβασης των οργάνων αυτών στην εν λόγω εμπειρογνωμοσύνη και στις εν λόγω δεξιότητες,

δ) περιγραφή των πολιτικών της επιχείρησης σε σχέση με θέματα βιωσιμότητας,

ε) πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη συστημάτων παροχής κινήτρων που συνδέονται με θέματα βιωσιμότητας και τα οποία παρέχονται στα μέλη των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων,

στ) περιγραφή:

στα) της διαδικασίας δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζεται από την επιχείρηση σε θέματα βιωσιμότητας και, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διεξαγωγή διαδικασίας δέουσας επιμέλειας από τις επιχειρήσεις,

στβ) των κυριότερων πραγματικών ή δυνητικών αρνητικών συνεπειών που συνδέονται με τις δραστηριότητες της ίδιας της επιχείρησης και με την αλυσίδα αξίας της, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων και των υπηρεσιών της, των επιχειρηματικών σχέσεων και της αλυσίδας εφοδιασμού της, των μέτρων που λαμβάνονται για τον εντοπισμό και την παρακολούθηση των εν λόγω συνεπειών, καθώς και άλλων δυσμενών συνεπειών που η επιχείρηση υποχρεούται να προσδιορίσει σύμφωνα με άλλες ενωσιακές απαιτήσεις για τη διεξαγωγή της διαδικασίας δέουσας επιμέλειας από επιχειρήσεις,

στγ) των μέτρων που λαμβάνονται από την επιχείρηση για την πρόληψη, τον μετριασμό, τη διόρθωση ή τον τερματισμό των πραγματικών ή δυνητικών αρνητικών συνεπειών και του αποτελέσματος των εν λόγω μέτρων,

ζ) περιγραφή των κυριότερων κινδύνων για την επιχείρηση που σχετίζονται με θέματα βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων εξαρτήσεων της επιχείρησης από τα εν λόγω θέματα, καθώς και του τρόπου με τον οποίο η επιχείρηση διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους, και

η) δείκτες που σχετίζονται με τις πληροφορίες που αναφέρονται στις περ. α) έως ζ).

3. Οι επιχειρήσεις υποβάλλουν στοιχεία σχετικά με τη διαδικασία που διενεργείται για τον προσδιορισμό των πληροφοριών που έχουν συμπεριλάβει στην έκθεση διαχείρισης, σύμφωνα με την παρ. 1. Οι πληροφορίες των παρ. 1 και 2 περιλαμβάνουν στοιχεία σχετικά με βραχυπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους χρονικούς ορίζοντες, κατά περίπτωση.

4. Κατά περίπτωση, οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 έως 3 περιέχουν στοιχεία σχετικά με τις δραστηριότητες και την αλυσίδα αξίας της ίδιας της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων και των υπηρεσιών της, των επιχειρηματικών της σχέσεων και της αλυσίδας εφοδιασμού της. Για τα τρία (3) πρώτα έτη εφαρμογής των κανόνων του παρόντος άρθρου και αν δεν είναι διαθέσιμες όλες οι απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με την αλυσίδα αξίας της, η επιχείρηση εξηγεί τις προσπάθειες που κατέβαλε για να αποκτήσει τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με την αλυσίδα αξίας της, τους λόγους για τους οποίους δεν κατέστη δυνατόν να ληφθούν όλες οι απαραίτητες πληροφορίες, καθώς και τα σχέδιά της προκειμένου να λαμβάνει τις απαραίτητες πληροφορίες στο μέλλον.

5. Κατά περίπτωση, οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 έως 3 περιέχουν επίσης αναφορές και πρόσθετες επεξηγήσεις των άλλων πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην έκθεση διαχείρισης, σύμφωνα με το άρθρο 150, καθώς και των ποσών που αναγράφονται στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και υπό την προϋπόθεση ότι η παράλειψη αυτή δεν εμποδίζει την ορθή και ισορροπημένη κατανόηση της εξέλιξης, των επιδόσεων, της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, επιτρέπεται η παράλειψη πληροφοριών σχετικά με επικείμενες εξελίξεις ή θέματα υπό διαπραγμάτευση όταν, κατά τη δεόντως αιτιολογημένη γνώμη των μελών των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων, που ενεργούν εντός των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί βάσει των άρθρων 86 έως 88 και που υπέχουν συλλογική ευθύνη για την εν λόγω γνώμη, η δημοσιοποίηση αυτών των πληροφοριών θα έβλαπτε σοβαρά την εμπορική θέση της επιχείρησης. Για την απόφαση της παρούσας, τα μέλη των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων υπέχουν συλλογική ευθύνη.

6. Οι επιχειρήσεις υποβάλλουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 έως 5 σύμφωνα με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που εγκρίνονται βάσει του άρθρου 154Α.

7. Η διοίκηση της επιχείρησης ενημερώνει τους εκπροσώπους των εργαζομένων στο κατάλληλο επίπεδο και συζητά μαζί τους τις σχετικές πληροφορίες και τα μέσα για τη λήψη και την επαλήθευση των πληροφοριών βιωσιμότητας. Η γνώμη των εκπροσώπων των εργαζομένων κοινοποιείται, κατά περίπτωση, στα αρμόδια διοικητικά, διαχειριστικά ή εποπτικά όργανα της επιχείρησης.

8. Κατά παρέκκλιση των παρ. 2 έως 6, και υπό την επιφύλαξη των παρ. 11 έως 13, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις της παρ. 1, τα μικρά και μη πολύπλοκα ιδρύματα, όπως ορίζονται στην

περ. 145 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 (L 176), οι εξαρτημένες ασφαλιστικές επιχειρήσεις και οι εξαρτημένες αντισταθμιστικές επιχειρήσεις των παρ. 2 και 5 του άρθρου 3 του ν. 4364/2016 (Α' 13), δύνανται να περιορίζουν την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας στις ακόλουθες πληροφορίες:

α) σύντομη περιγραφή του επιχειρηματικού μοντέλου και της στρατηγικής της επιχείρησης,

β) περιγραφή των πολιτικών της επιχείρησης σε σχέση με θέματα βιωσιμότητας,

γ) κυριότερες πραγματικές ή δυνητικές αρνητικές συνέπειες της επιχείρησης σε θέματα βιωσιμότητας και τα μέτρα που λαμβάνονται για τον προσδιορισμό, την παρακολούθηση, την πρόληψη, τον μετριασμό ή τη διόρθωση τέτοιων πραγματικών ή δυνητικών αρνητικών συνεπειών,

δ) κυριότεροι κίνδυνοι για την επιχείρηση που σχετίζονται με θέματα βιωσιμότητας και πώς η επιχείρηση διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους, και

ε) βασικοί δείκτες που είναι απαραίτητοι για τις πληροφορίες που αναφέρονται στις περ. α) έως δ).

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τα μικρά και μη πολύπλοκα ιδρύματα και οι εξαρτημένες ασφαλιστικές και αντισταθμιστικές επιχειρήσεις που βασίζονται στην παρέκκλιση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, υποβάλλουν εκθέσεις σύμφωνα με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 154Α.

9. Για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2028, κατά παρέκκλιση της παρ. 1, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, εφόσον εμπίπτουν στην περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251), μπορούν να αποφασίσουν να μην συμπεριλάβουν στην έκθεση διαχείρισής τους τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 1, παραθέτοντας εν συντομία τους λόγους για τους οποίους δεν έγινε η υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας.

10. Οι επιχειρήσεις που συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις των παρ. 1 έως 6 και οι επιχειρήσεις που βασίζονται στην παρέκκλιση της παρ. 8, θεωρείται ότι έχουν τηρήσει την απαίτηση της περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 150.

11. Υπό τους όρους του επόμενου εδαφίου, η επιχείρηση, η οποία είναι θυγατρική επιχείρηση, απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παρ. 1 έως 6 (η «απαλλασσόμενη θυγατρική επιχείρηση»), εφόσον μία τέτοια επιχείρηση και οι θυγατρικές της επιχειρήσεις συμπεριλαμβάνονται στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης μητρικής επιχείρησης, η οποία συντάσσεται σύμφωνα με τα άρθρα 153 και 154. Μια επιχείρηση, η οποία είναι θυγατρική επιχείρηση μητρικής επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα, απαλλάσσεται επίσης από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παρ. 1 έως 6, όταν μια τέτοια επιχείρηση και οι θυγατρικές της επιχειρήσεις περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας της εν λόγω μητρικής επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα και όταν η εν λόγω ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας πραγματοποιείται σύμφωνα με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας του άρθρου 154Α ή κατά τρόπο ισοδύναμο με τα εν λόγω πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, όπως καθορίζονται σύμφωνα με εκτελεστική πράξη για την ισοδυναμία των προτύπων υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που θεσπίζονται δυνάμει του τρίτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 23 της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 390).

12. Για την απαλλαγή του πρώτου εδαφίου της παρ. 11 ισχύει ειδικότερα ότι:

α) η έκθεση διαχείρισης της απαλλασσόμενης θυγατρικής επιχείρησης περιέχει όλες τις ακόλουθες πληροφορίες:

αα) την επωνυμία και την καταστατική έδρα της μητρικής επιχείρησης που υποβάλλει πληροφορίες σε επίπεδο ομίλου, σύμφωνα με το παρόν άρθρο ή κατά τρόπο ισοδύναμο με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 154Α, όπως καθορίζονται σύμφωνα με εκτελεστική πράξη για την ισοδυναμία των προτύπων υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που θεσπίζονται δυνάμει του τρίτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 23 της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ,

αβ) τους διαδικτυακούς συνδέσμους που παραπέμπουν στην

ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης της μητρικής επιχείρησης ή, κατά περίπτωση, στην ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας της μητρικής επιχείρησης, που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου και στη γνώμη διασφάλισης της υποπερ. αγ' της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 154Γ ή στη γνώμη διασφάλισης που αναφέρεται στην περ. β) της παρούσας,

αγ) την πληροφορία ότι η επιχείρηση απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παρ. 1 έως 6,

β) αν η μητρική επιχείρηση είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα, η ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας και η γνώμη διασφάλισης για την ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας, την οποία διατυπώνουν ένα ή περισσότερα πρόσωπα ή γραφεία που έχουν εξουσιοδοτηθεί να γνωμοδοτούν επί της διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας δυνάμει του δικαίου που διέπει την εν λόγω μητρική επιχείρηση, δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 149,

γ) αν η μητρική επιχείρηση είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα, οι δημοσιοποιήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οι οποίες καλύπτουν τις δραστηριότητες που ασκούνται από την απαλλασσόμενη θυγατρική επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις θυγατρικές της επιχειρήσεις, περιλαμβάνονται στην έκθεση διαχείρισης της απαλλασσόμενης θυγατρικής επιχείρησης ή στην ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας της μητρικής επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα.

Η απαλλασσόμενη θυγατρική επιχείρηση δημοσιεύει την ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης ή, κατά περίπτωση, την ενοποιημένη έκθεσης βιωσιμότητας της μητρικής επιχείρησης σύμφωνα με το άρθρο 48 του ν. 4919/2022 (Α' 71).

Οι επιχειρήσεις που απαλλάσσονται από την κατάρτιση έκθεσης διαχείρισης σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 150 δεν υποχρεούνται να παρέχουν τις πληροφορίες των υποπερ. αα' έως αγ', υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις δημοσιεύουν την ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 153.

13. Για την εφαρμογή της παρ. 11 ακόμα και όταν εφαρμόζεται το άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, τα πιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 (Α' 251) και είναι μόνιμα συνδεδεμένα με κεντρικό οργανισμό που τα εποπτεύει υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, αντιμετωπίζονται ως θυγατρικές επιχειρήσεις του εν λόγω κεντρικού οργανισμού.

14. Για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου της παρ. 11, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 και αποτελούν μέρος ομίλου, βάσει χρηματοοικονομικών σχέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 170 του ν. 4364/2016 (Α' 13) και οι οποίες υπόκεινται σε εποπτεία ομίλου σύμφωνα με το άρθρο 171 του ν. 4364/2016, αντιμετωπίζονται ως θυγατρικές επιχειρήσεις της μητρικής επιχείρησης του εν λόγω ομίλου.

15. Η εξαίρεση που προβλέπεται στην παρ. 11 εφαρμόζεται επίσης σε οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος που υπόκεινται στις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, με εξαίρεση τις μεγάλες επιχειρήσεις που διέπονται από το δίκαιο κρατών μελών και οι κινητές αξίες τους είναι δεκτές προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά οποιουδήποτε κράτους μέλους κατά την έννοια της περ. 21 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της Οδηγίας 2011/61/ΕΕ (L 151).

16. Η παρ. 1 δεν εφαρμόζεται:

α) Στην Τράπεζα της Ελλάδος, και

β) στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.»

Άρθρο 8

Προσθήκες σχετικά με την πολιτική για τη διαφορετικότητα στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης - Τροποποίηση άρθρου 152 ν. 4548/2018 (παρ. 5 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 152 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί της δήλωσης εταιρικής διακυβέρνησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1: βα) οι περ. δ) και στ) του δευτέρου εδαφίου αντικαθίστανται, ββ) προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο, γ) στην παρ. 3, οι λέξεις «τα πληροφοριακά στοιχεία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τις πληροφορίες» και «οι πληροφορίες» αντίστοιχα, δ) στην παρ. 5, οι λέξεις «τις παραπάνω πληροφορίες» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τις πληροφορίες των παρ. 1 έως 3», και το άρθρο 152, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 152
Δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης
(άρθρο 20 Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Οι ανώνυμες εταιρείες με κινητές αξίες δεκτές προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά περιλαμβάνουν στην έκθεση διαχείρισης που συντάσσουν και δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης. Η δήλωση αυτή συμπεριλαμβάνεται ως ειδικό τμήμα της έκθεσης διαχείρισης και περιέχει τις εξής, τουλάχιστον, πληροφορίες:

- α) Παραπομπή, κατά περίπτωση, στα ακόλουθα:
 - αα) στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, στον οποίο υπόκειται η εταιρεία,
 - ββ) στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, τον οποίο η εταιρεία έχει οικειοθελώς αποφασίσει να εφαρμόζει,
 - γγ) σε κάθε σχετική πληροφορία για τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζονται πέρα από τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας.

Αν γίνεται αναφορά στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης των υποπερ. αα ή ββ, η εταιρεία επισημαίνει τον τόπο στον οποίο διατίθενται στο κοινό τα σχετικά έγγραφα. Αν γίνεται αναφορά στις πληροφορίες της υποπερ. γγ, η εταιρεία δημοσιοποιεί στοιχεία για τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει.

β) Αν η εταιρεία αποκλίνει από τον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης που αναφέρεται στις υποπερ. αα ή ββ της περ. α), παραθέτει τα μέρη του κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης από τα οποία αποκλίνει και σχετική αιτιολόγηση των λόγων απόκλισης. Αν η εταιρεία δεν εφαρμόζει καμία από τις διατάξεις εταιρικής διακυβέρνησης που αναφέρονται στις υποπερ. αα ή ββ της περ. α), παρέχει ειδική αιτιολόγηση για τη μη εφαρμογή.

γ) Περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της εταιρείας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

δ) Τις πληροφορίες που απαιτούνται κατά τις περ. γ', δ', ε', ζ' και η' της παρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 3556/2007 (Α'91), εφόσον η εταιρεία υπάγεται στον ως άνω νόμο.

ε) Τη σύνθεση και τον τρόπο λειτουργίας των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων και των επιτροπών τους.

στ) Περιγραφή της πολιτικής σχετικά με την διαφορετικότητα που εφαρμόζεται για τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της επιχείρησης όσον αφορά το φύλο και άλλες πτυχές όπως, για παράδειγμα, η ηλικία, η αναπηρία ή το εκπαιδευτικό και επαγγελματικό ιστορικό των μελών, οι στόχοι της εν λόγω πολιτικής για την πολυμορφία, ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόστηκε και τα αποτελέσματα κατά την περίοδο αναφοράς. Αν δεν εφαρμόζεται τέτοια πολιτική, η δήλωση περιλαμβάνει ειδική αιτιολόγηση του λόγου μη εφαρμογής.

Οι επιχειρήσεις που υπόκεινται στο άρθρο 151 θεωρείται ότι έχουν συμμορφωθεί με την υποχρέωση που ορίζεται στην περ. στ), εφόσον περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που απαιτούνται στη βάση των στοιχείων αυτών στο πλαίσιο της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας και εφόσον περιλαμβάνεται σχετική αναφορά στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης.

2. Οι απαιτούμενες από την παρ. 1 πληροφορίες μπορούν να παρέχονται ως εξής:

- α) σε χωριστή έκθεση που δημοσιεύεται μαζί με την έκθεση διαχείρισης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 150 ή
- β) σε έγγραφο που διατίθεται για το κοινό στην ιστοσελίδα της εταιρείας και στο οποίο γίνεται σχετική αναφορά στην έκθεση

διαχείρισης.

Στη χωριστή έκθεση ή στο έγγραφο των περ. α' και β' αντίστοιχα μπορεί να περιέχεται αναφορά στην έκθεση διαχείρισης στην οποία διατίθενται τα απαιτούμενα από την περ. δ' της παρ. 1 πληροφοριακά στοιχεία.

3. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία διατυπώνουν γνώμη, σύμφωνα με την υποπερ. γ' της περ. 5 της υποπαρ. Α1 της παρ. Α' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94) για τις πληροφορίες που αναφέρονται στις περ. γ' και δ' της παρ. 1 και ελέγχουν αν έχουν παρασχεθεί οι πληροφορίες που αναφέρονται στις περ. α', β', ε' και στ' της παρ. 1.

4. Η περ. στ' της παρ. 1 δεν εφαρμόζεται σε μικρές ή μεσαίες εταιρείες.

5. Αν η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης δεν περιλαμβάνει τις πληροφορίες των παρ. 1 έως 3, επιβάλλονται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οι ποινές του άρθρου 179.»

Άρθρο 9
Ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας - Αντικατάσταση άρθρου 154 ν. 4548/2018
(παρ. 7 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Το άρθρο 154 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί ενοποιημένης μη χρηματοοικονομικής κατάστασης, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 154
Ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας
(άρθρο 19α Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Οι μητρικές επιχειρήσεις μεγάλου ομίλου, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 4308/2014 (Α' 251), συμπεριλαμβάνουν στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την κατανόηση των επιπτώσεων του ομίλου σε θέματα βιωσιμότητας, καθώς και τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα θέματα βιωσιμότητας επηρεάζουν την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση του ομίλου.

Οι πληροφορίες του πρώτου εδαφίου αποτυπώνονται με σαφήνεια σε ειδικό τμήμα της ενοποιημένης έκθεσης διαχείρισης.

2. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 1 περιέχουν:

α) σύντομη περιγραφή του επιχειρηματικού μοντέλου και της στρατηγικής του ομίλου, συμπεριλαμβανομένων:

αα) της ανθεκτικότητας του επιχειρηματικού μοντέλου και της στρατηγικής του ομίλου σε κινδύνους που συνδέονται με θέματα βιωσιμότητας,

αβ) των ευκαιριών για τον όμιλο που προκύπτουν από θέματα βιωσιμότητας,

αγ) των σχεδίων του ομίλου, συμπεριλαμβανομένης της υλοποίησης δράσεων και των σχετικών χρηματοδοτικών και επενδυτικών σχεδίων, ώστε να αποτυπώνεται ότι διασφαλίζεται ότι το επιχειρηματικό μοντέλο και η στρατηγική του συνάδουν με τη μετάβαση προς μια βιώσιμη οικονομία και με τον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη κατά ενάμιση βαθμό Κελσίου (1,5°C), σύμφωνα με τη Συμφωνία του Παρισιού και με τον στόχο της επίτευξης κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, όπως ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΚ) 401/2009 και (ΕΕ) 2018/1999 («ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα»), και, κατά περίπτωση, την έκθεση του ομίλου σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τον άνθρακα, το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο,

αδ) του τρόπου με τον οποίο το επιχειρηματικό μοντέλο και η στρατηγική του ομίλου λαμβάνουν υπόψη τα συμφέροντα των ενδιαφερόμενων μερών του ομίλου και τις επιπτώσεις του ομίλου σε θέματα βιωσιμότητας,

αε) του τρόπου με τον οποίο έχει εφαρμοστεί η στρατηγική του ομίλου όσον αφορά θέματα βιωσιμότητας,

β) περιγραφή των χρονικά προσδιορισμένων στόχων που αφορούν θέματα βιωσιμότητας και καθορίζονται από τον όμιλο, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των απόλυτων στόχων

μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τουλάχιστον για το 2030 και το 2050, περιγραφή της προόδου που έχει σημειώσει ο όμιλος για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, και δήλωση σχετικά με το κατά πόσον οι στόχοι του ομίλου που σχετίζονται με περιβαλλοντικούς παράγοντες βασίζονται σε επιστημονικά τεκμηριωμένα στοιχεία,

γ) περιγραφή του ρόλου των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων σε σχέση με θέματα βιωσιμότητας, καθώς και της εμπειρογνώμοσύνης και των δεξιοτήτων τους για την εκπλήρωση αυτού του ρόλου ή της πρόσβασης στην εν λόγω εμπειρογνώμοσύνη και τις εν λόγω δεξιότητες,

δ) περιγραφή των πολιτικών του ομίλου σε σχέση με θέματα βιωσιμότητας,

ε) πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη συστημάτων παροχής κινήτρων που συνδέονται με θέματα βιωσιμότητας και τα οποία παρέχονται στα μέλη των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων,

στ) περιγραφή:

στα) της διαδικασίας δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζεται από τον όμιλο σε θέματα βιωσιμότητας, και, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Ένωσης για τη διεξαγωγή διαδικασίας δέουσας επιμέλειας από τις επιχειρήσεις,

σβ) των κυριότερων πραγματικών ή δυνητικών αρνητικών συνεπειών που συνδέονται με τις δραστηριότητες του ίδιου του ομίλου και με την αλυσίδα αξίας του, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων και των υπηρεσιών του, των επιχειρηματικών του σχέσεων και της αλυσίδας εφοδιασμού του, των μέτρων που λαμβάνονται για τον εντοπισμό και την παρακολούθηση των εν λόγω συνεπειών, καθώς και άλλων δυσμενών συνεπειών που η μητρική επιχείρηση υποχρεούται να προσδιορίσει σύμφωνα με άλλες ενωσιακές απαιτήσεις για τη διεξαγωγή διαδικασίας δέουσας επιμέλειας,

σγ) τυχόν μέτρων που λαμβάνονται από τον όμιλο για την πρόληψη, τον μετριασμό, τη διόρθωση ή τον τερματισμό των πραγματικών ή δυνητικών αρνητικών συνεπειών, και του αποτελέσματος των εν λόγω μέτρων,

ζ) περιγραφή των κυριότερων κινδύνων για τον όμιλο που σχετίζονται με θέματα βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των κυριότερων εξαρτήσεων του ομίλου στα εν λόγω θέματα, καθώς και του τρόπου με τον οποίο ο όμιλος διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους,

η) δείκτες που σχετίζονται με τις δημοσιοποιήσεις που αναφέρονται στις περ. α' έως ζ'.

3. Οι μητρικές επιχειρήσεις υποβάλλουν έκθεση σχετικά με τη διαδικασία που εφαρμόζεται για τον προσδιορισμό των πληροφοριών που έχουν συμπεριλάβει στην έκθεση διαχείρισης, σύμφωνα με την παρ. 1. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με βραχυπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους χρονικούς ορίζοντες, κατά περίπτωση.

4. Κατά περίπτωση, οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 έως 3 περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες και την αλυσίδα αξίας του ίδιου του ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων και των υπηρεσιών του, των επιχειρηματικών του σχέσεων και της αλυσίδας εφοδιασμού του. Για τα τρία (3) πρώτα έτη εφαρμογής των κανόνων του παρόντος άρθρου και σε περίπτωση που δεν είναι διαθέσιμες όλες οι απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με την αλυσίδα αξίας της, η μητρική επιχείρηση εξηγεί τις προσπάθειες που κατέβαλε για να αποκτήσει τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με την αλυσίδα αξίας της, τους λόγους για τους οποίους δεν κατέστη δυνατόν να ληφθούν όλες οι απαραίτητες πληροφορίες, καθώς και τα σχέδιά της προκειμένου να λαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες στο μέλλον.

5. Κατά περίπτωση, οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 και 3 περιέχουν επίσης αναφορές και επεξηγήσεις άλλων πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 153, καθώς και των ποσών που αναγράφονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρέπεται η παράλειψη πληροφοριών σχετικά με επικείμενες εξελίξεις ή θέματα υπό δια-

πραγμάτευση όταν, κατά τη δεόντως αιτιολογημένη γνώμη των μελών των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων, που ενεργούν εντός των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί από το εθνικό δίκαιο και που υπέχουν συλλογική ευθύνη για την εν λόγω γνώμη, η δημοσιοποίηση των πληροφοριών αυτών θα έβλαπτε σοβαρά την εμπορική θέση του ομίλου, υπό την προϋπόθεση ότι η παράλειψη αυτή δεν εμποδίζει την ορθή και ισορροπημένη κατανόηση της εξέλιξης, των επιδόσεων και της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων του ομίλου.

6. Όταν η επιχείρηση που υποβάλλει έκθεση εντοπίζει σημαντικές διαφορές μεταξύ των κινδύνων για τον όμιλο ή των επιπτώσεων του ομίλου και των κινδύνων ή των επιπτώσεων μιας ή περισσότερων εκ των θυγατρικών επιχειρήσεών του, η επιχείρηση παρέχει επαρκή κατανόηση, κατά περίπτωση, των κινδύνων και των επιπτώσεων της εν λόγω θυγατρικής επιχείρησης ή των εν λόγω θυγατρικών επιχειρήσεων. Οι επιχειρήσεις αναφέρουν ποιες θυγατρικές επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εξαιρούνται από την ετήσια ή ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας, σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 151 ή την παρ. 10 του παρόντος άρθρου αντίστοιχα.

7. Οι μητρικές επιχειρήσεις υποβάλλουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 έως 4, σύμφωνα με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας του άρθρου 154Α.

8. Η διοίκηση της μητρικής επιχείρησης ενημερώνει τους εκπροσώπους των εργαζομένων στο κατάλληλο επίπεδο και συζητεί μαζί τους τις σχετικές πληροφορίες και τα μέσα για τη λήψη και την επαλήθευση των πληροφοριών βιωσιμότητας. Η γνώμη των εκπροσώπων των εργαζομένων κοινοποιείται, κατά περίπτωση, στα αρμόδια διοικητικά, διαχειριστικά ή εποπτικά όργανα.

9. Μια μητρική επιχείρηση που συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις των παρ. 1 έως 7 θεωρείται ότι έχει τηρήσει τις απαιτήσεις της περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 150 και του άρθρου 151.

10. Υπό τους όρους του επόμενου εδαφίου, μια μητρική επιχείρηση η οποία είναι θυγατρική επιχείρηση απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παρ. 1 έως 7 (η «απαλλασσόμενη θυγατρική επιχείρηση»), αν μια τέτοια επιχείρηση και οι θυγατρικές επιχειρήσεις της συμπεριλαμβάνονται στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης άλλης επιχείρησης, η οποία συντάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 153 και σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Μια επιχείρηση, η οποία είναι θυγατρική επιχείρηση μιας μητρικής επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα, απαλλάσσεται επίσης από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παρ. 1 έως 7, όταν μια τέτοια επιχείρηση και οι θυγατρικές της επιχειρήσεις περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας της εν λόγω μητρικής επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα και όταν η εν λόγω ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας διενεργείται σύμφωνα με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας του άρθρου 154Α ή κατά τρόπο ισοδύναμο με τα εν λόγω πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, όπως καθορίζονται σύμφωνα με εκτελεστική πράξη για την ισοδυναμία των προτύπων υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που θεσπίζονται δυνάμει του τρίτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 23 της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ.

11. Για την απαλλαγή της παρ. 10 ισχύει ειδικότερα ότι:

α) Η έκθεση διαχείρισης της απαλλασσόμενης μητρικής επιχείρησης περιέχει όλες τις ακόλουθες πληροφορίες:

αα) την επωνυμία και την καταστατική έδρα της μητρικής επιχείρησης που υποβάλλει πληροφορίες σε επίπεδο ομίλου σύμφωνα με το παρόν άρθρο, ή, κατά τρόπο ισοδύναμο με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας του άρθρου 154Α, όπως καθορίζονται σύμφωνα με εκτελεστική πράξη για την ισοδυναμία των προτύπων υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που θεσπίζονται δυνάμει του τρίτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 23 της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ,

αβ) τους διαδικτυακούς συνδέσμους που παραπέμπουν στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης της μητρικής επιχείρησης ή, κατά περίπτωση, στην ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας της μητρικής επιχείρησης, που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, και στη γνώμη διασφάλισης που αναφέρεται στην παρ. 4 του άρθρου 149 ή στη γνώμη διασφάλισης που αναφέρεται στην περ. β',

αγ) την πληροφορία ότι η μητρική επιχείρηση απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παρ. 1 έως 7,

β) αν η μητρική επιχείρηση είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα, η ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας και η γνώμη διασφάλισης, την οποία διατυπώνουν ένα ή περισσότερα πρόσωπα ή γραφεία που έχουν εξουσιοδοτηθεί να γνωμοδοτούν επί της διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας δυνάμει του εθνικού δικαίου που διέπει τη μητρική επιχείρηση, δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 149 και με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υπάγεται η απαλλασσόμενη μητρική επιχείρηση,

γ) αν η μητρική επιχείρηση είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα, οι δημοσιοποιήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, οι οποίες καλύπτουν τις δραστηριότητες που ασκούνται από τη θυγατρική επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και απαλλάσσεται από την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας βάσει της παρ. 11 του άρθρου 151, περιλαμβάνονται στην έκθεση διαχείρισης της απαλλασσόμενης μητρικής επιχείρησης ή στην ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τη μητρική επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα.

12. Η απαλλασσόμενη μητρική επιχείρηση δημοσιεύει την ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης ή, κατά περίπτωση, την ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας της μητρικής επιχείρησης σύμφωνα με το άρθρο 48 του ν. 4919/2022 (Α' 71).

13. Οι μητρικές επιχειρήσεις που απαλλάσσονται από την κατάρτιση έκθεσης διαχείρισης δυνάμει του άρθρου 153, δεν υποχρεούνται να παρέχουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στις υποπερ. αα) έως αγ) της παρ. 11, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις δημοσιεύουν την ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 153.

14. Για τους σκοπούς της παρ. 10, και όταν εφαρμόζεται το άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, τα πιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 και είναι μόνιμα συνδεδεμένα με κεντρικό οργανισμό που τα εποπτεύει υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, αντιμετωπίζονται ως θυγατρικές επιχειρήσεις του εν λόγω κεντρικού οργανισμού.

15. Για τους σκοπούς της παρ. 10, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 και αποτελούν μέρος ομίλου, βάσει χρηματοοικονομικών σχέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 170 του ν. 4364/2016 (Α' 13) και οι οποίες υπόκεινται σε εποπτεία ομίλου σύμφωνα με το άρθρο 171 του ν. 4364/2016, αντιμετωπίζονται ως θυγατρικές επιχειρήσεις της μητρικής επιχείρησης του εν λόγω ομίλου.

16. Η απαλλαγή που προβλέπεται στην παρ. 10 εφαρμόζεται επίσης σε οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος που υπόκεινται στις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, με εξαίρεση τις μεγάλες επιχειρήσεις που είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος.»

Άρθρο 10

Πρότυπο υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου 154Α στον ν. 4548/2018 (παρ. 8 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4548/2018 (Α' 104) προστίθεται άρθρο 154Α ως εξής:

«Άρθρο 154Α

Πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας
(άρθρα 29β και 29γ Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, δηλαδή, οι κατ' ιδίαν πληροφορίες τις οποίες υποβάλλουν, κατά περίπτωση, οι υπόχρεες επιχειρήσεις σύμφωνα με τα άρθρα 151 και 154 και η δομή που πρέπει να χρησιμοποιείται για την παρουσίαση των εν λόγω πληροφοριών καθορίζονται από τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις της Επιτροπής, που εκδίδονται για τη συμπλήρωση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

και του Συμβουλίου και την κατάργηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (L 182), σύμφωνα με τα άρθρα 29β, 29γ και 49 αυτής.

2. Το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Ανάπτυξης δημοσιοποιεί, με κάθε πρόσφορο μέσο, την έκδοση των προτύπων της παρ. 1 και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια αναφορικά με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας.»

Άρθρο 11

Έκθεση βιωσιμότητας επιχείρησης που διέπεται από το δικαίο χώρας μη μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης - Προσθήκη άρθρου 154Β στον ν. 4548/2018 (παρ. 14 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4548/2018 (Α' 104) προστίθεται άρθρο 154Β ως εξής:

«Άρθρο 154Β

Έκθεση βιωσιμότητας επιχείρησης που διέπεται από το δικαίο τρίτης χώρας
(άρθρα 40α έως 40δ Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Θυγατρική επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα, της οποίας η τελική μητρική επιχείρηση διέπεται από το δικαίο τρίτης χώρας, υποχρεούται να δημοσιεύει και να καθιστά προσβάσιμη στο κοινό έκθεση βιωσιμότητας, η οποία καλύπτει τις πληροφορίες που ορίζονται στις υποπερ. αγ) έως αε), στις περ. β) έως στ) και, κατά περίπτωση, στην περ. η) της παρ. 2 του άρθρου 154 σε επίπεδο ομίλου της εν λόγω τελικής μητρικής επιχείρησης τρίτης χώρας. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται μόνο σε μεγάλες θυγατρικές επιχειρήσεις, όπως επίσης και σε μικρές και μεσαίες θυγατρικές επιχειρήσεις, εφόσον είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος.

2. Υποκατάστημα επιχείρησης που διέπεται από το δικαίο τρίτης χώρας, το οποίο, είτε δεν ανήκει σε όμιλο, είτε κατέχει τα τελικά από επιχείρηση που έχει συσταθεί σύμφωνα με το δικαίο τρίτης χώρας, υποχρεούται να δημοσιεύει και να καθιστά προσβάσιμη έκθεση βιωσιμότητας που καλύπτει τις πληροφορίες που προσδιορίζονται στις υποπερ. αγ) έως αε), στις περ. β) έως στ) και, κατά περίπτωση, στην περ. η) της παρ. 2 του άρθρου 154 σε επίπεδο ομίλου ή, αν δεν συντρέχει αυτή η περίπτωση, στο ατομικό επίπεδο της επιχείρησης τρίτης χώρας. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται σε υποκατάστημα μόνο όταν η επιχείρηση τρίτης χώρας δεν διαθέτει θυγατρική επιχείρηση, όπως αναφέρεται στο εδάφιο αυτό, και όταν το υποκατάστημα πραγματοποιήσει καθαρό κύκλο εργασιών άνω των σαράντα εκατομμυρίων (40.000.000) ευρώ κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

3. Οι παρ. 1 και 2 εφαρμόζονται μόνο στις εκεί αναφερόμενες θυγατρικές επιχειρήσεις ή στα υποκαταστήματα, όταν η επιχείρηση τρίτης χώρας, σε επίπεδο ομίλου της, ή, αν δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση, στο ατομικό επίπεδο, πραγματοποιήσει καθαρό κύκλο εργασιών άνω των εκατόν πενήντα εκατομμυρίων (150.000.000) ευρώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση για καθένα από τα δύο (2) τελευταία διαδοχικά οικονομικά έτη. Οι θυγατρικές επιχειρήσεις ή τα υποκαταστήματα που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 διαβιβάζουν πληροφορίες σχετικά με τον καθαρό κύκλο εργασιών που πραγματοποιείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τις επιχειρήσεις τρίτων χωρών.

4. Η έκθεση βιωσιμότητας που κοινοποιείται από τη θυγατρική επιχείρηση ή το υποκατάστημα που αναφέρεται στις παρ. 1 και 2 καταρτίζεται σύμφωνα με τα πρότυπα που θεσπίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 154Α. Όταν οι πληροφορίες που απαιτούνται για την κατάρτιση της ως άνω έκθεσης βιωσιμότητας δεν είναι διαθέσιμες, η θυγατρική επιχείρηση ή το υποκατάστημα που αναφέρεται στις παρ. 1 και 2 ζητεί από την επιχείρηση τρίτης χώρας να τους παράσχει όλες τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους. Αν δεν παρέχονται όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες, η θυγατρική επιχείρηση ή το υποκατάστημα που αναφέρεται στις παρ. 1 και 2 καταρτίζει, δημοσιεύει και καθιστά προσβάσιμη την έκθεση βιωσιμότητας που αναφέρεται στις ίδιες παραγράφους, η οποία περιέχει όλες τις πληροφορίες που έχει στην κατοχή του, τις οποίες έλαβε ή απέ-

κτησε, και εκδίδει δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι η επιχείρηση της τρίτης χώρας δεν κατέστησε διαθέσιμες τις απαραίτητες πληροφορίες.

5. Η έκθεση βιωσιμότητας που αναφέρεται στις παρ. 1 και 2 δημοσιεύεται συνοδευόμενη από γνώμη διασφάλισης, η οποία διατυπώνεται από ένα ή περισσότερα πρόσωπα ή επιχειρήσεις που έχουν εξουσιοδοτηθεί να γνωμοδοτούν επί της διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο της επιχείρησης τρίτης χώρας. Αν η επιχείρηση της τρίτης χώρας δεν παρέχει τη γνώμη διασφάλισης σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, η θυγατρική επιχείρηση ή το υποκατάστημα εκδίδει δήλωση όπου αναφέρεται ότι η επιχείρηση της τρίτης χώρας δεν κατέστησε διαθέσιμη την αναγκαία γνώμη διασφάλισης.

6. Το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Ανάπτυξης ενημερώνει την Επιτροπή σε ετήσια βάση για τις θυγατρικές επιχειρήσεις ή για τα υποκαταστήματα επιχειρήσεων τρίτων χωρών που τήρησαν την απαίτηση δημοσίευσης των παρ. 9 και 10 του άρθρου 154B και για τις περιπτώσεις στις οποίες δημοσιεύθηκε έκθεση αλλά η θυγατρική επιχείρηση ή το υποκατάστημα ενήργησε σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 4.

7. Τα μέλη των διοικητικών, διαχειριστικών και των εποπτικών οργάνων των θυγατρικών επιχειρήσεων της παρ. 1 έχουν συλλογική υποχρέωση να διασφαλίζουν, στο μέτρο των γνώσεων και των δυνατοτήτων τους, ότι η έκθεση βιωσιμότητάς τους καταρτίζεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο και ότι η εν λόγω έκθεση δημοσιεύεται και καθίσταται προσβάσιμη σύμφωνα με τις παρ. 9 και 10.

8. Την υποχρέωση της παρ. 7 έχουν για τα υποκαταστήματα των επιχειρήσεων της παρ. 2, τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τη λειτουργία τους.

9. Οι θυγατρικές επιχειρήσεις και τα υποκαταστήματα επιχειρήσεων τρίτων χωρών που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 δημοσιεύουν την έκθεση βιωσιμότητάς τους, μαζί με τη γνώμη διασφάλισης και, κατά περίπτωση, με τη δήλωση της παρ. 4.

10. Η έκθεση βιωσιμότητας, μαζί με τη γνώμη διασφάλισης και, κατά περίπτωση, με τη δήλωση που δημοσιεύουν οι επιχειρήσεις της παρ. 8 καθίστανται δωρεάν προσβάσιμες στο κοινό και αναρτώνται στο Γ.Ε.ΜΗ., καθώς και στον διαδικτυακό τόπο της θυγατρικής επιχείρησης ή του υποκαταστήματος.»

Άρθρο 12

Έλεγχος και διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου 154Γ στον ν. 4548/2018 (παρ. 13 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4548/2018 (Α' 104) προστίθεται άρθρο 154Γ ως εξής:

«Άρθρο 154Γ

Έλεγχος και διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας (άρθρο 34 Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των οντοτήτων δημοσίου ενδιαφέροντος και των μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων ελέγχονται από έναν ή περισσότερους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες σύμφωνα με την περ. 1 της υποπαρ. Α1 της παρ. Α' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94). Επιπλέον, οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές ή οι ελεγκτικές εταιρείες:

α) Διατυπώνουν γνώμη:

αα) σχετικά με το αν η έκθεση διαχείρισης αντιστοιχεί στις οικονομικές καταστάσεις του ίδιου οικονομικού έτους,

αβ) σχετικά με το αν η έκθεση διαχείρισης έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις προβλεπόμενες απαιτήσεις, εξαιρουμένων των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας,

αγ) κατά περίπτωση, βάσει δέσμευσης παροχής περιορισμένης διασφάλισης σχετικά με τη συμμόρφωση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας προς τις απαιτήσεις του παρόντος, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας προς τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας

της παρ. 1 του άρθρου 154Α, τη διαδικασία που εφαρμόζει η επιχείρηση για τον προσδιορισμό των πληροφοριών που υποβάλλονται σύμφωνα με τα εν λόγω πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, και τη συμμόρφωση προς την απαίτηση σήμανσης των πληροφοριών βιωσιμότητας, καθώς και όσον αφορά τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (L 198).

β) Δηλώνουν αν, σύμφωνα με τη γνώση και την κατανόηση της επιχείρησης και του περιβάλλοντός της που αποκτήθηκαν κατά τον έλεγχο, έχουν εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην έκθεση διαχείρισης και δίνουν ενδείξεις σχετικά με τη φύση των ανακρίβειών αυτών.

2. Η περ. α) της παρ. 1 εφαρμόζεται αναλογικά για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Η περ. β) της παρ. 1 εφαρμόζεται αναλογικά για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και τις ενοποιημένες εκθέσεις διαχείρισης.

3. Επιτρέπεται σε ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία πλην εκείνων ή εκείνων που διενεργούν τον υποχρεωτικό έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων να διατυπώνουν τη γνώμη της υποπερ. αγ) της περ. α) της παρ. 1.

4. Επιτρέπεται σε ανεξάρτητο πάροχο υπηρεσιών διασφάλισης που είναι εγκατεστημένος στην Ελλάδα τον υποβάλει τη γνώμη της υποπερ. αγ) της περ. α) της παρ. 1. Ο ανεξάρτητος πάροχος υπηρεσιών διασφάλισης του προηγούμενου εδαφίου υπόκειται σε απαιτήσεις που είναι ισοδύναμες με τις απαιτήσεις που ορίζονται στον ν. 4449/2017 (Α' 7), όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, όπως προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 21 του ίδιου νόμου, ιδίως δε με τις απαιτήσεις που αφορούν στα κάτωθι:

α) κατάρτιση και εξετάσεις, με τις οποίες διασφαλίζεται ότι οι ανεξάρτητοι πάροχοι υπηρεσιών διασφάλισης αποκτούν την αναγκαία εμπειρογνωμοσύνη όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας και τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας,

β) συνεχή εκπαίδευση,

γ) συστήματα διασφάλισης ποιότητας,

δ) επαγγελματική δεοντολογία, ανεξαρτησία, αντικειμενικότητα, εμπιστευτικότητα και επαγγελματικό απόρρητο,

ε) διορισμό και παύση,

στ) έρευνες και κυρώσεις,

ζ) οργάνωση της εργασίας του ανεξάρτητου παρόχου υπηρεσιών διασφάλισης, ιδίως όσον αφορά τους επαρκείς πόρους και το προσωπικό, καθώς και την τήρηση του μητρώου με τους λογαριασμούς των πελατών και των φακέλων, και

η) αναφορά παρατυπιών.

5. Όταν ένας ανεξάρτητος πάροχος υπηρεσιών διασφάλισης διατυπώνει τη γνώμη της υποπερ. αγ) της περ. α) της παρ. 1, η γνώμη αυτή καταρτίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 30α, 31α και 32α του ν. 4449/2017.

6. Οι ανεξάρτητοι πάροχοι υπηρεσιών διασφάλισης που έχουν λάβει διαπίστευση πριν από την 1η Ιανουαρίου 2024 για τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008, για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) 339/93 του Συμβουλίου (L 218), δεν υπόκεινται στις απαιτήσεις κατάρτισης και εξέτασης της περ. α) της παρ. 4. Οι ανεξάρτητοι πάροχοι υπηρεσιών διασφάλισης που συμμετέχουν σε διαδικασία διαπίστευσης η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη την 1η Ιανουαρίου 2024 σύμφωνα με τις σχετικές εθνικές απαιτήσεις δεν υπόκεινται στις απαιτήσεις κατάρτισης και εξέτασης της περ. α) της παρ. 4, όσον αφορά στη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, υπό την προϋπόθεση ότι ολοκληρώνουν τη διαδικασία αυτή έως την 1η Ιανουαρίου 2026. Οι ανεξάρτητοι πάροχοι υπηρεσιών διασφάλισης του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου αποκτούν τις αναγκαίες γνώσεις όσον αφορά στην υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας και τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων

βιωσιμότητας μέσω της απαίτησης συνεχούς εκπαίδευσης της περ. β' της παρ.4.

7. Από τις 6 Ιανουαρίου 2027, επιτρέπεται σε ανεξάρτητο πάροχο υπηρεσιών διασφάλισης που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διενεργεί τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας. Το ως άνω κράτος μέλος καταγωγής είναι υπεύθυνο για την εποπτεία των ανεξάρτητων παρόχων υπηρεσιών διασφάλισης που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του.

8. Αν μια επιχείρηση υποχρεούται από το δίκαιο της Ένωσης να μεριμνά για την επαλήθευση στοιχείων της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας από διαπιστευμένο ανεξάρτητο τρίτο μέρος, η έκθεση του διαπιστευμένου ανεξάρτητου τρίτου μέρους διατίθεται είτε ως παράρτημα της έκθεσης διαχείρισης είτε με άλλο δημόσια προσβάσιμο μέσο.

9. Το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης ορίζεται ως η αρμόδια Αρχή εποπτείας των ανεξάρτητων παρόχων υπηρεσιών διασφάλισης για την εφαρμογή των παρ. 4 και 5. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται οι επιμέρους απαιτήσεις για τη διαπίστευση, τη λειτουργία, την παρακολούθηση της ανεξαρτησίας, καθώς και την εποπτεία των ανεξάρτητων παρόχων υπηρεσιών διασφάλισης, λαμβανομένου υπόψη του Κεφαλαίου Η' του ν. 4449/2017, περί δημόσιας εποπτείας και συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών.»

Άρθρο 13

Παραβάσεις ελεγκτών υπηρεσιών διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη περ. 3 στο άρθρο 178 του ν. 4548/2018

Στο άρθρο 178 του ν. 4548/2018 (Α' 104) περί παραβάσεων ελεγκτών, προστίθεται περ. 3 ως εξής:

«3. Ο ελεγκτής ή ο ανεξάρτητος πάροχος υπηρεσιών διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, ο οποίος διατυπώνει εν γνώσει του ψευδή γνώμη σχετικά με το περιεχόμενο έκθεσης βιωσιμότητας που έχει υποβληθεί για τη συμμόρφωση προς τον παρόντα.»

Άρθρο 14

Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Κεφαλαίου Α' (παρ. 2 άρθρου 5 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

1. Οι υποχρεώσεις του Κεφαλαίου Α', με την εξαίρεση του άρθρου 154B του ν. 4548/2018 (Α' 104), εφαρμόζονται ως ακολούθως:

α) Για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2024:

αα) σε μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251), οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στην περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 και υπερβαίνουν κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους τον μέσο αριθμό των πεντακοσίων (500) εργαζομένων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους,

αβ) σε οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στην περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018, οι οποίες είναι μητρικές επιχειρήσεις μεγάλου ομίλου, όπως ορίζονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 και υπερβαίνουν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους, σε ενοποιημένη βάση, τον μέσο αριθμό των πεντακοσίων (500) εργαζομένων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

β) Για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2025:

βα) σε μεγάλες επιχειρήσεις όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 πλην εκείνων που αναφέρονται στην υποπερ. αα) της περ. α),

ββ) σε μητρικές επιχειρήσεις μεγάλου ομίλου, όπως ορίζονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014, πλην εκείνων που αναφέρονται στην υποπερ. αβ) της περ. α).

γ) Για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2026:

γα) σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις όπως ορίζονται στις

παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος της περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018, και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014,

γβ) σε μικρά και μη πολύπλοκα ιδρύματα, που ορίζονται στο σημείο 145 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 648/2012, υπό την προϋπόθεση ότι είναι μεγάλες επιχειρήσεις όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 ή είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, της περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις της ίδιας περίπτωσης,

γγ) σε εξαρτημένες ασφαλιστικές επιχειρήσεις που ορίζονται στην περ. 2 του άρθρου 13 της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα ΙΙ) (L 335) και σε εξαρτημένες αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, που ορίζονται στην περ. 5) του άρθρου 13 της εν λόγω Οδηγίας, υπό την προϋπόθεση ότι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 ή μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στην περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις της ίδιας περίπτωσης.

2. Οι υποχρεώσεις των επιχειρήσεων τρίτων χωρών σύμφωνα με το άρθρο 154B του ν. 4548/2018 εφαρμόζονται για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2028.

3. Οι υποχρεώσεις του άρθρου 4, εφαρμόζονται ως ακολούθως:

α) για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2024:

αα) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2004, για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2001/34/ΕΚ (L 390) και του ν. 3556/2007 (Α' 91), οι οποίοι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 και υπερβαίνουν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους, τον μέσο αριθμό των πεντακοσίων (500) εργαζομένων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους,

αβ) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίοι είναι μητρικές επιχειρήσεις μεγάλου ομίλου, όπως ορίζονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 και υπερβαίνουν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους, σε ενοποιημένη βάση, τον μέσο αριθμό των πεντακοσίων (500) εργαζομένων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους,

β) για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2025:

βα) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίοι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, πλην εκείνων που αναφέρονται στην υποπερ. αα) της περ. α),

ββ) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίες είναι μητρικές επιχειρήσεις μεγάλου ομίλου, όπως ορίζονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014, πλην εκείνων που αναφέρονται στην υποπερ. αβ) της περ. α),

γ) για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1η Ιανουαρίου 2026:

γα) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίοι είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014,

γβ) σε εκδότες που ορίζονται ως μικρά και μη πολύπλοκα ιδρύματα, όπως ορίζονται στο σημείο 145 της παρ. 1 του άρθρου 4

του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 (L 176), υπό την προϋπόθεση ότι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, ή είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, της περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις της ίδιας περίπτωσης,

γγ) σε εκδότες που ορίζονται ως εξαρτημένες ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στο σημείο 2) του άρθρου 13 της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και σε εξαρτημένες αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην περ. 5) του άρθρου 13 της εν λόγω Οδηγίας, υπό την προϋπόθεση ότι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 ή μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στην περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις της ίδιας περίπτωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΜΕ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ ΕΙΣΗΓΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣ
ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΑΓΟΡΑ -
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 3556/2007

Άρθρο 15
Προσθήκη ορισμού έκθεσης βιωσιμότητας - Προσθήκη
περ. κ) στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3556/2007
(παρ. 1 άρθρου 2 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3556/2007 (Α' 91), περί ορισμών, προστίθεται περ. κ) ως εξής:

«κ) «υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας»: η υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας των άρθρων 151 και 154 του ν. 4548/2018 (Α' 104)».

Άρθρο 16
Προσθήκες στην ετήσια οικονομική έκθεση σχετικά
με την έκθεση βιωσιμότητας - Τροποποίηση άρθρου 4
ν. 3556/2007
(παρ. 2 άρθρου 2 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 4 του ν. 3556/2007 (Α' 91), περί ετήσιας οικονομικής έκθεσης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) οι παρ. 2, 5 και 6 αντικαθίστανται, γ) στην παρ. 3 οι λέξεις «τα άρθρα 90 έως 99 και 134 του κ.ν. 2190/1920» αντικαθίστανται από τις λέξεις «με όσα προβλέπονται στον ν. 4308/2014 (Α' 251) και τον ν. 4548/2018», δ) στην περ. β) της παρ. 9 οι λέξεις «πέντε (5)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δέκα (10)», και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 4
Ετήσια οικονομική έκθεση
(άρθρο 4 Οδηγίας 2004/109/ΕΚ)

1. Ο εκδότης δημοσιοποιεί ετήσια οικονομική έκθεση με το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρ. 2 το αργότερο τέσσερις (4) μήνες μετά τη λήξη κάθε οικονομικής χρήσης. Ως αφετηρία της προθεσμίας θεωρείται η τελευταία ημέρα της οικονομικής χρήσης. Ο εκδότης διασφαλίζει ότι η έκθεση αυτή είναι στη διάθεση του επενδυτικού κοινού για διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ετών.

2. Η ετήσια οικονομική έκθεση περιλαμβάνει:

- α) τις ελεγχμένες οικονομικές καταστάσεις,
- β) την έκθεση του διοικητικού συμβουλίου, και
- γ) δηλώσεις:

γα) του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του εκδότη ή του αναπληρωτή του,

γβ) του διευθύνοντος ή εντεταλμένου συμβούλου και, σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοιος σύμβουλος ή η ιδιότητά του συμπίπτει με εκείνη των ανωτέρω προσώπων, ενός μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του εκδότη που ορίζεται από αυτό, και

γγ) ενός ακόμα μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του εκδότη που ορίζεται από αυτό, ότι, εξ όσων γνωρίζουν, οι οικονομικές καταστάσεις που καταρτίστηκαν σύμφωνα με την ισχύουσα δέσμη λογιστικών προτύπων απεικονίζουν ειλικρινώς και επακριβώς τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσης του εκδότη, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανόμενων ως σύνολο, και ότι η έκθεση διαχείρισης απεικονίζει ορθά την εξέλιξη και τις επιδόσεις της επιχείρησης και τη θέση του εκδότη καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανόμενων ως σύνολο, μαζί με την περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν και, κατά περίπτωση, ότι καταρτίστηκε σύμφωνα με τα πρότυπα εκθέσεων βιωσιμότητας που αναφέρονται στο άρθρο 154Α του ν. 4548/2018 (Α' 104) και με τις προδιαγραφές που εγκρίνονται δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (L 198).

3. Αν ο εκδότης υποχρεούται σε κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον ν. 4308/2014 (Α' 251) και τον ν. 4548/2018 ή, εφόσον ο εκδότης έχει την καταστατική του έδρα σε άλλο κράτος μέλος, σύμφωνα με την Έβδομη Οδηγία 83/349/ΕΟΚ (ΕΕΕΚ L 193/1/18.7.1983), όπως έχει ενσωματωθεί στο κράτος μέλος αυτό, οι ελεγχμένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν:

α) τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 (ΕΕΕΚ L 243/1/11.9.2002), καθώς και

β) τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρίας που έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με το εθνικό δικαίο του κράτους μέλους στο οποίο η μητρική εταιρία έχει την καταστατική της έδρα.

Προκειμένου για εκδότη που έχει την καταστατική του έδρα στην Ελλάδα, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις εγκρίνονται από το διοικητικό συμβούλιο του εκδότη.

4. Αν ο εκδότης δεν υποχρεούται σε κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, οι ελεγχμένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις που έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με το εθνικό δικαίο του κράτους μέλους στο οποίο η εταιρία έχει την καταστατική της έδρα.

5. Οι οικονομικές καταστάσεις ελέγχονται σύμφωνα με το άρθρο 145 του ν. 4548/2018 και το άρθρο 42 του ν. 4449/2017 (Α' 7). Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής διατυπώνει τη γνώμη και τη δήλωση σχετικά με την έκθεση διαχείρισης που αναφέρεται στο άρθρο 150 του ν. 4548/2018. Η έκθεση ελέγχου, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 32 του ν. 4449/2017, υπογεγραμμένη από τον ή τους υπεύθυνους για την εκτέλεση των εργασιών που ορίζονται στο άρθρο 42 του ν. 4449/2017, δημοσιοποιείται πλήρως, μαζί με την ετήσια οικονομική έκθεση. Κατά περίπτωση, εκδίδεται γνώμη διασφάλισης για τις εκθέσεις βιωσιμότητας σύμφωνα με το άρθρο 32 του ν. 4449/2017. Η έκθεση διασφάλισης σχετικά με τις εκθέσεις βιωσιμότητας που αναφέρεται στο άρθρο 32α του ν. 4449/2017 δημοσιοποιείται πλήρως, μαζί με την ετήσια οικονομική έκθεση.

6. Η έκθεση διαχείρισης καταρτίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 150, 151, 152 και την παρ. 9 του άρθρου 154Β του ν. 4548/2018, και περιλαμβάνει τις προδιαγραφές που εγκρίνονται δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, όταν καταρτίζεται από τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στις εν λόγω διατάξεις. Αν ο εκδότης υποχρεούται σε κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης καταρτίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 153, 154 και 154Β του ν. 4548/2018 και περιλαμβάνει τις προδιαγραφές που εγκρίνονται

δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, όταν καταρτίζεται από τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στις εν λόγω διατάξεις.

7. Η έκθεση του διοικητικού συμβουλίου που καταρτίζεται σύμφωνα με την παρ. 6 περιλαμβάνει και αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με:

α) Τη διάρθρωση του μετοχικού κεφαλαίου του εκδότη, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών που δεν είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος, αναφέροντας για κάθε κατηγορία μετοχών τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που συνδέονται με αυτήν την κατηγορία και το ποσοστό του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου που αντιπροσωπεύουν οι μετοχές της κατηγορίας αυτής,

β) τους περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών του εκδότη, όπως ενδεικτικά τους περιορισμούς στην κατοχή μετοχών ή την υποχρέωση λήψης προηγούμενης έγκρισης από τον εκδότη, από άλλους μετόχους ή από Δημόσια ή Διοικητική Αρχή, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3371/2005 (Α' 178),

γ) τις σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των άρθρων 9 έως 11,

δ) τους κατόχους κάθε είδους μετοχών που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου και περιγραφή των σχετικών δικαιωμάτων,

ε) τους περιορισμούς στο δικαίωμα ψήφου, όπως ενδεικτικά τους περιορισμούς των δικαιωμάτων ψήφου σε κατόχους ορισμένου ποσοστού του μετοχικού κεφαλαίου ή σε κατόχους ορισμένου αριθμού δικαιωμάτων ψήφου, και τις προθεσμίες άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου,

στ) τις συμφωνίες μεταξύ μετόχων οι οποίες είναι γνωστές στον εκδότη και συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου,

ζ) τους κανόνες για τον διορισμό και την αντικατάσταση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και για την τροποποίηση του καταστατικού, εφόσον διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον ν. 4548/2018,

η) την αρμοδιότητα του διοικητικού συμβουλίου ή ορισμένων μελών του διοικητικού συμβουλίου, για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών σύμφωνα με τα άρθρα 49 έως 52 και 113 έως 114 του ν. 4548/2018,

θ) κάθε σημαντική συμφωνία που έχει συνάψει ο εκδότης και η οποία τίθεται σε ισχύ, τροποποιείται ή λήγει σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο του εκδότη κατόπιν δημόσιας πρότασης και τα αποτελέσματα της συμφωνίας αυτής, εκτός εάν, εξαιτίας της φύσεώς της, η δημοσιοποίηση της συμφωνίας θα προκαλούσε σοβαρή ζημία στον εκδότη. Η εξαίρεση δημοσιοποίησης της συμφωνίας δεν ισχύει όταν η υποχρέωση δημοσιοποίησης προκύπτει από άλλες διατάξεις,

ι) κάθε συμφωνία που ο εκδότης έχει συνάψει με μέλη του διοικητικού του συμβουλίου ή με το προσωπικό του, η οποία προβλέπει αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας της δημόσιας πρότασης.

8. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει επεξηγηματική έκθεση στην τακτική γενική συνέλευση, σχετικά με τις πληροφορίες της παρ. 7. Η επεξηγηματική έκθεση ενσωματώνεται στην έκθεση του διοικητικού συμβουλίου.

9. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, σύμφωνα με τα σχετικά με την Οδηγία 2004/109/ΕΚ εκτελεστικά μέτρα, δύνανται να:

α) καθορίζονται, στο πλαίσιο εφαρμογής της παρ. 1, οι τεχνικές προϋποθέσεις υπό τις οποίες η δημοσιοποιημένη ετήσια οικονομική έκθεση, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης ελέγχου, πρέπει να παραμένει διαθέσιμη στο επενδυτικό κοινό,

β) τροποποιείται το χρονικό διάστημα των δέκα (10) ετών που αναφέρεται στην παρ. 1.

10. Από την 1η Ιανουαρίου 2020, οι ετήσιες οικονομικές εκθέσεις συντάσσονται σε ενιαίο ηλεκτρονικό μορφότυπο για την υποβολή εκθέσεων, υπό την προϋπόθεση ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών - ΕΑΚΑΑ) που ιδρύθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου θα έχει προβεί σε ανάλυση κόστους και οφέλους. Στο πλαίσιο των στοχευμένων μέ-

τρων ανάκαμψης από την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19, δίνεται στους εκδότες η δυνατότητα συμμόρφωσης με την ως άνω υποχρέωση από την 1η Ιανουαρίου 2021.»

Άρθρο 17

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εποπτεία των εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη παρ. 6

στο άρθρο 24 του ν. 3556/2007

(παρ. 4 άρθρου 2 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 24 του ν. 3556/2007 (Α' 91), περί επαγγελματικού απόρρητου και συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών αρχών, προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς λαμβάνει υπόψη της τις κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ), σύμφωνα με το άρθρο 28δ της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2004, για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2001/34/ΕΚ (L 390) και το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (L 331), σχετικά με την εποπτεία των εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εθνικές αρμόδιες αρχές.»

Άρθρο 18

Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Κεφαλαίου Β'

(παρ. 2 άρθρου 5 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Οι υποχρεώσεις των εκδοτών του άρθρου 17 του ν. 3556/2007 (Α' 91), εφαρμόζονται ως ακολούθως:

α) για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2024:

αα) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2004, για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2001/34/ΕΚ (L 390) και του ν. 3556/2007, οι οποίοι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251) και υπερβαίνουν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους, τον μέσο αριθμό των πεντακοσίων (500) εργαζομένων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους,

αβ) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίοι είναι μητρικές επιχειρήσεις μεγάλου ομίλου, όπως ορίζονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 και υπερβαίνουν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους, σε ενοποιημένη βάση, τον μέσο αριθμό των πεντακοσίων (500) εργαζομένων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους,

β) για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2025:

βα) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίοι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, πλην εκείνων που αναφέρονται στην υποπερ. αα) της περ. α) της παρούσας,

ββ) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίες είναι μητρικές επιχειρήσεις μεγάλου ομίλου, όπως ορίζονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014, πλην εκείνων που αναφέρονται στην υποπερ. αβ) της περ. α) της παρούσας,

γ) για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2026:

γα) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίοι είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014,

γβ) σε εκδότες που ορίζονται ως μικρά και μη πολύπλοκα ιδρύ-

ματα, όπως ορίζονται στην περ. 145 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 (L 176), υπό την προϋπόθεση ότι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 ή είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, της περ. ιβ του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 (Α' 104) και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις της ίδιας περίπτωσης,

γγ) σε εκδότες που ορίζονται ως εξαρτημένες ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην περ. 2) του άρθρου 13 της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και ανασφάλισης (Φερεγγυότητα II) (L 335) ή ως εξαρτημένες ανασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην περ. 5) του άρθρου 13 της εν λόγω Οδηγίας, υπό την προϋπόθεση ότι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 ή μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στην περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις της ίδιας περίπτωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' **ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ** **ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ** **ΑΠΟ ΝΟΜΙΜΟΥΣ ΕΛΕΓΚΤΕΣ**

Άρθρο 19 **Διεύρυνση πεδίου εφαρμογής ν. 4449/2017 -** **Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 1** **ν. 4449/2017** **(παρ. 1 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)**

Στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί του σκοπού και του πεδίου εφαρμογής, οι λέξεις «να τηρούν οικονομικές καταστάσεις» αντικαθίστανται από τις λέξεις «να συντάσσουν οικονομικές καταστάσεις, καθώς και η διασφάλιση της υποβολής της ετήσιας και της ενοποιημένης εκθέσεως βιωσιμότητας» και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος υπάγονται οι υποχρεωτικοί έλεγχοι των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων των οντοτήτων που είναι υποχρεωμένες να συντάσσουν οικονομικές καταστάσεις, καθώς και η διασφάλιση της υποβολής της ετήσιας και της ενοποιημένης εκθέσεως βιωσιμότητας.»

Άρθρο 20 **Ορισμοί - Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 4449/2017** **(παρ. 2 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)**

Στο άρθρο 2 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί ορισμών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

α) αντικαθίσταται ο τίτλος, β) το εισαγωγικό εδάφιο καταργείται, γ) στο τέλος της παρ. 2 προστίθενται οι λέξεις «και να διενεργεί κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», δ) στην παρ. 3: δα) οι λέξεις «σύμφωνα με τον παρόντα νόμο άδεια, να διενεργεί υποχρεωτικούς ελέγχους ή έχει λάβει άδεια από άλλο κράτος μέλος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «άδεια σύμφωνα με τον παρόντα νόμο ή από άλλο κράτος μέλος», δβ) οι λέξεις «σύμφωνα με την Οδηγία 2006/43/ΕΚ, να διενεργεί υποχρεωτικούς ελέγχους» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σύμφωνα με την Οδηγία 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της

Οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου (L 157), να διενεργεί υποχρεωτικούς ελέγχους και, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», ε) στην παρ. 4 μετά τις λέξεις «οικονομικών καταστάσεων» προστίθενται οι λέξεις «ή, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», στ) στην παρ. 5 μετά τις λέξεις «χρηματοοικονομικών καταστάσεων» προστίθενται οι λέξεις «ή, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», ζ) στην παρ. 6: ζα) μετά τη λέξη «Ορκωτός» προστίθεται η λέξη «ελεγκτής», ζβ) μετά τις λέξεις «χρηματοοικονομικών καταστάσεων» προστίθενται οι λέξεις «ή, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση των ενοποιημένων εκθέσεων βιωσιμότητας», η) στην παρ. 11 η λέξη «Πληροφόρησης» αντικαθίσταται από τη λέξη «Αναφοράς», θ) στην παρ. 12: θα) η λέξη «συμφέροντος» αντικαθίσταται από τη λέξη «ενδιαφέροντος», θβ) η περ. α) αντικαθίσταται, θγ) προστίθεται περ. ε), ι) στην παρ. 14 οι λέξεις «διοικητικού ή διαχειριστικού οργάνου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου», ια) στην περ. β) της παρ. 15, μετά τις λέξεις «σημαντικών θυγατρικών» προστίθενται οι λέξεις «, με την έννοια της περ. 16 του άρθρου 2 του ν. 4706/2020 (Α' 136)», ιβ) προστίθενται παρ. 15α και 21 έως 23, και το άρθρο 2, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 2 **Ορισμοί** **(άρθρο 2 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)**

1. «Υποχρεωτικός έλεγχος»: ο έλεγχος των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων που διενεργείται από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία εφόσον:

α) απαιτείται από το δίκαιο της Ένωσης,

β) απαιτείται από το εθνικό δίκαιο όσον αφορά τις οντότητες ανεξαρτήτως μορφής και μεγέθους, που συντάσσουν οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο,

γ) προβλέπεται από την υφιστάμενη νομοθεσία και αφορά οποιαδήποτε εργασία ελεγκτικής φύσεως που διενεργείται σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα επισκόπησης, άλλης διασφάλισης και συναφών υπηρεσιών της IFAC,

δ) διενεργείται σύμφωνα, με τα πρότυπα που επιβάλει το Συμβούλιο Λογιστικής Εποπτείας των Εταιρειών Δημοσίου Συμφέροντος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (Public Company Accounting Oversight Board) και τα γενικά παραδεκτά πρότυπα ελέγχου στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής,

ε) διενεργείται οικειοθελώς κατόπιν αίτησης μικρών επιχειρήσεων και πληροί εθνικές νομικές απαιτήσεις ισοδύναμες με αυτές που αφορούν τον έλεγχο σύμφωνα με την περ. β' και έχει ως σκοπό τη χορήγηση της προβλεπόμενης στο άρθρο 32, έκθεσης ελέγχου.

2. «Ορκωτός ελεγκτής λογιστής»: φυσικό πρόσωπο που έχει λάβει, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο άδεια, να διενεργεί υποχρεωτικούς ελέγχους και να διενεργεί κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.

3. «Ελεγκτική εταιρεία»: νομικό πρόσωπο ή οποιαδήποτε άλλη οντότητα ανεξαρτήτως νομικής μορφής που έχει λάβει άδεια σύμφωνα με τον παρόντα νόμο ή από άλλο κράτος μέλος, σύμφωνα με την Οδηγία 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της Οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου (L 157), να διενεργεί υποχρεωτικούς ελέγχους και, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.

4. «Ελεγκτική οντότητα τρίτης χώρας»: οντότητα, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, η οποία διενεργεί ελέγχους των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας μιας εταιρείας ιδρυθείσας σε τρίτη χώρα, εκτός της οντότητας που έχει εγγραφεί ως ελεγκτική εταιρεία σε οποιοδήποτε κράτος μέλος κατόπιν χορήγησης άδειας.

5. «Ελεγκτής τρίτης χώρας»: φυσικό πρόσωπο, το οποίο διε-

νεργεί ελέγχους των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας μίας εταιρείας ιδρυθείσας σε τρίτη χώρα, εκτός προσώπου που έχει εγγραφεί ως ορκωτός ελεγκτής λογιστής σε οποιοδήποτε κράτος μέλος κατόπιν χορήγησης άδειας.

6. «Ελεγκτής Ομίλου»: Ορκωτός ελεγκτής λογιστής (ορκωτοί ελεγκτές λογιστές) ή ελεγκτική εταιρεία (ελεγκτικές εταιρείες) που διενεργούν τον υποχρεωτικό έλεγχο των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των ενοποιημένων εκθέσεων βιωσιμότητας.

7. «Δίκτυο»: ευρύτερη διάρθρωση συνεργασίας στην οποία ανήκει ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία και η οποία αποσκοπεί σαφώς στην κατανομή κερδών ή στοιχείων κόστους ή βρίσκεται υπό κοινή ιδιοκτησία, έλεγχο ή διοίκηση ή υπόκειται σε ενιαία πολιτική και διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας ή δραστηριοποιείται υπό κοινή επιχειρηματική στρατηγική ή χρησιμοποιεί κοινό διακριτικό τίτλο ή σημαντικό μέρος επαγγελματικών πόρων. Το Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε. είναι αρμόδιο να κρίνει για την ύπαρξη ή μη δικτύου, είτε αυτεπάγγελτα είτε μετά από αίτημα που του υποβάλλεται.

8. «Συνδεδεμένη επιχείρηση ελεγκτικής εταιρείας»: κάθε επιχείρηση, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, η οποία βρίσκεται υπό κοινή ιδιοκτησία ή κοινό έλεγχο ή κοινή διοίκηση με την ελεγκτική εταιρεία. Το Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε. είναι αρμόδιο να κρίνει, για τη συνδρομή ή μη της ιδιότητας του συνδεδεμένου μέρους ελεγκτικής εταιρείας, είτε αυτεπάγγελτως είτε μετά από αίτημα που της υποβάλλεται.

9. «Έκθεση Ελέγχου»: η έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 32 του παρόντος και στο άρθρο 10 του Κανονισμού 537/2014, καθώς και κάθε έκθεση που εκδίδεται ως αποτέλεσμα υποχρεωτικών ελέγχων, από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία.

10. «Αρμόδια αρχή»: Αρμόδια αρχή για τη δημόσια εποπτεία επί των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών ορίζεται η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.) που έχει συσταθεί με το άρθρο 1 του ν. 3148/2003, όπως ισχύει.

11. «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα»: τα διεθνή λογιστικά πρότυπα (International Accounting Standards IAS), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (International Financial Reporting Standards IFRS) και οι ερμηνείες τους (SIC IFRIC Interpretations), οι τροποποιήσεις αυτών των προτύπων και των ερμηνειών τους και τα μελλοντικά πρότυπα και οι ερμηνείες τους, που εκδίδονται ή εγκρίνονται από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Board IASB).

12. «Οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος»:

α) οντότητες που διέπονται από το ελληνικό δίκαιο ή το δίκαιο άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των οποίων οι μεταβιβάσιμοι τίτλοι είναι εισηγμένοι προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά στην Ελλάδα κατά την έννοια της περ. 21 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 (Α' 14) ή σε ρυθμιζόμενη αγορά οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους κατά το σημείο 21 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ (ΕΛ 173),

β) πιστωτικά ιδρύματα, όπως ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4261/2014 (Α' 107), πλην όσων αναφέρονται στην παρ. 5 του άρθρου 2 του εν λόγω νόμου,

γ) ασφαλιστικές επιχειρήσεις της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4364/2016 (Α' 13), με έδρα στην Ελλάδα, εξαιρουμένων των αλληλασφαλιστικών συνεταιρισμών του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4364/2016, ανασφαλιστικές επιχειρήσεις με έδρα στην Ελλάδα της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 4364/2016, υποκαταστήματα ασφαλιστικών επιχειρήσεων τρίτης χώρας της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 4364/2016 στην Ελλάδα και υποκαταστήματα αντασφαλιστικών επιχειρήσεων τρίτης χώρας της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 4364/2016 στην Ελλάδα,

δ) οντότητες που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ως οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 44,

ε) οντότητες της περ. ιβ' του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 (Α' 104).

13. «Συνεταιρισμός»: μία ευρωπαϊκή συνεταιριστική εταιρεία όπως ορίζεται στο άρθρο 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 1435/2003 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2003, σχετικά με το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Συνεταιριστικής Εταιρείας (ΕΣΕ) ή οποιοσδήποτε άλλος συνεταιρισμός που υπόκειται σε υποχρεωτικό έλεγχο σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, όπως πιστωτικά ιδρύματα κατά την έννοια του σημείου 1 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2000/12/ΕΚ και ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 2 της Οδηγίας 91/674/ΕΟΚ.

14. «Μη Επαγγελματίας»: φυσικό πρόσωπο, το οποίο στη διάρκεια της συμμετοχής του στη διαχείριση του συστήματος δημόσιας εποπτείας και κατά τα τρία έτη που προηγούνται της συμμετοχής του, δεν διενήργησε υποχρεωτικούς ελέγχους, δεν είχε δικαιώματα ψήφου σε ελεγκτική εταιρεία, δεν υπήρξε μέλος του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου ελεγκτικής εταιρείας και δεν απασχολήθηκε ούτε συνδέθηκε κατ' άλλον τρόπο με ελεγκτική εταιρεία.

15. «Κύριος(οι) εταίρος(οι) ελέγχου»:

α) ένας ή περισσότεροι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 και έχουν οριστεί από μία ελεγκτική εταιρεία, ως κύριοι υπεύθυνοι για τη διενέργεια του συγκεκριμένου υποχρεωτικού ελέγχου για λογαριασμό της ελεγκτικής εταιρείας ή

β) σε περίπτωση υποχρεωτικού ελέγχου ομίλου οντοτήτων, τουλάχιστον ένας ορκωτός ελεγκτής λογιστής που είναι εγγεγραμμένος στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14, ο οποίος έχει οριστεί από την ελεγκτική εταιρεία, ως κύριος υπεύθυνος για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου σε επίπεδο ομίλου και, τουλάχιστον οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές, που έχουν οριστεί από την ελεγκτική εταιρεία, ως κύριοι υπεύθυνοι των υποχρεωτικών ελέγχων σε επίπεδο σημαντικών θυγατρικών, με την έννοια της περ. 16 του άρθρου 2 του ν. 4706/2020 (Α' 136) ή

γ) ένας ή περισσότεροι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 και υπογράφουν την έκθεση ελέγχου.

15α. «Κύριος εταίρος βιωσιμότητας»:

α) ένας ή περισσότεροι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που έχουν οριστεί από την ελεγκτική εταιρεία για συγκεκριμένη ανάθεση παροχής υπηρεσιών διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ως πρωτίστως υπεύθυνοι για τη διενέργεια της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας για λογαριασμό της ελεγκτικής εταιρείας ή

β) στην περίπτωση διασφάλισης της υποβολής ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας, τουλάχιστον ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής που έχει οριστεί από ελεγκτική εταιρεία ως πρωτίστως υπεύθυνος για τη διενέργεια της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας σε επίπεδο του ομίλου και ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής που έχει οριστεί ως πρωτίστως υπεύθυνος σε επίπεδο των σημαντικών θυγατρικών ή

γ) ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής που υπογράφει την έκθεση διασφάλισης της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας.

16. «Μεσαίες επιχειρήσεις»: οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251).

17. «Μικρές επιχειρήσεις»: οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014.

18. «Κράτος μέλος καταγωγής»: το κράτος μέλος στο οποίο έχει αδειοδοτηθεί ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία.

19. «Κράτος μέλος υποδοχής»: το κράτος μέλος στο οποίο ορκωτός ελεγκτής λογιστής που έχει αδειοδοτηθεί στο κράτος μέλος καταγωγής επιδιώκει να αδειοδοτηθεί επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 13 ή το κράτος μέλος στο οποίο η ελεγκτική εταιρεία που έχει αδειοδοτηθεί στο κράτος μέλος καταγωγής επιδιώκει να εγγραφεί ή έχει ήδη εγγραφεί σε μητρώο, σύμφωνα με το άρθρο 4.

20. «Ελεγκτής διασφάλισης ποιότητας»: ορκωτός ελεγκτής λογιστής που διενεργεί την επισκόπηση επί της ποιότητας του ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Κανονισμού 537/2014 και είναι εγγεγραμμένος στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του παρόντος.

21. «Εκθέσεις βιωσιμότητας»: οι εκθέσεις βιωσιμότητας όπως

ορίζονται στο άρθρο 151 του ν. 4548/2018.

22. «Διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας»: η εκτέλεση διαδικασιών που έχουν ως αποτέλεσμα τη γνώμη που διατυπώνει ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία σύμφωνα με το άρθρο 32α.

23. «Ανεξάρτητος πάροχος υπηρεσιών διασφάλισης»: οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης που είναι διαπιστευμένος, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008, για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) 339/93 του Συμβουλίου (L 218), για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα αξιολόγησης της συμμόρφωσης, που προβλέπεται από την υποπερ. α) της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 154Γ του ν. 4548/2018. Αποκλειστικά για ζητήματα υπηρεσιών διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, όπου στον παρόντα νόμο γίνεται αναφορά σε ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή σε ελεγκτική εταιρεία, η αναφορά αυτή περιλαμβάνει και τον ανεξάρτητο πάροχο υπηρεσιών διασφάλισης.»

Άρθρο 21

**Προσόντα - Τίτλοι σπουδών - Τροποποίηση
άρθρου 7 ν. 4449/2017
(παρ. 3 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)**

Στο άρθρο 7 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί προσόντων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) αντικαθίσταται ο τίτλος, β) στην περ. α) της παρ. 1: βα) μετά τις λέξεις «εκπαίδευσης (ΑΕΙ)» προστίθενται οι λέξεις «οικονομικής κατεύθυνσης», ββ) στο τέλος προστίθενται οι λέξεις «ή κάτοχος τίτλου για τον οποίο έχει εκδοθεί από αρμόδια αρχή: αα) αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων βάσει της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ και αβ) αναγνώριση επαγγελματικής ισοδυναμίας τίτλου τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης βάσει του π.δ. 38/2010 (Α' 78)», γ) προστίθεται παρ. 1Α, δ) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, οι λέξεις «δημόσιου συμφέροντος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δημόσιου ενδιαφέροντος και τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας οντοτήτων δημοσίου ενδιαφέροντος», και το άρθρο 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 7

**Προσόντα - Τίτλοι σπουδών
(άρθρο 6 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)**

1. Για να χορηγηθεί σε φυσικό πρόσωπο επαγγελματική άδεια Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά στο πρόσωπο του υποψηφίου οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Ο υποψήφιος να είναι κάτοχος τίτλου σπουδών τριτοβάθμιας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι.) οικονομικής κατεύθυνσης της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου τίτλου σπουδών της αλλοδαπής ή κάτοχος τίτλου σπουδών τριτοβάθμιας τεχνολογικής εκπαίδευσης (Τ.Ε.Ι.) οικονομικής κατεύθυνσης της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου τίτλου σπουδών της αλλοδαπής ή κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών οικονομικής κατεύθυνσης της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου τίτλου σπουδών της αλλοδαπής ή κάτοχος ως τον οποίο έχει εκδοθεί από αρμόδια αρχή: αα) αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων βάσει της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 (L 255) και αβ) αναγνώριση επαγγελματικής ισοδυναμίας τίτλου τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης βάσει του π.δ. 38/2010 (Α' 78).

β) Απόκτηση των αναγκαίων θεωρητικών γνώσεων στα γνωστικά αντικείμενα του άρθρου 9, η οποία αποδεικνύεται με την επιτυχία του υποψηφίου στις επαγγελματικές εξετάσεις, επιπέδου πανεπιστημιακών σπουδών ή ισοδύναμου επιπέδου, του άρθρου 8.

γ) Ολοκλήρωση επιτυχώς της πρακτικής άσκησης που προβλέπεται στο άρθρο 11.

1Α. Φυσικό πρόσωπο της παρ. 1 δύναται να λαμβάνει άδεια διενέργειας διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, όταν πληρούνται, επιπλέον των προϋποθέσεων της παρ. 1,

και οι ειδικές απαιτήσεις της παρ. 2 του άρθρου 8, της παρ. 1α του άρθρου 9 και του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 11.

2. Η Ε.Λ.Τ.Ε. συνεργάζεται με τις αντίστοιχες αρχές των άλλων κρατών μελών προκειμένου να επιτευχθεί σύγκλιση των απαιτήσεων που προβλέπονται στο άρθρο 6 της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ, λαμβάνοντας υπόψη της τις εξελίξεις στην ελεγκτική και στο επάγγελμα του ελεγκτή και ειδικότερα, τη σύγκλιση που έχει ήδη επιτευχθεί από το επάγγελμα. Η Ε.Λ.Τ.Ε. συνεργάζεται, επίσης, με την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Φορέων Εποπτείας των Ελεγκτών (ΕΕΦΕΕ) και τις αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 20 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, στον βαθμό που η σύγκλιση αυτή συνδέεται με τον υποχρεωτικό έλεγχο οντοτήτων δημόσιου ενδιαφέροντος και τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας οντοτήτων δημοσίου ενδιαφέροντος.»

Άρθρο 22

**Εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας -
Τροποποίηση άρθρου 8 ν. 4449/2017
(παρ. 4 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)**

Στο άρθρο 8 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί επαγγελματικών εξετάσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 1 αντικαθίσταται, β) προστίθεται παρ. 1α, γ) στην παρ. 2: γα) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «Οι επαγγελματικές εξετάσεις» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Οι εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας», γβ) στο πρώτο και στο δεύτερο εδάφιο οι λέξεις «ατόμων με ειδικές ανάγκες» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ατόμων με αναπηρία», δ) στην παρ. 3 οι λέξεις «Οι επαγγελματικές εξετάσεις» και οι λέξεις «οι ειδικές επαγγελματικές εξετάσεις», όπου αναφέρονται, αντικαθίστανται από τις λέξεις «Οι εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας» και τις λέξεις «οι ειδικές εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας» αντίστοιχα, ε) στην παρ. 4: εα) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «των επαγγελματικών εξετάσεων και των ειδικών επαγγελματικών εξετάσεων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των εξετάσεων επαγγελματικής ικανότητας και των ειδικών εξετάσεων επαγγελματικής ικανότητας», εβ) στο δεύτερο εδάφιο: i) οι λέξεις «διετή θητεία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τριετή θητεία», ii) οι λέξεις «από το Σ.Ο.Ε.Λ.» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από επαγγελματική οργάνωση», και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 8 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 8

**Εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας
(άρθρο 7 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)**

1. Σκοπός των εξετάσεων επαγγελματικής ικανότητας είναι να διαπιστωθούν η κατοχή υψηλού επιπέδου απαραίτητων θεωρητικών γνώσεων στα γνωστικά αντικείμενα του άρθρου 9 και η ικανότητα πρακτικής εφαρμογής τους.

1α. Προκειμένου ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής να λάβει άδεια να διενεργεί τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, οι εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας κατά το άρθρο 9 εγγυώνται το απαραίτητο υψηλό επίπεδο θεωρητικών γνώσεων σε θέματα διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας και την ικανότητα πρακτικής εφαρμογής τους.

2. Οι εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας είναι γραπτές με την επιφύλαξη της αδυναμίας διενέργειας γραπτών εξετάσεων στις περιπτώσεις ατόμων με αναπηρία. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Λ.Τ.Ε. καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την εξέταση των ατόμων με αναπηρία.

3. Οι εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας και οι ειδικές εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας που προβλέπονται στο άρθρο 13, τελούν υπό την εποπτεία και τον έλεγχο της Ε.Λ.Τ.Ε.. Στο πλαίσιο της εποπτείας και του ελέγχου αυτού, η Ε.Λ.Τ.Ε. μπορεί με απόφαση του Δ.Σ. να αναθέτει την οργάνωση ή εκτέλεση ή αμφότερα τα έργα αυτά στο Σ.Ο.Ε.Λ. ή σε άτομα ή σε φορείς του εσωτερικού ή εξωτερικού με αποδεδειγμένη γνώση και εμπειρία στα θέματα αυτά. Με την απόφαση ορίζονται τα καθήκοντα και οι όροι υπό τους οποίους διεκπεραιώνονται. Οι εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας για όλα ή μέρος των γνωστικών αντι-

κειμένων ή για όλους ή ορισμένους εξεταζόμενους μπορεί να διενεργούνται από κοινού με τις εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας άλλων αρμοδίων αρχών κρατών μελών της Ε.Ε. ή τρίτων χωρών ή να αποτελούν μέρος των επαγγελματικών εξετάσεων που διενεργούνται από τις αρχές των χωρών αυτών.

4. Το Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε. αποφασίζει για κάθε ουσιαστικό ή διαδικαστικό θέμα που σχετίζεται με την οργάνωση και διενέργεια των εξετάσεων επαγγελματικής ικανότητας και των ειδικών εξετάσεων επαγγελματικής ικανότητας, που προβλέπονται από το άρθρο 13. Με την εν λόγω απόφαση συγκροτείται πενταμελής Εξεταστική Επιτροπή, με τριετή θητεία, η οποία αποτελείται από δύο μέλη Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι., το ένα εκ των οποίων ορίζεται ως Πρόεδρος, στο γνωστικό πεδίο της λογιστικής ή της ελεγκτικής και από τρία (3) μέλη που προτείνονται από επαγγελματική οργάνωση.»

Άρθρο 23

Έλεγχος θεωρητικών γνώσεων - Αντικατάσταση τίτλου και προσθήκη παρ. 1α στο άρθρο 9 του ν. 4449/2017 (παρ. 5 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 9 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί ελέγχου θεωρητικών γνώσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) προστίθεται παρ. 1α, γ) στην παρ. 2 οι λέξεις «της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των παρ. 1 και 1α» και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 9 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 9

Έλεγχος θεωρητικών γνώσεων (άρθρο 8 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Τα γνωστικά αντικείμενα των επαγγελματικών εξετάσεων είναι, τουλάχιστον, τα ακόλουθα:

- α) γενικές Αρχές Λογιστικής και Λογιστικά Πρότυπα,
 - β) νομοθετικές ρυθμίσεις και πρότυπα αναφερόμενα στη σύσταση ατομικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων,
 - γ) διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης,
 - δ) χρηματοοικονομική ανάλυση,
 - ε) κοστολόγηση και διοικητική λογιστική,
 - στ) διαχείριση κινδύνων και εσωτερικός έλεγχος,
 - ζ) ελεγκτική και επαγγελματικές ικανότητες του ελεγκτή,
 - η) νομοθετικές ρυθμίσεις και επαγγελματικά πρότυπα σχετικά με υποχρεωτικούς ελέγχους και τις λοιπές ελεγκτικολογιστικές εργασίες και τους Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές,
 - θ) διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα, όπως αναφέρονται στο άρθρο 30,
 - ι) κανόνες ανεξαρτησίας και επαγγελματική δεοντολογία,
 - ια) αρχές και ειδικά θέματα εταιρικού δικαίου και εταιρικής διακυβέρνησης συναφή με ελεγκτικές εργασίες,
 - ιβ) αρχές και ειδικά θέματα πτωχευτικού δικαίου,
 - ιγ) φορολογικό δίκαιο,
 - ιδ) αρχές και ειδικά θέματα αστικού και εμπορικού δικαίου,
 - ιε) αρχές και ειδικά θέματα ασφαλιστικού και εργατικού δικαίου,
 - ιστ) πληροφορική και μηχανογραφικά συστήματα,
 - ιζ) αρχές Οικονομίας, Χρηματοοικονομικής και Οικονομικής των επιχειρήσεων,
 - ιη) στοιχεία Μαθηματικών και Στατιστικής,
 - ιθ) βασικές αρχές χρηματοοικονομικής διοίκησης.
- 1α. Προκειμένου ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής να λάβει άδεια να διενεργεί επίσης τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, ο έλεγχος θεωρητικών γνώσεων της παρ. 1 καλύπτει τουλάχιστον τα ακόλουθα θέματα:
- α) νομικές απαιτήσεις και πρότυπα για τις προπαρασκευαστικές εργασίες της ετησίας και της ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας,
 - β) ανάλυση βιωσιμότητας,
 - γ) διαδικασίες δέουσας επιμέλειας για θέματα βιωσιμότητας και

δ) νομικές απαιτήσεις και πρότυπα διασφάλισης για τις εκθέσεις βιωσιμότητας του άρθρου 30α.

2. Με απόφαση του Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε., δύνανται να αναπροσαρμόζεται ο κατάλογος των γνωστικών αντικειμένων των παρ. 1 και 1α, σύμφωνα με τις εξελίξεις της ελεγκτικής και του ελεγκτικού επαγγέλματος.»

Άρθρο 24

Πρακτική άσκηση - Αντικατάσταση τίτλου και τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 11 ν. 4449/2017 (παρ. 6 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 11 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί πρακτικής άσκησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1 προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 11

Πρακτική άσκηση (άρθρο 10 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Για να εξασφαλίζεται η ικανότητα πρακτικής εφαρμογής των θεωρητικών γνώσεων που αποτελούν αντικείμενο εξετάσεων, οι ασκούμενοι πραγματοποιούν πρακτική άσκηση πέντε (5) ετών τουλάχιστον από τα οποία τα δύο (2) έτη μετά το πέρας των επαγγελματικών εξετάσεων, η οποία καλύπτει κυρίως τον έλεγχο των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή παρόμοιων οικονομικών καταστάσεων. Προκειμένου ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή ο ασκούμενος να λάβει άδεια να διενεργεί επίσης τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, οκτώ (8) μήνες από την πρακτική άσκηση που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο αφορούν στη διασφάλιση της υποβολής της ετήσιας και της ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας ή άλλες υπηρεσίες που αφορούν στη βιωσιμότητα.»

Άρθρο 25

Πρακτική άσκηση ελεγκτών που έχουν λάβει επαγγελματική άδεια σε άλλο κράτος μέλος - Αντικατάσταση τίτλου και τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 13 ν. 4449/2017 (παρ. 8 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 13 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί χορήγησης άδειας σε ορκωτούς ελεγκτές λογιστές από άλλα κράτη μέλη, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1: β)α) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «σε ειδικές επαγγελματικές εξετάσεις» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σε ειδικές εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας», β)β) προστίθεται δεύτερο εδάφιο, και ο τίτλος και η παρ. 1, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνονται ως εξής:

Άρθρο 13

Χορήγηση άδειας σε ορκωτούς ελεγκτές λογιστές από άλλα κράτη μέλη (άρθρο 14 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που έχουν λάβει επαγγελματική άδεια σε οποιοδήποτε κράτος μέλος έχουν δικαίωμα να λάβουν επαγγελματική άδεια στην Ελλάδα, με την προϋπόθεση ότι θα επιτύχουν σε ειδικές εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας, που διενεργούνται στην ελληνική γλώσσα μέσα στο πλαίσιο που ορίζεται από την περ. η' της παρ. 1 του άρθρου 3 του π.δ. 38/2010 (Α' 78). Προκειμένου ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής να λάβει άδεια να διενεργεί επίσης τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, η δοκιμασία επάρκειας που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο καλύπτει την επάρκεια γνώσεων του ορκωτού ελεγκτή λογιστή όσον αφορά τις εθνικές, νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, εφόσον οι γνώσεις αυτές άπτονται της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.»

Άρθρο 26
Εγγραφή των ορκωτών ελεγκτών λογιστών στο
Δημόσιο Μητρώο - Τροποποίηση άρθρου 15
ν. 4449/2017
(παρ. 10 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 15 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί εγγραφής των ορκωτών ελεγκτών λογιστών στο Δημόσιο Μητρώο, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1: β)α) στην περ. γ) μετά τις λέξεις «τρίτης χώρας,» διαγράφονται οι λέξεις «με σαφή μνεία του αριθμού μητρώου του και» και μετά τις λέξεις «εγγραφή αυτή, αρχής» προστίθενται οι λέξεις «,καθώς και ένδειξη του αν η καταχώριση αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο,», ββ) προστίθεται περ. δ), γ) στην παρ. 2: γα) στο πρώτο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «που εγγράφονται στο Δημόσιο Μητρώο» προστίθενται οι λέξεις «του άρθρου 14», γβ) προστίθενται οι λέξεις «και αναφέρεται αν έχουν εγγραφεί για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο», δ) στην παρ. 3 μετά από τις λέξεις «ενημέρωση του Δημόσιου Μητρώου» προστίθενται οι λέξεις «του άρθρου 14», και το άρθρο 15 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 15
Εγγραφή των ορκωτών ελεγκτών λογιστών
στο Δημόσιο Μητρώο
(άρθρο 16 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Κάθε εγγραφή ορκωτού ελεγκτή λογιστή στο Δημόσιο Μητρώο περιέχει τουλάχιστον τα παρακάτω στοιχεία:

α) ονοματεπώνυμο, πλήρη στοιχεία της επαγγελματικής διεύθυνσης και αριθμό μητρώου,

β) την επωνυμία και τον διακριτικό τίτλο, καθώς και τα πλήρη στοιχεία της επαγγελματικής διεύθυνσης και της διαδικτυακής διεύθυνσης της ελεγκτικής εταιρείας, στην οποία ή για λογαριασμό της οποίας ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής παρέχει τις υπηρεσίες του, ανεξάρτητα από τη νομική σχέση με την οποία παρέχονται οι υπηρεσίες αυτές,

γ) πλήρη στοιχεία της εγγραφής του ορκωτού ελεγκτή λογιστή σε Δημόσιο Μητρώο άλλων κρατών μελών ή και της εγγραφής του ως ελεγκτή τρίτης χώρας, του ονόματος της αρμόδιας για την εγγραφή αυτή αρχής, καθώς και ένδειξη του αν η καταχώριση αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο,

δ) για το αν ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής έχει λάβει άδεια να διενεργεί επίσης τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.

2. Οι ελεγκτές τρίτης χώρας που εγγράφονται στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 49, εμφανίζονται στο Δημόσιο Μητρώο υπό την ιδιότητά τους αυτή και όχι ως ορκωτοί ελεγκτές λογιστές και αναφέρεται αν έχουν εγγραφεί για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο.

3. Η Ε.Λ.Τ.Ε. έχει δικαίωμα να ζητήσει οποιαδήποτε διευκρίνιση κρίνει αναγκαία ή να ζητήσει πρόσθετα στοιχεία για την ενημέρωση του Δημόσιου Μητρώου του άρθρου 14 από τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές.»

Άρθρο 27
Εγγραφή των ελεγκτικών εταιρειών στο Δημόσιο
Μητρώο - Τροποποίηση άρθρου 16 ν. 4449/2017
(παρ. 11 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 16 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί εγγραφής των ελεγκτικών εταιρειών στο Δημόσιο Μητρώο, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1: β)α) στο τέλος της περ. ε) προστίθενται οι λέξεις «καθώς και ένδειξη του κατά πόσον έχουν λάβει άδεια να διενεργούν επίσης τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας,», ββ)

στο τέλος της περ. θ) προστίθενται οι λέξεις «καθώς και ένδειξη για το αν η εγγραφή αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο,», γ) στην παρ. 2 προστίθενται οι λέξεις «και αναφέρεται αν έχουν εγγραφεί για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο» και το άρθρο 16 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 16
Εγγραφή των ελεγκτικών εταιρειών
στο Δημόσιο Μητρώο
(άρθρο 17 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Κάθε εγγραφή ελεγκτικής εταιρείας στο Δημόσιο Μητρώο περιέχει τουλάχιστον τα παρακάτω στοιχεία:

α) το όνομα, τον διακριτικό τίτλο, την πλήρη επαγγελματική διεύθυνση και τον αριθμό μητρώου,

β) τη νομική μορφή,

γ) την πλήρη επαγγελματική διεύθυνση του αρμόδιου για την παροχή πληροφοριών σχετικά με την ελεγκτική εταιρεία, καθώς και πλήρη διαδικτυακή διεύθυνση,

δ) την πλήρη διεύθυνση όλων των επαγγελματικών εγκαταστάσεων της ελεγκτικής εταιρείας στην Ελλάδα,

ε) το ονοματεπώνυμο και τον αριθμό μητρώου όλων των ορκωτών ελεγκτών λογιστών που παρέχουν τις υπηρεσίες τους στην ελεγκτική εταιρεία ή ενεργούν για λογαριασμό της ελεγκτικής εταιρείας ή συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο με την ελεγκτική εταιρεία, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή της σχέσης αυτής, καθώς και ένδειξη για το αν έχουν λάβει άδεια να διενεργούν επίσης τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας,

στ) τα πλήρη στοιχεία του ονόματος και της επαγγελματικής διεύθυνσης όλων των ιδιοκτητών της ελεγκτικής εταιρείας,

ζ) τα πλήρη στοιχεία του ονόματος και της επαγγελματικής διεύθυνσης όλων των προσώπων που συμμετέχουν στη διοίκηση της ελεγκτικής εταιρείας,

η) τα πλήρη στοιχεία του δικτύου στο οποίο ανήκει ή με το οποίο συνεργάζεται η ελεγκτική εταιρεία,

θ) τα πλήρη στοιχεία τυχόν εγγραφής της ελεγκτικής εταιρείας στο Μητρώο Ελεγκτών άλλων κρατών μελών ή και της εγγραφής της ως ελεγκτικής οντότητας τρίτης χώρας, με σαφή μνεία του αριθμού μητρώου της και του ονόματος της αρμόδιας, για την εγγραφή αυτή, αρχής, καθώς και ένδειξη για το αν η εγγραφή αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο,

ι) κατά περίπτωση, αν η ελεγκτική εταιρεία είναι εγγεγραμμένη σύμφωνα με την παρ. 2, του άρθρου 4.

2. Οι ελεγκτικές οντότητες τρίτης χώρας που εγγράφονται στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 49, εμφανίζονται στο Δημόσιο Μητρώο σαφώς υπό την ιδιότητά τους αυτή και όχι ως ελεγκτικές εταιρείες και αναφέρεται αν έχουν εγγραφεί για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο.

3. Η Ε.Λ.Τ.Ε. έχει δικαίωμα να ζητήσει οποιαδήποτε διευκρίνιση κρίνει αναγκαία ή να ζητήσει πρόσθετα στοιχεία για την ενημέρωση του Δημόσιου Μητρώου του άρθρου 14.»

Άρθρο 28
Οργάνωση του έργου και συμπληρώσεις σχετικά με την έκ-
θεση βιωσιμότητας - Τροποποίηση άρθρου 27 ν.
4449/2017
(παρ. 12 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 27 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί οργάνωσης του έργου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) η παρ. 1 αντικαθίσταται, γ) προστίθενται παρ. 2α και 5α, δ) στην παρ. 4: δα) στην περ. β), οι λέξεις «όπως ορίζονται στην παράγραφο 15 του άρθρου 2» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και, κατά περίπτωση, τα ονόματα του ή των κυρίων εταίρων βιωσιμότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2,», δβ) στην περ. γ)

μετά τις λέξεις «για τον υποχρεωτικό έλεγχο» προστίθενται οι λέξεις «, για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητάς», ε) στο τέταρτο εδάφιο της παρ. 5, οι λέξεις «στο άρθρο 10 του ως άνω Κανονισμού» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στο άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, σχετικά με ειδικές απαιτήσεις, όσον αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος και την κατάργηση της Απόφασης 2005/909/ΕΚ της Επιτροπής (L 158)», στ) στην παρ. 6, μετά από τις λέξεις «των υποχρεωτικών ελέγχων» προστίθενται οι λέξεις «και τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», και το άρθρο 27, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 27
Οργάνωση του έργου
(άρθρο 24β Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Στο πλαίσιο διενέργειας υποχρεωτικού ελέγχου η ελεγκτική εταιρεία ορίζει τουλάχιστον έναν κύριο εταίρο ελέγχου. Όταν η διαδικασία διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας διενεργείται από ελεγκτική εταιρεία, η ελεγκτική εταιρεία ορίζει τουλάχιστον έναν κύριο εταίρο βιωσιμότητας, ο οποίος μπορεί να είναι ο κύριος εταίρος ελέγχου ή ένας από τους κυρίους εταίρους ελέγχου. Στις περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων η ελεγκτική εταιρεία παρέχει στον κύριο εταίρο ελέγχου επαρκείς πόρους και προσωπικό με την επάρκεια και τις ικανότητες που απαιτούνται για την εκτέλεση των καθηκόντων τους κατά τον δέοντα τρόπο. Η εγγύηση της ποιότητας του ελέγχου και της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, η ανεξαρτησία και η επάρκεια αποτελούν τα κύρια κριτήρια όταν η ελεγκτική εταιρεία επιλέγει τον κύριο εταίρο και, κατά περίπτωση, τον κύριο εταίρο βιωσιμότητας που θα διοριστεί. Ο κύριος εταίρος ελέγχου συμμετέχει ενεργά στη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου και ο κύριος εταίρος βιωσιμότητας συμμετέχει ενεργά στη διενέργεια των εκθέσεων βιωσιμότητας.

2. Κατά τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου, ο κύριος εταίρος ελέγχου που υπογράφει την έκθεση ελέγχου για λογαριασμό του ή για λογαριασμό ελεγκτικής εταιρείας αφιερώνει επαρκή χρόνο, τα κριτήρια του οποίου δύνανται να προσδιορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε. και κατανέμει επαρκείς ανθρώπινους και υλικούς πόρους που θα τον διευκολύνουν να πραγματοποιήσει δέοντως τα καθήκοντά του.

2α. Κατά τη διενέργεια της διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, ο κύριος εταίρος βιωσιμότητας που υπογράφει την έκθεση διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας για λογαριασμό του ή για λογαριασμό ελεγκτικής εταιρείας αφιερώνει επαρκή χρόνο και κατανέμει επαρκείς ανθρώπινους και υλικούς πόρους που θα τον διευκολύνουν να πραγματοποιήσει δέοντως τα καθήκοντά του.

3. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία διατηρεί αρχείο με τις ενδεχόμενες παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος νόμου και, κατά περίπτωση, του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, εκτός εάν πρόκειται για ασήμαντες παραβάσεις. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές και οι ελεγκτικές εταιρείες τηρούν επίσης αρχείο των συνεπειών οποιωνδήποτε από τις παραπάνω παραβάσεις, στο οποίο συμπεριλαμβάνουν και τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση των παραβάσεων αυτών και για την τροποποίηση του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας. Καταρτίζουν ετήσια έκθεση που περιλαμβάνει την επισκόπηση τυχόν μέτρων που έχουν ληφθεί και κοινοποιούν την έκθεση εσωτερικά. Όταν ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία απευθύνεται σε εξωτερικούς εμπειρογνώμονες για την παροχή συμβουλών, καταγράφει το σχετικό αίτημα και τις συμβουλές που έλαβε.

4. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία διατηρεί μητρώο με τους λογαριασμούς των πελατών. Το εν λόγω μητρώο περιλαμβάνει τα ακόλουθα δεδομένα για κάθε πελάτη υποβληθέντα σε έλεγχο:

α) το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία, τη διεύθυνση και την επιχειρηματική έδρα,

β) στην περίπτωση ελεγκτικής εταιρείας, τα ονόματα του ή των κυρίων εταίρων και, κατά περίπτωση, το ονόματα του ή των κυρίων εταίρων βιωσιμότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2,

γ) τις αμοιβές που χρεώθηκαν για τον υποχρεωτικό έλεγχο, για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας και τις αμοιβές που χρεώθηκαν για άλλες υπηρεσίες σε κάθε οικονομική χρήση.

5. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία καταρτίζει φάκελο ελέγχου για κάθε υποχρεωτικό έλεγχο. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία καταγράφει τουλάχιστον τα δεδομένα που συγκεντρώνονται, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 23 και, κατά περίπτωση, τα άρθρα 6 έως 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία διατηρεί τυχόν άλλα δεδομένα και έγγραφα που έχουν σημασία για την υποστήριξη της έκθεσης που αναφέρεται στο άρθρο 32 και, κατά περίπτωση, στα άρθρα 10 και 11 του ως άνω Κανονισμού και για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τον παρόντα νόμο και άλλες ισχύουσες νομικές απαιτήσεις.

Ο φάκελος ελέγχου οριστικοποιείται το αργότερο εντός εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία υπογραφής της έκθεσης ελέγχου που αναφέρεται στο άρθρο 32 και κατά περίπτωση, στο άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, σχετικά με ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος και την κατάργηση της Απόφασης 2005/909/ΕΚ της Επιτροπής (L 158).

5α. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία καταρτίζει φάκελο διασφάλισης για κάθε ανάθεση παροχής διασφάλισης όσον αφορά τις εκθέσεις βιωσιμότητας. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία τεκμηριώνει τουλάχιστον τα δεδομένα που καταγράφονται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 23 όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.

Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία διατηρεί οποιαδήποτε άλλα δεδομένα και έγγραφα που έχουν σημασία για την υποστήριξη της έκθεσης διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 32, και για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τον παρόντα και άλλες ισχύουσες νομικές απαιτήσεις όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας. Ο φάκελος διασφάλισης κλείνει εντός εξήντα (60) ημερών το αργότερο από την ημερομηνία υπογραφής της έκθεσης διασφάλισης για τις εκθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 32. Αν ο ίδιος ορκωτός ελεγκτής λογιστής διενεργεί τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, ο φάκελος διασφάλισης μπορεί να περιλαμβάνεται στον φάκελο ελέγχου.

6. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία τηρεί αρχείο οποιωνδήποτε καταγγελιών υποβλήθηκαν εγγράφως σχετικά με την εκτέλεση των υποχρεωτικών ελέγχων και τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας που διενεργήθηκαν.

7. Με απόφαση του Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε. ορίζονται πιο απλουστευμένες απαιτήσεις σε ό,τι αφορά τις παρ. 3 και 6 για τους ελέγχους που αναφέρονται στις περ. β) και ε) της παρ. 1 του άρθρου 2.»

Άρθρο 29
Αμοιβές ελέγχου και διασφάλισης της υποβολής
εκθέσεων βιωσιμότητας - Τροποποίηση
άρθρου 29 ν. 4449/2017
(παρ. 13 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 29 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί αμοιβής υποχρεωτικών ελέγχων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στο τρίτο εδάφιο της παρ. 1, οι λέξεις «από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ή για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», και το άρθρο 29 διαμορφώνεται εξής:

«Άρθρο 29
Αμοιβές υποχρεωτικού ελέγχου και διασφάλισης
της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας
(άρθρο 25 Οδηγίας 2006/43/EK)

1. Η αμοιβή για υπηρεσίες από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία δεν επιτρέπεται να εξαρτάται από οποιαδήποτε αίρεση. Αμοιβές υπό αίρεση είναι οι αμοιβές για ελεγκτικές εργασίες που υπολογίζονται σε προκαθορισμένη βάση σε σχέση με το αποτέλεσμα ή την έκβαση μιας συναλλαγής ή το αποτέλεσμα του εκτελούμενου έργου. Επίσης, δεν επιτρέπεται η αμοιβή για τη διενέργεια υποχρεωτικού ελέγχου ή για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, που επηρεάζεται από την παροχή συμπληρωματικών υπηρεσιών στην ελεγχόμενη οντότητα ή σε θυγατρική της ή σε συγγενή της ή σε από κοινού ελεγχόμενη οντότητα, από τον ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία ή από συνδεδεμένο μέρος της ελεγκτικής εταιρείας ή από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία που ανήκει στο ίδιο δίκτυο με αυτούς.

2. Εάν οι αμοιβές υποχρεωτικού ελέγχου που αναλαμβάνεται για πρώτη φορά είναι μικρότερες σε ποσοστό 15% και άνω από τις αμοιβές της προηγούμενης χρήσης, τότε ο συγκεκριμένος υποχρεωτικός έλεγχος δύναται να εντάσσεται στο ετήσιο πρόγραμμα ποιοτικών ελέγχων της Ε.Λ.Τ.Ε..

3. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία υποχρεούται να επιφυλαχθεί για την αποδοχή της εντολής ελέγχου μιας οικονομικής μονάδας, αν η προς έλεγχο οντότητα δεν έχει εξοφλήσει πλήρως τη νόμιμη αμοιβή ελέγχου της προηγούμενης χρήσεως ή χρήσεων. Η επιφύλαξη αυτή γνωστοποιείται εγγράφως στη διοίκηση της οικονομικής μονάδας, με κοινοποίηση στην Ε.Λ.Τ.Ε. και μπορεί να αρθεί μετά από έγκριση της Ε.Λ.Τ.Ε..»

Άρθρο 30
Επαγγελματική δεοντολογία, ανεξαρτησία,
αντικειμενικότητα, εμπιστευτικότητα και
επαγγελματικό απόρρητο όσον αφορά τη διασφάλιση της
υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου
29Α στον ν. 4449/2017
(παρ. 14 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4449/2017 (Α' 7) προστίθεται άρθρο 29Α, ως εξής:

«Άρθρο 29Α
Επαγγελματική δεοντολογία, ανεξαρτησία,
αντικειμενικότητα, εμπιστευτικότητα και
επαγγελματικό απόρρητο όσον αφορά τη διασφάλιση της
υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας
(άρθρο 25β Οδηγίας 2006/43/EK)

Τα άρθρα 20 έως 26 σχετικά με τον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων εφαρμόζονται αναλογικά και για τον έλεγχο διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.»

Άρθρο 31
Απαγορευμένες μη ελεγκτικές υπηρεσίες
σε περιπτώσεις που ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής
διενεργεί τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων
βιωσιμότητας μιας οντότητας δημοσίου
ενδιαφέροντος - Προσθήκη άρθρου 29Β
στον ν. 4449/2017
(παρ. 14 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4449/2017 (Α' 7) προστίθεται άρθρο 29Β ως εξής:

«Άρθρο 29Β
Απαγορευμένες μη ελεγκτικές υπηρεσίες
σε περιπτώσεις που ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής
διενεργεί τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων
βιωσιμότητας μιας οντότητας
δημοσίου ενδιαφέροντος
(άρθρο 25γ Οδηγίας 2006/43/EK)

1. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία που διενεργεί τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας μιας οντότητας δημοσίου ενδιαφέροντος, ή οποιοδήποτε μέλος του δικτύου στο οποίο αυτοί ανήκουν, δεν δύνανται να παρέχουν άμεσα ή έμμεσα στην οντότητα δημοσίου ενδιαφέροντος που υπόκειται στη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, στη μητρική της επιχείρηση ή στις ελεγχόμενες από εκείνη επιχειρήσεις εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις απαγορευμένες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που αναφέρονται στις περ. β) έως ια) του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, σχετικά με ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος και την κατάργηση της Απόφασης 2005/909/ΕΚ της Επιτροπής (L 158) κατά:

α) το διάστημα ανάμεσα στην έναρξη της υποκείμενης σε διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας περιόδου και την έκδοση της έκθεσης διασφάλισης για τις εκθέσεις δημοσίου ενδιαφέροντος και

β) το αμέσως προηγούμενο οικονομικό έτος από την περίοδο που αναφέρεται στην περ. α) του παρόντος σε σχέση με τις υπηρεσίες της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014.

2. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία που διενεργούν τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας οντοτήτων δημοσίου ενδιαφέροντος και κάθε μέλος του δικτύου στο οποίο ανήκουν, μπορεί να παράσχει στην οντότητα δημοσίου ενδιαφέροντος που αποτελεί το αντικείμενο της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, στη μητρική της επιχείρηση ή στις ελεγχόμενες από εκείνη επιχειρήσεις μη ελεγκτικές υπηρεσίες πλην εκείνων που αναφέρονται:

α) στην παρ. 1,
β) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 και

γ) στην παρ. 2 του άρθρου 5 του ίδιου Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 και θεωρούνται ότι συνιστούν απειλή για την ανεξαρτησία, με την επιφύλαξη της έγκρισης της Επιτροπής Ελέγχου, αφού αυτή αξιολογήσει δεόντως τις απειλές για την ανεξαρτησία και τις διασφαλίσεις που εφαρμόζονται σύμφωνα με το άρθρο 23.

3. Όταν ένα μέλος δικτύου, στο οποίο ανήκει ο ελεγκτής ή η ελεγκτική εταιρεία που διενεργεί τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας οντότητας δημοσίου ενδιαφέροντος, παρέχει τις αναφερόμενες στην παρ. 1 απαγορευμένες μη ελεγκτικές υπηρεσίες σε μία επιχείρηση συσταθείσα σε τρίτη χώρα, η οποία ελέγχεται από την οντότητα δημοσίου ενδιαφέροντος που υποβάλλεται σε διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, ο οικείος ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία αξιολογούν αν η ανεξαρτησία τους μπορεί να υπονομευθεί από την εν λόγω παροχή υπηρεσιών του μέλους του δικτύου τους. Αν θίγεται η ανεξαρτησία τους, ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία εφαρμόζουν μέτρα διασφάλισής της, ώστε να περιορίσουν τις απειλές που δημιουργούνται από την παροχή υπηρεσιών της παρ. 1. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία συνεχίζουν να διενεργούν τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας της οντότητας δημοσίου ενδιαφέροντος μόνο αν αιτιολογούν, σύμφωνα με το άρθρο 23, ότι η παροχή τέτοιων υπηρεσιών δεν επηρεάζει την επαγγελματική κρίση τους και την έκθεση διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.»

Άρθρο 32
Παρατυπίες - Προσθήκη άρθρου 29Γ στον ν. 4449/2017
(παρ. 14 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4449/2017 (Α' 7) προστίθεται άρθρο 29Γ ως εξής:

«Άρθρο 29Γ
Παρατυπίες
(άρθρο 25δ Οδηγίας 2006/43/EK)

Το άρθρο 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, σχετικά με ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο οντοτήτων δημοσίου ενδιαφέροντος και την κατάργηση της Απόφασης 2005/909/ΕΚ της Επιτροπής (L 158) εφαρμόζεται αναλογικά στους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τις ελεγκτικές εταιρείες που διενεργούν τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας από οντότητα δημοσίου ενδιαφέροντος.»

Άρθρο 33
Πρότυπα διασφάλισης για την υποβολή εκθέσεων
βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου 30Α
στον ν. 4449/2017
(παρ. 15 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4449/2017 (Α' 7) προστίθεται άρθρο 30Α ως εξής:

«Άρθρο 30Α
Πρότυπα διασφάλισης για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας
(άρθρο 26α Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές και οι ελεγκτικές εταιρείες διενεργούν τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, σύμφωνα με τα πρότυπα διασφάλισης που θεσπίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 26α της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της Οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου (L 157).

2. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μπορούν να καθορίζονται εθνικά πρότυπα, διαδικασίες ή απαιτήσεις διασφάλισης, εφόσον η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει υιοθετήσει πρότυπο διασφάλισης που να καλύπτει το ίδιο αντικείμενο. Τα εθνικά πρότυπα του προηγούμενου εδαφίου και οι διαδικασίες ή απαιτήσεις διασφάλισης κοινοποιούνται από τη Διεύθυνση Εταιρειών της Γενικής Διεύθυνσης Αγοράς και Προστασίας Καταναλωτή της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τρεις (3) τουλάχιστον μήνες πριν από την έναρξη ισχύος τους.»

Άρθρο 34
Διασφάλιση της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου 31Α
στον ν. 4449/2017
(παρ. 16 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4449/2017 (Α' 7) προστίθεται άρθρο 31Α ως εξής:

«Άρθρο 31Α
Διασφάλιση της ενοποιημένης
υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας
(άρθρο 27α Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Σε περίπτωση αναθέσεων παροχής διασφάλισης της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας ενός ομίλου επιχειρήσεων, ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής του ομίλου:

α) φέρει την αποκλειστική ευθύνη για την έκθεση διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας,

β) αξιολογεί το έργο διασφάλισης που επιτέλεσαν ανεξάρτητοι πάροχοι υπηρεσιών διασφάλισης, ελεγκτές ή ορκωτοί ελεγκτές λογιστές τρίτης χώρας, ελεγκτικές οντότητες ή ελεγκτικές εταιρείες τρίτης χώρας, για τους σκοπούς της διασφάλισης της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας και καταγράφει το είδος, τη χρονική στιγμή και την έκταση του έργου αυτού, προβαίνοντας, όταν αυτό απαιτείται, σε επισκόπηση των σχετικών τμημάτων των σχετικών εγγράφων,

γ) προβαίνει σε επισκόπηση του έργου διασφάλισης που επέτελεσε ανεξάρτητος πάροχος υπηρεσιών διασφάλισης, ελεγκτής ή νόμιμος ελεγκτής τρίτης χώρας, ελεγκτική οντότητα ή ελε-

γκτικό γραφείο τρίτης χώρας για τους σκοπούς της διασφάλισης της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας του ομίλου και καταγράφει το εν λόγω έργο και

δ) διατηρεί αποδεικτικά έγγραφα που επιτρέπουν στην Ε.Λ.Τ.Ε. να προβαίνει σε επισκόπηση του έργου του.

Για τους σκοπούς της περ. γ), ο ελεγκτής του ομίλου ζητεί τη συμφωνία του ανεξάρτητου παρόχου υπηρεσιών διασφάλισης, του ελεγκτή ή του νόμιμου ελεγκτή τρίτης χώρας, της ελεγκτικής οντότητας ή του ελεγκτικού γραφείου τρίτης χώρας για τη διαβίβαση των σχετικών αποδεικτικών εγγράφων κατά την εκτέλεση της δέσμευσης παροχής διασφάλισης της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, ως προϋπόθεση για να μπορεί ο ελεγκτής του ομίλου να βασίζεται στο έργο του ανεξάρτητου παρόχου υπηρεσιών διασφάλισης, του ελεγκτή ή του νόμιμου ελεγκτή τρίτης χώρας, της ελεγκτικής οντότητας ή του ελεγκτικού γραφείου τρίτης χώρας.

2. Όταν ο ελεγκτής του ομίλου δεν είναι σε θέση να συμμορφωθεί με την περ. γ) της παρ. 1 λαμβάνει κατάλληλα μέτρα και ενημερώνει την Ε.Λ.Τ.Ε.. Τα εν λόγω μέτρα, κατά περίπτωση, περιλαμβάνουν την εκτέλεση πρόσθετων εργασιών διασφάλισης στη συναφή θυγατρική, είτε άμεσα είτε με ανάθεση των εν λόγω εργασιών σε τρίτους.

3. Αν ο ελεγκτής του ομίλου υπόκειται σε επιθεώρηση διασφάλισης της ποιότητας ή σε έρευνα σχετικά με τη διασφάλιση της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας ενός ομίλου επιχειρήσεων, εφόσον του ζητηθεί, καθιστά διαθέσιμα στην Ε.Λ.Τ.Ε. τα σχετικά αποδεικτικά έγγραφα που διατηρεί όσον αφορά το έργο διασφάλισης που έχουν επιτελέσει ο ανεξάρτητος πάροχος υπηρεσιών διασφάλισης, ελεγκτής ή νόμιμος ελεγκτής τρίτης χώρας, ελεγκτική οντότητα ή ελεγκτικό γραφείο τρίτης χώρας για τον σκοπό της διασφάλισης της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε εγγράφων εργασίας αφορούν τη διασφάλιση της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας.

Η Ε.Λ.Τ.Ε. μπορεί να ζητήσει από τις αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 41, πρόσθετα αποδεικτικά έγγραφα σχετικά με το έργο διασφάλισης που επιτέλεσαν ορκωτοί ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες για τον σκοπό της διασφάλισης της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας.

Αν η διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας μητρικής επιχείρησης ή θυγατρικής επιχείρησης ομίλου επιχειρήσεων επιτελείται από ελεγκτή ή ελεγκτική οντότητα τρίτης χώρας, η αρμόδια αρχή μπορεί να ζητήσει από τις αρμόδιες αρχές τρίτων χωρών, μέσω συμφωνιών συνεργασίας, πρόσθετα αποδεικτικά έγγραφα για το έργο διασφάλισης που αυτοί επιτέλεσαν.

Κατά παρέκκλιση από το προηγούμενο εδάφιο, αν η διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας μητρικής επιχείρησης ή θυγατρικής επιχείρησης ομίλου επιχειρήσεων επιτελείται από ανεξάρτητους παρόχους υπηρεσιών διασφάλισης, ελεγκτές ή ελεγκτικές οντότητες τρίτης χώρας που δεν έχει συνάψει συμφωνίες συνεργασίας, ο ελεγκτής του ομίλου είναι επίσης υπεύθυνος, εφόσον του ζητηθεί, να διασφαλίσει την ορθή παράδοση των πρόσθετων αποδεικτικών εγγράφων σχετικά με το έργο διασφάλισης που αυτοί επιτέλεσαν, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων εργασίας που αφορούν τη διασφάλιση της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας. Για να διασφαλίσει την παράδοση αυτή, ο ελεγκτής του ομίλου διατηρεί αντίγραφα αυτών των αποδεικτικών εγγράφων ή συμφωνεί με τους ανεξάρτητους παρόχους υπηρεσιών διασφάλισης, τους ελεγκτές ή τις ελεγκτικές οντότητες τρίτης χώρας ότι θα έχει απεριόριστη πρόσβαση στα έγγραφα αυτά κατόπιν αιτήσεως, ή λαμβάνει οποιοδήποτε άλλο ενδεδειγμένο μέτρο. Αν τα έγγραφα εργασίας της διασφάλισης δεν μπορούν να διαβιβαστούν, για νομικούς ή άλλους λόγους, από μία τρίτη χώρα στον ελεγκτή του ομίλου, τα αποδεικτικά έγγραφα που διατηρεί ο ελεγκτής του ομίλου περιλαμβάνουν απόδειξη ότι αυτός προέβη σε κατάλληλες ενέργειες προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση στα αποδεικτικά έγγραφα της διασφάλισης και, σε περίπτωση κωλυμάτων, πέραν εκείνων που ανακύπτουν από τη νομοθεσία της εν λόγω τρίτης χώρας, αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την ύπαρξη αυτών των κωλυμάτων.»

Άρθρο 35
Έκθεση ελέγχου - Αντικατάσταση περ. ε) παρ. 2
άρθρου 32 ν. 4449/2017
(παρ. 17 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Η περ. ε) της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί έκθεσης ελέγχου, αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) να περιλαμβάνει γνώμη και δήλωση, που βασίζονται στο έργο το οποίο επιτελέστηκε κατά τη διάρκεια του ελέγχου, τόσο για την ετήσια όσο και για την ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης, σχετικά με τα κατωτέρω:

εα) αν η έκθεση διαχείρισης αντιστοιχεί στις οικονομικές καταστάσεις του ίδιου οικονομικού έτους,

εβ) αν η έκθεση διαχείρισης έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις, εξαιρουμένων των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που καθορίζονται στο άρθρο 151 του ν. 4548/2018 (Α' 104),

εγ) αν ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή ελεγκτική εταιρεία, σύμφωνα με τη γνώση και την κατανόηση της επιχείρησης και του περιβάλλοντός της που αποκτήθηκαν κατά τον έλεγχο, έχει εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην έκθεση διαχείρισης και δίνει ενδείξεις σχετικά με τη φύση των ανακρίβειών αυτών,

εδ) κατά περίπτωση διατυπώνει γνώμη βάσει δέσμευσης παροχής περιορισμένης διασφάλισης όσον αφορά τη συμμόρφωση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας προς τις απαιτήσεις του παρόντος, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας προς τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με το άρθρο 154Α ή το άρθρο 154Β του ν. 4548/2018, τη διαδικασία που εφαρμόζει η επιχείρηση για τον προσδιορισμό των πληροφοριών που υποβάλλονται σύμφωνα με τα εν λόγω πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, και τη συμμόρφωση προς την απαίτηση σήμανσης των πληροφοριών βιωσιμότητας, καθώς και όσον αφορά τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (L 198).»

Άρθρο 36
Έκθεση διασφάλισης σχετικά με την υποβολή
εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου 32Α
στον ν. 4449/2017
(παρ. 18 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4449/2017 (Α' 7) προστίθεται άρθρο 32Α ως εξής:
 «Άρθρο 32Α

Έκθεση διασφάλισης σχετικά με την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας (άρθρο 28α της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία παροχιάζουν τα αποτελέσματα της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας σε έκθεση διασφάλισης επί των εκθέσεων βιωσιμότητας. Η εν λόγω έκθεση συντάσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των προτύπων διασφάλισης που θεσπίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 26α της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της Οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου (L 157).

2. Η έκθεση διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας συντάσσεται εγγράφως και:

α) προσδιορίζει την οντότητα της οποίας η ετήσια ή ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας αποτελεί αντικείμενο της δέσμευσης παροχής διασφάλισης, την ετήσια ή την ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας, την περίοδο που καλύπτει και το πλαίσιο των εκθέσεων βιωσιμότητας που εφαρμόστηκε κατά την κατάρτισή τους,

β) περιλαμβάνει περιγραφή του πεδίου εφαρμογής της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, με αναφορά τουλάχιστον των προτύπων διασφάλισης, βάσει των οποίων διενεργήθηκε η διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας και

γ) περιλαμβάνει τη γνώμη που αναφέρεται στην περ. ε) της παρ. 2 του άρθρου 32 επί της έκθεσης βιωσιμότητας.

3. Αν η διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας διενεργήθηκε από περισσότερους του ενός ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες, οι οποίοι συμφωνούν ως προς τα αποτελέσματα του έργου της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, υποβάλλουν κοινή έκθεση και γνώμη. Αν διαφωνούν, καθένας υποβάλλει τη γνώμη του σε χωριστή παράγραφο της έκθεσης διασφάλισης επί της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας και αιτιολογεί τη διαφωνία του.

4. Η έκθεση διασφάλισης της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας φέρει ημερομηνία και υπογραφή του ορκωτού ελεγκτή λογιστή που διενεργεί τη διασφάλιση της έκθεσης. Αν η διασφάλιση της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας διενεργείται από ελεγκτική εταιρεία, η έκθεση διασφάλισης της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας φέρει την υπογραφή τουλάχιστον του ορκωτού ελεγκτή λογιστή που διενεργεί τη διασφάλιση της έκθεσης για λογαριασμό της ελεγκτικής εταιρείας. Όταν περισσότεροι του ενός ορκωτοί ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες έχουν προσληφθεί ταυτοχρόνως, η έκθεση διασφάλισης της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας υπογράφεται από όλους τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τουλάχιστον από τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές που διενεργούν τη διασφάλιση της έκθεσης για λογαριασμό κάθε ελεγκτικής εταιρείας.

5. Όταν ο ίδιος ορκωτός ελεγκτής λογιστής διενεργεί τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και τη διασφάλιση της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας, δύναται η έκθεση διασφάλισης της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας να περιλαμβάνεται σε χωριστό τμήμα της έκθεσης ελέγχου.

6. Η έκθεση του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας για την ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας είναι σύμφωνη με τις παρ. 1 έως 5.»

Άρθρο 37
Συστήματα διασφάλισης ποιότητας - Τροποποίηση
άρθρου 33 ν. 4449/2017
(παρ. 19 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 33 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί συστημάτων ποιτικού ελέγχου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) οι παρ. 1 και 4 αντικαθίστανται, γ) στην παρ. 2 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, δ) στην παρ. 5: δα) στο πρώτο εδάφιο (i) μετά από τις λέξεις «κατάρτιση και εμπειρία» προστίθενται οι λέξεις «στους τομείς του υποχρεωτικού ελέγχου και της χρηματοοικονομικής πληροφορόρησης», (ii) μετά από τις λέξεις «διενέργειας ποιοτικών ελέγχων» προστίθενται οι λέξεις «και, κατά περίπτωση, στους τομείς των εκθέσεων βιωσιμότητας και της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή σε άλλους τομείς υπηρεσιών που αφορούν τη βιωσιμότητα, σε συνδυασμό με ειδική κατάρτιση στον τομέα της επιθεώρησης διασφάλισης της ποιότητας», δβ) στο τρίτο εδάφιο, οι λέξεις «τις διατάξεις των άρθρων 41 του παρόντος και 11 του ν. 3148/2003» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τα άρθρα 11 και 41 του ν. 3148/2003 (Α' 136)», και το άρθρο 33 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 33
Συστήματα διασφάλισης ποιότητας
(άρθρο 29 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές και οι ελεγκτικές εταιρείες, που διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους και διασφάλιση της ετήσιας και της ενοποιημένης υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας στην Ελλάδα, υπόκεινται σε σύστημα διασφάλισης ποιότητας (ποιοτικός έλεγχος). Το σύστημα διασφάλισης ποιότητας οργανώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των επομένων παραγράφων

και είναι ανεξάρτητο από τους επιθεωρούμενους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και ελεγκτικές εταιρείες. Για την αποτελεσματική λειτουργία του ποιοτικού ελέγχου, τα πρόσωπα που είναι επιφορτισμένα με τις επιθεωρήσεις διασφάλισης της ποιότητας πρέπει να έχουν κατάλληλη επαγγελματική εκπαίδευση και σχετική πείρα στον τομέα του υποχρεωτικού ελέγχου και της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και, κατά περίπτωση, στους τομείς των εκθέσεων βιωσιμότητας και διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή άλλων υπηρεσιών που αφορούν τη βιωσιμότητα, σε συνδυασμό με ειδική κατάρτιση στον τομέα της επιθεώρησης διασφάλισης της ποιότητας.

2. Αρμόδιο για την εποπτεία του συστήματος ποιοτικού ελέγχου των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών είναι το Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε.. Το Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε. δύναται να επιβάλει σχέδια δράσης για σύσταση συμμόρφωσης προς τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και τις ελεγκτικές εταιρείες βάσει των ευρημάτων των εκθέσεων ποιοτικού ελέγχου της Ε.Λ.Τ.Ε..

3. Η διοικητική μέριμνα για την εκτέλεση του ποιοτικού ελέγχου των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών ανατίθεται στο Συμβούλιο Ποιοτικού Ελέγχου (Σ.Π.Ε.) της Ε.Λ.Τ.Ε. που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 3 και στο άρθρο 5 του ν. 3148/2003 (Α' 136).

4. Ο ποιοτικός έλεγχος υποστηρίζεται με επαρκείς δοκιμασίες επιλεγμένων φακέλων ελέγχου και, κατά περίπτωση, φακέλων διασφάλισης. Περιλαμβάνει την εκτίμηση της συμμόρφωσης με τα εφαρμοστέα πρότυπα ελέγχου, με τις απαιτήσεις ανεξαρτησίας και, κατά περίπτωση, με τα πρότυπα διασφάλισης, την εκτίμηση της ποσότητας και της ποιότητας των δαπανηθέντων πόρων, των αμοιβών ελέγχου και των αμοιβών για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας που καταβλήθηκαν, καθώς και του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας της ελεγκτικής εταιρείας. Για τον διενεργηθέντα ποιοτικό έλεγχο επί των φακέλων ελέγχου και κατά περίπτωση, επί των φακέλων διασφάλισης, συντάσσεται έκθεση με τα κυριότερα συμπεράσματα του ελέγχου (έκθεση ποιοτικού ελέγχου).

Οι ποιοτικοί έλεγχοι διενεργούνται βάσει ανάλυσης κινδύνου και, στην περίπτωση ορκωτών ελεγκτών λογιστών και ελεγκτικών εταιρειών που διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους, όπως ορίζονται σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 2 και, κατά περίπτωση, διενεργούνται τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, τουλάχιστον ανά έξι (6) έτη.

Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία συμμορφώνονται εντός εύλογου χρόνου προς τις συστάσεις που διατυπώνονται κατά τον ποιοτικό έλεγχο, διαφορετικά υπόκεινται στις κυρώσεις του άρθρου 35. Τα συνολικά αποτελέσματα του συστήματος διασφάλισης ποιότητας δημοσιεύονται κάθε χρόνο. Οι ποιοτικοί έλεγχοι είναι κατάλληλοι και αναλογικοί σε σχέση με την κλίμακα και την πολυπλοκότητα της δραστηριότητας του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας.

5. Το Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε., ύστερα από εισήγηση του Σ.Π.Ε., μπορεί να ορίζει ως «εντεταλμένους ελεγκτές», φυσικά πρόσωπα, ιδιώτες ή υπαλλήλους του Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, με κατάλληλη επαγγελματική κατάρτιση και εμπειρία στους τομείς του υποχρεωτικού ελέγχου και της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, που έχουν λάβει εξειδικευμένη εκπαίδευση ιδίως σε θέματα διενέργειας ποιοτικών ελέγχων και, κατά περίπτωση, στους τομείς των εκθέσεων βιωσιμότητας και της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή σε άλλους τομείς υπηρεσιών που αφορούν τη βιωσιμότητα, σε συνδυασμό με ειδική κατάρτιση στον τομέα της επιθεώρησης διασφάλισης της ποιότητας. Με απόφαση του Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε. μπορούν να εξειδικεύονται τα αναγκαία προσόντα και οι απαιτούμενες ειδικότητες των «εντεταλμένων ελεγκτών», καθώς και η διαδικασία επιλογής και αποζημίωσής τους. Οι «εντεταλμένοι ελεγκτές» της Ε.Λ.Τ.Ε. υποχρεούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους στην τήρηση του επαγγελματικού απορρήτου, σύμφωνα με τα άρθρα 11 και 41 του ν. 3148/2003 (Α' 136). Για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας και της αντικειμενικότητας των ποιοτικών ελέγχων, οι «εντεταλμένοι ελεγκτές» της Ε.Λ.Τ.Ε. υπόκεινται στους ακόλουθους περιορισμούς:

α) δεν επιτρέπεται να ασκούν το επάγγελμα του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή να εργάζονται για λογαριασμό ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας ή του δικτύου τους,

β) δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε ποιοτικό έλεγχο ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας έως ότου περάσουν τρία (3) έτη από τη στιγμή που ο εντεταλμένος ελεγκτής έπαψε να είναι εταίρος ή υπάλληλος του εν λόγω ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας ή να συνδέεται με άλλον τρόπο με αυτόν/ήν,

γ) δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ αυτών και του ελεγχόμενου φορέα, επί του οποίου θα πραγματοποιήσουν έλεγχο.

6. Οι «εντεταλμένοι ελεγκτές» της Ε.Λ.Τ.Ε. υποχρεούνται να υποβάλουν στο Σ.Π.Ε. πριν από την έναρξη εκάστου ελέγχου που τους ανατίθεται, υπεύθυνη δήλωση ότι συμμορφώνονται με τους παραπάνω περιορισμούς και απαιτήσεις.

7. Δεν επιτρέπεται ο ορισμός μελών του Σ.Π.Ε. και του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Λ.Τ.Ε., έως ότου περάσουν τρία (3) έτη από τη στιγμή που έπαψαν να είναι εταίροι ή υπάλληλοι ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας ή να συνδέονται με άλλον τρόπο με αυτούς.

8. Για τους σκοπούς του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 4, όταν η Ε.Λ.Τ.Ε. διενεργεί ποιοτικούς ελέγχους σε φακέλους υποχρεωτικών ελέγχων ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, λαμβάνει υπόψη της το γεγονός ότι τα ελεγκτικά πρότυπα που έχουν εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 30 είναι σχεδιασμένα ώστε να εφαρμόζονται κατά τρόπο ανάλογο προς την κλίμακα και την πολυπλοκότητα της δραστηριότητας της ελεγχόμενης οντότητας.

9. Όταν το Σ.Π.Ε., στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, ζητεί έγγραφα ή στοιχεία, οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές ή οι ελεγκτικές εταιρείες έχουν υποχρέωση να παρέχουν όλα τα σχετικά ζητούμενα έγγραφα ή στοιχεία που είναι απαραίτητα για τον ποιοτικό έλεγχο. Μη προσκόμισή τους εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα και επισύρει τις κυρώσεις του άρθρου 35.

10. Οι παρ. 1 έως 7 δεν εφαρμόζονται στον υποχρεωτικό έλεγχο ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων οντοτήτων δημόσιου συμφέροντος, εκτός εάν προβλέπεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 537/2014.

11. Η παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3148/2003, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Με απόφαση του Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε. ρυθμίζεται το περιεχόμενο, ο τρόπος και η διαδικασία διενέργειας των ποιοτικών ελέγχων και κάθε άλλο σχετικό θέμα, ιδίως δε:

α) τα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, που θα διενεργούν τους ποιοτικούς ελέγχους,

β) τα κριτήρια επιλογής των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών που θα εντάσσονται κάθε φορά στον προγραμματισμό του Σ.Π.Ε. για τη διενέργεια ποιοτικών ελέγχων,

γ) οι υποχρεώσεις των ελεγχόμενων προσώπων κατά τη διενέργεια ποιοτικών ελέγχων,

δ) η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των ποιοτικών ελέγχων,

ε) οι υποχρεώσεις των ελεγχόμενων προσώπων κατόπιν ολοκλήρωσης των ποιοτικών ελέγχων.»

12. Συνιστάται πενταμελής Επιτροπή Ποιοτικού Ελέγχου (Ε.Π.Ε.) που συγκροτείται με απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου του Σ.Ο.Ε.Λ.. Ο Πρόεδρος της Ε.Π.Ε. ορίζεται από το Εποπτικό Συμβούλιο του Σ.Ο.Ε.Λ., δύο (2) από τα μέλη της, με τους αναπληρωτές τους, ορίζονται μετά από πρόταση του Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε. και τα άλλα δύο (2) μέλη, με τους αναπληρωτές τους, ορίζονται κατόπιν εκλογής τους από τη Γενική Συνέλευση του Σ.Ο.Ε.Λ.. Η θητεία των μελών είναι τριετής, δύνανται όμως να επαναδιοριστούν. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Ε.Π.Ε. είναι «μη επαγγελματίες», κατά την έννοια της παρ. 14 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου, εγνωσμένου κύρους και ευρύτερης αποδοχής με αποδεδειγμένη πείρα και επιστημονική κατάρτιση στα θέματα του υποχρεωτικού ελέγχου. Η δαπάνη για τη διενέργεια των ποιοτικών ελέγχων, που διενεργεί η Ε.Π.Ε., βαρύνει τον προϋπολογισμό του Σ.Ο.Ε.Λ..

13. Η Ε.Λ.Τ.Ε. με απόφαση του Δ.Σ. μπορεί να αναθέτει τον ποιοτικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών, που διενεργούν ελέγχους σε οντότητες οι οποίες δεν εμπίπτουν στη περ. 12 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου στην Επιτροπή Ποιοτικού Ελέγχου (Ε.Π.Ε.), χωρίς να αποκλείεται η διενέργεια ποιοτικού ελέγχου από την Ε.Λ.Τ.Ε.. Στην εν λόγω απόφαση διευκρινίζονται τα ανατιθέμενα καθήκοντα και οι όροι υπό τους οποίους πρόκειται να διεκπεραιωθούν.»

Άρθρο 38

Κυρώσεις για την έκθεση διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου - Τροποποίηση παρ. 10 άρθρου 35 ν. 4449/2017 (παρ. 20, 21 και 22 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στην παρ. 10 του άρθρου 35 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί συστημάτων ερευνών και κυρώσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι περ. α) έως ε) αντικαθίστανται, β) στην περ. στ), οι λέξεις «δημοσίου ενδιαφέροντος, για χρονικό διάστημα από έναν (1) έως δώδεκα (12) μήνες» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δημοσίου ενδιαφέροντος, διενέργειας διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας και υπογραφής εκθέσεων διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, για χρονικό διάστημα από ένα (1) έως τρία (3) έτη, στον ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή στην ελεγκτική εταιρεία ή στον κύριο εταίρο βιωσιμότητας», γ) στην περ. θ): γα) η λέξη «συμφέροντος» αντικαθίσταται από τη λέξη «ενδιαφέροντος», γβ) η υποπερ. γ αντικαθίσταται και η παρ. 10, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«10. Κατά της απόφασης του πειθαρχικού οργάνου με την οποία επιβάλλεται πειθαρχική κύρωση, χωρεί προσφυγή ουσίας ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου. Το Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε., ως πειθαρχικό όργανο, επιβάλλει τις εξής διοικητικές κυρώσεις και διοικητικά μέτρα:

α) σύσταση προς το υπαίτιο πρόσωπο να απέχει από τη συγκεκριμένη παράβαση και να μην την επαναλάβει,

β) δημόσια ανακοίνωση του Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε., στην οποία αναφέρονται το υπαίτιο πρόσωπο και η φύση της παράβασης, η οποία αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο της Ε.Λ.Τ.Ε.,

γ) δημόσια ανακοίνωση του Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε. ότι η έκθεση ελέγχου δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 32 του παρόντος ή του άρθρου 10 του Κανονισμού 537/2014, η οποία αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο της Ε.Λ.Τ.Ε.,

δ) δημόσια ανακοίνωση του Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε. ότι η έκθεση διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 32α, η οποία αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο της Ε.Λ.Τ.Ε.,

ε) χρηματικό πρόστιμο για τα φυσικά πρόσωπα έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ και για τα νομικά πρόσωπα έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής, τα πρόστιμα αυτά μπορούν να φτάσουν στο διπλάσιο,

στ) προσωρινή απαγόρευση διενέργειας υποχρεωτικών ελέγχων επί των ατομικών ή ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων των οντοτήτων δημοσίου ενδιαφέροντος, διενέργειας διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας και υπογραφής εκθέσεων διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, για χρονικό διάστημα από ένα (1) έως τρία (3) έτη, στον ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή στην ελεγκτική εταιρεία ή στον κύριο εταίρο βιωσιμότητας,

ζ) προσωρινή αφαίρεση της επαγγελματικής άδειας για χρονικό διάστημα μέχρι τρία (3) έτη,

η) οριστική αφαίρεση της επαγγελματικής άδειας και διαγραφή του ορκωτού ελεγκτή λογιστή από το Δημόσιο Μητρώο, καθώς και δημοσιοποίηση της απόφασης αυτής στο διαδικτυακό τόπο της Ε.Λ.Τ.Ε.,

θ) προσωρινή απαγόρευση, μέχρι τρία (3) χρόνια, σε μέλος ελεγκτικής εταιρείας ή σε μέλος διοικητικού ή διαχειριστικού οργάνου οντότητας δημοσίου ενδιαφέροντος να ασκεί καθήκοντα σε ελεγκτικά γραφεία ή σε οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος.

Για τον προσδιορισμό του είδους και του ύψους των κυρώσεων

λαμβάνονται υπόψη, ιδίως:

- α) η βαρύτητα και διάρκεια της παράβασης,
- β) ο βαθμός ευθύνης του υπαίτιου προσώπου,
- γ) η οικονομική κατάσταση του υπαίτιου προσώπου, όπως προσδιορίζεται ενδεικτικά από τον συνολικό κύκλο εργασιών της υπαίτιας επιχείρησης ή από το ετήσιο εισόδημα του υπαίτιου φυσικού προσώπου,
- δ) το ύψος των κερδών που αποκομίσθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν από το υπαίτιο πρόσωπο, εφόσον μπορούν να προσδιορισθούν,
- ε) ζημιές τρίτων που προκλήθηκαν από την παράβαση στον βαθμό που μπορεί να προσδιοριστούν,
- στ) ο βαθμός συνεργασίας του υπαίτιου προσώπου με την Ε.Λ.Τ.Ε.,
- ζ) προηγούμενες παραβάσεις του υπαίτιου προσώπου,
- η) περίπτωση της παράβασης στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και στην προστασία των επενδυτών.»

Άρθρο 39

Αρχές δημόσιας εποπτείας - Τροποποίηση άρθρου 38 ν. 4449/2017 και παρ. 8 άρθρου 1 ν. 3148/2003 (παρ. 23 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

1. Στο άρθρο 38 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί αρχών δημόσιας εποπτείας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) αντικαθίσταται ο τίτλος, β) προστίθενται παρ. 1Α και 4Α, γ) στην περ. β της παρ. 3, μετά από τις λέξεις «και τους ελέγχους» προστίθενται οι λέξεις «και τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας», και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 38 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 38

Αρχές δημόσιας εποπτείας
(άρθρο 32 της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Η δημόσια εποπτεία επί των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών ασκείται από την Ε.Λ.Τ.Ε. σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται στον ν. 3148/2003 (Α' 136).

1Α. Η διοίκηση της Ε.Λ.Τ.Ε. ανατίθεται σε μη επαγγελματίες του τομέα, δηλαδή σε πρόσωπα που δεν είναι εγγεγραμμένα στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14, οι οποίοι έχουν καλή γνώση των θεμάτων που σχετίζονται με τον υποχρεωτικό έλεγχο και, κατά περίπτωση, με τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας και επιλέγονται με ανεξάρτητη και διαφανή διαδικασία διορισμού, κατόπιν εφαρμογής του άρθρου 1 του ν. 3148/2003 (Α' 136) και του ν. 5062/2023 (Α' 183).

2. Η Ε.Λ.Τ.Ε. δύναται να αναθέτει σε επαγγελματίες την εκτέλεση συγκεκριμένων καθηκόντων και να επικουρείται από εμπειρογνώμονες, όταν αυτό απαιτείται για τη δέουσα εκπλήρωση των καθηκόντων της. Στις περιπτώσεις αυτές, ούτε οι επαγγελματίες ούτε οι εμπειρογνώμονες συμμετέχουν σε τυχόν λήψη αποφάσεων από την Ε.Λ.Τ.Ε..

3. Η Ε.Λ.Τ.Ε. έχει την τελική ευθύνη για την εποπτεία:

- α) της έγκρισης και εγγραφής στο Δημόσιο Μητρώο,
- β) της υιοθέτησης προτύπων όσον αφορά την επαγγελματική δεοντολογία, τον εσωτερικό έλεγχο ποιότητας των ελεγκτικών εταιρειών και τους ελέγχους και τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, εκτός εάν τα πρότυπα αυτά έχουν υιοθετηθεί ή εγκριθεί από αρχές άλλου κράτους - μέλους,
- γ) της συνεχούς εκπαίδευσης,
- δ) των συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας,
- ε) των ερευνών και διοικητικών πειθαρχικών συστημάτων.

4. Η αρμόδια επαγγελματική ένωση (Σ.Ο.Ε.Λ.), οι αρχές ή τα όργανα στα οποία ανατίθενται καθήκοντα οργανώνονται ώστε να αποφεύγονται οι συγκρούσεις συμφερόντων. Όταν η Ε.Λ.Τ.Ε. αναθέτει καθήκοντα στην αρμόδια επαγγελματική ένωση, σε άλλες αρχές ή όργανα, είναι σε θέση να ανακαλεί τις αρμοδιότητες αυτές κατά περίπτωση.

4Α. Οι αρμόδιες επαγγελματικές ενώσεις, οι αρχές ή τα όργανα στα οποία ανατίθενται καθήκοντα, οργανώνονται ώστε να αποφεύγονται οι συγκρούσεις συμφερόντων. Όταν η Ε.Λ.Τ.Ε. αναθέτει καθήκοντα στις αρμόδιες επαγγελματικές ενώσεις σχε-

τικά με τον υποχρεωτικό έλεγχο και κατά περίπτωση, σχετικά με τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, σε άλλες αρχές ή όργανα, μπορεί να ανακαλεί τις αρμοδιότητες αυτές κατά περίπτωση.

5. Όταν η Ε.Λ.Τ.Ε. απασχολεί εμπειρογνώμονες για τη διενέργεια συγκεκριμένων αποστολών, διασφαλίζει ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ των εμπειρογνώμόνων αυτών και του συγκεκριμένου ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας. Οι εν λόγω εμπειρογνώμονες πληρούν τις απαιτήσεις που προβλέπονται στην παρ. 5 του άρθρου 33.

6. Η Ε.Λ.Τ.Ε. διέπεται από διαφάνεια. Δημοσιεύει ετήσια προγράμματα εργασίας και εκθέσεων δραστηριότητας.

7. Οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 26 και αυτές του άρθρου 36 του ν. 4170/2013 εφαρμόζονται από την έναρξη ισχύος του ν. 3693/2008.»

2. Στην παρ. 8 του άρθρου 1 του ν. 3148/2003 (Α' 136), περί της σύστασης Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων, προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο και η παρ. 8, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«8. Μέλη του Δ.Σ. δεν ορίζονται πρόσωπα για τα οποία συντρέχουν τα κωλύματα διορισμού που προβλέπονται στα άρθρα 8 και 9 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26). Μέλη του Δ.Σ. δεν ορίζονται πρόσωπα που είναι εγγεγραμμένα στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν. 4449/2017 (Α' 7). Τα μέλη του Δ.Σ. εκπίπτουν αυτοδικαίως από την ιδιότητά τους, αν κατά τη διάρκεια της θητείας τους συντρέξει ένα από τα πιο πάνω κωλύματα.»

Άρθρο 40

Ρυθμιστικές συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου 41Α στον ν. 4449/2017

(παρ. 24 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4449/2017 (Α' 7) προστίθεται άρθρο 41Α ως εξής:

«Άρθρο 41Α

Ρυθμιστικές συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας (άρθρο 36α Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

Τα άρθρα 40 και 41 σχετικά με τον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων εφαρμόζονται αναλογικά και για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.»

Άρθρο 41

Διορισμός ελεγκτή ή ελεγκτικού γραφείου για τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας - Τροποποίηση άρθρου 42 ν. 4449/2017
(παρ. 25 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 42 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί διορισμού ορκωτού ελεγκτή ή ελεγκτικής εταιρείας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 3: β)α) στο πρώτο εδάφιο: ι) οι λέξεις «των μετόχων ή μελών της ελεγχόμενης οντότητας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των μετόχων ή εταίρων της ελεγχόμενης οντότητας», ii) μετά τις λέξεις «του υποχρεωτικού ελέγχου» προστίθενται οι λέξεις «και, κατά περίπτωση, της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», ββ) προστίθεται τρίτο εδάφιο, γ) στην παρ. 4 η λέξη «συμφέροντος» αντικαθίσταται με τη λέξη «ενδιαφέροντος», δ) προστίθεται παρ. 5, και το άρθρο 42 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 42

Διορισμός ορκωτού ελεγκτή ή ελεγκτικής εταιρείας (άρθρο 37 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία διορί-

ζονται από τη γενική συνέλευση των μετόχων ή των μελών της ελεγχόμενης οντότητας.

2. Σε κάθε περίπτωση διορισμού ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας θα πρέπει να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας από τα εκτελεστικά μέλη του διοικητικού και διαχειριστικού οργάνου της ελεγχόμενης οντότητας.

3. Απαγορεύεται οποιαδήποτε συμβατική ρήτρα η οποία περιορίζει την επιλογή από τη γενική συνέλευση των μετόχων ή εταίρων της ελεγχόμενης οντότητας, σύμφωνα με την παρ. 1, σε ορισμένες κατηγορίες ή καταλόγους ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή ελεγκτικών εταιρειών σε σχέση με τον διορισμό ή τον περιορισμό της επιλογής συγκεκριμένου ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας για τη διεξαγωγή του υποχρεωτικού ελέγχου και, κατά περίπτωση, της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας της εν λόγω οντότητας. Οποιοσδήποτε υφιστάμενος ρήτρες ως ανωτέρω είναι άκυρες. Οι μέτοχοι ή οι εταίροι των μεγάλων επιχειρήσεων που υπόκεινται στα άρθρα 151 και 154 του ν. 4548/2018 (Α' 104), με εξαίρεση τις οντότητες των οποίων μετοχές ή άλλες κινητές αξίες είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντιπροσωπεύουν πάνω από το πέντε τοις εκατό (5%) των δικαιωμάτων ψήφου ή το πέντε τοις εκατό (5%) του κεφαλαίου της επιχείρησης, ενεργώντας μεμονωμένα ή συλλογικά, έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν σχέδιο απόφασης προς έγκριση από τη γενική συνέλευση των μετόχων ή των εταίρων, απαιτώντας από διαπιστευμένο τρίτο μέρος που δεν ανήκει στην ίδια ελεγκτική εταιρεία ή στο ίδιο δίκτυο με τον ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή την ελεγκτική εταιρεία που διενεργεί τον υποχρεωτικό έλεγχο, να συντάσσει έκθεση σχετικά με ορισμένα στοιχεία της έκθεσης βιωσιμότητας και η έκθεση αυτή να τίθεται στη διάθεση της γενικής συνέλευσης των μετόχων ή των εταίρων.

4. Για την περιφρούρηση της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας, όσον αφορά τους υποχρεωτικούς ελέγχους σε οντότητες οι οποίες δεν είναι δημοσίου ενδιαφέροντος, οι κύριοι εταίροι ελέγχου που είναι υπεύθυνοι για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου παύουν τη συμμετοχή τους στον υποχρεωτικό έλεγχο της ελεγχόμενης οντότητας το αργότερο επτά (7) χρόνια από την ημερομηνία διορισμού τους και δεν δύνανται να συμμετάσχουν εκ νέου στον υποχρεωτικό έλεγχο της ελεγχόμενης οντότητας πριν παρέλθουν τρία (3) έτη από την παύση αυτή.

5. Οι παρ. 1 έως 4 εφαρμόζονται και στον διορισμό του νόμιμου ελεγκτή ή του ελεγκτικού γραφείου ή εταιρείας με σκοπό τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας.»

Άρθρο 42

Παύση και παραίτηση του νόμιμου ελεγκτή ή της ελεγκτικής εταιρείας - Τροποποίηση άρθρου 43 ν. 4449/2017
(παρ. 26 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 43 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί παύσης και παραίτησης του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1: β)α) στο πρώτο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «για βάσιμους» διαγράφονται οι λέξεις «και σπουδαίους», ββ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «δεν συνιστούν λόγους παύσης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ή, κατά περίπτωση, σχετικά με τις διαδικασίες των εκθέσεων βιωσιμότητας ή τις διαδικασίες διασφάλισης δεν συνιστούν λόγο παύσης κατά τα ανωτέρω», γ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2, μετά από τις λέξεις «ή της ελεγκτικής εταιρείας» προστίθενται οι λέξεις «σχετικά με τον υποχρεωτικό έλεγχο και κατά περίπτωση για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», δ) στην παρ. 3, δ)α) μετά από τις λέξεις «υποχρεωτικού ελέγχου» προστίθενται οι λέξεις «ή κατά περίπτωση για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», δβ) η λέξη «συμφέροντος» αντικαθίσταται με τη λέξη «ενδιαφέροντος» και το άρθρο 43 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 43
Παύση και παραίτηση του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της
ελεγκτικής εταιρείας
(άρθρο 38 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές ή οι ελεγκτικές εταιρείες παύονται μόνο για βάσιμους λόγους. Η διάσταση απόψεων σχετικά με τη λογιστική αντιμετώπιση θεμάτων ή την εφαρμογή ελεγκτικών διαδικασιών ή, κατά περίπτωση, σχετικά με τις διαδικασίες των εκθέσεων βιωσιμότητας ή τις διαδικασίες διασφάλισης δεν συνιστούν λόγο παύσης κατά τα ανωτέρω.

2. Η διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας οφείλει να ενημερώνει γραπτώς την Ε.Λ.Τ.Ε. σε περίπτωση παύσης του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας σχετικά με τον υποχρεωτικό έλεγχο και κατά περίπτωση για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, παρέχοντας συγχρόνως επαρκή αιτιολόγηση για τους λόγους της παύσης. Την ίδια υποχρέωση έχει και ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία σε περίπτωση παύσης ή παραίτησης. Η παύση ή η παραίτηση του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας, ισχύει από την έγκρισή της από το Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε..

3. Σε περίπτωση υποχρεωτικού ελέγχου ή κατά περίπτωση για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας οντότητας δημόσιου ενδιαφέροντος:

α) οι μέτοχοι οι οποίοι αντιστοιχούν στο 5% τουλάχιστον των δικαιωμάτων ψήφου ή των μετοχών,

β) το Δ.Σ. ή η επιτροπή ελέγχου των ελεγχόμενων οντοτήτων κατά το εθνικό δίκαιο ή

γ) η Ε.Λ.Τ.Ε.,

επιτρέπεται να προσφύγουν ενώπιον του Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας, για την παύση των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών εφόσον υπάρχουν βάσιμοι προς τούτο λόγοι.»

Άρθρο 43
Επιτροπή ελέγχου - Προσθήκη παρ. 2Α
και τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 44 του
ν. 4449/2017
(παρ. 27 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 44 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί της Επιτροπής Ελέγχου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) προστίθεται παρ. 2Α, β) στην παρ. 3: βα) η περ. α) αντικαθίσταται, ββ) στην περ. β), μετά από τις λέξεις «χρηματοοικονομικής πληροφόρησης» προστίθενται οι λέξεις «και, κατά περίπτωση, τη διαδικασία των εκθέσεων βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων της διαδικασίας ηλεκτρονικής υποβολής εκθέσεων όπως αναφέρεται στο άρθρο 154B του ν. 4548/2018, και της διαδικασίας που διενεργεί η επιχείρηση για τον προσδιορισμό των πληροφοριών που υποβάλλονται σύμφωνα με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που έχουν εγκριθεί δυνάμει του άρθρου 154Α του ν. 4548/2018,», βγ) στην περ. γ), μετά από τις λέξεις «ελεγχόμενης οντότητας» προστίθενται οι λέξεις «και, κατά περίπτωση, την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένης της οικείας διαδικασίας ηλεκτρονικής υποβολής εκθέσεων που αναφέρεται στο άρθρο 154B του ν. 4548/2018,», βδ) στην περ. δ), οι λέξεις «των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ετήσιων και ιδίως την απόδοσή του» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των ετήσιων και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και, κατά περίπτωση, της διασφάλισης της υποβολής της ετήσιας και της ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας και, ιδίως, την απόδοσή της», βε) στην περ. ε), μετά από τους αριθμούς «21, 22, 23, 26 και 27» προστίθενται οι λέξεις «του παρόντος» και οι παρ. 2Α και 3 διαμορφώνονται ως εξής:

«2Α. Τα καθήκοντα που ανατίθενται στην επιτροπή ελέγχου σχετικά με την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας και σχετικά με τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας επιτρέπεται να εκτελούνται από το διοικητικό συμβούλιο της ελεγχόμενης οντότητας ή από ειδικό όργανο που συστήνεται από το διοικητικό συμβούλιο της ελεγχόμενης οντότητας.

3. Με την επιφύλαξη της ευθύνης των μελών του διοικητικού ή διαχειριστικού οργάνου ή άλλων μελών που έχουν εκλεγεί από τη γενική συνέλευση των μετόχων της ελεγχόμενης οντότητας, η επιτροπή ελέγχου μεταξύ άλλων:

α) ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο της ελεγχόμενης οντότητας για το αποτέλεσμα του υποχρεωτικού ελέγχου και, κατά περίπτωση, για το αποτέλεσμα της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας και επεξηγεί πώς συνέβαλαν ο υποχρεωτικός έλεγχος και η διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας στην ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και των εκθέσεων βιωσιμότητας αντίστοιχα, καθώς και ποιος ήταν ο ρόλος της επιτροπής ελέγχου στην εν λόγω διαδικασία,

β) παρακολουθεί τη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και, κατά περίπτωση, τη διαδικασία των εκθέσεων βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων της διαδικασίας ηλεκτρονικής υποβολής εκθέσεων όπως αναφέρεται στο άρθρο 154B του ν. 4548/2018, και της διαδικασίας που διενεργεί η επιχείρηση για τον προσδιορισμό των πληροφοριών που υποβάλλονται σύμφωνα με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που έχουν εγκριθεί δυνάμει του άρθρου 154Α του ν. 4548/2018, και υποβάλλει συστάσεις ή προτάσεις για την εξασφάλιση της ακεραιότητάς της,

γ) παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, διασφάλισης της ποιότητας και διαχείρισης κινδύνων της επιχείρησης και, κατά περίπτωση, του τμήματος εσωτερικού ελέγχου της, όσον αφορά τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση της ελεγχόμενης οντότητας και, κατά περίπτωση, την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένης της οικείας διαδικασίας ηλεκτρονικής υποβολής εκθέσεων που αναφέρεται στο άρθρο 154B του ν. 4548/2018, χωρίς να παραβιάζει την ανεξαρτησία της οντότητας αυτής,

δ) παρακολουθεί τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και, κατά περίπτωση, της διασφάλισης της υποβολής της ετήσιας και της ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας και, ιδίως, την απόδοσή της, λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε πορίσματα και συμπεράσματα της αρμόδιας αρχής σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 26 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014,

ε) επισκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών σύμφωνα με τα άρθρα 21, 22, 23, 26 και 27 του παρόντος, καθώς και το άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014 και ιδίως την καταλληλότητα της παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών στην ελεγχόμενη οντότητα σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014,

στ) είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή ελεγκτικών εταιρειών και προτείνει τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τις ελεγκτικές εταιρείες που θα διοριστούν σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014, εκτός εάν εφαρμόζεται η παρ. 8 του άρθρου 16 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014.»

Άρθρο 44
Εγγραφή στο Δημόσιο Μητρώο και εποπτεία ελεγκτών και
ελεγκτικών εταιρειών τρίτων χωρών - Τροποποίηση άρθρου
49 ν. 4449/2017
(παρ. 28 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 49 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί εγγραφής στο Δημόσιο Μητρώο και εποπτείας ελεγκτών και ελεγκτικών εταιρειών τρίτων χωρών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1: βα) η παραπομπή στα άρθρα «15, 16 και 17» αντικαθίσταται από την παραπομπή στα άρθρα «14, 15 και 16», ββ) μετά τις λέξεις «καταστάσεις επιχείρησης» προστίθενται οι λέξεις «ή, κατά περίπτωση, έκθεση διασφάλισης αναφορικά με την ετήσια ή την ενοποιημένη υποβολή της έκθεσης βιωσιμότητας επιχείρησης», βγ) στις περ. α) και β): i) οι λέξεις «σε οργανωμένη αγορά» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σε ρυθμιζόμενη αγορά», ii) οι λέξεις «του άρθρου 3 του ν. 3556/2007

(Α' 91) αντικαθίστανται από τις λέξεις «της περ. 21 της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018», γ) στην παρ. 4 μετά τις λέξεις «οικονομικών καταστάσεων» προστίθενται οι λέξεις «ή, κατά περίπτωση, εκθέσεων διασφάλισης αναφορικά με την ετήσια ή την ενοποιημένη υποβολή της έκθεσης βιωσιμότητας», δ) στην παρ. 5: δα) οι λέξεις «αν συντρέχουν σωρευτικά» αντικαθίστανται από τις λέξεις «, για τους σκοπούς του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων, αν συντρέχουν σωρευτικά τα ακόλουθα», δβ) στην περ. δ), οι λέξεις «δημοσιοποιεί στο διαδικτυακό της τόπο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δημοσιοποιούν στον διαδικτυακό τους τόπο», ε) προστίθεται παρ. 5Α, στ) η παρ. 6 αντικαθίσταται, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων, το άρθρο 49 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 49

Εγγραφή στο Δημόσιο Μητρώο και εποπτεία ελεγκτών και ελεγκτικών εταιρειών τρίτων χωρών
(άρθρο 45 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Στο Δημόσιο Μητρώο που τηρείται σύμφωνα με τα άρθρα 14, 15 και 16, εγγράφεται κάθε ελεγκτής και ελεγκτική οντότητα τρίτης χώρας, εφόσον ο εν λόγω ελεγκτής ή η ελεγκτική οντότητα τρίτης χώρας προσκομίζει έκθεση ελέγχου αναφορικά με τις ετήσιες και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις επιχείρησης ή, κατά περίπτωση, έκθεση διασφάλισης αναφορικά με την ετήσια ή την ενοποιημένη υποβολή της έκθεσης βιωσιμότητας επιχείρησης, η οποία έχει συσταθεί εκτός της Ένωσης και της οποίας οι μεταβιβάσιμοι τίτλοι είναι εισηγμένοι προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών (ΧΑ), εκτός εάν η εν λόγω επιχείρηση είναι εκδότης αποκλειστικώς τίτλων που δεν έχουν εξοφληθεί και για τους οποίους ισχύει ένα εκ των κάτωθι:

α) είναι εισηγμένοι προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά κράτους μέλους, κατά την έννοια της περ. 21 της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2010 και η ανά μονάδα ονομαστική αξία τους είναι, κατά την ημερομηνία της έκδοσης, τουλάχιστον πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ ή, στην περίπτωση χρεωστικών τίτλων σε άλλο νόμισμα, ισοδύναμη με πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ τουλάχιστον,

β) είναι εισηγμένοι προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά κράτους μέλους κατά την έννοια της περ. 21 της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 από τις 31 Δεκεμβρίου 2010 και η ανά μονάδα ονομαστική αξία τους είναι, κατά την ημερομηνία της έκδοσης, τουλάχιστον εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ή, στην περίπτωση χρεωστικών τίτλων σε άλλο νόμισμα, ισοδύναμη με εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ τουλάχιστον.

2. Στην περίπτωση της παρ. 1 εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 17 και 18.

3. Οι ελεγκτές και οι ελεγκτικές οντότητες τρίτων χωρών, που εγγράφονται στο Δημόσιο Μητρώο, υπόκεινται στο σύστημα εποπτείας, στο σύστημα διασφάλισης της ποιότητας και στο σύστημα πειθαρχικής διαδικασίας του παρόντος νόμου, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 33, 34, 35 και 38.

4. Εκθέσεις ελέγχου που εκδίδονται από μη εγγεγραμμένους στο Δημόσιο Μητρώο, που προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και αφορούν υποχρεωτικούς ελέγχους ατομικών ή ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, ή, κατά περίπτωση, εκθέσεων διασφάλισης αναφορικά με την υποβολή της ετήσιας ή της ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας, που αναφέρονται στην παρ. 1, δεν παράγουν οποιοδήποτε έννομο αποτέλεσμα στην Ελλάδα.

5. Ελεγκτικές οντότητες τρίτων χωρών εγγράφονται στο Δημόσιο Μητρώο με απόφαση του Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε., για τους σκοπούς του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων, αν συντρέχουν σωρευτικά τα ακόλουθα:

α) για την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού οργάνου της ελεγκτικής οντότητας τρίτης χώρας, συντρέχουν προϋποθέσεις ισοδύναμες, κατά την κρίση της Ε.Λ.Τ.Ε., με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 έως 11,

β) για τον ελεγκτή τρίτης χώρας που διενεργεί τον έλεγχο για λογαριασμό ελεγκτικής οντότητας τρίτης χώρας, συντρέχουν προϋποθέσεις ισοδύναμες, κατά την κρίση της Ε.Λ.Τ.Ε., με τα

οριζόμενα στα άρθρα 5 έως 11,

γ) οι έλεγχοι των ετήσιων ή ενοποιημένων λογαριασμών της παρ. 1 διενεργούνται σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα που αναφέρονται στο άρθρο 30 και με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στα άρθρα 21, 23 και 29 ή σύμφωνα με ισοδύναμα πρότυπα και απαιτήσεις και

δ) δημοσιοποιούν στον διαδικτυακό τους τόπο ετήσια έκθεση διαφάνειας που περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 ή πληροί ισοδύναμες απαιτήσεις γνωστοποίησης.

5Α. Ελεγκτικές οντότητες τρίτων χωρών για τους σκοπούς της διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας εγγράφονται στο Δημόσιο Μητρώο με απόφαση του Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε., αν συντρέχουν σωρευτικά τα ακόλουθα:

α) για την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού οργάνου της ελεγκτικής οντότητας τρίτης χώρας συντρέχουν προϋποθέσεις ισοδύναμες, κατά την κρίση της Ε.Λ.Τ.Ε., με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 έως 11,

β) για τον ελεγκτή τρίτης χώρας που διενεργεί τον έλεγχο για λογαριασμό ελεγκτικής οντότητας τρίτης χώρας, συντρέχουν προϋποθέσεις ισοδύναμες, κατά την κρίση της Ε.Λ.Τ.Ε., με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 έως 11,

γ) οι έλεγχοι των ετήσιων ή ενοποιημένων λογαριασμών της παρ. 1 διενεργούνται με τα πρότυπα διασφάλισης που αναφέρονται στο άρθρο 30 και με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στα άρθρα 21, 23 και 29 ή σύμφωνα με ισοδύναμα πρότυπα και απαιτήσεις και

δ) δημοσιοποιούν στον διαδικτυακό τους τόπο ετήσια έκθεση διαφάνειας που περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 ή πληροί ισοδύναμες απαιτήσεις γνωστοποίησης.

6. Ελεγκτής τρίτης χώρας εγγράφεται στο Δημόσιο Μητρώο μόνον αν πληροί τις απαιτήσεις που προβλέπονται στις περ. β), γ) και δ) της παρ. 5. Ελεγκτής τρίτης χώρας εγγράφεται για σκοπούς της διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας στο μητρώο ελεγκτή τρίτης χώρας, μόνο αν αυτός πληροί τις απαιτήσεις που προβλέπονται στις περ. β), γ) και δ) της παρ. 5Α.»

Άρθρο 45

Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Κεφαλαίου Γ'
(παρ. 2 άρθρου 5 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

1. Τα μέτρα του Κεφαλαίου Γ', εφαρμόζονται για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1η Ιανουαρίου 2024.

2. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που έχουν λάβει άδεια ή έχουν αναγνωριστεί για να διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους πριν από την 1η Ιανουαρίου 2024 δεν υπόκεινται στις απαιτήσεις της παρ. 1α του άρθρου 8, της παρ. 2 του άρθρου 9, του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 11 και του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 4449/2017 (Α' 7).

3. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που έχουν λάβει άδεια πριν από την 1η Ιανουαρίου 2026 διενεργούν τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας υπό την προϋπόθεση της απόκτησης των αναγκαίων γνώσεων σε θέματα εκθέσεων βιωσιμότητας και διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που απαριθμούνται στο άρθρο 9 του ν. 4449/2017, μέσω της συνεχούς εκπαίδευσης του άρθρου 38 του ν. 4449/2017. Για τον σκοπό αυτόν εκδίδεται απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων, η οποία καθορίζει τη διάρκεια, το περιεχόμενο του προγράμματος σχετικά με τα θέματα διασφάλισης της υποβολής της ετήσιας και της ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας, καθώς και τις προϋποθέσεις επάρκειας των φορέων που τα παρέχουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ
ΚΕΝΤΡΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 46

**Κοινοποίηση βασικών δεικτών επιδόσεων κέντρων
δεδομένων - Προσθήκη άρθρου 10Α στον ν. 4342/2015
(άρθρο 12 Οδηγίας 2023/1791/ΕΕ)**

Στον ν. 4342/2015 (Α' 143) προστίθεται άρθρο 10Α ως εξής:

«Άρθρο 10Α
Κοινοποίηση βασικών δεικτών επιδόσεων
κέντρων δεδομένων
(άρθρο 12 Οδηγίας 2023/1791/ΕΕ)

1. Έως την 31η Δεκεμβρίου 2024, ακολούθως έως τη 15η Μαΐου 2025 και στη συνέχεια κάθε έτος, οι διαχειριστές κέντρων δεδομένων, κατά την έννοια του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1364 της Επιτροπής, της 14ης Μαρτίου 2024, σχετικά με την πρώτη φάση της θέσπισης κοινού ενωσιακού συστήματος αξιολόγησης των κέντρων δεδομένων (Σειρά L/17.5.2024), με ζήτηση ισχύος της εγκατεστημένης τεχνολογίας πληροφοριών (ΤΠ) τουλάχιστον πεντακοσίων κιλοβάτ (500 kW) κοινοποιούν στην ευρωπαϊκή βάση δεδομένων τις πληροφορίες και τους βασικούς δείκτες επιδόσεων που ορίζονται στο Παράρτημα Ι και στο Παράρτημα ΙΙ του ως άνω Κανονισμού σχετικά με το κέντρο δεδομένων που διαχειρίζονται.

2. Οι πληροφορίες και οι βασικοί δείκτες επιδόσεων καλύπτουν το αμέσως προηγούμενο ημερολογιακό έτος από το έτος υποβολής στοιχείων. Όταν ένα κέντρο δεδομένων που υποβάλλει στοιχεία έχει λειτουργήσει για λιγότερο από ένα (1) έτος, ο διαχειριστής του κέντρου δεδομένων υποβάλλει στοιχεία μόνο για την περίοδο λειτουργίας του κέντρου δεδομένων, αναφέροντας επίσης την εν λόγω περίοδο.

3. Η παρ. 1 δεν εφαρμόζεται:

α) για πληροφορίες που υπόκεινται στην προστασία του εμπορικού και επιχειρηματικού απορρήτου και της εμπιστευτικότητας σύμφωνα με τον ν. 4605/2019 (Α' 52) και

β) στα κέντρα δεδομένων που χρησιμοποιούνται ή παρέχουν τις υπηρεσίες τους με αποκλειστικό τελικό σκοπό την άμυνα και την πολιτική προστασία.

4. Οι διαχειριστές των κέντρων δεδομένων με ζήτηση ισχύος της εγκατεστημένης ΤΠ ίση ή μεγαλύτερη από ένα μεγαβάτ (1 MW) λαμβάνουν υπόψη τις βέλτιστες πρακτικές που αναφέρονται στον Ευρωπαϊκό Κώδικα Δεοντολογίας σχετικά με την Ενεργειακή Απόδοση των Κέντρων Δεδομένων.

5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας θεσπίζεται μηχανισμός ελέγχου συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις των παρ. 1 και 4 και ορίζεται αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του.»

**ΜΕΡΟΣ Γ'
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ -
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4308/2014**

**Άρθρο 47
Καθορισμός μεγέθους οντοτήτων -
Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 4308/2014
(άρθρο 1 Οδηγίας 2023/2775/ΕΕ)**

Στο άρθρο 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251), περί καθορισμού μεγέθους οντοτήτων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 2: βα) το πρώτο εδάφιο καταργείται, ββ) στην περ. α), οι λέξεις «350.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τετρακόσιες πενήντα χιλιάδες (450.000) ευρώ», βγ) στην περ. β), οι λέξεις «700.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «εννιακόσιες χιλιάδες (900.000) ευρώ», γ) στην παρ. 4, γα) το πρώτο εδάφιο καταργείται, γβ) η λέξη «τρία» διαγράφεται, γγ) στην περ. α), οι λέξεις «4.000.000 ευρώ» αντικαθίσταται από τις λέξεις «πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ», γδ) στην περ. β), οι λέξεις «8.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ», δ) στην παρ. 5: δα) το πρώτο εδάφιο καταργείται, δβ) η λέξη «τρία» διαγράφεται, δγ) στην περ. α) οι λέξεις «20.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από

τις λέξεις «είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ», δδ) στην περ. β), οι λέξεις «40.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ», ε) στην παρ. 6: εα) το πρώτο εδάφιο καταργείται, εβ) στην περ. α), οι λέξεις «20.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ», εγ) στην περ. β), οι λέξεις «40.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ», και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 2
Καθορισμός μεγέθους οντοτήτων
(παρ. 1 έως 4 άρθρου 3 Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Οι οντότητες κατατάσσονται με βάση το μέγεθός τους στις παρακάτω κατηγορίες των παρ. 2 έως 6.

2. Πολύ μικρές οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια σε δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού (περιουσιακών στοιχείων): τετρακόσιες πενήντα χιλιάδες (450.000) ευρώ.

β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: εννιακόσιες χιλιάδες (900.000) ευρώ.

γ) Μέσος όρος απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου: δέκα (10) άτομα.

3. Ειδικά οι οντότητες της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 1 εντάσσονται στην κατηγορία των πολύ μικρών οντοτήτων με μόνη προϋπόθεση ότι ο κύκλος εργασιών τους δεν υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) ευρώ.

4. Μικρές οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες δεν είναι πολύ μικρές οντότητες και κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια σε δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού: πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ.

β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ.

γ) Μέσος όρος απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου: πενήντα (50) άτομα.

5. Μεσαίες οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες δεν είναι πολύ μικρές ή μικρές οντότητες και οι οποίες κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια σε δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού: είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ.

β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ.

γ) Μέσος όρος απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου: διακόσια πενήντα (250) άτομα.

6. Μεγάλες οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους, υπερβαίνουν τα όρια σε δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού: είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ.

β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ.

γ) Μέσος όρος απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου: διακόσια πενήντα (250) άτομα.

7. Το ποσό του κονδυλίου «Σύνολο ενεργητικού» και το καθαρό ποσό του κονδυλίου «Κύκλος εργασιών» που αναφέρονται σε αυτό το άρθρο είναι εκείνα των αντιστοιχών κονδυλίων των υποδείγματος χρηματοοικονομικών καταστάσεων, ως εξής:

α) «Σύνολο ενεργητικού» είναι το ποσό του κονδυλίου «Σύνολο ενεργητικού» του υποδείγματος ισολογισμού Β.1.1 ή Β.1.2 ή Β.5, αναλόγως,

β) «Κύκλος εργασιών» είναι το ποσό του κονδυλίου «Κύκλος εργασιών (καθαρός)» του υποδείγματος της Κατάστασης αποτελεσμάτων Β.2.1 ή Β.2.2 ή Β.6, αναλόγως.

8. Σε περίπτωση περιόδου διαφορετικής του δωδεκάμηνου, ο κύκλος εργασιών για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου υπολογίζεται κατ' αναλογία σε ετήσια βάση.

9. Όταν η οντότητα υπερβαίνει ή παύει να υπερβαίνει τα όρια

δύο εκ των τριών κριτηρίων των παρ. 2 και 4 έως 6 ή το κριτήριο της παρ. 3 για δύο διαδοχικές περιόδους, για τους σκοπούς εφαρμογής των ρυθμίσεων του παρόντος η αλλαγή κατηγορίας μεγέθους ενεργοποιείται από την περίοδο που έπεται των δύο εν λόγω διαδοχικών περιόδων.»

Άρθρο 48
Κατηγοριοποίηση οντοτήτων και ομίλων
για σκοπούς ενοποίησης -
Τροποποίηση άρθρου 31 ν. 4308/2014
(άρθρο 1 Οδηγίας 2023/2775/ΕΕ)

Στο άρθρο 31 του ν. 4308/2014 (Α' 251), περί κατηγοριοποίησης οντοτήτων και ομίλων για σκοπούς ενοποίησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1: β)α) στην περ. α) οι λέξεις «4.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ», β)β) στην περ. β) οι λέξεις «8.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ», γ) στην παρ. 2: γ)α) στην περ. α) οι λέξεις «20.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ», γ)β) στην περ. β) οι λέξεις «40.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ», δ) στην παρ. 3: δ)α) στην περ. α) οι λέξεις «20.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ», δ)β) στην περ. β) οι λέξεις «40.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ», και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 31 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 31
Κατηγοριοποίηση οντοτήτων και
ομίλων για σκοπούς ενοποίησης
(παρ. 5 έως 7 άρθρου 3 Οδηγίας 2014/34/ΕΕ)

1. Μικροί όμιλοι είναι οι όμιλοι που αποτελούνται από μία μητρική και θυγατρικές οντότητες προς υπαγωγή σε ενοποίηση, οι οποίοι σε ενοποιημένη βάση κατά την ημερομηνία ισολογισμού της μητρικής οντότητας δεν υπερβαίνουν τα όρια σε τουλάχιστον δύο από τα ακόλουθα κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού: πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ.
β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ.
γ) Μέσος όρος απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου: πενήντα (50) άτομα.

2. Μεσαίοι όμιλοι είναι οι όμιλοι, εξαιρουμένων των μικρών, που αποτελούνται από μια μητρική και θυγατρικές οντότητες προς υπαγωγή σε ενοποίηση, οι οποίοι σε ενοποιημένη βάση κατά την ημερομηνία του ισολογισμού της μητρικής οντότητας δεν υπερβαίνουν τα όρια σε τουλάχιστον δύο από τα ακόλουθα κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού: είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ.
β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ.
γ) Μέσος όρος απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου: διακόσια πενήντα (250) άτομα.

3. Μεγάλοι όμιλοι είναι οι όμιλοι που αποτελούνται από μία μητρική και θυγατρικές οντότητες προς υπαγωγή σε ενοποίηση, οι οποίοι σε ενοποιημένη βάση κατά την ημερομηνία του ισολογισμού της μητρικής οντότητας, υπερβαίνουν τα όρια σε τουλάχιστον δύο από τα ακόλουθα κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού: είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ.
β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ.
γ) Μέσος όρος απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου: διακόσια πενήντα (250) άτομα.

4. Τα όρια ενεργητικού και κύκλου εργασιών των παρ. 1 έως 3 του παρόντος ισχύουν μετά την αφαίρεση των συμψηφισμών και των απαλοιφών των παρ. 4 και 8 του άρθρου 34. Αν δεν λαμβάνονται υπόψη οι προαναφερόμενοι συμψηφισμοί και απαλοιφές, τα όρια αυτά προσαυξάνονται κατά είκοσι τοις εκατό (20%).

5. Όταν ένας όμιλος υπερβαίνει ή παύει να υπερβαίνει τα όρια δύο εκ των τριών κριτηρίων των παρ. 1 έως 3 κατά την ημερομηνία ισολογισμού της μητρικής οντότητας για δύο διαδοχικές περιόδους, για τους σκοπούς εφαρμογής των ρυθμίσεων του παρόντος η αλλαγή κατηγορίας μεγέθους ενεργοποιείται από την περίοδο που έπεται των δύο εν λόγω διαδοχικών περιόδων.

6. Το ποσό του κονδυλίου «Σύνολο ενεργητικού» είναι εκείνο του ομότιτλου κονδυλίου του υποδείγματος ισολογισμού Β.7 και του κονδυλίου «Κύκλος εργασιών» είναι εκείνο του κονδυλίου «Κύκλος εργασιών (καθαρός)» του υποδείγματος της κατάστασης αποτελεσμάτων Β.8.1 ή Β.8.2, κατά περίπτωση.»

Άρθρο 49
Καθαρός κύκλος εργασιών - Αντικατάσταση ορισμού «κύκλου εργασιών (καθαρού) (Turnover, net)»
Παραρτήματος Α' ν. 4308/2014
(παρ. 5 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 (Α' 251), περί ορισμών, ο ορισμός της έννοιας «Κύκλος εργασιών (καθαρός) (Turnover, net)» αντικαθίσταται ως εξής:

«Κύκλος εργασιών (καθαρός) (net turnover): α) τα ποσά που προέρχονται από την πώληση προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων επί των πωλήσεων, του φόρου προστιθέμενης αξίας και των άλλων φόρων που συνδέονται άμεσα με τον κύκλο εργασιών.

β) Ειδικώς για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που αναφέρονται στο παρόν Παράρτημα, ο «(καθαρός) κύκλος εργασιών» ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 35 και την παρ. 2 του άρθρου 66 της Οδηγίας 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου. Για τα πιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται ομοίως στο παρόν Παράρτημα, ο «(καθαρός) κύκλος εργασιών» ορίζεται σύμφωνα με την περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 43 της Οδηγίας 86/635/ΕΟΚ του Συμβουλίου, καθώς και για τις επιχειρήσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 154B του ν. 4548/2018 (Α' 104), το έσοδο, κατά την έννοια του πλαισίου χρηματοοικονομικής πληροφόρησης βάσει του οποίου καταρτίζονται οι οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης.»

Άρθρο 50
Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Μέρους Γ'
(παρ. 1 άρθρου 2 Οδηγίας 2023/2775/ΕΕ)

Τα μέτρα του Μέρους Γ' εφαρμόζονται για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2024.

ΜΕΡΟΣ Δ'
ΡΥΘΜΙΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ
ΜΗΤΡΩΟΥ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4919/2022

Άρθρο 51
Δικλείδες ασφαλείας για την αποτροπή ορισμού
διαχειριστών ή μελών διοίκησης που δεν έχουν
αποδεχθεί τον ορισμό τους -
Προσθήκη παρ. 4α στο άρθρο 12 του ν. 4919/2022

Στο άρθρο 12 του ν. 4919/2022 (Α' 71), περί Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μίας Στάσης (e-Υ.Μ.Σ.), προστίθεται παρ. 4α ως εξής:

«4α. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας της παρ. 4, αν έχουν οριστεί διαχειριστές ή μέλη διοικητικού συμβουλίου πρόσωπα που δεν συμπεριλαμβάνονται στους ιδρυτές της εταιρίας, η e-Υ.Μ.Σ. αποστέλλει σε αυτά ηλεκτρονικό μήνυμα στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις που έχουν υποδειχθεί από τους ιδρυτές, προκειμένου να αποδεχθούν τον ορισμό τους.»

Άρθρο 52
Προσθήκη ενεργειακής κοινότητας πολιτών
και κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας στους
υπόχρεους εγγραφής στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο -
Τροποποίηση περ. ε) παρ. 1 άρθρου 16 ν. 4919/2022

Στην περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4919/2022 (Α' 71), περί υπόχρεων εγγραφής στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, οι λέξεις «και η ενεργειακή κοινότητα» αντικαθίστανται από τις λέξεις «, η ενεργειακή κοινότητα, η ενεργειακή κοινότητα πολιτών και η κοινότητα ανανεώσιμης ενέργειας», και η περ. ε) διαμορφώνεται ως εξής:

«ε) ο Αστικός Συνεταιρισμός του ν. 1667/1986 (Α' 196), στον οποίο περιλαμβάνονται ο αλληλασφαλιστικός, ο πιστωτικός, ο οικοδομικός συνεταιρισμός, η ενεργειακή κοινότητα, η ενεργειακή κοινότητα πολιτών και η κοινότητα ανανεώσιμης ενέργειας».

Άρθρο 53

Στοιχεία φυσικού προσώπου που δημοσιεύονται από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο - Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 33 ν. 4919/2022

Η παρ. 3 του άρθρου 33 του ν. 4919/2022 (Α' 71), περί στοιχείων προς καταχώριση των υπόχρεων εγγραφής αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Όπου στον παρόντα γίνεται λόγος για απαίτηση δημοσίευσης στοιχείων φυσικού προσώπου, νοούνται το ονοματεπώνυμο και το πατρώνυμο του υπόχρεου, καθώς και ο Α.Φ.Μ.»

Άρθρο 54

Διοικητικές κυρώσεις για παραβάσεις σχετικά με την εμπορική δημοσιότητα - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 49 ν. 4919/2022

Στην περ. δ) της παρ. 5 του άρθρου 49 του ν. 4919/2022 (Α' 71), περί τελών Γενικού Εμπορικού Μητρώου, οι λέξεις «των επιτροπών της υποπερ. γβ) της περ. γ) της παρ. 2» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των ομάδων της παρ. 5» και η περ. δ) διαμορφώνεται ως εξής:

«δ) των ομάδων της παρ. 5 του άρθρου 50.»

Άρθρο 55

Διοικητικές κυρώσεις στους υπόχρεους εγγραφής στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο - Τροποποίηση άρθρου 50 και παρ. 17 άρθρου 57 ν. 4919/2022

1. Στο άρθρο 50 του ν. 4919/2022 (Α' 71), περί διοικητικών κυρώσεων που επιβάλλονται στους υπόχρεους εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ., επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: αα) το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται, αβ) στην περ. β) πριν από τη λέξη «ε-Υ.Μ.Σ» προστίθεται η λέξη «πλατφόρμας», αγ) στην περ. β) οι λέξεις «από πεντακόσια (500)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από χίλια (1.000)», αδ) στην περ. γ) οι λέξεις «από διακόσια (200)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από εκατό (100)», αε) οι περ. ε) έως η) αντικαθίστανται, αστ) οι περ. θ) και ι) καταργούνται, β) στην παρ. 2: βα) μετά από τις λέξεις «Το πρόστιμο επιβάλλεται» προστίθενται οι λέξεις «, από την αρμόδια Υ.Γ.Ε.ΜΗ.,», ββ) μετά από τη λέξη «κατόπιν» διαγράφεται η λέξη «σχετικής», βγ) οι λέξεις «του ν. 2690/1999 (Α' 45) και ο ενδιαφερόμενος μπορεί να διατυπώσει τις απόψεις του σχετικά, είτε εγγράφως είτε ηλεκτρονικά, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την λήψη της» αντικαθίσταται από τις λέξεις «του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45). Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να διατυπώσει τις απόψεις του ηλεκτρονικά, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήψη της», βδ) στο τρίτο εδάφιο μετά τις λέξεις «του επιβαλλόμενου προστίμου» προστίθενται οι λέξεις «της παρ. 1», γ) οι παρ. 3, 4, 5 και 6 αντικαθίστανται, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων, το άρθρο 50 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 50

Διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται στους υπόχρεους εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ.

1. Για παραβάσεις του παρόντος, σε συνδυασμό με τις ειδικότερες προβλέψεις για τις υποχρεώσεις δημοσιότητας, ανά εταιρική μορφή του άρθρου 16, επιβάλλεται πρόστιμο από εκατό

(100) έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης, τον εταιρικό τύπο, την κατάσταση της οντότητας (ενεργή, σε εκκαθάριση ή σε πτώχευση), την κατηγορία της οντότητας (δημοσίου ενδιαφέροντος ή μη) ή την κατηγορία μεγέθους που ανήκει η οντότητα, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251).

Ειδικότερα:

α) Για παραβάσεις του άρθρου 12, σχετικά με τη σύσταση εταιρείας μέσω της πλατφόρμας e-Υ.Μ.Σ., επιβάλλεται πρόστιμο από πεντακόσια (500) έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ,

β) για παραβάσεις του άρθρου 16, σχετικά με την παράλειψη εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ. επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) έως δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ,

γ) για παραβάσεις των άρθρων 22 και 37, σχετικά με παράλειψη εγγραφής των προβλεπόμενων στοιχείων στα έγγραφα και τις επιστολές εταιρείας ή υποκαταστήματος αλλοδαπής, επιβάλλεται πρόστιμο από εκατό (100) έως πεντακόσια (500) ευρώ,

δ) για παραβάσεις του άρθρου 25, σχετικά με την εκπρόθεσμη υποβολή αίτησης για καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ., επιβάλλεται πρόστιμο από εκατό (100) έως πεντακόσια (500) ευρώ,

ε) για παραβάσεις των άρθρων 26 και 38, σχετικά με τις αυτόματες καταχωρίσεις στο Γ.Ε.ΜΗ., επιβάλλεται πρόστιμο από διακόσια (200) έως δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ,

στ) για παραβάσεις των άρθρων 30, 33, 34, 35, 39 και 43, σχετικά με τα στοιχεία που καταχωρίζονται και δημοσιεύονται υποχρεωτικά στο Γ.Ε.ΜΗ., επιβάλλεται πρόστιμο από διακόσια (200) έως δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ,

ζ) για παράλειψη υποβολής των οικονομικών καταστάσεων της περ. ια) της παρ. 1 του άρθρου 34, της περ.ε) της παρ. 1 του άρθρου 35, της περ. θ) του άρθρου 39, της περ. ι) του άρθρου 43 και των άρθρων 44 και 45, επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ,

η) για παραβάσεις του άρθρου 54, σχετικά με την επωνυμία, επιβάλλεται πρόστιμο από διακόσια (200) έως δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ,

θ) καταργείται,

ι) καταργείται.

2. Το πρόστιμο επιβάλλεται, από την αρμόδια Υ.Γ.Ε.ΜΗ., κατόπιν ηλεκτρονικής ειδοποίησης των υπόχρεων ή των νόμιμων εκπροσώπων τους, η οποία υπέχει θέση έγγραφης κλήσης προς ακρόαση, με την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45). Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να διατυπώσει τις απόψεις του ηλεκτρονικά, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήψη της. Σε περίπτωση υποτροπής για την ίδια παράβαση εντός τριετίας, το ποσό του επιβαλλόμενου προστίμου της παρ. 1 διπλασιάζεται και σε περίπτωση επανειλημμένης υποτροπής εντός του ίδιου χρονικού διαστήματος το ποσό του προστίμου τριπλασιάζεται.

3. Η είσπραξη του προστίμου διενεργείται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190). Το πρόστιμο που εισπράττεται αποτελεί κατά τριάντα τοις εκατό (30%) έσοδο του επιμελητηρίου της Υ.Γ.Ε.ΜΗ. στην οποία υπάγεται ο υπόχρεος και κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%) έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού. Αν το πρόστιμο επιβάλλεται από την Υ.Γ.Ε.ΜΗ. του Υπουργείου Ανάπτυξης, αυτό εισπράττεται ως έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού.

4. Το ύψος του προστίμου μειώνεται στο ήμισυ αν ο υπόχρεος, εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτόν της διοικητικής πράξης επιβολής προστίμου προβεί σε καταβολή του προστίμου και στην άρση της παράβασης για την οποία επιβλήθηκε το πρόστιμο. Η καταβολή του προστίμου συνεπάγεται την αυτοδίκαιη παραίτηση του υπόχρεου από κάθε δικαίωμα προσβολής ή αμφισβήτησης της διοικητικής πράξης επιβολής του προστίμου.

5. Η αρμόδια Υ.Γ.Ε.ΜΗ. του Υπουργείου Ανάπτυξης έχει πρόσβαση σε όλες τις υποθέσεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων και εποπτεύει την εύρυθμη εφαρμογή των σχετικών διαδικασιών. Στο πλαίσιο αυτό, δύναται να συστήνει ομάδες με αντικείμενο τον διεισδυτικό έλεγχο υποθέσεων που συνιστούν παράβαση κατά την παρ. 1, προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθή τήρηση των διαδικασιών από τις Υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ..

6. Από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου εξαιρούνται οι υποχρεοί εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ., το μητρώο των οποίων τηρείται από την Υ.Γ.Ε.ΜΗ. του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης της υποπερ. αβ) της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 20.»

2. Η παρ. 17 του άρθρου 57 του ν. 4919/2022, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

«17. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης συστήνονται ομάδες δειγματοληπτικού ελέγχου που αποτελούνται από υπαλλήλους της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, με αντικείμενο τον έλεγχο της ορθής τήρησης των διαδικασιών επιβολής διοικητικών κυρώσεων από τις Υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. των Επιμελητηρίων.»

ΜΕΡΟΣ Ε' ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΕΝΩΣΕΙ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Άρθρο 56 Διόρθωση παραπομπών νόμου για την προστασία των καταναλωτών - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 3α, παρ. 3 και 6 άρθρου 4θ, περ. γ), ε) και στ) άρθρου 9η ν. 2251/1994

1. Στην περ. ζ' της παρ. 3 του άρθρου 3α του ν. 2251/1994 (Α' 191), περί του πεδίου εφαρμογής, μετά τις λέξεις «διακανονισμούς (L 326)» προστίθενται οι λέξεις «, με εξαίρεση τις παρ. 2 και 6 του άρθρου 3δ, καθώς και τα άρθρα 4γ, 4ε και 4στ του παρόντος, τα οποία εφαρμόζονται αναλόγως στα πακέτα, όπως ορίζονται στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 3 του π.δ. 7/2018, όσον αφορά τους ταξιδιώτες κατά την έννοια της παρ. 7 του άρθρου 3 του π.δ. 7/2018», και η περ. ζ', διαμορφώνεται ως εξής:

«ζ) οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του π.δ. 7/2018 (Α' 12) «Εναρμόνιση νομοθεσίας με Οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς (L 326)», με εξαίρεση τις παρ. 2 και 6 του άρθρου 3δ, καθώς και τα άρθρα 4γ, 4ε και 4στ του παρόντος, τα οποία εφαρμόζονται αναλόγως στα πακέτα, όπως ορίζονται στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 3 του π.δ. 7/2018, όσον αφορά τους ταξιδιώτες κατά την έννοια της παρ. 7 του άρθρου 3 του π.δ. 7/2018.»

2. Στην παρ. 3 του άρθρου 4θ του ν. 2251/1994, περί εμπορίας από απόσταση χρηματοοικονομικών υπηρεσιών επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο, οι λέξεις «Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Γενική Γραμματεία Εμπορίου», β) το τέταρτο εδάφιο αντικαθίσταται, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Απαιτήσεις εκ των προτέρων πληροφόρησης, πέραν αυτών της υποπαρ. Α' της παρ. 2, οι οποίες απορρέουν από ειδικές διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας που διέπουν τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, εξακολουθούν να ισχύουν. Η Γενική Γραμματεία Εμπορίου κοινοποιεί τις εθνικές διατάξεις σχετικά με τις απαιτήσεις εκ των προτέρων πληροφόρησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι προμηθευτές υποχρεούνται να διαβιβάζουν αμελλητί στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου τους σχετικούς τύπους συμβάσεων, περιλαμβανομένων και των γενικών όρων συναλλαγών.

Για τις ανάγκες του ν. 4537/2018 (Α' 84), αντί των υποπερ. γγ) έως ζζ) της περ. β), των υποπερ. αα), δδ) και εε) της περ. γ) και της υποπερ. ββ) της περ. δ) της υποπαρ. Α' της παρ. 2, εφαρμόζονται τα άρθρα 44, 45, 51 και 52 του ν. 4537/2018.»

3. Στην περ. γ) της παρ. 6 του άρθρου 4θ του ν. 2251/1994, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «Ο προμηθευτής δεν μπορεί» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Ο προμηθευτής δεν πρέπει», β) στο δεύτερο εδάφιο η παραπομπή στην «παρ. 6» αντικαθίσταται από την παραπομπή στην «παρ. 5», και κατόπιν νομοτεχνικών αλλαγών, η παρ. γ) διαμορφώνεται ως εξής:

«γ. Ο προμηθευτής δεν πρέπει να απαιτήσει από τον καταναλωτή να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό σύμφωνα με την περ. β)

της παρούσας παρ. εκτός αν μπορεί να αποδείξει ότι ο καταναλωτής είχε δεόντως ενημερωθεί για το πληρωτέο ποσό, σύμφωνα με την υποπερ. αα) της περ. γ) της υποπαρ. Α' της παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Ο προμηθευτής δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να απαιτήσει την πληρωμή αυτή, αν έχει αρχίσει να εκτελεί τη σύμβαση πριν από την εκπνοή της προθεσμίας υπαναχώρησης, που ορίζεται στην περ. α) της παρ. 5 του παρόντος, χωρίς προηγούμενη σχετική γραπτή δήλωση του καταναλωτή.»

4. Στην περ. γ) του άρθρου 9η του ν. 2251/1994, περί περιπτώσεων επιθετικών εμπορικών πρακτικών, οι λέξεις «της παραγράφου 6 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου και των διατάξεων του ν. 2472/1997 (Α' 50), όπως ισχύει», αντικαθίστανται από τις λέξεις «του ν. 2472/1997 (Α' 50), του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 (Α' 133), του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119) και του ν. 4624/2019 (Α' 137)» και η περ. γ) διαμορφώνεται ως εξής:

«γ) συνεχή και ανεπιθύμητη άγρα πελατών μέσω τηλεφώνου, φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή άλλων μέσων εξ αποστάσεως, εκτός από περιστάσεις και στον βαθμό που αυτό δικαιολογείται για να επιβληθεί εκπλήρωση συμβατικής υποχρέωσης, με την επιφύλαξη του ν. 2472/1997 (Α' 50), του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 (Α' 133), του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119) και του ν. 4624/2019 (Α' 137).»

5. Στην περ. ε) του άρθρου 9η του ν. 2251/1994, οι λέξεις «με την επιφύλαξη του άρθρου 7 του π.δ. 100/2000 όπως ισχύει», διαγράφονται και η περ. ε) διαμορφώνεται ως εξής:

«ε) ένταξη σε διαφήμιση άμεσης πιεστικής πρόσκλησης προς τα παιδιά να αγοράσουν ή να πείσουν τους γονείς τους ή άλλα ενήλικα άτομα να τους αγοράσουν διαφημιζόμενα προϊόντα.»

6. Στην περ. στ) του άρθρου 9η του ν. 2251/1994, οι λέξεις «σύμφωνα με τα άρθρα 4β και 4ζ, εκτός αν τα προϊόντα αυτά αποτελούν υποκατάστατα» διαγράφονται και η περ. στ) διαμορφώνεται ως εξής:

«στ) απαίτηση άμεσης ή μεταγενέστερης πληρωμής ή επιστροφής ή φύλαξης για προϊόντα που έχει προμηθεύσει ο προμηθευτής, τα οποία όμως δεν έχουν παραγγελθεί από τον καταναλωτή.»

Άρθρο 57 Διόρθωση παραπομπών νομοθεσίας για την καταναλωτική πίστη - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 4 και παρ. 5 άρθρου 21 της υπό στοιχεία Ζ1-699/2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών - Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας - Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

1. Στην παρ. 4 του άρθρου 4 της υπό στοιχεία Ζ1-699/23.10.2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων περί προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2008 για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και την κατάργηση της Οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των ΕΚ, αριθμ. L 133 της 22.5.2008 (Β' 917), οι λέξεις «9 έως 9θ του ν. 2251/1994 «περί προστασίας καταναλωτή» (Α' 191), όπως ισχύει» αντικαθίστανται από τις λέξεις «9α έως 9θ του ν. 2251/1994 (Α' 191)» και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των διατά-

ξενων των άρθρων 9α έως 9θ του ν. 2251/1994 (Α' 191).»

2. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 21 της υπό στοιχεία Ζ1-699/23.10.2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η λέξη «Επιβαρύνσεις» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Δεν επιβάλλονται στον καταναλωτή επιβαρύνσεις», β) οι λέξεις «όπως ισχύει, δεν επιβάλλονται στον καταναλωτή» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στην παρ. 2 του Κεφαλαίου Α' της απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης υπό στοιχεία Ζ1-798/25.6.2008 περί απαγόρευσης αναγραφής Γενικών Όρων Συναλλαγών που έχουν κριθεί καταχρηστικοί με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις (Β' 1353), καθώς και στις υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με την παρ. 4ι του άρθρου 14 του ν. 2251/1994» και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Δεν επιβάλλονται στον καταναλωτή επιβαρύνσεις, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στη σύμβαση κατά τα στοιχεία ια) και ιβ) της παρ. 2 του άρθρου 10 και το στοιχείο θ) της παρ. 5 του άρθρου 10, ή προβλέπονται σε όρους που προσκρούουν στο άρθρο 2 του ν. 2251/1994 (Α' 191), στην παρ. 2 του Κεφαλαίου Α' της υπό στοιχεία Ζ1-798/25.6.2008 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης (Β' 1353), περί απαγόρευσης αναγραφής Γενικών Όρων Συναλλαγών που έχουν κριθεί καταχρηστικοί με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις, καθώς και στις υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με την παρ. 4ι του άρθρου 14 του ν. 2251/1994. Εάν δεν περιλαμβάνονται στη σύμβαση πληροφορίες σχετικά με τους όρους τροποποίησης των επιβαρύνσεων ή του επιτοκίου χορηγήσεων και υπερημερίας κατά τα στοιχεία στ), ια) και ιβ) της παρ. 2 του άρθρου 10 και τα στοιχεία ε) και θ) της παρ. 5 του άρθρου 10 ή εάν δεν ενημερωθεί ο καταναλωτής για τυχόν μεταβολή του επιτοκίου χορηγήσεων ή των επιβαρύνσεων κατά το άρθρο 11 και την παρ. 2 του άρθρου 12, ο πιστωτικός φορέας δεν έχει το δικαίωμα να τροποποιεί το επιτόκιο ή τις επιβαρύνσεις εις βάρος του καταναλωτή.»

Άρθρο 58
Επικαιροποίηση διατυπώσεων -
Τροποποίηση άρθρων 9 και 13 ν. 4438/2016

1. Στο άρθρο 9 του ν. 4438/2016 (Α' 220), περί γενικών διατάξεων για τη διαφήμιση και την εμπορική προώθηση, οι λέξεις «των διατάξεων των άρθρων 9 έως 9θ του ν. 2251/1994 (Α' 191), όπως το άρθρο 9 τροποποιήθηκε με το άρθρο 11 του ν. 3587/2007 (Α' 152) και τα άρθρα 9α έως και 9θ προστέθηκαν με το άρθρο 12 του πιο πάνω νόμου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των άρθρων 9α έως 9θ του ν. 2251/1994 (Α' 191)», και το άρθρο 9 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 9
Γενικές διατάξεις για τη διαφήμιση
και την εμπορική προώθηση
(άρθρο 10 της Οδηγίας)

Με την επιφύλαξη των άρθρων 9α έως 9θ του ν. 2251/1994 (Α' 191) δεν επιτρέπονται αθέμιτες, ασαφείς ή παραπλανητικές διαφημιστικές και εμπορικές ανακοινώσεις σχετικά με συμβάσεις πίστωσης. Απαγορεύονται ιδίως οι διατυπώσεις που ενδέχεται να δημιουργήσουν ψευδείς προσδοκίες στον καταναλωτή όσον αφορά τη διαθεσιμότητα ή το κόστος της πίστωσης.»

2. Η παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 4438/2016, περί τυποποιημένων πληροφοριών που πρέπει να περιλαμβάνονται στη διαφήμιση, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των άρθρων 9α έως 9θ του ν. 2251/1994 (Α' 191).»

3. Η παρ. 5 του άρθρου 13 του ν. 4438/2016, περί προσυμβατικών πληροφοριών, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Ο πιστωτικός φορέας ή, κατά περίπτωση, ο μεσίτης πιστώσεων που παρέσχε το ESIIS στον καταναλωτή θεωρείται ότι έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του σχετικά με την παροχή πληροφοριών στον καταναλωτή πριν από τη σύναψη μιας σύμβασης εξ αποστάσεως, όπως ορίζεται στην υποπαρ. Α' της παρ. 2 του άρθρου 4θ του ν. 2251/1994 (Α' 191) και ότι πληροί τις απαιτήσεις της περ. α) της παρ. 4 του άρθρου 4θ του ν. 2251/1994 μόνον εφόσον έχει παράσχει το ESIIS πριν από τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης.»

4. Στην παρ. 7 του άρθρου 13 του ν. 4438/2016, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «περίπτωση β' της παρ. 3 του άρθρου 4θ του ν. 2251/1994, όπως η περίπτωση αυτή έχει αντικατασταθεί με την παρ. 7 του άρθρου 5 του ν. 3587/2007,» αντικαθίστανται από τις λέξεις «υποπαρ. Β' της παρ. 2 του άρθρου 4θ του ν. 2251/1994», β) μετά από τις λέξεις «στα Τμήματα 3 έως 6 του» προστίθενται οι λέξεις «Μέρους Α' του», και η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Στην περίπτωση επικοινωνιών φωνητικής τηλεφωνίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπαρ. Β' της παρ. 2 του άρθρου 4θ του ν. 2251/1994, η περιγραφή των βασικών χαρακτηριστικών της χρηματοοικονομικής υπηρεσίας, περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία που αναφέρονται στα Τμήματα 3 έως 6 του Μέρους Α' του Παραρτήματος II.»

Άρθρο 59
Καταργούμενη διάταξη Μέρους Ε'

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταργείται το άρθρο 24 του π.δ. 7/2018 (Α' 12), περί τροποποίησης του Κανονισμού (ΕΚ) 2006/2004 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2011/83.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΩΝ
ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ -
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4864/2021

Άρθρο 60
Χαρακτηρισμός των επενδύσεων για κρίσιμες πρώτες ύλες
στратηγικής σημασίας, κυκλικής οικονομίας
και ναυπηγικής βιομηχανίας ως Εμβληματικών
Επενδύσεων Εξαιρετικής Σημασίας -
Τροποποίηση παρ. 1 και 5 άρθρου 2 ν. 4864/2021

1. Στην περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4864/2021 (Α' 237), περί ορισμού κατηγοριών και κριτηρίων στρατηγικών επενδύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «πλωτών φωτοβολταϊκών πάρκων» προστίθενται οι λέξεις «επενδύσεις για την παραγωγή, ανάκτηση, εξόρυξη, διαχωρισμό, διύλιση και επεξεργασία ή ανακύκλωση κρίσιμων πρώτων υλών στρατηγικής σημασίας, όπως αυτές ορίζονται στα Παραρτήματα I και II του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1252 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για την εξασφάλιση ασφαλούς και βιώσιμου εφοδιασμού με κρίσιμες πρώτες ύλες και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ) 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1724 και (ΕΕ) 2019/1020 (Σειρά L), επενδύσεις που προωθούν την κυκλική οικονομία, την ανάπτυξη της ναυπηγικής βιομηχανίας», β) στο τρίτο εδάφιο, πριν από τις λέξεις «επενδύσεις οι οποίες υλοποιούνται» προστίθενται οι λέξεις «οι ανωτέρω», γ) προστίθεται νέο πέμπτο εδάφιο, δ) στο έκτο εδάφιο, οι λέξεις «μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2025» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ημερομηνία που ορίζεται στα Ταμεία και τους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς του σχετικού κινήτρου, όπως αυτοί αναφέρονται στην παρ. 5 του άρθρου 10, ή στο καθεστώς ενίσχυσης, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των κανόνων κρατικών ενισχύσεων», ε) στο τελευταίο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» προστίθενται οι λέξεις «, του Ε.Σ.Π.Α. 2021-2027, λοιπών Ταμείων και χρηματοδοτικών μηχανισμών και εν συνεχεία του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης με τους όρους και τις προδιαγραφές τους», στ) προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο, και η περ. γ) διαμορφώνεται ως εξής:

«γ) «Εμβληματικές Επενδύσεις Εξαιρετικής Σημασίας», οι οποίες υλοποιούνται από διακεκριμένες νομικές οντότητες και προωθούν την πράσινη οικονομία, την καινοτομία, την τεχνολογία, καθώς και την οικονομία χαμηλού ενεργειακού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος και ειδικά στον τομέα αυτόν, τις

επενδύσεις υποδομής με συγκεκριμένα ενεργειακά κριτήρια για την κατασκευή νέων κτιρίων, συστημάτων που συνδυάζουν σταθμό ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) και σύστημα παραγωγής «πράσινου» υδρογόνου, εφόσον η παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την παραγωγή υδρογόνου και εγκαταστάσεις θαλάσσιων αιολικών ή πλωτών φωτοβολταϊκών πάρκων, επενδύσεις για την παραγωγή, ανάκτηση, εξόρυξη, διαχωρισμό, διύλιση και επεξεργασία ή ανακύκλωση κρίσιμων πρώτων υλών στρατηγικής σημασίας, όπως αυτές ορίζονται στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1252 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για την εξασφάλιση ασφαλούς και βιώσιμου εφοδιασμού με κρίσιμες πρώτες ύλες και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ) 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1724 και (ΕΕ) 2019/1020 (Σειρά L), επενδύσεις που προωθούν την κυκλική οικονομία, την ανάπτυξη της ναυπηγικής βιομηχανίας, καθώς και επενδύσεις που ενισχύουν σημαντικά την ελληνική οικονομία και την ανταγωνιστικότητά της σε διεθνές επίπεδο. Οι επενδύσεις της παρούσας περίπτωσης δύνανται να λάβουν ένα (1) ή περισσότερα από τα κίνητρα των άρθρων 7, 8, 9, καθώς και του άρθρου 10. Αναφορικά με την ενίσχυση της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 10, οι ανωτέρω επενδύσεις οι οποίες υλοποιούνται εντός των Ζωνών Απολιγνιτοποίησης (Ζ.ΑΠ.) της παρ. 1 του άρθρου 155 του ν. 4759/2020 (Α' 245), μπορούν να λάβουν τη συγκεκριμένη ενίσχυση σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%), επί του προβλεπόμενου, στον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 «για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης» (L 187), ποσοστού της έντασης ενίσχυσης. Οι επενδύσεις που υλοποιούνται εκτός Ζ.ΑΠ. της παρ. 1 του άρθρου 155 του ν. 4759/2020, μπορούν να λάβουν την ενίσχυση του προηγούμενου εδαφίου σε ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) επί του προβλεπόμενου στον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 ποσοστού της έντασης ενίσχυσης. Οι επενδύσεις που ενισχύονται μέσω εγκεκριμένου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθεστώτος δυνάμει του Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης και Μετάβασης (Π.Π.Κ.Μ.) για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας μετά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας (Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2023/C 101/03), ανεξάρτητα από τη γεωγραφική περιοχή υλοποίησής τους, μπορούν να λάβουν τη συγκεκριμένη ενίσχυση σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%), επί του προβλεπόμενου ποσοστού της έντασης ενίσχυσης του καθεστώτος Π.Π.Κ.Μ. τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των κανόνων κρατικών ενισχύσεων.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την παροχή των ενισχύσεων των άρθρων 8 και 10, διαζευκτικά ή σωρευτικά, στα επενδυτικά σχέδια, τα οποία εντάσσονται στην παρούσα κατηγορία, είναι η ολοκλήρωση της υλοποίησής τους μέχρι την ημερομηνία που ορίζεται στα Ταμεία και τους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς του σχετικού κινήτρου, όπως αυτοί αναφέρονται στην παρ. 5 του άρθρου 10 ή στο καθεστώς ενίσχυσης. Η ως άνω προϋπόθεση αναφέρεται στην αίτηση του επενδυτή της παρ. 1 του άρθρου 12 και στο χρονοδιάγραμμα που τη συνοδεύει. Σε περίπτωση υπέρβασης της ως άνω προθεσμίας υλοποίησης, η επένδυση αποχαρακτηρίζεται από «Εμβληματική Επένδυση Εξαιρετικής Σημασίας» και τα εγκεκριμένα κίνητρα ανακαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 19. Η ένταξη των επενδυτικών σχεδίων στην παρούσα περίπτωση, τα οποία αφορούν να λάβουν τα κίνητρα των άρθρων 8 και 10, διαζευκτικά ή σωρευτικά πραγματοποιείται μέχρι εξαντλήσεως των διαθέσιμων πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, του Ε.Σ.Π.Α. 2021 - 2027, λοιπών Ταμείων και χρηματοδοτικών μηχανισμών και εν συνεχεία του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης με τους όρους και τις προδιαγραφές τους. Οι επιβαρύνσεις του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων δεν υπερβαίνουν τα όρια του ετήσιου Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής του Υπουργείου Ανάπτυξης.»

2. Στην παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 4864/2021, περί ορισμού κατηγοριών και κριτηρίων στρατηγικών επενδύσεων, επέρχονται

οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «επενδυτικού του» διαγράφονται, β) προστίθεται τελευταίο εδάφιο και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Κάθε επενδυτικό σχέδιο εντάσσεται με την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 15, κατόπιν σχετικής αίτησης του φορέα της επένδυσης της παρ. 1 του άρθρου 12 σε κατηγορία στρατηγικών επενδύσεων της παρ. 1, πλην της περ. ε' της ίδιας παραγράφου, περί των αυτοδίκαια εντασσόμενων στρατηγικών επενδύσεων. Ο φορέας της επένδυσης αιτείται, βάσει του παρόντος, την ένταξη του σχεδίου σε συγκεκριμένη κατηγορία, καθώς και τα κίνητρα της συγκεκριμένης κατηγορίας, τα οποία επιθυμεί να λάβει. Αν η επένδυση πληροί τα κριτήρια περισσότερων κατηγοριών, ο φορέας της επένδυσης μπορεί να ζητήσει τη χορήγηση των κινήτρων των κατηγοριών αυτών, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των εφαρμοστέων κανόνων περί σώρευσης κρατικών ενισχύσεων.»

Άρθρο 61

Διευθέτηση υδατορεμάτων για επενδύσεις για κρίσιμες πρώτες ύλες στρατηγικής σημασίας, κυκλικής οικονομίας και ναυπηγικής βιομηχανίας - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 3 ν. 4864/2021

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 4864/2021 (Α' 237), περί περιβαλλοντικών ρυθμίσεων, οι λέξεις «της περ. α)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των περ. α) και γ)», και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του ν. 4258/2014 (Α' 94), για όσες από τις επενδύσεις των περ. α) και γ) της παρ. 1 του άρθρου 2 απαιτείται, εντός της έκτασης στην οποία ευρίσκονται, οριοθέτηση ή επανοριοθέτηση ή διευθέτηση υδατορεμάτων, κατά το άρθρο 1 του ν. 4258/2014 ή εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου για την τμηματική οριοθέτηση, η προβλεπόμενη στο άρθρο 3 του ν. 4258/2014 πράξη επικύρωσης του καθορισμού των οριογραμμών και των έργων διευθέτησης του υδατορεμάτος, καθώς και των αναγκών για τη βιομηχανική δραστηριότητα έργων, που σχετίζονται με τη συνολική ή τμηματική οριοθέτηση ή επανοριοθέτηση ή διευθέτηση των υδατορεμάτων, εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας σύμφωνα με την υποπαρ. 3.2 της παρ. Α' του άρθρου 3 του ν. 4258/2014. Οι λοιπές διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 4258/2014 εφαρμόζονται αναλόγως.»

Άρθρο 62

Ενίσχυση φορολογικών κινήτρων στρατηγικών επενδύσεων - Τροποποίηση παρ. 2 και αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 8 ν. 4864/2021

Στο άρθρο 8 του ν. 4864/2021 (Α' 237), περί φορολογικών κινήτρων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο εισαγωγικό εδάφιο της παρ. 2, μετά τη λέξη «διαζευκτικά» προστίθενται οι λέξεις «ή σωρευτικά, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των εφαρμοστέων κανόνων περί σώρευσης κρατικών ενισχύσεων», β) η παρ. 3 αντικαθίσταται, και οι παρ. 2 και 3 διαμορφώνονται ως εξής:

«2. Οι επενδύσεις, που χαρακτηρίζονται ως στρατηγικές μπορεί, με απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε., να λάβουν διαζευκτικά ή σωρευτικά, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των εφαρμοστέων κανόνων περί σώρευσης κρατικών ενισχύσεων:

α) Φορολογική απαλλαγή που συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, τα οποία προκύπτουν, με βάση τη φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, μετά από την αφαίρεση του φόρου του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, ο οποίος αναλογεί στα κέρδη που διανέμονται ή αναλαμβάνονται. Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής συνιστά ισόποσο αποθεματικό το οποίο σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης φορολογείται σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4172/2013 (Α' 167). Ο φορέας μπορεί να αξιο-

ποιήσει το σύνολο της δικαιούμενης φορολογικής απαλλαγής μέσα σε δεκαπέντε (15) φορολογικά έτη και όχι σε διάστημα μικρότερο των τριών (3) φορολογικών ετών από το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος χρήσης του κινήτρου ή

β) επιτάχυνση φορολογικών αποσβέσεων των παγίων που έχουν ενταχθεί στο συγκεκριμένο σχέδιο επένδυσης με προσαύξηση των συντελεστών του πίνακα της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%). Αν ο αρχικός συντελεστής απόσβεσης είναι ανώτερος του είκοσι τοις εκατό (20%) ο τελικός προσαυξημένος συντελεστής δεν μπορεί να υπερβαίνει το σαράντα τοις εκατό (40%). Για τις μεταποιητικές επιχειρήσεις οι αποσβέσεις των μηχανημάτων και του μηχανολογικού εξοπλισμού εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα κατά τον χρόνο της πραγματοποίησής τους, προσαυξημένες κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%).

3. Οι ενισχύσεις του παρόντος χορηγούνται κατόπιν αίτησης της παρ. 1 του άρθρου 12 του φορέα της επένδυσης, είτε ως μεμονωμένες ενισχύσεις σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014, είτε ως μεμονωμένες ενισχύσεις κατόπιν εγκριτικής απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είτε ως μεμονωμένες ενισχύσεις στο πλαίσιο εγκριθέντος, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθεστώτος σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Προσωρινό πλαίσιο κρίσης και μετάβασης για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας μετά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας» (2023/C 101/03). Οι προϋποθέσεις χορήγησης της ενίσχυσης, όπως προκύπτουν από τον ανωτέρω Κανονισμό, την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή το καθεστώς, εξειδικεύονται με την απόφαση του άρθρου 16.»

Άρθρο 63

Διεύρυνση κινήτρων ενίσχυσης δαπανών στρατηγικών επενδύσεων - Αντικατάσταση παρ. 4 άρθρου 10 ν. 4864/2021

Η παρ. 4 του άρθρου 10 του ν. 4864/2021 (Α' 237), περί κινήτρων ενίσχυσης δαπανών στρατηγικών επενδύσεων, αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι ενισχύσεις του παρόντος χορηγούνται κατόπιν της αίτησης της παρ. 1 του άρθρου 12 του φορέα της επένδυσης, είτε ως μεμονωμένες ενισχύσεις σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014, είτε ως μεμονωμένες ενισχύσεις κατόπιν εγκριτικής απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είτε ως μεμονωμένες ενισχύσεις στο πλαίσιο εγκριθέντος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθεστώτος σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Προσωρινό πλαίσιο κρίσης και μετάβασης για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας μετά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας» (2023/C 101/03). Οι προϋποθέσεις χορήγησης της ενίσχυσης, όπως προκύπτουν από τον ανωτέρω Κανονισμό, την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ή το καθεστώς εξειδικεύονται με την απόφαση του άρθρου 16.»

Άρθρο 64

Υποβολή φακέλου για επενδύσεις σε κρίσιμες πρώτες ύλες στρατηγικής σημασίας - Τροποποίηση περ. α) παρ. 3 άρθρου 12 ν. 4864/2021

Στην περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 4864/2021 (Α' 237), περί υποβολής και τεκμηρίωσης αίτησης χαρακτηρισμού επένδυσης ως στρατηγικής, μετά από τις λέξεις «την περιβαλλοντική προστασία,» προστίθενται οι λέξεις «την αύξηση των κρίσιμων ευρωπαϊκών πρώτων υλών,» και η περ. α) διαμορφώνεται ως εξής:

«α) Επιχειρηματικό σχέδιο («business plan») της επένδυσης που περιλαμβάνει, ιδίως, την ταυτότητα του επενδυτή και των συνεργατών του, ενδεικτικό αναλυτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της επένδυσης και το χρονικό διάστημα λειτουργίας της, αναφορά της προηγούμενης εμπειρίας του επενδυτή σε σχέση με το είδος και τη φύση της επένδυσης που προτείνεται, περιγραφή της συνολικής επένδυσης και των επιμέρους επενδύσεων με ειδικότερη αναφορά στην πλήρωση των κριτηρίων του άρθρου

2, σχετικά με τη δημιουργία νέων ετήσιων μονάδων εργασίας, την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, την καινοτομία, την εξωστρέφεια, την υψηλή προστιθέμενη αξία, την περιβαλλοντική προστασία, την αύξηση των κρίσιμων ευρωπαϊκών πρώτων υλών, τον καθολικό σχεδιασμό, περιγραφή του τρόπου που προτείνεται για την υλοποίηση του έργου, καθώς και περιγραφή των επιμέρους δραστηριοτήτων και των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν.»

Άρθρο 65

Μεταβατικές διατάξεις Μέρους ΣΤ'

Το παρόν μέρος εφαρμόζεται και στα επενδυτικά σχέδια, τα οποία έχουν υποβληθεί προς αξιολόγηση στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.», για τα οποία, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, δεν έχει εκδοθεί η απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4864/2021 (Α' 237), περί απόφασης χαρακτηρισμού επένδυσης ως στρατηγικής.

ΜΕΡΟΣ Ζ'

ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 66

Παράταση ισχύος μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της διεθνούς πληθωριστικής κρίσης

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 54 του ν. 5045/2023 (Α' 136), περί της περιστολής φαινομένων αθέμιτης κερδοφορίας, η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30ή Απριλίου 2025», και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και έως την 30ή Απριλίου 2025, απαγορεύεται η αποκόμιση μικτού κέρδους από την πώληση οποιουδήποτε προϊόντος ή την παροχή οποιασδήποτε υπηρεσίας που είναι απαραίτητη για την υγεία, τη διατροφή, τη διαβίωση, τη μετακίνηση, τη θέρμανση, την παραγωγή ζεστού νερού χρήσεως και την ασφάλεια του καταναλωτή, καθώς και από την πώληση σχολικών ειδών και γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, ιδίως πρώτων υλών για την παραγωγή λιπασμάτων, ζωοτροφών, ωμών δημητριακών παντός είδους, αλεύρων, ηλιάνθου φυτικών ελαίων, όταν το περιθώριο μικτού κέρδους ανά μονάδα υπερβαίνει το αντίστοιχο περιθώριο μικτού κέρδους ανά μονάδα προ της 31ης Δεκεμβρίου 2021.»

2. Στην παρ. 8 του άρθρου 55 του ν. 5045/2023, περί του πατατηρητηρίου τιμών προϊόντων που είναι απαραίτητα για την αξιοπρεπή διαβίωση των νοικοκυριών «Καλάθι του νοικοκυριού» η ημερομηνία «31 Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30 Απριλίου 2025», και η παρ. 8 διαμορφώνεται ως εξής:

«8. Το παρόν ισχύει μέχρι τις 30 Απριλίου 2025.»

3. Στην παρ. 7 του άρθρου 15 του ν. 5055/2023 (Α' 161), περί της υποχρέωσης ανακοίνωσης ανατιμήσεων προϊόντων, η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30 Απριλίου 2025» και η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Το παρόν ισχύει μέχρι την 30ή Απριλίου 2025.»

4. Στην παρ. 5 του άρθρου 17 του ν. 5055/2023, περί της ανακοίνωσης ενδεικτικών τιμών λιανικής πώλησης οπωροκηπευτικών προϊόντων, η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30 Απριλίου 2025» και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Το παρόν ισχύει μέχρι την 30ή Απριλίου 2025.»

5. Στην παρ. 9 του άρθρου 38 του ν. 5082/2024 (Α' 9), για τον εξορθολογισμό και τη διαφάνεια των τιμών, η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30ή Απριλίου 2025», και η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«9. Η παρ. 1 ισχύει μέχρι και την 30ή Απριλίου 2025.»

6. Η ισχύς της παρ. 7 του άρθρου 39 του ν. 5082/2024, περί των μέτρων για τον εξορθολογισμό των τιμών βρεφικού γάλακτος, η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30 Απριλίου 2025», και η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Το παρόν ισχύει μέχρι την 30ή Απριλίου 2025.»

Άρθρο 67

**Αναστολή, παραίτηση και απώλεια θέσης
δραστηριοποίησης και δικαιώματος δραστηριοποίησης
στο πλανόδιο εμπόριο - Τροποποίηση άρθρου 21
ν. 4849/2021**

Στο άρθρο 21 του ν. 4849/2021 (Α' 207), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: αα) στο πρώτο εδάφιο: i) οι λέξεις «συγκεκριμένης θέσης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «θέσης ή θέσεων», ii) η λέξη «αυτοδικαίως» διαγράφεται, iii) οι λέξεις «συνεχόμενων μηνών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μηνών από τη χρονική στιγμή της γέννησης της απαίτησης καταβολής του», αβ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «διαπιστωτική πράξη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «απόφαση», που κοινοποιεί στον ενδιαφερόμενο πωλητή, β) στην παρ. 2: βα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «εντός προθεσμίας εξήντα (60) μερών, ή πέντε (5) μηνών αν η αξία του οφειλόμενου τέλους είναι μεγαλύτερη από πεντακόσια (500) ευρώ, από την αυτοδίκαιη απώλεια της θέσης» διαγράφονται, ββ) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, βγ) το τρίτο εδάφιο αντικαθίσταται, βδ) το τέταρτο εδάφιο καταργείται, γ) η παρ. 3 καταργείται, δ) στο τέταρτο εδάφιο της παρ. 4: γα) οι λέξεις «μπορεί να προκηρύξει εκ νέου» αντικαθίστανται από τη λέξη «προκηρύσσει», γβ) οι λέξεις «για το υπόλοιπο του αρχικού χρόνου ισχύος τους» διαγράφονται, ε) οι παρ. 5 έως 8 καταργούνται και το άρθρο 21 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 21

**Αναστολή, παραίτηση και απώλεια θέσης
δραστηριοποίησης και δικαιώματος δραστηριοποίησης στο
πλανόδιο εμπόριο - Ανάκληση άδειας**

1. Η κατοχή θέσης ή θέσεων στο υπαίθριο εμπόριο αναστέλλεται, αν δεν καταβληθεί από τον υπόχρεο το προβλεπόμενο τέλος για τη θέση, για χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών από τη χρονική στιγμή της γέννησης της απαίτησης καταβολής του. Η αρμόδια αρχή εκδίδει σχετική απόφαση, που κοινοποιεί στον ενδιαφερόμενο πωλητή, και αναρτά αυτήν εντός δέκα (10) ημερών στο Ο.Π.Σ.Α.Α..

2. Η αναστολή της παρ. 1 αίρεται, εφόσον ο υπόχρεος για την καταβολή του οφειλόμενου τέλους προβεί στην εξόφλησή του. Το οφειλόμενο τέλος προσαυξάνεται κατά πέντε τοις εκατό (5%) για κάθε μήνα καθυστέρησης της εξόφλησής του στην αρμόδια αρχή. Αν η καθυστέρηση εξόφλησης του οφειλόμενου τέλους ξεπεράσει τους τέσσερις (4) μήνες, τότε αυτό μπορεί να εισπράττεται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190).

3. Καταργείται.

4. Ο πωλητής που κατέχει άδεια ή θέση δραστηριοποίησης στο υπαίθριο εμπόριο ή άδεια δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο μπορεί να παρατείνεται οικειοθελώς από αυτές. Η παραίτηση υποβάλλεται εγγράφως στην αρμόδια αρχή που του χορήγησε την άδεια ή του παραχώρησε τη θέση ή το δικαίωμα δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο. Αν στην άδεια δραστηριοποίησης αναφέρονται θέσεις δραστηριοποίησης, η παραίτηση εκτείνεται και σε αυτές. Η αρμόδια αρχή προκηρύσσει τις ελεύθερες θέσεις, καθώς και τα δικαιώματα δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο.

5. Καταργείται.

6. Καταργείται.

7. Καταργείται.

8. Καταργείται.

9. Υφιστάμενες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, άδειες πωλητή, καθώς και όσες εκδίδονται σύμφωνα με το παρόν, καταργούνται στην περίπτωση θανάτου ή παραίτησης για οποιονδήποτε λόγο του κατόχου, εφόσον δεν μεταβιβαστούν ή δεν γίνουν αποδεκτές από τους κληρονόμους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19.»

Άρθρο 68

**Ανανέωση ισχύος αδειών πωλητών λαϊκών αγορών που
δεν κατέβαλλαν τέλη δραστηριοποίησης -
Τροποποίηση παρ. 17 άρθρου 66 ν. 4849/2021**

1. Στην παρ. 17 του άρθρου 66 του ν. 4849/2021 (Α' 207), περί μεταβατικών διατάξεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «μετά την 1η Φεβρουαρίου 2022» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από την 1η Φεβρουαρίου 2022 έως και την 31η Δεκεμβρίου 2024», β) στην περ. α', η ημερομηνία «31η Ιανουαρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η Μαρτίου 2025», και η παρ. 17 διαμορφώνεται ως εξής:

«17. Οι πωλητές λαϊκών αγορών, οι οποίοι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 21, απώλεσαν την άδεια δραστηριοποίησής τους από την 1η Φεβρουαρίου 2022 έως και την 31η Δεκεμβρίου 2024, λόγω μη καταβολής του τέλους του άρθρου 23, δύνανται να ανανεώσουν την ισχύ της, αν:

α) Εξοφλήσουν το σύνολο των σχετικών οφειλών τους, μέχρι την 31η Μαρτίου 2025, και

β) πληρούν τις προϋποθέσεις ανανέωσής της.»

Άρθρο 69

**Αποδοχές αποσπασμένων υπαλλήλων Φορέων
Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής
και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης -
Μεταβατική διάταξη - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 50 ν.
5003/2022**

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 5003/2022 (Α' 230), περί του προσωπικού που αποσπάται στον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών της Περιφέρειας Αττικής και στον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, οι λέξεις «δύο (2)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τρία (3)» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Το προσωπικό που υπηρετεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος στη Διεύθυνση Λαϊκών Αγορών της Περιφέρειας Αττικής και στη Διεύθυνση Λαϊκών Αγορών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας αποσπάται αυτοδικαίως, για χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) έτη με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης, αντίστοιχα, στον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και στον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης. Οι αποδοχές των αποσπασμένων υπαλλήλων για τα τρία (3) πρώτα έτη καταβάλλονται από τον φορέα προέλευσης. Η απόσπαση διενεργείται με απόφαση του οικείου περιφερειάρχη, κατά παρέκκλιση του ν. 4440/2016 (Α' 224), η οποία εκδίδεται εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μετά από τη συγκρότηση του οικείου Δ.Σ. σε σώμα. Το προσωπικό αποσπάται με την ίδια σχέση εργασίας και διέπεται από το υπηρεσιακό, μισθολογικό, ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς, στο οποίο υπαγόταν πριν την απόσπασή του. Ο χρόνος της απόσπασης λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για όλες τις συνέπειες ως προς το υπηρεσιακό, μισθολογικό, ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς του υπαλλήλου.»

Άρθρο 70

**Εξόφληση οφειλών του κοινωφελούς ιδρύματος
«Κέντρο Διάδοσης Επιστημών και Μουσείο
Τεχνολογίας ΝΟΗΣΙΣ» προς το Ελληνικό Δημόσιο**

Η υποχρέωση για την καταβολή της βεβαιωμένης και ληξιπρόθεσμης οφειλής προς το Ελληνικό Δημόσιο του κοινωφελούς ιδρύματος με την επωνυμία «ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΝΟΗΣΙΣ», που συστάθηκε με το π.δ. 12/2001 (Β' 1411), η οποία απορρέει από την υπ' αρ. 9792/12.4.2010 αναγκαστική κατάσχεση εις χείρας του ιδρύματος ως τρίτου, εξαντλείται με την εφάπαξ καταβολή της ως άνω βασικής οφειλής από μέρους του ιδρύματος, κατόπιν χρηματοδότησης από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Ανάπτυξης και την παραίτηση του ιδρύματος από τα σχετικά εκκρεμή ένδικα μέσα κατά του Δημοσίου.

Άρθρο 71

**Τοποθέτηση ναυδέντων εκτός ζώνης λιμένα
για τουριστικά πλοία -
Αντικατάσταση άρθρου 12 ν. 4276/2014**

Το άρθρο 12 του ν. 4276/2014 (Α' 155), περί ναυδέντων, αντικαθίσταται ως εξής:

**«Άρθρο 12
Τοποθέτηση ναυδέντων εκτός ζώνης
λιμένα για τουριστικά πλοία**

1. Με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων για τις περιοχές περιβαλλοντικής προστασίας και τους κηρυγμένους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους του Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α' 220), επιτρέπεται η τοποθέτηση και εκμετάλλευση ναυδέντων για την πρόσδεση τουριστικών πλοίων και μικρών σκαφών σε οριοθετημένες θαλάσσιες περιοχές εκτός θαλάσσιας ζώνης λιμένα. Για τις ανάγκες του παρόντος: α) ως «τουριστικά πλοία» ορίζονται τα πλοία της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4926/2022 (Α' 82), β) τα «μικρά σκάφη» έχουν την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 2 του υπ' αρ. 23 Γενικού Κανονισμού Λιμένων (Β' 231/2000).

2. Μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου για την παραχώρηση συγκεκριμένου θαλασσιού χώρου για την τοποθέτηση και εκμετάλλευση συγκεκριμένου αριθμού ναυδέντων προς την αρμόδια Λιμενική Αρχή, εκδίδεται απόφαση του Γενικού Διευθυντή Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων ή, εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 109 του ν. 4622/2019 (Α' 133), του Γενικού Γραμματέα Ναυτιλίας και Λιμένων, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής και σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας, του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, της αρμόδιας Εφορείας Ενάλιων Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού, της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Τουρισμού και του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΧΩ.Θ.Α.). Σε περίπτωση τοποθέτησης ναυδέντων σε θαλάσσιες περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000 ή σε περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί προστατευόμενες με βάση τον ν. 1650/1986 (Α' 160), απαιτείται επιπλέον η σύμφωνη γνώμη του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.).

3. Ο έλεγχος της τήρησης των παρ. 1 και 2, καθώς και των όρων της απόφασης παραχώρησης, ασκείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 17 του ν. 5092/2024 (Α' 33), με την επιφύλαξη ότι τους φορείς ελέγχου που προβλέπονται στην εν λόγω διάταξη επικουρεί, αντί της Ελληνικής Αστυνομίας, το Λιμενικό Σώμα. Στους παραβάτες του παρόντος επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 19 και οι ποινικές κυρώσεις του άρθρου 20 του ν. 5092/2024, κατ' εφαρμογή του άρθρου 21 αυτού.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Πολιτισμού, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Τουρισμού, καθορίζονται τα κριτήρια για την επιλογή των περιοχών στις οποίες τοποθετούνται τα ναύδετα, οι όροι και οι προϋποθέσεις για την παραχώρηση του δικαιώματος τοποθέτησης και εκμετάλλευσης ναυδέντων, ο τρόπος προσδιορισμού του οικονομικού ανταλλάγματος το οποίο αποτελεί έσοδο του Δημοσίου, ο φορέας και η διαδικασία είσπραξής του και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.»

**Άρθρο 72
Διαγραφή ναυδέντων από τον ορισμό
των αγκυροβολίων - Τροποποίηση παρ. 1
άρθρου 29 ν. 2160/1993**

Στον ορισμό του αγκυροβολίου της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 2160/1993 (Α' 118), περί ορισμών και έκτασης εφαρμογής, το δεύτερο και τρίτο εδάφιο διαγράφονται και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. «Τουριστικός λιμένας» σκαφών αναψυχής είναι ο χερσαίος και θαλάσσιος χώρος, που προορίζεται κατά κύριο λόγο για/και

υποστηρίζει λειτουργικά τον ελλειμνισμό σκαφών αναψυχής και ναυταθλητισμού. Οι τουριστικοί λιμένες διακρίνονται σε μαρίνες, καταφύγια και αγκυροβόλια. Εντός ζώνης τουριστικού λιμένα μπορεί να συνυπάρχουν οι παραπάνω κατηγορίες τουριστικών λιμένων, δομές του άρθρου 1 του ν. 4663/2020 (Α' 30), καθώς και κάθε είδους υποστηρικτικές υποδομές των ανωτέρω.

«Μαρίνα» είναι ο τουριστικός λιμένας που διαθέτει χερσαίες και θαλάσσιες εγκαταστάσεις και υποδομές προδιαγραφών, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, όπως προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 31, για την εξυπηρέτηση των σκαφών αναψυχής και των χρηστών τους.

«Καταφύγιο» είναι ο τουριστικός λιμένας με βασικές κτιριολογικές υποδομές εμβαδού μέχρι τριακοσίων τετραγωνικών μέτρων (300 τ.μ.) και με ελάχιστες παροχές και εξυπηρέτησεις ύδατος, ρεύματος, τηλεφώνου, διαδικτύου, καυσίμων, περισυλλογής καταλοίπων και απορριμμάτων, πυρόσβεσης, ενδίαίτησης και υγιεινής.

«Αγκυροβόλιο» είναι ο τουριστικός λιμένας που δημιουργείται εντός προστατευμένου όρμου, εντός λιμνών και ποταμών, με ελαφρύ εξοπλισμό, ο οποίος δεν προκαλεί οριστική αλλοίωση του περιβάλλοντος με περιορισμένο αριθμό θέσεων ελλειμνισμού και βασικές εγκαταστάσεις, στις οποίες δύνανται να συγκαταλέγονται κτιριολογικές υποδομές ή εγκαταστάσεις που δεν ξεπερνούν επιφάνεια εκατό τετραγωνικών μέτρων (100 τ.μ.).»

**Άρθρο 73
Παρατηρητήριο τιμών παιδικών παιχνιδιών «Το καλάθι του
Αϊ Βασίλη» - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 127
ν. 5003/2022**

Στην παρ. 1 του άρθρου 127 του ν. 5003/2022 (Α' 136), περί του παρατηρητηρίου τιμών παιδικών παιχνιδιών «Το καλάθι του Αϊ Βασίλη», οι λέξεις «από την 15η Δεκεμβρίου 2023 έως την 10η Ιανουαρίου 2024» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από τη 18η Δεκεμβρίου 2024 έως την 8η Ιανουαρίου 2025» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι επιχειρήσεις που εξειδικεύονται στη διάθεση προς πώληση παιδικών παιχνιδιών στο καταναλωτικό κοινό, των οποίων ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ ετησίως, βάσει των οικονομικών καταστάσεων της αμέσως προηγούμενης, από την έναρξη ισχύος του παρόντος, διαχειριστικής περιόδου, αποστέλλουν στο Υπουργείο Ανάπτυξης, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, κατάλογο καταναλωτικών προϊόντων παιδικών παιχνιδιών («καλάθι του Αϊ Βασίλη») από τη 18η Δεκεμβρίου 2024 έως την 8η Ιανουαρίου 2025.»

**Άρθρο 74
Αρμοδιότητα αδειοδότησης εγκαταστάσεων
εφοδιαστικής αλυσίδας - Τροποποίηση παρ. 14
άρθρου 17 ν. 3982/2011**

1. Στην παρ. 14 του άρθρου 17 του ν. 3982/2011 (Α' 143) περί ορισμών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «Διεύθυνση Ανάπτυξης και Συντονισμού του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας σύμφωνα με το ν.δ. 96/1973 (Α' 172)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Διεύθυνση Αδειοδότησης Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικών Πάρκων του Υπουργείου Ανάπτυξης σύμφωνα με το π.δ. 5/2022 (Α' 15), β) προστίθεται δεύτερο εδάφιο και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, η παρ. 14 διαμορφώνεται ως εξής:

«14. Αδειοδοτούσα Αρχή: Η Διεύθυνση Ανάπτυξης της οικείας Περιφερειακής Ενότητας σύμφωνα με τον ν. 3852/2010 (Α' 87) και το π.δ. 78/2006 (Α' 80), η Διεύθυνση Αδειοδότησης Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικών Πάρκων του Υπουργείου Ανάπτυξης σύμφωνα με το π.δ. 5/2022 (Α' 15), η Διεύθυνση Εγκαταστάσεων Πετρελαιοειδών, σύμφωνα με το π.δ. 381/1989 (Α' 168), τα κατά τόπο αρμόδια για τις μεταποιητικές και συναφείς δραστηριότητες Επιμελητήρια και οι ενώσεις τους σύμφωνα με τον ν. 2081/1992 (Α' 154), καθώς και το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας σύμφωνα με το προεδρικό διάταγμα της 27.11/14.12.1926 (Α' 430). Κατ' εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, η Διεύθυνση

Αδειοδότησης Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικών Πάρκων του Υπουργείου Ανάπτυξης χορηγεί τις εγκρίσεις εγκατάστασης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού για ανέγερση κέντρων αποθήκευσης και διανομής, κατά παρέκκλιση ως προς το ύψος και τον όγκο, σύμφωνα με τον ν. 4302/2014 (Α' 225) και τον ν. 4442/2016 (Α' 230), καθώς και την υπό στοιχεία Φ.61/5542/72/17.1.2018 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υποδομών και Μεταφορών «Καθορισμός της διαδικασίας εγκατάστασης και λειτουργίας των Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής, σύμφωνα με το άρθρο 481Α του ν. 4442/2016 (Α' 230) και λοιπών συναφών θεμάτων» (Β' 62).»

Άρθρο 75

Παράταση ισχύος ανώτατου ορίου αναπροσαρμογής μισθώματος για εμπορικές και επαγγελματικές μισθώσεις ακινήτων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 96 ν. 5007/2022

Στην παρ. 1 του άρθρου 96 του ν. 5007/2022 (Α' 241), περί καθορισμού του ανώτατου ορίου αναπροσαρμογής μισθώματος για εμπορικές και επαγγελματικές μισθώσεις ακινήτων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «από την 1η Ιανουαρίου 2024 έως και την 31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίστανται από τις λέξεις «1η Ιανουαρίου 2025 έως και την 31η Δεκεμβρίου 2025», β) οι λέξεις «του έτους 2023» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του έτους 2024», και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Για τις εμπορικές μισθώσεις ακινήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του π.δ. 34/1995 (Α' 30), επιτρέπεται, από την 1η Ιανουαρίου 2025 έως και την 31η Δεκεμβρίου 2025, αναπροσαρμογή του μισθώματος που ανέρχεται σε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%), κατά ανώτατο όριο, επί του μισθώματος του έτους 2024.»

Άρθρο 76

Επανάληψη εκλογικής διαδικασίας στο Επιμελητήριο Λέσβου λόγω της θεομηνίας που έπληξε τη Λήμνο την 30ή Νοεμβρίου 2024

1. Η εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη Διοικητικού Συμβουλίου στο Επιμελητήριο Λέσβου, που διεξήχθη από την 30ή Νοεμβρίου 2024 έως την 1η Δεκεμβρίου 2024 επαναλαμβάνεται, μόνο όσον αφορά το εκλογικό τμήμα που λειτούργησε στη Λήμνο, το οποίο κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης με την υπό στοιχεία Α5652/1.12.2024 (ΑΔΑ: Ψ21Δ46ΝΠΙΘ-ΜΩΨ) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, κατά το ως άνω χρονικό διάστημα.

2. Η επανάληψη της εκλογικής διαδικασίας διενεργείται από τη 14η Δεκεμβρίου 2024 έως τη 15η Δεκεμβρίου 2024, αποκλειστικά στο εκλογικό τμήμα που λειτούργησε στη Λήμνο. Με την επιφύλαξη της παρ. 3, η επαναληπτική εκλογική διαδικασία δεν θίγει τα αποτελέσματα της εκλογικής διαδικασίας που διεξήχθη στο Επιμελητήριο Λέσβου από την 30ή Νοεμβρίου 2024 έως την 1η Δεκεμβρίου 2024, καθώς και τα αποτελέσματα της εκλογής Διοικητικής Επιτροπής του Επιμελητηρίου, εφόσον αυτή λάβει χώρα πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

3. Στο Διοικητικό Συμβούλιο του Επιμελητηρίου Λέσβου προστίθενται δύο (2) επιπλέον έδρες που δεν κατανέμονται σε κάποιο από τα τμήματα που λειτουργούν στο Επιμελητήριο. Η επαναληπτική εκλογική διαδικασία του παρόντος αφορά αποκλειστικά στις έδρες του προηγούμενου εδαφίου. Οι ως άνω έδρες καταργούνται αυτοδικαίως με τη διενέργεια της επόμενης τακτικής εκλογικής διαδικασίας.

4. Δικαίωμα ψήφου στην επαναληπτική εκλογική διαδικασία της παρ. 2 έχουν αποκλειστικά όσοι ήταν εγγεγραμμένοι στο εκλογικό τμήμα που λειτούργησε στη Λήμνο από την 30ή Νοεμβρίου 2024 έως την 1η Δεκεμβρίου 2024, και δεν άσκησαν το εκλογικό τους δικαίωμα.

5. Δικαίωμα εκλογής από την επαναληπτική εκλογική διαδικασία του παρόντος έχουν μόνο όσοι πληρούν αθροιστικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) συμμετείχαν έγκυρα στα ψηφοδέλτια της εκλογικής διαδικασίας για την ανάδειξη Διοικητικού Συμβουλίου στο Επιμελητήριο Λέσβου, που διεξήχθη από την 30ή Νοεμβρίου 2024 έως την 1η Δεκεμβρίου 2024,

β) δεν εκλέχθηκαν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου στην εκλογική διαδικασία της περ. α),

γ) είναι μέλη ή εκπρόσωποι μέλους του Επιμελητηρίου Λέσβου που έχει έδρα στη Λήμνο.

6. Η εκλογική διαδικασία επαναλαμβάνεται με μέριμνα της εκλογικής επιτροπής και της εφορευτικής επιτροπής που διεξήγαγε την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη Διοικητικού Συμβουλίου στο Επιμελητήριο Λέσβου, που διεξήχθη από την 30ή Νοεμβρίου 2024 έως την 1η Δεκεμβρίου 2024, χωρίς να οφείλεται σε αυτήν πρόσθετη αποζημίωση.

Άρθρο 77

Συμπερίληψη των πάσης φύσεως δαπανών των σχολικών μονάδων στις υποχρεωτικές δαπάνες των Δήμων - Τροποποίηση περ. ιζ) παρ. 1 άρθρου 158 Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων

Στην περ. ιζ) της παρ. 1 του άρθρου 158 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114), περί των δαπανών των δήμων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) μετά από τις λέξεις «του εξοπλισμού» διαγράφονται οι λέξεις «των σχολείων», β) μετά από τις λέξεις «την πολιτική προστασία» προστίθενται οι λέξεις «, καθώς και πάσης φύσεως δαπάνες που αφορούν τις σχολικές μονάδες, περιλαμβανομένων των πάγιων προκαταβολών της παρ. 3 του άρθρου 28 του ν. 5056/2023 (Α' 163)» και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις η περ. ιζ) διαμορφώνεται ως εξής:

«ιζ) Τα υλικά και το κόστος επισκευής βλαβών στο οδικό δίκτυο και στο δίκτυο ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης και ηλεκτροφωτισμού, η επισκευή του εξοπλισμού των παιδικών σταθμών και των παιδικών χαρών και η εν γένει συντήρηση αυτών, οι δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος και την πολιτική προστασία, καθώς και πάσης φύσεως δαπάνες που αφορούν τις σχολικές μονάδες, περιλαμβανομένων των πάγιων προκαταβολών της παρ. 3 του άρθρου 28 του ν. 5056/2023 (Α' 163).»

Άρθρο 78

Προσδιορισμός τρόπου καταμέτρησης ιδιοκαταναλώσεων σε σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας - Προσθήκη παρ. 13 στο άρθρο 132ΣΤ του ν. 4001/2011

Στο άρθρο 132ΣΤ του ν. 4001/2011 (Α' 179), περί διαδικασίας υποβολής αίτησης, αξιολόγησης και έκδοσης άδειας αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, προστίθεται παρ. 13 ως εξής:

«13. Οι ιδιοκαταναλώσεις των σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας καλύπτονται είτε μέσω της κύριας σύνδεσης του σταθμού με το δίκτυο ή το Σύστημα, είτε μέσω διακριτής παροχής από το Ελληνικό Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας, σε οποιοδήποτε επίπεδο τάσης. Οι κάτοχοι σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας εγκαθιστούν μετρητικές διατάξεις για τη διακριτή καταμέτρηση της ενέργειας των ιδιοκαταναλώσεων του σταθμού, η οποία δύναται να καταμετρηθεί σε οποιοδήποτε επίπεδο Τάσης, με βάση την τεχνολογία και τοπολογία των συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας του σταθμού. Οι ανωτέρω μετρητικές διατάξεις εγκαθίστανται σε κατάλληλο χώρο επιλογής του κατόχου του σταθμού, είτε εντός των ορίων του σταθμού, είτε εντός του Υποσταθμού διασύνδεσης αυτού, αναλόγως της τεχνικής λύσης που εφαρμόζεται για την εξυπηρέτηση των βοηθητικών καταναλώσεων, και είναι ανάλογων προδιαγραφών ακρίβειας με αυτές που εφαρμόζονται για καταναλωτές αντίστοιχης ισχύος. Στις ανωτέρω ιδιοκαταναλώσεις δεν περιλαμβάνονται οι εσωτερικές καταναλώσεις των συστημάτων αποθήκευσης που αφορούν τη λειτουργία των συστημάτων ψύξης/θέρμανσης των συσσωρευτών, των τοπικών συστημάτων επιτήρησης/προστασίας των συσσωρευτών και εν γένει βοηθητικών συστημάτων που αποτελούν εγγενές και αναπόσπαστο τμήμα της λειτουργίας των συσσωρευτών, για την κάλυψη των οποίων αξιοποιείται ενέργεια απευθείας από τον κύκλο φόρτισης

των συστημάτων αποθήκευσης».

Άρθρο 79
Ένταξη της μονάδας Ατμοηλεκτρικός Σταθμός
Μελίτης σε καθεστώς ψυχρής εφεδρείας
για τη χειμερινή περίοδο 2024 - 2025

1. Από την 31η Δεκεμβρίου 2024, η Μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας Μελίτη Ι διαγράφεται από τα Μητρώα Καταγεμμένων Μονάδων που τηρούν ο Διαχειριστής του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ) και ο Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε. (ΑΔΜΗΕ Α.Ε.), και δεν συμμετέχει στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας.

2. Η Μονάδα της παρ. 1 τίθεται σε καθεστώς παροχής εφεδρείας δυναμικού ηλεκτροπαραγωγής και δύναται να λειτουργήσει για την παροχή συμπληρωματικής ενέργειας, μέχρι την 31η Μαρτίου 2025, με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται σε σύμβαση μεταξύ του παραγωγού και του Διαχειριστή του Συστήματος. Σχέδιο της σύμβασης του προηγούμενου εδαφίου υποβάλλεται από τον ΑΔΜΗΕ Α.Ε. το αργότερο εντός είκοσι (20) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος και εγκρίνεται από τη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (ΡΑΑΕΥ) εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της, δύναται δε να έχει αναδρομική ισχύ ώστε η εφαρμογή της να εκκινεί από την ημερομηνία της παρ. 1.

3. Η παροχή εφεδρείας δυναμικού ηλεκτροπαραγωγής της παρ. 2 λαμβάνει χώρα χωρίς αποζημίωση για την ετοιμότητα παροχής της εφεδρικής ισχύος ή άλλων επικουρικών υπηρεσιών. Κατ' εξαίρεση, αποζημίωση οφείλεται αν η μονάδα παραγωγής κληθεί να παρέχει συμπληρωματική ενέργεια συστήματος για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών του ΕΣΜΗΕ ή για δοκιμή, βάσει των παρ. 4 έως 6.

4. Η μονάδα της παρ. 1 βρίσκεται σε ετοιμότητα παραγωγής κατόπιν προηγούμενης ειδοποίησης από τον Διαχειριστή ΕΣΜΗΕ. Η ειδοποίηση λαμβάνει χώρα με κάθε πρόσφορο μέσο, κατ' ελάχιστον είκοσι τέσσερις (24) ώρες πριν από τον εκτιμώμενο χρόνο έναρξης της μονάδας για παραγωγή. Η έναρξη της μονάδας λαμβάνει χώρα ως έχαστο μέτρο αποτροπής περικοπών κατανάλωσης λόγω ανεπάρκειας παραγωγής και η μονάδα λαμβάνει εντολή συγχρονισμού, εφόσον έχουν εξαντληθεί όλα τα προβλεπόμενα μέτρα αγοράς. Ο παραγωγός διατηρεί τη μονάδα της παρ. 1 σε πλήρη ετοιμότητα, ώστε να μπορεί να λειτουργεί, για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες, στη μέγιστη δηλωμένη ισχύ παραγωγής της, στη βάση των τεχνικών χαρακτηριστικών της, όπως ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, με την υποχρέωση εξακολούθησης της λειτουργίας της για τουλάχιστον δέκα (10) ακόμα ημέρες. Στην περίπτωση αυτή, ο Διαχειριστής ειδοποιεί με κάθε πρόσφορο μέσο τον παραγωγό εντός δέκα (10) ημερών από την έναρξη της ως άνω δεκαπενθήμερης περιόδου. Για τη διαπίστωση της ετοιμότητας της μονάδας πραγματοποιείται μηνιαίως μία δοκιμή περιορισμένης διάρκειας, όπως εξειδικεύεται στη σύμβαση της παρ. 2. Το κόστος της δοκιμής του προηγούμενου εδαφίου αποζημιώνεται με ανάλογη εφαρμογή της παρ. 6.

5. Η σύμβαση της παρ. 2 συνάπτεται μεταξύ του παραγωγού και του Διαχειριστή ΕΣΜΗΕ, κατά παρέκκλιση σχετικών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, χωρίς να προηγηθεί σχετικός διαγωνισμός, κατ' αναλογία της σύμβασης για Συμβεβλημένες Μονάδες Συμπληρωματικής Ενέργειας Συστήματος που προβλέπεται στον «Κώδικα Διαχείρισης του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 96 του ν. 4001/2011, όπως ισχύει, στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης της ελληνικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και της εφαρμογής του Μοντέλου Στόχου» (Β' 4658/2020). Για τη Συμπληρωματική Ενέργεια Συστήματος, οι χρεοπιστώσεις που λαμβάνουν χώρα κατά την εφαρμογή του παρόντος διενεργούνται κατ' αναλογική εφαρμογή του ως άνω Κώδικα και του «Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης σύμφωνα με τα άρθρα 17 και 18 του ν. 4425/2016 (Α' 185), όπως ισχύει» (Β' 5910/2018).

6. Αν η μονάδα κληθεί να λειτουργήσει για την κάλυψη εκτά-

κτων αναγκών του ΕΣΜΗΕ, σύμφωνα με το παρόν, αποζημιώνεται αποκλειστικά για το λειτουργικό της κόστος, το οποίο εγκρίνεται από τη ΡΑΑΕΥ, κατόπιν υποβολής των σχετικών στοιχείων από τον παραγωγό. Το κόστος λειτουργίας της μονάδας δεν επηρεάζει τις τιμές των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, μη εφαρμοζόμενης και της παρ. 6 του άρθρου 85 του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης περί προσαύξησης ελλείμματος ενέργειας εξισορρόπησης.

7. Με απόφαση της ΡΑΑΕΥ, κατόπιν εισήγησης του Διαχειριστή ΕΣΜΗΕ που μπορεί να λαμβάνει υπόψη σχετική πρόταση του παραγωγού, ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 80
Ειδικές ρυθμίσεις για την κάλυψη αναγκών
εγκατάστασης ποδοσφαιρικών γηπέδων -
Τροποποίηση άρθρου 45 ν. 4872/2021

Στο άρθρο 45 του ν. 4872/2021 (Α' 247), περί ανέγερσης αθλητικών εγκαταστάσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:
α) το υφιστάμενο άρθρο τίθεται ως παρ. 1, προστίθενται παρ. 2 και 3, και το άρθρο 45 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 45

Αθλητικές εγκαταστάσεις

1. Για την ανέγερση αθλητικών εγκαταστάσεων επιτρέπονται παρεκκλίσεις από τους ισχύοντες όρους δόμησης της περιοχής και τις διατάξεις του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού (ν. 4067/2012, Α' 79), εφόσον έχει ληφθεί έγκριση από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού για τη συμμόρφωση της αθλητικής εγκατάστασης με τις αντίστοιχες προδιαγραφές λειτουργίας, όπως αυτές καθορίζονται από το Τμήμα Τεχνικών Προδιαγραφών και Αδειοδοτήσεων Αθλητικών Εγκαταστάσεων της Διεύθυνσης Τεχνικών Αθλητικών Έργων και Υποδομών του ίδιου Υπουργείου. Η ανέγερση της αθλητικής εγκατάστασης κατά παρέκκλιση των ισχυόντων στην περιοχή όρων δόμησης εγκρίνεται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής. Στην απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας επισυνάπτονται τα σχέδια της αθλητικής εγκατάστασης, όπου αποτυπώνονται τα υλοποιούμενα μεγέθη.

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και σύμφωνης γνώμης του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων εγκρίνεται η εγκατάσταση και λειτουργία, στους Αναπτυξιακούς Άξονες και Αναπτυξιακούς Πόλους Ανατολής - Δύσης της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 4277/2014 (Α' 156) της Περιφέρειας Αττικής, ποδοσφαιρικών γηπέδων φυσικού ή συνθετικού χλοοτάπητα διαστάσεων έως εκατόν πέντε (105) μέτρων επί εξήντα οκτώ (68) μέτρων, με δυνατότητα τοποθέτησης κερκίδων θεατών, συμπεριλαμβανομένων και θεατών απόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), και συνοδών αυτών χρήσεων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται ιδώς:

- α) Αποδυτήρια αθλητών, συμπεριλαμβανομένων χώρων υγιεινής και χώρων φυσιοθεραπείας,
- β) αποδυτήρια - γραφεία για τους προπονητές, συμπεριλαμβανομένων χώρων υγιεινής,
- γ) ιατρείο,
- δ) χώρος ελέγχου φαρμακοδιέγερσης,
- ε) γυμναστήριο και χώρος αποκατάστασης αθλητών,
- στ) χώρος αναψυχής αθλητών και εστιατόριο,
- ζ) χώρος εκπαίδευσης αθλητών,
- η) γραφειακοί χώροι (γραφεία διοίκησης, ενημέρωσης αθλητών και δημοσιογράφων και υποδοχής),
- θ) δωμάτιο ελέγχου (control room),
- ι) αναψυκτήριο - κυλικείο,
- ια) υγειονομικές εγκαταστάσεις για θεατές, συμπεριλαμβανομένων και θεατών ΑμεΑ,
- ιβ) χώροι εργασίας μέσων ενημέρωσης - αίθουσα συνεντεύ-

ξεων τύπου - μικτή ζώνη.

ιγ) χώροι ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων,

ιδ) αποθηκευτικοί και βοηθητικοί χώροι,

ιε) Ξενώνας φιλοξενίας αθλητών.

3. Η έγκριση της παρ. 2 χορηγείται κατά παρέκκλιση των ισχυόντων στην περιοχή όρων και περιορισμών δόμησης, ως εξής:

α) το ποσοστό κάλυψης δεν υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%),

β) ο συντελεστής δόμησης δεν υπερβαίνει το μηδέν κόμμα μηδέν οκτώ (0,08),

γ) το ύψος κτιρίων δεν υπερβαίνει τα εννέα (9) μέτρα, εκτός των ιστών φωτισμού για τους οποίους ισχύει μέγιστο ύψος είκοσι πέντε (25) μέτρα, και

δ) ο μέγιστος αριθμός ορόφων ορίζεται σε δύο (2).

Αν το γήπεδο ευρίσκεται σε περιοχή που προστατεύεται από τον Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α' 220) ή τον ν. 1650/1986 (Α' 160), περί προστασίας του περιβάλλοντος, για τη χορήγηση της έγκρισης απαιτείται, επιπλέον της διαδικασίας της παρ. 2, και η εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού ή της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, αντίστοιχα.

Δρόμοι ή άλλα φυσικά εμπόδια ή τεχνητά έργα, καθώς και ρέματα που διαπερνούν τις ανωτέρω εκτάσεις δεν συνιστούν κατάμηση αυτών. Για τη διατήρηση του ενιαίου της έκτασης, διασφαλίζεται, κατά το στάδιο της έκδοσης της απόφασης της παρ. 2, η λειτουργική ενοποίηση τυχόν επιμέρους τμημάτων του ακινήτου μέσω κατάλληλων τεχνικών έργων, αν απαιτείται.»

Άρθρο 81

Παράταση προθεσμίας καταβολής επιδομάτων και λοιπών παροχών σε χρήμα μέσω προπληρωμένης κάρτας

Οι προθεσμίες του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου της παρ. 8 του άρθρου 152 του ν. 5078/2023 (Α' 211), περί της προπληρωμένης κάρτας πληρωμής επιδομάτων, παρατείνονται από τη λήξη τους έως τη 15η Μαρτίου 2025.

Άρθρο 82

Διορθώσεις παροραμάτων ν. 5140/2024 - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 20, παρ. 3 άρθρου 22, παρ. 1 άρθρου 34, παρ. 1 και 2 άρθρου 39, περ. γ) άρθρου 42, παρ. 2 και 3 άρθρου 73 ν. 5140/2024

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 5140/2024, περί πληρωμής σε τελικούς αποδέκτες, οι λέξεις «γενικής κυβέρνησης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «παρ. 1» και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Για την άμεση πληρωμή, η οικονομική υπηρεσία του φορέα της παρ. 1, ορίζεται από τον φορέα χρηματοδότησης ως υπόλογος διαχειριστής του έργου. Η οικονομική υπηρεσία έχει την ευθύνη πραγματοποίησης των πληρωμών μέσω της Τράπεζας της Ελλάδος.»

2. Στην παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 5140/2024, περί διαδικασιών ολοκλήρωσης έργων του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «κατόπιν πρότασης του αρμόδιου φορέα χρηματοδότησης, με ειδική διαδικασία πραγματοποίησης χρηματοδότησης και πληρωμών, όπως ορίζεται με την» αντικαθίστανται από τις λέξεις «, με τη διαδικασία που ορίζεται στην», β) οι λέξεις «παρ. 9 του άρθρου 39» αντικαθίστανται από τις λέξεις «παρ. 2 του άρθρου 39», γ) οι λέξεις «παρ. 10 του άρθρου 39» αντικαθίστανται από τις λέξεις «παρ. 1 άρθρου 39», και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Έργα για τα οποία έχουν αναληφθεί νομικές δεσμεύσεις, όπως σύμβαση ή άλλη ισοδύναμη πράξη, αλλά τα οποία δεν ολοκληρώνονται στο πλαίσιο προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από ενωσιακούς πόρους ή από πόρους Ταμείων, μεταφέρονται στο εθνικό σκέλος του ΑΠΔΕ, με τη διαδικασία που ορίζεται στην

απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 39, έως την ένταξή τους στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 39.»

3. Στην παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 5140/2024, περί υπόλογων διαχειριστών έργου του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, οι λέξεις «της παρ. 1 της παρ. 14» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της παρ. 1 του άρθρου 14» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Υπόλογοι διαχειριστές έργου για το ΑΠΔΕ είναι οι οικονομικές υπηρεσίες φορέων του δημόσιου τομέα υπό την έννοια της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), με την επιφύλαξη της παρ. 6 του άρθρου 60 του ν. 4914/2022 (Α' 61), περί ορισμού των Ειδικών Υπηρεσιών ως διαχειριστών έργου / υπολόγων.»

4. Στο άρθρο 39 του ν. 5140/2024, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1, οι λέξεις «της παρ. 3 του άρθρου 4» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της παρ. 2 του άρθρου 4», β) στο εισαγωγικό εδάφιο της παρ. 2: βα) μετά από τις λέξεις «συνεχιζόμενα έργα της» προστίθενται οι λέξεις «παρ. 3 του άρθρου 22 καθώς και της», ββ) οι λέξεις «της περ. α) της παρ. 3» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της περ. α) της παρ. 2», και οι παρ. 1 και 2 διαμορφώνονται ως εξής:

«1. Με απόφαση του αρμόδιου για το ΕΠΑ Υπουργού καθορίζονται τα κριτήρια, τα όρια, οι διαδικασίες και οι προθεσμίες ένταξης των συνεχιζόμενων έργων της υποπερ. αγ) της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 4 σε τομεακά, περιφερειακά και ειδικά προγράμματα ανάπτυξης του ΕΠΑ.

2. Με απόφαση του αρμόδιου για το ΑΠΔΕ Υπουργού καθορίζονται για τα συνεχιζόμενα έργα της παρ. 3 του άρθρου 22, καθώς και της υποπερ. αγ) της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 4 και ιδίως για: α) έργα που δανειοδοτούνται από διεθνείς οργανισμούς, β) έργα που χρηματοδοτούν δράσεις του αναπτυξιακού νόμου, γ) έργα που περιλαμβάνουν υποχρεώσεις από δικαστικές αποφάσεις, δ) έργα που περιλαμβάνουν υποχρεώσεις συμβάσεων παραχώρησης συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, ε) συμπληρωματικές εργασίες που υλοποιούνται μετά την περίοδο μελετών κατασκευών στο πλαίσιο συμβάσεων παραχώρησης έργων αυτοκινητοδρόμων, που χρηματοδοτούνται στην παρούσα φάση από το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος ΑΠΔΕ, καθώς και στ) απενταγμένα έργα συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, η διαδικασία μετάπτωσής τους στο εθνικό σκέλος του ΑΠΔΕ, οι υποχρεώσεις των φορέων, η δυνατότητα πραγματοποίησης πληρωμών μέχρι την ένταξή τους σε πρόγραμμα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) και ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με τα ανωτέρω.»

5. Στην περ. γ) του άρθρου 42 του ν. 5140/2024, περί καταργούμενων διατάξεων, οι λέξεις «οι παρ. 1 και 2» αντικαθίστανται από τις λέξεις «η περ. γ' της παρ. 1 και η περ. α' της παρ. 2» και η περ. γ' διαμορφώνεται ως εξής:

«γ) η περ. γ' της παρ. 1 και η περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 27Α του ν. 4314/2014 (Α' 265), περί χρηματοδότησης συλλογικών αποφάσεων προγράμματος δημοσίων επενδύσεων και εντολών κατανομής αντιστοίχως.»

6. Στο άρθρο 73 του ν. 5140/2024, περί έναρξης ισχύος, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 2, μετά από τις λέξεις «της παρ. 4 του άρθρου 14» προστίθενται οι λέξεις «, των παρ. 1 και 7 του άρθρου 15», β) στην παρ. 3, βα) οι λέξεις «των παρ. 1, 4 και 7 του άρθρου 15» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της παρ. 4 του άρθρου 15», ββ) οι λέξεις «της παρ. 3 του άρθρου 21» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των παρ. 3 και 4 του άρθρου 21», και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, οι παρ. 2 και 3 διαμορφώνονται ως εξής:

«2. Η ισχύς της παρ. 1 του άρθρου 8, της παρ. 3 του άρθρου 10, της παρ. 4 του άρθρου 14, των παρ. 1 και 7 του άρθρου 15 και του άρθρου 16 αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2025.

3. Η ισχύς της παρ. 1 του άρθρου 12, της παρ. 4 του άρθρου 15, των παρ. 3 και 4 του άρθρου 21, των άρθρων 22, 23, 25 και της παρ. 1 του άρθρου 26 αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2026.»

Άρθρο 83

Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Ζ'

Καταργούνται:

α) το άρθρο 19 και η παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 5075/2023 (Α' 206), περί μεταφοράς του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και περί εξουσιοδοτικών διατάξεων αντίστοιχα, και

β) η παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 5116/2024 (Α' 100), περί παράτασης της προθεσμίας μεταφοράς της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας και του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

ΜΕΡΟΣ Η'
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣΆρθρο 84
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις.

2. Η ισχύς του άρθρου 77 αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2025.

Αθήνα, 2024

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. ΕΘΝΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

3. ΕΘΝΙΚΗΣ
ΑΜΥΝΑΣ

4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

5. ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ6. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

7. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

8. ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

9. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

11. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

13. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

15. ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ
ΚΡΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ17. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

10. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

12. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ14. ΨΗΦΙΑΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

16. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

18. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 19.20' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Τετάρτη και ώρα 11.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: νομοθετική εργασία, μόνη συζήτηση και ψήφιση επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Κύρωση του Κρατικού Προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2025».

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ